

საქართველოს ბანკი

მმართველობითი ანგარიშგება 2020

ადამიანების დახმარება მათი პოტენციალის გამოვლენაში

თანამშრომელთა
კვალიშვნილების
ისტორიულად
მაღალი
ინდექსი

მომხმარებელთა
კვალიშვნილების
ისტორიულად
მაღალი
ინდექსი

თანხის გაყოფა

თანხის მოთხოვნა

საინვესტიციო პროდუქტები

კომუნალური გადასახადები

მულტისაავალუბო ანგარიში

P2P - გადარისხვები

ციფრული ბარათი

სახსები

ლოიალობის პროგრამა

ფულადი გზავნილები

ანაბრები

პარსონალური ფინანსური მენეჯერი

შინაარსი

შესავალი 2

ჩვენ შესახებ	3
საკუთრება	3
ჯგუფის სტრუქტურა	4

ზოგადი მიმოხილვა.....5

ფინანსური მაჩვენებლები	6
საოპერაციო მაჩვენებლები	8
ერთი შეხედვით	9

სტრატეგია 13

ბაზრისა და ინდუსტრიის მიმოხილვა	13
COVID-19-ზე რეაგირების საგანგებო ღონისძიებები	19
ჩვენი მისია	25
ბიზნეს მოდელი და სტრატეგია	27
ჩვენი სტრატეგიის განხორციელება	29
საგალო საბანკო მომსახურება.....	32
კორპორატიული და საინვესტიციო ბანკინგი	49
ციფრული საბანკო მომსახურება	54
დაფინანსების ხელმისაწვდომობა.....	60
შედეგების ძირითადი მაჩვენებლები (KPIs)	62
რისკების მართვა	67
ძირითადი რისკები და გაურკვევლობები	82
პასუხისმგებელი ბიზნესი	97

შესრულება 129

ფინანსური შედეგების მიმოხილვა	129

მმართველობა 137

დამატებითი ინფორმაცია..... 160

მითითებები	161
გამოყენებული ტერმინების განმარტებები	162

ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მე -7 მუხლის მე -10 პუნქტის მოთხოვნების შესაბამისად მომზადებული ანგარიში 164

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება დამოუკიდებელი აუდიტორის ანგარიშთან ერთად 166

შესავალი

ჩვენ შესახებ

სს „საქართველოს ბანკი“ (შემდგომში – „ბანკი“) დაფუძნდა 1994 წლის 21 ოქტომბერს, სააქციო საზოგადოების სახით (შემდგომში – „სს“), საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად. ბანკი და მისი შვილობილი კომპანიები (შემდგომში – „ჯგუფი“) ახორციელებენ: ა) საცალო საბანკო მომსახურებას (რითეილ ბანკინგი), ბ) კორპორატიულ საბანკო მომსახურებას და დაგროვილი ქონების მართვას (კორპორატიული და საინვესტიციო ბანკინგი) საქართველოში და გ) საბანკო ოპერაციებს ბელარუსში („BNB“). ჯგუფის ძირითადი კომპანია არის საქართველოში სისტემურად მნიშვნელოვანი და ერთ-ერთი წამყვანი უნივერსალური ბანკი-სს „საქართველოს ბანკი“. ბანკი, საქართველოში გამართული საცალო და კორპორატიული საბანკო მომსახურებებით, ლიდერია გადახდების მომსახურების სფეროში და გადახდის მობილური აპლიკაციების განვითარების თვალსაზრისით. ჯგუფი ორიენტირებულია დიჯიტალიზაციის ზრდასა და ტექნოლოგიური და მონაცემთა ანალიტიკური შესაძლებლობების გაფართოებაზე, აგრეთვე მისი მიზანია თავის მომხმარებლებს შესთავაზოს უფრო პერსონალიზირებული მომსახურებები და უნაკლო გამოცდილება, რათა მათ შეძლონ პოტენციალის რეალიზაცია.

ჯგუფის მიზანია ისარგებლოს საქართველოს ეკონომიკის უპირატესი ზრდით, და მისი საცალო და კორპორატიული და საინვესტიციო საბანკო მომსახურებების საშუალებით მიაღწიოს დასახულ მიზანს მისი სტრატეგიის ფარგლებში, რომელიც გულისხმობს საშუალო კაპიტალზე სულ მცირე 20% უკუგებას (ROAE) და მისი საკრედიტო პორტფელის 15% ზრდას საშუალოვადიან პერიოდში.

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკს ჰქონდა 211 მოქმედი სერვისცენტრი საქართველოს ყველა დიდ ქალაქში (2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით: 272). ბანკის იურიდიული მისამართია: საქართველო, თბილისი, 0160, გაგარინის ქუჩა #29ა.

საკუთრება

2020 წლის 31 დეკემბრის, 2019 წლის 31 დეკემბრისა და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სს „ბიჯეო ჯგუფი“ იყო ბანკის მთავარი აქციონერი. ბანკის აქციების 0.5% -ზე ნაკლებს ფლობდა 1,000-მდე სხვადასხვა პირი საქართველოს საფონდო ბირჟაზე.

აქციონერი	31 დეკემბერი, 2020	31 დეკემბერი, 2019	31 დეკემბერი, 2018
სს „ბიჯეო ჯგუფი“	79.78%	79.78%	79.78%
საქართველოს ბანკის ჯგუფი (Bank of Georgia Group PLC)	19.78%	19.78%	19.78%
სხვა	0.44%	0.44%	0.44%
სულ	100.00%	100.00%	100.00%

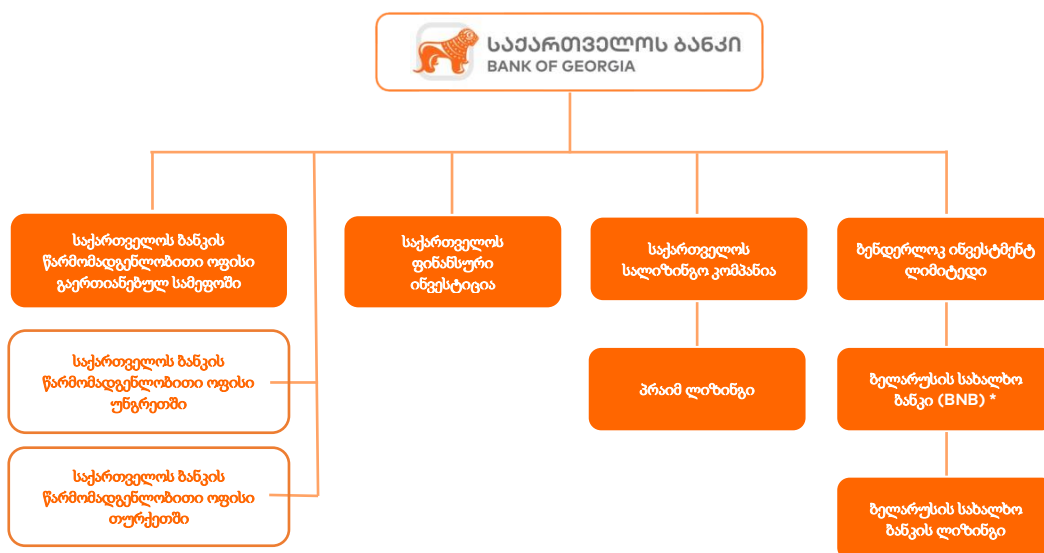
2018 წლის 29 მაისამდე სს „ბიჯეო ჯგუფს“ სრულად ფლობდა ინგლისსა და უელსში დაფუძნებული ღია სააქციო საზოგადოება „ბიჯეო გრუპ ფლს“ (BGEO Group plc), რომელიც იყო ბანკის საბოლოო მშობელი კომპანია. „ბიჯეო გრუპ ფლს“ – ის აქციები შეყვანილი იყო გაერთიანებული სამეფოს მარეგისტრირებული ორგანოს ოფიციალური ნუსხის პრემიუმ ლისტინგის სეგმენტში და 2012 წლის 28 თებერვლიდან ივაჭრებოდა ლონდონის საფონდო ბირჟის რეგისტრირებული ფასიანი ქაღალდების მთავარ ბაზარზე.

2017 წლის 3 ივლისს, „ბიჯეო გრუპ ფლს“-მა განაცხადა, რომ იგი ორ მიმართულებად - ლონდონის ბირჟაზე დარეგისტრირებულ საბანკო ბიზნესის მიმართულებად - საქართველოს ბანკის ჯგუფად (Bank of Georgia Group plc, BOGG plc) და ლონდონის ბირჟაზე დარეგისტრირებულ საინვესტიციო ბიზნესის მიმართულებად - საქართველოს კაპიტალად (Georgia Capital plc.) დაიყოფოდა. აღნიშნული გაყოფა 2018 წლის 29 მაისს დასრულდა, რის შედეგადაც, „საქართველოს ბანკის ჯგუფი“ (დაშვებულია გაერთიანებული სამეფოს მარეგისტრირებული ორგანოს ოფიციალური ნუსხის პრემიუმ სეგმენტში და ვაჭრობას ახორციელებს London Stock Exchange plc-ზე სახელწოდებით „BGEO“) გახდა „ბიჯეო გრუპ ლიმიტედი“-ს (BGEO Group Limited) 100%-იანი მფლობელი (ყოფილი BGEO Group plc, რომელიც ამოღებულია საფონდო ბირჟის რეესტრიდან გაყოფის შედეგად).

2020 წლის 31 დეკემბრის, 2019 წლის 31 დეკემბრისა და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, „საქართველოს ბანკის ჯგუფი“ (Bank of Georgia Group plc) წარმოადგენდა ბანკის საბოლოო მშობელ კომპანიას.

ჯგუფის სტრუქტურა

სს „საქართველოს ბანკი“ და მისი შვილობილი კომპანიები, რომლებიც ძირითადად, საქართველოსა და ბელარუსში დაფუძნებულ კომპანიებს წარმოადგენენ, ქმნიან კომპანიების ჯგუფს. მათი ძირითადი საქმიანობა მოიცავს საბანკო მომსახურების გაწევას იურიდიული და ფიზიკური პირებისთვის. ბანკი არის ჯგუფის ძირითადი საოპერაციო ერთეული და მასზე მოდის ჯგუფის საქმიანობის დიდი წილი. 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფში შედიოდნენ შემდეგი ჰოლდინგური კომპანიები:

შვილობილი კომპანიები (>50%)
 წარმომადგენლობები

* BNB- ის 49.99% უშუალოდ ფლობს სს „საქართველოს ბანკი“, ხოლო 49.99% - ს ფლობს „ბენდერლოვ ინვესტმენტ ლიმიტედი“.

ზემოთ აღნიშნულ სტრუქტურაში მითითებული კომერციული იურიდიული პირების გარდა, ბანკი ასევე არის საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად დაფუძნებული არასამეწარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირის „ფონდი სიცოცხლის ხე“-ს დამფუძნებელი და მთავარი კონტრიბუტორი. ჯგუფის ფარგლებში გაერთიანებული კომპანიების შესახებ სრული ინფორმაციისთვის იხილეთ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადების საფუძველი, შენიშვნა #2.

ზოგადი მიმოხილვა

ფინანსური მაჩვენებლები

COVID-19 პანდემიის აფეთქების ფონზე რთულ საოპერაციო გარემოში მიღებული მაჩვენებლები, რომლებიც აისახა 2020 წლის ძლიერ ფინანსურ შედეგებში:

საოპერაციო შემოსავალი
(მილიონი ლარი)

საკრედიტო რისკის ხარჯის
კოეფიციენტი

1,043.4

-2.7% y-o-y

2018	991.7
2019	1,072.2
2020	1,043.4

1.9%

+1.1 pts y-o-y

2018	1.7%
2019	0.8%
2020	1.9%

ხარჯების ფარდობა შემოსავალთან
(კორექტირებული)¹

ხარჯების ფარდობა
შემოსავალთან

37.6%

+1.6 pts y-o-y

2018	36.0%
2019	36.0%
2020	37.6%

37.6%

+0.4 pts y-o-y

2018	36.0%
2019	37.2%
2020	37.6%

კორექტირებული მოგება²
(მილიონი ლარი)

მოგება
(მილიონი ლარი)

306.5

-41.9% y-o-y

2018	415.1
2019	527.1
2020	306.5

306.5

-40.2% y-o-y

2018	343.5
2019	512.9
2020	306.5

საშუალო კაპიტალზე უკუგების
კოეფიციენტი (ROAE)
(კორექტირებული)²

საშუალო კაპიტალზე
უკუგების კოეფიციენტი
(ROAE)

13.9%

-13.9 pts y-o-y

2018	26.3%
2019	27.8%
2020	13.9%

13.9%

-13.1 pts y-o-y

2018	21.8%
2019	27.0%
2020	13.9%

¹ 2019 წლის ხარჯის შემოსავალთან შეფარდების კოეფიციენტი კორექტირდა 12.4 მილიონი ლარის ყოფილი ტოპ-მენეჯმენტის შრომითი საქმიანობის შეწყვეტის გასამრჯელოსთან დაკავშირებული თანამშრომელთა ერთჯერადი ხარჯებით (მოგების გადასახადის ჩათვლით).

² 2019 წლის კორექტირებული მოგება არ ითვალისწინებს ყოფილი აღმასრულებელი დირექტორისა და ტოპ-მენეჯმენტის შრომითი საქმიანობის შეწყვეტის გასამრჯელოსთან დაკავშირებულ 14.2 მლნ ლარის თანამშრომელთა ერთჯერადი ხარჯებს (მოგების გადასახადის გამოკლებით). თანხაში შედის 12.4 მლნ ლარი (მოგების გადასახადის ჩათვლით) ხელფასებისა და თანამშრომელთა სხვა ანაზღაურებების ხარჯი და 4.0 მლნ ლარი (მოგების გადასახადის ჩათვლით) ერთჯერადი ხარჯები. 2018 წლის კორექტირებულ შედეგებში არ შედის ყოფილი აღმასრულებელი დირექტორის შრომითი საქმიანობის შეწყვეტის გასამრჯელოსთან დაკავშირებულ 3.9 მლნ ლარის თანამშრომელთა ერთჯერადი ხარჯები (მოგების გადასახადის გამოკლებით) და 67.7 მლნ ლარის გაყოფასთან დაკავშირებული ხარჯები (მოგების გადასახადის გამოკლებით) და გადავადებული საგადასახადო ნაშთების ერთჯერადი გადაფასება. შესაბამისად კორექტირდა 2019 და 2018 წლების საშუალო კაპიტალზე უკუგების კოეფიციენტი (ROAE).

წმინდა სესხები³
(მილიონი ლარი)

მომხმარებელთა დეპოზიტები
(მილიონი ლარი)

14,003.5

+19.0% y-o-y

2018	9,229.3
2019	11,766.8
2020	14,003.5

14,052.5

+38.6% y-o-y

2018	8,196.6
2019	10,136.7
2020	14,052.5

ძირითადი პირველადი კაპიტალის
(CET1) ადეკვატურობის
კოეფიციენტი (NBG, Basel III)

საქართველოს
ბანკი

ლიკვიდობის გადაფარვის
კოეფიციენტი
(NBG, Basel III)

საქართველოს
ბანკი

10.4%

მარეგულირებლის მინიმალური მოთხოვნა – 7.4%

2018	12.2%
2019	11.5%
2020	10.4%

138.6%

მარეგულირებლის მინიმალური მოთხოვნა – 100%

2018	120.1%
2019	136.7%
2020	138.6%

³ მმართველობით ანგარიშგებაში მომხმარებლებზე გაცემული მთლიანი სესხები და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი წარმოდგენილია ხელშეკრულებით დარიცხული მისაღები საპროცენტო შემოსავლის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოკლებით. აღნიშნულს არ აქვს გავლენა მომხმარებლებზე გაცემული წმინდა სესხების ბალანსზე. ხელმძღვანელობა თვლის, რომ ეს მეთოდი ყველაზე სწორად და მართებულად წარმოაჩენს გგუვის საკრედიტო პორტფელს.

საოპერაციო მაჩვენებლები

2020 წლის საოპერაციო მაჩვენებლები ასახავს საქართველოში ბიზნესის გაფართოებას

საბანკო მომსახურების მომხმარებლები

საბანკო ფილიალები

2.6 მლნ

+2.8% y-o-y

206

-22.8% y-o-y

ბარათების რაოდენობა

სწრაფი გადახდის აპარატები

2.1 მლნ

-0.3% y-o-y

3,020

-6.1% y-o-y

POS ტერმინალები

POS ტრანზაქციების
რაოდენობის საბაზრო წილი

27,184

+24.3% y-o-y

49%

+2 ppts y-o-y

ციფრული პროდუქტის აქტიური
მომხმარებლები (mBank/iBank)¹

ბანკომატები

760 ათასი

+33.6% y-o-y

960

+2.9% y-o-y

mBank ტრანზაქციების რაოდენობა

ციფრული არხების გამოყენებით
განხორციელებული ტრანზაქციები (%)

62.5 მლნ

+74.0% y-o-y

95.3%

+2.1 ppts y-o-y

მომხმარებელთა კმაყოფილება (NPS)
ისტორიულად მაღალი მაჩვენებელი

თანამშრომელთა კმაყოფილება
(eNPS)

46%

+9 ppts y-o-y

58%

+12 ppts y-o-y

¹ მომხმარებლები, რომლებიც ინტერნეტ და მობილ ბანკის აპლიკაციებით სამ თვეში ერთხელ მაინც სარგებლობენ.

ერთი შეხედვით

ჯგუფი

ჯგუფი ეწევა საქართველოზე ორიენტირებულ საბანკო საქმიანობას, მას აქვს შთამბეჭდავი გამოცდილება დიდი სარგებლის მიღებისა და აქციების ღირებულების მაქსიმალურად გაზრდის თვალსაზრისით. ჯგუფი არის ფინანსურად სტაბილური, ინოვაციური და მართლაც საჯარო ფინანსური ინსტიტუტი, კორპორატიული მართვისა და გამჭვირვალობის სანიმუშო სტანდარტებით, ასევე ძლიერი კონკურენტული უპირატესობით ადგილობრივ ბაზარზე ფინანსური და ადამიანური კაპიტალის მოზიდვის თვალსაზრისით.

მომხმარებელბთან მჭიდრო ურთიერთობების, უწყვეტი ციფრული ინოვაციებისა და უახლესი საბანკო გადაწყვეტილებების დანერგვით, ჯგუფი უზრუნველყოფს უნივერსალურ საცალო საბანკო მომსახურებასა და კორპორატიულ და საინვესტიციო საბანკო მომსახურების სრულ ასორტიმენტს საქართველოში, აგრეთვე საბანკო ოპერაციებს ბელორუსში BNB- ის საშუალებით.

საქართველოს წამყვანი საბანკო ჯგუფი

გამართული საცალო და კორპორატიული საბანკო მომსახურება	სესხებისა და დეპოზიტების საბაზრო წილი c.35-40%	ლიდერი გადახდების მომსახურების სფეროში და ფინანსური მობილური აპლიკაციების განვითარებაში	ციფრული არხების გამოყენებით განხორციელებული ტრანზაქციების 95%+ წილი	გამჭვირვალობა და მმართველობის მაღალი სტანდარტები	მდგრადი მომგებიანობა 20+ ROAE ბოლო ოთხი წლის განმავლობაში (COVID-19-მდე)

საცალო საბანკო მომსახურება

მომხმარებელზე ორიენტირებული და ციფრულ გადაწყვეტაზე დაფუძნებული მულტიბრენდული სტრატეგია 2.6 მილიონზე მეტი მომხმარებლისთვის

ჩვენ ვართ საქართველოს წამყვანი ბანკი საცალო საბანკო მომსახურების მიმართულებით. 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ვემსახურებით 2.6 მილიონზე მეტ მომხმარებელს 206 საცალო ფილიალის, 960 ბანკომატისა და 3,020 Express Pay (თვითმომსახურების) ტერმინალის მეშვეობით, სხვა მრავალფეროვან პროდუქტებთან და მომსახურებებთან ერთად. ჩვენი საცალო საბანკო მომსახურება (RB), ჩვენი საქმიანობის გამორჩეული ნაწილი, ხორციელდება მომხმარებელზე ორიენტირებული და ციფრულ გადაწყვეტაზე დაფუძნებული მულტიბრენდული სტრატეგიაზე დაყრდნობით, რომლის მიზანია მოიცვას საცალო მომხმარებლების სრული სპექტრი სამი კარგად ჩამოყალიბებული სეგმენტის მეშვეობით:

მასობრივი საცალო მომხმარებლები (Mass Retail)

ტრადიციული უნივერსალური საბანკო მომსახურების გარდა, მომხმარებელთა საჭიროებების პროგნოზირება და დაკმაყოფილება შეუფერხებლად ეფექტური დისტანციური არხების მეშვეობით, როგორცაა მობილბანკის და ინტერნეტბანკის, Express Pay ტერმინალების გამოყენებით და მაღალტექნოლოგიური ფილიალებით.

SOLO

მაღალშემოსავლიანი კლიენტებისთვის, გამორჩეული საბანკო მომსახურებების, პროდუქტებისა და ცხოვრების სტილის შეთავაზება. ფუნდამენტურად განსხვავებული მიდგომა პრემიუმ ბანკინგის მიმართ, რომელიც ორიენტირებულია, უზრუნველყოს:

- საუკეთესო მომსახურება
- დიჯიტალიზაციის ზრდა
- კლიენტებზე მორგებული შეთავაზებები

მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოები (მშს)

მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოების საბანკო მომსახურება საცალო საბანკო საქმიანობის ორი სეგმენტის მეშვეობით. მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოების დახმარება საკუთარი პოტენციალის რეალიზებაში, ფინანსური მომსახურების ფართო სპექტრის შეთავაზებით, მხარდაჭერისა და საკონსულტაციო პროგრამებთან და მომხმარებლისთვის მოსახერხებელ ციფრულ არხებთან ერთად.

მთლიანი სესხები

(მილიარდი ლარი)

საბაზრო წილი¹

9.0

+19.2% y-o-y

37.7%

კლიენტთა დეპოზიტები

(მილიარდი ლარი)

საბაზრო წილი¹

7.1

+24.3% y-o-y

40.3%

¹ ფიზიკური პირების სესხებისა და დეპოზიტების საბაზრო წილები, საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით გამოქვეყნებული ბანკების ინდივიდუალური ანგარიშების საფუძველზე.

კორპორატიული და საინვესტიციო ბანკინგი

კომპლექსური გადაწყვეტები ჩვენი კორპორატიული და საინვესტიციო საბანკო მომსახურების მომხმარებლებისთვის

ჩვენი კორპორატიული და საინვესტიციო საბანკო საქმიანობის (CIB) სეგმენტი მოიცავს ორ მიმართულებას: კორპორატიული ბანკინგი და დაგროვილი ქონების მართვა.

კორპორატიული ბანკინგი

ბანკი ქვეყანაში წამყვანი კორპორატიული კრედიტორია, რომელიც გამოირჩევა სექტორის საფუძვლიანი ცოდნითა და ადგილობრივი გამოცდილებით. ბანკის კორპორატიული საბანკო საქმიანობა მთლიანი სესხებისა და დეპოზიტების საბაზრო წილის დაახლოებით მესამედს შეადგენს. ჩვენს კორპორატიულ მომხმარებლებს ვთავაზობთ ქვეყანაში პროდუქციისა და მომსახურების ერთ-ერთი ყველაზე ფართო ასორტიმენტს და უზრუნველყოფთ მათი საჭიროებების დაკმაყოფილებას. ჩვენ ვამაყოვთ, რომ ვემსახურებით დაახლოებით 3,100 ბიზნესს საქართველოში და ვასრულებთ მნიშვნელოვან როლს ადგილობრივი ეკონომიკის ძირითადი სექტორების, მათ შორის, სავაჭრო, ენერგეტიკის, მრეწველობისა და ტურიზმის განვითარებაში.

ჩვენი კორპორატიული საბანკო საქმიანობა არის წამყვანი ფინანსური ინსტრუმენტების პროვაიდერი საქართველოში. ჩვენს მომხმარებლებს ასევე ვთავაზობთ სალიზინგო მომსახურებას ბანკის სრულ საკუთრებაში არსებული შვილობილი კომპანიის, საქართველოს სალიზინგო კომპანიის, მეშვეობით.

ჩვენი კორპორატიული საბანკო საქმიანობის წარმატებას განაპირობებს ოთხი ძირითადი ფაქტორი: ოპერაციული უპირატესობა, კრედიტუნარიანობა, ტალანტების მოზიდვა და შენარჩუნება და საკონსულტაციო აზროვნება. მრავალმხრივი ფინანსური და საკონსულტაციო მომსახურების, მომხმარებელთა მომსახურების საუკეთესო პრაქტიკაზე ორიენტირებულობის გათვალისწინებით ვართ უნივერსალური საბანკო არჩევანი და „top-of-mind“ კონსულტანტი ქართული კომპანიებისთვის.

CIB მთლიანი

სესხები¹

(მილიარდი ლარი)

საბაზრო წილი²

4.6

+24.3% y-o-y

32.0%

მომხმარებელთა

დეპოზიტები¹

(მილიარდი ლარი)

საბაზრო წილი²

6.4

+67.2% y-o-y

37.3%

¹ მოიცავს დაგროვილი ქონების მართვის მთლიან სესხებსა და მომხმარებელთა დეპოზიტებს.

² ოურიდიული პირების სესხებისა და დეპოზიტების საბაზრო წილები, საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ 2020 წლის 31 დეკემბრის გამოქვეყნებული ბანკების ინდივიდუალური ანგარიშების საფუძველზე.

დაგროვილი ქონების მართვა

ჩვენ ვართ ლიდერი საქართველოში დაგროვილი ქონების მართვის მიმართულებით

საქართველოს ბანკი დაგროვილი ქონების მართვის მიმართულებით 2005 წლიდან მუშაობს. 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკი 78 ქვეყნის 1,578 ადგილობრივ და საერთაშორისო მომხმარებელს ემსახურება. საქართველოს ბანკის დაგროვილი ქონების მართვის (WM) მიმართულება ემსახურება მაღალშემოსავლიან ფიზიკურ პირებს და სთავაზობს საინვესტიციო მართვის პროდუქტებს. ბანკი აღმოსავლეთ ევროპაში, ახლო აღმოსავლეთსა და დიდ ბრიტანეთში წარმომადგენლობითი ოფისების საშუალებით ოპერირებს. ჩვენი მაღალი ხარისხის მომსახურება, ეკონომიკური სტაბილურობა, ხელსაყრელი ბიზნეს-გარემო და ლიბერალური საგადასახადო სისტემა ინვესტიციის უნიკალურ შესაძლებლობებს სთავაზობს ჩვენს კლიენტებს საქართველოში.

ჩვენი სტრატეგიული მიზანი დაგროვილი ქონების მართვის მიმართულებით არის შემოსავლის ზრდა, რომლის მიღწევასაც ვცდილობთ ჩვენი დაგროვილი ქონების მართვის შეთავაზებების დივერსიფიცირებით.

ჯგუფის AUM¹
(მილიარდი ლარი)

WM მომხმარებელთა რაოდენობა

1.6

+7.0% y-o-y

1,578

BNB

კარგად კაპიტალიზირებული მცირე და საშუალო საწარმოებზე ორიენტირებული ბანკი ბელარუსში

სს „ბელარუსის სახალხო ბანკი“ (BNB) სთავაზობს საბანკო მომსახურებებს მცირე და საშუალო საწარმოებს და საშუალო შემოსავლის მქონე საცალო საბანკო მომხმარებლებს ბელარუსში. სს „ბელარუსის სახალხო ბანკი“ დაარსდა 1992 წელს, იგი იყო ერთ – ერთი პირველი კერძო კომერციული ბანკი ბელარუსში. ბანკის მიზანია ციფრული არხების მეშვეობით ფართო საცალო სეგმენტზე შედგენა ბელარუსში.

¹ ჩვენ შევცვალეთ მართვის ქვეშ მყოფი აქტივების (AUM) დეფინიცია 2020 წელს, რომელიც შემდეგ აღნიშნული მაჩვენებელი არ მოიცავს გარკვეულ არალიკვიდურ აქტივებს, რომლებსაც ვფლობთ, და მოიცავს მხოლოდ ყველაზე ლიკვიდურ აქტივებს, რომლებიც რეგულარულად რეალიზდება და საიდანაც ვიღებთ მნიშვნელოვან საკომისიოებს აღნიშნული აქტივების ფლობის ან რეალიზებისთვის. შესაბამისად დაკორექტირდა 2019 წლის მაჩვენებელი.

სტრატეგია

ბაზრისა და ინდუსტრიის
მიმოხილვა

ძლიერი მხარეები, რომლებიც საქართველოს მიმზიდველ ადგილად აქცევენ

- ბიზნესის კეთების სიმარტივე და კორუფციის დაბალი დონე
- მრავალმხრივი ეკონომიკური კავშირებიდან და ეკონომიკური ბაზისიდან მიღებული სარგებელი (ევროკავშირთან და ჩინეთთან თავისუფალი ვაჭრობა)
- ფისკალური დისციპლინისა და დონორების მხარდაჭერის კარგი გამოცდილება

ბიზნესის კეთება

#7 **THE WORLD BANK**
IBRD • IDA
190 ქვეყანას შორის

ღია ბიუჯეტის ინდექსი

#5 **International Budget Partnership**
117 ქვეყანას შორის

ეკონომიკური თავისუფლება

#12 **The Heritage Foundation**
178 ქვეყანას შორის

ბიზნესის კორუფციის რისკის ინდექსი

#28 **TRACE** Anti-Bribery Compliance Solutions
194 ქვეყანას შორის

კორუფციის აღქმა

#45 **TRANSPARENCY INTERNATIONAL**
the global coalition against corruption
180 ქვეყანას შორის

მსოფლიოში მესამე ყველაზე დაბალი საგადასახადო ტვირთის მქონე ქვეყანა

0% **THE WORLD BANK**
IBRD • IDA
კორპორაციული სამშემოსავლო გადასახადი გაუნაწილებელ მოგებაზე

მსოფლიოს სარეიტინგო სააგენტოების რეიტინგებში დაქვეითება არ აღინიშნება

FitchRatings

BB უარყოფითი დადასტურებული 2021 წლის თებერვალში

MOODY'S
INVESTORS SERVICE

Ba2 სტაბილური დადასტურებული 2020 წლის აგვისტოში

S&P Global
Ratings

BB უარყოფითი დადასტურებული 2021 წლის თებერვალში

წყარო: ბიზნესის კეთების სიმარტივის 2020 წლის რეიტინგი, ეკონომიკური თავისუფლების ინდექსი-2021, კორუფციის აღქმის ინდექსი-2020, ღია ბიუჯეტის ინდექსი 2019, ბიზნესის კორუფციის რისკის ინდექსი 2020, გადასახადის და შენატანის საერთო ოდენობა (მოგების %) ბიზნესის კეთების სიმარტივის 2020 წლის რეიტინგის მიხედვით.

ძლიერი მხარეები, რომლებიც საქართველოს მიმზიდველ ადგილად აქცევენ

ბოლო ათწლეულის განმავლობაში საქართველოში განხორციელებულმა ეკონომიკურმა რეფორმებმა ხელი შეუწყო სტაბილურ ეკონომიკურ ზრდას, საგარეო საგადასახადო ბალანსის გაუმჯობესებასა და ბიუჯეტის დეფიციტის შემცირებას. გლობალურ და რეგიონალურ დონეზე, სხვადასხვა ეკონომიკური შოკის მიუხედავად, 2010-2019 წლებში მშპ-ს საშუალო წლიურმა ზრდამ 4.9% შეადგინა, ხოლო ქვეყნის მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტი ამავე პერიოდში გაუმჯობესდა და მშპ-ის 9.8% -დან მშპ-ის 5.5% -მდე შემცირდა. თუმცა, COVID-19 პანდემიამ დროებით შეაჩერა აღნიშნული მიღწევები, რადგან 2020 წელს ეკონომიკა 6.2% -ით შემცირდა, რაც დიდწილად ასახავს საერთაშორისო ტურიზმის მნიშვნელოვან ვარდნას, რომელმაც პანდემიამდელ პერიოდში მშპ-ის 18% -ზე მეტი შეადგინა. სავარაუდოდ, COVID-19-ის შემდგომ ეკონომიკურ გაჯანსაღებას ხელს შეუწყობს საქართველოს სწორი მაკროეკონომიკური პოლიტიკა და მიმზიდველი ბიზნეს გარემო. საქართველოს ხელისუფლებამ მოიძია ფინანსური რესურსი საერთაშორისო სავალუტო ფონდისა (IMF) და სხვა საერთაშორისო პარტნიორებისგან, რათა ეფექტურად გაუმკლავდეს COVID-19-ის პანდემიით გამოწვეულ ეკონომიკურ კრიზისს. აღნიშნული დროული და მნიშვნელოვანი მხარდაჭერა ასახავს საქართველოს გრძელვადიან კავშირებს საერთაშორისო ინსტიტუტებთან და მათ ნდობას ქვეყნის სწორი ეკონომიკური პოლიტიკისადმი. საქართველო ინარჩუნებს ბიზნესის მიმართ ერთერთი ყველაზე კეთილგანწყობილი ქვეყნის რეპუტაციას და მსოფლიო ბანკის ბიზნესის კეთების სიმარტივის 2020 წლის რეიტინგში 190 ქვეყნიდან მეშვიდე ადგილს იკავებს. საქართველო მსოფლიოში ერთ-ერთი მოწინავე რეფორმატორი ქვეყანაა, რომელმაც გაატარა მმართველობითი და ბიზნესის ხელშეწყობის, აგრეთვე ანტიკორუფციული ზომები.

ევროკავშირსა და საქართველოს შორის მჭიდრო ურთიერთობა ემყარება საქართველოსა და ევროკავშირს შორის ასოცირების შესახებ შეთანხმებას, მათ შორის, ევროკავშირთან ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი სავაჭრო სივრცის შესახებ შეთანხმებას (DCFTA), რომელიც ძალაში შევიდა 2016 წლის ივლისში და რომელიც ორ მხარეს შორის პოლიტიკური ასოცირებისა და ეკონომიკური ინტეგრაციის საფუძველს უზრუნველყოფს. 2017 წლის მარტიდან საქართველოს მოქალაქეები სარგებლობენ შენგენის ზონაში უვიზოდ მიმოსვლის უფლებით. ევროკავშირში ინტეგრაციის პროცესში ჩართულმა საქართველომ ასევე მოახერხა რუსეთთან ურთიერთობის სტაბილიზაცია მას შემდეგ, რაც ამ უკანასკნელმა მოხსნა ემბარგო ქართულ პროდუქტებზე 2013 წელს. გარდა ამისა, საქართველოსა და ჩინეთს შორის ეკონომიკური ურთიერთობები იზრდება და 2017 წელს ხელმოწერილი თავისუფალი ვაჭრობის ხელშეკრულების შედეგად კიდევ უფრო გაიზრდება ქართული ექსპორტი ჩინურ ბაზარზე. ევროკავშირთან და ჩინეთთან თავისუფალი ვაჭრობის ხელშეკრულებები ხელს შეუწყობს საქართველოს, მოიზიდოს მეტი პირდაპირი უცხოური ინვესტიციები.

უმსხვილესმა საკრედიტო სარეიტინგო სააგენტოებმა (Moody's, Fitch Ratings და S&P Global Ratings) აღიარეს ქვეყნის ეკონომიკური და ინსტიტუციური სიძლიერე და გამძლეობა გლობალური შოკების მიმართ. პანდემიის მიუხედავად, საქართველოს საკრედიტო რეიტინგი 2020 წლის განმავლობაში არ შეცვლილა.

ამჟამად, საქართველოს მთავრობის პრიორიტეტული ამოცანაა COVID-19-ის პანდემიით გამოწვეული კრიზისის დაძლევა, ეკონომიკის აღდგენის ხელშეწყობა, ევროპულ და ევროატლანტიკურ სტრუქტურებში ინტეგრაციისკენ სწრაფვა და 2024 წლისთვის ქვეყნის მომზადება ინსტიტუციური, სოციალური და ეკონომიკური თვალსაზრისით ევროკავშირის წევრობაზე განაცხადის გაკეთებისთვის. გარდა ამისა, 2019 წელს საპენსიო რეფორმის გატარებამ ხელი შეუწყო ინვესტიციების განსახორციელებლად საჭირო დანაზოგების მოზილიზებას საშუალოვადიანი ზრდისა და ხანდაზმულთათვის დამატებითი დახმარების უზრუნველყოფის მიზნით. საქართველოს ეროვნული ბანკი (სეზ) ცდილობს შეამციროს საგარეო რისკები ეკონომიკის დოლარიზაციის შემცირებითა და კაპიტალის ბაზრის განვითარების მხარდაჭერით.

საქართველოს ეკონომიკური განვითარება 2020 წელს

საქართველოს ეკონომიკაზე უარყოფითად იმოქმედა COVID-19-ის პანდემიამ, პირველ რიგში, მკაცრი იზოლაციის რეჟიმის დაწესებისა და საერთაშორისო ტურიზმის შეჩერების შედეგად. საქართველოს ხელისუფლებამ წარმატებით შეაკავა პანდემიის პირველი ტალღა 2020 წლის გაზაფხულზე, მკაცრი ღონისძიებების გატარებით, მათ შორის, ღამით კომენდანტის საათის შემოღებითა და ტრანსპორტირების აკრძალვით. 2020 წლის მაისის შუა რიცხვებიდან ბიზნესები თანდათან გაიხსნა, მაგრამ საერთაშორისო ფრენები მხოლოდ შეზღუდული რაოდენობის ქვეყნებთან განახლდა 2020 წლის აგვისტოდან. COVID-19-ის შემთხვევების ზრდამ 2020 წლის შემოდგომაზე გამოიწვია სავაჭრო ვაჭრობისა და სასტუმროების სექტორებში მკაცრი იზოლაციის ღონისძიებების ხელახლა შემოღება 2020 წლის დეკემბერში და 2021 წლის იანვარში, აგრეთვე ღამის საათებში კომენდანტის საათის დაწესება და საზოგადოებრივი ტრანსპორტის აკრძალვა, ხოლო სხვა ეკონომიკური საქმიანობის სფეროები გადაურჩნენ სრულმასშტაბიანი „ლოქდაუნის“ გამოცხადებას, 2020 წლის აპრილი-მაისისგან განსხვავებით.

2020 წელს, ეკონომიკა შემცირდა 6.2%-ით, რადგან 2020 წლის მესამე კვარტალში აღდგენის დინამიკა შეიცვალა მეორე ნაწილობრივი „ლოქდაუნის“ შედეგად. საგულისხმოა, რომ ეკონომიკური აქტივობის შენელების მიუხედავად, საბანკო სექტორის საკრედიტო პორტფელი კვლავ განაგრძობს ზრდას და 2020 წელს ზრდამ 9.1% შეადგინა, მუდმივი სავალუტო კურსის საფუძველზე. სასტუმროებისა და ტურიზმთან დაკავშირებული სხვა სექტორები ყველაზე მეტად დაზარალდა 2020 წელს, მაგრამ პოზიტიური დინამიკა მაინც შეინიშნებოდა ეკონომიკის სხვა სექტორებში, მათ შორის, სამთო-მომპოვებელი მრეწველობის, სოფლის მეურნეობისა და განათლების სფეროებში.

მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტი 2020 წელს გაიზარდა მშპ-ის 12.3%-მდე, ტურიზმის შემოსავლების მკვეთრად კლების შედეგად. მომსახურების უარყოფითი ბალანსი ნაწილობრივ ანაზღაურდა საქონლის სავაჭრო ბალანსის გაუმჯობესებითა და ფულადი გზავნილების მოსალოდნელზე უკეთესი შემოდინებით. დაფინანსების თვალსაზრისით, დონორების ძლიერი მხარდაჭერა საკმარისზე მეტი იყო საგარეო დაფინანსების საჭიროებების დასაკმაყოფილებლად. COVID-19-თან დაკავშირებით საერთაშორისო საფინანსო ინსტიტუტების მხარდაჭერამ სრულად დაფარა ფისკალური მოთხოვნები 2020 წელს; ამასთან, ფისკალური სტიმულირების პაკეტმა (ჯანდაცვის პროგრამების ხარჯები და შინამეურნეობების დახმარება, აგრეთვე გადასახადებისგან გათავისუფლება და ბიზნესის დაფინანსების სხვადასხვა მექანიზმები), რომელიც მშპ-ის 4%-ით შეფასდა, ბიუჯეტის დეფიციტი მშპ-ის 9.1%-მდე გაზარდა.

სახელმწიფო მხარდაჭერის ზომები

- მთავრობამ არაერთი ღონისძიება განახორციელა COVID-19-ის პანდემიით გამოწვეული უარყოფითი ეკონომიკური ეფექტის შესამსუბუქებლად.
- დაზარალებული ბიზნესის, შინამეურნეობებისა და ჯანდაცვის სექტორის ფისკალურმა სტიმულმა 2020 წელს მშპ – ის 4% შეადგინა. 2021 წლის ბიუჯეტი ასევე მიზნად ისახავს სხვადასხვა სტიმულირების ღონისძიებების გაგრძელებას 1H21-ში მშპ-ის 2.1%-ით.
- მხარდაჭერის ღონისძიებები მოიცავს ჯანდაცვასთან დაკავშირებულ ხარჯებს, შინამეურნეობების დახმარებას და მცირე და საშუალო ბიზნესისა და ყველაზე მეტად დაზარალებული სექტორების მხარდაჭერას.
- დონორების ძლიერი დახმარება საკმარისზე მეტი იყო 2020 წელს COVID-19-თან დაკავშირებული ფისკალური საჭიროებების დასაკმაყოფილებლად – საჯარო სექტორისთვის 1.7 მილიარდი დოლარის დონორთა დაფინანსება.

COVID-19-თან დაკავშირებით ფისკალური ზომები 2020 წელს და 2021 წლის პირველ ნახევარში

ბიზნესის მხარდაჭერის ღონისძიებები

- პირადი საშემოსავლო გადასახადისგან გათავისუფლება
- ტურიზმის სექტორის გათავისუფლება ქონების გადასახადისგან
- გადასახადების ჩამოწერა
- ტურიზმის სექტორისთვის სესხის პროცენტის სუბსიდირება
- მიკრო საგრანტო პროგრამა
- საკრედიტო-საგარანტიო ფონდი
- დღგ-ს თანხის დაბრუნება

შინამეურნეობების მხარდაჭერა

- კომუნალური გადასახადების სუბსიდირება
- დახმარება კერძო სექტორის თანამშრომლებისთვის, რომლებმაც დაკარგეს სამუშაო ადგილი
- დახმარება თვითდასაქმებული პირებისთვის, რომლებმაც დაკარგეს სამუშაო ადგილი
- დახმარება სოციალურად დაუცველი ოჯახებისთვის
- დახმარება შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირებისთვის

ჯანდაცვის სექტორი

- სამედიცინო მასალები, საკარანტინო ხარჯები, ტესტირებისა და მკურნალობის ხარჯები

2020 წლის მარტში პანდემიასთან დაკავშირებული ეკონომიკური რყევების გამო, ადგილობრივი ვალუტა მკვეთრად გაუფასურდა აშშ დოლარის მიმართ, ხოლო 2020 წლის ზაფხულში გამყარდა. შემოდგომაზე ლარი კვლავ გაუფასურდა COVID-19-ის შემთხვევების ზრდის შემდეგ, რაც უარყოფითად აისახა მოლოდინებზე. საქართველოს ეროვნული ბანკის სავალუტო ინტერვენციების შედეგად ადგილობრივი ვალუტა დასტაბილურდა 2020 წლის დეკემბრის ბოლოს. აღნიშნული ჩარევების მიუხედავად, 2020 წლის 31 დეკემბრის მონაცემებით, საერთაშორისო რეზერვები 3.9 მილიარდ აშშ დოლარამდე გაიზარდა (წლიური ზრდა 11.5%), რაც ძირითადად გამოხატავს დონორთა დაფინანსების ზრდას. საქართველოს ეროვნულმა

ბანკმა შეინარჩუნა ზომიერად მკაცრი მონეტარული პოლიტიკა ინფლაციური მოლოდინების მოსათოკად და ადგილობრივ ფასებზე ადგილობრივი ვალუტის გაუფასურების გავლენის შესამცირებლად. ამასობაში, წლიური ინფლაცია დეკემბერში 2.4%-მდე შემცირდა, ხოლო წინა თვეებში 3.8% შეადგინა, რაც ასახავს სახელმწიფოს მიერ კომუნალური გადასახადების სუბსიდირებას ნაკლები მოცულობის ენერგიის მომხმარებლებისთვის.

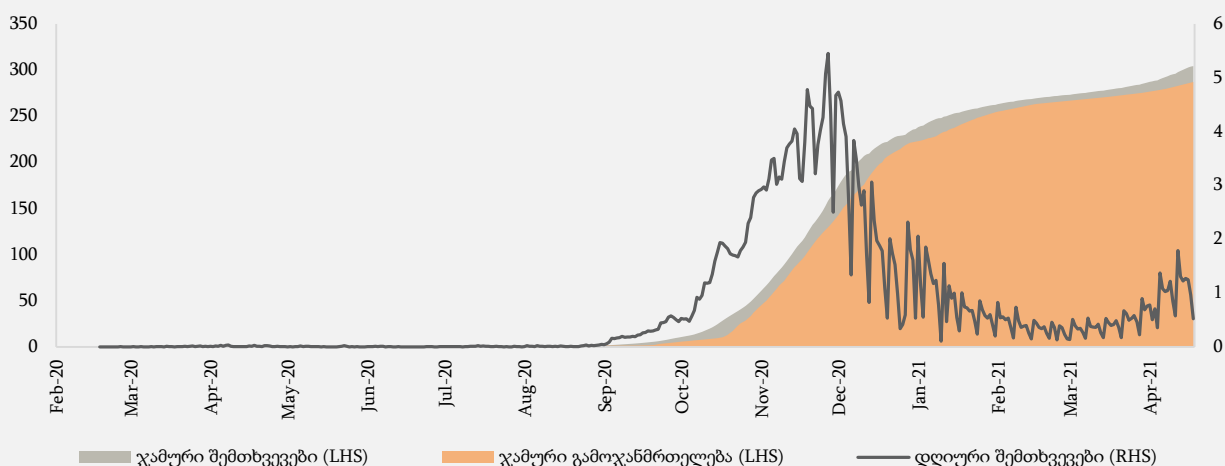
COVID-19-ის პანდემია საქართველოში

საქართველო იყო ერთ-ერთი პირველი ქვეყანა, რომელმაც 2020 წლის დასაწყისში შემოიღო ვირუსის გავრცელების შესაკავებელი მკაცრი ზომები, მათ შორის, საზღვრების ჩაკეტვა, ღამის საათებში კომენდანტის საათის დაწესება, ტრანსპორტირების აკრძალვა, კარანტინები და არაარსებითი მნიშვნელობის ბიზნესების დახურვა.

სწრაფმა რეაგირებამ ხელი შეუწყო ვირუსის გავრცელების შეჩერებას 2020 წლის პირველ ნახევარში, მაგრამ 2020 წლის შემოდგომაზე ვირუსით ინფიცირების შემთხვევების ზრდამ გამოიწვია ნაწილობრივი „ლოკდაუნი“ 2020 წლის დეკემბრიდან 2021 წლის იანვრამდე, თუმცა ეს არ იყო 2020 წლის გაზაფხულზე დაწესებული სრულმასშტაბიანი „ლოკდაუნის“ მსგავსი.

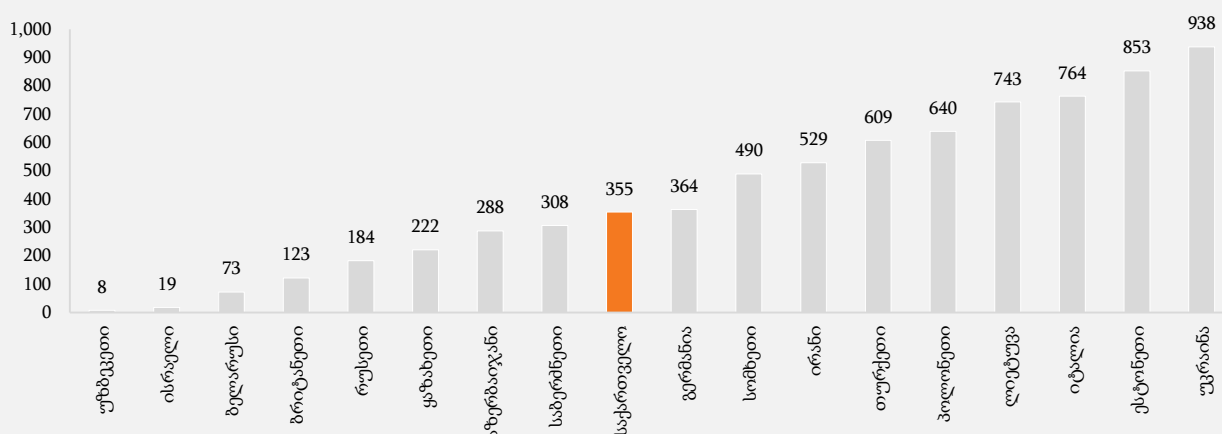
ვინაიდან, COVID-19-ით ინფიცირების შემთხვევები მნიშვნელოვნად შემცირდა 2021 წლის იანვრის ბოლოს (ორ თვეში შემთხვევების ყოველდღიური რიცხვი 5,450-დან 479-მდე შემცირდა), 2021 წლის 1 თებერვლიდან მთავრობამ დაიწყო შეზღუდვების თანდათანობით მოხსნა. აგრეთვე, განახლდა ფრენები რიგი ქვეყნების მიმართულებით. აღსანიშნავია, რომ მთავრობამ შექმნა ინფორმაციული ვებგვერდი, სადაც მოცემულია საქართველოში ვირუსის გავრცელების სტატისტიკა, აგრეთვე შეზღუდვებისა და მხარდაჭერის ზომების შესახებ ინფორმაცია - www.stopcov.ge.

COVID-19-ის სტატისტიკა საქართველოში, ათასი ადამიანი

წყარო: დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრი, 2021 წლის 26 აპრილი, 12:00

COVID-19-ის აქტიური შემთხვევები 100,000 ადამიანზე

წყარო: Johns Hopkins, Worldometer, 2021 წლის 26 აპრილი, 12:00

გონივრულად მართული საბანკო სექტორი

საბანკო სექტორი არის საქართველოს ეკონომიკის ერთ-ერთი ყველაზე სწრაფად მზარდი კერძო სექტორი, სადაც ორი უმსხვილესი ბანკის წილი მთლიანი აქტივების 73.8%-ს შეადგენს 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით. საგულისხმოა, რომ საქართველოს ეროვნული ბანკის გონივრული რეგულირებისა და ზომიერი ზედამხედველობის შედეგად ფინანსურმა სექტორმა აჩვენა სტაბილურობა და გამძლეობა სხვადასხვა შოკის მიმართ. საქართველოს ეროვნული ბანკის კონსერვატიული რეგულაციების გამო, პანდემიამდელ პერიოდში საბანკო სექტორში ლიკვიდურობისა და კაპიტალიზაციის მაჩვენებლები ისტორიულად მაღალ დონეზე იყო. ამის მიუხედავად, სექტორის მომგებიანობა დარჩა სტაბილური და უკუგებად კაპიტალზე COVID-19-მდე ბოლო სამი წლის განმავლობაში გადააჭარბა 20%-ს.

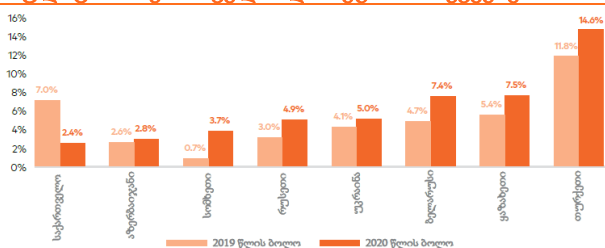
საბანკო სექტორი შევიდა COVID-19-ის პანდემიასთან დაკავშირებულ ეკონომიკურ კრიზისში, მნიშვნელოვანი კაპიტალისა და ლიკვიდობის ბუფერებით, რამაც უზრუნველყო ქართული ბანკების მდგრადობა 2020 წლის განმავლობაში. ბანკების ნებაყოფლობითმა მორატორიუმმა სესხის ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდაზე, ასევე მსესხებლებისთვის რესტრუქტურისაციის შესაძლებლობების შეთავაზებამ შეარბილა უარყოფითი ზეგავლენა სესხის პორტფელის ხარისხზე. COVID-19-ის პანდემიის ქვეყნის საფინანსო სექტორზე უარყოფითი ზეგავლენის შერბილებისა და ქვეყნის ეკონომიკის წახალისების მიზნით, საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა მნიშვნელოვანი ღონისძიებები გაატარა. შეიმუშავა დროებითი საზედამხებელო გეგმა, რაც გულისხმობს კაპიტალის ბუფერების გამოყენებას, ეკონომიკის სხვადასხვა სფეროსთვის ლიკვიდური ფულადი რესურსების შეუფერხებელ მიწოდებასა და საერთაშორისო სავალუტო ფონდის (სსფ-ის) პროგრამის გაფართოებას.

2020 წელს პანდემიის გამო საკრედიტო ზრდა შენედა, მაგრამ მაინც მკვეთრი იყო, მუდმივი ვალუტის საფუძველზე 9.1% -ით გაიზარდა. 2020 წელს დეპოზიტები 20.8% -ით გაიზარდა, ხოლო ადგილობრივ ვალუტაში დენომინირებული დეპოზიტები 41.3% -ით გაიზარდა 2020 წლის 31 დეკემბრის მონაცემების მიხედვით. აღსანიშნავია, რომ 2020 წლის აპრილიდან საბანკო სექტორს აქვს მომგებიანობის დადებითი მაჩვენებლები, თუმცა იგი მნიშვნელოვნად შემცირდა წინა წელთან შედარებით. მომგებიანობაზე უარყოფითად იმოქმედა მოსალოდნელი 2020 წლის მარტში დაფიქსირებული სრული ეკონომიკური ციკლის განმავლობაში საკრედიტო ზარალის კონცენტრირებამ.

საქართველოს ეკონომიკა 2021 წელს

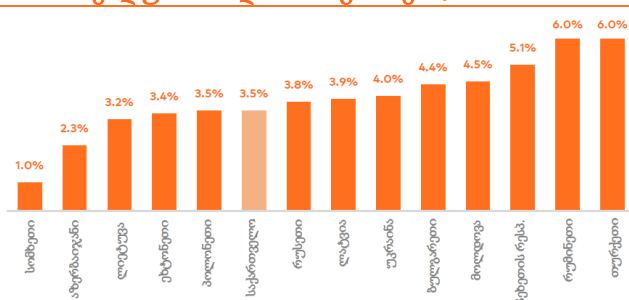
2021 წელს საქართველოში ეკონომიკურ მდგომარეობას სავარაუდოდ, განაპირობებს ეპიდემიოლოგიური სიტუაცია, ვაქცინაციის პროცესი, გაუმჯობესებული შიდა და გარე ეკონომიკური განწყობები და ფისკალური სტიმული. საქართველო წარმატებით გაუმკლავდა COVID-19-ის მეორე ტალღას და ვაქცინაციასა და ტურიზმის აღდგენასთან დაკავშირებულ მოლოდინებს, რამაც 2021 წელს ეკონომიკის გაჯანსაღების ოპტიმიზმის ნაპერწკალი გააჩინა. თუმცა, პანდემია კვლავ იწვევს გაურკვევლობას, რადგან საქართველოში COVID-19-ის მესამე ტალღის შესაძლებლობა, ვაქცინაციის ნელი ტემპი და ტურიზმის დაყოვნება ზრდის 2021 წელს ეკონომიკური ზრდის შენელების ალბათობას. საქართველოს ბანკის ჯგუფის საბროკერო და საინვესტიციო მიმართულების, Galt & Taggart, პროგნოზით, 2021 წელს მშპ-ს რეალური ზრდა იქნება 3.6%, რომელიც შემცირდა ხელახალი გადახედვის შედეგად 5.0%-დან, 2020 წლის ბოლოს / 2021 წლის პირველ კვარტალში. საერთაშორისო სავალუტო ფონდმა 2021 წლის ეკონომიკური ზრდის პროგნოზი 4.3%-დან 3.5%-მდე შეამცირა 2020 წლის დეკემბერში.

ინფლაცია: საქართველო და რეგიონის ქვეყნები

წყაროები: სტატისტიკის ოფისები

მშპ-ის რეალური ზრდის პროგნოზები, 2021

წყაროები: IMF's WEO, აპრილი 2021

**COVID-19-ზე რეაგირების
საგანგებო ღონისძიებები**

COVID-19 გლობალურმა პანდემიამ მნიშვნელოვანი გამოცდა მოუწყო საქართველოს ბანკის ჯგუფს, ასევე ჩვენს კოლეგებსა და მომხმარებლებს. საქართველოში COVID-19-ის პირველი შემთხვევა დადასტურდა 2020 წლის 26 თებერვალს და მას შემდეგ, პანდემიამ სერიოზული გავლენა იქონია ადამიანებზე, ეკონომიკაზე, ჩვენი ცხოვრებისა და მუშაობის წესზე.

COVID-19-ის პანდემიის საპასუხოდ, ჯგუფმა შეიმუშავა მთელი რიგი პროტოკოლები და ბიზნეს უწყვეტობის გეგმა (BCP), რომელიც მიზნად ისახავს COVID-19-ის გავრცელების შეკავებას საქართველოში, ჩვენი ყველა თანამშრომლისა და მომხმარებლის ჯანმრთელობისა და უსაფრთხოების დაცვას და ჩვენს ბიზნესსა და საზოგადოებაზე უარყოფითი ზემოქმედების შერბილებას. BCP- ის შემუშავება დავიწყეთ თავიდანვე, 2020 წლის იანვრის ბოლოს, შესაბამისად, ყველა ჩვენი ოპერაცია უკვე წარმატებით ადაპტირდა ახალ ოპერაციულ გარემოში 2020 წლის მარტის ბოლოსთვის, მაშინ როდესაც ქვეყანაში სრულმასშტაბიანი „ლოკდაუნი“ გამოცხადდა. ჩვენი BCP მოიცავს შემდეგ ოთხ ძირითად კომპონენტს:

სტაბილურობა პანდემიის განმავლობაში

საქმიანობის
უწყვეტობა

საზოგადოებრივი ჯანდაცვის
სისტემისა და საზოგადოების
მხარდაჭერა

ჭარბი ლიკვიდობა

ძლიერი კაპიტალი

საქმიანობის უწყვეტობა

არაერთი ღონისძიება განვახორციელეთ ფიზიკური კონტაქტების შესამცირებლად და COVID-19- ის გავრცელების თავიდან ასაცილებლად, ამასთან, შევინარჩუნეთ ჩვენი მომხმარებლების დასახმარებლად და მხარდასაჭერად საჭირო ყველა საბანკო შესაძლებლობა.

თანამშრომლები

- 2020 წლის იანვარსა და თებერვალში ევროპაში პანდემიის გავრცელების შემდეგ, ჩვენ განვიხილეთ საქართველოში „ლოქდაუნის“ გამოცხადების შესაძლებლობა და დაუყოვნებლივ გადავიყვანეთ ჩვენი ბექ-ოფისის 2,000-ზე მეტი თანამშრომელი დისტანციურ მუშაობაზე, გამოვყავით მათთვის სახლიდან მუშაობისთვის საჭირო ტექნიკური მოწყობილობა.
- ბანკის ძირითადი ფილიალები მუშაობდა დამატებითი უსაფრთხოების ზომების დაცვით. „ლოქდაუნის“ დროს დროებით დავხურეთ მომხმარებელთა მომსახურების სივრცეები ჩვენს Express ფილიალებში, ხელმისაწვდომი იყო მხოლოდ თვითმომსახურების ტერმინალები და ბანკომატები.
- „ფრონტ ოფისში“ მთელი რიგი უსაფრთხოების ზომები იქნა მიღებული, მათ შორის, მინის დამცავი ბარიერები დამონტაჟდა მოლარეებისა და ოპერატორებისთვის, დარიგდა სადეზინფექციო საშუალებები, ერთჯერადი ხელთათმანები, სახის დამცავი ნიღბები და სხვა. ბანკის შენობები, აგრეთვე ბანკომატები და თვითმომსახურების ტერმინალები დღეში ორჯერ სანიტარულად მუშავდება. ბანკის შენობაში შესულ ყველა თანამშრომელსა და მომხმარებელს კვლავ უწევს სხეულის ტემპერატურის სავალდებულო შემოწმება.
- „ლოქდაუნის“ დროს, „ფრონტ ოფისი“ და სხვა მომსახურების სივრცეების პერსონალი მუშაობის ორკვირიან ცვლაზე გადავიდა, რათა უზრუნველყოფილიყო გუნდის წევრების უსაფრთხოება და ხელმისაწვდომობა.
- საბანკო მომსახურება, თუ შესაძლებელი იყო, ხორციელდებოდა დისტანციური არხებით, მათ შორის, ქოლცენტრის საშუალებით, რომელიც მნიშვნელოვნად გაზრდილი დატვირთვით მუშაობდა. ამ არხის საშუალებით მომხმარებელთა ეფექტურად მართვის მიზნით, ორგანიზებულ იქნა რესურსების სწრაფი გადანაწილება და ინტენსიური ტრენინგები გადაყვანილი და ახალი თანამშრომლებისთვის.
- სალაროს თანამშრომლებისთვის გამკაცრდა ჩაცმისა და პროცედურების შესრულების პროტოკოლი, რომლის დაცვა აუცილებელია ფულადი სახსრებით ინფექციის გადაცემის რისკის შესამცირებლად.
- საზოგადოებრივი ტრანსპორტის შეზღუდვის დროს, ჩვენ უზრუნველვყოფდით „ფრონტ ოფისისა“ და სალაროს თანამშრომლების ტრანსპორტირებას.

მომხმარებლები

- შევთავაზეთ საცალო ტიპის სესხების ძირითადი თანხისა და დარიცხული პროცენტის გადახდის გადავადება 3 თვით, რათა მნიშვნელოვნად შეგვემცირებინა ფილიალებში მომხმარებელთა მოძრაობა და ამით შეგვეჩერებინა ვირუსის გავრცელება, აგრეთვე, დახმარება გაგვეწია მომხმარებელთათვის უკიდურესად რთულ დროს.
- კორპორატიულ კლიენტებსა და ტურიზმის სექტორში მომუშავე მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოებს მიეცათ სესხის რესტრუქტურიზაციის შესაძლებლობა.
- გავამკაცრეთ უსაფრთხოების ზომები სალაროებში და უზრუნველყავით ფულადი სახსრების უწყვეტი მიწოდება საქართველოს მთელი საბანკო სისტემისთვის 2020 წლის გაზაფხულზე გამოცხადებული „ლოქდაუნის“ დროს.
- კიდევ უფრო აქტიურად გავაგრძელებთ პროდუქტების გაციფრულებას და განვახორციელებთ სხვადასხვა ინიციატივები ციფრული არხების, განსაკუთრებით კი მობილბანკის (mBank) გამოყენების სტიმულირების მიზნით.

„ლოქდაუნის“ დროს მომხმარებლებისა და საზოგადოების მხარდაჭერა

კომპანიების ხელშეწყობა, „ლოქდაუნის“ დროს შეძლონ ადაპტაცია და საქმიანობის გაგრძელება

- ჯგუფმა ასევე შექმნა ახალი ონლაინ პლატფორმა argacherde.ge, რათა ბიზნესმა შეძლოს „ლოქდაუნის“ დროს საქმიანობის გაგრძელება მომხმარებლებზე მომავალი გამოყენების კუპონების გაყიდვით. დამატებითი ინფორმაცია იხილეთ argacherde.ge გვერდზე 99.
- გარდა მის -ს ფინანსური დახმარებისა, ბანკი ორიენტირებულია ბიზნესის მომხმარებლებისთვის საგანმანათლებლო შესაძლებლობების მიწოდებასა და მათთვის ცოდნისა და გამოცდილების გაზიარებაზე, მათი წარმატების ხელშეწყობის მიზნით. 2020 წელს ბანკმა გამართა სამუშაო შეხვედრა კომპანიებთან, თავიანთი პროდუქტების უკეთესად და მსოფლიოს უდიდესი პლატფორმების, მათ შორის Amazon, eBay და Etsy მეშვეობით გაყიდვის, ახალი პარტნიორების მოძიების საკითხებთან დაკავშირებით. დამატებითი ინფორმაცია იხილეთ 119-ე გვერდზე.

საცალო მომხმარებლების მიერ ციფრული არხების გამოყენების წახალისება

- დროებით გავაუქმეთ საკომისიო გადასახადი ჩვენი ონლაინ და მობილური საბანკო პლატფორმების მეშვეობით შესრულებულ გადახდებზე, ორი თვის განმავლობაში, 2020 წლის გაზაფხულზე გამოცხადებული „ლოქდაუნის“ დროს.
- დავენერგეთ mBank (ჩვენი მობილური საბანკო აპლიკაცია) მონაცემთა პაკეტის გარეშე, რაც ჩვენს კლიენტებს საშუალებას აძლევს, ჰქონდეთ წვდომა mBank- ზე ინტერნეტ კავშირის ან მობილური ინტერნეტის გარეშე.
- შევიმუშავეთ და გავაზიარეთ საგანმანათლებლო ვიდეორგოლები, რათა უფრო მეტმა მომხმარებელმა გამოიყენოს mBank და ისარგებლოს მასში ჩაშენებული ინსტრუმენტებითა და ფუნქციებით.

საზოგადოებრივი ჯანდაცვის ხელშეწყობა

- პანდემიის ადრეულ ეტაპზე, ყველაზე საჭირო დროს, ბანკმა შეიძინა და საქართველოს ჯანდაცვის სამინისტროს გადასცა 20,000 COVID-19 ლაბორატორიული ტესტი, ათი სასუნთქი აპარატი, 50,000 სახის დამცავი ნიღაბი და 60,000 ხელთათმანი COVID-ს წინააღმდეგ ბრძოლის ხელშეწყობის და მისი გავრცელების შეკავების მიზნით.
- როგორც ზემოთ აღვნიშნეთ, ჩვენს ფილიალებში უსაფრთხოების ზომები მაქსიმალურად გავამკაცრეთ ქვეყნის მასშტაბით ვირუსის გავრცელების შესაკავებლად.

ბანკის მიერ ჩვენი მომხმარებლებისა და საზოგადოების დახმარების მიზნით წამოწყებული ინიციატივების შესახებ დამატებითი ინფორმაციისთვის იხილეთ პასუხისმგებელი ბიზნესის თავი, გვერდები 99- 120.

ლიკვიდობის უზრუნველყოფა

პანდემიის დაწყების დღიდან ყურადღება მივმართეთ ბანკის საკმარისი ლიკვიდობის უზრუნველსაყოფად, როგორც მარეგულირებლის მოთხოვნების დასაკმაყოფილებლად, აგრეთვე ბიზნესის უწყვეტობისა და ჩვენი კლიენტებისთვის უწყვეტი ფინანსური მხარდაჭერის უზრუნველსაყოფად.

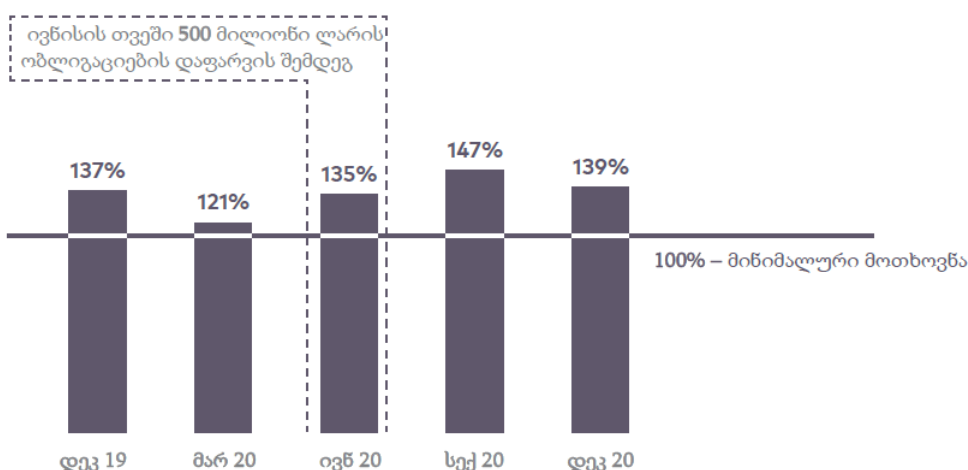
2020 წლის განმავლობაში ბანკის ლიკვიდობის პოზიცია ძლიერი და სტაბილური იყო, ბანკმა შეინარჩუნა მნიშვნელოვანი ჭარბი ლიკვიდობა მთელი 2020 წლის განმავლობაში, პირველ რიგში:

- COVID-19-ის კრიზისის ფონზე რისკების დასაზღვევად, რადგან პანდემიის საწყის ეტაპზე მოსალოდნელი იყო მომხმარებლის სახსრების გადინება, რაც არ განხორციელებულა და მომხმარებელთა დეპოზიტების ნაშთებმა განაგრძეს ზრდა.
- 2020 წლის ივნისში გადასახდელი 500 მილიონი ლარის ადგილობრივ ვალუტაში გამოშვებული ობლიგაციების დასაფარად.

გარდა ამისა, ბანკს ძლიერი მხარდაჭერა აქვს საერთაშორისო საფინანსო ინსტიტუტების მხრიდან. 2020 წლის განმავლობაში ჩვენ მივიღეთ არაერთი ახალი გრძელვადიანი სესხი, როგორც ადგილობრივ ასევე უცხოურ ვალუტაში, საერთო ჯამში 300 მილიონი აშშ დოლარის ოდენობით - საერთაშორისო საფინანსო კორპორაციიდან, ევროპის საინვესტიციო ბანკიდან, FMO-ჰოლანდიის განვითარების ბანკიდან სხვა მონაწილე კრედიტორებთან თანამშრომლობით და ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკიდან. აღნიშნული სახსრები მოიცავს 2020 წლის ბოლოსთვის გამოუყენებელ სავალდებულო საკრედიტო ხაზებს, რაც შემდგომში საშუალებას მოგვცემს აქტიურად შევუწყოთ ხელი ჩვენს მომხმარებელებს და მომავალ ეკონომიკურ გაჯანსაღებას.

ბანკის მიერ ლიკვიდურობის რისკის მართვის, აგრეთვე COVID-19-ის პანდემიის შედეგად საქართველოში შექმნილი ფინანსური და ეკონომიკური სიძნელების შემსუბუქების მიზნით შემუშავებული საზედამხებდევლო გეგმის ფარგლებში საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ განხორციელებული ღონისძიებების შესახებ დამატებითი ინფორმაციისათვის იხილეთ 89-ე და 90-ე გვერდები.

ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი

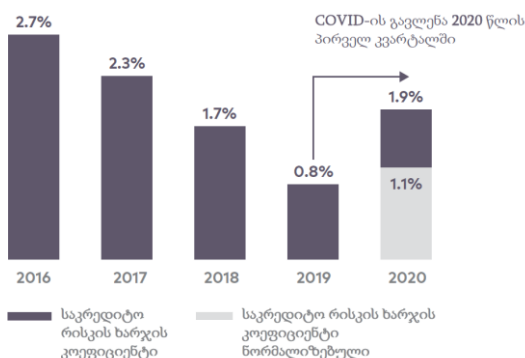
კაპიტალის ძლიერი პოზიციის უზრუნველყოფა

ბანკის კაპიტალის პოზიცია ძლიერი და საიმედოა და აღემატება მინიმალურ მოთხოვნებს COVID-19-ის პანდემიის ფონზე. 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბაზელ III-ის ჩარჩოს მიხედვით, ბანკის ძირითადი პირველადი კაპიტალის, პირველადი კაპიტალის და მთლიანი საზედამხებდელი კაპიტალის კოეფიციენტები შესაბამისად შეადგენდა 10.4%, 12.4% და 17.6%, რომელიც მნიშვნელოვნად აღემატება მინიმალურ მოთხოვნილ დონეებს - 7.4% 9.2% და 13.8%.

ქვემოთ მოცემულია ფაქტორების ჩამონათვალი, რომლებმაც გავლენა მოახდინეს ჩვენს კაპიტალზე და ღონისძიებები, რომლებმაც უზრუნველყო ბანკის კაპიტალის მდგრადობა 2020 წელს:

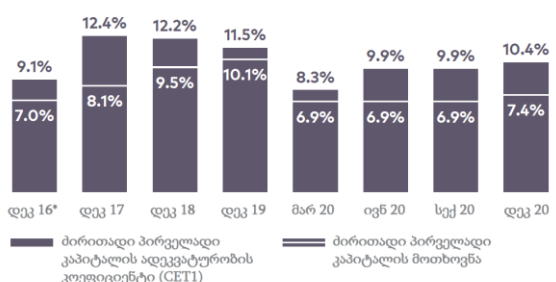
- **პანდემიას შევხვდით რისკისგან დაცული საბანკო სექტორით:** 2018 წლის დეკემბერში სასესხო რეგულაციის შემოღების, რასაც მოჰყვა სესხის პორტფელის სტრუქტურის შეცვლა და გადასვლა შედარებით მეტად უზრუნველყოფილ სესხებზე, აგრეთვე საქართველოს ბანკის რისკების მართვის ძლიერი სისტემის შედეგად საკრედიტო რისკის პოზიცია თანმიმდევრულად შემცირდა ბოლო ოთხი წლის განმავლობაში, 2016 წელს 2.7%-დან 2019 წელს 1.0%-მდე. 2020 წელში გადასვლისას ჩვენთვის მოსალოდნელი იყო, საკრედიტო რისკის ნორმალიზებული ღირებულება დაახლოებით შეადგენდა 1.0-1.2% -ს. ეს ნიშნავს, რომ ზოგადად, საქართველოს საბანკო სისტემამ და, განსაკუთრებით, საქართველოს ბანკმა შეძლო პანდემიასთან შეხვედრა სათანადო ბალანსითა და რისკისგან დაცული გარემოთი. ამრიგად, 2020 წლის პირველ კვარტალში მთლიან ეკონომიკურ ციკლში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალთან დაკავშირებით წინასწარი რეზერვების შექმნის მიუხედავად, ჩვენი საკრედიტო რისკის კოეფიციენტი 2020 წელს მისაღებ დონეზე 1.9% იყო.
- **მთლიან ეკონომიკურ ციკლის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დასაფარად შექმნილი წინასწარი რეზერვები:** 2020 წლის მარტში ბანკმა შექმნა 400 მილიონი ლარის საერთო რეზერვი ბანკის ადგილობრივი აღრიცხვის ბაზაზე, რომელიც გამოიყენება კაპიტალის კოეფიციენტების გასაანგარიშებლად, საქართველოს ეროვნული ბანკის ბაზელ III-ის ჩარჩოს შესაბამისად. აღნიშნული წარმოადგენს ბანკის სასესხო პორტფელის დაახლოებით 3.3% -ს, რომელიც ადგილობრივი სააღრიცხვო სტანდარტების შესაბამისად ექვემდებარება დარეზერვებას. საქართველოს ეროვნული ბანკი თვლის, რომ საბანკო სისტემის კაპიტალის კოეფიციენტი საკმარისია საიმისოდ, რომ გადააჭარბოს მინიმალურ კაპიტალის მოთხოვნებს, რათა შესაძლებელი იყოს ამ საერთო რეზერვის შეწოვა, ისე რომ შენარჩუნდეს საკმაოდ კომფორტული ბუფერი მოთხოვნილ მინიმალურ კაპიტალურ კოეფიციენტებზე. ფასს-ის შესაბამისად, ჯგუფმა ანალოგიურად შექმნა წინასწარი რეზერვი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დასაფარად როგორც საცალო, ასევე კორპორატიულ და საინვესტიციო საბანკო მომსახურებაში მთელი ეკონომიკური ციკლისთვის.
- **საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ კაპიტალის ბუფერის გამოთავისუფლება:** 2020 წლის მარტში საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა წარმოადგინა განახლებული საზედამხებდელი გეგმა საბანკო სექტორისთვის, რომლის მიზანი იყო COVID-19-ის პანდემიის უარყოფითი ფინანსური და ეკონომიკური ზეგავლენის შერბილება. აღნიშნულმა საშუალება მისცა ბანკებს გამოიყენონ კაპიტალის ბუფერები კლიენტთა დასახმარებლად ფინანსური სტრესის პერიოდში, რათა განაგრძონ ნორმალური ბიზნესსაქმიანობა და რეალური ეკონომიკის დაკრედიტება. COVID-19-თან დაკავშირებით საქართველოს ეროვნული ბანკის საზედამხებდელი გეგმის ფარგლებში, იმ პერიოდის განმავლობაში, როდესაც ბანკებს უფლება აქვთ ნაწილობრივ ან სრულად გამოიყენონ პილარ 2 ან კონსერვაციის ბუფერები, მათ ეკრძალებათ კაპიტალის განაწილება ნებისმიერი ფორმით. COVID-19-თან დაკავშირებით საქართველოს ეროვნული ბანკის საზედამხებდელი გეგმა იხილეთ 90-ე და 92-ე გვერდებზე.
- **შიდა კაპიტალის გენერირების ძლიერი უნარი:** ჯგუფს აქვს მაღალი მომგებიანობისა და შიდა კაპიტალის გენერირების გამოცდილება. 2020 წლის 31 დეკემბრისთვის ჩვენი ძირითადი პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი გახდა 10.4%, როცა 2020 წლის 31 მარტისთვის ეს მაჩვენებელი შეადგენდა 8.3%-ს, მთლიანი ეკონომიკური ციკლის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის წინასწარი საერთო რეზერვების შექმნის შედეგად.

საკრედიტო რისკის ხარჯის კოეფიციენტი

NBG BASEL III ძირითადი პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი

*ბაზელ III ძირითადი პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი და მოთხოვნა

ჩვენი მისია

ჩვენ აქ ვართ, რათა დავეხმაროთ
ხალხს მეტი პოტენციალის მიღწევაში

ჩვენ ყოველდღიურად ვახორციელებთ ჩვენს მისიას გადაწყვეტების შემუშავებით და ჩვენი მომხმარებლებისთვის, თანამშრომლებისთვის და საზოგადოებებისთვის შესაძლებლობების შექმნით. ჩვენი მიზანია, შევქმნათ საერთო წარმატება. ჩვენი ბიზნესის შესაძლებლობის გამოყენებით, შეგვაქვს უდიდესი წვლილი სოციალური გამოწვევების მოგვარებაში, ვქმნით ახალ შესაძლებლობებს და ხელს ვუწყობთ ჩვენი საზოგადოების მდგრად განვითარებას.

საქართველოში ჩვენი გამოცდილების გათვალისწინებით, ვაცნობიერებთ ჩვენს როლს, რომელსაც ვასრულებთ და რომელიც შეგვიძლია შევასრულოთ გაეროს მდგრადი განვითარების მიზნების (SDG) და პარიზის შეთანხმებით სახელმწიფოს მიერ ნაკისრი ვალდებულებების შესრულების მხარდაჭერისთვის. ანგარიშგებაში აღნიშნულია აქტივობები, რომლებიც ხელს უწყობს გაეროს მდგრადი განვითარების მიზნების მიღწევას. ჩვენი საქმიანობის მასშტაბის გათვალისწინებით, 17 SDG-დან თითოეულს აქვს გარკვეული კავშირი ბანკის პირდაპირ ან არაპირდაპირ საქმიანობასთან, მაგრამ განსაკუთრებული ყურადღება გამახვილებულია იმ ხუთ მიზანზე, რომლებიც მიგვაჩნია, რომ ყველაზე მნიშვნელოვანია ჩვენი ბიზნესისთვის. ხუთი მიზნისთვის ჩვენ განვსაზღვრეთ ის ძირითადი თემები, სადაც გვჯერა, რომ უდიდესი გავლენის მიღწევა შეგვიძლია და რომლის გაუმჯობესების ვალდებულებას, ჩვენ, როგორც ბანკი, ვიღებთ:

- ფინანსური სერვისების ხელმისაწვდომობის გაზრდა და გაციფრულების ხელშეწყობა, როგორც ფინანსური ჩართულობის ძირითადი ხელშეწყობა
- ფინანსური წიგნიერების დონის ამაღლება და ფინანსური კეთილდღეობის ზრდა

- ხარისხიანი განათლების და საგანმანათლებლო ინფრასტრუქტურის ხელმისაწვდომობის გაზრდა
- მომხმარებლებისა და თანამშრომლებისთვის უწყვეტი სწავლის შესაძლებლობების შექმნა და ხელშეწყობა

- სამუშაო ადგილზე თანაბარი შესაძლებლობების ხელშეწყობა
- მეწარმე ქალთა გაძლიერება

- სამეწარმეო კულტურის შექმნის ხელშეწყობა და ადგილობრივი მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოების სტიმულირება
- საქართველოს ეკონომიკის ზრდისა და მდგრადი განვითარებისთვის მნიშვნელოვანი სექტორების დაფინანსება
- თანამშრომელთა უფლებებისა და შესაძლებლობების გაზრდა და სანდო, ღირებულებებზე დაფუძნებული სამუშაო ადგილების შექმნა
- ახალგაზრდების დახმარება დასაქმებისა და კარიერული განვითარების საკითხებში

- ჩვენი საქმიანობის პირდაპირი უარყოფითი ზემოქმედების შემსუბუქება
- კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკების ჩართვა რისკების მართვის ჩარჩოსა და პროცედურებში
- კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკებისა და შესაძლებლობების შესახებ ცნობიერების ამაღლება

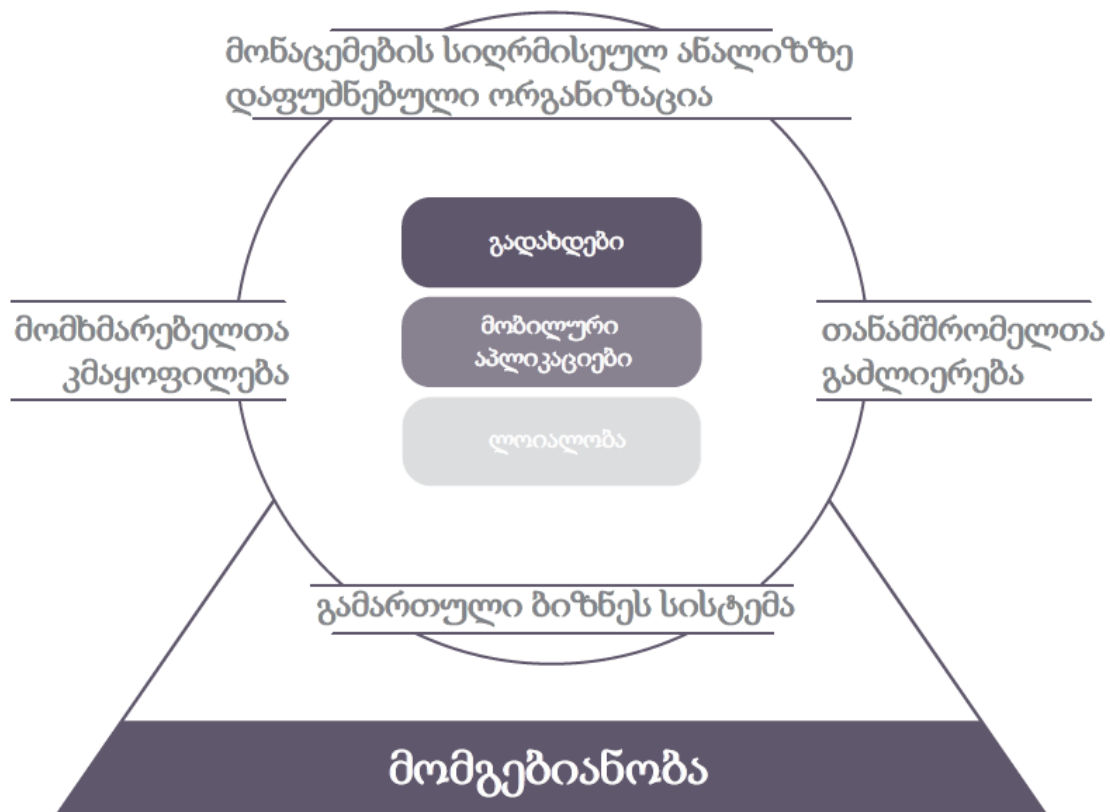
გენერალური დირექტორი, არჩილ გაჩეილაძე: „2020 წელი რთული წელი იყო, COVID-19-ის პანდემიამ გააძლიერა ჩვენი როლი მის წინააღმდეგ ბრძოლაში ჩვენი კლიენტების, თანამშრომლებისა და საზოგადოების დახმარებაში, აგრეთვე ეკონომიკის გაჯანსაღებისა და მდგრადი და გამძლე საზოგადოების ჩამოყალიბების მხარდაჭერაში, რომლითაც ყველას შეგვიძლია ვიამაყოთ. ჩვენ აქ ვართ, რათა დავეხმაროთ ხალხს მეტი პოტენციალის მიღწევაში დაბრკოლებების მიუხედავად, და ჩვენი თავდადებული და მეგობრული გუნდი აქტიურად უსმენს და თანამშრომლობს ყველა ჩვენს მნიშვნელოვან დაინტერესებულ მხარესთან, რათა ყოველთვის მაქსიმალურად უზრუნველყოს საუკეთესო შედეგები და გახდეს ჩვენი საზოგადოებისთვის სასიკეთო ცვლილებების მომტანი.“

ბიზნეს მოდელი
და სტრატეგია

სტრატეგიული ფოკუსი

საქართველოს ბანკი ლიდერია საქართველოში გადახდების მომსახურების სფეროში, ფინანსური მობილური აპლიკაციებისა და ლოიალურობის პროგრამების შემუშავების თვალსაზრისით. გაციფრულების გაზრდასა და მონაცემთა ანალიტიკური შესაძლებლობების გაფართოებაზე მუდმივი აქცენტით, ბანკი ცდილობს განჭვრიტოს მომხმარებელთა საჭიროებები და შესთავაზოს მეტად უფრო პერსონალიზირებული და საუკეთესო გამოცდილება. თანამშრომელთა უფლებებისა და შესაძლებლობების გაზრდა, მომხმარებელთა კმაყოფილება და მონაცემების საფუძველზე მიღებული გადაწყვეტილებები ჩვენი სტრატეგიული მიზნების შემუშავებისა და მიღწევის ძირითადი ფაქტორებია. ყველა ამ სტრატეგიული სტრუქტურული ელემენტით, ჩვენ საფუძველი ჩავუყარეთ მომავლის ბანკს და ვცდილობთ უზრუნველვყოთ მაღალი მომგებიანობა და აქციების საბირჟო ღირებულების მაქსიმალურად გაზრდა.

მომავლის ბანკი

მომხმარებელბთან მჭიდრო ურთიერთობების დამყარებით, უწყვეტი ციფრული ინოვაციებისა და საბანკო მიდგომის შემუშავებით, ჯგუფის მიზანია განახორციელოს საშუალოვადიანი სტრატეგია, რომელიც დაფუძნებულია მინიმუმ 20%-იან საშუალო კაპიტალზე უკუგების კოეფიციენტზე (ROAE) და საკრედიტო პორტფელის დაახლოებით 15% ზრდაზე.

ძირითადი საშუალოვადიანი სტრატეგიული მიზნები

საკრედიტო პორტფელის
ზრდა

საშუალო კაპიტალზე
უკუგების კოეფიციენტი
(ROAE)

დივიდენდის დაფარვის
კოეფიციენტი

c.15%

20%+

25-40%

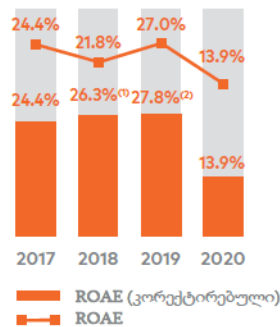
ჩვენი სტრატეგიის განხორციელება

დაპირებული კარგი შედეგების
მიღწევის წარმატებული გამოცდილება,
რთული საოპერაციო და ეკონომიკური
გარემოს ფონზე

ძირითადი საშუალოვადიანი სტრატეგიული მიზნები

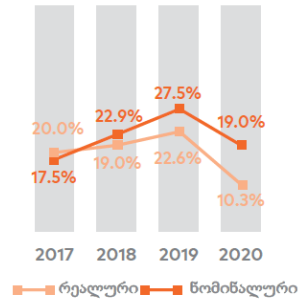
საშუალო კაპიტალზე
უკუგების კოეფიციენტი
(ROAE)

20%+

საკრედიტო პორტფელის
ზრდა

c.15%

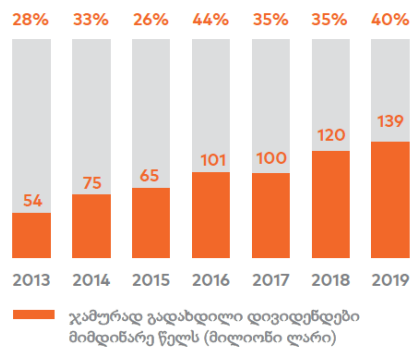

კაპიტალის მართვის ძლიერი გამოცდილება

- კაპიტალის პოზიცია:** ჩვენი მიზანია, შევინარჩუნოთ ბუფერი 200 საბაზისო პუნქტით მაღლა საშუალოვადიან პერიოდში მოთხოვნილ მინიმალურ ძირითადი პირველადი კაპიტალის და პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტებზე.
- რეგულარულად გადახდილი დივიდენდის დაფარვის კოეფიციენტი:** ჩვენი მიზანია 25-40% დივიდენდის დაფარვის კოეფიციენტის შენარჩუნება. დივიდენდის დაფარვის განახლება დამოკიდებულია კაპიტალის მოთხოვნების ახალ გრაფიკზე, რომელსაც აქვეყნებს საქართველოს ეროვნული ბანკი.
- 653 მილიონი ლარი + ფულადი დივიდენდები,** რომელიც გადახდილია 2013-2019 წლებში, მიზნობრივი დაფარვის კოეფიციენტების ფარგლებში

რეგულარულად გადახდილი დივიდენდები

გადახდის კოეფიციენტი:

2020 წლის საშუალო კაპიტალზე უკუგების კოეფიციენტი (ROAE) – 13.9%

ჯგუფი თანმიმდევრულად გამოიმუშავებს 20% -ზე მაღალ უკუგებას საშუალო კაპიტალზე. ჯგუფის 2020 წლის შედეგებზე მნიშვნელოვნად იმოქმედა COVID-19-ის პანდემიის დაწყებამ:

- რთული სამუშაო გარემო, რომელმაც გავლენა იქონია 2020 წლის ყველა კვარტალზე:** მიუხედავად იმისა, რომ ჩვენი მეორე კვარტალის შედეგებზე მნიშვნელოვნად იმოქმედა გარემომ და კრიზისების მართვის მიზნით ჩვენ მიერ გატარებულმა ზომებმა, 2020 წლის ივნისიდან დავინახეთ ეკონომიკური საქმიანობის მნიშვნელოვანი გამოცეცლება. აღდგენა შენელდა 2020 წლის მეოთხე კვარტალში, 2020 წლის ნოემბრის ბოლოს შემოდებული ახალი ნაწილობრივი „ლოქდაუნის“ გამო, რამაც, პირველ რიგში, გავლენა იქონია საცალო საბანკო მომსახურების შედეგებზე. თუმცა, ჯგუფის საოპერაციო შემოსავალი მხოლოდ 2.7% -ით შემცირდა 2020 წელს წინა წელთან შედარებით.
- საოპერაციო ხარჯები:** ჩვენი ხარჯები მეტწილად სტაბილური იყო 2020 წლის განმავლობაში (1.5%-იანი ზრდა წინა წელთან შედარებით), ძირითადად, 2020 წლის მეორე კვარტალის ხარჯების ოპტიმიზაციის ინიციატივების შედეგად, რომლებიც აბათილებენ COVID-19-ის ზემოქმედების შემარბილებელი ღონისძიებებთან დაკავშირებულ ერთჯერად ხარჯებს. თუმცა, ჩვენ ვაგრძელებთ ინვესტიციებს IT რესურსებში, ციფრულ და მონაცემთა გადაცემის შესაძლებლობებსა და მარკეტინგში, რაც ჩვენი ძირითადი სტრატეგიული პრიორიტეტების ნაწილია და, ამავე დროს, ვამახვილებთ ყურადღებას ეფექტურობასა და ხარჯების კონტროლზე. ჩვენი მიზანი საშუალოვადიან პერიოდში ხარჯის შემოსავალთან შეფარდების კოეფიციენტი გვქონდეს 35% უცვლელი რჩევა.
- მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:** ჯგუფმა 2020 წლის პირველ კვარტალში მოგება-ზარალში დაარიცხა მთლიანი ეკონომიკური ციკლისთვის შექმნილი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მნიშვნელოვანი რეზერვები მომხმარებელზე გაცემული სესხებისა და ფინანსური საიჯარო მოთხოვნებისთვის, რაც დაკავშირებულია COVID-19-ის პანდემიის შედეგად გამოწვეულ არახელსაყრელი მაკროეკონომიკურ გარემოსთან და მსესხებლის კრედიტუნარიანობაზე მოსალოდნელ უარყოფით გავლენასთან. ეს დაშვებები კიდევ ერთხელ გადაიხედა წლის განმავლობაში, განახლებული მაკროეკონომიკური საპროგნოზო სცენარების ასახვის, პორტფელის და ჩვენი მსესხებლების კრედიტუნარიანობის დეტალური გადახედვის შემდეგ. შედეგად, 2020 წლის პირველ კვარტალში შექმნილი რეზერვები საკმარისი აღმოჩნდა.

¹ 2018 წლის საშუალო კაპიტალზე უკუგების კორექტირებული კოეფიციენტი არ ითვალისწინებს 45.4 მლნ ლარის ჯგუფის გაყოფასთან დაკავშირებულ ხარჯებს, 8.0 მლნ ლარის ჯგუფის გაყოფასთან დაკავშირებულ მოგების გადასახადის დანაზოგს, 30.3 მლნ ლარის გადავადებული საგადასახადო ნაშთების ერთჯერად გადაფასებას და ყოფილი აღმასრულებელი დირექტორის შრომითი საქმიანობის შეწყვეტის გასამრჯელოსთან დაკავშირებულ 3.9 მლნ ლარის თანამშრომელთა ერთჯერად ხარჯებს (მოგების გადასახადის გამოკლებით).

² 2019 წლის საშუალო კაპიტალზე უკუგების კორექტირებული კოეფიციენტი არ ითვალისწინებს 14.2 მლნ ლარის ყოფილი აღმასრულებელი დირექტორის და ტოპ-მენეჯერების შრომითი საქმიანობის შეწყვეტის გასამრჯელოსთან დაკავშირებულ თანამშრომელთა ერთჯერად ხარჯებს (მოგების გადასახადის გამოკლებით).

- **ფინანსური აქტივის მოდიფიკაციის შედეგად წარმოქმნილი ზარალი:** ჯგუფმა დააფიქსირა 39.7 მლნ ლარის ერთჯერადი წმინდა ზარალი ფილიალებში მომხმარებელთა რაოდენობისა და COVID-19-ის ვირუსის გავრცელების რისკის შემცირების მიზნით 2020 წლის მარტში ჩვენი საცალო მომხმარებლებისთვის შეთავაზებულ სესხების ძირითადი თანხისა და დარიცხული პროცენტის გადახდის სამი თვით გადავადებასთან დაკავშირებული ფინანსური აქტივების მოდიფიკაციის შედეგად. ამ ცვლილებების შედეგად წარმოშობილი წმინდა ზარალი მოგების ანგარიშგებაში კლასიფიცირდა, როგორც ერთჯერადი ზარალი.

შედეგად, 2020 წელს ჯგუფის მოგებამ შეადგინა 306.5 მლნ ლარი (წლიური კლება 40.2%) , ხოლო საშუალო კაპიტალზე უკუგების კოეფიციენტმა (ROAE) 13.9% შეადგინა.

2020 წლის საკრედიტო პორტფელის ზრდა – 19.0%

2020 წელს საკრედიტო პორტფელის მკვეთრი ზრდა შეინიშნებოდა ყველა ბიზნეს მიმართულებაში და მოსალოდნელზე უკეთესი იყო რთული სამუშაო გარემოს მიუხედავად. საცალო და CIB სეგმენტებში სამომხმარებლო დაკრედიტების ზრდა იყო 17.6% და 22.8%, ხოლო მუდმივი გაცვლითი კურსის საფუძველზე საცალო და CIB საკრედიტო პორტფელი გაიზარდა, შესაბამისად, 11.0% და 10.8% -ით. საერთო ჯამში, ჩვენი საკრედიტო პორტფელი 19.0%-ით გაიზარდა, ხოლო რეალურმა ზრდამ (მუდმივი ვალუტის კურსის გათვალისწინებით) 10.3% შეადგინა 2020 წელს. საშუალოვადიან პერსპექტივაში, ჩვენი მიზანია, დაახლოებით 15%-იანი ზრდა სესხების პორტფელში.

საჯალო
საბანკო
მომსახურება

მომხმარებელზე ორიენტირებული და გადაწყვეტებზე დაფუძნებული მულტიბრენდული სტრატეგია

ბოლო ათწლეულის განმავლობაში, საცალო საბანკო საქმიანობა საბანკო საქმიანობის ზრდის მთავარი მამოძრავებელი ფაქტორია. ჩვენ ვართ საქართველოს წამყვანი ბანკი საცალო საბანკო მომსახურების მიმართულებით, რომელიც, 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ემსახურება 2.6 მილიონზე მეტ მომხმარებელს. საცალო საბანკო სეგმენტმა კარგი შედეგები აჩვენა 2020 წელს, მიუხედავად COVID-19-ის პანდემიის უარყოფითი გავლენისა. საკრედიტო და სადებოზიტო პორტფელის წლიურმა ზრდამ 2020 წლის 31 დეკემბრის მონაცემებით შეადგინა 17.6% და 24.3%, ხოლო საშუალო კაპიტალზე უკუგების კოეფიციენტი (ROAE) 2020 წელს იყო 10.8%. ჩვენ მნიშვნელოვნად გავაუმჯობესეთ ჩვენი პოზიციონირება მნიშვნელოვან სფეროებში.

ჩვენი საცალო საბანკო საქმიანობა შედგება შემდეგი სეგმენტებისგან: მასობრივი საცალო საბანკო მომსახურება, SOLO-მაღალშემოსავლიანი კლიენტებისთვის და მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოების საბანკო მომსახურება. თითოეული სეგმენტი ემსახურება და ორიენტირებულია მათი კლიენტების სპეციალურ საჭიროებებზე. ქვემოთ მოცემულია ძირითადი პრიორიტეტები, სტრატეგიული მიზნები და ძირითადი ღონისძიებები თითოეული ქვე-სეგმენტისთვის 2020 წლის განმავლობაში.

მასობრივი საცალო სეგმენტი

ჩვენი მასობრივი საცალო სეგმენტი უზრუნველყოფს უნივერსალურ საცალო საბანკო მომსახურებას, ასევე მოწინავე ინდუსტრიულ გადაწყვეტებს ჩვენი მასობრივი საცალო მომხმარებლებისთვის რენტაბელური დისტანციური არხებით, როგორცაა სრაფი თვითმომსახურების ტერმინალები, მობილური და ინტერნეტ ბანკინგი და მაღალტექნოლოგიური საცალო ფილიალები. ჩვენ ვართ ძლიერი ბანკი საცალო საბანკო მომსახურების მიმართულებით, ლიდერი გადახდების მომსახურების სფეროში და ფინანსური მობილური აპლიკაციების განვითარების თვალსაზრისით. ჩვენ ვართ პირველი საბანკო არჩევანი, განსაკუთრებით Z თაობისთვის. 2020 წლის შემოდგომაზე ჩატარებული ბოლო გამოკითხვების შედეგად, ბანკი “top of mind”-ის კუთხით აშკარა ლიდერია და ითვლება ყველაზე საიმედო საფინანსო ინსტიტუტად საქართველოს მოსახლეობის ყველა ასაკობრივ ჯგუფში.

საცალო საბანკო მომსახურების მასშტაბი

ძლიერი მომხმარებელთა ბაზა

2.3 MLN+

მასობრივი საცალო მომხმარებლები

298K

სახელფასო კლიენტები, დასაქმებული (დაქირავებული) მოსახლეობის c.36.%

წამყვანი ბანკი გადახდების მომსახურების სფეროში და ფინანსური მობილური აპლიკაციების (mBank) თვალსაზრისით

49%

საბაზრო წილი პოს-ტერმინალებით განხორციელებული ტრანზაქციების რაოდენობის მიხედვით¹

c.6 MLN

მობილური აპლიკაციებით განხორციელებული ტრანზაქციები თვეში

ძლიერი საცალო საბანკო ფრანჩაიზი

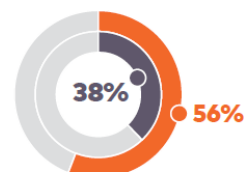
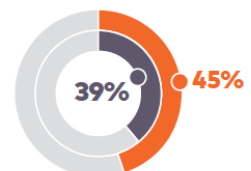
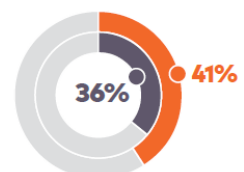
40.3%

ფიზიკური პირების დებოზიტების საბაზრო წილი¹

37.7%

ფიზიკური პირებზე გაცემული სესხების საბაზრო წილი¹

პირველი საბანკო არჩევანი

● საქართველოს ბანკი ● სხვა ბანკები

¹ საბაზრო წილები მოცემულია საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ 2020 წლის 31 დეკემბრის გამოქვეყნებულ მონაცემებზე დაყრდნობით.

** IPM Georgia-ს (დამოუკიდებელი კვლევითი კომპანიის) მიერ 2020 წლის შემოდგომაზე ჩატარებული კვლევის საფუძველზე.

სტრატეგიული ფოკუსი და ძირითადი პრიორიტეტები

ბოლო რამდენიმე წლის განმავლობაში, ბანკი გარდაიქმნა პროდუქტზე ორიენტირებულიდან, მომხმარებელზე ორიენტირებულ ბიზნეს მოდელად, რის შედეგადაც ჩვენ გვაქვს უფრო მეტად კლიენტებზე მორგებული შეთავაზებები და გადაწყვეტები. ჩვენ ყურადღებას ვამახვილებთ მომხმარებელთა ქცევის, სურვილებისა და საჭიროებების შესწავლაზე, რათა შევძლოთ პერსონალიზირებული და შესაბამისი პროდუქტებისა და მომსახურების მიწოდება.

ჩვენი მიზანია, ვიყოთ ბანკი, რომელიც ორიენტირებულია ჩვენი კლიენტების წარმატებაზე. აღნიშნული გულისხმობს ჩვენი კლიენტების ფინანსური და არაფინანსური საჭიროებების, მოლოდინებისა და სამომავლო გეგმების გაგებას. აღნიშნული ცოდნა მნიშვნელოვანია ჩვენი მთავარი სტრატეგიული მიზნის განსახორციელებლად - მომხმარებელთა საჭიროებების პროგნოზირება და დაკმაყოფილება ციფრული არხების საშუალებით მათთვის პერსონალიზირებული გადაწყვეტების შეთავაზებით.

ჩვენი მთავარი სტრატეგიული მიზნის მისაღწევად, დავწერებთ გადაწყვეტაზე დაფუძნებული შეთავაზება ციფრული ეკოსისტემის შექმნის საშუალებით, სადაც კლიენტებს შეუძლიათ სხვადასხვა მოთხოვნების შესრულება ერთი ინტეგრირებული მომსახურებით. ჩვენი ეკოსისტემისა და მოსახერხებელი არხები, მათ შორის mBank და iBank საბანკო მომსახურების გამოცდილებას ამარტივებს და უფრო სასიამოვნოს ხდის. ჩვენ ვიყენებთ მონაცემთა ანალიზის ინსტრუმენტებსა და სხვა უახლეს ტექნოლოგიებს, როგორებიცაა Medallia და მომავალში დაგეგმება ასევე Salesforce, მომხმარებელთა საჭიროებების უკეთ განჭვრეტისა და მათი მომსახურების ხარისხის მუდმივად გაუმჯობესების მიზნით. ეს ყველაფერი ჩვენს ლოიალურობის პროგრამასთან ერთად საშუალებას გვაძლევს განვაავითაროთ და შევინარჩუნოთ უფრო მჭიდრო ურთიერთობები მომხმარებელთან.

ციფრული არხების საშუალებით მომხმარებელთა საჭიროებების პროგნოზირება და დაკმაყოფილება

მონაცემთა მოწინავე ანალიზი	მოსახერხებელი არხები	გადახდების ეკოსისტემა	მომხმარებლის გამოცდილება

მონაცემთა მოწინავე ანალიზი

მომხმარებელთა შესწავლა და მათზე მოქმედების უნარი წარმოადგენს ინოვაციისა და მომხმარებელთა კმაყოფილების ძირითად ფაქტორებს. მომხმარებლის საფულის ზომის შეფასების გარდა, გავაუმჯობესებთ ჩვენი პროგნოზირების მოდელები და ახლა გვაქვს მომხმარებელთა დენადობის მართვის მოდელი, რომელიც საშუალებას გვაძლევს შევიმუშავოთ კლიენტთა შენარჩუნების შეთავაზებები და next-best-action (რეკომენდირებული მარკეტინგული სვლა/ქმედება) და real-time მარკეტინგის მოდელები.

ჩვენ უკვე რამდენიმე წელია ვიყენებთ ანალიზის უახლეს ინსტრუმენტებს და ეტაპობრივად ვაუმჯობესებთ მომხმარებელთა ქცევის შესწავლას. დიდი მონაცემების საფუძველზე, ყურადღებას ვამახვილებთ პროგნოზირების მოდელების შემუშავებაზე, რაც საშუალებას მოგვცემს ჩვენს მომხმარებლებს შევთავაზოთ ის, რაც მათ უნდათ და სჭირდებათ ზუსტად მოცემულ მომენტში. ამჟამად ჩვენ ვიყენებთ 100-ზე მეტ პროგნოზირების მოდელს მაღალი GINI კოეფიციენტით (მოდელის ხარისხის მაჩვენებელი). ჩვენი საქმიანობა მოიცავს ხუთ ძირითად მიმართულებას: გაყიდვები, არხები, მომხმარებელთა შენარჩუნება, ანდერრაითინგი და სეგმენტაცია. ჩვენ გავაგრძელებთ მონაცემთა მოწინავე ანალიზის შესაძლებლობებში ინვესტიციასა და მათ გაძლიერებას, რათა ჩვენი მომხმარებლებისათვის რეალურ დროში უზრუნველყოთ ინოვაციური გადაწყვეტები და უკეთესი გამოცდილება. მონაცემთა ანალიზის შესახებ დეტალური ინფორმაცია იხილეთ 58-ე გვერდზე.

კამპანიის მართვა

ერთ-ერთი მთავარი მიმართულება, სადაც მონაცემთა ანალიზს ვიყენებთ, არის კამპანიის მართვა. ჩვენ ფოკუსირებულნი ვართ სამ მიმართულებაზე: გაყიდვები, განტვირთვა და გადახდები. ქვემოთ შეჯამებულია 2020 წლის კამპანიის მართვის ინიციატივები და მასთან დაკავშირებული შედეგები:

გაყიდვები

17 მლნ+

უნიკალური შეთავაზებები
მომხმარებლებისთვის

10

შეთავაზებები ერთ უნიკალურ
კლიენტზე

15%+

შენატანი მთლიან გაყიდვებში

განტვირთვა (offloading)

17 მლნ+

უნიკალური შეთავაზებები
მომხმარებლებისთვის

8

შეთავაზებები ერთ უნიკალურ
კლიენტზე

1 მლნ+

კონვერტირებული შეთავაზებები

გადახდები

4 მლნ+

უნიკალური შეთავაზებები
მომხმარებლებისთვის

4

შეთავაზებები ერთ უნიკალურ
მომხმარებელზე

6%+

კონვერსიის კოეფიციენტი

ლოიალურობის პროგრამა

მომხმარებელთა პოტენციალის სრულად გამოყენებისა და მასობრივი საცალო პროდუქტის მომხმარებელთან თანაფარდობის გაზრდის მიზნით, ჩვენ შევიმუშავეთ ლოიალურობის პროგრამა - Plus +. ეს პროგრამა უნიკალური ღირებულების წინადადებაა ქართულ ბაზარზე, რომელიც ემყარება საქართველოს ბანკის ძლიერ საცალო საბანკო მიმართულებას. ლოიალურობის პროგრამა მომხმარებელს სთავაზობს სხვადასხვა დონის სტატუსს და ბონუს ქულებს, რომლებიც შეიძლება დაგროვდეს გადახდების განხორციელებით და შემდეგ გადაიცვალოს პარტნიორი კომპანიების პროდუქტებსა თუ მომსახურებაზე, ნაღდ ფულზე ან გამოყენებულ იქნეს მობილურის ბალანსის შესავსებად. ჩვენი ლოიალურობის კამპანიები ზრდის პროგრამაში ჩართული პარტნიორი კომპანიების გაყიდვებს. ამ კამპანიების შემუშავებისთვის ჩვენ ვიყენებთ მონაცემთა ანალიზის ინსტრუმენტებს და ვინაიდან ვაუმჯობესებთ ანალიზის შესაძლებლობებს, ჩვენი მიზანია ბევრად უფრო პერსონალიზირებული კამპანიებისა და შეთავაზებების შემუშავება.

Plus ლოიალურობის პროგრამა - საქართველოს ბანკის ერთ-ერთი ძლიერი მხარე

1.4 მლნ

ლოიალურობის პროგრამაში ჩართული
აქტიური წევრები

124 ათასი

ლოიალურობის ქულების გაცვლითი
ოპერაციები თვეში

44%

გაყიდვების მოცულობის საშუალო
ზრდა კამპანიების დროს

პერსონალიზირებული კამპანიები

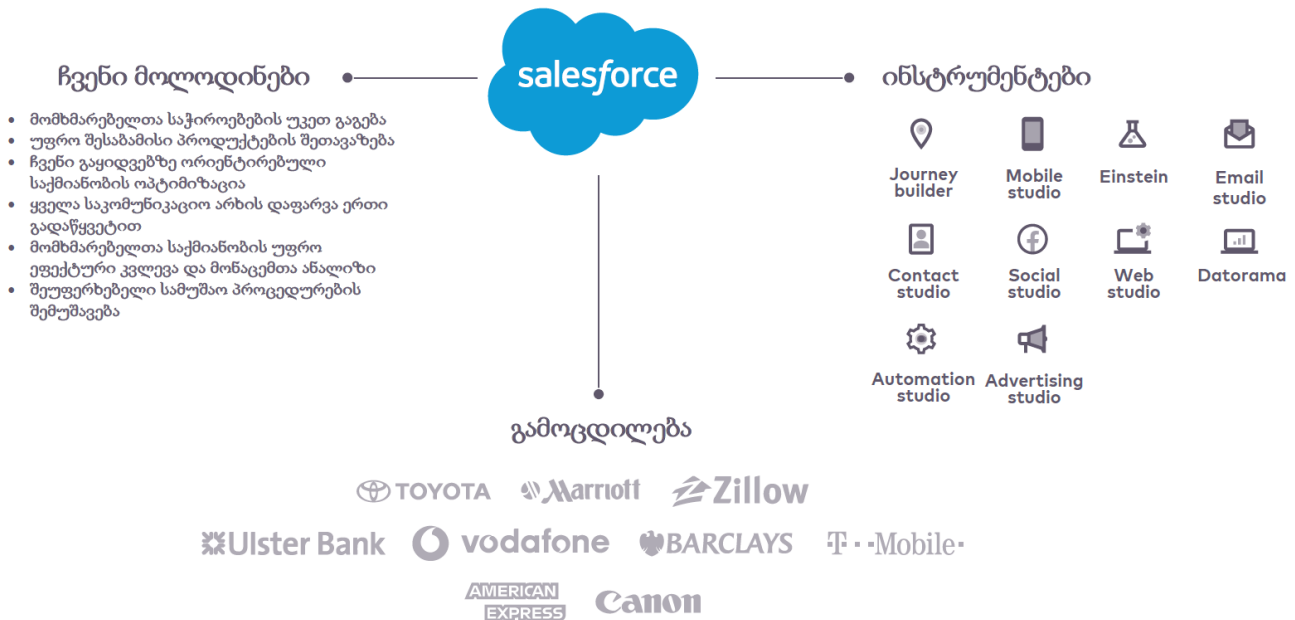
ანალიზი პარტნიორი გამყიდველებისთვის

თანამშრომლობა მსოფლიოს წამყვან კლიენტებთან ურთიერთობის მართვის (CRM) პლატფორმასთან - Salesforce

2020 წელს საქართველოს ბანკმა დაიწყო თანამშრომლობა მსოფლიოს წამყვან კლიენტებთან ურთიერთობის მართვის კომპანიასთან, Salesforce- თან, ბანკის ციფრული არხებით მომხმარებელთა მომსახურების გაუმჯობესების მიზნით. ამ თანამშრომლობით, ჩვენ კიდევ ერთ ნაბიჯი გადავდგით სრული გაციფრულებისკენ, რაც ბანკს დამატებით საშუალებას მისცემს მომხმარებლებს მიაწოდოს მათ საჭიროებებზე უფრო მეტად და უკეთესად მორგებული გადაწყვეტები და მომსახურებები.

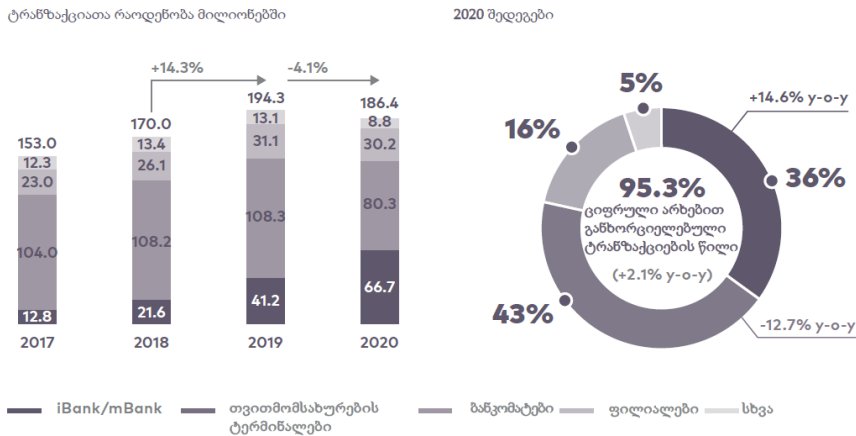
Salesforce-ის მრავალარხიანი ფუნქციონალური შესაძლებლობა ხელს შეუწყობს მომხმარებელთა გამოცდილების ინტეგრირებას ერთ პლატფორმაზე. მომხმარებელთა სრული, 360 გრადუსიანი შეფასების სისტემა, საშუალებას მოგვცემს უფრო ეფექტიანად ვუპასუხოთ მომხმარებელთა საჭიროებებს და მოთხოვნებს და შევქმნათ უფრო პოზიტიური და ურთიერთდაკავშირებული გამოცდილება.

თანამშრომლობა მსოფლიოს წამყვან კლიენტებთან ურთიერთობის მართვის კომპანიასთან

მოსახერხებელი არხები

გაციფრულება ჩვენი ერთ-ერთი მთავარი პრიორიტეტია და, შესაბამისად, მუდმივად ვახორციელებთ ჩვენი ციფრული არხების განახლებას მომხმარებელთა საჭიროებებისა და უპირატესობების საფუძველზე, ჩვენი მომხმარებლების ციფრული გამოცდილების გაუმჯობესების მიზნით (დაწვრილებითი ინფორმაცია mBank- სა და iBank- ში ახალი სერვისებისა და ფუნქციების შესახებ იხილეთ თავი -ციფრული საბანკო გამოცდილება 55 - 59 გვერდებზე). mBank- სა და iBank-ის აქტიური მომხმარებლების რაოდენობა მნიშვნელოვნად გაიზარდა, ხოლო mBank- სა და iBank-ის საშუალებით განხორციელებული ტრანზაქციების რაოდენობა 2020 წელს წინა წელთან შედარებით 62% -ით გაიზარდა.

ჩვენი მიზანია ციფრული არხებით გაყიდვების გაზრდა და mBank- ის გაყიდვების მთავარ არხად გადაქცევა. ამჟამად, გაყიდვებთან დაკავშირებული ოპერაციების 38% ხორციელდება ბანკის ფილიალებში. ჩვენი თვითმომსახურების ტერმინალები წარმოადგენს ციფრულ არხებზე მიგრაციის მთავარ შუამავალ არხს. ბოლო რამდენიმე წლის განმავლობაში ეს მიგრაცია საკმაოდ მნიშვნელოვანი გახდა. შემდეგი ნაბიჯი არის მომხმარებელთა აქტივობის გადატანა თვითმომსახურების ტერმინალებიდან mBank- ზე. განტვირთვის საერთო კოეფიციენტი (ციფრული არხებით განხორციელებული ტრანზაქციების წილი მთლიან ტრანზაქციებში) 2020 წელს 95% -ზე მეტს შეადგენდა, რაც წინა წლის ანალოგიურ მაჩვენებელთან შედარებით 2 პროცენტული პუნქტით მეტია.

გადახდების ეკოსისტემა

ჩვენი გადახდების ეკოსისტემა ჩვენი საქმიანობის ერთ-ერთი ქვაკუთხედი. იმის გათვალისწინებით, რომ ყოველდღიურად ორ მილიონზე მეტ ადამიანს აქვს ურთიერთობა საბანკო არხებთან, გადახდების მომსახურების სფეროში სამი ძირითადი ფაქტორიდან ერთი მომხმარებელთა კმაყოფილებაა. მეორე კომპონენტი არის მონაცემები, რომელიც საშუალებას გვაძლევს ყოველდღიურად დავამუშავოთ 800,000-ზე მეტი სხვადასხვა სახის ინფორმაცია მომხმარებლის ქცევის შესახებ და შევიძულოთ მომხმარებლებზე მორგებული შეთავაზებები. მომხმარებლის თვალსაზრისით, მესამე ფაქტორი, გადახდების მომსახურებიდან მიღებულმა შემოსავალმა 2020 წელს ჯგუფის გასამრჯელოდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან მიღებული წმინდა შემოსავლის დაახლოებით 27% შეადგინა.

მომხმარებელთა გამოცდილება

ყოველდღიურად ორ მილიონზე მეტ ადამიანს აქვს ურთიერთობა ბანკთან

მონაცემთა წყარო

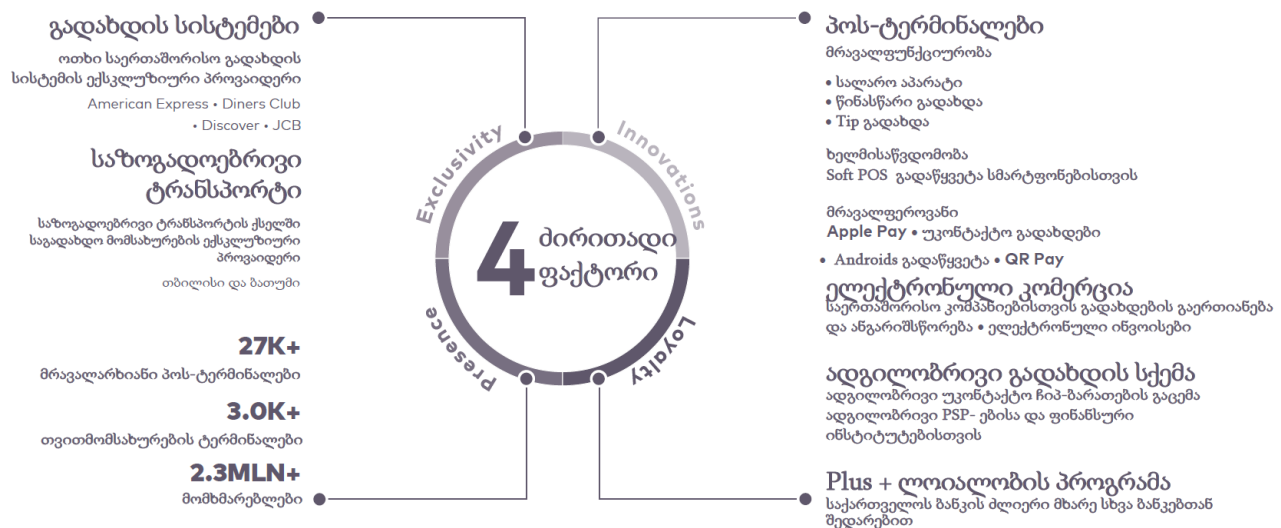
ყოველდღიურად 800,000-ზე მეტი სხვადასხვა სახის ინფორმაცია მომხმარებლის ქცევის შესახებ

შემოსავლის წყარო

2020 წელს გასამრჯელოდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან მიღებული მთლიანი წმინდა შემოსავლის 27%

ჩვენი გადახდების ეკოსისტემა ემყარება ოთხ ღირებულებას: ინოვაცია, ხელმისაწვდომობა, ექსკლუზიურობა და ერთგულება. ინოვაციას გადამწყვეტი მნიშვნელობა აქვს ფინანსურ ეკოსისტემაში, რაც წარმოადგენილია ჩვენს ციფრულ არხებში: mBank, iBank, iPay, პოს-ტერმინალები, თვითმომსახურების ტერმინალები. ციფრული საბანკო გამოცდილების შესახებ დამატებითი ინფორმაციისთვის იხილეთ გვერდები 55 - 59. ჩვენ ყველაზე ფართო დაფარვა გვაქვს საქართველოში ჩვენი პოს-ტერმინალებისა და თვითმომსახურების ტერმინალების საშუალებით. გვაქვს ექსკლუზიური პარტნიორობა გადახდის ოთხ საერთაშორისო სისტემასთან (American Express, Diners Club, Discover და JCB), ასევე Visa-სა და MasterCard-თან. ჩვენ ასევე ვართ საგადახდო მომსახურების ექსკლუზიური პროვაიდერი საზოგადოებრივ ტრანსპორტში თბილისსა და ბათუმში. რაც შეეხება ლოიალურობის პროგრამას, ეს ჩვენი ერთ-ერთი მთავარი ძლიერი მხარეა, რომელსაც ვიყენებთ ჩვენი საცალო მომხმარებლებისა და გამყიდველების ჩართულობის გასაზრდელად.

ჩვენი გადახდების ეკოსისტემის მასშტაბი

ექვირინგის ბიზნესზე მნიშვნელოვნად იმოქმედა COVID-19-ის პანდემიამ, განსაკუთრებით 2020 წლის მეორე კვარტალში. თუმცა, მესამე კვარტალიდან შეინიშნებოდა ეკონომიკური აქტივობის ზრდა. ბანკის გუნდი ყველანაირად ცდილობდა კრიზისის დროს რესურსების მოძიებას. დაგვემატა ახალი გამყიდველები და 2020 წელს ელ-კომერციული კომპანიების რაოდენობის მნიშვნელოვანი ზრდა გვქონდა.

ჩვენი ინიციატივების შედეგები ასახულია 2020 წლის სრული წლის შედეგებში, როგორც ეს მითითებულია ქვემოთ:

ახლად შეძენილი ბიზნესები
+32%
2020 წელს

c. 4K

ელ-კომერციული კომპანიების ზრდა
2020 წელს

+111%

საერთაშორისო კომპანიებთან გაფორმებული ახალი პარტნიორობის ხელშეკრულებები 2020 წელს

4

2020 წელს დანერგილი ახალი პროდუქტები და მომსახურება

6

2020 წელს საქართველოს ბანკის ტერმინალებით განხორციელებული საგადახდო ოპერაციების რაოდენობა

100 მლნ

+20.3% y-o-y

საბაზრო წილი 2020 წელს პოს-ტერმინალებით განხორციელებული საგადახდო ოპერაციების რაოდენობის მიხედვით¹

49%

+2 ppts y-o-y

2020 წელს საქართველოს ბანკის ტერმინალებით განხორციელებული საგადახდო ოპერაციების მოცულობა

2.7 მილიარდი ლარი

+4.5% y-o-y

საბაზრო წილი 2020 წელს პოს-ტერმინალებით განხორციელებული საგადახდო ოპერაციების მოცულობის მიხედვით¹

47%

+1 ppts y-o-y

¹ საბაზრო წილები მოცემულია საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ 2020 წლის 31 დეკემბერს გამოქვეყნებულ მონაცემების საფუძველზე.

მომხმარებელთა გამოცდილება

ჩვენი სტრატეგიის წარმატება დამოკიდებულია იმაზე, თუ რამდენად კმაყოფილნი არიან ჩვენი მომხმარებლები საქართველოს ბანკთან სხვადასხვა არხებით ურთიერთობის გამოცდილებით. 2019 წელს განვახორციელეთ ინვესტიცია მომხმარებელთა გამოცდილების მართვის პლატფორმაში- Medallia, მომხმარებელთა მომსახურების ოპტიმიზაციის, დიდი რაოდენობით მომხმარებელთა უკუკავშირის რეალურ დროში მიღების, გაგებისა და პრიორიტეტულობის განსაზღვრის, ბანკის მასშტაბით პრაქტიკული იდეების გაზიარებისა და მომხმარებელთა მომსახურების საერთო დონის გაუმჯობესების მიზნით.

ბანკი მუდმივად აკონტროლებს კლიენტთა კმაყოფილების დონეს ეფექტური „close-the-loop“ პროცესის საფუძველზე, უზრუნველყოფს პრობლემების გამოწვევი მიზეზების დადგენას და მომხმარებელთა უკუკავშირის საფუძველზე წარმოქმნილი ღია საკითხების გადაწყვეტას და მუშაობს კლიენტის შთაბეჭდილების ინტეგრაციაზე თავის პროცესებში. ჩვენი მიზანია ჩვენი თანამშრომლების ჩართულობის უზრუნველყოფა, მათთვის მონაცემებისა და ინსტრუმენტების დროულად მიწოდების საფუძველზე, რათა სწრაფი ნაბიჯები გადაიდგას ჩვენი მომხმარებლებისთვის უკეთესი გადაწყვეტების უზრუნველსაყოფად.

Medallia პირველად დაინერგა ციფრულ არხებში 2019 წლის ოქტომბერში, ხოლო 2020 წლის მარტში- ქოლცენტრსა და ფილიალებში, ყველა ძირითადი შეხების წერტილის დასაფარავად. ყოველდღიურად ვზომავთ მომხმარებელთა კმაყოფილებას (NPS, CSAT), აგრეთვე მის გამოწვევ ფაქტორებს. დამატებით ინფორმაციას ვღებულობთ „close-the-loop“ პროცესის საფუძველზე, რაც გვცხადებს, ჩვენს მომხმარებლებს ადგილზე მივაწოდოთ გადაწყვეტილებები და დავადგინოთ წამოჭრილი პრობლემების ძირითადი მიზეზები.

2019 წელს ჩავდეთ ინვესტიცია # 1 მომხმარებელთა კმაყოფილების მართვის პლატფორმაში

მომსახურების
გაუმჯობესება

150+

გამოვლენილი და განხორციელებული მცირე და დიდი გაუმჯობესების პროექტები

მომხმარებლების
ჩართულობა

200 ათასი+

შეგროვებული და გაანალიზებული მომხმარებელთა უკუკავშირი

თანამშრომლების
ჩართულობა

2 ათასი+

თანამშრომლებისთვის Medallia-ს გაცნობა 2020 წლის ბოლოს

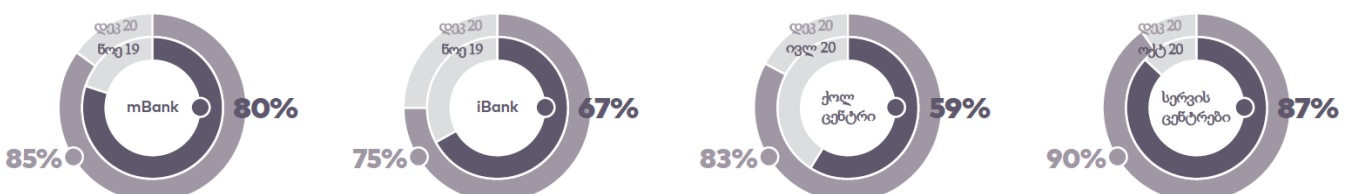
30 ათასი+

მომხმარებლებისთვის გაწეული კონსულტაცია „close-the-loop“ პროცესში

ჩვენი მომხმარებლების უკუკავშირების დიდი ოდენობა გვცხადებს მუდმივად ვიყოთ ინფორმირებული ჩვენი პროგრესის, აგრეთვე შემდგომი განვითარებისა და ინოვაციების შესაძლებლობების შესახებ. 2019 წლის ოქტომბრიდან, მომხმარებელთა უკუკავშირის საფუძველზე განისაზღვრა და განხორციელდა გაუმჯობესების რამდენიმე პროექტი. მომხმარებლის ხმა (Customer voice) ასევე გვაწვდის მნიშვნელოვან ინფორმაციას ჩვენი თანამშრომლების გადამზადების საჭიროებების შესახებ, რაც Medallia-თი მომხმარებელთა წარმატებული მომსახურების მართვის მნიშვნელოვანი კომპონენტია.

მომხმარებლებზე ორიენტირებულობის შედეგად, 2020 წელს ჩვენი არხით კმაყოფილების ქულები მნიშვნელოვნად გაუმჯობესდა:

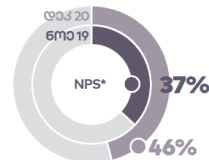
არხით კმაყოფილება

მომხმარებელთა უკეთესი მომსახურების უზრუნველსაყოფად, ჩვენი მომხმარებლის კმაყოფილების მართვის პროგრამა ვითარდება და 2021 წელს გადავიტანთ non-trigger-based სეგმენტისა და პროდუქტის კმაყოფილების პროცესებს Medallia-ში.

მომხმარებელთა კმაყოფილების მაჩვენებელი - Net Promoter Score

ძირითადი საზომი, რომელსაც ვიყენებთ მომხმარებელთა კმაყოფილების შეფასების თვალსაზრისით, არის NPS. ბანკის NPS-ს ვაფასებთ გარე სერვის პროვაიდერის გამოყენებით. მნიშვნელოვნად გაუმჯობესდა მომხმარებელთა კმაყოფილება, NPS ისტორიულად ყველაზე მაღალ მაჩვენებელს, 46%-ს აღწევს.

შემდგომი ზრდის შესაძლებლობები

ყურადღებას ვამახვილებთ მასობრივი საცალო მიმართულების სამ ქვე-სეგმენტზე:

ახალგაზრდობა

პრემიუმ კლასის მასობრივი საცალო მომხმარებლები

ქართველი ემიგრანტები

ახალგაზრდობა

ჩვენ მიზანია მოვიზიდოთ ახალი მომხმარებლები და შევინარჩუნოთ დიდი ხნის განმავლობაში სკოლის მოსწავლეებისა და სტუდენტებისათვის ექსკლუზიური პროდუქტებისა და მომსახურების შეთავაზებით. ჩვენ უკვე გვყავს 7 – დან 25 წლამდე ასაკის 298,000 აქტიური მომხმარებელი. დამოუკიდებელი მესამე პირის მიერ ჩატარებული კვლევების საფუძველზე, ჩვენ ვართ “top-of-mind” და მთავარი ბანკი სტუდენტებისთვის საქართველოში. სამომავლოდ ვგეგმავთ გაგაგრძელოთ აქტიური პარტნიორობა საქართველოს წამყვან უნივერსიტეტებთან, რომლებიც წარმოადგენენ ხიდს ბანკსა და სტუდენტებს შორის, აგრეთვე გაზრდოთ ყურადღება ამ მიმართულებით, რომ შევინარჩუნოთ ჩვენი, როგორც მთავარი ბანკის, პოზიცია სტუდენტებისთვის, განსაკუთრებით Z-თაობებისათვის.

ახალი მომხმარებლების მოზიდვისა და მათი დიდხანს შენარჩუნების შესაძლებლობა

ექსკლუზიური პროდუქტები

290+

სტუდენტური ბარათი და მოსაწავლის ბარათი დამატებითი ექსკლუზიური შეღავათებით

სპეციალური აქციები

56+

სპეციალური აქციები სტუდენტებისა და მოსწავლეებისთვის 2020 წელს

10+

თანამშრომლობის პროექტები უნივერსიტეტებთან

პარტნიორობა

უნივერსიტეტებთან

21

უნივერსიტეტები მონაწილეობენ საქართველოს ბანკის სახელფასო პროგრამაში ექვსი ყველაზე მსხვილი უნივერსიტეტიდან (85 ათასზე მეტი სტუდენტი, სტუდენტთა საერთო რაოდენობის 50%+), ხუთი ჩართულია საქართველოს ბანკის სახელფასო პროგრამაში

პრემიუმ კლასის მასობრივი საცალო მომხმარებლები

ჩვენი მონაცემთა ანალიზის შესაძლებლობების გამოყენებით, გამოვავლინეთ მაღალი შემოსავლისა და პოტენციალის მქონე 40,000 – ზე მეტი მომხმარებელი. საქართველოს ბანკის წილი ამ მომხმარებლების საფულეში მხოლოდ 66% -ს შეადგენს. ამ პოტენციალის გამოსაყენებლად, დაგეგმეთ ახალი სრული კომპლექსის მომსახურების მოდელი (full-coverage service), რომლის თანახმად ურთიერთობის მენეჯერი დისტანციურად მოემსახურება ჩვენს მომხმარებლებს და დაეხმარება მათ თავიანთი ფინანსური მოთხოვნების შესრულებაში, საჭიროებებიდან გამომდინარე საბანკო პროდუქტებისა და მომსახურების სრული სპექტრის შეთავაზებით.

* საბაზრო წილები მოცემულია საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ 202

მაღალი შემოსავლისა და პოტენციალის მქონე 40,000 მომხმარებელი - საქართველოს ბანკის წილი საფულეში - 66%

დისტანციურ კლიენტებთან ურთიერთობის მენეჯერი (RM) მარტივი და მოსახერხებელი საბანკო მომსახურება, რომელსაც დისტანციურად უზრუნველყოფს ურთიერთობის მენეჯერი	360 ° ფინანსური დაგეგმვა RM გთავაზობთ ექსპერტულ გადაწყვეტილებებს მომხმარებელთა ფინანსური მოთხოვნების დაკმაყოფილების მიზნით	სრული მომსახურება RM ეხმარება მომხმარებლებს ფინანსური მოთხოვნების შესრულებაში საბანკო პროდუქტებისა და მომსახურების სრული სპექტრის შეთავაზებით.

მიზანი

საქართველოს ბანკის წილი საფულეში	პროდუქტის თანაფარდობა მომხმარებელთან მიმართებაში	NPS
85%	4.2 30% -ით გაზრდა	80%

ქართველი ემიგრანტები

საზღვარგარეთ მცხოვრები ქართველების რაოდენობისა და მათ მიერ გადმორიცხული ფულადი გზავნილების მოცულობიდან გამომდინარე, მნიშვნელოვან პოტენციალს ვხედავთ ამ სეგმენტში. გაციფრულების მარტივი პროცესის, მოსახერხებელი ინსტრუმენტებისა და პერსონალიზირებული პროდუქტისა და მომსახურების შეთავაზებით, ჩვენი მიზანია გამოვიყენოთ ამ სეგმენტის სავარაუდო საბაზრო პოტენციალი.

1.3 მლნ

უცხოეთში მცხოვრებ ქართველებს ყოველდღიურად სჭირდებათ საბანკო მომსახურება

1.9 მილიარდი დოლარი

გადარიცხვა 2020 წელს
+8.8% ზრდა წინა წელთან შედარებით

ციფრული „ონბორდინგი“ უცხოეთში მცხოვრები ქართველებისთვის საბანკო ანგარიშების გახსნისა და სხვადასხვა სერვისებისა და პროდუქტების გამოყენების შესაძლებლობა	მოსახერხებელი ინსტრუმენტები საერთაშორისო კომპანიებთან პარტნიორობის გზით ანგარიშის ბალანსის შევსების მოსახერხებელი და მრავალფეროვანი ვარიანტები	საჭიროებებზე მორგებული პროდუქტები ემიგრანტების საჭიროებებზე მორგებული სპეციალური სადეპოზიტო და საკრედიტო პროდუქტები

საბაზრო პოტენციალი

აქტიური მომხმარებლები	საკრედიტო პორტფელი	სადეპოზიტო პორტფელი
350 ათასი	1.7 მილიარდი ლარი	1.5 მილიარდი ლარი

* ბოლო 12 თვის განმავლობაში განხორციელებული მინიმუმ სამი ტრანზაქცია.

SOLO – რადიკალურად განსხვავებული მიდგომა პრემიუმ ბანკინგში

ბრენდი SOLO მაღალშემოსავლიან მომხმარებლებს სთავაზობს უნიკალურ მომსახურებას, რომელიც აქამდე არასოდეს უნახავთ საქართველოს ფინანსურ ბაზარზე. ბანკის SOLO კლიენტებს შეუძლიათ ისარგებლონ ექსკლუზიური პროდუქტებითა და კონსიერჟის მომსახურებით საქართველოში მდებარე ჩვენს 11 სპეციალურად განსაზღვრულ SOLO ლაუნჯში. SOLO არის უნიკალური საბანკო კონცეფცია ერთ სივრცეში, რომელიც აერთიანებს პრივილეგიებულ ფინანსურ და საკონსულტაციო მომსახურებებსა და LIFESTYLE-ის შეუზღუდავ შესაძლებლობებს.

SOLO მომსახურების მისაღებად, მომხმარებელს უნდა ჰქონდეს ყოველთვიური შემოსავალი, სულ მცირე, 3,000 ლარი. SOLO ლაუნჯებში, პირადი ბანკირები ემსახურებიან ჩვენს კლიენტებს და, გარდა საბანკო გადაწყვეტილებებისა, სთავაზობენ ძვირადღირებულ საქონელს და სხვა შესაძლებლობებს, როგორიცაა ექსკლუზიური ღონისძიებები, მსოფლიო ვარსკვლავების კონცერტები, სპეციალური სამოგზაურო ტურები, SOLO ბუტიკი, ექსკლუზიური შეღავათები და სხვა შერჩეული პროდუქტები და მომსახურება. საბანკო საქმისა და ცხოვრების სტილის ეს უნიკალური ნაზავი ხელს უწყობს SOLO მომსახურებისადმი დიდი ინტერესის შენარჩუნებას.

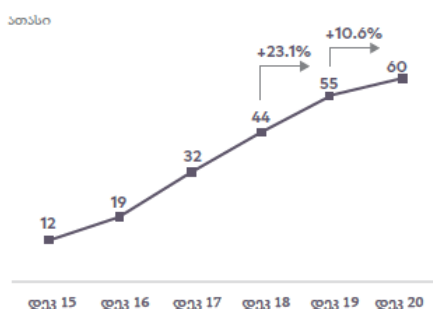
მომხმარებელთა ბაზისა და პორტფელის ძლიერი ზრდა

2015 წლიდან, SOLO-ს რეგრენდინგის შემდეგ, ჩვენი მომხმარებელთა ბაზა სტაბილურად იზრდება. 2020 წლის 31 დეკემბრის მონაცემებით, SOLO მოემსახურა 60,330 მომხმარებელს, რაც 10.6% –ით აღემატება გასული წლის მაჩვენებელს, მიუხედავად COVID-19-ის პანდემიისა. 2020 წელს შეძენილი ახალი მომხმარებლების წილმა SOLO-ს მომხმარებელთა 16.2% შეადგინა 2020 წლის ბოლოს, რაც ნათლად აჩვენებს მის პოპულარობას ჩვენს შიდა ბაზარზე.

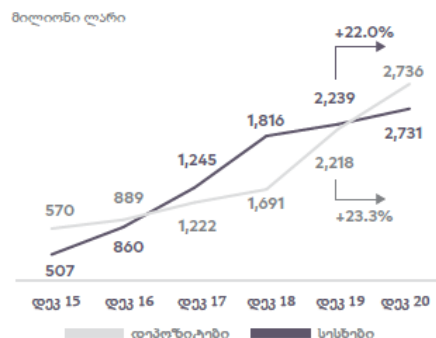
SOLO კლუბი, SOLO-ს წევრთა ჯგუფი, რომელიც 2017 წელს შეიქმნა, მომხმარებლებს სთავაზობს SOLO-ს პროდუქტებსა და შეთავაზებებზე ექსკლუზიურ წვდომას სხვა SOLO მომხმარებლებთან შედარებით უფრო მაღალ ფასად. ერთ-ერთი ასეთი ექსკლუზიური პროდუქტია American Express Platinum Card, რომელიც მხოლოდ SOLO კლუბის წევრებისთვის არის ხელმისაწვდომი. 2019 წლიდან, SOLO კლუბის წევრები ასევე სარგებლობენ პირადი ასისტენტის მომსახურების უპირატესობებით lifestyle შეთავაზებებთან დაკავშირებით.

მესამე ბანკი საქართველოში პორტფელის მიხედვით

მომხმარებელთა რაოდენობა

საკრედიტო და სადეპოზიტო პორტფელები

SOLO არსებობს თვითდაფინანსების ხარჯზე. 2020 წელს COVID-19-ის პანდემიის მიუხედავად, SOLO-ს მთლიანი საკრედიტო და სადეპოზიტო პორტფელები მნიშვნელოვნად გაიზარდა, თითოეულმა 2020 წლის 31 დეკემბერს 2.7 მილიარდ ლარს გადააჭარბა, წლიურმა ზრდამ შესაბამისად 22.0% და 23.3% შეადგინა. საკრედიტო და სადეპოზიტო პორტფელების ზომის მიხედვით, SOLO უსწრებს საქართველოში სიდიდით მესამე ბანკს.

სტრატეგიული ფოკუსი

2019 წელს ჩვენ განვსაზღვრეთ სამი ძირითადი ფაქტორი - საუკეთესო მომსახურება, გაციფრულება და მომხმარებლის მოთხოვნებზე მორგებული შეთავაზებები - მომხმარებელზე ორიენტირებული SOLO მოდელის კიდევ უფრო განვითარების და სამი წლის განმავლობაში (2018-2021) 2018 წლის მოგების გაორმაგების, და 112 მილიონ ლარამდე გაზრდის მიზნით. 2020 წელს მივაღწიეთ გარკვეულ გაუმჯობესებებს სტრატეგიული მიზნების თვალსაზრისით:

საუკეთესო მომსახურება

- 2019 წელს დაინერგა მომხმარებლებთან ურთიერთობის ახალი მოდელი, რომელიც მიმართულია მომხმარებელზე ორიენტირებული მიდგომის მაქსიმიზაციას. მოდელი განხორციელდა 2020 წელს
- SOLO-ს NPS-ის მნიშვნელოვანი გაუმჯობესება 2020 წლის მეოთხე კვარტალში:

75%

NPS ეფუძნება საქართველოს ბანკის კლიენტთა შიდა გამოკითხვას +3 პროცენტული პუნქტით ზრდა წინა წელთან შედარებით

გაზრდილი გაციფრულება

- მუდმივი ფოკუსირება მომხმარებლის აქტივობის ციფრულ არხებზე გადატანაზე
- მომხმარებელთა ციფრული მომსახურების მუდმივი გაუმჯობესება

89%

SOLO-ს მომხმარებლები იყენებენ mBank / iBank

24.2

ყოველთვიური ტრანზაქციები თითო მომხმარებელზე mBank-ში, 2020 წლის დეკემბერში +19% წლიური ზრდა

მომხმარებლის მოთხოვნებზე მორგებული შეთავაზებები

- 2019-2020 წლებში რეაქტიული გაყიდვებიდან მონაცემებზე დაფუძნებული პროაქტიული გაყიდვების სტრატეგიაზე გადასვლა - მონაცემთა ანალიზის ინსტრუმენტების აქტიურად გამოყენებით კონკრეტული და საერთო საჭიროებების მქონე უფრო მიზნობრივი აუდიტორიის გამოვლენისა და მათთვის მოთხოვნებიდან გამომდინარე პროდუქტებისა და სერვისების შთავაზების მიზნით (საინვესტიციო სესხები, მოთხოვნებზე დაფუძნებული SOLO ლოიალობა, ინტერესებზე დაფუძნებული ცხოვრების წესი და სხვა)
- 2021 წლის პრიორიტეტი - მონაცემთა ანალიზის გაუმჯობესებული ინსტრუმენტების ინტენსიურად გამოყენება და მსოფლიოს წამყვან მომხმარებლებთან ურთიერთობის მართვის კომპანიასთან, Salesforce-სთან, პარტნიორობა, SOLO მომხმარებლებისთვის მათ მოთხოვნებზე მორგებული შეთავაზების მიწოდების მიზნით (Salesforce-ის შესახებ დამატებითი ინფორმაციისთვის იხილეთ 36-ე გვერდი)

მოგზაურობის, გართობის, განათლებისა და კეთილდღეობის სფეროებში შეთავაზებების სპექტრის მუდმივად განვითარება, რათა მომსახურება კიდევ უფრო გამორჩეული და სასიამოვნო გახდეს

პანდემიის მიუხედავად, საშუალოვადიანი ძირითადი მიზანი კვლავ აქტუალურია

ჯგუფის სხვა ბიზნეს სეგმენტების მსგავსად, SOLO- ს ოპერაციებიც მნიშვნელოვნად დააზარალა COVID-19-ის პანდემიამ. 2020 წლის შედეგებზე გავლენა იქონია საკრედიტო ზარალისთვის წინასწარ შექმნილმა რეზერვებმა და წლის განმავლობაში სესხის რესტრუქტურისაციის შედეგად მოდიფიკაციით გამოწვეულმა წმინდა ზარალმა. ამრიგად, SOLO- ს მოგებამ 2020 წელს 57.5 მილიონი ლარი შეადგინა, რაც 28.4% -ით ნაკლებია წინა წელთან შედარებით. 2020 წელს მოგებამ ერთ SOLO კლიენტზე 1,007 ლარი შეადგინა, რაც 50-ჯერ აღემატება მასობრივი საცალო სეგმენტის მოგებას.

ჩვენი მიზანია კიდევ გავაუმჯობესოთ ჩვენი ძირითადი სტრატეგიული მიზნები- **საუკეთესო მომსახურება და გაზრდილი გაციფრულება**, რაც საშუალებას მოგვცემს მომხმარებლებს მივაწოდოთ მათ მოთხოვნებზე მორგებული შეთავაზებები SOLO- ს განვითარების შემდეგ ეტაპზე გადასასვლელად. უფრო მეტიც, პანდემიის გავლენის მიუხედავად, კვლავ ძალაშია ჩვენი საშუალოვადიანი მთავარი მიზანი -**სამი წლის განმავლობაში (2018-2021) 2018 წლის მოგების გაორმაგება, და 112 მილიონ ლარამდე გაზრდა.**

მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოების (მმსს) საბანკო მომსახურება

საქართველოს ბანკი მოწოდებულია ემსახუროს მმსს მომხმარებლებს და დაეხმაროს მათ წარმატების მიღწევაში, ფინანსური მომსახურების ფართო სპექტრის შეთავაზების, მხარდაჭერისა და საკონსულტაციო პროგრამებისა და მოსახერხებელი ციფრული არხების უზრუნველყოფით.

ყველაზე მეტად მმსს სეგმენტი დაზარალდა COVID-19-ის პანდემიამ. რთული საოპერაციო გარემოს მიუხედავად, 2020 წელს გაიზარდა ჩვენი მომხმარებელთა ბაზა (229,780 მმსს კლიენტი 2020 წლის 31 დეკემბრისთვის, 4.2% -ით მეტი წინა წელთან შედარებით), აგრეთვე ჩვენი სადეპოზიტო და საკრედიტო პორტფელები. 2020 წლის შედეგებზე გავლენა იქონია საკრედიტო ზარალისთვის წინასწარი შექმნილმა რეზერვებმა და წლის განმავლობაში სესხის რესტრუქტურის შედეგად მოდიფიკაციით გამოწვეულმა ზარალმა.

საბაზრო წილი¹

31.6% მმსს

+0.9 ppts y-o-y

მთლიანი სესხები

3.3 მილიარდი ლარი

+22.2% y-o-y

დეპოზიტები

38.3% მიკრო

+1.6 ppts y-o-y

958 მლნ ლარი

+18.6% y-o-y

საშუალო კაპიტალზე უკუგების კოეფიციენტი (ROAE)

26.5% მსს

+1.0 ppts y-o-y

6.3%

-20.1² ppts y-o-y

მცირე და საშუალო ბიზნესში მნიშვნელოვანი ზრდის პოტენციალი

2020 წლის ძირითადი ინიციატივები

მმსს სეგმენტის მიმართ ჩვენს მიდგომას ორი ძირითადი ფაქტორი განსაზღვრავს - ყველაფრის ცენტრში მომხმარებელია და ყველა გადაწყვეტილება მონაცემებზე დაყრდნობით მიიღება - და ამას ვითვალისწინებთ ჩვენს მომხმარებლებთან ურთიერთობისას და გადაწყვეტილებების მიღებისას. მიუხედავად იმისა, რომ მმსს ყველაზე მეტად დაზარალდა ეკონომიკური ცვლილებების შედეგად, 2020 წელს მნიშვნელოვან პროგრესს მივაღწიეთ შემდეგი ორი ძირითადი ინიციატივით: მომსახურების მოდელის ტრანსფორმაცია და დაკრედიტების პროცესის ტრანსფორმაცია. ამ ინიციატივების სარგებელი ჯერ არ გამოვლენილა, მაგრამ ჩვენ მზად ვართ, გამოვიყენოთ მათი სრული პოტენციალი, როცა 2021 წელს ეკონომიკის გამოცოცხლება დაიწყება.

მომსახურების მოდელის ტრანსფორმაცია

დავანერგეთ მცირე და საშუალო ბიზნესისთვის ახალი ღირებულებებსა და საჭიროებებზე დაფუძნებული სეგმენტაციის მოდელი, რაც საშუალებას მოგვცემს გავზარდოთ სეგმენტის დაფარვა, გავაუმჯობესოთ ურთიერთობა ჩვენს მომხმარებლებთან და განვაავითაროთ მომხმარებლებზე უფრო მორგებული პროდუქტი და მომსახურება. ჩვენი საკრედიტო და არასაკრედიტო ბანკირები ტრანსფორმირდნენ ურთიერთობის მენეჯერებად და საკრედიტო ანალიზის დიდი ნაწილი ცენტრალიზებული გახდა. ახალი დაფარვის მოდელი მოიცავს სამ სეგმენტს:

¹ საბაზრო წილი მმსს-ზე გაცემული სესხების მიხედვით. წყარო: შიდა შეფასება 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, რომელიც ეფუძნება ფასს კონსოლიდირებულ მონაცემებს, წლიურ ანგარიშებს და რამდენიმე ქართულ ბანკთან გაცემულ მონაცემებს.

² 2019 წლის საშუალო კაპიტალზე უკუგების კოეფიციენტი (ROAE) არ ითვალისწინებს ყოფილი აღმასრულებელი დირექტორისა და ტოპ-მენეჯერების შრომითი საქმიანობის შეწყვეტის გასამრჯელოსთან დაკავშირებული თანამშრომელთა ერთჯერად ხარჯებს.

ახალი დაფარვის მოდელი

ჩემპიონები	ურთიერთობის მენეჯერი - მაღალკვალიფიციური ურთიერთობის მენეჯერები, რომლებსაც აქვთ დიდი გამოცდილება, ჩვენს ყველაზე მჭიდროდ კლიენტებისთვის - ჩემპიონებისთვის - უზრუნველყოფენ საბანკო მომსახურებას, აგრეთვე დამატებით მომსახურებას. - თითოეული დიდი გამოცდილების მქონე ურთიერთობის მენეჯერი ემსახურება - 40-50 მომხმარებელს
ასპირანტები	ბიზნეს ბანკირი - ბიზნეს ბანკირები მუშაობენ ასპირანტებთან მათი განვითარებისა და ჩემპიონებად გახდომის ხელშესაწყობის მიზნით - ბიზნეს ბანკირები ემსახურებიან - 100-150 მომხმარებელს ფილიალებში დისტანციური ბანკირი - საშუალოვადიან პერიოდში, დისტანციური ბანკირები გაზრდიან სეგმენტის დაფარვას
მონაწილეები	- ძირითადად არააქტიური კლიენტები ან კლიენტები, რომლებსაც საფულის ძალიან მცირე წილი აქვთ საქართველოს ბანკში - ძირითადი ყურადღება გამახვილებულია ამ მომხმარებლების ციფრულ არხებზე გადასვლის სტიმულირებაზე

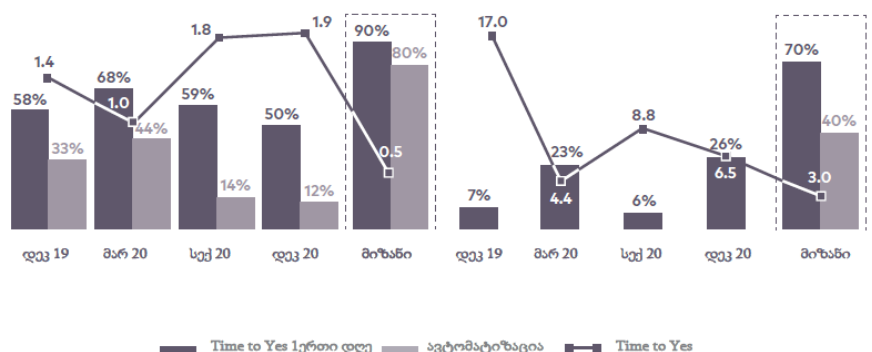
2020 წელს გავხსენით ბიზნეს ფილიალი, 4B, რომელიც შექმნილია SOLO-ს მსგავსი საბანკო კონცეფციით და ორიენტირებულია ჩვენი მომხმარებლებისთვის საუკეთესო მომსახურების უზრუნველყოფაზე. 4B-ში ყველაზე გამოცდილი ბანკირები, რომლებიც კარგად იცნობენ მომხმარებელთა საჭიროებებს, ჩვენს ტოპ მსს მომხმარებლებს, ჩემპიონებს სთავაზობენ ინოვაციურ ფინანსურ პროდუქტებს, დამატებით საკონსულტაციო მომსახურებებსა და ქსელის შესაძლებლობებს.

დაკრედიტების პროცესის ტრანსფორმაცია

2020 წელს გავაგრძელეთ დაკრედიტების ტრანსფორმაციის პროცესის გაუმჯობესება. ჩვენი მიზანია მივაღწიოთ სესხის გაცემის პროცესის ავტომატიზაციის მაღალ დონეს, რათა შევძლოთ საკრედიტო გადაწყვეტილებების უმეტესობის მიღება ერთ დღეში. ჩვენი ამოცანაა მივაღწიოთ მაქსიმუმ „Time to Yes“ მიკრო სეგმენტში ნახევარი დღის განმავლობაში და მცირე და საშუალო ბიზნესის სეგმენტში სამი დღის განმავლობაში.

მიკრო

მცირე და საშუალო ბიზნესი

ინსტრუმენტები

აღნიშნული მიზნების მისაღწევად, შევიმუშავეთ საკრედიტო პროცესის შვიდი აუცილებელი ინსტრუმენტი და მექანიზმები:

- ოპერაციების თანმიმდევრობის სქემა
- სამუშაო პროცესის მსვლელობა
- საკრედიტო გადაწყვეტილების მიღების მექანიზმი
- ფასწარმოქმნის მექანიზმი
- მონიტორინგის სისტემა

სხვა მექანიზმები

- მონაცემთა საცავი
- IT front-end, back-end, და გაციფრულება

■ განხორციელდა

■ MVP დაიწყო

ჩვენ ვაგრძელებთ მუშაობას დაკრედიტების ტრანსფორმაციის პროცესის შემდგომ გაუმჯობესებაზე, რათა ჩვენს მომხმარებლებს შევთავაზოთ შუფერხეხელი მომსახურება.

მმსს – ს მხარდაჭერა მათი განვითარების ყველა ეტაპზე

ჩვენ შევიმუშავეთ ეკოსისტემა, რომელიც მმსს – ს საშუალებას აძლევს გამოავლინონ საკუთარი პოტენციური განვითარების ყველა ეტაპზე. გარდა იმისა, რომ ჩვენ ვართ ფინანსური პროდუქტის წამყვანი ბანკი, ჩვენი მიზანია ჩვენი მმსს მომხმარებლების გამოცდილების გამდიდრება დამატებითი მომსახურებით, რაც ხელს შეუწყობს მათ წარმატებას.

ონბორდინგი

საქართველოს ბანკში ონბორდინგის პროცესი გრძელდება ერთ საათს და ამისთვის აუცილებელია მხოლოდ ერთი ვიზიტი. მსს მომხმარებლებს შეუძლიათ დაარეგისტრირონ ბიზნესი, მიიღონ საგადასახადო საიდენტიფიკაციო ნომერი და ჩვენი მომსახურების სრული პაკეტი, მათ შორის ანგარიში, სავიზიტო ბარათი, iBank, პოს ტერმინალი და პოს ტერმინალი სალარო აპარატის ფუნქციით. ონბორდინგის პროცესის გამარტივების მიზნით, 2020 წელს ჩვენ შემოვიღეთ ციფრული ონბორდინგი MVP მცირე და საშუალო საწარმოებისთვის. ციფრული ონბორდინგის უფლების მქონე კომპანიების 10% -მა უკვე გახსნა ანგარიში ციფრულ ფორმატში. საშუალოვადიან პერისპექტივაში ჩვენი მიზანია ციფრული ონბორდინგის მაჩვენებელი 35-40% -მდე გაგზარდოს.

ბიზნესის შუფერხეხელი დაწყების მხარდასაჭერად, 2020 წელს რამდენიმე ინოვაციური გადაწყვეტა შევიმუშავეთ:

ინოვაციური გადაწყვეტები

POS	IBANK	CASH BOX
ინოვაციური გადახდის ინსტრუმენტები	ინტერნეტ ბანკი ინოვაციური მოდულებით	ფულადი სახსრების მართვა
- პოს ტერმინალსა და სალარო აპარატის გაერთიანებული ფუნქცია - Soft POS - Tip POS გადახდა - ელექტრონული კომერცია განვადებით	- სახელფასო მართვის მოდული - ბიზნესის ფინანსური მენეჯერი	Cash Box-ის ახალი ინფრასტრუქტურა

მზად ვართ დავეხმაროთ მმსს - ს წარმატებული საწარმოების შექმნასა და განვითარებაში, ამიტომ ჩვენს შეთავაზებაში ასევე შედის საგანმანათლებლო, საკონსულტაციო და ქსელური გადაწყვეტებები. მიგვაჩნია, რომ განათლებას, ინფორმაციის გაზიარებასა და პროფესიული ქსელის განვითარებას გადამწყვეტი მნიშვნელობა აქვს მმსს - ს მთელი არსებობის განმავლობაში. 2020 წლის დეკემბერში დავნერგეთ ახალი ელექტრონული სწავლების პლატფორმა, businesscourse.ge, სადაც მომხმარებლებს შევთავაზებთ სასწავლო და პრაქტიკულ კურსებს, სამოქმედო გეგმების სახით, მმსს – ს საჭიროებებზე მორგებული ეფექტური ბიზნესი საქმიანობისთვის. შევიმუშავეთ ვებინარების ახალი სერია, სადაც დარგის ექსპერტები ჩვენს მმსს მომხმარებლებს უზიარებენ ცოდნასა და უახლეს მონაცემებს, რათა მათ ჰქონდეთ პოლისტიკური (მთლიანობით) ხედვა ქვეყნის ეკონომიკური სექტორებისა და ბაზრის განვითარების შესახებ. ვგეგმავთ,

რომ მისს –ს შევთავაზოთ სექტორული და საჭიროებებზე დაფუძნებული საკონსულტაციო და საგანმანათლებლო პროგრამები, რაც მათ დაეხმარება სექტორის სპეციფიკური ბიზნეს ამოცანების გადაწყვეტაში. მისს მომხმარებლებისთვის დამატებითი შეთავაზებების შესახებ დამატებითი ინფორმაციისთვის იხილეთ 103-ე და 105-ე გვერდები.

ზრდა

ჩვენი მის მომხმარებლებისთვის ბიზნესის გაზრდის შესაძლებლობა გულისხმობს სწორი ფინანსური გადაწყვეტილებების შეთავაზებას. 2020 წელს დავნერგეთ **ფაქტორინგის პროგრამული უზრუნველყოფა**, ფაქტორინგის – ვაჭრობის ფინანსირების ერთ-ერთი ყველაზე მოქნილი პროდუქტის – **გაციფრულება პირველად საქართველოში**. ჩვენი შიდა შეფასებით, საქართველოს საბაზრო პოტენციალი რამდენიმე მილიარდი ლარია, ხოლო პირველი რამდენიმე თვის განმავლობაში ამ არხით დაფინანსებამ უკვე 17.4 მილიონი ლარი შეადგინა.

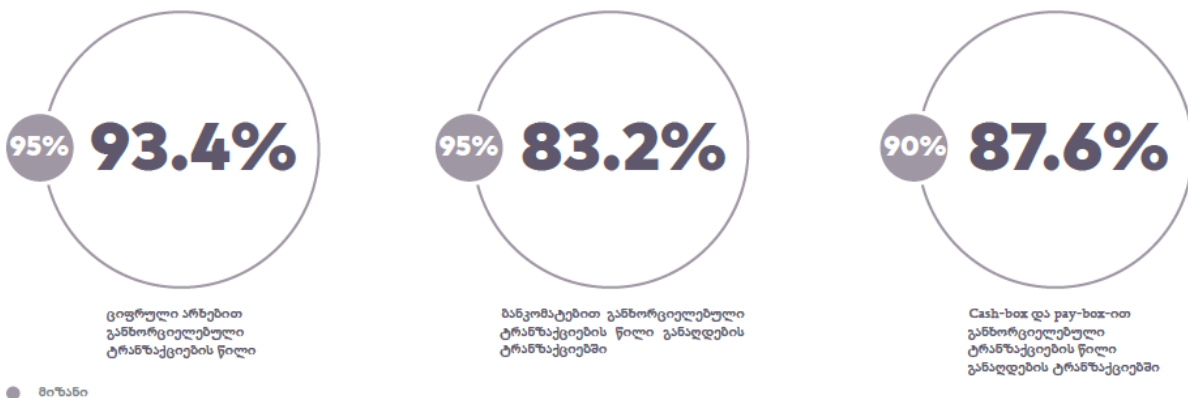
ასევე შევიმოშავეთ აგრობიზნესში **მიწოდების ჯაჭვის დაფინანსების** ორი პროდუქტი - ნუშის წარმოებისა და მეცხოველეობისთვის. სექტორის პროფესიონალების ჩართულობით, რომლებიც მხარს დაუჭერენ სოფლის მეურნეობის სრულ ციკლს და შეამცირებენ ტექნოლოგიურ რისკებს, ჩვენი მიზანია მომხმარებლებისთვის ბიზნეს და ფინანსური პროცესები გავხადოთ ნაკლებად ძვირი და უფრო ეფექტური.

ზრდის ფაზაში ბიზნესის გაძლიერების მიზნით, ჩვენ მომხმარებლებს ვთავაზობთ დამატებით მომსახურებებს, როგორიცაა „ქალები ბიზნესში“, #Icreate, საკონსულტაციო მომსახურება და ბიზნესის მხარდაჭერა. დამატებითი შეთავაზებების შესახებ დამატებითი ინფორმაციისთვის იხილეთ 104-ე და 105-ე გვერდები.

არხები

ვთვლით, რომ მისს მომხმარებლების მრავალარხიანი დაფარვა ჩვენი ერთ-ერთი ძლიერი მხარეა. საქართველოს მასშტაბით ფუნქციონირებს 206 საცალო ფილიალი, 960 ბანკომატისა და 3,020 თვითმომსახურების ტერმინალი მეშვეობით, ასევე გაყიდვების კომპეტენციის მქონე ქოლცენტრი. თუმცა, გაციფრულება და ტრანზაქციების განტვირთვა ჩვენი მთავარი პრიორიტეტია და ორიენტირებულები ვართ მისს მომხმარებლების ციფრულ არხებზე გადაყვანაზე. აღნიშნულის მიღწევას ვგეგმავთ საუკეთესო ციფრული პლატფორმების შეთავაზებით: Business iBank სრულად განახლდა 2019 წელს და ახლა მომხმარებლებს საშუალებას აძლევს გამოიყენონ ერთი ანგარიში ბიზნესებისა და პირადი ანგარიშების ნავიგაციისა და მართვის მიზნით; და Business mBank, რომელიც დავნერგეთ 2021 წლის პირველ კვარტალში, ჩვენს კომერციულ კლიენტებს სთავაზობს სრულ ციფრულ მომსახურებას. ბიზნეს ციფრული პლატფორმების შესახებ დამატებითი ინფორმაციისთვის იხილეთ 57-ე გვერდი.

2020 წელს განტვირთვის მაღალ მაჩვენებელს მივაღწიეთ

ძირითადი საშუალოვადიანი მიზნები

მომავალში, მისს სეგმენტის მომხმარებელთა საჭიროებები ჩვენთვის კიდევ უფრო პრიორიტეტული იქნება. ქვემოთ მოცემულია ჩვენი საშუალოვადიანი მიზნები გაციფრულებასა და ტრანზაქციების განტვირთვისათან დაკავშირებით:

დეკემბერი, 2020

- NPS 70%¹
- 31.6% მისს საბაზრო წილი მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებში
- ROAE 2020 – 6.3%

საშუალოვადიანი მიზანი

- ყველაზე პრიორიტეტული მისს ბანკი
- მისს საბაზრო წილი 35%+ მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებში
- 20% + ROAE-ს შენარჩუნება ზრდის პერიოდში

¹ საქართველოს ბანკის მომხმარებლების შიდა გამოკითხვის საფუძველზე.

კორპორატიული და
საინვესტიციო
ბანკინგი

საქართველოს ბანკის კორპორატიული და საინვესტიციო საბანკო მომსახურება (CIB) არის კორპორატიული და საინვესტიციო საბანკო მომსახურების წამყვანი პროვაიდერი საქართველოში. ჩვენი ვიწვნებთ საუკეთესო გამოცდილებას პროდუქტის შექმნისას და 360 გრადუსიან შეფასების სისტემას თითოეულ კლიენტზე, სასარგებლო ტრანზაქციების განხორციელებისა და მომხმარებლებისთვის საუკეთესო მომსახურების უზრუნველსაყოფად. ჩვენი მასშტაბის, საბანკო პროდუქტებისა და მომსახურების მდიდარი პორტფელისა და განსაკუთრებული გამოცდილების გათვალისწინებით, ჩვენ ვართ უნივერსალური საბანკო არჩევანი და top-of-mind კონსულტანტი საქართველოს კორპორაციებისთვის. ჩვენ ასევე ვართ აღიარებული ლიდერი საქართველოში დაგროვილი ქონების მართვის მიმართულებით.

2020 წელს COVID-19-ის პანდემიით გამოწვეული რთული საოპერაციო გარემოს გათვალისწინებით გავზარდეთ მომხმარებელთა დეპოზიტები, ხოლო სიფრთხილე გამოვიჩინეთ სესხებთან დაკავშირებით. 2020 წლის 31 დეკემბრის მონაცემებით, CIB-ის წმინდა სესხების პორტფელი 4.5 მილიარდ ლარამდე გაიზარდა, რაც 22.8% -ით მეტია წინა წელთან შედარებით, ხოლო ჩვენმა სადეპოზიტო პორტფელმა 6.4 მილიარდ ლარს მიაღწია, რაც 67.2% -ით მეტია წინა წლის მაჩვენებელზე. CIB-ის ტოპ 10 მომხმარებლის კონცენტრაციის მაჩვენებელმა 2020 წლის ბოლოს შეადგინა მთლიანი საკრედიტო პორტფელის 8.4%, ხოლო 2019 წლის 31 დეკემბრის მონაცემების მიხედვით - 8.5%. მიუხედავად იმისა, რომ საქართველოს ბანკი ორიენტირებულია კორპორატიული და საინვესტიციო საბანკო მომსახურების საკრედიტო პორტფელის ზრდაზე, ბანკი გონივრულად მართავს კონცენტრაციის რისკს ისე, რომ მისი პირველი ათი კლიენტის წილი შენარჩუნდეს მთლიანი საკრედიტო პორტფელის დაახლოებით 10% -ზე.

2020 წელს CIB სეგმენტის მოგებაზე მნიშვნელოვნად იმოქმედა COVID-19-ის პანდემიამ. საკრედიტო ზარალისთვის წინასწარ შექმნილმა რეზერვებმა და სესხის რესტრუქტურისაციის შედეგად მოდიფიკაციით გამოწვეულმა წმინდა ზარალმა, ადგილობრივ ვალუტაში დაფინანსების ხარჯების ზრდამ პანდემიის საწყის ეტაპზე და წლის განმავლობაში ოპერაციული აქტივობის შემცირებამ, მნიშვნელოვნად იმოქმედა CIB-ის მომგებიანობაზე. თუმცა, საოპერაციო შემოსავლის სწრაფად აღდგენამ, ხარჯების გონივრულ მართვასთან, ლიკვიდურობის მართვასთან და რისკის მართვის ინიციატივებთან ერთად, საშუალება მოგვცა, რომ 2020 წელს საშუალო კაპიტალზე უკუგების კოეფიციენტი (ROAE) 19.4% ყოფილიყო.

მთლიანი CIB სესხები

4.6 მილიარდი ლარი

+24.3% y-o-y

საბაზრო წილი¹ – სესხები

32.0%

+1.0 ppts y-o-y

საშუალო კაპიტალზე უკუგების კოეფიციენტი (ROAE)

19.4%

-7.7 ppts² y-o-y

CIB მომხმარებელთა დეპოზიტები

6.4 მილიარდი ლარი

+67.2% y-o-y

საბაზრო წილი¹ – დეპოზიტები

37.3%

+6.4 ppts y-o-y

საშუალოგადიანი სტრატეგიული მიზანი

საქართველოს ბანკმა ჩამოაყალიბა ძლიერი კორპორატიული და საინვესტიციო საბანკო მომსახურება, რომელიც გამოირჩევა კარგი მომგებიანობითა და ეფექტიანობით, რომელმაც დიდი გამძლეობა გამოავლინა პანდემიის დროს. ჩვენ შევქმენით მყარი საფუძველი მომავალი საქმიანობისთვის და ველით 20% + მომგებიანობას მომავალში.

სტრატეგიული მიზანი – საშუალო კაპიტალზე უკუგების კოეფიციენტი (ROAE) – 20%+

ძლიერი CIB ფრანჩაიზი

მაღალი მომგებიანობა

საოპერაციო ეფექტიანობა

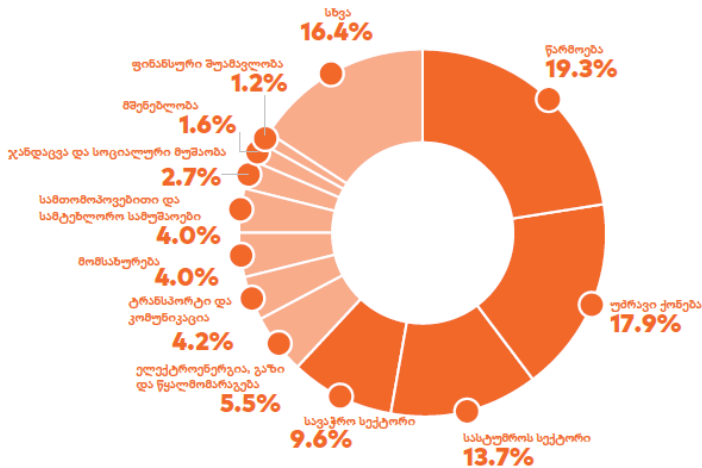
¹ ოპერაციული პირების სესხებისა და დეპოზიტების საბაზრო წილები, საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ 2020 წლის 31 დეკემბრის გამოქვეყნებული ბანკების ინდივიდუალური ანგარიშების საფუძველზე.

² 2019 წლის საშუალო კაპიტალზე უკუგების კოეფიციენტი (ROAE) არ ითვალისწინებს ყოფილი აღმასრულებელი დირექტორისა და ტოპ-მენეჯერების შრომითი საქმიანობის შეწყვეტის გასამრჯელოსთან დაკავშირებული თანამშრომელთა ერთჯერად ხარჯებს.

კორპორატიული ბანკინგი

2020 წლის ბოლოსთვის 3,100 კლიენტით, საქართველოს ბანკი წამყვანი კორპორატიული კრედიტორია ქვეყანაში, რომელიც გამოირჩევა სექტორის საფუძვლიანი ცოდნითა და ადგილობრივი გამოცდილებით. ჩვენ გვაქვს მრავალფეროვანი საკრედიტო პორტფელი, რომელიც წარმოდგენილია საქართველოს ეკონომიკის ყველა მსხვილ სექტორში.

მრავალფეროვანი CIB საკრედიტო პორტფელი

ჩვენი კორპორატიული საბანკო საქმიანობა ასევე არის წამყვანი ფინანსური ინსტრუმენტების პროვაიდერი საქართველოში, რომელსაც აქვს პარტნიორული ურთიერთობები მსხვილ კონტრაგენტ ბანკებთან და საერთაშორისო საფინანსო ინსტიტუტებთან. ჩვენ ასევე ვახორციელებთ სალიზინგო მომსახურებას ბანკის სრულ საკუთრებაში არსებული შვილობილი კომპანიის, საქართველოს სალიზინგო კომპანიის, მეშვეობით, რომელიც მომხმარებლებს სთავაზობს ხვადასხვა სეგმენტზე (მცირე და საშუალო ბიზნესი, აგრეთვე მცირე, საშუალო და მაღალი შემოსავლის მქონე პირები) მორგებულ მრავალფეროვან ფინანსურ პროდუქტებს.

მომხმარებლებისთვის უნივერსალური საბანკო პლატფორმის შეთავაზების მიზნით, CIB აქტიურად თანამშრომლობს ჯგუფის სხვა ბიზნეს სეგმენტებთან, განიხილავს ინფორმაციის გაზიარების, იდეების გენერირებისა და ჯვარედინი გაყიდვების შესაძლებლობებს.

ჩვენი კორპორატიული საბანკო მომსახურების ძირითადი ძლიერი მხარეები

ჩვენი კორპორატიული საბანკო საქმიანობის წარმატებას განაპირობებს ოთხი ძირითადი ფაქტორი, რაც ხელს გვიწყობს დასახული ძირითადი ფინანსური მიზნების მიღწევასა და გუნდის განვითარებაში. სწორედ ამიტომაც ვართ უნივერსალური საბანკო არჩევანი და top-of-mind კონსულტანტი საქართველოს კორპორაციებისთვის.

კრედიტუნარიანობა

გონივრული საკრედიტო პოლიტიკა და გუნდური გამოცდილება

ოპერაციული უპირატესობა

მაღალი ხარისხის და ინოვაციური პროდუქტები და მომსახურება

ტალანტების მოზიდვა

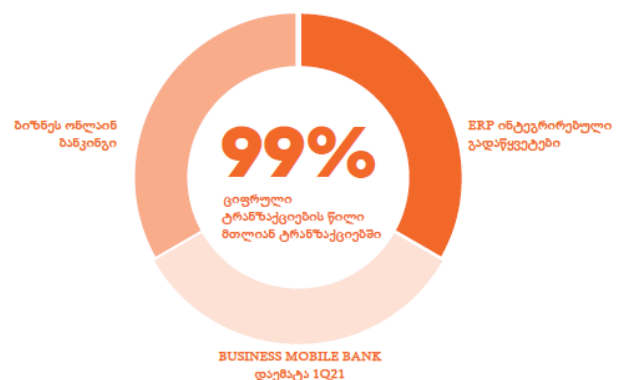
საუკეთესო ტალანტების მოზიდვისა და განვითარების უნიკალური პროგრამა ქართულ ბაზარზე

საკონსულტაციო აზროვნება

მაღალკვალიფიციური და გამოცდილი ურთიერთობის მენეჯერები, რომლებიც ჩვენი მომხმარებლების საუკეთესო მრჩეველები არიან

მოსახერხებელი ციფრული პლატფორმები

ოპერაციული უპირატესობის საფუძველია ჩვენი თანამედროვე ონლაინ საბანკო პლატფორმა, რომელიც საშუალებას გვაძლევს შევასრულოთ ჩვენი მომხმარებლების საბანკო მოთხოვნების უმეტესობა. ონლაინ პლატფორმა შეიძლება ინტეგრირებული იყოს კორპორატიული კლიენტების ERP სისტემებში, რაც მომხმარებლებისთვის უნიკალურ მომსახურებას და კომფორტს უზრუნველყოფს. 2021 წლის პირველ კვარტალში ასევე შევქმენით მობილური აპლიკაცია, რაც კიდევ უფრო შეუწყობს ხელს მომხმარებლების მიერ მომსახურების ციფრული არხებით მიღებას. ამჟამად, კორპორატიული საბანკო ოპერაციების 99% ციფრულ რეჟიმში ხორციელდება.

ახალგაზრდა ტალანტების მოძიება-განვითარების სპეციალური პროგრამა

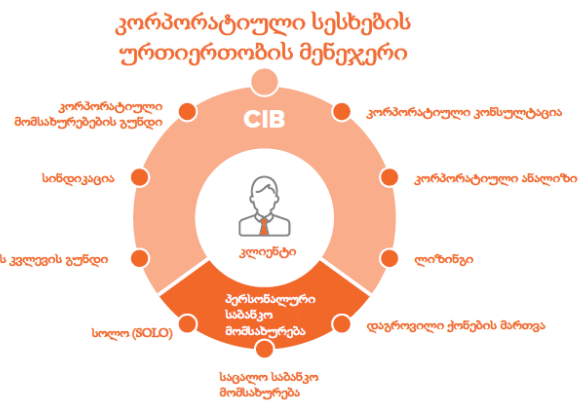
ვთვლით, რომ ჩვენი თანამშრომლები ჩვენი ყველაზე ღირებული აქტივია და ჩვენ ვამაყობთ, რომ ვართ ქვეყნის ტალანტების საუკეთესო დამსაქმებელი. ჩვენი მიზანია, მოვიზიდოთ და შევინარჩუნოთ ტალანტები და ყველა თანამშრომელს მივცეთ მნიშვნელოვანი პროფესიული და პიროვნული განვითარების შესაძლებლობები, რათა მიაღწიონ წარმატებას პროფესიულ კარიერაში და არა მხოლოდ.

ჩვენი ბიზნესის ნიჭიერი ახალგაზრდებით გამდიდრების მიზნით, შევიმუშავეთ სტუდენტური პროგრამა -**ლიდერატორი**, რომელიც ძალიან პოპულარულია საქართველოს შრომის ბაზარზე სტუდენტებსა და კურსდამთავრებულებს შორის. პროგრამის შესახებ დამატებითი ინფორმაციისთვის იხილეთ 109-ე და 110-ე გვერდები. ლიდერატორები შეიძლება გახდნენ თანამშრომლები, შემდეგ კი გადავიდნენ ხელმძღვანელ თანამდებობებზე.

ლიდერატორები	თანამშრომლები	უშუალო ხელმძღვანელები
- ექვსთვიანი სტაჟირების პროგრამა სტუდენტებისა და კურსდამთავრებულებისათვის - დაწინაურების კოეფიციენტი – 79% - შენარჩუნების კოეფიციენტი – 86%	- დარგობრივი ცოდნის განვითარება - სასწავლო პროგრამები - განსაზღვრული დაწინაურების სქემები	89% შიდა დაწინაურება - საფუძვლიანი დარგობრივი ცოდნა - საკონსულტაციო აზროვნება

მომხმარებელთა დაფარვის მოდელი

კორპორატიულ საბანკო მომსახურებას აქვს მომხმარებელთა დაფარვის მოდელი, რომელსაც ხელმძღვანელობს ურთიერთობის მენეჯერი. ჩვენი ურთიერთობის მენეჯერები არიან მაღალკვალიფიციური პროფესიონალები, რომლებიც აღჭურვილნი არიან ფინანსური სტრუქტურული საშუალებებით, ასევე დარგობრივი ცოდნით, რაც მათ საშუალებას აძლევს უზრუნველყონ მაღალი ხარისხის საკონსულტაციო მომსახურება. ურთიერთობის მენეჯერებს ზურგს უმაგრებს ძლიერი კორპორატიული მანქანა, რომელიც ორიენტირებულია არა მხოლოდ ჩვენი მომხმარებლების ყოველდღიური ოპერატიული მოთხოვნების დაკმაყოფილებაზე, არამედ, რაც მთავარია, მათი ბიზნესის განვითარებისთვის სპეციფიკური გადაწყვეტების შეთავაზებაზე.

დაგროვილი ქონების მართვა

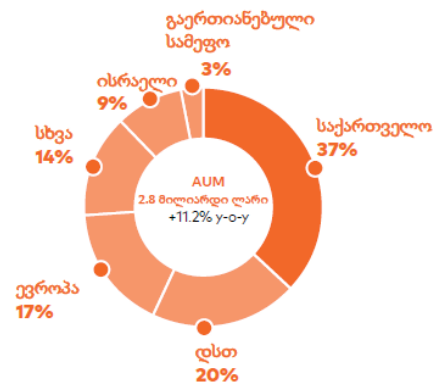
ლიდერი რეგიონალურ დონეზე

ჩვენი მომსახურება მოიცავს რეგიონალური დაგროვილი ქონების მართვის პრაქტიკას.

საქართველოს ბანკის დაგროვილი ქონების მართვა არის ჩვენი კორპორატიული და საინვესტიციო ბანკინგის კერძო საბანკო მიმართულება, რომელიც ემსახურება მაღალშემოსავლიან პირებს (HNWI) თბილისში WM- ის ოფისის მეშვეობით. მას ასევე აქვს წარმომადგენლობები ლონდონში, ზუდაპეტში, სტამბულში და ფილიალი თელ-ავივიში. 2005 წლიდან, ჩვენი დაგროვილი ქონების მართვის მიმართულების მომხმარებელთა ბაზა, 2020 წლის 31 დეკემბრის მონაცემებით, მოიცავს 1,578 კლიენტს 78 ქვეყნიდან.

რთული საბაზრო გარემოსა და ჩვენი AML მკაცრი მიდგომის მიუხედავად, შევინარჩუნეთ მართვის ქვეშ მყოფ აქტივების კარგი დინამიკა, დიდ მოგებიანობასთან ერთად. ჩვენმა AUM¹- მა 2020 წლის 31 დეკემბერს 1,611.8 მილიონ ლარს მიაღწია, წლიური ზრდა-7.0%, და კვლავ ვითარდება, რაც ხაზს უსვამს ამ ბიზნესის რეგიონალურ ხასიათს.

ხელმისაწვდომობა საერთაშორისო მასშტაბით და მრავალფეროვანი მომხმარებელთა ბაზა სხვადასხვა გეოგრაფიულ ადგილას

¹ ჩვენ შევცვალეთ მართვის ქვეშ მყოფი აქტივების (AUM) დეფინიცია 2020 წელს, რომელიც შემდეგ აღნიშნული მაჩვენებელი არ მოიცავს გარკვეულ არალიკვიდურ აქტივებს, რომლებსაც ვფლობთ, და მოიცავს მხოლოდ ყველაზე ლიკვიდურ აქტივებს, რომლებიც რეგულარულად რეალიზდება და საიდანაც ვიღებთ მნიშვნელოვან საკომისიოებს აღნიშნული აქტივების ფლობის ან რეალიზებისთვის. შესაბამისად დაკორექტირდა 2019 წლის მაჩვენებელი.

დაგროვილი ქონების მართვის შეთავაზებების დივერსიფიცირება

ჩვენი მიზანია საქართველო ვაქციოთ კერძო საბანკო საქმიანობის რეგიონალურ ჰაბად და გავაფართოვოთ ჩვენი მომხმარებლების ბაზა ახლომდებარე ქვეყნებში. ჩვენი WM ბრენდის იდენტობას განაპირობებს როგორც საქართველოს, ასევე თავად ბანკის ღირებულებები. საქართველოს ბანკი არის წამყვანი და საიმედო ბანკი, რომელსაც აქვს მაღალი შემოსავალი და მუდმივად ნერგავს ინოვაციებს მომხმარებლისთვის საუკეთესო მომსახურების უზრუნველსაყოფად. საქართველოში სტაბილური ბიზნეს გარემო, საქართველოს ბანკის რეპუტაციასა და გამოცდილებასთან ერთად, გვაქცევს იდეალურ ბანკად მაღალშემოსავლიანი მომხმარებლისთვის ბიზნესის საკეთებლად.

საპროცენტო განაკვეთები მსოფლიო მასშტაბით მცირდება, ასევე მცირდება ჩვენი მოზიდული დაფინანსების ხარჯები. დროთა განმავლობაში, ჩვენ შევამცირეთ სარგებელი, რომელსაც მომხმარებლებს ვთავაზობთ სადეპოზიტო პროდუქტებზე და, შედეგად, ვხედავთ სტაბილურ გადასვლას საბანკო პროდუქტებიდან საინვესტიციო პროდუქტებზე. დაგროვილი ქონების მართვის მომსახურების კლიენტებს შორის ფასიანი ქაღალდების წილი 2015 წლის 13% -დან 2020 წელს დაახლოებით 30% -მდე გაიზარდა. ვიმედოვნებთ, ეს ტენდენცია მომავალშიც გაგრძელდება.

აქტიურად ვმუშაობთ დაგროვილი ქონების მართვის შეთავაზებების გაუმჯობესებაზე შემდეგი მიმართულებებით:

ფინანსური პროდუქტების შეთავაზება	საკონსულტაციო მომსახურების პროდუქტების შეთავაზება	Lifestyle პროდუქტების შეთავაზება
ჩვენი პორტფელის დივერსიფიკაცია ძირითადი სტრუქტურირებული სეკურიტიზირებული პროდუქტებით: ■ სტრუქტურირებული პროდუქტები ■ სეკურიტიზირებული პროდუქტები ■ აქტივების მართვა ■ მესამე მხარის პროდუქტები	Galt & Taggart-თან თანამშრომლობით, საინვესტიციო პროდუქტის წილის გაზრდა ჩვენს პორტფელში: ■ კერძო საინვესტიციო შესაძლებლობები ■ პორტფელის სტრუქტურირება ■ მემკვიდრეობის დაგეგმვა	WM lifestyle გუნდის მიერ მოთხოვნებზე მორგებული გაყიდვებისა და მარკეტინგული ინიციატივების განხორციელების გაზრდა: ■ WM ექსკლუზიური შეთავაზებები ■ ბიზნეს კლუბი ■ კონსიერჟის მომსახურება

ციფრული საბანკო
მომსახურება

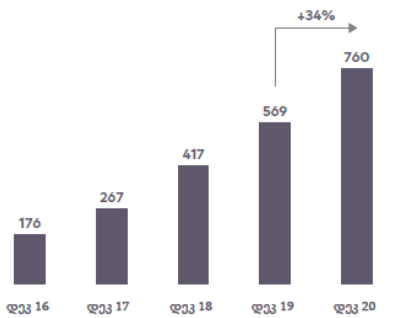
ვთვლით, რომ ციფრული გამოცდილება ჩვენი ბრენდის იდენტურობის დამახასიათებელი და ჩვენი სტრატეგიის განუყოფელი ნაწილია. ჩვენ დიდ ინვესტიციებს ვახორციელებთ საინფორმაციო ტექნოლოგიებში და ვქმნით ციფრულ შესაძლებლობებს, რათა ჩვენს მომხმარებლებს შევთავაზოთ საუკეთესო ციფრული არხები, რაც მათ ყოველდღიურ ცხოვრებასა და ბიზნესის მართვას გაადვილებს და გააუმჯობესებს. მსოფლიოს მასშტაბით ციფრული ინოვაციის სიჩქარის დაწვეისა და ჩვენი მომხმარებლებისთვის შესაბამისი და თანამედროვე ციფრული გადაწყვეტების მიწოდების მიზნით, მუდმივად ვაანალიზებთ უახლეს ტენდენციებსა და პრაქტიკებს, განვიხილავთ პოტენციურ ინოვაციებს და ვიყენებთ ჩვენს მოქნილ მიწოდების მოდელს, რათა მიღებული ცოდნა სწრაფად გადავიტანოთ ჩვენი მომხმარებლებისთვის საჭირო პროდუქტებსა და მომსახურებებში.

საგალო ციფრული არხები

ჩვენ ვართ ლიდერი საგალო ციფრული არხების მიმართულებით საქართველოში. ჩვენი ძირითადი პრიორიტეტია მობილურ და ინტერნეტ ბანკინგის პლატფორმები და მუდმივად უზრუნველყოფთ მათ განახლებას ჩვენი მომხმარებლების პრეფერენციების შესაბამისად. 2020 წელს კარგი შედეგები გვქონდა, COVID-19-ის პანდემიის გამო მომხმარებელთა აქტივობის შენელების მიუხედავად.

mBank და iBank -ის აქტიური მომხმარებლების რაოდენობა

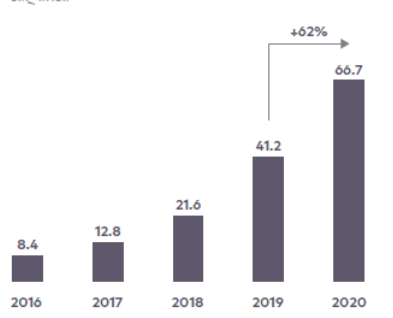
ათასი

აქტიური მომხმარებლები – სულ მცირე ერთი შესვლა ბოლო სამი თვის განმავლობაში

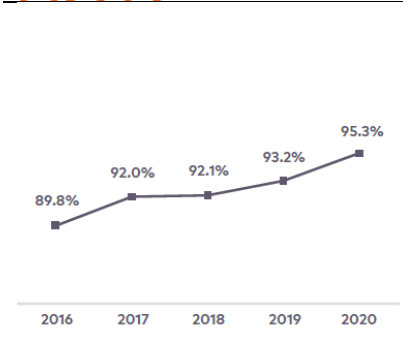
mBank and iBank ტრანზაქციების რაოდენობა

მილიონი

ტრანზაქციების რაოდენობა არ მოიცავს ციფრული პროდუქტებისა და მომსახურების გაყიდვებს

ტრანზაქციების განტვირთვის კოეფიციენტი

ყველა ციფრული არხი (mBank, iBank, SSTs, ATMs, other)

ყველაზე პოპულარული ფინანსური მობილური აპლიკაცია - mBank

★★★★★ 4.8

★★★★★ 4.7

შემდეგი ნაბიჯი

ვაშენებთ SUPERAPP-ს

ტრანზაქციები თვეში

6 მლნ

აქტიური ციფრული მომხმარებლები

760 ათასი

მომხმარებელთა კმაყოფილების ინდექსი

84.8%

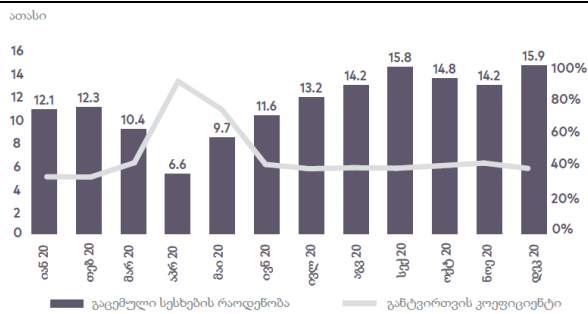
დღიური აქტიური მომხმარებლები (DAU) / თვიურ აქტიურ მომხმარებლები (MAU)

39.2%

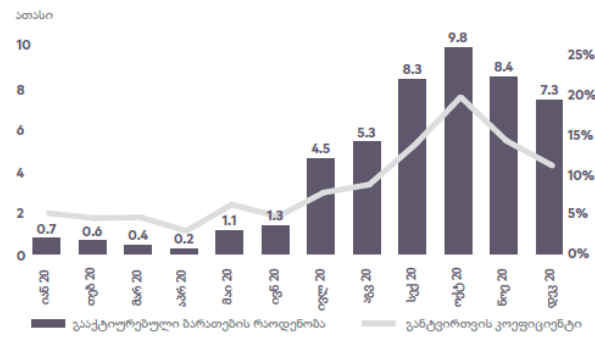
პროდუქტის გაყიდვის გადატანა ციფრულ არხებზე

მნიშვნელოვან პროგრესს მიაღწიეთ საცალო საბანკო ოპერაციების განტვირთვის თვალსაზრისით, ჩვენი მიზანია გავზარდოთ ციფრულ არხებზე გადასვლა. 2019 წელს ჩვენი პროდუქციის განტვირთვის კოეფიციენტმა შეადგინა 12%, ხოლო ჩვენი mBank და iBank შესაძლებლობების გაზრდისა და ახალი მახასიათებლებისა და ინოვაციური პროდუქტების შეთავაზებით, 2020 წელს ჩვენი პროდუქციის განტვირთვის კოეფიციენტმა 18.5% შეადგინა.

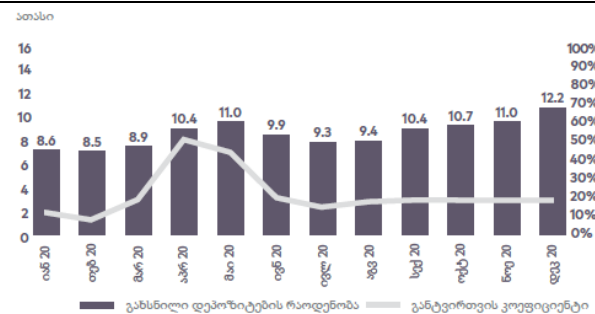
სესხები

ბარათები

დეპოზიტები

საცალო ციფრული პროდუქტების განვითარება

ვაგრძელებთ ჩვენი ციფრული პროდუქტების განვითარებას და ციფრული მომსახურების გაუმჯობესებას. ჩვენი ციფრული არხების ფუნქციონალი განახლდება ყოველ ორ – სამ კვირაში ერთხელ. გამოვყოფთ რამდენიმე მახასიათებელს, რომლებიც დაემატა ციფრულ არხებს 2020 წელს:

ციფრული ბარათი

სრულად ციფრული სამომხმარებლო სესხების გაცემის პროცესი

სრულად შეცვლილი iBank

ონლაინ ჩატი

Bill Splitting და თანხის მოთხოვნა

მობილური აპლიკაციის ფუნქციონალი

P2P გადახდა

ციფრული ონლაინ ბანკი

ჩვენ მიღწევებს აღიარებენ გარე დაინტერესებული მხარეები. 2020 წელს, Global Finance Magazine -ის მიერ, საქართველოს ბანკი მომხმარებლისთვის საუკეთესო ციფრულ ბანკად დასახელდა, 2020 წელს ბანკმა ასევე მიიღო ჯილდო საუკეთესო ონლაინ პროდუქტის შეთავაზებებისთვის ცენტრალურ და აღმოსავლეთ ევროპაში.

მომხმარებლისთვის საუკეთესო ციფრული ბანკი საქართველოში 2020 წელი

საუკეთესო ონლაინ პროდუქტის შეთავაზებები ცენტრალურ და აღმოსავლეთ ევროპაში 2020 წელი

MBank- ისა და iBank- ის მომავალი

ჩვენი აზრით, mBank და iBank პირველი „ყველაფერი ერთში“ არხებია, რომლებიც მოიცავს მომხმარებელთა ფინანსურ და არაფინანსურ საჭიროებებს. ტრანზაქციებთან დაკავშირებული საბანკო მომსახურება უკვე კარგად არის დაფარული ციფრული არხებით, მაგრამ ჩვენ მაინც გვაქვს შესაძლებლობა ტრანზაქციები განვტვირთოთ და თვითმომსახურების ტერმინალებიდან გადავიტანოთ mBank- სა და iBank- ზე. ციფრული პროდუქტების გაყიდვა ახლა ჩვენი ერთ-ერთი მთავარი პრიორიტეტია. ჩვენი პროდუქტის განტვირთვის კოეფიციენტი ამჟამად დაახლოებით 20% -ია და ჩვენი მიზანია გავზარდოთ გაყიდვების ზრდა ციფრულ არხებში და mBank ვაქციოთ გაყიდვების მთავარ არხად.

ასევე გვაქვს მნიშვნელოვანი ზრდა mBank- სა და iBank- ში არასაბანკო ფინანსური მომსახურებების, მათ შორის საცალო საბროკერო მომსახურებისა და სადაზღვევო შეთავაზებების, ასევე არაფინანსური მომსახურებების ინტეგრირების თვალსაზრისით.

ბიზნეს ციფრული არხები

2019 წელს ჩვენი მმს და კორპორატიული მომხმარებლებისთვის შევიმუშავეთ ბიზნეს ინტერნეტ ბანკინგის სრულიად ახალი პლატფორმა - Business iBank. მას აქვს უამრავი მოსახერხებელი ფუნქცია, რომლის საშუალებითაც შესაძლებელია მისი ადვილად და შეუფერხებლად გამოყენება. 2020 წელს შევცვალეთ ბევრი არსებული ფუნქცია და დავამატეთ ახალი მახასიათებლები მომხმარებელთა პრეფერენციებისა და საუკეთესო პრაქტიკის საფუძველზე. ჩვენი მთელი ძალისხმევა მიმართულია იმაზე, რომ Business iBank კიდევ უფრო სასარგებლო გახდეს ბიზნეს ოპერაციების, აღრიცხვის, გადახდებისა და ფულადი გზავნილების განხორციელებისათვის და მართვისთვის.

Business iBank

2020 წელს Business iBank-ში დამატებული ფუნქციები

- ბიზნეს ფინანსების მართვა
- სახელფასო მართვა
- ბიზნესის ციფრული ონბორდინგი
- Business mBank დაინერგა 2021 წლის პირველ კვარტალში

შემდეგი ნაბიჯები

- აპლიკაციის პროგრამირების ინტერფეისი (API)
- გადახდები, როგორც მომსახურება
- მონაცემები, როგორც მომსახურება
- ბანკინგი, როგორც მომსახურება

შედეგად, COVID-19-ის პანდემიის დაწყების გამო მომხმარებელთა აქტივობის შემცირების მიუხედავად, ჩვენი Business iBank წარმატებით მუშაობდა 2020 წლის განმავლობაში. ჩვენ გვაქვს მნიშვნელოვანი ზრდა აქტიური მომხმარებლებისა და Business iBank- ის საშუალებით განხორციელებული ტრანზაქციების რაოდენობის თვალსაზრისით.

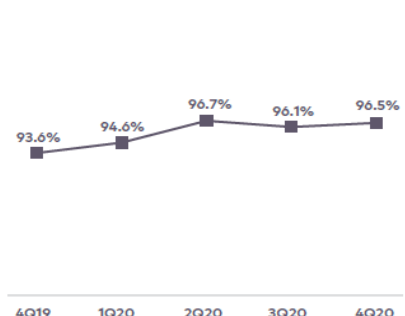
Business iBank აქტიური მომხმარებლების რაოდენობა

Business iBank ტრანზაქციების რაოდენობა

ტრანზაქციების განტვირთვის კოეფიციენტი

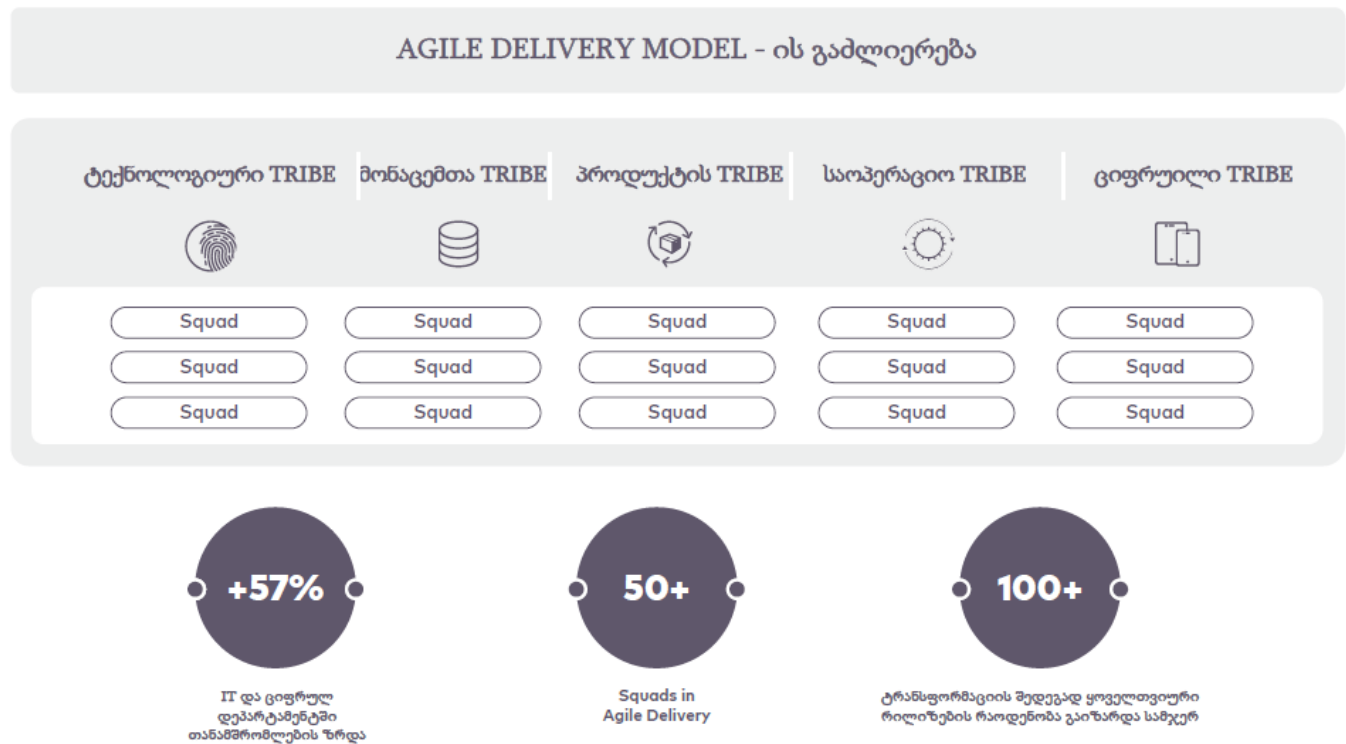
ციფრული ეკოსისტემის მართვა

ჩვენი მიზანია შევქმნათ საუკეთესო, საბანკო ინდუსტრიაში წამყვანი ციფრული ეკოსისტემა. ამის მისაღწევად, ყურადღებას გავამახვილებთ შემდეგ განხორციელების ინსტრუმენტებზე:

ხალხი	პროცესები	მონაცემები	ტექნოლოგია

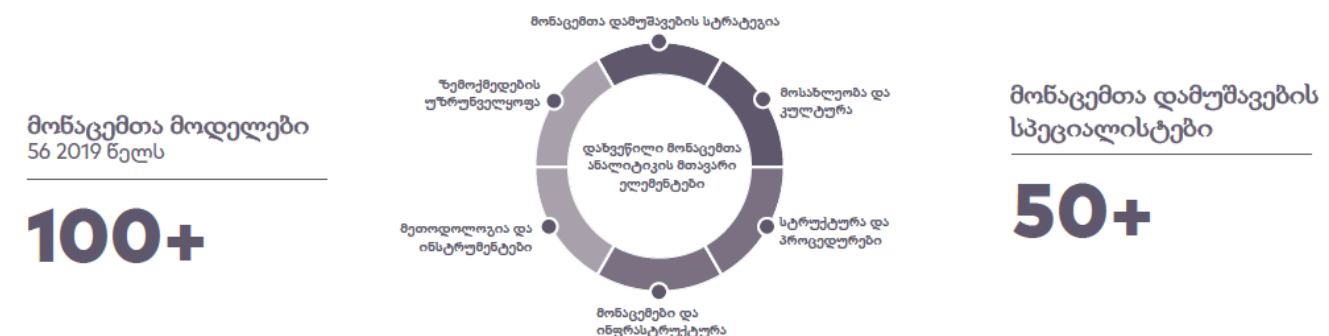
ხალხი და პროცესები

2019 წლის დასაწყისში, ბანკის მოქნილი ტრანსფორმაციის ფარგლებში, მთლიანად შევცვალეთ პროდუქტის მიწოდების პროცესი. 2020 წლის განმავლობაში ჩვენ გავაგრძელეთ მოქნილი მიწოდების მოდელის გაფართოება და გამოყავით ხუთი ტომი, რომლებიც შედგება სქუადებისგან და ემსახურება ერთ მიზანს - ტექნოლოგია, მონაცემები, პროდუქტი, ოპერაცია და ციფრული ტექნოლოგია. ეს გვეხმარება, კიდევ უფრო გავაუმჯობესოთ პროდუქტის მიწოდების პროცესის ეფექტურობა:

მონაცემები

ავილეთ მონაცემები, როგორც ცალკე ჯგუფი და განვსაზღვრეთ ორგანიზაციის მასშტაბით მონაცემთა დამუშავების სტრატეგია. აღნიშნული მოიცავს არა მხოლოდ მონაცემთა მოდელების შექმნის გზებს, არამედ სხვადასხვა საბანკო და არასაბანკო პროცესებში მონაცემთა გამოყენების სტრატეგიას, სასწავლო და ცნობიერების ამაღლების პროგრამებს ჩვენი კორპორატიული მომხმარებლებისთვის, მონაცემთა მოდელების მიწოდების გზებს პროცესების, ინფრასტრუქტურისა და მეთოდოლოგიის თვალსაზრისით, ასევე მონაცემთა ანალიზში ჩვენი წარმატების გაზომვის გზებს.

ტექნოლოგია

ტექნოლოგიის თვალსაზრისით, განვსაზღვრეთ ძირითადი ინიციატივები, რომლებიც პრიორიტეტული იქნება 2021 წელს:

ღია ბანკინგი მესამე პირებისთვის ბანკინგის, როგორც მომსახურების მიწოდება	Cloud სტრატეგია Cloud-დან სხვადასხვა სახის სერვისების მიწოდება	თანამედროვე მონაცემთა საცავი და BI ორგანიზაციის მასშტაბით ხელმისაწვდომი მონაცემები
მიკროსერვისების არქიტექტურა უფრო მასშტაბური, საიმედო და უსაფრთხო პლატფორმები	დიდი მონაცემების დამუშავების გარემო ორგანიზაციის მასშტაბით ხელმისაწვდომი მონაცემები	მონაცემთა ბაზაზე ორიენტირებული კამპანიის მართვის პლატფორმა ციფრული გაყიდვების ზრდა

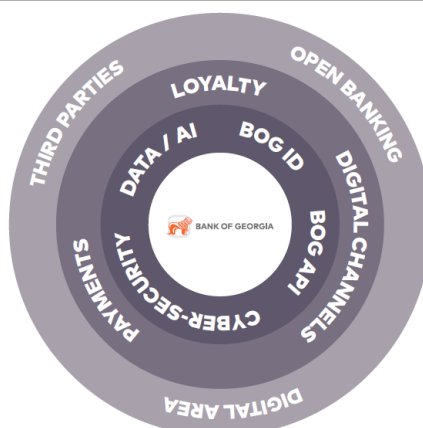
ციფრული ეკოსისტემა

საქართველოს ბანკის ციფრული ეკოსისტემა დაფუძნებულია გადახდებზე, მონაცემებზე, სისტემაში ერთჯერად შესვლაზე (SSO) და ლოიალურობაზე და ვგეგმავთ კიდევ უფრო გავაუმჯობესოთ ჩვენი შესაძლებლობები ამ სფეროებში, რათა გავაძლიეროთ ბანკი, როგორც მონაცემების სიღრმისეულ ანალიზზე დაფუძნებული ორგანიზაცია.

გადახდები	მონაცემები	ერთჯერადი შესვლა სისტემაში (SSO)	ლოიალობა
- საქართველოს ბანკი ლიდერია გადახდების თვალსაზრისით, 49% - იანი საბაზრო წილით 2020 წელს პოს-ტერმინალებით განხორციელებული ტრანზაქციების რაოდენობის მიხედვით - ჩვენ გვაქვს წვდომა ვრცელ და ღირებულ ინფორმაციაზე მომხმარებლის ქცევის შესახებ	- მონაცემთა ანალიზში ერთ-ერთი საუკეთესო გუნდი - ახლა ჩვენ ვიყენებთ მონაცემთა ანალიზის შესაძლებლობების მხოლოდ 20% -ს, მაგრამ ვგეგმავთ განვითარებას	800,000-ზე მეტი მომხმარებელი იყენებს ერთჯერადი შესვლის მეთოდს ბანკის სხვადასხვა ციფრულ არხზე	უნიკალური ლოიალურობის პროგრამა, 1.4 მილიონი აქტიური ერთგული წევრით

საქართველოს ბანკი ვითარდება, როგორც ტექნოლოგიური კომპანია, რომელიც ქმნის სხვადასხვა ციფრულ პროდუქტებს, მართავს საკუთარ ციფრულ არხებს და ორგანიზებას უწევს ციფრულ ეკოსისტემას. მთელი ამ საქმიანობით, მყარ საფუძველს ვუყრით მომავლის ბანკს.

ციფრული ეკოსისტემის ორგესტრატორი

დაფინანსების
ხელმისაწვდომობა

საქართველოს ბანკის ჯგუფს აქვს მნიშვნელოვანი წვდომა როგორც საკუთარ კაპიტალზე, ისე მოზიდულ კაპიტალზე. ეს უზრუნველყოფს ვალდებულებების მართვის მოქნილობას და წარმოადგენს ჩვენს ერთ – ერთ მნიშვნელოვან კონკურენტულ უპირატესობას საქართველოში მიმზიდველი შესაძლებლობების გამოყენების ამბიციის რეალიზებაში. ლონდონის საფონდო ბირჟაზე (LSE) 2006 წელს ჩვენი აქციების პირველადი საჯარო შეთავაზების (IPO) (როდესაც მოვიზიდეთ 160 მილიონი აშშ დოლარი) შემდეგ ჯამში ჩვენ მოვიზიდეთ 1.3 მილიარდი აშშ დოლარის ევროობლიგაციები და თამასუქები (მათ შორის 2019 წელს გამოშვებული დამატებითი პირველადი კაპიტალის ობლიგაციები) და 1.3 მილიარდ აშშ დოლარზე მეტი საერთაშორისო საფინანსო ინსტიტუტებიდან და საინვესტიციო ფონდებიდან (უპირატესი სესხების, ასევე სუბორდინირებული სესხების სახით, რომლებიც საქართველოს ეროვნული ბანკის რეგულაციების თანახმად კლასიფიცირდება მეორადი კაპიტალის ინსტრუმენტებად).

ჩვენ ვთანამშრომლობთ ისეთ საფინანსო ინსტიტუტებთან და საერთაშორისო საფინანსო ინსტიტუტებთან (IFIs), როგორიცაა: Citi, ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკი (EBRD), საერთაშორისო საფინანსო კორპორაცია (IFC), FMO - ნიდერლანდების განვითარების საფინანსო კომპანია, DEG – Deutsche Investitions- und Entwicklungsgesellschaft, სამხრეთ-აღმოსავლეთ ევროპის ევროპული ფონდი (EFSE), მწვანე ზრდის ფონდი (GGF), შავი ზღვის ვაჭრობისა და განვითარების ბანკი (BSTDB), ევროპის საინვესტიციო ბანკი (EIB), აზიის განვითარების ბანკი (ADB), აშშ – ის საერთაშორისო განვითარების საფინანსო კორპორაცია (DFC), responsAbility, Symbiotics Group, ფინეთის საწარმოო თანამშრომლობის ფონდი (Finnfund), Obviam, შვედეთის განვითარების საფინანსო ინსტიტუტი- Swedfund International AB, BlueOrchard Microfinance Fund და Oesterreichische Entwicklungsbank AG (OeEB) და სხვა.

ბოლო ხუთი წლის განმავლობაში, საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დედოლარიზაციის ინიციატივებთან ერთად, საქართველოს ბანკმა საკრედიტო ინსტიტუტებისა და უცხოელი ინვესტორებისგან მოიზიდა ადგილობრივ ვალუტაში დაფინანსება 1.3 მილიარდ ლარზე მეტი თანხის ოდენობით. 2017 წელს საქართველოს ბანკმა ირლანდიის საფონდო ბირჟაზე პირველად განათავსა ობლიგაციები ეროვნულ ვალუტაში. საქართველოს ბანკის მიერ საერთაშორისო ბაზრებზე 500 მილიონი ლარის ობლიგაციების განთავსება იყო პირველი შეთავაზება, ბოლო 10 წლის განმავლობაში, დსთ-ს სივრცისთვის, რუსეთის გამოკლებით და უმნიშვნელოვანეს ტრანზაქციას წარმოადგენდა საქართველოსთვის.

2019 წელს საქართველოს ბანკმა პირველად განათავსა 100 მილიონი აშშ დოლარის დამატებითი პირველადი კაპიტალის (AT1) ობლიგაციები ირლანდიის საფონდო ბირჟაზე, რომელთა გამოსყიდვა შესაძლებელია განთავსებიდან 5.25 წლის შემდეგ და ყოველ შემდეგ პროცენტის გადახდის თარიღზე, საქართველოს ეროვნული ბანკის წინასწარი თანხმობის შემდეგ. ეს ტრანზაქცია დამატებითი პირველადი კაპიტალის პირველ ტრანზაქციას წარმოადგენს საქართველოდან და სამხრეთ კავკასიის რეგიონიდან.

საერთაშორისო საფინანსო ინსტიტუტების ძლიერი მხარდაჭერა განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია კრიზისულ პერიოდში. 2020 წელს, COVID-19-ის გავრცელების შემდეგ, ჩვენ მოვიზიდეთ მთელი რიგი გრძელვადიანი ფინანსური რესურსები საერთაშორისო საფინანსო ინსტიტუტებისგან, რამაც კიდევ უფრო გაზარდა ჩვენი ლიკვიდურობა, დაფინანსება და კაპიტალის პოზიციები, რათა შეგვძლებოდა მარეგულირებელი მოთხოვნების შესრულება და მომხმარებლებისთვის შეუფერხებელი მომსახურების მიწოდება. ჩვენი ინიციატივების შესახებ დამატებითი ინფორმაციისთვის იხილეთ თავი- COVID-19-ზე რეაგირების საგანგებო ღონისძიებები 23-ე და 24-ე გვერდებზე.

ჩვენი მომსახურებისა და ბრენდის ეფექტიანობა გამოიხატება საბაზრო ძალაუფლებაში, რომელსაც უზრუნველყოფთ დეპოზიტების ხარჯების შემცირებით. უფრო ძვირი სესხების უფრო იაფი დაფინანსებით ჩანაცვლების შესაძლებლობა ასევე აუმჯობესებს დაფინანსების ხარჯებს:

- მომხმარებელთა დეპოზიტებისა და თამასუქების ხარჯმა 2020 წელს 3.6% შეადგინა, 2010 წელს კი -7.5%.
- მოზიდული დაფინანსების ხარჯი (cost of funds) 2020 წელს - 4.7%, 2010 წელს- 8.2%.

2020 წლის 31 დეკემბრის მონაცემებით, ჯგუფის ადგილობრივი ვალუტის დეპოზიტების წილმა დეპოზიტების მთლიან მოცულობაში 39.5% შეადგინა, 2019 წელს აღნიშნული მაჩვენებელი იყო 30.9%, ხოლო ადგილობრივი ვალუტის სესხების წილმა მთლიან საკრედიტო პორტფელში 41.4% შეადგინა, 2019 წელს კი 42.1%.

შედეგების ძირითადი მაჩვენებლები (KPIs)

კარგი შედეგები ყველა
სეგმენტში COVID-19-ის
პანდემიის ფონზე

ჯგუფის შედეგების ძირითადი მაჩვენებლები ასახავს ისტორიულად ძლიერ შედეგებს, მომხმარებელთა ზაზის სტაბილურ ზრდას, კარგ ბალანსსა და მომგებიანობის ზრდას, აგრეთვე COVID-19-ის პანდემიის ჯგუფის საპასუხო ქმედებებს, ბიზნესის უწყვეტობისა და ეფექტიანობის შენარჩუნების და ჯგუფის გრძელვადიანი სტაბილურობის, მდგრადობისა და მომგებიანობის უზრუნველყოფის მიზნით.

ჩვენს მიმდინარე საქმიანობაზე კვლავ გავლენას ახდენს COVID-19-ის ეკონომიკური შედეგები, თუმცა ჩვენი ბალანსის მიხედვით აქტივების ხარისხი მდგრადია და ჯგუფი კარგად არის პოზიციონირებული მომავლისთვის ძლიერი ლიკვიდურობით, დაფინანსებითა და საკუთარი კაპიტალით.

2021 წელს და შემდეგ პერიოდში, ჩვენი პრიორიტეტი იქნება მაღალი მომგებიანობა ჯანსაღი ზრდის ფონზე, რაც განპირობებული იქნება მომხმარებელთა დაკრედიტების ზრდის სტაბილური დონით, აქტივების ხარისხის გაუარესების გარეშე, საკომისიო შემოსავლის წილის ზრდა და ხარჯების ეფექტიანობის გაუმჯობესება. ყოველივე ამის მიღწევას ვგეგმავთ დივიზიონალური და ჩვენი ტექნოლოგიური და მონაცემთა ანალიზის შესაძლებლობების გაფართოებით, რათა შევძლოთ განვსაზღვროთ მომხმარებელთა საჭიროებები და შევთავაზოთ უფრო პერსონალიზირებული და შუფერხებული მომსახურება. საქართველოს ბანკი კვლავ მნიშვნელოვან როლს ასრულებს ჩვენი მომხმარებლების საზოგადოებისა და საქართველოს ეკონომიკის მხარდაჭერის საქმეში.

ბაზარზე წამყვანი გადახდების მომსახურებით და ჩვენი ფინანსური მობილური აპლიკაციის პოპულარობით, აგრეთვე მომხმარებელთა კმაყოფილებასა და თანამშრომელთა უფლებოსილების გაძლიერებაზე ორიენტირების გზით, ჩვენ საფუძველი ჩავუყარეთ მომავლის ბანკს.

შედეგების ძირითადი მაჩვენებლები შესაბამისობაშია ჩვენს საშუალოვადიან სტრატეგიასთან და უზრუნველყოფს ჯგუფის დასახული მიზნების მიღწევას და მდგრად ზრდას. KPI-ზე გავლენა შეიძლება იქონიოს 82 - 96 გვერდებზე მოცემული ძირითადი რისკებისა და გაურკვევლობების განვითარებამ.

2020 წლის ჩვენი ფინანსური შედეგების შესახებ დამატებითი ინფორმაციისთვის, იხილეთ შემდეგი გვერდები: 129 - 136.

მომგებიანობის ძირითადი ინდიკატორები (KPIs)

2020 წელს ვაჩვენებთ ძლიერი ფინანსური შედეგები, COVID-19-ის პანდემიის გავლენის მიუხედავად. ჯგუფმა აჩვენა ეფექტური მართვა პანდემიის დროს, შემოღო სწრაფად ადაპტირება ახალ გარემოში. 2020 წლის ჯგუფის მომგებიანობაზე მნიშვნელოვანი გავლენა იქონია მთლიანი ეკონომიკური ციკლის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალისთვის წინასწარ შექმნილმა რეზერვებმა და პანდემიის საწყის ეტაპზე მომხმარებლებისთვის სესხებთან დაკავშირებული ფინანსური აქტივების მოდიფიკაციით გამოწვეულმა ერთჯერადმა წმინდა ზარალმა. თუმცა, გვქონდა მოსალოდნელზე უკეთესი ზრდა, საოპერაციო შემოსავალი იყო სტაბილური, ჩვენი საკრედიტო პორტფელი გაიზარდა მაღალი ხარისხის აქტივებით და საოპერაციო ხარჯები კარგად იყო მართული. ეს იყო ის ძირითადი ფაქტორები, რამაც, რთული პირობების მიუხედავად, განაპირობა ჯგუფის მაღალი მომგებიანობა 2020 წელს.

კორექტირებული მოგება¹ (მილიონი ლარი)

კორექტირებული მოგება გამოითვლება ფას-ის შესაბამისად და არ ითვალისწინებს ერთჯერად ხარჯებს. მოიცავს საოპერაციო შემოსავალს და მეკავშირე საწარმოებისგან მიღებულ მოგებას, ერთჯერადი ხარჯებით კორექტირებული საოპერაციო ხარჯების, რისკის ხარჯის, ერთჯერადი ხარჯებით კორექტირებული ერთჯერადი მოგება/ზარალის და სამშენიშნო გადასახადის გამოკლებით.

საშუალო კაპიტალზე უკუგების კოეფიციენტი (ROAE) (კორექტირებული)¹

აქციების მფლობელებისთვის განკუთვნილი ერთჯერადი ხარჯებით კორექტირებული მოგება, გაყოფილი აქციების მფლობელებისთვის განკუთვნილი ერთჯერადი ხარჯებით კორექტირებული საშუალო მთლიანი კაპიტალის ყოველთვიურ მაჩვენებელზე. აქციების მფლობელებისთვის განკუთვნილი მთლიანი საკუთარი კაპიტალი მოიცავს საბაზის კაპიტალს, დამატებით ანაზღაურებულ კაპიტალს, სახაზინო აქციებს, ერთჯერადი ხარჯებით კორექტირებულ გაუნაწილებელ მოგებასა და სხვა რეზერვებს.

მოგება (მილიონი ლარი)

მოგება გამოითვლება ფას-ის შესაბამისად და წარმოადგენს საოპერაციო შემოსავალს და მეკავშირე საწარმოებისგან მიღებულ მოგებას, საოპერაციო ხარჯების, რისკის ხარჯის, ერთჯერადი მოგება/ზარალის და სამშენიშნო გადასახადის გამოკლებით.

საშუალო კაპიტალზე უკუგების კოეფიციენტი (ROAE)

აქციების მფლობელებისთვის განკუთვნილი მოგება, გაყოფილი აქციონერებისთვის განკუთვნილი საშუალო მთლიანი კაპიტალის ყოველთვიურ მაჩვენებელზე. აქციების მფლობელებისთვის განკუთვნილი მთლიანი საკუთარი კაპიტალი მოიცავს საბაზის კაპიტალს, დამატებით ანაზღაურებულ კაპიტალს, სახაზინო აქციებს, გაუნაწილებელ მოგებასა და სხვა რეზერვებს.

¹ 2019 წლის კორექტირებულ მოგებასა და საშუალო კაპიტალზე უკუგების კოეფიციენტში (ROAE) არ შედის 14.2 მილიონი ლარის ყოველი აღმასრულებელი დირექტორისა და ტოპ-მენეჯმენტის შრომითი საქმიანობის შეწყვეტის გასაშვრელისთან დაკავშირებული ერთჯერადი ხარჯები. 2018 წლის კორექტირებული მოგებასა და საშუალო კაპიტალზე უკუგების კოეფიციენტში (ROAE) არ შედის გაყოფისთან დაკავშირებული ხარჯები, გადაუხადებელი საგადასახადო ნაშთების ერთჯერადი გადაფასება და ყოველი ტოპ-მენეჯმენტის შრომითი საქმიანობის შეწყვეტის გასაშვრელისთან დაკავშირებული ერთჯერადი ხარჯები.

წმინდა საპროცენტო მარჟა

4.6%

-1.1 ppts y-o-y

2018	<u>6.6%</u>
2019	<u>5.7%</u>
2020	<u>4.6%</u>

წლის წმინდა საპროცენტო შემოსავალი შეფარდებული იმავ წლის ყოველთვიურ საშუალო საპროცენტო შემოსავლის მომთან აქტივებთან, ფულადი სახსრების გამოკლებით.

საბაზისო შემოსავალი ერთ აქტივზე (ლარი)

10.95

-40.3% y-o-y

2018	<u>12.35</u>
2019	<u>18.33</u>
2020	<u>10.95</u>

აქტივების განკუთვნილი მოგება, შეფარდებული მიმოქცევაში მყოფი აქტივების საშუალო შეწონილ რაოდენობასთან, საბაზისო აქტივების გამოკლებით.

ეფექტიანობის ძირითადი ინდიკატორები (KPIs)

ჩვენი მაღალტექნოლოგიური ციფრული საბანკო მომსახურების არხები, როგორცაა mBank და iBank, ასევე Express Pay ტერმინალები, ჩვენი საქმიანობის ეფექტიანობის მთავარი ფაქტორებია. 2020 წლის საოპერაციო ხარჯების ძირითადი ნაწილი მოდის ჩვენს მიმდინარე ინვესტიციებზე IT რესურსებში, ციფრულ და მონაცემთა გადაცემის შესაძლებლობებსა და მარკეტინგში. გარდა ამისა, წლის განმავლობაში ჩვენ გავწიეთ გაუთვალისწინებელი ხარჯები COVID-19-ის პანდემიის უსაფრთხოების ზომებთან დაკავშირებით. ახალ გარემოსთან ადაპტაციის მიზნით მეორე კვარტალიდან გავატარეთ ხარჯების ოპტიმიზაციის ზომები, რაც უკვე აისახა ჩვენს შედეგებზე წლის მეორე ნახევარში და ამან საშუალება მოგვცა, კარგად გვემართა და სტაბილურად შეგვენარჩუნებინა ხარჯები 2020 წლის განმავლობაში.

ჩვენი ინტეგრირებული ციფრული სტრატეგიის შემუშავება გულისხმობს როგორც კარგი მომსახურების ზრდას, ასევე მომგებიანობას. ეს უკვე აისახა მობილური ბანკით განხორციელებული ტრანზაქციების რაოდენობაზე, რომელიც 2020 წელს 74.0% -ით გაიზარდა და შეადგინა 62.5 მლნ, რადგან ჩვენ ვაგრძელებთ სხვა არხებიდან მობილურ ბანკინგზე გადასვლის სტიმულირებას. საერთო ჯამში, ინდივიდუალური მომხმარებლების ყოველდღიური ტრანზაქციების 95% -ზე მეტი ახლა ციფრული არხებით ხორციელდება.

საშუალოვადიან პერიოდში, იმედი გვაქვს, რომ გავაუმჯობესებთ დანახარჯების / შემოსავლების თანაფარდობას 35% -მდე.

ხარჯების ფარდობა შემოსავალთან (კორექტირებული)¹

37.6%

+1.6 ppts y-o-y

2018	<u>36.0%</u>
2019	<u>36.0%</u>
2020	<u>37.6%</u>

საოპერაციო ხარჯების შეფარდება საოპერაციო შემოსავლებთან

საოპერაციო ლევერეჯი (კორექტირებული)¹

-4.2%

2018	<u>5.0%</u>
2019	<u>-0.2%</u>
2020	<u>-4.2%</u>

საოპერაციო ლევერეჯი ფასდება საოპერაციო შემოსავლის პროცენტული ცვლილებით საოპერაციო ხარჯების პროცენტული ცვლილების გამოკლებით

ხარჯების ფარდობა შემოსავალთან

37.6%

+0.4 ppts y-o-y

2018	<u>36.0%</u>
2019	<u>37.2%</u>
2020	<u>37.6%</u>

საოპერაციო ხარჯების შეფარდება საოპერაციო შემოსავლებთან

წმინდა საკრედიტო პორტფელის ზრდა

19.0%

2018	<u>22.9%</u>
2019	<u>27.5%</u>
2020	<u>19.0%</u>

მომხმარებელზე გაცემული წმინდა სესხები და ფინანსური საიჯარო მოთხოვნები წლის ბოლოს წინა წელთან შედარებით.

ზრდის ძირითადი ინდიკატორები (KPIs)

საბალანსო ზრდა მოსალოდნელოზე უკეთესი გვექონდა. 2020 წელს საკრედიტო პორტფელის 19.0% -ით ზრდა განპირობებული იყო საცალო საბანკო საქმიანობის საკრედიტო პორტფელის 17.6%-ითა და კორპორატიული და საინვესტიციო საბანკო მომსახურების საკრედიტო პორტფელის 22.8% -ით ზრდით. საშუალოვადიან პერსპექტივაში, ჩვენი მიზანია, მომხმარებელთა სესხების ზრდა დაახლოებით 15% გვექონდეს.

¹ 2019 წლის ხარჯის შემოსავალთან შეფარდების კოეფიციენტი და საოპერაციო ლევერეჯი კორექტირდება 12.4 მილიონი ლარის ყოველი ტოპ-ენეჯმენტის შრომითი საქმიანობის შეწყვეტის გასამრჯელოსთან დაკავშირებული თანამშრომელთა ერთჯერადი ხარჯებით (მოგების გადასახადის ჩათვლით).

აქტივის ხარისხის ძირითადი ინდიკატორები (KPIs)

ეკონომიკური კრიზისის ფონზე, ჩვენი კლიენტების სესხების ხარისხი სტაბილურია, რაც გამოიხატება პორტფელის რისკის მნიშვნელოვან შემცირებაში ბოლო რამდენიმე წლის განმავლობაში. COVID-19-ის პანდემიას ჩვენ შევხვდით დაცული საბანკო სექტორით - პანდემიის დასაწყისში ჩვენი უმოქმედო სესხები (NPL) ისტორიულ დაბალ დონეზე იყო. ეს განპირობებული იყო ჯგუფის რისკის მართვის გონივრული პოლიტიკით, აგრეთვე საკრედიტო პორტფელის სტრუქტურის ცვლილებით, მაღალპროცენტიანი არაუზრუნველყოფილი სესხებიდან უფრო უზრუნველყოფილ სესხებზე გადასვლით, 2018 წელს საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ გამოცემული სამომხმარებლო სესხების რეგულაციის საფუძველზე. მაღალი დონის კორპორატიული ლევერეჯის არარსებობა და მთავრობის მიერ შემუშავებული ფიზიკური და იურიდიული პირების მხარდაჭერის პროგრამები, სავარაუდოდ, ასევე გარკვეულწილად შეამსუბუქებს COVID-19-ის ნეგატიური ეკონომიკური გავლენას.

2020 წლის პირველ კვარტალში ჩვენ შევქმენით მნიშვნელოვანი მოსალოდნელი საკრედიტო დანაკარგების რეზერვები მთლიანი ეკონომიკური ციკლისთვის. ეკონომიკის დახურვისა და გახსნის შემდეგ, ჩვენ ინდივიდუალურად გადავხედეთ ყველა ჩვენს მცირე და საშუალო ბიზნესის და კორპორატიულ მსესხებელს და პირველ კვარტალში შევასტუმრეთ რეზერვები საკმარისი აღმოჩნდა. ჩვენი კორპორატიული, მცირე და საშუალო ბიზნესის და SOLO სეგმენტის პორტფელები მოსალოდნელზე უკეთეს შედეგებს იძლევიან. შედეგად, საკრედიტო რისკის ხარჯი 2019 წლის 0.8% -დან 2020 წელს 1.9% -მდე გაიზარდა.

უმოქმედო სესხების (NPL) წილი მთლიან სესხებში 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 2.1% -დან 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 3.8% -მდე გაიზარდა. 2020 წლის ბოლოს NPL-ის დაფარვის კოეფიციენტი შემცირდა 75.3% -მდე, რაც ძირითადად ასახავს 2019 წლიდან საკრედიტო პორტფელის სტრუქტურის ცვლილებას, მაღალპროცენტიანი არაუზრუნველყოფილი სესხებიდან უფრო უზრუნველყოფილ სესხებზე გადასვლას, დაკრედიტების შესახებ რეგულაციის საფუძველზე და რაც განაპირობა ჩვენი საკრედიტო პორტფელის მაღალი ხარისხის უზრუნველყოფამ.

უიმედო სესხების (NPL) დაფარვის კოეფიციენტი კორექტირებული უზრუნველყოფის დისკონტირებული ღირებულებით

127.7%

-8.7 pts y-o-y

2018	<u>129.4%</u>
2019	<u>136.4%</u>
2020	<u>127.7%</u>

NPL დაფარვის კოეფიციენტი კორექტირებულია გირაოს დისკონტირებული ღირებულებით შეადგენს სესხებსა და ფინანსურ საიჯარო მოთხოვნებზე მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალის რეზერვს, გირაოს დისკონტირებული ღირებულების გამოკლებით, გაყოფილი - NPL ზე.

საკრედიტო რისკის ხარჯი

1.9%

+1.1 pts y-o-y

2018	<u>1.7%</u>
2019	<u>0.8%</u>
2020	<u>1.9%</u>

საკრედიტო რისკის კოეფიციენტი შეადგენს წლის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს მომხმარებელზე გაცემული სესხებსა და ფინანსურ საიჯარო მოთხოვნებზე, გაყოფილი იმავე წლის მომხმარებელზე გაცემული ყოველთვიურ საშუალო მთლიან სესხებსა და ფინანსურ საიჯარო მოთხოვნებზე.

კაპიტალისა და ლიკვიდობის ძირითადი ინდიკატორები (KPIs)

კაპიტალისა და ლიკვიდობის პოზიციები იყო ბანკის ბიზნეს უწყვეტობის გეგმის ერთ-ერთი მთავარი პრიორიტეტი 2020 წელს COVID-19-ის პანდემიის გათვალისწინებით.

ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტები სტაბილურია და მნიშვნელოვნად აღემატება მინიმალურ მარეგულირებელ მოთხოვნებს. კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტების წლიური კლება ძირითადად განპირობებული იყო 2020 წლის მარტში შექმნილი 400 მლნ ლარის საერთო რეზერვის შექმნით ადგილობრივი მარეგულირებელი ადრიცხვის საფუძველზე საქართველოს ეროვნულ ბანკთან შეთანხმებით (და, ზოგადად, საქართველოს საბანკო სექტორთან დაკავშირებით საქართველოს ეროვნული ბანკის სახელმძღვანელო მითითებების შესაბამისად), რომელიც მოიცავს მთლიანი ეკონომიკური ციკლისთვის ბანკის საკრედიტო პორტფელში მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალთან დაკავშირებულ მოლოდინებს. ჩვენ ვაგრძელებთ შიდა კაპიტალის მაღალი დონეების გენერირებას საშუალო კაპიტალზე მაღალი მომგებიანობის, აგრეთვე ჩვენი აქტივების რისკიანობის გაუმჯობესების შედეგად, ახალი მარეგულირებელი პირობების გათვალისწინებით. საშუალოვადიან პერსპექტივაში, ჩვენი მიზანია დაახლოებით 200 საბაზისო პუნქტის ბუფერის შენარჩუნება ძირითადი პირველადი და პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტებისათვის მინიმალური მარეგულირებელი მოთხოვნებთან შედარებით.

ბანკის ლიკვიდობა და ფინანსური მდგომარეობა სტაბილურია. 2020 წელს ბანკმა შეინარჩუნა მნიშვნელოვანი ჭარბი ლიკვიდობა, პირველ რიგში, 1) COVID-19-ის კრიზისის ფონზე რისკების დასაზღვევად, რადგან პანდემიის საწყის ეტაპზე მოსალოდნელი იყო მომხმარებლის სახსრების გადინება, რაც არ განხორციელებულა; მომხმარებელთა დეპოზიტები განაგრძობს ზრდას; და 2) 2020 წლის ივნისში ადგილობრივ ვალუტაში გამოშვებული ობლიგაციების დასაფარად. ბანკს ძლიერი მხარდაჭერა აქვს საერთაშორისო საფინანსო ინსტიტუტებისგან და 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მიღებული აქვს DFI-სგან 635 მილიონი ლარის გამოუყენებელი გრძელვადიანი სესხები შვიდ წლამდე დაფარვის ვადით.

**CET1 კაპიტალის ადეკვატურობის
კოეფიციენტი (NBG, Basel III)**

საქართველოს ბანკი

10.4%

მინიმალური მოთხოვნა – 7.4%

2018	<u>12.2%</u>
2019	<u>11.5%</u>
2020	<u>10.4%</u>

NBG (ზაზელ III) CET1 კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი არის CET1 კაპიტალის ფარდობა მთლიან რისკის მიხედვით შეწონილ აქტივებთან, რომლებიც გამოითვლება საქართველოს ეროვნული ბანკის ინსტრუქციების მოთხოვნების შესაბამისად.

**ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი
(NBG, Basel III)**

საქართველოს ბანკი

138.6%

მინიმალური მოთხოვნა – 100%

2018	<u>120.1%</u>
2019	<u>136.7%</u>
2020	<u>138.6%</u>

NBG (ზაზელ III) ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი არის მაღალი ხარისხის ლიკვიდურ აქტივების ფარდობა ფულად სახსრების გადინების ნაკადებთან შემდეგი 30 დღის განმავლობაში, რომლებიც გამოითვლება საქართველოს ეროვნული ბანკის ინსტრუქციების მოთხოვნების შესაბამისად.

ლევრეჯი (ჯერ)

7.7

ლევრეჯი (ჯერ) უდრის მთლიან ვალდებულებების ფარდობას მთლიან კაპიტალთან.

2018	<u>7.4</u>
2019	<u>7.8</u>
2020	<u>7.7</u>

**წმინდა სტაბილური დაფინანსების
კოეფიციენტი (NBG, Basel III)**

საქართველოს ბანკი

137.5%

მინიმალური მოთხოვნა – 100%

2018	<u>133.6%</u>
2019	<u>132.5%</u>
2020	<u>137.5%</u>

NBG (Basel III) წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტი უდრის სტაბილური დაფინანსების არსებული თანხა შეფარდებული სტაბილური დაფინანსების საჭირო ოდენობასთან, რომლებიც გამოითვლება საქართველოს ეროვნული ბანკის ინსტრუქციების მოთხოვნების შესაბამისად.

არაფინანსური KPIs

ბანკი მუდმივად აკონტროლებს მომხმარებელთა კმაყოფილების დონეს სხვადასხვა გამოკითხვების და შედეგების ძირითადი მაჩვენებლებისა და ეფექტური „close-the-loop“ პროცესის საფუძველზე. ბანკი რეაგირებს მომხმარებლის უკუკავშირზე ყოველდღიურად და თანმიმდევრულად მუშაობს კლიენტის შთაბეჭდილების ინტეგრაციაზე თავის პროცესებში.

ჩვენთვის მნიშვნელოვანია თანამშრომელთა ჩართულობა. 2019 წელს დავიწყეთ ჩვენი eNPS – ის შეფასება და თანამშრომელთა კმაყოფილების მონიტორინგს ვახორციელებთ ექვს თვეში ერთხელ.

2020 წლის ბოლოს, ჩვენი NPS-ის მაჩვენებელმა მიაღწია ისტორიულ მაქსიმუმს, ხოლო eNPS- ის მაჩვენებელი მნიშვნელოვნად გაუმჯობესდა წინა წელთან შედარებით. ჩვენი მიზანია გავაუმჯობესოთ აღნიშნული არაფინანსური ძირითადი მაჩვენებლები.

**მომხმარებელთა კმაყოფილება
(NPS)**

საქართველოს ბანკი

46.0%

2018	<u>38.8%</u>
2019	<u>36.6%</u>
2020	<u>46.0%</u>

NPS ჰკითხვა: 0-10 შკალაზე, რამდენად სავარაუდოა, რომ რეკომენდაციას გაუწევთ ჩვენს ბანკს მეგობართან ან კოლეგასთან?
პასუხები: 9 და 10 – პრომოუტერები; 7 და 8 – ნეიტრალური; 1 - 6 – კრიტიკოსები. საბოლოო შედეგი, NPS უდრის პრომოუტერების პროცენტულ მაჩვენებელს გამოკლებული კრიტიკოსების პროცენტული მაჩვენებელი.

**თანამშრომელთა კმაყოფილება
(eNPS)**

საქართველოს ბანკი

58.0%

2019	<u>46.0%</u>
2020	<u>58.0%</u>

eNPS ჰკითხვა: 0-10 შკალაზე, რამდენად სავარაუდოა, რომ, როგორც თანამშრომელი, რეკომენდაციას გაუწევთ ჩვენს ბანკს მეგობართან ან კოლეგასთან, როგორც დამსაქმებელთან?
პასუხები: 9 - 10 – პრომოუტერები; 7 და 8 – ნეიტრალური; 1 - 6 – კრიტიკოსები. საბოლოო შედეგი, eNPS უდრის პრომოუტერების პროცენტულ მაჩვენებელს გამოკლებული კრიტიკოსების პროცენტული მაჩვენებელი.

აქტიურად ვაგრძელებთ ჩვენი სრულად ინტეგრირებული ციფრული სტრატეგიის შემდგომ განვითარებას, რაც ძალიან მნიშვნელოვანი ჩვენთვის, ვინაიდან ჩვენი მიზანია ყველა ჩვენი საბანკო პლატფორმის დიჯიტალიზაცია. MBank- ისა და ციფრული პლატფორმების გამოყენება მნიშვნელოვნად გაიზარდა ეკონომიკური ლოქდაუნის დროს, ხოლო ჩვენი წამყვანი ციფრული და მობილური საბანკო მომსახურება გახდა კონკურენტული უპირატესობის მნიშვნელოვანი წყარო.

**აქტიური ციფრული მომხმარებლები
(ათასი)**

საქართველოს ბანკი

760

2018	<u>417</u>
2019	<u>569</u>
2020	<u>760</u>

სავალო mBank და iBank აქტიური მომხმარებლების რაოდენობა - მომხმარებლები, რომლებმაც ბოლო 3 თვის განმავლობაში ერთხელ მაინც ისარგებლეს აღნიშნული სერვისებით.

**ციფრული არხებით განხორციელებული
ტრანზაქციები (%)**

საქართველოს ბანკი

95.3%

2018	<u>92.1%</u>
2019	<u>93.2%</u>
2020	<u>95.3%</u>

ციფრული არხები მოიცავს mBank-ს, iBank-ს, SST-ს, ბანკომატებსა და სხვა დისტანციურ არხებს.

რისკების
მართვა

ანგარიშვალდებულების და კეთილსინდისიერების კულტურის ჩამოყალიბება

ჩვენ წინაშე მდგარი რისკების იდენტიფიცირებას, შეფასებას, მართვასა და მონიტორინგს ვახორციელებთ ინტეგრირებული კონტროლის ჩარჩოს საშუალებით, ოფიციალური პოლიტიკისა და პროცედურების, მკაფიოდ დელეგირებული უფლებამოსილების დონისა და ყოვლისმომცველი ანგარიშგების შესაბამისად. ბანკის სამეთვალყურეო საბჭო და დირექტორთა საბჭო ადასტურებენ, რომ ჩვენი ჩარჩო ფუნქციონირებს წლის განმავლობაში და აღნიშნული მმართველობითი ანგარიშგების განხილვის და დამტკიცების დღის მდგომარეობით და რომ იგი ინტეგრირებულია როგორც ჩვენი საქმიანობის დაგეგმვის, ისე სიცოცხლისუნარიანობის შეფასების პროცესებში.

მიმოხილვა

ჩვენი სამეთვალყურეო საბჭო და მასთან არსებული აუდიტის და კორპორაციული მართვისა და რისკის კომიტეტები და დირექტორთა საბჭო, პასუხისმგებელია ჯგუფის რისკების მართვასა და შიდა კონტროლის სისტემებზე. მიგვაჩნია, რომ რისკის მართვის ეფექტური ჩარჩოს შესაქმნელად, ჯგუფს უნდა ჰქონდეს კარგად განვითარებული რისკის მართვის კულტურა. ამ თავში ვაჩვენებთ, თუ როგორ ვუზრუნველყოფთ რისკის მართვის ინტეგრირებას ჩვენს ყოველდღიურ ბიზნეს საქმიანობაში. ჩვენი მიზანია შევქმნათ გარემო, სადაც ღია და გამჭვირვალედ ჩანს, თუ როგორ მიიღება გადაწყვეტილებები და იმართება რისკები და სადაც ბიზნესის მენეჯერებს ეკისრებათ პასუხისმგებლობა თავიანთ საქმიანობასთან დაკავშირებული რისკების მართვისა და შიდა კონტროლის პროცესებზე. ჩვენი პოლიტიკის მიზანია, რომ რისკის მართვა იყოს ეფექტური, პროგრესული და თანმიმდევრული.

ჩვენი ჩარჩო

სამეთვალყურეო საბჭო განსაზღვრავს ჯგუფის რისკის აპეტიტს და რისკისადმი ტოლერანტობას, აგრეთვე რისკის ზემოქმედების მონიტორინგს, იმის უზრუნველსაყოფად, რომ ჩვენ წინაშე მდგარი ძირითადი რისკების ხასიათი და მასშტაბები შეესაბამებოდეს ჩვენს საერთო ამოცანებსა და სტრატეგიულ მიზნებს. სამეთვალყურეო საბჭო პასუხისმგებელია რისკების მართვისა და შიდა კონტროლის სისტემებისა და პროცესების ეფექტურობის განხილვაზე, ხოლო აუდიტისა და კორპორაციული მართვისა და რისკების კომიტეტები ეხმარებიან მას აღნიშნული პასუხისმგებლობის შესრულებაში. სამეთვალყურეო საბჭოს, კომიტეტისა და დირექტორთა საბჭოს დონეზე, ჩვენ ვახორციელებთ ოფიციალურ პოლიტიკასა და პროცედურებს, რომელთა გათვალისწინებაც აუცილებელია რისკების სისტემატური იდენტიფიკაციის, შეფასების, რაოდენობრივი განსაზღვრის, მართვისა და კონტროლის დროს. თითოეული ბიზნესის მონაწილეობს რისკების მართვის პროცესში თავის საქმიანობასთან დაკავშირებული ძირითადი რისკების იდენტიფიკაციით. ჯგუფის წინაშე მდგარი ძირითადი რისკები და გაურკვევლობები განისაზღვრება ქვემოდან ზემოთ (Bottom-up) მიდგომის საფუძველზე.

ბანკის დირექტორთა საბჭო პასუხისმგებელია ჯგუფის რისკების მართვისა და სხვა შიდა კონტროლის პოლიტიკისა და პროცედურების ყოველდღიურ განხორციელებაზე. ჩვენი რისკების მართვის კულტურიდან გამომდინარე, მენეჯერები „ფლობენ“ შესაბამის ფუნქციასთან დაკავშირებულ რისკებს. საქმიანობის ნებისმიერ ეტაპზე იდენტიფიცირებული რისკის შემთხვევაში, ხდება რისკის შეფასება, შერბილება (თუ შესაძლებელია) ჩვენი პოლიტიკისა და პროცედურების შესაბამისად და მონიტორინგი. მენეჯერებს მოეთხოვებათ თანმიმდევრულად და რეგულარულად მოამზადონ ანგარიში გამოვლენილი რისკებისა და მათზე რეაგირების შესახებ. დირექტორთა საბჭო რეგულარულად განიხილავს ქვემოდან ზემოთ განხორციელებული პროცესის შედეგებს, დამოუკიდებელი გამოწვევის უზრუნველყოფით და რისკის მართვისა და შიდა კონტროლის პოლიტიკისა და პროცედურების განხორციელებით. ჩვენი საანგარიშო პროცესი უფლებამოსილების შესაბამის დონეზე ძირითადი რისკების გადაცემის საშუალებას იძლევა და უზრუნველყოფს კორანტიებს კომიტეტებისა და სამეთვალყურეო საბჭოსთვის. აუდიტის და კორპორაციული მართვისა და რისკის კომიტეტები და, საჭიროების შემთხვევაში, სამეთვალყურეო საბჭო კვარტალურად განიხილავს ჩვენს ძირითად რისკებზე მოქმედ მთავარ მოვლენებსა და მასთან დაკავშირებულ შემამსუბუქებელ მოქმედებებს (ან უფრო ხშირად, საჭიროების შემთხვევაში, ნებისმიერ დროს, რეგულარული ანგარიშგების პროცესის ფარგლებს გარეთ). ჯგუფის წინაშე მდგარი ძირითადი რისკები და გაურკვევლობები განისაზღვრება ზემოთ მოცემული პროცედურების საფუძველზე.

აღნიშნული ძირითადი რისკებისა და გაურკვევლობების აღწერა, მათ შორის უახლესი ტენდენციები და პერსპექტივები, აგრეთვე შემარბილებელი ძალისხმევა, შეგიძლიათ იხილოთ ანგარიშის 82 - 96 გვერდებზე.

შიდა კონტროლი

სამეთვალყურეო საბჭო პასუხისმგებელია ჯგუფის შიდა კონტროლის სისტემის განხილვასა და დამტკიცებაზე, აგრეთვე მის ადეკვატურობასა და ეფექტურობაზე. ჩვენ წინაშე მდგარი რისკების ეფექტურად მართვის მიზნით, ხორციელდება კონტროლის მექანიზმების შემოწმება. გარკვეული საკითხები, როგორიცაა ძირითადი კაპიტალური ხარჯების დამტკიცება, მნიშვნელოვანი შესყიდვები ან გაყიდვები და ძირითადი ხელშეკრულებები მხოლოდ სამეთვალყურეო საბჭოს

კომპეტენციაში შედის. სხვა საკითხებთან დაკავშირებით, სამეთვალყურეო საბჭოს ხშირად ეხმარებიან როგორც აუდიტის კომიტეტები, ასევე კორპორატიული მართვისა და რისკების კომიტეტები.

რაც შეეხება შიდა კონტროლს ფინანსურ ანგარიშგებასთან, მათ შორის ჯგუფის კონსოლიდაციის პროცესთან დაკავშირებით, ჩვენი ფინანსური პროცედურები მოიცავს სისტემების, ტრანზაქციებისა და მენეჯმენტის ზედამხედველობის კონტროლს. ჯგუფი ამზადებს მმართველობის დეტალურ ყოველთვიურ ანგარიშებს, რომელიც მოიცავს შედეგების ანალიზს, ასევე შედარებებს, მასთან დაკავშირებულ სტრატეგიულ გეგმებს, ბიუჯეტებს, პროგნოზებსა და წინასწარ შედეგებს. აღნიშნული ანგარიშები განსახილველად წარედგინება მმართველ საბჭოს. კვარტალში ერთხელ, ბანკის აღმასრულებელი დირექტორის მოადგილე - ფინანსური დირექტორი და ფინანსური გუნდის სხვა წევრები განიხილავენ ფინანსურ ანგარიშგებას და მასთან დაკავშირებულ შიდა კონტროლის სისტემებს აუდიტისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტთან ერთად, რომელიც მნიშვნელოვან შედეგებს წარუდგენს სამეთვალყურეო საბჭოს. აუდიტისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტი ასევე განიხილავს კვარტალურ, ნახევარწლიურ და წლიურ ფინანსურ ანგარიშგებებს და მასთან დაკავშირებული შედეგებს და რეკომენდაციებს აძლევს სამეთვალყურეო საბჭოს. გარე და შიდა აუდიტორები ესწრებიან აუდიტისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტის ყველა შეხვედრას, ხოლო აუდიტისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტი რეგულარულად მართავს შეხვედრებს დირექტორთა საბჭოს მონაწილეობით, ან მის გარეშე.

ჩვენი აუდიტის და კორპორაციული მართვისა და რისკების კომიტეტები აკონტროლებენ შიდა კონტროლს ოპერაციულ და შესაბამისობის რისკებთან დაკავშირებით ბანკის აღმასრულებელი დირექტორის მოადგილეებთან - რისკების დირექტორთან, ოპერაციულ დირექტორთან და ფინანსურ დირექტორთან, AML და შესაბამისობის დეპარტამენტის უფროსთან, შიდა აუდიტის უფროსთან და დირექტორთა საბჭოს სხვა წევრებთან ყოველკვარტალურად დიკუსიების გამართვის გზით. ყველა იდენტიფიცირებული ძირითადი საკითხი ეცნობება სამეთვალყურეო საბჭოს. სამეთვალყურეო საბჭო ასევე ღებულობს რეგულარულ ანგარიშებს უშუალოდ ბანკის თითოეული რისკების განყოფილების ხელმძღვანელისგან. ამ ანგარიშებში განხილულია ძირითადი რისკისა და შიდა კონტროლის საკითხები. შიდა აუდიტი განიხილავს რიგ რისკის სფეროებს აუდიტისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტის მიერ დამტკიცებული ყოველწლიური პროგრამის შესაბამისად. შიდა აუდიტის შედეგად გამოვლენილი ნებისმიერი მნიშვნელოვანი პრობლემის ან რისკის შესახებ ეცნობება აუდიტისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტს, რომელიც ზედამხედველობას უწევს შესაბამისი ზომების მიღებას. შიდა აუდიტის სამსახურის უფროსი უშუალოდ ანგარიშვალდებულია აუდიტისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტის თავმჯდომარის წინაშე.

ჩვენი შიდა კონტროლის სისტემები ასევე ხორციელდება „მამხილებლის“ პოლიტიკის საფუძველზე, რომელიც საშუალებას აძლევს თანამშრომლებს ანონიმურად განაცხადონ პრობლემების შესახებ. „მამხილებლის“ პოლიტიკის პასუხისმგებლობა ეკისრება სამეთვალყურეო საბჭოს, ხოლო ბანკის AML და შესაბამისობის განყოფილების უფროსი სამეთვალყურეო საბჭოსა და აუდიტისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტს წარუდგენს ყოველწლიურ და კვარტალურ ანგარიშებს პოლიტიკის მუშაობის შესახებ ნებისმიერ წამოჭრილ მნიშვნელოვან საკითხთან დაკავშირებით.

ეფექტურობის მიმოხილვა

ჩვენ, აუდიტის, კორპორაციული მართვისა და რისკების კომიტეტების მეშვეობით, ყოველწლიურად ვაანალიზებთ ჩვენი რისკების მართვის პროცესებისა და შიდა კონტროლის სისტემების ეფექტურობას. აღნიშნული მიმოხილვა მოიცავს ყველა არსებით სისტემას, მათ შორის ფინანსურ, ოპერაციულ და შესაბამისობის კონტროლის სისტემებს. ბოლო მიმოხილვა მოიცავს ფისკალურ წელს 2020 წლის 31 დეკემბრის ჩათვლით და აქვს დირექტორთა საბჭოსა და შიდა აუდიტის გარანტიები. სამეთვალყურეო საბჭოს შეუძლია გამოიტანოს დასკვნა, რომ შესაბამისი შიდა კონტროლისა და რისკების მართვის სისტემები შენარჩუნებული იყო და ეფექტურად ფუნქციონირებდა 2020 წლის განმავლობაში და რომ ეს სისტემები განაგრძობდნენ ეფექტურ ფუნქციონირებას ამ ანგარიშის დამტკიცების თარიღამდე. მიმოხილვისას სისტემებში არ გამოვლენილა მნიშვნელოვანი ხარვეზები ან ნაკლოვანებები. მიუხედავად იმისა, რომ ვერ აღმოვაჩინეთ მნიშვნელოვანი ხარვეზები ან ნაკლოვანებები, ჩვენ მუდმივად ვცდილობთ გავაუმჯობესოთ ჩვენი ჩარჩო და ყურადღება გავამახვილოთ ჩვენი ძირითადი რისკების შემდგომ შერბილებაზე, განსაკუთრებით მათი წარმოშობის პროცესში.

საბანკო რისკების მართვა

ბანკი არის ჯგუფის შემოსავლების ძირითადი წყარო და ოპერირებს ფინანსური მომსახურების სექტორში, შესაბამისად, მისი რისკების მართვისა და შიდა კონტროლის ჩარჩოები მნიშვნელოვანია ჯგუფის საქმიანობისთვის. ბანკის რისკების მართვის ორგანოების მიერ შესრულებული სამუშაო პირდაპირ კავშირშია ჯგუფთან. ბანკის მნიშვნელობის გათვალისწინებით, ქვემოთ მოცემულია ბანკში არსებული რისკების მართვისა და შიდა კონტროლის მექანიზმები.

რისკის მართვა ბანკისთვის ფუნდამენტურია და ჯგუფის საქმიანობის არსებითი ელემენტია. საბანკო ოპერაციებისთვის დამახასიათებელი ძირითადი რისკებია: საკრედიტო რისკი, ლიკვიდობის რისკი, საბაზრო რისკი (მათ შორის, სავალუტო და გაცვლითი კურსის რისკები), საოპერაციო რისკი და სამართლებრივი რისკი. ქვემოთ აღწერილია ბანკის რისკების მართვის პოლიტიკა და ამ რისკებთან დაკავშირებული პროცედურები. ბიზნეს რისკები, როგორცაა გარემოს, ტექნოლოგიისა და მრწველობის ცვლილება, კონტროლდება ჯგუფის სტრატეგიული დაგეგმვის პროცესის საშუალებით.

ბანკის რისკების მართვის ჩარჩო ეფუძნება ნებისმიერი ოპერაციის პერიოდში რისკის მუდმივად შეფასების პრინციპს და მოიცავს შემდეგ ეტაპებს:

- რისკის იდენტიფიკაცია;
- რისკის შეფასება - კონკრეტული რისკის თვისობრივი და რაოდენობრივი შეფასება;
- რისკის აპეტიტი - რისკის მისაღები დონის განსაზღვრა;
- რისკის დამუშავება- მონიტორინგი და შერბილება (მიტიგაცია)
- რისკების მონიტორინგი და რეპორტირება - უწყვეტი მონიტორინგი და კონტროლი, რაც ეფექტური კორექტირების საშუალებას იძლევა რაიმე ნეგატიური ცვლილების აღმოჩენის შემთხვევაში იმ მონაცემებში, რომლებზე დაყრდნობითაც გაკეთდა რისკის წინასწარი შეფასება; და
- რისკების მართვის სისტემის ეფექტურობის ანალიზი.

რისკების მართვის სტრუქტურა

2019 წელს ბანკმა დაიწყო ახალი რისკის მართვის ჩარჩოსა და რისკის აპეტიტის ჩარჩოს პოლიტიკის განხორციელება, რომელიც ემყარება სამეწარმეო რისკის მართვის „დაცვის სამი ხაზის“ მოდელს და ასახავს საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ მიღებული კორპორაციული მართვის კოდექსის მოთხოვნებს. ახალი ჩარჩო და პოლიტიკა სრულად დაინერგა 2020 წლის ბოლოსთვის. „დაცვის სამი ხაზის“ მოდელი წარმოადგენს კომუნიკაციების გაუმჯობესების ეფექტურ საშუალებას რისკის მართვის და კონტროლის შესახებ ბანკში სხვადასხვა რისკის მართვის ორგანოებისა და განყოფილებების არსებითი ფუნქციებისა და მოვალეობების განსაზღვრის საფუძველზე. ახალი მოდელის ძირითადი წინაპირობაა ის, რომ ბანკის დირექტორთა საბჭოს და სამეთვალყურეო საბჭოს ზედამხედველობის შედეგად განისაზღვრება დაცვის შემდეგი სამი ხაზი (და ენიჭება შესაბამისი პასუხისმგებლობა) რისკის ეფექტური მართვისა და კონტროლისთვის:

დაცვის პირველი ხაზი

- დაცვის პირველ ხაზს წარმოადგენენ შესაბამისი ბიზნეს ერთეულის პირველი ხაზისა და საშუალო ხაზის მენეჯერები, რისკის მართვაზე პასუხისმგებელი პირები, რომლებიც ფლობენ და მართავენ რისკებს და კონტროლის მექანიზმებს ბანკის ყოველდღიური ოპერაციების ფარგლებში.
- პირველი ხაზი პასუხისმგებელია რისკის თავდაპირველ იდენტიფიკაციაზე, შეფასებაზე, მართვაზე, მონიტორინგსა და რეპორტირებაზე მათ მიერ კონტროლირებადი პროდუქციის, საქმიანობის, პროცესებისა და სისტემების თვალსაზრისით.
- დაცვის პირველი ხაზი ასევე: (i) მონაწილეობს ბანკის რისკის აპეტიტის მიდგომების განსაზღვრაში; (ii) ახდენს რისკის აპეტიტის მიდგომებისა და რისკის კულტურის ინტეგრაციას ყოველდღიურ საქმიანობაში; (iii) აწესებს კონტროლის მეთოდებსა და პროცესებს რისკის ეფექტური მართვისთვის; და (IV) ნერგავს რისკის კულტურასთან დაკავშირებული ცნობიერების ამაღლების ღონისძიებებს.

დაცვის მეორე ხაზი

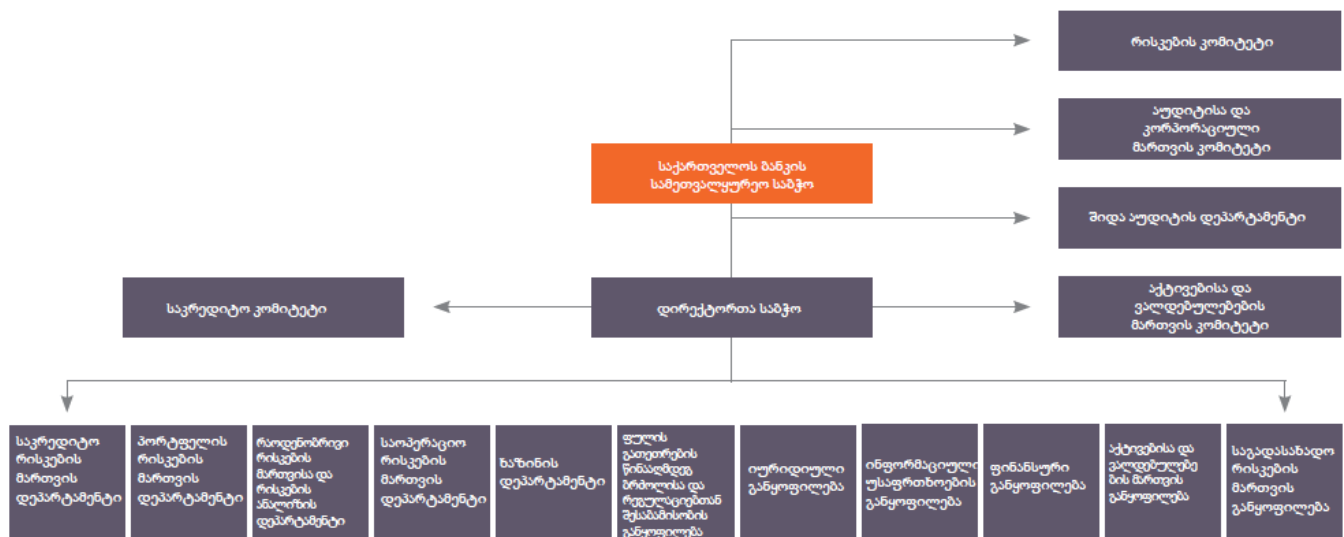
- დაცვის მეორე ხაზი ახორციელებს დაცვის პირველი ხაზის დამატებითი მხარდაჭერის ფუნქციებს, უმაღლეს მენეჯმენტთან ერთად, რომელსაც რისკის მართვის პროცესში შემოაქვს დამატებითი გამოცდილება, და რისკის მართვაზე პასუხისმგებელ პირებს უწევს მხარდაჭერასა და მონიტორინგს რისკების და კონტროლის სწორად მართვის უზრუნველსაყოფად.
- დაცვის მეორე ხაზი მოიცავს ბანკის რისკების მართვისა და შესაბამისობის ფუნქციებს, რომლებიც ხორციელდება დაცვის პირველი ხაზისგან დამოუკიდებლად და რომლებიც ითვალისწინებს ბანკის რისკების მიღების პროცესების მონიტორინგისა და რისკების შეფასების უფლებას და მასთან დაკავშირებული საკითხებს ბიზნესის შესაბამისი მიმართულებებისა და რისკის მართვაზე პასუხისმგებელ პირებისგან დამოუკიდებლად.
- რისკის მართვას ახორციელებს ორგანიზებული სტრუქტურა, რომელსაც ხელმძღვანელობს აღმასრულებელი დირექტორის მოადგილე - რისკების მიმართულებით, და რომელშიც შედის მათ შორის საკრედიტო რისკების დეპარტამენტი, პორტფელის რისკების მართვის დეპარტამენტი, რისკის რაოდენობრივი შეფასებისა და რისკის ანალიზის დეპარტამენტი, საოპერაციო რისკის მართვის დეპარტამენტი, ინფორმაციის უსაფრთხოების დეპარტამენტი და იურიდიული მიმართულება. აღმასრულებელი დირექტორის მოადგილე - რისკების მიმართულებით წამყვან როლს ასრულებს დაცვის მეორე ხაზის მართვაში. ის კოორდინაციას უწევს რისკების მართვის პროცესებს და ახორციელებს შესაბამის პოლიტიკას.
- ბანკის AML რისკის მართვის დაცვის მეორე ხაზს ახორციელებს AML და შესაბამისობის დეპარტამენტი, აღმასრულებელი დირექტორის მოადგილის - საოპერაციო დირექტორის ხელმძღვანელობით, რომელიც პასუხისმგებელია ბანკის პროდუქტებისა და პროცესების მართვასა და მონიტორინგზე და შესაბამისი რეგულაციებთან შესაბამისობის უზრუნველყოფაზე.
- შესაბამისობის რისკის მართვა ფინანსური ანგარიშგების მიმართულებით, აგრეთვე ბანკის საგადასახადო რისკების მართვა ბანკის ფინანსური ფუნქციაებში შედის, რომელსაც ხელმძღვანელობს უწევს ბანკის აღმასრულებელი დირექტორის მოადგილე- ფინანსების მიმართულებით.
- ზემოხსენებული სტრუქტურული ერთეულები ასევე მონაწილეობენ დაცვის მეორე ხაზის შესაბამისობის მოთხოვნების დაცვაში და საერთო კონტროლის გარემოს ჩამოყალიბებაში.

დაცვის მესამე ხაზი

- დაცვის მესამე ხაზს ახორციელებს შიდა აუდიტის დეპარტამენტი.
- დაცვის მესამე ხაზი უზრუნველყოფს სამეთვალყურეო საბჭოს დარწმუნებას, რომ დაცვის პირველი და მეორე ხაზის მალისხმევა შეესაბამება მოლოდინებს.
- დაცვის მესამე ხაზი დამოუკიდებელია დაცვის პირველი და მეორე ხაზებისაგან და პასუხისმგებელია ბანკის შიდა კონტროლის სისტემის თანმიმდევრულობისა და ეფექტურობის, დაცვის პირველი და მეორე ხაზების ეფექტურობისა და რისკების მართვის საერთო პოლიტიკის შეფასებაზე.
- შიდა აუდიტი ასევე პასუხისმგებელია რისკის აპეტიტის მართვის პროცესების, სისტემებისა და რეპორტირების ფუნქციების ადეკვატურად და დამოუკიდებელ შეფასებაზე.

დაცვის სამ ხაზთან ერთად, ბანკმა შეიმუშავა საბანკო რისკების აპეტიტის ჩარჩოს პოლიტიკა, რომელიც წარმოადგენს ძირითად სახელმძღვანელოს დაცვის თითოეული ხაზისთვის იდენტიფიცირებული რისკების მართვისას. ქვემოთ მითითებული რისკების მართვის ორგანოები მოქმედებენ რისკების აპეტიტის ჩარჩოს პოლიტიკის შესაბამისად, ხოლო მათი შესაბამისი პასუხისმგებლობები განისაზღვრება რისკების მართვის ჩარჩოს პოლიტიკისა და რისკების აპეტიტის ჩარჩოს პოლიტიკის მიხედვით.

საქართველოს ბანკის რისკების მართვის ორგანოები:

რისკების მართვის ორგანოები

ბანკის რისკების მართვის მთავარი ორგანოებია: სამეთვალყურეო საბჭო, აუდიტისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტი, რისკების კომიტეტი, დირექტორთა საბჭო, შიდა აუდიტის დეპარტამენტი, საკრედიტო კომიტეტი, აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტი (ALCO), ფულს გათვრების წინააღმდეგ ბრძოლისა (AML) და შესაბამისობის დეპარტამენტი და იურიდიული დეპარტამენტი. სამეთვალყურეო საბჭო, აუდიტისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტი და რისკების კომიტეტი ასრულებენ საქართველოს ბანკის ჯგუფის (Bank of Georgia Group plc) დირექტორთა საბჭოს, აუდიტის კომიტეტისა და რისკის კომიტეტის ფუნქციებს, მხოლოდ ბანკის დონეზე.

დირექტორთა საბჭო. დირექტორთა საბჭო, ზოგადად, პასუხისმგებელია ბანკის აქტივებზე, ვალდებულებებსა და რისკების მართვის აქტივობებზე, პოლიტიკასა და პროცედურებზე. რისკების მართვის სისტემის ეფექტურად განხორციელების მიზნით, დირექტორთა საბჭო ინდივიდუალური რისკების მართვის ფუნქციებს გადასცემს ბანკში გადაწყვეტილების მიმღებსა და აღმასრულებელ ორგანოებს.

შიდა აუდიტის დეპარტამენტი. ბანკის შიდა აუდიტის დეპარტამენტი პასუხისმგებელია ჯგუფის ოპერაციების, მოქმედებების, სისტემებისა და პროცესების დამოუკიდებლად შემოწმებასა და აუდიტზე, რათა შეაფასოს და უზრუნველყოს გონიერული, დამოუკიდებელი და ობიექტური მხარდაჭერა და ჯგუფის საქმიანობის გაუმჯობესებისთვის საჭირო საკონსულტაციო მომსახურებები. ბანკის შიდა აუდიტის დეპარტამენტი დამოუკიდებელია დირექტორთა საბჭოსგან. ბანკის შიდა აუდიტის დეპარტამენტის ხელმძღვანელი ინიშნება ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ და ანგარიშს აბარებს უშუალოდ ბანკის აუდიტისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტს. ბანკის შიდა აუდიტის დეპარტამენტი ყველა შეფასების შედეგებს განიხილავს ბანკის დირექტორთა საბჭოსთან ერთად და დასკვნებსა და რეკომენდაციებს აცნობებს ბანკის აუდიტისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტს. შიდა აუდიტის მიზანია განსაზღვროს, რამდენად არის დირექტორთა საბჭოს მიერ შემუშავებული და განხორციელებული ჯგუფის რისკების მართვის მთლიანი ჩარჩო, შიდა კონტროლისა და კორპორაციული მართვის პროცესები ადეკვატური და რამდენად შეუძლია უზრუნველყოს:

- მნიშვნელოვანი რისკების- ფინანსური და არაფინანსური (მათ შორის, სტრატეგიული, საკრედიტო, შესაბამისობის, მარეგულირებელი, გარემოსდაცვითი, სოციალური და მმართველობითი (ESG), საბაზრო, ლიკვიდობის, რეპუტაციის, საოპერაციო რისკები და ასევე ახლად წარმოშობილი რისკები) - სათანადო იდენტიფიცირება, შეფასება და მართვა ჯგუფში, აუთოსრისინგზე გადაცემული საქმიანობის ჩათვლით;
- მენეჯმენტსა და რისკის მართვის სხვადასხვა ჯგუფებს შორის ეფექტური ურთიერთობა;
- მნიშვნელოვანი ფინანსური, მმართველობის და საოპერაციო ინფორმაცია იყოს ზუსტი, სანდო და დროული;
- ჯგუფისა და მისი თანამშრომლები მოქმედებდნენ კეთილსინდისიერად და მათი ქმედებები შეესაბამებოდეს ჯგუფის პოლიტიკას, სტანდარტებს, პროცედურებს და მოქმედ კანონებსა და წესებს;
- რესურსების შეძენა ხდებოდეს ეკონომიურად, გამოიყენებოდეს ეფექტურად, და დაცული იყოს ადეკვატურად;
- პროგრამები, გეგმები და მიზნები ხორციელდებოდეს; და
- მნიშვნელოვანი საკანონმდებლო ან მარეგულირებელი საკითხები, რომლებიც გავლენას ახდენს ორგანიზაციაზე, გამოვლინდეს და იმართოს დროულად და სათანადოდ.

თავისი ფუნქციების შესასრულების მიზნით, შიდა აუდიტს შეუზღუდავი წვდომა აქვს ჯგუფის ყველა ჩანაწერზე, ქონებასა და პერსონალზე.

საკრედიტო კომიტეტები. ბანკში შექმნილია ხუთი საკრედიტო კომიტეტი (ერთობლივად "საკრედიტო კომიტეტები"), რომელთაგან თითოეული პასუხისმგებელია საცალო და დაგროვილი ქონების მართვის მომხმარებლებთან, მიკრო სესხებთან, მცირე და საშუალო ბიზნესის სესხებთან, კორპორაციულ სესხებსა და კონტრაგენტების სესხებთან დაკავშირებულ ბანკის საკრედიტო რისკების ზედამხედველობასა და მართვაზე. ეს კომიტეტებია: საცალო საბანკო მომსახურების საკრედიტო კომიტეტი, მიკრო სესხების საკრედიტო კომიტეტი, მცირე და საშუალო ბიზნესის სესხების საკრედიტო კომიტეტი, კორპორატიული საბანკო მომსახურების საკრედიტო კომიტეტი და ფინანსური და სამთავრობო კონტრაგენტის რისკის მართვის კომიტეტი (FGCRMC). FGCRMC კომიტეტი მართავს, ამოწმებს და აკონტროლებს კონტრაგენტის რისკს ბანკის ფინანსურ და სამთავრობო კონტრაგენტებთან დაკავშირებით. თითოეული საკრედიტო კომიტეტი ამტკიცებს ინდივიდუალურ საკრედიტო ოპერაციებს.

თითოეული საკრედიტო კომიტეტი შედგება რიგი ქვეკომიტეტებისგან. FGCRMC კომიტეტი მოიცავს ორ ქვეკომიტეტს. კომიტეტი შედგება ექვსი წევრისგან - ბანკის აღმასრულებელი დირექტორის მოადგილე რისკების მიმართულებით, აღმასრულებელი დირექტორის მოადგილე ფინანსების საკითხებში, აღმასრულებელი დირექტორის მოადგილე კორპორატიული და საინვესტიციო ბანკინგის მიმართულებით, რაოდენობრივი რისკის მართვის დეპარტამენტის ხელმძღვანელი, ხაზინის ხელმძღვანელი და გლობალური საბანკო საქმიანობის მიმართულების ხელმძღვანელი. ხმათა უმრავლესობა საკმარისია დასამტკიცებლად. თუ პოტენციური საკრედიტო მოცულობა აღემატება 10.0 მილიონ აშშ დოლარს, მაშინ გადაწყვეტილება მისაღებად გადაეცემა ALCO-ს.

საცალო სესხების საკრედიტო კომიტეტში შედის სამი ქვეკომიტეტი (რისკის მართვის მიზნით, დაგროვილი ქონების მართვის მომხმარებლებისთვის სესხები კლასიფიცირდება, როგორც საცალო სესხები), მიკრო სესხებისთვის გამოყოფილია ერთი, ხოლო მცირე და საშუალო ბიზნესის სესხებისთვის -სამი ქვეკომიტეტი. მიკრო და მცირე და საშუალო ბიზნესის 1.0 მილიონ აშშ დოლარამდე ოდენობის სესხების მიღებაზე განაცხადებს ამტკიცებენ შესაბამისი საკრედიტო რისკის კომიტეტის საკრედიტო რისკის მენეჯერები. 1.0 მილიონ აშშ დოლარზე მეტი მოცულობის მსს სესხებს ამტკიცებს მსს საკრედიტო რისკის ანალიზის განყოფილების ხელმძღვანელი. კორპორატიული სესხების საკრედიტო კომიტეტი შედგება სამი ქვეკომიტეტისგან. ბანკის აღმასრულებელი დირექტორის მონაწილეობა საჭიროა 10.0 მილიონ აშშ დოლარზე მეტი მოცულობის კრედიტის გაცემის დროს, რაც ასევე ექვემდებარება სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დამტკიცებას. მსესხებელთა ერთი ჯგუფისთვის 35.0 მილიონ აშშ დოლარზე მეტი მოცულობის ყოველი კრედიტის შემთხვევაში, აუცილებელია სამეთვალყურეო საბჭოს დასტური. ქვედა რგოლის ქვეკომიტეტები იკრიბებიან ყოველდღიურად, ხოლო უფრო მაღალი რგოლის ქვეკომიტეტები ჩვეულებრივ იკრიბებიან ორჯერ-სამჯერ კვირაში. საკრედიტო კომიტეტების თითოეული ქვეკომიტეტი იღებს გადაწყვეტილებებს შესაბამისი წევრების ხმათა უმრავლესობით.

პრობლემური აქტივების კომიტეტს ხელმძღვანელობს ქვემოთ ჩამოთვლილიდან ერთ-ერთი: პრობლემური სესხების მართვის დეპარტამენტის ხელმძღვანელი (პირველი დონე- 500,000 ლარამდე სესხები), ბანკის აღმასრულებელი დირექტორის მოადგილე -საოპერაციო დირექტორი (მეორე დონე - 500,000-1,000,000 ლარის ოდენობის სესხები) და ბანკის აღმასრულებელი დირექტორის მოადგილე -რისკების დირექტორი (მესამე დონე - 1,000,000 ლარზე მეტი ოდენობის სესხები). პრობლემური სესხების მართვის დეპარტამენტი მართავს ბანკის რისკებს პრობლემურ სესხებთან მიმართებაში და ანგარიშს აბარებს ბანკის აღმასრულებელი დირექტორის მოადგილეს -საოპერაციო დირექტორს. პრობლემური სესხების მართვის დეპარტამენტის მიერ მართული ყველა კორპორატიული სესხის შესახებ გადაწყვეტილებას იღებს აღმასრულებელი დირექტორის მოადგილე - საოპერაციო დირექტორი და აღმასრულებელი დირექტორის მოადგილე - რისკების დირექტორი.

კორპორატიული სესხების ამოღების კომიტეტს ხელმძღვანელობს ბანკის აღმასრულებელი დირექტორის მოადგილე რისკების მიმართულებით და ის პასუხისმგებელია სესხებთან დაკავშირებით ბანკის ყველა რისკის მონიტორინგზე, რომლებსაც მართავს კორპორატიული სესხების ამოღების დეპარტამენტი. კორპორატიული სესხების ამოღების დეპარტამენტი ანგარიშს აბარებს ბანკის აღმასრულებელი დირექტორის მოადგილეს კორპორატიული და საინვესტიციო საბანკო მომსახურების მიმართულებით.

აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტი (ALCO). აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტი არის მთავარი რისკის მართვის ორგანო, რომელიც განსაზღვრავს კაპიტალის ადეკვატურობასთან, საბაზრო რისკებთან და შესაბამის ლიმიტებთან, დაფინანსების ლიკვიდობის რისკთან და შესაბამის ლიმიტებთან, საპროცენტო განაკვეთისა და წინასწარ გადახდის რისკებთან და შესაბამის ლიმიტებთან, ფულადი ბაზრის საერთო პირობებსა და საკრედიტო რისკის ლიმიტებთან დაკავშირებულ წესებსა და მიმართულებებს. ALCO ქმნის და პრაქტიკაში წერს შესაბამის რისკის მართვისა და სტრატეგიის მოდელს და რეგულარულად აკონტროლებს არსებული რისკის ლიმიტებთან შესაბამისობას, და ამტკიცებს არასტანდარტული პირობების სახაზინო გარიგებებს. კერძოდ, აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტი:

- განსაზღვრავს ფულადი ბაზრის საკრედიტო რისკის მოცულობას / კრედიტის ლიმიტებს;
- განსაზღვრავს ღია სავალუტო პოზიციის ლიმიტებს სადღეღამისო პოზიციებთან დაკავშირებით;
- განსაზღვრავს „stop-loss“ ლიმიტებს სავალუტო ოპერაციებისა და ფასიანი ქაღალდებისათვის;
- ზედამხედველობას უსწევს არსებულ სავალუტო რისკთან, საპროცენტო განაკვეთის რისკთან და დაფინანსების ლიკვიდობის რისკთან დაკავშირებული რისკის მართვის მოდელთან შესაბამისობას;
- განსაზღვრავს სხვადასხვა ვადიანობის მიხედვით საპროცენტო განაკვეთების დიაპაზონებს, რომლებშიც ბანკს შეუძლია განათავსოს თავისი ლიკვიდური აქტივები და მოიზიდოს დაფინანსება, და
- ამოწმებს ფინანსური დეპარტამენტის/ ALM განყოფილების მიერ მომზადებულ სხვადასხვა სტრატეგიას და კაპიტალის ადეკვატურობის მოდელს.

ALCO-ს ხელმძღვანელობს ბანკის აღმასრულებელი დირექტორი და კომიტეტი იკრიბება ნებისმიერ დროს, საჭიროების შემთხვევაში, ხოლო გადაწყვეტილებების მიღება ხდება მისი წევრების ხმათა უმრავლესობით. აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტის წევრები არიან: ბანკის აღმასრულებელი დირექტორი, აღმასრულებელი დირექტორის მოადგილე ფინანსების საკითხში, აღმასრულებელი დირექტორის მოადგილე რისკების მიმართულებით, აღმასრულებელი დირექტორის მოადგილე კორპორატიული და საინვესტიციო საბანკო საქმიანობის მიმართულებით, აღმასრულებელი დირექტორის მოადგილე საცალო საბანკო მომსახურების მიმართულებით, ALM დეპარტამენტის ხელმძღვანელი და სახაზინო დეპარტამენტის ხელმძღვანელი. ფინანსური მიმართულების ხელმძღვანელი ასრულებს ALCO-ს მდივნის ფუნქციებს. ALCO ყოველთვიურად განიხილავს გასული პერიოდების ფინანსურ ანგარიშგებებს და ინდექსებს, მათ შორის, ბანკის ლიმიტებს/კოეფიციენტებს, ბალანსს, ოპერაციების ანგარიშგებებს, დაფარვის ვადების ინტერვალს, გაცვლითის კურსის რისკს, საპროცენტო განაკვეთის რისკისა და დაფინანსების ლიკვიდობის რისკის ანგარიშგებებს, მთლიანი ფულადი ნაკადების ანალიზს, კლიენტის ფულადი ნაკადების ანალიზს და კონცენტრაციის რისკის ანალიზს, ასევე სამომავლო პროგნოზებს, სხვა ფინანსურ ანალიზს და მომავალი ზრდის გეგმებს.

აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტი არის კაპიტალის ადეკვატურობის მართვის, ასევე შესაბამისი რისკების იდენტიფიკაციისა და მართვის ძირითადი მმართველი ორგანო. ALCO განსაზღვრავს ლიმიტებს და განიხილავს ამ ლიმიტების ფაქტობრივ შესრულებას საქართველოს ეროვნული ბანკის ბაზელ III-ის კაპიტალის ადეკვატურობის რეგულაციებთან მიმართებაში. ფინანსური დეპარტამენტი პასუხისმგებელია თავდაპირველ განცხადებებთან და ALCO-ს პოლიტიკასთან საქართველოს ეროვნული ბანკის ბაზელ III-ის კაპიტალის ადეკვატურობის შესაბამისობის რეგულარულ ყოველთვიურ მონიტორინგსა და რეპორტირებაზე. კაპიტალის ადეკვატურობის მართვა, ასევე, ბანკის წლიური და ექვსთვიანი ბიუჯეტის დამტკიცება და ბიუჯეტის განხილვის პროცესები, ბანკის ყოველთვიური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია. ფინანსური დეპარტამენტი ამზადებს საქართველოს ეროვნული ბანკის ბაზელ III-ის კაპიტალური ადეკვატურობის ფაქტობრივ ანგარიშებს, ასევე, მათ პროგნოზებსა და ბიუჯეტებს და სხვადასხვა სტრატეგიას სცენარებს, ხოლო, აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტი და დირექტორთა საბჭო რეგულარულად განიხილავს მათ, გამოავლენს რისკებს, გასცემს რეკომენდაციებს, და საჭიროების შემთხვევაში, წარმოადგენს სამოქმედო გეგმებს.

იურიდიული მიმართულება. ბანკის იურიდიული მიმართულების მთავარი მიზანია უზრუნველყოს: (i) სათანადო იურიდიულ დახმარება ბანკის ბიზნესს და / ან სტრუქტურული დანაყოფებისთვის; (ii) საბანკო საქმიანობის შესაბამისობა მოქმედ კანონმდებლობასთან; და (iii) სამართლებრივი რისკების მატერიალიზაციიდან წარმოქმნილი შესაძლო ზარალის მინიმუმამდე შემცირება. იურიდიული დეპარტამენტი პასუხისმგებელია საბანკო საქმიანობებში სამართლებრივი რისკების დროულად გამოვლენისთვის საჭირო მექანიზმების გამოყენებასა და განვითარებაზე, სამართლებრივი რისკების გამოვლენის მიზნით ბანკის საქმიანობის შესწავლაზე, გამოვლენილი სამართლებრივი რისკების აღმოსაფხვრელად ყველა აუცილებელი ღონისძიებების დაგეგმვასა და განხორციელებაზე, ბანკის სახელით სასამართლო პროცესებში მონაწილეობაზე, საჭიროების შემთხვევაში, ბანკის ოპერაციების სამართლებრივი სტრუქტურების ეფექტურობის გაზრდაზე და ბანკის იურიდიული დოკუმენტაციის სისტემატიზაციასა და სტანდარტიზაციაზე, ბანკის ყოველდღიურ საქმიანობაში უფრო მარტივი, ავტომატიზირებული და დაცული ტრანზაქციების პროცესის უზრუნველსაყოფად. იურიდიული დეპარტამენტი ასევე პასუხისმგებელია ბანკის და/ან მისი სტრუქტურული დანაყოფებისთვის იურიდიული დახმარების გაწევაზე და ჯგუფისა და შვილობილი კომპანიების კორპორაციული სტრუქტურის სამართლებრივი გამართულობის უზრუნველყოფაზე.

ფულის გათეთრების წინააღმდეგ ბრძოლა (AML) და შესაბამისობა. ბანკის ფულის გათეთრების წინააღმდეგ ბრძოლისა და შესაბამისობის დეპარტამენტი პასუხისმგებელია ბანკის ფულის გათეთრების წინააღმდეგ ბრძოლისა და შესაბამისობის პროგრამის დანერგვაზე (მათ შორის, ფულის გათეთრების წინააღმდეგ ბრძოლის პოლიტიკასა და პროცედურების შემუშავება, ტრანზაქციების მონიტორინგის / სკრინინგისა და ანგარიშგების სისტემები, საკორესპონდენტო ურთიერთობის დამყარება და უწყვეტი მონიტორინგის პროცედურა, თანამშრომელთა გადამზადება და მარეგულირებელი ნორმების

შესაბამისობის პროცესის მართვა) ბანკსა და მის შვილობილ კომპანიებში. ბანკის ML/FT ჩარჩო ეფუძნება საერთაშორისო ორგანიზაციების, მათ შორის, FATF/Basel-ის, რეკომენდაციებს, დირექტივებსა და მოთხოვნებს, და ასევე, ადგილობრივ რეგულაციებს. ბანკის შიდა აუდიტის დეპარტამენტი ახორციელებს ბანკის ML/FT ჩარჩოს ყოველწლიურ შეფასებებსა და კონტროლს და უზრუნველყოფს შიდა კონტროლის ღონისძიებების დამოუკიდებლობას.

ბანკმა შიშველად რისკზე დაფუძნებული მიდგომა ფულის გათეთრებისა და ტერორიზმის დაფინანსების (ML/FT) რისკების მიმართ, მათ შორის, ფულის გათეთრების წინააღმდეგ ბრძოლის საერთო პოლიტიკა, ML/FT რისკების მართვის პოლიტიკა, რისკის აპეტიტის დოკუმენტი (RAS), პროგრამა „იკნობდე შენს კლიენტს“ (KYC) და კლიენტების მიღების პოლიტიკა და ფინანსური სანქციების შესაბამისობის პოლიტიკა. რისკზე დაფუძნებული მიდგომა ნიშნავს, რომ ბანკი იყენებს კომპლექსურ ფინანსურ გამოცდილებას ფულის გათეთრებისა და ტერორიზმის დაფინანსების რისკების მიმართ, ის განსაზღვრავს პროდუქტების, კლიენტების, მომსახურებების და იურისდიქციების მაღალი რისკის კატეგორიებს. ბანკმა შეიმუშავა რისკის შეფასების ინსტრუმენტი მთლიანი ბანკის ML / FT მაღალი რისკების დასადგენად.

ბანკი ვალდებულია ანგარიშები წარუდგინოს საქართველოს ფინანსური მონიტორინგის სამსახურს ადგილობრივი კანონმდებლობის შესაბამისად. საანგარიშგებო პროცესი სრულად ავტომატიზირებულია და მხარდაჭერილია სპეციალური პროგრამული უზრუნველყოფის პროგრამით. გარდა ამისა, ბანკი იყენებს ML / TF რისკის მართვის შესაძლებლობებს, მათ შორის ტრანზაქციების მონიტორინგის პროგრამულ უზრუნველყოფას. ის საშუალებას იძლევა განხორციელდეს ყველა ტრანზაქციის სრულად ავტომატიზებული მონიტორინგი სანქციების სიის მიხედვით (OFAC, ევროკავშირი, გაერო და სხვა მსგავსი ორგანოები, მათ შორის, გლობალური ახალი ამბების მონაცემთა ბაზები). მონიტორინგი მიზნად ისახავს საექვო ტრანზაქციების იდენტიფიცირებას. ბანკმა შეიმუშავა მარეგულირებელი ცვლილებების მართვის პროცესი, რომელიც უზრუნველყოფს ახალ რეგულაციებთან დროულ შესაბამისობას, მათ შორის კონკრეტული სამოქმედო გეგმების მომზადებას, განხორციელების პროცესის მონიტორინგს და ტრენინგების მეშვეობით თანამშრომელთა ცნობიერების ამაღლებას.

რისკების მართვის სისტემის დამწერგავი ორგანოები. ბანკის რისკის მართვის სისტემა ხორციელდება შემდეგი ორგანოების მიერ: ბანკის საკრედიტო რისკების მართვის დეპარტამენტი, პორტფელის რისკების მართვის დეპარტამენტი, რაოდენობრივი რისკების მართვისა და რისკების ანალიზის დეპარტამენტი, ALM განყოფილება, ხაზინის, საოპერაციო რისკების მართვის, იურიდიული, ფულის გათეთრების წინააღმდეგ ბრძოლისა და რეგულაციებთან შესაბამისობის და უსაფრთხოების დეპარტამენტები, ფინანსური დეპარტამენტი, საგადასახადო ანგარიშგების და საგადასახადო რისკების მართვის განყოფილება, ინფორმაციული უსაფრთხოების მართვის განყოფილება და სხვა დეპარტამენტები. საკრედიტო რისკების მართვის, რაოდენობრივი რისკების მართვისა და რისკების ანალიზის დეპარტამენტი, პორტფელის რისკების მართვის დეპარტამენტი, ინფორმაციული უსაფრთხოების დეპარტამენტი და იურიდიული დეპარტამენტი ანგარიშვალდებულია ბანკის აღმასრულებელი დირექტორის მოადგილის- რისკების დირექტორის წინაშე. ფინანსური დეპარტამენტი, სახაზინო დეპარტამენტი და საგადასახადო ანგარიშგების და საგადასახადო რისკების მართვის განყოფილება ანგარიშვალდებულია ბანკის აღმასრულებელი დირექტორის მოადგილის- ფინანსური დირექტორის წინაშე. ფულის გათეთრების წინააღმდეგ ბრძოლისა და რეგულაციებთან შესაბამისობის განყოფილება ანგარიშვალდებულია ბანკის აღმასრულებელი დირექტორის მოადგილის- საოპერაციო დირექტორის წინაშე.

რაოდენობრივი რისკების მართვისა და რისკების ანალიზის დეპარტამენტი, ALM განყოფილებასა და ხაზინასთან კოორდინაციით, ახორციელებს ბანკის საბაზრო რისკის პოლიტიკას, არსებულ ღია სავალუტო პოზიციის ლიმიტებთან, კონტრაგენტის ლიმიტებთან, შესაძლო დანაკარგების VAR ლიმიტებთან და ALCO-ის მიერ განსაზღვრული საპროცენტო განაკვეთის პოლიტიკასთან შესაბამისობის უზრუნველყოფით.

ALM დეპარტამენტი პასუხისმგებელია ბანკის აქტივებისა და ვალდებულებების და მისი მთლიანი ფინანსური სტრუქტურის მართვაზე, აგრეთვე ბანკის დაფინანსების, ლიკვიდობისა და საპროცენტო განაკვეთის რისკების მართვაზე.

სახაზინო დეპარტამენტი მართავს სავალუტო კურსებს, ფულად ბაზარს, ფასიანი ქაღალდების პორტფელს და დერივატივების ოპერაციებს, აგრეთვე აკონტროლებს ამ ოპერაციებისთვის აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტის მიერ განსაზღვრულ ლიმიტებთან შესაბამისობას. სახაზინო დეპარტამენტი ასევე პასუხისმგებელია მოკლევადიანი ლიკვიდობისა და სახაზინო თანხების ნაკადის მართვაზე და აკონტროლებს ნაღდი ფულის მოცულობას ბანკის ბანკომატებსა და მის სერვის ცენტრებში.

საკრედიტო რისკების მართვის დეპარტამენტი მართავს საკრედიტო რისკებს კონკრეტულ მსესხებლებთან დაკავშირებით და აფასებს მთლიანი საკრედიტო პორტფელის რისკებს. ის პასუხისმგებელია ბანკის საკრედიტო პოლიტიკასთან შესაბამისობის უზრუნველყოფასა და ბანკის საკრედიტო პორტფელის ხარისხის მართვაზე.

პორტფელის რისკების მართვის დეპარტამენტი მართავს და აფასებს მთლიანი საკრედიტო პორტფელის რისკებს და პასუხისმგებელია საკრედიტო დანაკარგების მინიმუმადე შემცირების მიზნით საკრედიტო პორტფელის ხარისხის გაუმჯობესების შესახებ რეკომენდაციების უზრუნველყოფაზე. ის შეიმუშავებს ბანკის პორტფელის ხარისხის კონტროლის მოდელს/მეთოდებს და უზრუნველყოფს ბანკის საკრედიტო პოლიტიკასა და არსებულ ლიმიტებთან შესაბამისობას.

საოპერაციო რისკების მართვის დეპარტამენტი განსაზღვრავს და აფასებს საოპერაციო რისკს ბანკის პროცესებისა და ოპერაციების ფარგლებში. იგი ასევე განსაზღვრავს კრიტიკული რისკის არეალებს ან გაზრდილი რისკის დონის მქონე ოპერაციების ჯგუფებს და ავითარებს შიდა კონტროლის პროცედურებს ამ რისკების აღმოსაფხვრელად, ბიზნეს პროცესის ხელახალი დაგეგმვის სქემის (სხვა საშუალებებთან ერთად), მათ შორის, დოკუმენტების ცირკულაციის, ინფორმაციის ნაკადების, ფუნქციების განაწილების, ნებართვებისა და პასუხისმგებლობების მეშვეობით.

ინფორმაციული უსაფრთხოების დეპარტამენტი აკონტროლებს და მართავს საქართველოს ბანკის კიბერ-უსაფრთხოების და ინფორმაციულ სისტემებს.

იურიდიული მიმართულება აკონტროლებს ყველა ცვლილებას შესაბამის კანონმდებლობასა და რეგულაციებში. ის ასევე გადასცემს საკანონმდებლო ცვლილებების შესახებ ინფორმაციას ბანკის ფარგლებში ყველა შესაბამის დეპარტამენტს. კანონმდებლებისა და მარეგულირებლების, გარკვეული ასოციაციებისა და სხვა პროფესიონალური ორგანოების მოთხოვნის საფუძველზე, იურიდიული დეპარტამენტი აქტიურად მონაწილეობს საკანონმდებლო და მარეგულირებელი დოკუმენტების მომზადებაში.

საგადასახადო ანგარიშგებისა და საგადასახადო რისკების მართვის განყოფილება ორიენტირებულია საგადასახადო რისკების ეფექტურ შეფასებასა და მართვაზე და საგადასახადო ორგანოებთან ბანკის ურთიერთობაზე და უზრუნველყოფს პრაქტიკულ რჩევებს და საგადასახადო ვალდებულებებთან შესაბამისობას ჯგუფის მასშტაბით.

თითოეულ ჩამოთვლილ დეპარტამენტს შემუშავებული აქვს თავისი პოლიტიკა და/ან სახელმძღვანელოები, რომლებსაც ამტკიცებს ბანკის დირექტორთა საბჭო და/ან სამეთვალყურეო საბჭო (საჭიროების შემთხვევაში). სახელმძღვანელოები და პოლიტიკა, მათ შორის, და არა მხოლოდ, აქტივისა და ვალდებულების მართვის წესებს, სავალუტო ოპერაციების პროცედურებს, ფიქსირებული შემოსავლების ინვესტიციების, საცალო საბანკო საქმიანობის პროცედურებს, სადეპოზიტო პოლიტიკასა და საკრედიტო პოლიტიკას.

რისკის შეფასება და ანგარიშგება. ბანკი აფასებს რისკს იმ მეთოდის გამოყენებით, რომელიც ასახავს როგორც მოსალოდნელ დანაკარგს, რომელიც შეიძლება წარმოიქმნას ნორმალურ გარემოებებში, ასევე მოულოდნელ დანაკარგებს, რომლებიც წარმოადგენს სხვადასხვა პროგნოზირების მოდელების საფუძველზე განსაზღვრულ საბოლოო ფაქტობრივი დანაკარგის მაჩვენებელს. აღნიშნული მოდელები იყენებს ძველი გამოცდილების საფუძველზე დაანგარიშებულ ალბათობებს, რომლებიც ეკონომიკური გარემოს ასახვის მიზნით პერიოდულად კორექტირდება. ბანკი ასევე ახდენს ექსტრემალური მოვლენების გავლენის იმპაქტის სცენარების მოდელირებას.

რისკების მონიტორინგი და კონტროლი ძირითადად ხორციელდება ბანკის მიერ განსაზღვრული ლიმიტების საფუძველზე. აღნიშნული ლიმიტები ასახავს ბანკის ბიზნეს სტრატეგიას და საბაზრო გარემოს, ასევე იმ რისკის დონეს, რომელიც მისთვის მისაღებია, შერჩეულ ინდუსტრიებზე დამატებითი ყურადღების გამახვილებით. ბანკი ასევე ახორციელებს მიმდინარე მონიტორინგსა და კონტროლს, რომელიც ეფექტური კორექტირებების საშუალებას იძლევა იმ შემთხვევაში, თუ მოულოდნელი ცვლილება მოხდა იმ გარემოებებში, რომლებსაც ემყარებოდა რისკის წინასწარი შეფასებები. გარდა ამისა, ბანკი აკონტროლებს და აფასებს რისკების განხორციელების საერთო შესაძლებლობას საერთო რისკთან მიმართებაში, ყველა რისკის ტიპისა და აქტივობის ფარგლებში.

ბანკს შემუშავებული აქვს მართვის ანგარიშგების სისტემა, რომლის მიხედვითაც საკრედიტო რისკების მართვის, რაოდენობრივი რისკების მართვისა და ანალიზის დეპარტამენტები, ფინანსური, სახაზინო და ALM განყოფილებები ვალდებული არიან ყოველდღიურად და ყოველთვიურად მოამზადონ გარკვეული ანგარიშები. ყოველდღიურად, თითოეულმა დეპარტამენტმა უნდა მოამზადოს ოპერაციების ანგარიშები, ბალანსი და ხაზინის ანგარიში (რომელიც მოიცავს ბანკის ღია სავალუტო პოზიციებს, ფულადი სახსრების ნაკადებს, ლიმიტებს და სხვა ბანკებში საკორესპონდენტო ანგარიშებზე ნაშთებს), აგრეთვე სავალდებულო ფინანსურ კოეფიციენტებთან შესაბამისობის დამადასტურებელი დოკუმენტი. ყოველთვიურად წარმოდგენილი უნდა იყოს სტრუქტურული ლიკვიდობის შესახებ ანგარიში, საპროცენტო განაკვეთის რისკის ანგარიში, ყოველთვიური ფინანსური ანგარიშგებები, რომლებიც შეჯამებულია ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოსა და რისკების კომიტეტისთვის წარსადგენ კვარტალურ ანგარიშში, რომელშიც მოცემულია ბანკის საქმიანობის ანალიზი მისი ბიუჯეტის შესაბამისად. ყველა საწარმოო მიღებული ინფორმაცია მოწმდება და მუშავდება, რათა გაანალიზდეს, გაკონტროლდეს და გამოვლინდეს რისკები ადრეულ ეტაპზე. ეს ინფორმაცია წარედგინება და განემარტება დირექტორთა საბჭოს და თითოეული ბიზნეს განყოფილების ხელმძღვანელს. ეს ანგარიში მოიცავს მთლიან საკრედიტო რისკებს, ლიკვიდობის კოეფიციენტებს და რისკის პროფილის ცვლილებებს. ბანკის დირექტორთა საბჭო ყოველთვიურად აფასებს საკრედიტო დანაკარგების რეზერვის მიზანშეწონილობას. ბანკის დირექტორთა საბჭო და სამეთვალყურეო საბჭო კვარტალში ერთხელ იღებს რისკის შესახებ სრულყოფილ ანგარიშს, რომელიც მოიცავს ყველა აუცილებელ ინფორმაციას ბანკის რისკის შესაფასებლად და დასკვნების გასაკეთებლად.

კონკრეტული რისკის ანგარიშები მზადდება და ვრცელდება ბანკის ყველა დონეზე, რათა ყველა განყოფილებას მიუწვდებოდეს ხელი ყოვლისმომცველ, რელევანტურ და განახლებულ ინფორმაციაზე. ბანკის დირექტორთა საბჭოსა და ბანკის ყველა შესაბამის თანამშრომელს ყოველდღიურად მიეწოდება მოკლე ინფორმაცია საბაზრო ლიმიტების გამოყენებაზე, კერძო ინვესტიციებისა და ლიკვიდურობის, ასევე, ნებისმიერი სხვა სახის რისკის განვითარების შესახებ.

რისკის შემცირება და ჭარბი რისკის კონცენტრაცია. მთლიანი რისკის მართვის ფარგლებში, ბანკი იყენებს დერივატივებსა და სხვა ინსტრუმენტებს, საპროცენტო განაკვეთების, უცხოური ვალუტების, საკრედიტო რისკების ცვლილებებისა და ფორვარდული ტრანზაქციების შედეგად წარმოქმნილი რისკების სამართავად. მიუხედავად იმისა, რომ ეს დერივატივები გამიზნულია ჰეჯირებისთვის, ისინი არ აკმაყოფილებენ ჰეჯირების აღრიცხვის მოთხოვნებს.

საკრედიტო რისკების შესამცირებლად, ბანკი აქტიურად იყენებს უზრუნველყოფას.

რისკების ჭარბი კონცენტრაციის თავიდან ასაცილებლად, ბანკი ყურადღებას ამახვილებს დივერსიფიცირებული პორტფელის შენარჩუნებაზე. საკრედიტო რისკების იდენტიფიცირებული კონცენტრაციები კონტროლდება და იმართება შესაბამისად. კონცენტრაციები წარმოიქმნება, როცა მთელი რიგი კონტრაგენტები ან დაკავშირებული აქციონერები ეწევიან მსგავს ბიზნეს საქმიანობას ან საქმიანობას ერთსა და იმავე გეოგრაფიულ რეგიონში, ან აქვთ მსგავსი ეკონომიკური მახასიათებლები, რომლის დროსაც ეკონომიკურ, პოლიტიკურ ან სხვა პირობებში განხორციელებული ცვლილებები მსგავს გავლენას იქონიებდა მათ მიერ საკონტრაქტო ვალდებულებების შესრულების უნარიანობაზე. კონცენტრაციები ასევე მოიცავს მსხვილი და მნიშვნელოვანი კრედიტების კომბინირებულ, საერთო რისკებს შესაბამისი ფინანსური ინსტრუმენტ (ებ) ის მთლიან ნაშთთან შედარებით.

კონცენტრაციები მიუთითებს ბანკის შედეგების ფარდობით მგრძნობელობაზე იმ განვითარებებთან მიმართებაში, რომლებიც გავლენას ახდენენ კონკრეტულ ინდუსტრიაზე ან გეოგრაფიულ მდებარეობაზე. გამოვლენილი საკრედიტო რისკების კონცენტრაციები კონტროლდება და იმართება შესაბამისად.

საკრედიტო რისკი

განმარტება: საკრედიტო რისკი არის რისკი იმისა, რომ მსესხებელი ან კონტრაგენტი ვერ შეძლებს თანხების მთლიანად ან ნაწილობრივ გადახდას დადგენილ ვადაში. საკრედიტო რისკი ძირითადად წარმოიქმნება ბანკის საკრედიტო საქმიანობის კონტექსტში.

ზიანის შემცირება: ბანკის საკრედიტო პოლიტიკის ზოგადი პრინციპები წარმოდგენილია საკრედიტო პოლიტიკაში. საკრედიტო პოლიტიკა ასევე გამოყოფს საკრედიტო რისკის კონტროლისა და მონიტორინგის პროცედურებს და ბანკის საკრედიტო რისკის მართვის სისტემებს. საკრედიტო პოლიტიკის გადახედვა ხდება ყოველწლიურად ან უფრო ხშირად, საჭიროების შემთხვევაში. ბანკი ასევე იყენებს საქართველოს ეროვნული ბანკის დარეზერვების მეთოდოლოგიას, საქართველოს ეროვნული ბანკის მოთხოვნებთან შესაბამისობის უზრუნველსაყოფად.

ბანკი თავის საკრედიტო რისკს მართავს ინდივიდუალურ კორპორატიულ მსესხებლებთან ან დაკავშირებულ მსესხებელთა ჯგუფებთან, სადაზღვევო კომპანიების ვალდებულებასთან, და საბანკო ოპერაციების ტიპებთან მიმართებაში რისკის დასაშვებ დონეზე ლიმიტების დაწესებით, და სეზ-ის მიერ განსაზღვრული რისკების ლიმიტების დაცვით. ბანკი ასევე ამცირებს თავის საკრედიტო რისკს უზრუნველყოფის მიღებით და სხვა უსაფრთხოების ღონისძიებების გამოყენებით. ბანკი აკონტროლებს უზრუნველყოფის საბაზრო ღირებულებას, ითხოვს დამატებით უზრუნველყოფას ხელშეკრულების შესაბამისად და აკონტროლებს მიღებული უზრუნველყოფის საბაზრო ღირებულებას, როცა აფასებს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გათვალისწინებით შექმნილი რეზერვის ადეკვატურობას. საფინანსო ინსტიტუტების მიმართ არსებული რისკები იმართება საბალანსო, ისე არა საბალანსო რისკებზე ლიმიტების დაწესებით, და ასევე, ანგარიშსწორების ლიმიტებით ისეთ სავაჭრო ტრანზაქციებთან მიმართებაში, როგორიცაა სავალუტო ხელშეკრულებები.

საკრედიტო კომიტეტი ამტკიცებს ინდივიდუალურ ტრანზაქციებს, ხოლო, საკრედიტო რისკის მართვის დეპარტამენტი განსაზღვრავს საკრედიტო რისკის კატეგორიებს და დარეზერვების განაკვეთებს, რომლებიც წარმოდგენილია დარეზერვების მეთოდოლოგიაში. ბანკის აღმასრულებელი დირექტორის მოადგილე რისკების მიმართულებით, საკრედიტო რისკების მართვის დეპარტამენტი და პორტფელის რისკების მართვის დეპარტამენტი ყოველთვიურად ამოწმებენ პორტფელის საკრედიტო ხარისხს.

ბანკის საკრედიტო ხარისხის შემოწმების პროცესი უზრუნველყოფს კონტრაგენტების კრედიტუნარიანობაში შესაძლო ცვლილებების ადრეულ ეტაპზე გამოვლენას, მათ შორის, უზრუნველყოფის საშუალებების რეგულარულ შეფასებას. კონტრაგენტის ლიმიტები განისაზღვრება საკრედიტო რისკის კლასიფიკაციის სისტემის გამოყენებით, რომელიც ანიჭებს რისკის რეიტინგს თითოეულ კონტრაგენტს. რისკის რეიტინგები ექვემდებარება რეგულარულ გადახედვას. კრედიტის ხარისხის შემოწმების პროცესი საშუალებას აძლევს ბანკს შეაფასოს რისკების შედეგად წარმოქმნილი პოტენციური დანაკარგი, და განახორციელოს გამოსასწორებელი ღონისძიება. ბანკი აძლევს მომხმარებლებს გარანტიებს / აკრედიტივებს, რომლებმაც შესაძლოა ბანკს მოსთხოვონ მათი სახელით გადახდების განხორციელება. კლიენტებისგან ასეთი თანხების ამოღება ხდება გარანტიების / აკრედიტივების პირობების შესაბამისად. ისინი ბანკს უქმნიან სესხების მსგავს რისკებს და მათი შემცირება ხდება იგივე კონტროლის პროცესებისა და პოლიტიკის შესაბამისად.

სესხის დამტკიცების პროცედურა. კრედიტების დამტკიცების, კრედიტის ხარისხის მონიტორინგის და არსებული კრედიტების გაგრძელების, რეფინანსირებისა და/ან რესტრუქტურირების პროცედურები წარმოდგენილია ბანკის საკრედიტო სტრატეგიაში, რომელსაც ამტკიცებს ბანკის სამეთვალყურეო საბჭო და/ან დირექტორთა საბჭო. საკრედიტო კომიტეტები ამტკიცებენ ინდივიდუალურ ტრანზაქციებს.

ბანკი აფასებს კორპორატიული და საინვესტიციო საბანკო მომსახურებების მომხმარებლებს, მათი ფინანსური მდგომარეობის, საკრედიტო ისტორიის, ბიზნეს ოპერაციების, საბაზრო პოზიციის, მართვის, სოციალური და ეკოლოგიური რისკების, აქციონერის მხარდაჭერის დონის, შემოთავაზებული ბიზნეს და ფინანსური გეგმის და შემოთავაზებული უზრუნველყოფის ხარისხის საფუძველზე. შესაბამისი საკრედიტო კომიტეტის შესაბამისი დონე პასუხისმგებელია საკრედიტო მემორანდუმის და, საჭიროების შემთხვევაში, საკრედიტო რისკის მენეჯერის ანგარიშის საფუძველზე კრედიტის დამტკიცებასთან დაკავშირებით გადაწყვეტილების მიღებაზე.

სადავო საბანკო მომსახურების სესხის დამტკიცების პროცედურები დამოკიდებულია სადავო დაკრედიტების პროდუქტების ტიპზე. სამომხმარებლო კრედიტებთან დაკავშირებული განცხადებების, მათ შორის, საკრედიტო ბარათებისა და 50,000 ლარამდე ავტო სესხების დამტკიცება ხდება შიდა შეფასების სისტემის გამოყენებით. სადავო საბანკო მომსახურების კლიენტების იპოთეკურ სესხებზე განაცხადს ავსებს იპოთეკური სესხის ოფიცერი და წარუდგენს საკრედიტო რისკების მენეჯერს, რომელიც აფასებს საკრედიტო რისკებს და განსაზღვრავს სესხის მოცულობასა და პირობებს, რომელსაც ამტკიცებს შესაბამისი საკრედიტო კომიტეტი. მიკროსაფინანსო სესხებისა და მცირე და საშუალო ბიზნესის 1.0 მილიონ აშშ დოლარამდე სესხის შემთხვევაში, სესხის ოფიცერი აფასებენ სასესხო განაცხადებს, ამზადებენ პროექტის ანალიზს და წარუდგენენ წინადადებებს შესაბამის საკრედიტო რისკების მენეჯერს, რომელიც იღებს საბოლოო გადაწყვეტილებას. მცირე და საშუალო საწარმოებისთვის 1.0 მილიონ აშშ დოლარზე მეტი ოდენობის სესხებს ამტკიცებს მცირე და საშუალო საწარმოების საკრედიტო რისკების ანალიზის განყოფილების ხელმძღვანელი. 40,000 ლარამდე ოდენობის მიკრო სესხები მტკიცდება შიდა შეფასების მოდელის მიხედვით.

უზრუნველყოფა. ბანკი, როგორც წესი, ითხოვს საკრედიტო უზრუნველყოფას მის მიერ გაცემული სესხებისა და საკრედიტო სახსრების სანაცვლოდ. საკრედიტო უზრუნველყოფის მთავარი ფორმებია გარანტიები და ბანკში მსესხებლის ანგარიშზე არსებულ თანხებზე ან სხვა აქტივებზე მოთხოვნის უფლებები. კორპორატიული კრედიტორებისთვის უზრუნველყოფის მთავარი ფორმებია უძრავი ქონება, მოწყობილობები, მარაგები და სავაჭრო დებიტორული დავალიანებები. სადავო მომხმარებლებზე გაცემული კრედიტების უზრუნველყოფის მთავარი ფორმა საცხოვრებელ ქონებაზე იპოთეკა. კორპორატიული კრედიტების შემთხვევაში, ბანკი, როგორც წესი, მოითხოვს პერსონალურ გარანტიას მსესხებლის აქციონერებისგან. ბანკის შიდა სახელმძღვანელო მითითებების შესაბამისად, უზრუნველყოფა წარმოდგენილი უნდა იყოს (საჭიროების შემთხვევაში) ტრანზაქციის მთელი პერიოდის განმავლობაში დაუფარავი ვალდებულებების დასაფარად. 2020 წლის 31 დეკემბრისთვის, მომხმარებლებზე გაცემული კრედიტების 85.8% უზრუნველყოფილი იყო. შემოთავაზებული უზრუნველყოფის შეფასების ანგარიში მზადდება აქტივის შეფასების დეპარტამენტის ან მესამე მხარის აქტივის შეფასების კომპანიის მიერ და, საკრედიტო განცხადებასთან და საკრედიტო რისკების მენეჯერის ანგარიშთან ერთად, წარედგინება შესაბამის საკრედიტო კომიტეტს.

შეფასება. რისკები და ლიმიტები უნდა შემოწმდეს ყოველწლიურად ან უფრო ხშირად. ბანკის შესაბამისობა საკრედიტო რისკის ლიმიტებთან მუდმივად მოწმდება საკრედიტო რისკების მართვის დეპარტამენტის მიერ. რეზერვი ეფუძნება მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს (ECL), რომელიც უკავშირდება ვალდებულების შეუსრულებლობის ალბათობას მომდევნო 12 თვეში, თუ არ იქნება საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა კრედიტის გაცემის შემდეგ, რა შემთხვევაშიც რეზერვი ეფუძნება მოსალოდნელ საკრედიტო დანაკარგებს აქტივის ექსპლუატაციის ბოლომდე. საკრედიტო დანაკარგის რეზერვი ეფუძნება მომავალზე ორიენტირებულ ინფორმაციას, რომელიც ითვალისწინებს წარსულ მოვლენებს, არსებულ მდგომარეობასა და მომავალ ეკონომიკურ მდგომარეობას.

ბანკი განსაზღვრავს ფინანსური აქტივების ECL -ს, კოლექტიურ საფუძველზე, ხოლო ინდივიდუალურად მნიშვნელოვან სესხებისთვის - ინდივიდუალურად, როდესაც ფინანსური აქტივი ან ფინანსური აქტივების ჯგუფი გაუფასურდება. ბანკი ქმნის მოსალოდნელ საკრედიტო დანაკარგებს კონკრეტული მსესხებლის ფინანსური მდგომარეობის, ვადაგადაცილების დღეების რაოდენობის, კრედიტის გაცემის შემდეგ საკრედიტო რისკში ცვლილებების, და იმ კომერციულ, ფინანსურ ან ეკონომიკურ პირობებზე არახელსაყრელი ცვლილებების ნებისმიერი პროგნოზის გათვალისწინებით, რომლებიც გავლენას ახდენს მსესხებლის კრედიტუნარიანობაზე და სხვა ხარისხობრივ მაჩვენებლებზე, როგორიცაა გარე ბაზარი ან ზოგადი ეკონომიკური პირობები. იმ შემთხვევაში, თუ შემდგომ პერიოდში ECL ოდენობა შემცირდება, ადრე აღიარებული ზარალის ანაზღაურება ხდება კორექტირებული ECL ანგარიშით. ECL-ის განსაზღვრა ეფუძნება რისკის ქვეშ არსებული აქტივების ანალიზს და ასახავს მოცულობას, რომელიც, ბანკის დირექტორთა საბჭოს აზრით, ადეკვატურია მოსალოდნელი დანაკარგების უზრუნველყოფისთვის მომავალზე ორიენტირებული ინფორმაციის გათვალისწინებით.

ბანკის შიდა საკრედიტო ზარალის რეზერვის მეთოდოლოგიის შესაბამისად, რომელიც ეფუძნება ფასს-ის მოთხოვნებს, ბანკი ყოფს თავის საკრედიტო პორტფელს მნიშვნელოვან და არამნიშვნელოვან კატეგორიებად. მნიშვნელოვან სესხებად განისაზღვრება სესხები, რომლებიც აღემატება 1.0 მილიონ აშშ დოლარს, ხოლო არა მნიშვნელოვანი სესხებად განისაზღვრება 1.0 მილიონ აშშ დოლარზე ნაკლები სესხები. საკრედიტო რისკის მართვის დეპარტამენტი ახორციელებს ყველა დეფოლტირებული მნიშვნელოვანი სესხების ინდივიდუალურ შეფასებას. არადეფოლტირებული მნიშვნელოვან კრედიტებს ენიჭებათ კოლექტიური შეფასების კოეფიციენტი. რეზერვირების მიზნით, ყველა კრედიტი დაყოფილია სხვადასხვა ჯგუფად (როგორიცაა, იპოთეკური, სამომხმარებლო, მიკროსაფინანსო კრედიტები).

2005 წელს, ბანკმა, სხვა ქართულ ბანკებთან და საკრედიტო ინფორმაციის პროვაიდერ და საკრედიტო ინფორმაციის საერთაშორისო პოლდინგთან, „CreditInfo Group hf“, ერთად შექმნა სს „საკრედიტო საინფორმაციო ბიურო კრედიტინფო საქართველო“ (CIG), რომელიც წარმოადგენს ცენტრალიზებულ საკრედიტო ბიუროს საქართველოში. 2006 წლიდან, ყველა

ქართული ბანკი უზიარებს მას ნეგატიურ საკრედიტო ინფორმაციას კლიენტებზე. 2009 წლიდან, CIG -ს აწვდიან და უზიარებენ პოზიტიურ და ნეგატიურ საკრედიტო ინფორმაციას მომხმარებლებზე.

2018 წლის 1 იანვრიდან გაცემული 1.0 მილიონ აშშ დოლარამდე კრედიტები, რომლებიც უზრუნველყოფილია უძრავი ქონებით ექვემდებარება ჩამოწერას, თუ ვადაგადაცილებული დღეების რაოდენობა 1,460 დღეზე მეტია. უზრუნველყოფის გარეშე კრედიტები და უძრავი ქონებით უზრუნველყოფილის გარდა სხვა უზრუნველყოფილი კრედიტები ექვემდებარება ჩამოწერას, თუ ვადაგადაცილებული დღეების რაოდენობა 150 დღეზე მეტია. კორპორატიული კრედიტები და 1.0 მილიონ აშშ დოლარზე მეტი მოცულობის კრედიტები, რომლებიც უზრუნველყოფილია უძრავი ქონებით, შეძლება ჩამოიწეროს ბანკის აღმასრულებლის დირექტორის მოადგილის-რისკების დირექტორისა და საკრედიტო რისკების დეპარტამენტის მიერ შეფასების შემდეგ.

ლიკვიდობის რისკი

განმარტება: ლიკვიდობის რისკი არის რისკი იმისა, რომ ბანკი ვერ შეძლებს ნაკისრი გადახდის ვალდებულებების შესრულებას, როცა მათი გადახდის დრო დადგება ნორმალურ ან სტრესულ გარემოებებში.

მონიტორინგი: ლიკვიდობის რისკი იმართება აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტის მიერ დამტკიცებული ლიკვიდობის ჩარჩოს ფარგლებში. ხაზინა მართავს ლიკვიდობას ყოველდღიურად. ლიკვიდობის რისკის მართვის მიზნით, იგი ახორციელებს კლიენტებისა და საბანკო ოპერაციების მოსალოდნელი მომავალი ფულადი ნაკადების ყოველდღიურ მონიტორინგს, რომელიც არის აქტივების / ვალდებულებების მართვის პროცესის ნაწილი. ფინანსური დეპარტამენტი/ ALM განყოფილება ამზადებს და ALCO-ს წარუდგენს ყოველთვიურ ანგარიშებს. აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტი აკონტროლებს არსებული გადასახდელი თანხების პროპორციას, რათა ის შეესაბამებოდეს დეპოზიტიდან მოხსნად თანხებს, და ბანკთაშორის და სხვა ნასესხები სახსრების თანხებს, რომლებიც უნდა არსებობდეს გატანილი თანხების დასაფარად მოულოდნელი მოთხოვნის დროს.

ლიკვიდობის რისკის მართვის ჩარჩო განსაზღვრავს ბანკის შესაძლებლობას, დააკმაყოფილოს თავისი გადახდის ვალდებულებები, როგორც ნორმალურ პირობებში, ასევე კრიზისის დროს. ბანკმა შეიმუშავა მოდელი ბაზელ III-ის ლიკვიდობის მითითებების საფუძველზე. აღნიშნული მიდგომის მიზანია, საბაზრო პირობებში ლიკვიდობის შენარჩუნების მიზნით უზრუნველყოს დაფინანსების ჩარჩოს მოქნილობა. ლიკვიდობის მართვის ჩარჩო პერიოდულად მოწმდება საიმისოდ, რომ ის შესაბამისობაში იყოს ბანკის მიმდინარე და დაგეგმილ საქმიანობებთან. ასეთი შემოწმება მოიცავს დაფინანსების სცენარებს, საბითუმო დაფინანსების შესაძლებლობებს, ლიმიტის განსაზღვრას და ლიკვიდური აქტივების მინიმალურ მფლობელობას. ლიკვიდობის სისტემას ამოწმებს აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტი, ბანკის დირექტორთა საბჭოს მიერ დამტკიცებამდე.

ALM განყოფილება, სახაზინო და დაფინანსების დეპარტამენტები ასევე ახორციელებენ ყოველწლიურ დაფინანსების შემოწმებას, რომელიც განსაზღვრავს მომავალი წლისთვის არსებული დაფინანსების სტრატეგიას. ეს შემოწმება მოიცავს გლობალურ სასესხო ბაზრებზე არსებულ ტენდენციებს, დაფინანსების ალტერნატივებს, ანალიზს, ბანკის მომავალი დაფინანსების მოთხოვნების შეფასებებს, ბაზრის დაფინანსების მოცულობის შეფასებასა და დაფინანსების რისკის ანალიზს. წლიური დაფინანსების გეგმა მოწმდება ბანკის დირექტორთა საბჭოს მიერ და მტკიცდება ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ, როგორც წლიური ბიუჯეტის ნაწილი. ALM განყოფილება, სახაზინო და დაფინანსების დეპარტამენტები ასევე პერიოდულად ამოწმებენ სხვადასხვა დაფინანსების ვარიანტებს და აფასებენ ასეთი ვარიანტების რეფინანსირების რისკებს.

ზიანის შემცირება: ბანკის შესაძლებლობა განახორციელოს თავისი ვალდებულებები დამოკიდებულია მის უნარზე განახორციელოს აქტივების ეკვივალენტური მოცულობის რეალიზება დროის იმავე პერიოდში. ბანკს აქვს მაღალმოთხოვნადი და დივერსიფიცირებული აქტივების პორტფელი, რომელიც, მისი აზრით, შესაძლებელია ადვილად იქნას ლიკვიდირებული, ფულადი სახსრების ნაკადის გაუთვალისწინებელი შეწყვეტის შემთხვევაში.

მას ასევე აქვს სავალდებულო საკრედიტო ხაზები, რომელზეც მას ხელი მიუწვდება თავისი ლიკვიდობის მოთხოვნების დასაკმაყოფილებლად. ასეთი საკრედიტო ხაზები ხელმისაწვდომია სეზ-ის რეფინანსირების საშუალებით. ბანკი ინარჩუნებს საკმარის ლიკვიდობას საქართველოს ეროვნული ბანკის ლიკვიდობის მოთხოვნების დასაკმაყოფილებლად: ლიკვიდობის დაფარვის კოეფიციენტი (LCR) > = 100% და წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტი (NSFR) > = 100%. LCR-ს გაანგარიშების მიზნით, საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ გამოყენებული Runoff კოეფიციენტები ბაზელის მოთხოვნებთან შედარებით უფრო მკაცრია. გარდა ამისა, ბანკს აქვს უფრო კონსერვატიული შიდა ლიკვიდობის ლიმიტები. NSFR-სთან შესაბამისობის მიზნით, ბანკი ინარჩუნებს საკმარისად სტაბილურ დაფინანსების ბაზას აქტივების ვადის პროფილის გათვალისწინებით. ALM განყოფილება და რაოდენობრივი რისკების მართვისა და რისკების ანალიზის დეპარტამენტები რეგულარულად პროგნოზირებენ LCR და NSFR პოზიციებს სამთვინი პერიოდისთვის. გარდა ამისა, ბანკს აქვს ფულადი დეპოზიტი (სავალდებულო რეზერვი) საქართველოს ეროვნულ ბანკში, რომლის მოცულობა დამოკიდებულია მომხმარებლებისგან მოზიდული სახსრების დონეზე. 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სეზ-ის მოთხოვნების შესაბამისად, უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული მომხმარებელთა დეპოზიტების 25% გადაიდო მინიმალური რეზერვების სახით. გარდა ამისა, ქართულ ლარში დენომინირებული მომხმარებელთა დეპოზიტების 5%-ის სახით, ბანკი ინარჩუნებს მინიმალურ საშუალო ნაშთს სეზ-ში საკორესპონდენტო ანგარიშზე. საბითუმო დაფინანსებასა და დეპოზიტურ სერტიფიკატების მისაღებად, საქართველოს ეროვნული ბანკი მოითხოვს ბანკისგან, რათა ამ უკანასკნელმა გამოყოს თავისი არასუბორდინირებული უცხოური ვალუტის საბითუმო დაფინანსების 25% იმ სესხებისთვის, რომელთა

გადახდის დარჩენილი ვადა ერთ წელზე ნაკლებია, 15% იმ ვალდებულებებისთვის, რომელთა გადახდის ვადა ერთი-ორი წელია, ხოლო, არასუბორდინირებული ქართული ლარის საბითუმო დაფინანსების 5% იმ სესხებისთვის, რომელთა გადახდის დარჩენილი ვადა ერთ წელზე ნაკლებია. ქართულ ლარში დენომინირებული დეპოზიტური სერტიფიკატებისთვის არ არსებობს მინიმალური სარეზერვო მოთხოვნები.

დაფინანსება: საქართველოს ბაზარზე, საბრუნავი კაპიტალის შესავსებად აღებული კრედიტების უმრავლესობა მოკლევადიანია და გაცემულია მათი გადახდის დროისთვის განახლების ვარაუდით. შესაბამისად, ასეთი აქტივების საბოლოო გადახდის ვადა შესაძლოა განსხვავდებოდეს ნებისმიერ ადგილას წარმოდგენილი ანალიზისგან. გარდა ამისა, დაფარვის ვადიანობაში სხვაობის ანალიზი არ ასახავს მიმდინარე ანგარიშების ისტორიულ სტაბილურობას.

ბანკის ლიკვიდობის მთავარი წყაროებია: დეპოზიტები, სესხები საერთაშორისო საკრედიტო ინსტიტუტებიდან, ბანკთაშორისი სადეპოზიტო ხელშეკრულებები, ობლიგაციების გამოშვება, ფასიანი ქაღალდების რეალიზაციიდან ამონაგები და კრედიტებზე ძირითადი თანხის გადახდები;

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფის მომხმარებელთა კონსოლიდირებულმა დეპოზიტებმა და თამასუქებმა შეადგინა 14,052.5 მილიონი ლარი, რაც წარმოადგენს მთლიანი ვალდებულებების 72.9% -ს, ხოლო 2019 და 2018 წლებში აღნიშნული მაჩვენებელი იყო 10,136.7 მილიონი ლარი და 8,196.6 მილიონი ლარი, რამაც, შესაბამისად, მთლიანი ვალდებულებების 62.4% და 64.1% შეადგინა. საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად, ბანკი ვალდებულია დააბრუნოს ასეთი დეპოზიტები დეპოზიტორის მოთხოვნის საფუძველზე. ვადაზე ადრე გატანის შემთხვევაში დეპოზიტზე პროცენტი უქმდება ან მცირდება. 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საკრედიტო ინსტიტუტების წინაშე დავალიანებისა და სავალუტო ფასიანი ქაღალდების მთლიანი თანხები შეადგენდა 4,692.5 მილიონ ლარს, რაც წარმოადგენს მთლიანი ვალდებულებების 24.3%-ს, ხოლო 2019 წლის და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით აღნიშნული მაჩვენებელი იყო 5,825.7 მილიონი ლარი და 4,460.4 მილიონი ლარი, რამაც, შესაბამისად, მთლიანი ვალდებულებების 35.9% და 34.9% შეადგინა. საკრედიტო ინსტიტუტების წინაშე დავალიანებისა და სავალუტო ფასიანი ქაღალდების მთლიანი თანხები აღებულია კონტრაგენტის ფართო სპექტრისგან.

ბანკის დირექტორთა საბჭო მიიჩნევს, რომ ბანკის ლიკვიდობა საკმარისია წინამდებარე მოთხოვნების დასაკმაყოფილებლად. ჯგუფის ლიკვიდური აქტივების, ვალდებულებებისა და ფინანსური ვალდებულებების შესრულების ვადების პროფილის შესახებ ინფორმაციისთვის, აგრეთვე ჯგუფის ლიკვიდობის რისკის შესახებ დამატებითი ინფორმაციისათვის იხილეთ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნა 26 და 28.

ნასესხები თანხების დაფარვის გრაფიკი

მილიონი აშშ დოლარი	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
ვერობლიგაციები და თამასუქები	-	-	339	-	-	-	-	-	-	-
უპირატესი სესხები	176	65	91	48	43	9	-	-	-	-
სუბორდინირებული სესხები	-	-	-	-	90	-	-	-	127	-
ჯამი	176	65	430	48	133	9	-	-	127	-
მთლიანი აქტივების%	2.6%	1.0%	6.4%	0.7%	2.0%	0.1%	0.0%	0.0%	1.9%	0.0%

საბაზრო რისკი

განმარტება: ბანკზე გავლენას ახდენს საბაზრო რისკი (მათ შორის, სავალუტო რისკი და საპროცენტო განაკვეთის რისკი), რომელიც არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება ან მომავალი ფულადი ნაკადები შიცვლება საბაზრო ცვლილებების შედეგად. საბაზრო რისკის საფრთხე წარმოიქმნება ყველა იმ აქტივისა და ვალდებულების დაფარვის ვადიანობისა და ვალუტების შორის სხვაობის გამო, რომლებზეც გავლენას ახდენს ბაზრის რყევები.

ზიანის შემცირება: ბანკის საბაზრო რისკის მართვის პოლიტიკის ძირითადი პრინციპებს განსაზღვრავს აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტი. ბანკის მიზანია, შეზღუდოს და შეამციროს ღია საბაზრო პოზიციებზე მოსალოდნელი დანაკარგების მოცულობა, რომელიც შესაძლოა წარმოიქმნას ბანკში, სავალუტო კურსისა და საპროცენტო განაკვეთების ნეგატიური ცვლილებების გამო. ბანკი ახდენს საბაზრო რისკის სავაჭრო ან არასავაჭრო პოზიციებზე კლასიფიკაციას. სავაჭრო და არასავაჭრო პოზიციები იმართება და კონტროლდება სხვადასხვა მგრძნობელობის ანალიზის გამოყენებით. აღნიშნული რისკების აღმოსაფხვრელად, აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტი თითოეული ტიპის ოპერაციისთვის სპეციალურად განსაზღვრავს რისკის ქვეშ არსებული მოცულობის (VAR) ლიმიტებს შესაძლო დანაკარგებზე (ამჟამად, VAR ლიმიტი დაწესებულია უცხოური ვალუტის გაცვლის ოპერაციებისა და კონტრაგენტის რისკისთვის), ხოლო რაოდენობრივი რისკების მართვისა და რისკების ანალიტიკური დეპარტამენტი აკონტროლებს ასეთ ლიმიტებთან შესაბამისობას.

სავალუტო კურსის რისკი: სავალუტო კურსის რისკი არის რისკი, რომ ფინანსური ინსტრუმენტების ღირებულება იქნება მერყევი სავალუტო კურსში არსებული ცვლილებების გამო. ბანკზე გავლენას ახდენს თავისი ფინანსური პოზიციის

ფარგლებში არსებული სავალუტო კურსების მერყეობით გამოწვეული შედეგები. ბანკის სავალუტო რისკი გაანგარიშდება, როგორც ღია პოზიციების ერთობლიობა და კონტროლდება ბანკის სავალუტო კალათასთან მიმართებით VAR-ის დათვლით (განსაზღვრულია ALCO- ს მიერ).

ბანკი იყენებს ისტორიული სიმულაციის მეთოდს, 400 სამუშაო დღის სტატისტიკურ მონაცემებზე დაყრდნობით. მის ღია სავალუტო პოზიციებს ყოველდღიურად მართავს სახაზინო დეპარტამენტი და აკონტროლებს რაოდენობრივი რისკების მართვისა და რისკების ანალიზის დეპარტამენტი. აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტი განსაზღვრავს ღია სავალუტო პოზიციის ლიმიტებს როგორც დღე-ღამეში, ასევე დღის განმავლობაში პოზიციებთან და „stop-loss“ ლიმიტებთან დაკავშირებით. ამჟამად, ბანკის კერძო სავაჭრო პოზიცია ლიმიტირებულია აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტის მიერ, სეზ-ის მიერ განსაზღვრული ბანკის მთლიანი მარეგულირებელი კაპიტალის მაქსიმუმ 10.0%-ით. გარდა ამისა, ღია პოზიციები ყველა ვალუტაში, გარდა ლარისა, ლიმიტირებულია სეზ-ის მიერ განსაზღვრული ბანკის მთლიანი მარეგულირებელი კაპიტალის მაქსიმუმ 1% -ით. ღია სავალუტო პოზიცია ასევე ლიმიტირებულია აქტივებისა და ვალდებულებების კომიტეტის მიერ, 50 მილიონი ლარის ოდენობის წლიური VAR-ით, 98.0%-იანი „დასაშვები ზღვრით“.

ALCO-ს ლიმიტები უფრო კონსერვატიულია, სეზ-ის მოთხოვნებთან შედარებით, რაც შესაძლებლობას აძლევს ბანკებს იქონიონ მარეგულირებელი კაპიტალის 20.0%- მდე ღია პოზიციები. ბანკი ასევე იყენებს სენსიტიურობის სტრეს ტესტებს თავისი ღია სავალუტო პოზიციების მიმართ, მის წმინდა აქტივებსა და მოგებებზე პოტენციური ნეგატიური ზემოქმედების შესაფასებლად.

საპროცენტო განაკვეთის რისკი: ბანკზე გავლენას ახდენს საპროცენტო განაკვეთის რისკი, რაც გამოწვეულია ფიქსირებულ და მცურავ საპროცენტო განაკვეთებში კრედიტების გაცემით, რომელთა თანხა და ვადიანობა განსხვავდება ფიქსირებულ და მცურავ საპროცენტო განაკვეთებში წარმოშობილი ვადიანი ვალდებულებების შესაბამისი პირობებისგან. საპროცენტო მარჟები, სხვადასხვა გადახდის ვადის მქონე აქტივებსა და ვალდებულებებზე, შეიძლება გაიზარდოს ან შემცირდეს საბაზრო საპროცენტო განაკვეთებში ცვლილებების შედეგად.

სხვა ქართული ბანკების მსგავსად, ბანკის აქტივებისა და დეპოზიტების უმრავლესობას აქვს ფიქსირებული საპროცენტო განაკვეთები. საპროცენტო განაკვეთის რისკის მინიმუმამდე შემცირების მიზნით, ბანკი აკონტროლებს თავისი საპროცენტო განაკვეთის (ფასების გადახედვა) ცვლილებას და ინარჩუნებს საპროცენტო განაკვეთის მარჟას (პროცენტის მომტანი აქტივების სუფთა საპროცენტო შემოსავალი აქტივების გაუფასურებამდე, შეფარდებული პროცენტის მომტანი აქტივების საშუალოსთან) იმ დონეზე, რომელიც საკმარისია საოპერაციო ხარჯებისა და რისკის პრემიუმის დასაფარად. ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დამტკიცებული ლიმიტების ფარგლებში, აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტი ამტკიცებს იმ საპროცენტო განაკვეთების დიაპაზონებს, სხვადასხვა დაფარვის ვადიანობის მიხედვით, რომლის ფარგლებშიც ბანკს შეუძლია განათავსოს აქტივები და მოიზიდოს ვალდებულებები. რაოდენობრივი რისკის მართვისა და რისკების ანალიზის დეპარტამენტი აანალიზებს ვადიანობას და კაპიტალის სენსიტიურობას საპროცენტო განაკვეთის ცვლილებების მიმართ. თითოეული ვალუტის საპროცენტო განაკვეთის რისკის დონეს აკონტროლებს საფინანსო განყოფილება / ALM განყოფილება, სახაზინო და რაოდენობრივი რისკების მართვისა და რისკების ანალიზის დეპარტამენტები. ბანკი ითვლის საკუთარი კაპიტალის ეკონომიკური ღირებულების (EVE) შესაძლო ცვლილებას საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ გამოქვეყნებული გაანგარიშების მეთოდის გამოყენებით. აღნიშნული მეთოდი ემყარება წინასწარ განსაზღვრულ შოკისა და სტრესის სცენარებს. საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა შეზღუდა EVE- ის მაქსიმალური ცვლილება ძირითადი კაპიტალის 15% -ით.

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფის მცურავი განაკვეთის სესხებმა შეადგინა მთლიანი ვალდებულებების 9.0%.

წინასწარ გადახდის რისკი: ბანკს ასევე შესაძლოა დაუდგეს წინასწარ გადახდის რისკი. ეს არის რისკი იმისა, რომ ბანკი განიცდის ფინანსურ ზარალს, თუ მისი მომხმარებლები და კონტრაგენტები გადაიხდიან ან მოითხოვენ გადახდას მოსალოდნელ ვადაზე ადრე, მაგალითად, ფიქსირებული განაკვეთის იპოთეკის შემთხვევაში, როცა საპროცენტო განაკვეთები მცირდება. ბანკი ნაადრევ გადახდების ეფექტის დასადგენად თითოეული სასესხო პროდუქტისთვის ინდივიდუალურად გამოითვლის ვადაზე ადრე გადახდების საშუალო შეწონილ ეფექტურ განაკვეთებს, ამ ისტორიულ მაჩვენებლებს იყენებს შესაბამისი პროდუქტების მიმდინარე საბალანსო ღირებულებაზე საანგარიშგებო თარიღისთვის და ამრავლებს თითოეული პროდუქტის წლიური ეფექტური საპროცენტო განაკვეთების საშუალო შეწონილზე. ეს ბანკს საშუალებას აძლევს გაიანგარიშოს გაუთვალისწინებელი დანაკარგების მოსალოდნელი რაოდენობა დროზე ადრე გადახდის შემთხვევაში.

ჯგუფის საბაზრო რისკის შესახებ დამატებითი ინფორმაციისათვის იხილეთ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნების 26-ე შენიშვნა.

საოპერაციო რისკი

განმარტება: საოპერაციო რისკი წარმოადგენს დანაკარგის რისკს, რომელიც წარმოიქმნება სისტემების მწყობრიდან გამოსვლის, ადამიანური შეცდომის, თაღლითობის ან გარე მიზეზების გამო. როდესაც კონტროლი შესაბამისად ვერ ფუნქციონირებს, საოპერაციო რისკებმა შესაძლოა გამოიწვიოს რეპუტაციის შელახვა, სამართლებრივი ან მარეგულირებელი ზომები ან ფინანსური ზარალი. ბანკი ვერ აღმოფხვრის ყველა საოპერაციო რისკს, თუმცა კონტროლის სისტემის მეშვეობით

და პოტენციური რისკების მონიტორინგითა და მათზე რეაგირებით, ჯგუფი ახერხებს რისკების ეფექტურ მართვას. კონტროლი გულისხმობს მოვალეობების ეფექტურ გადანაწილებას, წვდომის, ავტორიზაციისა და შეჯერების პროცედურებს, თანამშრომლების განათლებისა და შეფასების პროცესებს და შიდა აუდიტის გამოყენებას. კიბერ რისკი, AML და შესაბამისობის რისკი და გარკვეული საოპერაციო რისკები განხილულია ძირითადი რისკების და გაურკვევლობების თავში 82-ე და 96-ე გვერდებზე.

ზიანის შემცირება: ბანკი მართავს თავის საოპერაციო რისკებს ბანკის ფულადი სახსრების, გადახდების, ანგარიშგების, ვაჭრობის და ძირითადი დამუშავების ოპერაციების სხვადასხვა ასპექტთან დაკავშირებული თავისი პოლიტიკისა და პროცედურების განსაზღვრის, მონიტორინგისა და მუდმივი გაუმჯობესებისა და მონაცემთა სარეზერვო ასლების და მწყობრიდან გამოსვლის შემდეგ აღდგენის ღონისძიებების გატარების გზით.

ბანკმა შეიმუშავა სისტემა, რომელიც შეესაბამება საქართველოს კანონმდებლობითა და საერთაშორისო სტანდარტებით განსაზღვრულ ნორმატიულ აქტებს. ამ პოლიტიკის რეგულარული შემოწმებასა და მასში ცვლილებების განხორციელებაზე პასუხისმგებლობა ეკისრება რისკების მართვის საბჭოს, ხოლო მის მონიტორინგს ახორციელებს რისკების კომიტეტი, რომელიც ასევე პასუხისმგებელია საერთო რისკის აპეტიტის განსაზღვრაზე.

საოპერაციო რისკის მართვის დეპარტამენტი პასუხისმგებელია ყველა პროდუქტში, საქმიანობაში, პროცესებსა და სისტემებში საოპერაციო რისკების პოლიტიკის, პროცესებისა და პროცედურების შემუშავებაზე და მთელი ბანკის მასშტაბით საოპერაციო რისკის მართვის ჩარჩოს უწყვეტად განხორციელებაზე.

დეპარტამენტი პასუხისმგებელია საოპერაციო რისკების იდენტიფიკაციასა და შეფასებაზე, კრიტიკული რისკების არეების გამოვლენაზე ან იმ ოპერაციათა ჯგუფების გამოვლენაზე, რომელთაც აქვთ გაზრდილი რისკის დონე, აგრეთვე პროცესების შემუშავებაზე, ბიზნეს რეკომენდაციებისა და ზიანის შემცირების სამოქმედო გეგმების განხილვაზე.

საოპერაციო რისკების მართვის კომიტეტი პასუხისმგებელია საოპერაციო რისკისადმი მიდრეკილებასა და ტოლერანტულობის რაოდენობრივი და ხარისხობრივი პარამეტრების განსაზღვრასა და ზედამხედველობაზე.

საოპერაციო რისკების იდენტიფიცირება და შეფასება ხორციელდება რამდენიმე მეთოდოლოგიის გამოყენებით, როგორებიცაა: შიდა დანაკარგის მონაცემთა ბაზის შეგროვება და ანალიზი, სცენარების ანალიზი, რისკებისა და კონტროლის თვითშეფასება (RCSA), ახალი პროდუქტების შეფასება, ძირითადი რისკის ინდიკატორების (KRIs) ანალიზი. საოპერაციო რისკის ზემოქმედების შესამცირებლად, ბანკი იყენებს რამდენიმე მიდგომას, მათ შორის, ბიზნეს პროცესში კონტროლის ელემენტების განხორციელებას, მოვალეობების განაწილებას, დაშვების, ავტორიზაციისა და შემოწმის პროცედურებს და პრევენციული კონტროლის ინსტრუმენტების განვითარებას საოპერაციო სისტემების ფარგლებში.

რისკის მართვის სფეროში კომპეტენციის ადეკვატური დონის მიღწევისა და შენარჩუნების უზრუნველყოფის მიზნით, ბანკი რეგულარულად უზრუნველყოფს პერსონალის სასწავლო და გადამზადების კურსებს რისკის მართვის პროცესის ფარგლებში. კონკრეტული რისკის მართვის ტრენინგები ტარდება ყოველ წელს, რომლის მიზანია რისკების მართვის ჩარჩოს მიმოხილვა.

საოპერაციო რისკის მართვის დეპარტამენტის ხელმძღვანელი, რომელიც ანგარიშვალდებულია ბანკის აღმასრულებელი დირექტორის მოადგილის -ფინანსური დირექტორის წინაშე, პასუხისმგებელია ბანკის საოპერაციო რისკების ზედამხედველობის განხორციელებაზე.

ახალი რისკები

ყველა საწარმოდან მიღებული ინფორმაცია მოწმდება და მუშავდება მისი ანალიზის. კონტროლის და ახალი რისკების გამოვლენის მიზნით. აღნიშნული ინფორმაცია წარედგინება და განემარტება დირექტორთა საბჭოს და, საჭიროების შემთხვევაში, თითოეული განყოფილების ხელმძღვანელს. ბანკი ასევე განიხილავს უფრო ფართო მაკროეკონომიკურ რისკებს და მათ შესახებ აცნობებს სამეთვალყურეო საბჭოს რეგულარული პრეზენტაციების სახით.

ჩვენ ასევე ვაღიარებთ კლიმატის ცვლილებებით გამოწვეულ გამოწვევებს. კლიმატის ცვლილებით გამოწვეული კატასტროფების რისკი განისაზღვრა, როგორც ახალი რისკი (იხ. გვ. 90). ვაპირებთ კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებულ რისკების ინტეგრირებას ჩვენს საკრედიტო რისკის ჩარჩოში და ბიზნესის გამძლეობის შეფასებებში. 2021 წელს ვგეგმავთ კლიმატთან დაკავშირებული რისკების აღწერას და მართვას კლიმატთან დაკავშირებული ინფორმაციის გამჟღავნების სპეციალური ჯგუფის (TCFD) რეკომენდაციების შესაბამისად. ბანკის მიერ დაგეგმილი ქმედებების შესახებ დამატებითი ინფორმაციისთვის იხილეთ 124-ე და 125-ე გვერდები.

ძირითადი რისკები
და გაურკვევლობები

ჩვენი ამოცანებისა და სტრატეგიული მიზნების მხარდაჭერის მიზნით ჩვენ წინაშე მდგარი რისკების იდენტიფიცირება, პრიორიტეტულობის განსაზღვრა და მართვა

წარმოგიდგენთ ძირითად და ახლად წარმოქმნილ რისკებსა და გაურკვევლობებს, რომლებიც დიდი ალბათობით გავლენას ახდენს ჩვენს სტრატეგიულ მიზნებზე, ბიზნეს მოდელზე, ოპერაციებზე, სამომავლო შედეგებზე, გადახდისუნარიანობასა და ლიკვიდურობაზე. ქვემოთ ცხრილში მოცემულია აღნიშნული ძირითადი და ახლად წარმოქმნილი რისკები, აგრეთვე მათი შესაბამისი სტრატეგიული ბიზნეს მიზნები, ძირითადი ფაქტორები/ტენდენციები, რისკების შესამსუბუქებლად გამოყენებული მნიშვნელოვანი კონტროლის მექანიზმები და ჩვენს მიერ მიღებული შემამსუბუქებელი ზომები. ცნობილია, რომ ჯგუფის საქმიანობაზე გავლენას ახდენს აქ ჩამოთვლილზე მეტი რისკები. ჩვენ წარმოგიდგენთ რისკებს, რომლებიც, ჩვენი აზრით, ყველაზე დიდ გავლენას ახდენს ჩვენს საქმიანობაზე და რომლებსაც დეტალურად განიხილავენ ჯგუფის სამეთვალყურეო საბჭოს, აუდიტისა და კორპორაციული მართვის და რისკების კომიტეტის შეხვედრებზე.

ძირითადი რისკებისა და გაურკვევლობების ჩამონათვლის რიგითობა არ აღნიშნავს მათ პრიორიტეტულ რიგს. შეუძლებელია ყველა ჩვენი რისკის სრულად შერბილება (მიტიგირება). რისკის მართვისა და შიდა კონტროლის ნებისმიერი სისტემა ორიენტირებულია რისკების უფრო მეტად მართვაზე, ვიდრე შერბილებაზე და ითვალისწინებს მხოლოდ გონივრულ და არა აბსოლუტურ გარანტიას, რომ წარმოდგენილი იქნება არსებითი უზუსტობების ან დანაკარგების გარეშე.

მაკროეკონომიკური გარემო

ძირითადი რისკი საქართველოსთან დაკავშირებულმა მაკროეკონომიკურმა ფაქტორებმა, მათ შორის ლარის გაუფასურებამ აშშ დოლარის /გაურკვევლობა მიმართ, შესაძლოა არსებითი გავლენა იქონიოს ჩვენს საკრედიტო პორტფელზე.

მთავარი ფაქტორები/ ტენდენციები

ჯგუფის საქმიანობა ძირითადად საქართველოში ხორციელდება და მისი შემოსავლის ძირითადი წყაროები განთავსებულია საქართველოში. საქართველოსთან დაკავშირებულმა მაკროეკონომიკურმა ფაქტორებმა, როგორცაა მშპ-ს, ინფლაციისა და საპროცენტო განაკვეთების ცვლილებებმა შესაძლოა მნიშვნელოვანი გავლენა მოახდინოს ჩვენი საკრედიტო პორტფელის ხარისხზე, ჩვენს მარჯაზე და საკრედიტო ზარალზე და მომხმარებელთა მოთხოვნებზე. საქსტატის მონაცემებით, 2020 წელს საქართველოს ეკონომიკა 6,2% -ით შემცირდა ქვეყანაში COVID-19-ის პანდემიით გამოწვეული აშკარა ეკონომიკური შოკის გამო. საერთაშორისო ტურიზმის შეჩერების შედეგად, 2020 წელს მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტმა მშპ-ს 12,3% შეადგინა. გლობალური მასშტაბით რისკების აღებისგან თავშეკავებამ გამოიწვია კერძო ფინანსური შემოდინების კლება და ინვესტიციების შეფერხება. ხელისუფლება ცდილობდა COVID-19 პანდემიის შეკავებას და მისი ეკონომიკური ზემოქმედების შერბილებას, მან აგრეთვე, მოიხიდა საერთაშორისო საფინანსო ორგანიზაციების დაფინანსება საგადასახადო ბალანსის დეფიციტის ფონზე. საქსტატის მონაცემებით, მშპ-ს რეალური ზრდა 2019 წელს იყო 5,0%, ხოლო 2018 წელს -4,8%. გაურკვეველ და არასტაბილურ გლობალურ ეკონომიკურ პირობებს შეიძლება ჰქონდეს მნიშვნელოვანი პოლიტიკური და მაკროეკონომიკური შედეგები გლობალური მასშტაბით, რამაც შეიძლება გავლენა მოახდინოს საქართველოს ეკონომიკაზე.

2020 წელს ლარი 14,3% -ით გაუფასურდა აშშ დოლართან მიმართებაში, ხოლო 2019 წელს გაუფასურებამ 7,1% შეადგინა. ლარის გაცვლითი კურსის ცვალებადობამ აშშ დოლართან მიმართებით შეიძლება უარყოფითად იმოქმედოს ჩვენი საკრედიტო პორტფელის ხარისხზე, ასევე გაზარდოს საკრედიტო რისკის ღირებულება და მოსალოდნელი საკრედიტო დანაკარგების რეზერვები. ლარის გაუფასურებამ აშშ დოლარის მიმართ შეიძლება უარყოფითად იმოქმედოს ჩვენი მომხმარებლების კრედიტუნარიანობაზე, რამაც შეიძლება გაართულოს სესხების დაფარვა. ლარის გაუფასურებამ შეიძლება ასევე უარყოფითად იმოქმედოს ჩვენი მომხმარებლების გირაოს ღირებულებაზე.

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჩვენი წმინდა კორპორატიული და საინვესტიციო საბანკო მომსახურებისა და საცალო საბანკო მომსახურების სესხების დაახლოებით 78,8% და 44,9% დენომინირებულია უცხოურ ვალუტაში, ხოლო უცხოურ ვალუტაში გაცემული საცალო საბანკო მომსახურების მთლიანი სესხების 7,2% და კორპორატიული და საინვესტიციო საბანკო მომსახურების მთლიანი სესხების 38,3% არ ან მინიმალურად დაზარალდა სავალუტო რისკის შედეგად.

2020 წლის პირველ კვარტალში, COVID-19-ის პანდემიის გავრცელების შემდეგ, ჯგუფმა შექმნა წინასწარი რეზერვები სრული ეკონომიკური ციკლისთვის როგორც საცალო, ასევე კორპორატიულ და საინვესტიციო საბანკო მომსახურების მიმართულებით. COVID-19- სთან დაკავშირებული ეს საფასური დაფუძნებული იყო ჩვენს პორტფელში სამომავლო საკრედიტო ზარალის მოლოდინებზე, სამომავლო ეკონომიკური სცენარების გათვალისწინებით. დაშვებები გადაიხედა წლის განმავლობაში, რომ გათვალისწინებული ყოფილიყო ეროვნული ბანკის მიერ 2020 წლის მაისში გამოქვეყნებული მაკროეკონომიკური საპროგნოზო სცენარები, ასევე პორტფელის გაუმჯობესება და მსესხებლის კრედიტუნარიანობის დეტალური მიმოხილვა 2020 წლის მესამე და მეოთხე კვარტალებში. ამ ანალიზის საფუძველზე, პირველ კვარტალში შექმნილი დამატებითი რეზერვები საკმარისი აღმოჩნდა. შედეგად, ჩვენი საკრედიტო რისკის კოეფიციენტი 2020 წელს 1,9% შეადგინა, ხოლო 2019 წელს - 0,8%.

ჯერ კიდევ გაურკვეველია COVID-19 პანდემიის შედეგად გამოწვეული მსოფლიო მასშტაბით ეკონომიკური აქტივობის შეჩერების მასშტაბები.

ჯგუფი მუდმივად აკონტროლებს ბაზრის მდგომარეობას და აანალიზებს საბაზრო ცვლილებებს, ასევე ახორციელებს სტრეს ტესტებს და სცენარულ ანალიზს არახელსაყრელ ეკონომიკურ პირობებში, მათ შორის უცხოური ვალუტის კურსის არასასურველი რყევების პირობებში, საკუთარი პოზიციის შესამოწმებლად.

ბანკის აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტი ადგენს ჩვენი ღია სავალუტო პოზიციების ლიმიტებს და ბანკის სავაჭრო პოზიციის ლიმიტებს, რომლებიც ამჟამად უფრო კონსერვატიულია, ვიდრე ჩვენი მარეგულირებელი ორგანოს, საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ მოთხოვნები. საბაზრო დეპარტამენტი ყოველდღიურად მართავს ჩვენს ღია სავალუტო პოზიციას. ღია სავალუტო პოზიციას აკონტროლებს ბანკის რისკების რაოდენობრივი მართვისა და რისკების ანალიზის განყოფილება.

ჩვენი მომხმარებელთა კრედიტუნარიანობის შეფასების მიზნით, ვითვალისწინებთ სავალუტო არასტაბილურობას, როდესაც არსებობს სავალუტო შეუსაბამობა კლიენტის სესხსა და შემოსავალს შორის. ეროვნული ბანკის მოთხოვნების შესაბამისად, ჩვენ გამოვყავით 75% -მდე დამატებითი კაპიტალი კლიენტების უცხოურ ვალუტაში გაცემული სესხებისთვის, რომელთა შემოსავლის წყარო დენომინირებულია ლარში (2020 წლის აპრილიდან ეს მოთხოვნა დროებით შემცირდა 25% -მდე, ეროვნული ბანკის მიერ COVID-19- ის პანდემიის ფონზე; დამატებითი ინფორმაციისთვის იხილეთ კაპიტალის რისკის ქვეთავი 90-ე და 92-ე გვერდებზე; თუმცა, ჩვენ არ შეცვალეთ ჩვენი მიდგომა ანდერატიონგის პრინციპებთან დაკავშირებით და ამ ცვლილებამ გავლენა არ მოახდინა ფასების შესახებ ჩვენს გადაწყვეტილებებზე).

ინდივიდუალური ტრანზაქციების დამტკიცების მიზნით, ბანკის საკრედიტო კომიტეტებმა და საკრედიტო რისკების განყოფილებამ დაადგინა კონტრაგენტის ლიმიტები საკრედიტო რისკის კლასიფიკაციისა და შეფასების სისტემის გამოყენებით. საკრედიტო ხარისხის შემოწმების პროცესი უწყვეტია და უზრუნველყოფს მომხმარებელთა კრედიტუნარიანობის შესაძლო ცვლილებების ადრეულ იდენტიფიკაციას, მათ შორის, უზრუნველყოფს რეგულარული გადაფასებას, პოტენციური ზარალისა და რისკის შესამცირებლად საჭირო მაკორექტირებელ ზომებს, რაც შეიძლება მოიცავდეს დამატებითი უზრუნველყოფის მიღებას ძირითადი საკრედიტო ხელშეკრულებების შესაბამისად.

ბაზარზე დაკრედიტების პრაქტიკის წახალისების მიზნით, საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა დაწერა მაკროპრუდენციული პოლიტიკის ინსტრუმენტები, რომლებიც ცვლის ფიზიკური პირების დაკრედიტების პირობებს. სესხის მომსახურები კოეფიციენტი (PTI) და სესხის უზრუნველყოფის კოეფიციენტი (LTV), რომელიც ძალაშია 2018 წლის 1 ნოემბრიდან კომერციული ბანკებისათვის და 2019 წლის 1 იანვრიდან ყველა სესხის გამცემისთვის, ავალდებულებს საფინანსო ინსტიტუტებს გასცენ სესხები მომხმარებელთა გადახდისუნარიანობის მკაცრი შეფასების საფუძველზე და მიზნად ისახავს მაღალი რისკის მქონე პროდუქტების შემცირებას ბაზარზე. აღნიშნული ინიციატივა უზრუნველყოფს ფინანსური სექტორის მდგრადობას უძრავი ქონების ფასების შემცირების შემთხვევაში და კიდევ უფრო ამცირებს სესხის პორტფელის ხარისხის რისკს. ეროვნულმა ბანკმა შეამსუბუქა ზემოაღნიშნული რეგულაცია 2020 წლის აპრილიდან, COVID-19-ის პანდემიაზე რეაგირების ფარგლებში. ცვლილებები ძირითადად ეხება ჰეჯირებულ მსესხებლებს, ხოლო PTI და LTV ბარიერები არაჰეჯირებული მსესხებლებისთვის უფრო კონსერვატიული რჩება.

2016 წლიდან, საქართველოს ეკონომიკის დეოლარაზაციის მიზნით, საქართველოს ეროვნული ბანკი აქტიურად ახორციელებს სხვადასხვა ღონისძიებებს. 2019 წლის იანვარში, ჰეჯირების მიზნით, საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა გაზარდა ბარიერი მცირე სესხებისთვის, რომელიც უნდა გაიცეს მხოლოდ ადგილობრივ ვალუტაში, 100,000-დან 200,000 ლარამდე.

ადგილობრივ ვალუტაში გრძელვადიანი სესხების დეოლარაზაციისა და ხელმისაწვდომობის გაზრდასთან დაკავშირებით ეროვნული ბანკის ინიციატივებს შორის არის ბაზელ III- ის ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი (LCR), რომელიც ძალაში შევიდა 2017 წლის სექტემბრის თვეში. საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ ჯამურ და ცალკე უცხოური ვალუტის LCR-ის მოთხოვნის მინიმალური დონე განისაზღვრა 100 პროცენტით, ხოლო ლარის - 75 პროცენტით.

გარდა ამისა, 2018 წლის ივნისიდან, ფინანსური ინსტიტუტების წახალისების მიზნით, საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა არაერთი ცვლილება განახორციელა ადგილობრივ და უცხოურ ვალუტაში მოზიდული სახსრების მინიმალურ სარეზერვო მოთხოვნებში. ამჟამად, უცხოური ვალუტაში დენომინირებული მომხმარებელთა დეპოზიტების 25% მინიმალური რეზერვების სახით არის გამოყოფილი. გარდა ამისა, ბანკი ინარჩუნებს ქართულ ლარში დენომინირებული მომხმარებელთა დეპოზიტების მინიმალურ საშუალო ბალანსს 5% -ს საქართველოს ეროვნული ბანკის საკორესპონდენტო ანგარიშზე. დეპოზიტური სერტიფიკატებისა (CDs) და არასუბორდინირებული დაფინანსების მისაღებად, სავალდებულო რეზერვები წარმოადგენს ბანკის მიერ უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული სესხებისა და CDs-ის 25 პროცენტს, რომელთა დარჩენილი დაფარვის ვადა ერთ წელზე ნაკლებია, 15% იმ ვალდებულებებისთვის, რომელთა გადახდის ვადა ერთი-ორი წელია, ხოლო, არასუბორდინირებული ქართული ლარის საბითუმო დაფინანსების 5% იმ სესხებისთვის, რომელთა გადახდის დარჩენილი ვადა ერთ წელზე ნაკლებია. ქართულ ლარში დენომინირებული დეპოზიტური სერტიფიკატებისთვის არ არსებობს მინიმალური სარეზერვო მოთხოვნები.

2016 წლის დასაწყისიდან ყურადღებას ვამახვილებთ ადგილობრივ ვალუტაში სესხების გაზრდაზე. მომხმარებლებზე ლარში დენომინირებული სესხების გაცემის გაზრდის მიზნით, აქტიურად ვთანამშრომლობთ საერთაშორისო საფინანსო საერთაშორისო ორგანიზაციებთან ლარში დენომინირებული გრძელვადიანი დაფინანსების მოსაზიდად. გარდა ამისა, 2017 წლის ივნისში ჩვენ განვახორციელეთ პირველი ადგილობრივ ვალუტაში დენომინირებული საერთაშორისო ობლიგაციების გამოშვება 500 მილიონი ლარის ოდენობით ადგილობრივ ვალუტაში სესხის გაცემის წახალისებლად.

2017 წლის დასაწყისში საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა გააფართოვა იმ აქტივების სია, რომლებიც ბანკებს შეუძლიათ გამოიყენონ როგორც უზრუნველყოფა REPO ტრანზაქციებისთვის. ამ გადაწყვეტილებამ გააჩინა დამატებითი სახსრების მოზიდვის წყაროები ლარში დენომინირებული საკრედიტო პორტფელისთვის. 2020 წლის მეორე კვარტლიდან

მოყოლებული ეს სია კიდევ უფრო გააფართოვა საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა COVID-19-ის პანდემიაზე რეაგირების ფარგლებში.

მთავრობასა და ეროვნულ ბანკს აქვს შესაბამისი ინსტრუმენტები, რაც ხელს უწყობს ეკონომიკური საფრთხის გარკვეულწილად შემცირებას და ცდილობს ხელი შეუწყოს ეკონომიკის გაჯანსაღებას. საქართველოს ეკონომიკა დივერსიფიცირებულია, როგორც სექტორის მიხედვით, ასევე სავაჭრო პარტნიორი ქვეყნების დამოკიდებულების თვალსაზრისით. თუმცა, თუ ვირუსის გამო კვლავ მოხდება გლობალური გაჩერება, ეს, სავარაუდოდ, მნიშვნელოვან უარყოფით გავლენას იქონიებს საქართველოს ეკონომიკის სფეროებზე. ჩვენ ვაგრძელებთ COVID-19-ის პანდემიის გავლენის მონიტორინგს და განვიხილავთ ჩვენი ბიზნესის გამძლეობას.

რეგიონალური არასტაბილურობა

ძირითადი რისკი საქართველოს ეკონომიკასა და ჩვენს საქმიანობაზე შესაძლოა უარყოფითი გავლენა მოახდინოს რეგიონალურმა დაძაბულობამ / გაურკვევლობამ და არასტაბილურობამ.

ჯგუფი საქმიანობას ძირითადად ახორციელებს და მისი შემოსავლების ძირითადი წყარო განთავსებული საქართველოში. საქართველოს ეკონომიკა დივერსიფიცირებულია და მნიშვნელოვნად არ არის დამოკიდებული ერთ ქვეყანაზე. თუმცა, საქართველოს ეკონომიკა დამოკიდებულია რეგიონის ეკონომიკაზე, განსაკუთრებით რუსეთის, თურქეთის, აზერბაიჯანის და სომხეთის ეკონომიკაზე, რომლებიც მთავარი სავაჭრო პარტნიორები არიან. რეგიონში ადგილი აქვს გეოპოლიტიკურ დაძაბულობას, პოლიტიკურ და ეკონომიკურ არასტაბილურობას და მიმდინარეობს შეიარაღებული კონფლიქტი, რამაც შეიძლება უარყოფითად იმოქმედოს ჩვენს საქმიანობასა და ფინანსურ მდგომარეობაზე.

**მთავარი
ფაქტორები/
ტენდეციები**

რუსული შეიარაღებული ჯარები აგრძელებენ აფხაზეთისა და ცხინვალის / სამხრეთ ოსეთის რეგიონების ოკუპაციას, ხოლო რუსეთსა და საქართველოს შორის ისევ დაძაბულობაა. რუსეთი ეწინააღმდეგება ნატოს გაფართოებას აღმოსავლეთით, მათ შორის ყოფილ საბჭოთა კავშირის ქვეყნებში, როგორცაა საქართველო. ამიტომ, საქართველოს ევროკავშირთან და ნატოსთან დაახლოებამ შეიძლება გაამწვავოს დაძაბულობა საქართველოსა და რუსეთს შორის. 2014 წლის სექტემბერში საქართველოსა და ევროკავშირს შორის თავისუფალი ვაჭრობის შეთანხმება და 2017 წლის მარტში ევროკავშირში საქართველოს მოქალაქეებისთვის უფიზო მიმოსვლის რეჟიმის შემოღება ასევე ხელს უწყობს დაძაბულობის გამწვავებას. მთავრობამ გადადგა გარკვეული ნაბიჯები რუსეთთან ურთიერთობების გაუმჯობესების მიმართულებით, მაგრამ წინამდებარე მმართველობითი ანგარიშის შედეგის თარიღისთვის ამ ზომებს არ მოჰყოლია ოფიციალური ან სამართლებრივი ცვლილებები ორ ქვეყანას შორის ურთიერთობაში.

2018 წლის ივნისში, ვადამდელი საპარლამენტო და საპრეზიდენტო არჩევნების შედეგად თურქეთის კონსტიტუციაში განხორციელდა ცვლილებები. ამ ცვლილებებით, რომლებიც პრეზიდენტს უფრო მეტ უფლებამოსილებას ანიჭებს, მოსალოდნელია თურქეთის მმართველობითი სისტემის შეცვლა, რაც შესაძლოა უარყოფითად აისახოს თურქეთის პოლიტიკურ სტაბილურობაზე.

2019 წლის 8 ივლისს ძალაში შევიდა რუსეთის მიერ ივნისის დასაწყისში თბილისში ანტისაოკუპაციო საპროტესტო გამოსვლების გამო დაწყებული საქართველოსთან პირდაპირი ფრენების აკრძალვა. სანქციამ დააზარალა საქართველოს ტურიზმის სექტორი; მაგრამ, აღნიშნული, ასევე, დამატებითი სტიმული გახდა ქვეყნისთვის, მოეხდინა ტურისტული ბაზის შემდგომი დივერსიფიკაცია.

აზერბაიჯანსა და სომხეთს შორის მაღალმთიანი ყარაბაღის რეგიონის გარშემო ორთვიანი ომის შემდეგ, 2020 წლის 10 ნოემბერს ხელი მოეწერა ცეცხლის შეწყვეტის შესახებ შეთანხმებას. შეთანხმებით აზერბაიჯანმა მიიღო თურქეთის ტერიტორიასთან პირდაპირი სახმელეთო კავშირი. ხელშეკრულების ხელმოწერიდან მალევე, თურქეთის მთავრობამ განაცხადა აზერბაიჯანთან დამაკავშირებელი რკინიგზის მშენებლობის გეგმის შესახებ. ამ გადაწყვეტილებამ შეიძლება გრძელვადიან პერსპექტივაში შეცვალოს სატრანსპორტო მარშრუტები რეგიონში, რამაც შეიძლება უარყოფითად იმოქმედოს საქართველოს მისწრაფებაზე, გახდეს რეგიონის სატრანსპორტო და ლოგისტიკური ცენტრი. თუმცა, ამ ეტაპზე, ჩვენ არ ველოდებით, რომ საშუალოვადიან პერსპექტივაში ტვირთის ნაკადები გადაინაცვლებს ქართული დერეფნიდან, ამ ახალი პოტენციური მარშრუტის რთული ლანდშაფტისა და უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული გაურკვევლობის გათვალისწინებით.

გარდა ამისა, საქართველო ამჟამად რამდენიმე პოლიტიკური გამოწვევის წინაშე დგას. შიდა პოლიტიკური ვითარება დაიძაბა 2020 წლის ოქტომბრის საპარლამენტო არჩევნების შემდეგ. შექმნილმა სიტუაციამ შეიძლება გაამწვავოს მდგომარეობა და უარყოფითად იმოქმედოს ეკონომიკის აღდგენაზე.

ჯგუფი აქტიურად ადევნებს თვალყურს რეგიონალური და ადგილობრივი ბაზრის პირობებსა და პოლიტიკურ არასტაბილურობასთან დაკავშირებულ რისკებს და საქართველოს მთავრობის შესაბამის რეაგირებას. იგი ატარებს სტრეს- ტესტებს და სცენარულ ანალიზს თავის ფინანსურ მდგომარეობაზე ზემოქმედების შესაფასებლად და ამუშავებს რეაგირების სტრატეგიებსა და სამოქმედო გეგმებს. მიუხედავად იმისა, რომ ფინანსური ბაზრის ტურბულენტობა და გეოპოლიტიკური დამაბურობა გავლენას ახდენს რეგიონალურ სავაჭრო პარტნიორებზე, საქართველოს შედარებითი სავაჭრო რეჟიმები და კარგად დივერსიფიცირებული ეკონომიკა ერთ ქვეყანაზე დამოკიდებულების თვალსაზრისით, ხელს უწყობს რეგიონალური საგარეო შოკის მიმართ ქვეყნის გამძლეობის ჩამოყალიბებას.

მიუხედავად იმისა, რომ COVID-19-ის პანდემიამ უარყოფითი გავლენა იქონია საქართველოს ეკონომიკაზე, რომელიც მნიშვნელოვნად არის დამოკიდებული ტურიზმის შემოსავლებზე, სახელმწიფო მხარდაჭერის ღონისძიებებმა, საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების ფინანსურ დახმარებასთან ერთად, ნაწილობრივ შეამსუბუქა პანდემიის უარყოფითი გავლენა. შედეგად, 2020 წელს საქართველოს ეკონომიკა 6,2% -ით შემცირდა. სავარაუდოდ, საქართველო 2021 წლის განმავლობაში დაუბრუნდება ეკონომიკურ ზრდას, რადგან უფრო მეტი ადამიანი იქნება აცრილი, ტურიზმი თანდათან გაიხსნება და აღორძინდება ეკონომიკის სხვადასხვა დარგები. მიგვაჩნია, რომ საქართველოს ძალისხმევა ეკონომიკური კავშირების შემდგომი დივერსიფიკაციისთვის, ახალი მსხვილი ბაზრების - ევროკავშირისა და ჩინეთის პოტენციალის გამოყენება და ინსტიტუტების შემდგომი გაძლიერება, საშუალებას მისცემს ეკონომიკას შედარებით კარგად გაუმკლავდეს საგარეო შოკებს.

2019 წლის დეკემბერში, საერთაშორისო სავალუტო ფონდის აღმასრულებელმა საბჭომ დაამტკიცა საქართველოსთან 285 მილიონი აშშ დოლარის ოდენობის ეკონომიკური პროგრამის გაგრძელება ერთი წლით 2021 წლის 11 აპრილამდე. პროგრამა არ ითვალისწინებს დამატებით დაფინანსებას, თუმცა COVID-19-ს პანდემიის გავრცელების შემდეგ, ხელისუფლებამ მოითხოვა დამატებითი ფინანსური დახმარება, დაახლოებით 375 მილიონი აშშ დოლარის ოდენობით. ხელისუფლებამ ასევე უზრუნველყო დონორების დამატებითი დახმარება 1.5 მილიარდი აშშ დოლარით, რაც, სავარაუდოდ, გარე დაფინანსების დეფიციტს აღმოფხვრის. 2020 წლის 16 დეკემბერს, საერთაშორისო სავალუტო ფონდის აღმასრულებელმა საბჭომ დაასრულა საქართველოს პროგრამის მეშვიდე მიმოხილვა. მიმოხილვის დასრულების შედეგად საქართველოსთვის ხელმისაწვდომი გახდა 79 მილიონი SDR (დაახლოებით 113.9 მილიონი აშშ დოლარი), რაც საქართველოს კოვიდ-19-ის შოკით გამოწვეული დანაკარგის შემცირებაში დაეხმარება. მთლიანი თანხა ამ დროისთვის შეადგენს 406 მილიონ SDR (დაახლოებით 585,4 მილიონი აშშ დოლარი).

საერთაშორისო სავალუტო ფონდის აღმასრულებელი საბჭოს განცხადებით, 1) ხელისუფლების შესაბამისმა ღონისძიებებმა ხელი შეუწყო შოკის დამაზიანებელი ეკონომიკური და სოციალური შედეგების შემსუბუქებას, და 2) მაკროეკონომიკური პოლიტიკის დისციპლინა და სტრუქტურული რეფორმების დამაჯერებელი განხორციელება განსაკუთრებულ მნიშვნელობას იძენს ეკონომიკური აღმავლობის ხელშესაწყობისა და COVID-19-ის შოკით გამოწვეული დანაკარგის შესამცირებლად. საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა ინფლაციის მოლოდინების მოსათოვად ზომიერად მკაცრი მონეტარული პოზიცია სათანადოდ შეინარჩუნა და, ამასთან, გაცვლითი კურსის მოქნილობა უზრუნველყო. ინფლაციური წნეხი შემცირდა, რადგან სხვაობა პოტენციურ და ფაქტობრივ გამომწვევას შორის გაიზარდა და ნომინალური ეფექტური გაცვლითი კურსი დასტაბილურდა. ბაზრის გაუმართავი მუშაობის თავიდან ასაცილებლად და ინფლაციის 3-პროცენტთან მიზანთან დასახლოებლად შესაძლოა მკაცრი მონეტარული პოლიტიკის და სავალუტო ინტერვენციების შენარჩუნება გახდეს საჭირო. მაკროეკონომიკური პოლიტიკის დისციპლინით და დონორების მხარდაჭერით სავალუტო რეზერვები ადეკვატურ დონეზე შენარჩუნდება. ეკონომიკის აღდგენამდე ფინანსური რისკების პროაქტიული მონიტორინგი და საბანკო კაპიტალის შენარჩუნებაზე მიმართული ქმედებები ეკონომიკის გაჯანსაღებას შეუწყობს ხელს.

პანდემიაზე ფისკალურმა პასუხმა ხელი შეუწყო ამ გამოწვევის დამაზიანებელი ეკონომიკური და სოციალური შედეგების შემსუბუქებას, ჯანდაცვის ხარჯების ზრდას, მიზანმიმართულ და დროებით დახმარებას შინამეურნეოებისა და ბიზნესისათვის და კაპიტალური ინვესტიციების შენარჩუნებას. 2021 წლის ბიუჯეტი ეკონომიკის აღდგენის ხელშეწყობას გააგრძელებს, თუმცა, საქართველოს ფისკალური წესის მოთხოვნის შესაბამისად, ფისკალურ კონსოლიდაციას დაიწყებს. ხელისუფლების მიერ იმ ფისკალური რისკების პროაქტიული მონიტორინგი, რომელიც ელექტროენერგიის შესყიდვების ხელშეკრულებებისა და სახელმწიფო საწარმოებისგან მომდინარეობს, ხელს შეუწყობს ვალის მდგრადობას. სახელმწიფო საწარმოების რეფორმის გეგმა საჯარო სექტორის ეფექტურობას გააუმჯობესებს.

აღსანიშნავია, რომ COVID-19-ით გამოწვეული ეკონომიკური კრიზისისა და საერთაშორისო ტურიზმის შეჩერების ფონზე საერთაშორისო შემოსავლების მკვეთრი შემცირების მიუხედავად, 2020 წელს და 2021 წლის პირველ კვარტალში, Fitch Ratings- მა და S&P Global- მა უცვლელად დატოვა საქართველოს სუვერენული რეიტინგი. ორივე სააგენტო ხაზს უსვამს საქართველოს შედარებით ძლიერ ინსტიტუტურ მექანიზმებს რეგიონულ კონტექსტში და საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტებისგან შედარებითი დაფინანსების მოზიარების შესაძლებლობას.

ჯგუფი აქტიურად ადევნებს თვალყურს რეგიონალური და ადგილობრივი ბაზრის პირობებსა და პოლიტიკურ არასტაბილურობასთან დაკავშირებულ რისკებს და საქართველოს მთავრობის შესაბამის რეაგირებას. საერთაშორისო საზოგადოება აქტიურად არის ჩართული ამ პროცესში და შუამავლის როლს ასრულებს მთავრობასა და ოპოზიციურ პარტიებს შორის. ევროკავშირში გაწევრიანების სურვილი, სავარაუდოდ, ხელს შეუწყობს საქართველოს პოლიტიკურ მოთამაშეებს, განსხვავებული შეხედულებების მიუხედავად, შემდგომ თანამშრომლობა.

ძირითადი რისკი ჯგუფმა შესაძლოა ვერ შეძლოს თავისი საკრედიტო პორტფელის ხარისხის შენარჩუნება.
/გაურკვევლობა

ჯგუფის საკრედიტო პორტფელის ხარისხი შეიძლება გაუარესდეს გარეშე ფაქტორების გამო, რომელიც სცილდება ჯგუფის კონტროლის ფარგლებს, როგორცაა უარყოფითი მოვლენები საქართველოს ეკონომიკაში ან მეზობელი ქვეყნების ეკონომიკაში, კლიენტის შესახებ საკრედიტო ინფორმაციის ხელმიუწვდომლობა ან შეზღუდული ხელმისაწვდომობა, რისკების მართვის პროცედურების შეუსრულებლობა ან საკრედიტო პორტფელის სწრაფი ზრდა.

ჯგუფის კორპორაციული და საინვესტიციო საბანკო საკრედიტო პორტფელი კონცენტრირებულია და რამდენადაც ასეთი მსესხებლები ჯგუფთან გააფორმებენ შემდგომ სასესხო ხელშეკრულებებს, ეს გაზრდის ჯგუფის საკრედიტო და კონტრაგენტის საერთო რისკს აღნიშნულ კონტრაგენტთან დაკავშირებით და შესაძლოა გამოიწვიოს ჯგუფის საკრედიტო პორტფელის ხარისხის გაუარესება.

გარდა ამისა, უზრუნველყოფის ღირებულება, რომელსაც ჯგუფი ფლობს სესხების სანაცვლოდ, შესაძლოა შემცირდეს, რაც, სავარაუდოდ, უარყოფითად აისახება ჯგუფის საქმიანობასა და ფინანსურ მდგომარეობაზე.

**მთავარი
ფაქტორები/
ტენდეციები**

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი და, თავის მხრივ, ჯგუფის საკრედიტო რისკის ღირებულება შეიძლება გაიზარდოს, ერთი მსხვილი მსესხებელის დეფოლტის ან მცირე მსესხებლების დეფოლტის არსებითი კონცენტრაციის შემთხვევაში. კორპორაციული და საინვესტიციო საბანკო საკრედიტო პორტფელი კონცენტრირებულია, 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფის ათი უმსხვილესი კორპორაციული და საინვესტიციო საბანკო მომსახურების მსესხებლები შეადგენენ მომხმარებელზე გაცემული სესხებისა და ფინანსური საიჯარო მოთხოვნების 8.4%-ს, ეს მაჩვენებელი 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით შეადგენდა 8.5%-ს

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფი ფლობს უზრუნველყოფას მთლიან სესხებზე, რომელიც შეადგენს მომხმარებელზე გაცემული მთლიანი სესხების 85.8% -ს. კორპორაციული და საინვესტიციო საბანკო კრედიტებთან დაკავშირებით უზრუნველყოფის ძირითადი ფორმებია: უძრავი ქონების, ქონების, ძირითადი საშუალებების, კორპორაციული გარანტიების, მარაგების, დეპოზიტებისა და ფასიანი ქაღალდების, სატრანსპორტო მოწყობილობების დაკავების უფლება. საცალო მომხმარებლებზე გაცემული კრედიტების უზრუნველყოფის მთავარი ფორმაა საცხოვრებელი ქონების დაკავების უფლება.

საცხოვრებელ და კომერციულ უძრავი ქონების ბაზრებზე კრიზისმა ან ეკონომიკურმა მდგომარეობის ზოგადმა გაუარესებამ იმ დარგებში, რომელშიც ჯგუფის მომხმარებლები ოპერირებენ, შესაძლოა გამოიწვიოს არალიკვიდურობა და სესხების უზრუნველყოფის ღირებულების შემცირება, მათ შორის აღნიშნული სესხების ძირითადი თანხის დაუფარავი ნაშთის შემცირება. გარდა ამისა, უზრუნველყოფის კლებადი ან არასტაბილური ფასები საქართველოში, სავარაუდოდ, ჯგუფისთვის გაართულებს უზრუნველყოფის ღირებულების ზუსტ შეფასებას. თუ ჯგუფის მფლობელობაში არსებული უზრუნველყოფის სამართლიანი ღირებულება მნიშვნელოვნად შემცირდება მომავალში, შესაძლოა საჭირო გახდეს დამატებითი რეზერვები და უზრუნველყოფილი სესხების სავარაუდო დაფარვის დონე მოსალოდნელზე დაბალი იყოს. კანონებსა ან რეგულაციებში შემდგომმა ცვლილებებმა შეიძლება გამოიწვიოს ასეთი უზრუნველყოფის ღირებულების გაუფასურება.

2020 წლის განმავლობაში ჯგუფის საკრედიტო რისკის კოეფიციენტმა 1.9% შეადგინა, ხოლო აღნიშნული მაჩვენებელი 2019 წელს იყო 0.8%. აღნიშნული ზრდა განპირობებული იყო დამატებითი საკრედიტო ზარალით, როგორც საცალო, ასევე კორპორაციული და საინვესტიციო საბანკო სეგმენტებში, რაც ძირითადად უკავშირდებოდა COVID-19-ის პანდემიით გამოწვეულ მაკროეკონომიკური გარემოს გაუარესებასა და მსესხებელთა მოსალოდნელ კრედიტუნარიანობას. 2020 წლის, 2019 და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფის უმოქმედო სესხებმა მომხმარებელზე გაცემული სესხებისა და ფინანსური საიჯარო მოთხოვნების 3.8% , 2.1% და 3.3% შეადგინა.

მიტიგაცია

ჯგუფი მუდმივად აკონტროლებს ბაზრის პირობებს და განიხილავს საბაზრო ცვლილებებს, ასევე ახორციელებს სტრატეგებსა და სცენარულ ანალიზს საკუთარი პოზიციის შესაფუძვლად არახელსაყრელ ეკონომიკურ პირობებში.

ჩვენი საკრედიტო კომიტეტები და საკრედიტო რისკების დეპარტამენტი განსაზღვრავს კონტრაგენტის ლიმიტებს ინდივიდუალური ოპერაციების დამტკიცების მიზნით საკრედიტო რისკის კლასიფიკაციისა და შეფასების სისტემის გამოყენებით. საკრედიტო ხარისხის შემოწმების პროცესი უწყვეტია და უზრუნველყოფს მომხმარებელთა კრედიტუნარიანობის შესაძლო ცვლილებების ადრეულ იდენტიფიკაციას, მათ შორის, უზრუნველყოფის რეგულარულ გადაფასებას, პოტენციური ზარალისა და რისკის შესამცირებლად საჭირო მაკორექტირებელ ზომებს, რომელიც შეიძლება მოიცავდეს დამატებითი უზრუნველყოფის მიღებას ძირითადი საკრედიტო ხელშეკრულებების შესაბამისად.

ჯგუფი მუდმივად აკონტროლებს მიღებული უზრუნველყოფის საბაზრო ღირებულებას. უზრუნველყოფის შეფასებისას, ჯგუფი, უზრუნველყოფის სალიკვიდაციო ღირებულების ასახვის მიზნით, ახდენს აქტივების საბაზრო ღირებულების დისკონტირებას.

საცალო საბანკო საკრედიტო პორტფელის თვალსაზრისით, საცალო მომხმარებლებისთვის სესხების გაცემისას, ჯგუფი მკაცრად იცავს საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი PTI და LTV კოეფიციენტებს, მომხმარებელთა სესხის გადახდისუნარიანობის მკაცრი შეფასების საფუძველზე. ეს კიდევ უფრო ამცირებს საკრედიტო პორტფელის ხარისხის რისკს უძრავი ქონების ფასების შემცირების შემთხვევაში.

COVID-19-ის პანდემიით გამოწვეულ გამოწვევებზე რეაგირების მიზნით, ჯგუფმა 2020 წელს შეცვალა საკრედიტო შეფასების კრიტერიუმები, როგორც ბიზნესის, ასევე საყოფაცხოვრებო სესხებისთვის. ჯგუფმა მოსალოდნელ პროგნოზებში გაითვალისწინა შესაბამისი სექტორებთან დაკავშირებული კორექტირებები, გაზარდა დისქაუნთი გაკირავების შედეგად მიღებულ შემოსავალზე და გაზარდა LTV მოთხოვნები ამ კორექტირების განხორციელებამდე. ჯგუფი ასევე აქტიურად აკონტროლებდა დაზარალებული კლიენტების პორტფელს და შესთავაზა სათანადო კორექტირება სესხის დაფარვის გრაფიკში კლიენტების ფულადი ნაკადების მოთხოვნილებების დასაკმაყოფილებლად, რათა მათ შეძლონ თავიანთი სესხის ვალდებულებების შესრულება. ამასთან, რისკის სათანადო დონეზე მართვის მიზნით, ჯგუფმა დროებით შეწყვიტა მაღალი რისკის საცალო და micro-express სესხების სეგმენტისთვის სესხების გაცემა.

კორპორაციული და საინვესტიციო საბანკო მომსახურების საკრედიტო პორტფელის კონცენტრაციის თვალსაზრისით, ჯგუფი მკაცრად იცავს საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დაწესებულ ლიმიტებს მომხმარებლების რისკებთან დაკავშირებით, აკონტროლებს თავის საკრედიტო პორტფელში კონცენტრაციის დონეს და თავისი უმსხვილესი მსესხებლების ფინანსურ მაჩვენებლებს, იყენებს უზრუნველყოფას ზარალის შესამცირებლად დეფოლტის შემთხვევაში და ინარჩუნებს დივერსიფიცირებულ საკრედიტო პორტფელის სექტორის კონცენტრაციას.

მარეგულირებელ ნორმებთან შესაბამისობის რისკი

ძირითადი რისკი ჯგუფი ოპერირებს განვითარებად მარეგულირებელ გარემოში და ექვემდებარება საქართველოს ეროვნული ბანკის /გაურკვევლობა მარეგულირებელ ზედამხედველობას, რომელიც ზედამხედველობას უწევს საბანკო სექტორსა და ფასიანი ქაღალდების ბაზარს საქართველოში.

საქართველოში საფინანსო სექტორი მკაცრად რეგულირდება. მარეგულირებელი გარემო განაგრძობს განვითარებას. თუმცა, ჩვენ არ შეგვიძლია წინასწარ განვსაზღვროთ, თუ რა მარეგულირებელი ცვლილებები განხორციელდება მომავალში ან რა გავლენას მოახდენს ისინი ჩვენს საქმიანობაზე.

მთავარი ფაქტორები/ ტენდეციები

ჩვენი საბანკო ოპერაციები უნდა შეესაბამებოდეს ჩვენი მარეგულირებელი ორგანოს, საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილ კოეფიციენტებს, მათ შორის სარეზერვო მოთხოვნებს და სავალდებულო ფინანსურ კოეფიციენტებს, აგრეთვე ასევე რეგულარული ანგარიშგების მოთხოვნებს. ჩვენს უნარზე- შევასრულოთ საქართველოს ეროვნული ბანკის არსებული თუ შესწორებული მოთხოვნები- შეიძლება გავლენა იქონიოს მთელმა რიგმა ფაქტორებმა, მათ შორის ისეთმა ფაქტორებმა, რომლებიც სცილდება ჩვენი კონტროლის ფარგლებს, როგორიცაა ბანკის რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივების ზრდა, კაპიტალის მოზიდვის უნარი, აქტივების ხარისხის გაუარესებით გამოწვეული ზარალის და / ან შემოსავლის დონის შემცირება და / ან ხარჯების ზრდა, ბანკის ფასიანი ქაღალდების პორტფელის ღირებულების შემცირება, ასევე გლობალური და საქართველოს ეკონომიკის შესუსტება.

ვინაიდან ჯგუფის საბოლოო მშობელი კომპანია წარმოდგენილია ლონდონის საფინანსო ბირჟის რეგისტრირებული ფასიანი ქაღალდების მთავარ ბაზარზე, იგი ექვემდებარება დიდი ბრიტანეთის ფინანსური მართვისა და ზედამხედველობის ორგანოს (Financial Conduct Authority) მიერ შემუშავებულ რეგულაციებს. ჯგუფში შემავალი კომპანიები აგრეთვე ექვემდებარებიან საქართველოს შესაბამის კანონებსა და რეგულაციებს. ჯგუფის შვილობილი კომპანია ბელორუსში, BNB, შესაბამისად ექვემდებარება ბელორუსის რესპუბლიკის ეროვნული ბანკის (NBRB) მარეგულირებელ კონტროლს.

მიტიგაცია

შესაბამისი რეგულაციების სრული დაცვის უზრუნველყოფის მიზნით, ჯგუფმა ჩამოაყალიბა სისტემები და პროცესები, რომლებიც ხორციელდება ჯგუფის საქმიანობის ყველა დონეზე. უწყვეტი ინვესტიცია ჩვენს მოსახლეობასა და პროცესებში შესაძლებლობას გვაძლევს შევასრულოთ მიმდინარე მარეგულირებელი მოთხოვნები და შევძლოთ რეაგირება მომავალ ცვლილებებზე.

ჩვენი ინტეგრირებული კონტროლის ჩარჩოს შესაბამისად, სათანადო სიფრთხილით ვაფასებთ საკანონმდებლო და მარეგულირებელ ცვლილებების გავლენას ჩვენი ოფიციალური რისკის დადგენისა და შეფასების პროცესების ფარგლებში და, შესაძლებლობის შესაბამისად, აქტიურ მონაწილეობას ვიღებთ შესაბამისი კანონმდებლობის შემუშავებაში. ამ პროცესის ფარგლებში, ჩვენ ვმონაწილეობთ კონსტრუქციულ დიალოგში მარეგულირებელ ორგანოებთან და მივმართავთ გარე კონსულტაციას კანონმდებლობაში შესაძლო ცვლილებებთან დაკავშირებით. შემდეგ შევიმუშავებთ შესაბამის პოლიტიკას, პროცედურებსა და კონტროლის მექანიზმებს ჩვენი შესაბამისობის ვალდებულებების შესასრულებლად.

შესაბამისობის რისკის მართვის ჩარჩოს ეფექტურად გაუმჯობესების, მათ შორის, ახალი მარეგულირებელი მოთხოვნების დროული განხორციელებისათვის ძლიერი ინსტრუმენტების შემუშავებასა და მარეგულირებელთან კომუნიკაციის ფორმალური კავშირისა და კოორდინირებული პროცესის დამყარების მიზნით, ბანკმა განახორციელა შესაბამისი ზომები. ბანკმა ცვლილებები შეიტანა დაკავშირებული მხარის ტრანზაქციების იდენტიფიკაციის, შეფასებისა და მონიტორინგის პოლიტიკასა და პროცესებში. ჩვენი შესაბამისობის რისკის მართვის ჩარჩო, ყველა დონეზე, ექვემდებარება რეგულარულ განხილვას ბანკის შიდა აუდიტის დეპარტამენტისა და გარე უზრუნველყოფის სერვისის პროვაიდერების მიერ.

ლიკვიდობის რისკი

ძირითადი რისკი ჯგუფი ექვემდებარება ლიკვიდობის რისკს, როდესაც მისი აქტივებისა და ვალდებულებების დაფარვის ვადა არ ემთხვევა, **/გაურკვევლობა** ისევე როგორც დაფინანსების ლიკვიდობის რისკს.

მიუხედავად იმისა, რომ ჯგუფი თვლის, რომ საკმარისი სახსრები ექნება მომდევნო 12 თვის განმავლობაში და შემდეგ პერიოდში თავისი სტრატეგიის განსახორციელებლად და ექნება საკმარისი ლიკვიდობა მომდევნო 12 თვის განმავლობაში და შემდეგ პერიოდში, ლიკვიდობის რისკი დამახასიათებელია საბანკო ოპერაციებისთვის და შესაძლოა გაიზარდოს მთელი რიგი ფაქტორების გამო, როგორიცაა დაფინანსების კონკრეტულ წყაროსთან დაკავშირებით გადაჭარბებული მოლოდინები ან მოუწვდომლობა, ცვლილებები საკრედიტო რეიტინგებში ან საერთო ბაზრის მოვლენა, როგორიცაა ფინანსური ბაზრის არასტაბილურობა.

საკრედიტო ბაზრებზე მსოფლიო მასშტაბით ბოლო წლებში აღინიშნა და შესაძლოა კვლავ აღინიშნოს ლიკვიდობისა და გრძელვადიანი დაფინანსების შემცირება გლობალური ეკონომიკური და ფინანსური ფაქტორების შედეგად. კრედიტის ხელმისაწვდომობაზე განვითარებად ბაზრებზე მნიშვნელოვან გავლენას ახდენს ინვესტორთა ნდობის დონე და ფაქტორები, რომელიც გავლენას ახდენს ინვესტორთა ნდობაზე (მაგალითად, ბანკის საკრედიტო რეიტინგების დაქვეითება ან სახელმწიფო ჩარევები ან ვალის რესტრუქტურირება შესაბამის დარგში) ასევე შესაძლოა გავლენა მოახდინოს ფასზე ან დაფინანსების ხელმისაწვდომობაზე ჯგუფის იმ კომპანიებისთვის, რომლებიც აღნიშნულ ბაზრებზე ახორციელებენ საქმიანობას.

მთავარი ფაქტორები/ ტენდეციები

ჯგუფის მიმდინარე ლიკვიდობაზე შეიძლება გავლენა იქონიოს ფინანსური ბაზრის არახელსაყრელმა პირობებმა. თუ ლიკვიდობის უზრუნველყოფის მიზნით, აქტივები გახდება არალიკვიდური ან მათი ღირებულება მნიშვნელოვნად შემცირდება, ჯგუფმა შესაძლოა გადაწყვიტოს ან დასჭირდეს დაფინანსების სხვა წყაროების გამოყენება თავისი ოპერაციების დაფინანსებისთვის და სამომავლო ზრდისთვის. თუმცა, დაფინანსების მხოლოდ შეზღუდული რაოდენობა ხელმისაწვდომი საქართველოს ბანკთაშორის ბაზარზე და დაფინანსების სხვა წყაროების გამოყენებამ შეიძლება წარმოქმნას დამატებითი რისკები, მათ შორის იმის ალბათობა, რომ სხვა დაფინანსების წყაროები იყოს უფრო ძვირი და ნაკლებ მოქნილი. გარდა ამისა, ჯგუფის უნარი, ჰქონდეს დაფინანსების ასეთ გარე წყაროებზე წვდომა, დამოკიდებულია მისთვის ხელმისაწვდომი საკრედიტო ხაზების დონეზე, რაც, თავის მხრივ, დამოკიდებულია ჯგუფის ფინანსურ და საკრედიტო მდგომარეობაზე, აგრეთვე ბაზრის საერთო ლიკვიდობაზე.

მიმდინარე და მოკლევადიანი ლიკვიდობის თვალსაზრისით, ჯგუფი ექვემდებარება თავისი მომხმარებლების მიერ დეპოზიტების დიდი მოცულობით მოულოდნელი, სწრაფი გატანის რისკს. გარემოებები, როდესაც დიდი ალბათობით მომხმარებლები გაიტანენ დიდი მოცულობის დეპოზიტებს, მოიცავს მნიშვნელოვან ეკონომიკურ კრიზისს, ფინანსური ინსტიტუტების მიმართ ნდობის დაკარგვას, ან სოციალურ, ეკონომიკურ თუ პოლიტიკურ არასტაბილურობას. იმ შემთხვევაში, თუ მომხმარებელთა მნიშვნელოვანი ნაწილი სწრაფად ან მოულოდნელად გამოიტანს მოთხოვნამდე ან ვადიან დეპოზიტებს ან არ განახლებს ვადიან დეპოზიტებს დაფარვამდე, ამან შეიძლება მნიშვნელოვანი უარყოფითი გავლენა მოახდინოს ჯგუფის საქმიანობაზე, ფინანსურ მდგომარეობასა და ოპერაციების შედეგებზე.

გარდა ამისა, თუ COVID-19-ის პანდემია განაგრძობს ეკონომიკური საქმიანობის შეფერხებას საქართველოში და მთელ მსოფლიოში, ეს შეიძლება უარყოფითად აისახოს ჯგუფის ლიკვიდობისა და ფინანსურ მდგომარეობაზე.

ჯგუფი მართავს ლიკვიდობის რისკს ლიკვიდობის რისკის მართვის ჩარჩოს გამოყენებით, რომელიც ქმნის ჯგუფის შესაძლებლობას, შესარულოს გადახდის ვალდებულებები როგორც ნორმალურ, ასევე კრიზისულ პირობებში.

ბანკმა შეიმუშავა ბაზელ III- ის ლიკვიდობის მითითებებზე დაფუძნებული მოდელი. იგი ინარჩუნებს სოლიდურ ბუფერს საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ 2017 წლის სექტემბერს შემუშავებული ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტის (LCR) 100% დაცვით. მაღალი LCR ზრდის ჯგუფის მოკლევადიან გამძლეობას. გარდა ამისა, ბანკს აქვს კომფორტული ბუფერი 2019 წლის 1 სექტემბრიდან ამოქმედებული სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტის (NSFR) 100% მოთხოვნის დაცვით. NSFR სოლიდური ბუფერი უზრუნველყოფს სტაბილური დაფინანსების წყაროებს უფრო ხანგრძლივი დროის განმავლობაში. აღნიშნული მიდგომის მიზანია, უზრუნველყოს დაფინანსების ჩარჩოს მოქნილობა ფართო საბაზრო პირობებში ლიკვიდობის უზრუნველსაყოფად. აღსანიშნავია, რომ საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ შემუშავებული LCR და NSFR მოთხოვნები უფრო კონსერვატულია, ბაზელის III-ის ჩარჩოს მიხედვით მოთხოვნილ მინიმალურ დონესთან შედარებით. 2020 წლის, 2019 და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, LCR იყო 138.6%, 136.7% და 120.1%, ხოლო NSFR - 137.5% და 132.5%, 2020 და 2019 წლის 31 დეკემბრის მონაცემებით, ყველა მაჩვენებელი აღემატება საქართველოს ეროვნული ბანკის მინიმალურ მარეგულირებელ მოთხოვნებს.

სხვა საკითხებთან ერთად, ჯგუფი ინარჩუნებს დაფინანსების მრავალფეროვან ბაზას, რომელიც მოიცავს დაფინანსების მოკლევადიან წყაროებს (მათ შორის სავალო საბანკო და კორპორაციული და საინვესტიციო საბანკო მომსახურების მომხმარებელთა დეპოზიტები, ბანკთაშორის სესხები და საქართველო ეროვნული ბანკიდან მიღებული სესხები) და დაფინანსების გრძელვადიან წყაროებს (მათ შორის ვადიანი სავალო საბანკო და კორპორაციული და საინვესტიციო საბანკო მომსახურების დეპოზიტები, საერთაშორისო საკრედიტო ინსტიტუტებიდან მიღებული სესხები და გრძელვადიანი სავალო ფასიანი ქაღალდები).

მომხმარებელთა დეპოზიტები და თამასუქები ჯგუფის დაფინანსების ერთ-ერთი ყველაზე მნიშვნელოვანი წყაროა. 2020 წლის, 2019 და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მომხმარებელთა დეპოზიტებისა და თამასუქების 88.8%, 90.4% და 90.9% სახელშეკრულებლო დაფარვის ვადები შეადგენს ერთ წელს ან ნაკლებს, აქედან 48.4%, 55.4% და 55.5%, ექვედებარებოდა გადახდის მოთხოვნის საფუძველზე. ამავე თარიღების მონაცემებით, წმინდა სესხების თანაფარდობა მომხმარებელთა დეპოზიტებსა და თამასუქებთან, შესაბამისად, იყო 99.7%, 116.1% და 112.6%, ხოლო წმინდა სესხების თანაფარდობა მომხმარებელთა დეპოზიტებსა და თამასუქებთან და DFI-ს 88.1%, 102.0% და 99.0%.

ბანკს ძლიერი მხარდაჭერა აქვს საერთაშორისო საფინანსო ინსტიტუტების მხრიდან. 2020 წლის განმავლობაში ბანკმა მოიხიდა ბევრი ახალი გრძელვადიანი სესხი, როგორც ადგილობრივ ასევე უცხოურ ვალუტაში, საერთო ჯამში 200 მილიონ აშშ დოლარზე მეტის ოდენობით - საერთაშორისო საფინანსო კორპორაციიდან, ევროპის საინვესტიციო ბანკიდან, FMO- ჰოლანდიის განვითარების ბანკიდან სხვა მონაწილე კრედიტორებთან თანამშრომლობით და ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკიდან, რომელთა ნაწილი გამოყენებულ იქნა 2020 წლის განმავლობაში. 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ჯგუფს DFI- სგან მიღებული აჰქონდა 635 მილიონი ლარის გამოუყენებელი გრძელვადიანი სესხები შვიდი წლის დაფარვის ვადით.

გარდა ამისა, საქართველოს საბანკო სექტორისთვის შემუშავებული განახლებული სახედამხედველო გეგმის ფარგლებში, რომელიც მიზნად ისახავს საქართველოში COVID-19- ით გამოწვეული უარყოფითი ფინანსური და ეკონომიკური პრობლემების დაძლევის, საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა გამოაცხადა მზაობა გადახედოს და შეამციროს LCR- ს მოთხოვნები (2020 წლის 1 მაისს, საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა დროებით გააუქმა LCR 75% მოთხოვნა ადგილობრივი ვალუტისთვის ერთწლიანი პერიოდისთვის, ან სანამ დამატებით არ იქნება კომუნიკაცია სეპ-ი მხრიდან), აგრეთვე სავალდებულო სარეზერვო მოთხოვნები, საჭიროების შემთხვევაში. გარდა ამისა, საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა შემოიღო სავალუტო სვოპის (FX swap) ინსტრუმენტები და უკვე გააფართოვა რეპო გარიგებით გათვალისწინებული ფასიანი ქაღალდებისთვის დასაშვებობის კრიტერიუმები და აღნიშნული ექვემდებარება გადახედვას, საჭიროების შემთხვევაში, ადგილობრივი ვალუტის ლიკვიდობის უზრუნველსაყოფად.

კაპიტალის რისკი

ძირითადი რისკი ბანკის წინაშე დგას საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი კაპიტალის ადეკვატურობის მინიმალური /გაურკვევლობა მოთხოვნების შეუსრულებლობის რისკი.

ბანკი, ისევე როგორც საქართველოში რეგულირებადი ყველა საფინანსო ინსტიტუტი, ვალდებულია დაიცვას საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი კაპიტალის ადეკვატურობის მოთხოვნები. კაპიტალის ადეკვატურობის მინიმალური მოთხოვნების შეუსრულებლობამ შეიძლება მნიშვნელოვანი უარყოფითი გავლენა იქონიოს ჯგუფზე და საფრთხე შეუქმნას მის სტრატეგიულ მიზნებს.

მთავარი ფაქტორები/ ტენდეციები

2017 წლის დეკემბრიდან ბანკი ექვემდებარება საქართველოს ეროვნული ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის შესახებ რეგულაციას, რომელიც ემყარება საბანკო ზედამხედველობის ბაზელის კომიტეტი ბაზელ III-ის სტანდარტებს. ახალი გაზრდილი მოთხოვნები ეტაპობრივად დაინერგება რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივებთან მიმართ კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტების მოთხოვნით, რომელიც ძალაში შედის 2023 წლის მარტის ბოლოსთვის (2020 წლის მარტში და შემდეგ შეტანილი ცვლილებების გათვალისწინებით, ქვემოთ აღწერილი COVID-19-ის პანდემიის შედეგებზე საქართველოს ეროვნული ბანკის რეაგირების ფარგლებში).

ჩვენს უნარზე- შევასრულოთ საქართველოს ეროვნული ბანკის არსებული თუ შესწორებული მოთხოვნები- შეიძლება გავლენა იქონიოს მთელმა რიგმა ფაქტორებმა, მათ შორის ისეთმა ფაქტორებმა, რომლებიც სცილდება ჩვენი კონტროლის ფარგლებს, როგორცაა ბანკის რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივების ზრდა, კაპიტალის მოზიდვის უნარი, აქტივების ხარისხის გაუარესებით გამოწვეული ზარალის და/ან შემოსავლის დონის შემცირება და/ან ხარჯების ზრდა, ბანკის ფასიანი ქაღალდების პორტფელის ღირებულების შემცირება, ასევე გლობალური და საქართველოს ეკონომიკის შესუსტება.

2020 წლის მარტში, COVID-19 პანდემიის საპასუხოდ, საქართველოს ეროვნულ ბანკთან შეთანხმებით, ბანკმა შექმნა 400 მილიონი ლარის საერთო რეზერვი ბანკის ადგილობრივი აღრიცხვის ბაზაზე, რომელიც გამოიყენება კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტების გასაანგარიშებლად. აღნიშნული რეზერვი მოიცავს მთლიანი ეკონომიკური ციკლის განმავლობაში ბანკის საკრედიტო პორტფელის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალთან დაკავშირებით საქართველოს ეროვნული ბანკის მოლოდინს. ამან განაპირობა კაპიტალის კოეფიციენტების შემცირება 2020 წელს, რომელიც მაინც აღემატებოდა მინიმალურ მარეგულირებელ მოთხოვნებს.

ამასთან, თუ COVID-19-ის პანდემია განაგრძობს ეკონომიკური საქმიანობის შეფერხებას საქართველოში და მთელ მსოფლიოში, ეს შეიძლება უარყოფითად აისახოს ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის მდგომარეობაზე.

მიტიგაცია

ჯგუფი ინარჩუნებს აქტიურად მართულ კაპიტალის ბაზას მისი ბიზნესისთვის დამახასიათებელი რისკების დასაფარავად. ჩვენი კაპიტალის ადეკვატურობის მართვის ფარგლებში, მუდმივად ვაკვირდებით ბაზრის პირობებს და ვანალიზებთ ბაზარზე განხორციელებულ ცვლილებებს, ასევე ვატარებთ სტრეს-ტესტებს და სცენარულ ანალიზს საკუთარი პოზიციის შესამოწმებლად არახელსაყრელ ეკონომიკურ, საბაზრო და მარეგულირებელი ცვლილებების პირობებში. კაპიტალის პოზიციას მუდმივად აკონტროლებს ხელმძღვანელობა, ასევე სამეთვალყურეო საბჭო, რათა უზრუნველყოს გონივრული მართვა და, საჭიროების შემთხვევაში, ზომების დროულად მიღება.

2019 წელს განვახორციელეთ კაპიტალის ოპტიმიზაცია ბანკის კაპიტალის პოზიციის განმტკიცებისა და პოტენციური სარგებელის რეალიზაციის უზრუნველსაყოფად. ამ მიზნით, 2019 წელს ბანკმა საქართველოდან პირველად განათავსა 100 მილიონი აშშ დოლარის დამატებითი პირველადი კაპიტალის (AT1) ობლიგაციები ირლანდიის საფონდო ბირჟაზე. აღნიშნული ტრანზაქცია დაეხმარა საქართველოს ბანკს კაპიტალის სტრუქტურის ოპტიმიზაციაში სავალუტო თვალსაზრისით და უზრუნველყო ბუნებრივი ჰეჯი დოლარიზებული ეკონომიკის პირობებში. გარდა ამისა, 2019 წლის დეკემბერში, ბანკმა ხელი მოაწერა 107 მილიონი დოლარის მოცულობის 10 წლიან სუბორდინირებულ სინდიცირებულ სესხის ხელშეკრულებას, რომელიც მას გამოუყო FMO-მ - ნიდერლანდების სამეწარმეო განვითარების ბანკმა - სხვა კრედიტორებთან ერთად, ბაზელ III-ის რეგულაციების ფარგლებში. გარდა ამისა, 2020 წლის დეკემბერში ბანკმა ხელი მოაწერა შესწორებას სესხის ექსპოზიციის დამატებით 20 მილიონი აშშ დოლარით გაზრდის თაობაზე.

2020 წლის მარტში, COVID-19-ის გლობალურ გავლენასთან და ამ გავლენის პოტენციურ ხანგრძლივობასთან დაკავშირებით გაურკვევლობის დონის გათვალისწინებით, სამეთვალყურეო საბჭომ 2020 წლის ყოველწლიურ საერთო კრებაზე გადაწყვიტა, აქციონერებს არ გაუნაწილოს 2019 წლის დივიდენდი.

გარდა ამისა, საქართველოს საბანკო სექტორისთვის შემუშავებული განახლებული სამეთვალყურეო გეგმის ფარგლებში, რომელიც მიზნად ისახავს საქართველოში COVID-19-ით გამოწვეული უარყოფითი ფინანსური და ეკონომიკური პრობლემების დაძლევის, საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა გაატარა გარკვეული ზომები კაპიტალის ადეკვატურობის მოთხოვნებთან დაკავშირებით, რათა ბანკებს საშუალება ჰქონდეთ გამოიყენონ არსებული მარეგულირებელი კაპიტალის ბუფერები რთულ ფინანსურ პირობებში მომხმარებელთა დასახმარებლად, აგრეთვე, შეძლებისდაგვარად, გააგრძელონ ნორმალური ბიზნესი საქმიანობა და ხელი შეუწყონ ეკონომიკის განვითარებას მიმდინარე საკრედიტო ოპერაციების მეშვეობით:

- კომპინირებული ბუფერი - რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივების 2.5% -ის კონსერვაციის ბუფერის მოთხოვნა შემცირდა 0% -მდე.
- პილარ 2-ის მოთხოვნები:
 - სავალუტო საკრედიტო რისკის ბუფერის (CICR) მოთხოვნა შემცირდა ორი მესამედით.
 - დამატებითი საკრედიტო პორტფელის კონცენტრაციის რისკის ბუფერის განსაზღვრა (HHI) და წმინდა GRAPE (რისკების შეფასების საერთო პროგრამა) ბუფერის მოთხოვნები ძირითადი პირველადი კაპიტალზე (CET1) და 1 რიგის კაპიტალზე, რომელიც დაიგეგმა 2020 წლის მარტის ბოლოს, გადაიდო განუსაზღვრელი ვადით.
 - შესაძლებლობა, სრულად ან ნაწილობრივ გაუქმდეს Pillar 2-ის ბუფერის დარჩენილი მოთხოვნები (HHI, CICR, წმინდა GRAPE), თუ აუცილებელია, დარჩეს ღია.
- იმ პერიოდში, როცა ბანკებს უფლება აქვთ ნაწილობრივ და სრულად გამოიყენონ Pillar 2 და კონსერვაციის ბუფერები, ბანკებს ეკრძალებათ კაპიტალის განაწილება ნებისმიერი ფორმით.
- ბანკებს მიეცემათ საკმარისი დრო კაპიტალის ბუფერების შესაქმნელად.

ჯგუფის კაპიტალის პოზიცია რჩება ძლიერი და საკმაოდ აღემატება ჩვენს მინიმალურ მარეგულირებელ მოთხოვნებს. 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, 400 მილიონი ლარის ოდენობით ადგილობრივი მარეგულირებელი აღრიცხვის ზოგადი რეზერვის ათვისებით, ბანკის ბაზელ III-ს ჩარჩოს ძირითადი პირველადი კაპიტალის (CET1), პირველადი კაპიტალის (Tier 1) და მთლიანი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტები იყო 10.4%, 12.4% და 17.6%,

რაც მნიშვნელოვნად აღემატება მინიმალურ 7.4%, 9.2% და 13.8%, მოთხოვნებს.

საოპერაციო რისკი, კიბერუსაფრთხოება, საინფორმაციო სისტემები და ფინანსური დანაშაული

ძირითადი რისკი / გაურკვევლობა ჩვენ წინაშე დგას კიბერ შეტევების, ჩვენს სისტემებზე არასანქცირებული წვდომის მცდელობისა და ფინანსური დანაშაულების რისკი, აგრეთვე საბანკო საქმიანობის პროცესების ან სისტემების გაუმართაობის ან ადამიანური ფაქტორების/შეცდომების რისკი, რამაც შესაძლოა შეაფერხოს მომხმარებელთათვის მომსახურებების გაწევა, გამოიწვიოს ფინანსური ზარალი და სამართლებრივი ან მარეგულირებელი შედეგები და / ან გავლენა იქონიოს ჩვენს რეპუტაციაზე.

აღნიშნული საფრთხეების მართვის მიზნით, ჩვენ მნიშვნელოვნად დამოკიდებულნი ვართ ჩვენი რისკების მართვის, შიდა კონტროლის მექანიზმებისა და სისტემებისა და შიდა პროცესების გამართულ ფუნქციონირებაზე, მათ შორის მონაცემთა დაცვასთან, IT-სა და ინფორმაციულ უსაფრთხოებასთან დაკავშირებულ მოთხოვნებთან შესაბამისობაზე.

შეიძლება მნიშვნელოვნად დავზარალდეთ, თუ ვერ შევამცირებთ ფინანსური დანაშაულის ხელშესაწყობად ჩვენი პროდუქციისა და მომსახურების გამოყენების რისკს.

ჩვენზე ასევე შეიძლება უარყოფითად იმოქმედოს შიდა თაღლითობის რისკებმა ჩვენი ოპერაციების, მათ შორის დიჯიტალიზაციის, გაზრდილი კომპლექსურობის გათვალისწინებით.

მთავარი ფაქტორები/ტენდეციები

ბოლო რამდენიმე წლის განმავლობაში, ინფორმაციული უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული საფრთხეები იზრდება და ჩვენთვის ცნობილი გახდა მთელ რიგ მსხვილ ორგანიზაციებზე კიბერ თავდასხმების შესახებ. საბედნიეროდ, ჩვენს ოპერაციებზე მნიშვნელოვანი გავლენა არ მოუხდენია ასეთ შემთხვევებს და არ გვექონია კიბერ თავდასხმის შემთხვევა. გარეშე საფრთხეების პროფილი მუდმივად იცვლება და, ჩვენი აზრით, ასეთი საფრთხეები კვლავ გაიზრდება.

ბოლო რამდენიმე წელია, ჩვენი საქმიანობის გაფართოებისა და საბანკო პროდუქტებისა და სერვისების უფრო დიჯიტალიზაციის გაზრდის შესაბამისად გაზრდა ელექტრონული დანაშაულები, მათ შორის თაღლითობის შემთხვევები, თუმცა ზარალი მნიშვნელოვანი არ არის. ფულის გათეთრების (ML) და ტერორიზმის დაფინანსების (TF) რისკები, რომელთა თავიდან ასაცილებლად ბანკს მიღებული აქვს ზომები, გლობალური მასშტაბით იზრდება. ბანკი აგრძელებს ML / TF-ს წინააღმდეგ ბრძოლის მკაცრი მარეგულირებელ და საზედამხედველო მოთხოვნების დაცვას. აღნიშნული მოთხოვნების შეუსრულებლობას შესაძლოა შედეგად მოჰყვეს იძულებითი ქმედებები მარეგულირებლის მხრიდან, რამაც შეიძლება გამოიწვიოს ფულადი ჯარიმა და უარყოფითად იმოქმედოს ჯგუფის რეპუტაციაზე.

მიტეგაცია

შემუშავებული გვაქვს ინტეგრირებული კონტროლის ჩარჩო, რომელიც მოიცავს საოპერაციო რისკების მართვას, IT სისტემებს და კორპორაციულ და სხვა მონაცემთა დაცვას, რომელთაგან თითოეულს მართავს ცალკე განყოფილება.

ჩვენ შევიმუშავეთ ფულის გათეთრების (AML) და ტერორიზმის დაფინანსების საწინააღმდეგო (CTF) პოლიტიკა, რომელიც მოიცავს რისკზე დაფუძნებულ მიდგომას (RBA) ფულის გათეთრებისა და ტერორიზმის დაფინანსების (ML/FT) რისკების მიმართ, პროგრამას „იკნობდე შენს კლიენტს“ (KYC), ტრანზაქციების მონიტორინგს, სანქციებს და ტრანზაქციების სკრინინგს, ტრანზაქციების რეპორტინგს, საკორესპონდენტო ურთიერთობების შეფასებასა და მონიტორინგს და სასწავლო პროგრამებს. აღნიშნული ჩარჩო შემუშავებულია ადგილობრივი კანონმდებლობის, საერთაშორისო სტანდარტების ფინანსურ ქმედებათა სპეციალური ჯგუფის (FATF) რეკომენდაციებისა და საერთაშორისო ფინანსური სანქციების პროგრამების შესაბამისად. ჩვენ ვაგრძელებთ AML-ის შესაბამისობის გაუმჯობესებას, ბანკის AML შესაბამისობის ჩარჩოს, პოლიტიკისა და პროცედურების განმტკიცებით (მათ შორის, ML/CTF რისკის მართვის პოლიტიკა, KYC და კლიენტთა მიღების პოლიტიკა). მნიშვნელოვანი რესურსები განვახორციელებთ ML/FT რისკის მართვის შესაძლებლობების კიდევ უფრო გასაუმჯობესებლად, მათ შორის ტრანზაქციების მონიტორინგის თვალსაზრისით. შემუშავებული გვაქვს მარეგულირებელი ცვლილებების მართვის პროცესი, რომელიც უზრუნველყოფს ახალ რეგულაციებთან დროულ შესაბამისობას.

ვადგენთ და ვაფასებთ საოპერაციო რისკის კატეგორიებს ჩვენი რისკის მართვის ჩარჩოს ფარგლებში, განვსაზღვრავთ კრიტიკული რისკის ზონებს ან მაღალი რისკის ჯგუფებს და ვადგენთ უსაფრთხოების პოლიტიკასა და პროცედურებს ამ რისკების შესამცირებლად.

უწყვეტი ტექნოლოგიური მიღწევების გათვალისწინებით, რომლებიც აუცილებლად იწვევს კიბერ საფრთხის ლანდშაფტის შეცვლას, ჩვენ ვალდებული ვართ განვახორციელოთ პროფილაქტიკური და რეაქტიული ზომები, რათა დავიცვათ ყველა ფორმით წარმოდგენილი ინფორმაცია დაკარგვისგან, არასანქცირებული წვდომისგან, გამოყენებისგან, გამჟღავნებისგან, შეცვლისგან ან განადგურებისგან. ამ მიზნით, შევქმენით ინფორმაციის უსაფრთხოების დაცვის პროგრამა, რომელიც შესაბამისობაშია ამჟამინდელ ბიზნესთან და მარეგულირებელ მოთხოვნებთან და ახალი საფრთხის ლანდშაფტთან.

პოლიტიკა და სტანდარტები: რისკის მართვის განყოფილებას შემუშავებული აქვს ინფორმაციის უსაფრთხოების პოლიტიკისა და სტანდარტების ყოვლისმომცველი კომპლექსი, რომლებსაც განახლების მიზნით რეგულარულად განიხილავს აღნიშნული განყოფილება. აღნიშნული პოლიტიკა და სტანდარტები, რომლებსაც ყოველწლიურად განიხილავს და ამტკიცებს შესაბამისი მმართველი ორგანოები, შეესაბამება სექტორში მოქმედ ალიარებულ სტანდარტებს, როგორიცაა სტანდარტებისა და ტექნოლოგიების ეროვნული ინსტიტუტის (NIST) და სტანდარტიზაციის საერთაშორისო

ორგანიზაციის (ISO) მიერ განსაზღვრული სტანდარტები, აგრეთვე შიდა არხებით ხელმისაწვდომია ყველა შესაბამისი პერსონალისთვის.

ინფორმაციული უსაფრთხოების შიდა და გარე შემოწმება: ჩვენი რისკების მართვის, შიდა კონტროლისა და სისტემების ადეკვატურობისა და ეფექტურობის უზრუნველყოფის მიზნით, ვატარებთ ინფორმაციული უსაფრთხოების რეგულარ შემოწმებებს შიდა აუდიტს და გარე კონსულტანტების დახმარებით. ჩვენი შიდა აუდიტის დეპარტამენტი დამოუკიდებლად აფასებს ბანკში კონტროლის მთლიან გარემოს, გასცემს რეკომენდაციებს და აკონტროლებს კონტროლის დონისძიებების განხორციელებას. წელიწადში ერთხელ, ჩვენ ვიწვევთ გარე აუდიტორებს კიბერ უსაფრთხოების აუდიტის ჩასატარებლად. გარდა ამისა, რეგულარულად ვახორციელებთ ავტორიზირებულ სიმულაციურ შეტევებს ჩვენს სისტემაზე. წელიწადში ერთხელ ვატარებთ შეღწევადიობის ტესტირებას და ვატარებთ მოწყვლადობის შეფასებას კვარტალურად.

წვდომის მართვა: შემუშავებული გვაქვს წვდომის კონტროლის მექანიზმები ზოგადი პრინციპების საფუძველზე, როგორცაა მინიმალური პრივილეგიების წვდომა, მოვალეობების გამიჯვნა, სიღრმისეული დაცვა და მოვალეობების შესაბამისი პრივილეგიები. მუდმივად ვცდილობთ არსებული კონტროლის განახლებას. ჩვენი თანამშრომლებისთვის რომლებიც დისტანციურად მუშაობენ COVID-19-ის პანდემიის გამო, დისტანციურ მუშაობასთან დაკავშირებული ინფორმაციული და კიბერუსაფრთხოების რისკების აღმოფხვრის მიზნით, ჩვენ შევიმუშავეთ მონიტორინგის ახალი წესები და გამაფრთხილებლები, ასევე შევცვალეთ ბარიერები დაუცველი სახლის ქსელებიდან მუშაობისას შესაბამისი აქტივობის დასადგენად და გავამკაცრეთ უსაფრთხოების მოთხოვნები დისტანციური წვდომის მისაღებად.

ვენდორის უსაფრთხოება: მიუხედავად იმისა, რომ ვენდორთან ეფექტური ურთიერთობა არსებითია ჩვენი წარმატებისთვის, ვაცნობიერებთ, რომ მათ შეუძლიათ მნიშვნელოვანი საფრთხე შეუქმნან ჩვენს ინფორმაციულ უსაფრთხოებას. შევიმუშავეთ ვენდორის ინფორმაციული უსაფრთხოების ვადებისა და ბიზნესის უწყვეტობის პრაქტიკის შეფასების ყოვლისმომცველი პროცედურა. შერჩევის პროცესის ფარგლებში, ვენდორები ექვემდებარებიან ინფორმაციის უსაფრთხოების გულდასმით შეფასებას. აუცილებელი სახელშეკრულებო და ტექნიკური კონტროლი ხორციელდება ინფორმაციული უსაფრთხოების სფეროში ვენდორის სათანადო შეფასების შედეგების შესაბამისად. ვენდორთან არსებული ურთიერთობები ექვემდებარება, მინიმუმ, ყოველწლიურ მონიტორინგს და გადახედვას, რათა დადგინდეს მათი შესაბამისობა ინფორმაციული უსაფრთხოების მოთხოვნებთან. ვენდორთან ურთიერთობის შეწყვეტა ექვემდებარება გასვლის პროცედურებს, რათა დაცული იყოს ჩვენი ინფორმაციის კონფიდენციალურობა, მთლიანობა, ხელმისაწვდომობა და ანგარიშვალდებულება.

ცნობიერების ამაღლების პროგრამები: ჩვენ ვატარებთ ცნობიერების ამაღლების კამპანიას, რათა თანამშრომლებს დავეხმაროთ ინფორმაციული უსაფრთხოების საკითხებში გარკვევასა და შესაბამისი რეაგირებაში. ინფორმაციული უსაფრთხოების ტრენინგი სავალდებულო მოთხოვნაა ჩვენი ყველა პერსონალისათვის ონბორდინგის ფარგლებში, შემდეგ კი - წელიწადში ერთხელ. კვარტალში ერთხელ, ჩვენი თანამშრომლების მიერ შეტევების გამოვლენისა და მათზე რეაგირების უნარის შემოწმების მიზნით, კიბერ უსაფრთხოების დეპარტამენტი იყენებს ფიშინგის მეთოდს. პერიოდულად, ინფორმაციული უსაფრთხოების დეპარტამენტი შიდა არხებით აგზავნის ინფორმაციულ ელ.წერილებს და ავრცელებს შეტყობინებებს არსებული ინფორმაციული უსაფრთხოების საფრთხეების შესახებ.

COVID-19-ის პანდემიის შემთხვევაში, ჩვენი თანამშრომლებისთვის შევიმუშავეთ სპეციალური სავალდებულო სასწავლო კურსი დისტანციურად უსაფრთხოდ მუშაობის შესახებ, რათა თავი დაიცვან ინფორმაციული უსაფრთხოების საფრთხეებისგან (მათ შორის, ფიშინგური წერილები, რომლებიც შეიცავენ ინფორმაციას COVID-19-ის შესახებ).

მოსყიდვისა და კორუფციის თავიდან აცილების მიზნით, საქართველოს ბანკი უზრუნველყოფს შესაბამისი შიდა კონტროლის ხელმისაწვდომობასა და ეფექტურად მუშაობას. ბანკი ასევე იყენებს პროგრამას „იკონოდე შენს თანამშრომელს“ (KYE), რომლის საფუძველზეც ბანკი ატარებს სხვადასხვა კვლევის პროცედურებს რეკრუტირების, დასაქმებისა და სამუშაოს დატოვების ეტაპებზე. 2020 წელს ბანკში არანაირი ინციდენტი არ დაფიქსირებულა, აგრეთვე ბანკს არ მიუღია ჯარიმები მოსყიდვის ან კორუფციის გამო.

ბანკის შიდა აუდიტის სამსახური უზრუნველყოფს ჩვენი რისკების მართვის, შიდა კონტროლისა და არსებული სისტემების მუშაობის ადეკვატურობასა და ეფექტურობას. საოპერაციო რისკის აღნიშნული ტიპები შედის აუდიტისა და რისკების მართვის კომიტეტების რეგულარულ დღის წესრიგში და ხშირად განიხილება სამეთვალყურეო საბჭოს დონეზე.

COVID-19-ის პანდემიის ზემოქმედების რისკი

ძირითადი რისკი COVID-19-ის ეპიდემიის გავრცელება გლობალურ პანდემიად გამოცხადდა 2020 წლის დასაწყისში და კვლავ სწრაფად **/გავრცელებლობა** ვრცელდება მთელ მსოფლიოში. ვირუსის გავრცელებას მოჰყვა ეკონომიკის გაჩერება მსოფლიო მასშტაბით. საქართველოში სრული ლოქდაუნი და ქვეყანაში საგანგებო მდგომარეობა 2020 წლის 21 მარტს გამოცხადდა, რომელიც გავრცელდა დაახლოებით ორი თვის განმავლობაში, რის შემდეგაც მთავრობამ ეტაპობრივად დაიწყო შეზღუდვების მოხსნა და ეკონომიკის გახსნა.

საქართველოში ეპიდემიის გავრცელება ადრეულ ეტაპზე არ იყო ისეთი მწვავე, როგორც ბევრ სხვა ქვეყანაში, რადგან საქართველოს მთავრობამ მნიშვნელოვანი ნაბიჯები გადადგა ვირუსის გავრცელების აღსაკვეთად, რომელიც მოიცავდა ფრენების აკრძალვებს ადრეულ ეტაპზე, სკოლებისა და ბიზნესების დახურვას და აუცილებელი მაღაზიებისა და

სერვისების გარდა, ეკონომიკური საქმიანობების სრულ შეზღუდვას. მაისის შუა რიცხვებიდან ბიზნესები თანდათან გაიხსნა, მაგრამ საერთაშორისო ფრენები მხოლოდ შეზღუდული რაოდენობის ქვეყნებთან განახლდა 2020 წლის აგვისტოდან. COVID-19-ის შემთხვევების ზრდამ 2020 წლის შემოდგომაზე გამოიწვია საცალო ვაჭრობისა და სასტუმროების სექტორებში მკაცრი იზოლაციის ღონისძიებების შემოღება 2020 წლის ნოემბრის ბოლოს, აგრეთვე კომენდანტის საათის დაწესება და საზოგადოებრივი ტრანსპორტის აკრძალვა, ხოლო სხვა ეკონომიკური საქმიანობების სფეროებს სრულმასშტაბიანი „ლოკდაუნი“ არ შეეხებიათ, აპრილი-მაისისგან განსხვავებით. მუდმივად ვაკვირდებით გავლენას ჩვენს საქმიანობაზე, მომხმარებლებსა და თანამშრომლებზე.

ჯერ კიდევ გაურკვეველია COVID-19 პანდემიის შედეგად გამოწვეული მსოფლიო მასშტაბით ეკონომიკური აქტივობის შეჩერების მასშტაბები. საქართველოს ეკონომიკა კარგად არის დივერსიფიცირებული როგორც სექტორების, ისე სავაჭრო პარტნიორ ქვეყნებზე დამოკიდებულების თვალსაზრისით; თუმცა, იმ შემთხვევაში, თუ ვირუსმა კვლავ მსოფლიო მასშტაბით გაჩერება გამოიწვია, მოსალოდნელია მნიშვნელოვანი უარყოფითი გავლენა საქართველოში სასტუმროების სექტორზე. აღნიშნულმა აგრეთვე შესაძლოა გავლენა იქონიოს საქართველოს ეკონომიკის სხვა სფეროებზე, როგორიცაა უძრავი ქონება. COVID-19-ის გავრცელების გაგრძელებამ, პროტექციონიზმმა და ძირითადი სავაჭრო პარტნიორების მუშაობის შეწყვეტამ, რეგიონალური კონფლიქტებისა და უსაფრთხოების საფრთხეების გაძლიერებასთან ერთად, შეიძლება ზიანი მიაყენოს ინვესტიციებს და შეამციროს გარე მოთხოვნა, განსაკუთრებით ტურიზმის სექტორში, უფრო დიდი ხნის განმავლობაში. სტრუქტურული რეფორმების დაგვიანებამ შეიძლება გააღრმავოს კრიზისის საზიანო შედეგები. ოპოზიციის მხრიდან ახალი პარლამენტისთვის გამოცხადებულმა ბიოკოტმა შეიძლება გააძაპოს მდგომარეობა და უარყოფითად იმოქმედოს ეკონომიკის აღდგენაზე.

მთავარი ფაქტორები/ ტენდეციები

COVID-19-ის პანდემიის შედეგად საქართველოში ეკონომიკური აქტივობა მნიშვნელოვნად შენედა. საქსტატის მონაცემების საფუძველზე, 2020 წელს რეალური მშპ შემცირდა 6,2% -ით ლოკდაუნისა და საერთაშორისო ტურიზმის შეჩერების გამო. 2020 წლის მარტის ბოლოს შემოდებული მკაცრი შეზღუდვების, მათ შორის კომენდანტის საათის დაწესებისა და კერძო მანქანით მგზავრობის ორკვირიანი აკრძალვის ფონზე თავიდან შესაძლებელი იყო COVID-19-ის შემთხვევის რაოდენობის მართვა. 2020 წლის ივნისის შუა რიცხვებში ბიზნესი გაიხსნა და საერთაშორისო ფრენები განახლდა შეზღუდული რაოდენობის ქვეყნებთან. COVID-19-ის შემთხვევების ზრდამ 2020 წლის შემოდგომაზე გამოიწვია საცალო ვაჭრობისა და სასტუმროების სექტორებში მკაცრი იზოლაციის ღონისძიებების ხელახლა შემოღება 2020 წლის დეკემბერში და 2021 წლის იანვარში, აგრეთვე ღამის საათებში კომენდანტის საათის დაწესება. მთავრობამ სწრაფი რეაგირება მოახდინა და განახორციელა მხარდაჭერის ღონისძიებები ბიზნესისა და შინამეურნეობებისთვის ლოკდაუნის ყველა ეტაპზე, მათ შორის უზრუნველყო ჯანმრთელობასთან დაკავშირებული ხარჯები, სოციალურად დაუცველი ოჯახებისთვის ტრანსფერები და მცირე და საშუალო ბიზნესის და ყველაზე მეტად დაზარალებული სექტორების ბიზნესის მხარდაჭერა. 2020 წლის ნოემბერში წლიური ინფლაცია შემცირდა 3.8% -მდე, 2020 წლის აპრილში აღნიშნულმა მაჩვენებელმა მიაღწია პიკს 6,9% -ს, რაც ძირითადად გამოწვეული იყო სურსათის ფასების ზრდით ლოკდაუნის პერიოდში, რაც შიდა მომარაგების შეფერხებაზე მიუთითებს. 2020 წლის ბოლოს ინფლაციამ 2.4% შეადგინა, რაც გამოწვეული იყო მთავრობის მიერ დაბალი მოცულობის ენერგიის მომხმარებლებისთვის კომუნალური გადასახადების სუბსიდირებით. მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტი 2020 წელს მშპ-ს 12.3% -მდე გაიზარდა. სავაჭრო დეფიციტი შემცირდა, რადგან იმპორტი უფრო შემცირდა, ვიდრე ექსპორტი. პანდემიის დაწყებიდან ტურისტების ნაკადი შეჩერდა. ხოლო, ფულადი გზავნილები გაიზარდა, რადგან 2020 წლის მაისიდან ევროკავშირიდან, თურქეთიდან, უკრაინიდან და სხვა ქვეყნებიდან ფულადი გზავნილები განახლდა. საგარეო დაფინანსება უზრუნველყოფილია საერთაშორისო საფინანსო ინსტიტუტების სესხებით, ხოლო პირდაპირმა უცხოურმა ინვესტიციებმა შეადგინა 616,9 მლნ აშშ დოლარი (მშპ – ს 3.9% 2020 წელს), რაც 52.9% -ით ნაკლებია წინა წელთან შედარებით. 2020 წელს ქართული ლარი აშშ დოლარის მიმართ 14.3% -ით გაუფასურდა. საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა დაიწყო უცხოური ვალუტის გაყიდვები ადგილობრივ ვალუტაზე ზეწოლის შესამსუბუქებლად და ინფლაციის მოლოდინების მოსათოკად. უცხოური ვალუტის გაყიდვების მიუხედავად, საერთაშორისო რეზერვები გაიზარდა, რომლებიც დონორების მხარდაჭერით შეივსო.

პერსპექტივები ძალიან გაურკვეველია. პანდემიის მასშტაბი, ეფექტური მკურნალობის ხელმისაწვდომობა და მასთან დაკავშირებული გავლენა ეკონომიკურ საქმიანობაზე ძნელად პროგნოზირებადია. შესაბამისად, მოკლევადიან პერსპექტივაში მომსახურების სექტორში ეკონომიკური აქტივობას კვლავ პრობლემები ექნება. მეორე მხრივ, ეფექტური ვაქცინის მოსალოდნელზე სწრაფად შემუშავებამ და განაწილებამ შეიძლება გაზარდოს ნდობა, ხელი შეუწყოს ტურიზმს და ინვესტიციების ზრდას და დააჩქაროს ეკონომიკის გამოცოცხლება.

2020 წლის მარტის ბოლოს, საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა წარმოადგინა საქართველოს საბანკო სექტორის ზედამხედველობის განახლებული გეგმა, რომლის მიზანი იყო მსოფლიო მასშტაბით COVID-19-ის პანდემიით გამოწვეული უარყოფითი ფინანსური და ეკონომიკური გამოწვევების შემსუბუქება. ღონისძიებები, რომლებიც დაუყოვნებლივ განხორციელდა, ძირითადად მიმართული იყო კაპიტალის ადეკვატურობისა და ლიკვიდობის ინიციატივებზე, რამაც საშუალება მისცა ბანკებს გამოიყენონ კაპიტალის ბუფერები მომხმარებელთა დასახმარებლად ფინანსური სტრესის პერიოდში, რათა განაგრძონ ნორმალური ბიზნესი საქმიანობა და რეალური ეკონომიკის დაკრედიტება.

მთავრობისა და საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ განხორციელებული ინიციატივების დეტალური აღწერა იხილეთ 16 - 18 გვერდებზე, COVID-19-ზე რეაგირების საგანგებო ღონისძიებების ქვეთავი.

მიტიგაცია

ჯგუფმა დანერგა მდგრადობის მთელი რიგი პროტოკოლები და ბიზნესის უწყვეტობის გეგმა (BCP), რომელიც მიზნად ისახავს COVID-19-ის გავრცელების შეჩერებას საქართველოში და ჩვენს ბიზნესს საქმიანობასა და საზოგადოებაზე უარყოფითი გავლენის შემსუბუქებას. BCP-ის შემუშავება დაიწყო თავიდანვე, 2020 წლის იანვრის ბოლოს, რათა ყველა ჩვენი ოპერაცია წარმატებით ადაპტირებულიყო ახალ ოპერაციულ გარემოსთან, ხოლო ჩვენი ყველა თანამშრომლისა და მომხმარებლის ჯანმრთელობისა და უსაფრთხოების დაცვა ნომერ პირველ პრიორიტეტად დავისახეთ. ჩვენი BCP

მოიცავს შემდეგ ოთხ ძირითად კომპონენტს: ბიზნესის უწყვეტობა (თანამშრომლები და მომხმარებლები), საზოგადოებრივი ჯანდაცვის სისტემისა და საზოგადოების მხარდაჭერა, ჭარბი ლიკვიდობა და ძლიერი კაპიტალი.

ბიზნესის უწყვეტობა და საზოგადოების მხარდაჭერა: განვსახორციელოთ არაერთი ინიციატივა ფიზიკური კონტაქტების შესამცირებლად და COVID-19-ის გავრცელების თავიდან ასაცილებლად, ამასთან, შევინარჩუნეთ ჩვენი მომხმარებლების დასახმარებლად და მხარდასაჭერად საჭირო ყველა საბანკო შესაძლებლობა. აღნიშნულ ზომებში შედიოდა ყოველდღიურ სამუშაო გარემოში დანერგილ უსაფრთხოების დამატებითი ზომები და პროტოკოლები, ბექ-ოფისის თანამშრომლების გადაყვანა დისტანციურ მუშაობაზე, ქოლ ცენტრის შესაძლებლობების მნიშვნელოვნად გაფართოება, მომხმარებელთა მომსახურების სივრცეების დროებითი დახურვა Express ფილიალებში, ხელმისაწვდომი იყო მხოლოდ თვითმომსახურების ტერმინალები და ბანკომატები, ფილიალებში მომხმარებელთა მოძრაობის მნიშვნელოვნად შემცირების მიზნით საცალო ტიპის სესხების ძირითადი თანხისა და დარიცხული პროცენტის გადახდის გადავადება 3 თვით, რათა შეგვეჩერებინა ვირუსის გავრცელება, მოგვეხდინა ციფრული არხების მომხმარებელთა აქტივობის სტიმულირება და სხვ. 2020 წლის მეოთხე კვარტალში, COVID-19-ის შემთხვევების მეორე ტალღის დაწყების შემდეგ, ბანკმა კვლავ გაამკაცრა ზომები, „ბექ-ოფისის“ თანამშრომლების უმეტესობა გადავიდა დისტანციურ მუშაობაზე და „ფრონტ-ოფისი“ და ზოგიერთი განყოფილების პერსონალი მუშაობის ორკვირიან ცვლაზე გადავიდა. COVID-19-ის პანდემიის შედეგებზე რეაგირებასთან დაკავშირებით ჯგუფის მიერ BCP-ს ფარგლებში განხორციელებული ინიციატივების დეტალური აღწერა იხილეთ 20–22 გვერდებზე.

კაპიტალის, ლიკვიდურობისა და დაფინანსების პოზიციები: სტრეს ტესტებისა და სცენარული ანალიზის შედეგად, ჯგუფის საკმარისი ლიკვიდობის და მარეგულირებელი მოთხოვნების დაკმაყოფილების, აგრეთვე ბიზნესის უწყვეტობისა და მომხმარებელთა ფინანსური მხარდაჭერის უზრუნველყოფის მიზნით, განვსახორციელოთ გარკვეული ინიციატივები. გარდა ამისა, საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა განახორციელა ანტიციკლური ზომები საბანკო სისტემის ფინანსური სტაბილურობის ხელშესაწყობად. ჩვენი კაპიტალის, ლიკვიდურობისა და ფინანსური პოზიციების კიდევ უფრო გამტკიცებასთან დაკავშირებით, ბანკის დეტალური გეგმებისა და ინიციატივების, აგრეთვე COVID-19-ის კრიზისზე საქართველოს ეროვნული ბანკის რეაგირების შესახებ დეტალური ინფორმაცია იხილეთ ზემოთ, კაპიტალის რისკის და ლიკვიდურობის რისკის მიტიგაციის განყოფილებებში.

გარდა ამისა, როგორც ზემოთ აღვნიშნეთ, საერთაშორისო ორგანიზაციებიდან მიღებული დაფინანსებისა და ანტიკრიზისული მასტიმულირებელი გეგმის საშუალებით, მთავრობამ შეიმუშავა მხარდაჭერის ღონისძიებებისა და პაკეტების სერია ფიზიკური პირებისა და ბიზნესისთვის COVID-19-ის ნეგატიური ეკონომიკური გავლენის შესამსუბუქებლად.

მუდმივად ვაკვირდებით COVID-19-ის პანდემიის ფონზე განვითარებულ ეკონომიკურ ტენდენციებს და მათ გავლენას ჩვენს საქმიანობაზე, მომხმარებლებსა და თანამშრომლებზე. კვლავ კიდევ გაურკვეველია COVID-19 პანდემიის შედეგად მსოფლიო მასშტაბით ეკონომიკური აქტივობის შეჩერების მასშტაბები, ხოლო ჩვენ გავაგრძელებთ სათანადო ზომების მიღებას ვითარების პროაქტიული მართვის მიზნით.

ახალი რისკი - კლიმატის ცვლილება

ძირითადი რისკი /გაურკვეველობა ნახშირბადის დაბალი შემცველობის გამოყოფის ეკონომიკის მოწესრიგების პროცესისა და ამინდთან დაკავშირებული მოვლენების შედეგად წარმოქმნილი ფინანსური რისკები ვრცელდება რამდენიმე კატეგორიაზე, როგორიცაა შემოსავლები, ხარჯები, აქტივები და ვალდებულებები, კაპიტალი და დაფინანსება და ოპერაციები.

მთავარი ფაქტორები/ტენდეციები მიგვაჩნია, რომ მდგრადობა ბიზნესის განვითარების განუყოფელია. ჩვენ, პირველებმა, დავენერგეთ საქართველოში ოპერაციებში მდგრადი განვითარების პრაქტიკა, მაგალითად, ჩვენი გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების მართვის სისტემის მეშვეობით. ასევე გვესმის, რომ მთლიანი საკრედიტო რისკისა და პასუხისმგებელი გადაწყვეტილების მიღების პროცესის გაუმჯობესების მიზნით სულ უფრო მნიშვნელოვანია კლიმატის რისკების ინტეგრირება.

გაზრდილია ინტერესი ძირითადი დაინტერესებული მხარეების, როგორიცაა საერთაშორისო ინსტიტუტების, მომხმარებლებისა და ინვესტორების მხრიდან აღნიშნული რისკების მიმართ. გარდა ამისა, მარეგულირებელი ჩარჩო ვითარდება კლიმატის ცვლილების რისკის შესაბამისად და ექვემდებარება ანგარიშგების ახალ მოთხოვნებსა და რეგულაციებს.

მიტიგაცია

ჯგუფში ვზრუნავთ კლიმატის შესახებ ცნობიერების ამაღლებაზე, აგრეთვე კლიმატის რისკებისა და შესაძლებლობების უკეთ გაგებაზე. ჯგუფის გარემოსდაცვითი და სოციალური პოლიტიკა არეგულირებს მის გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების მართვის პროცედურებს, რაც გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების იდენტიფიცირების, შეფასების, მართვისა და კონტროლის საშუალებას იძლევა.

გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების მართვის (ESRM) პროცედურების გამოყენებით, ბანკი უზრუნველყოფს ტრანზაქციების გადახედვას და შეფასებას საქართველოში მოქმედი გარემოსდაცვითი, სოციალური, ჯანმრთელობისა და უსაფრთხოების კანონებისა და რეგულაციების, აგრეთვე საერთაშორისო პრაქტიკის შესაბამისად.

2020 წელს ბანკმა ჩაატარა მომხმარებელთა ფართო გარემოსდაცვითი და სოციალური ტექნიკური კვლევა (ESDD) და უზრუნველყო შესაბამისი მხარდაჭერა. ჩვენ ვუზრუნველყოფთ, მდგრადი ფინანსური პრინციპების ინტეგრირებას საკრედიტო რისკების მართვის პროცედურებში ჩვენს გარემოსდაცვით და სოციალურ გუნდთან ერთად, რომელიც ჩვენი საკრედიტო შემოწმების პროცესის ნაწილია.

გარდა ამისა, 2020 წელს გავაფართოვეთ ბანკის მიერ კლიმატის ცვლილების საკითხებისა და რისკების განხილვა და განვიხილეთ შესაბამისი შემდეგი ნაბიჯები. ვგეგმავთ კლიმატთან დაკავშირებული რისკების ინტეგრირებას ჩვენს საკრედიტო რისკების ჩარჩოში და მართვას კლიმატთან დაკავშირებული ინფორმაციის გამჟღავნების სპეციალური ჯგუფის (TCFD) რეკომენდაციების შესაბამისად.

2020 წელს ბანკმა მოამზადა პირველადი გეგმა 2021 წელს და შემდგომ პერიოდში განსახორციელებლად. აღნიშნული ინიციატივების შესახებ დამატებითი ინფორმაციისთვის იხილეთ 124-ე და 125-ე გვერდები.

ვაგრძელებთ ბანკის საქმიანობასთან დაკავშირებული გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების რეგულარულ მონიტორინგს და მომხმარებელთა მხარდაჭერას გარემოსდაცვითი და სოციალური მდგრადობის მიმართულებით.

გარდა ამისა, მომავალში კიდევ უფრო გავაუმჯობესებთ გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების მართვის ჩარჩოს. ჩვენ ვგეგმავთ საკუთარი თავისა და ჩვენი საზოგადოების ცნობიერების ამაღლებას გარემოსდაცვით და სოციალურ რისკებთან და შესაძლებლობებთან დაკავშირებით, მათ ინტეგრირებას რისკების მართვისა და სტრატეგიული გადაწყვეტილებების მიღების პროცესში და ეკოლოგიურ და სოციალურ გავლენებზე უკეთ კომუნიკაციის მიზნით ამ მიმართულებით გავაუმჯობესებთ რეპორტირების შესაძლებლობებს.

პასუხისმგებელი
ბიზნესი

მდგრადი განვითარება ჩვენი საქმიანობის საფუძველი

როგორც საქართველოს წამყვანი ფინანსური ინსტიტუტი, ვალდებულნი ვართ ჩვენი საქმიანობა დიდი პასუხისმგებლობით წარვმართოთ, რაც გულისხმობს გადაწყვეტილებებსა და ბიზნეს პროცესებს შევხედოთ მდგრადობის პრიზმიდან. ჩვენთვის მდგრადი განვითარების საფუძველი მდგომარეობს იმის გაცოხიერებაში, რომ პოზიტიური გარემოსდაცვითი და სოციალური ზემოქმედების შედეგად ჩვენს საქმიანობას ვხდით უფრო მდგრადს და ვქმნით გრძელვადიან ღირებულებას დაინტერესებული მხარეებისთვის.

მდგრადი განვითარების მიდგომა მოითხოვს, რომ გონივრულად ვმართოთ რისკები და გამოვიყენოთ შესაძლებლობები, რომლებიც მხარს უჭერს ჩვენი მომხმარებლების სურვილებს და საჭიროებებს, გავზარდოთ თანამშრომელთა უფლებები და გავაუმჯობესოთ ადგილობრივი საზოგადოების ეკონომიკური და სოციალური კეთილდღეობა, აგრეთვე შევარბილოთ მოსახლეობასა და გარემოზე უარყოფითი ზემოქმედება.

განვითარების სტრატეგია

2020 წელს ბანკმა თავისი კორპორაციული მიზანი და მისია გაეროს 2030 წლის მდგრადი განვითარების მიზნებთან (SDG) გაათანაბრა. 17 SDG-დან თითოეულს აქვს გარკვეული მნიშვნელობა ბანკის პირდაპირი თუ არაპირდაპირი საქმიანობისთვის, ჩვენ განსაკუთრებულ ყურადღებას ვამახვილებთ ხუთ მიზანზე, რომლებიც ჩვენი ბიზნესისთვის არსებითად მიგვაჩნია. შერჩეულ SDG-ის შესახებ დამატებითი ინფორმაციისთვის იხილეთ 26-ე გვერდი. წინამდებარე ანგარიშში 2020 წელს აღნიშნული მიზნების განხორციელებაში ბანკის წვლილი აღნიშნულია შესაბამისი სიმბოლოებით.

წინამდებარე ქვეთავში მოცემულია ინფორმაცია საქართველოს ბანკის შესახებ, თუ სხვა რამ არ არის მითითებული.

ჩვენი შედეგების გარე აღიარება

2020 წლის დეკემბერში The Banker-მა საქართველოს ბანკი საქართველოში 2020 წლის საუკეთესო ბანკად დაასახელა. გამარჯვებულების შერჩევისას, ექსპერტებმა განსაკუთრებული ყურადღება მიაქციეს იმას, თუ რამდენად აკმაყოფილებდნენ ბანკები მომხმარებელთა მოთხოვნებს და რამდენად იყვნენ მდგრადი COVID-19-ის პანდემიის წინაშე.

ბანკის საბოლოო მშობელი კომპანია 2017 წლიდან შესულია **FTSE4Good** მდგრადი ინვესტირების გლობალური ინდექსის სერიებში. აღნიშნული ინდექსი მიზნად ისახავს კომპანიების ბიზნეს საქმიანობის თვალყურისდევნას, რომლებიც ახორციელებენ ESG-ის მიმართულებით ძლიერ და გამჭვირვალე პრაქტიკას.

ჯგუფის 2020 წლის ESG-ს შედეგებს ასევე მაღალი შეფასება მისცეს დამოუკიდებელმა სარეიტინგო სააგენტოებმა, რომლებმაც ბანკის საბოლოო მშობელ კომპანიას - Bank of Georgia Group plc-ს შედეგი რეიტინგი მიანიჭეს:

ISS*

გარემო	3	სოციალური	2	მმართველობა	4

MSCI**

საქართველოს ბანკი წარმოდგენილია შეფასების მაღალ კატეგორიაში საერთაშორისო კომპანიების გასწვრივ

2X CHALLENGE
FINANCING FOR WOMEN

2020 წელს საქართველოს ბანკი პარტნიორი განვითარების საფინანსო ინსტიტუტების (DFIs) მიერ აღიარებულია, რომ აკმაყოფილებს 2X Challenge კრიტერიუმებს ქალთა ეკონომიკური გაძლიერებისა და გენდერული თანასწორობის თვალსაზრისით. 2X Challenge შეიქმნა 2018 წლის ივნისში, ინიციატივამ G7-ის ქვეყნებსა და სხვა საფინანსო ინსტიტუტებს მოუწოდა ძალების გაერთიანებისკენ ქალთა ეკონომიკური გაძლიერებისა და გენდერული თანასწორობის განვითარების ხელშესაწყობად.

მომავალში გავაგრძელებთ შერჩეულ SDG-ებში განსაზღვრულ თემებზე მუშაობას და ეკოლოგიურ და სოციალურ გავლენებზე უკეთ კომუნიკაციის მიზნით ამ მიმართულებით გავაუმჯობესებთ რეპორტირების შესაძლებლობებს. ვგეგმავთ საკუთარი თავისა და ჩვენი საზოგადოების ცნობიერების ამაღლებას გარემოსდაცვით და სოციალურ რისკებთან და შესაძლებლობებთან დაკავშირებით, მათ ინტეგრირებას რისკების მართვისა და სტრატეგიული გადაწყვეტილებების მიღების პროცესში.

* ISS იყენებს შეფასების 1-10 შკალას. 1 აღნიშნავს დაბალ მმართველობის რისკს, მაშინ როდესაც 10 აღნიშნავს მაღალ მმართველობის რისკს მისი ინდექსთან თუ რეგიონთან მიმართებით. აღნიშნავს მაღალ E&S გამოვლინებას, მაშინ როდესაც 10 აღნიშნავს დაბალ E&S გამოვლინებას. ქულები მოცემულია 2021 წლის პირველი იანვრის მდგომარეობით.

** MSCI-ის ქულა წარმოდგენილია 2020 წლის 18 ნოემბრის მდგომარეობით.

მომხმარებელთა გაძლიერება

ჩვენი მომხმარებლების და მათი საქმიანობის წარმატება ჩვენი წარმატებაა.

მომხმარებელთა მხარდაჭერა პანდემიის დროს

2020 წელი რთული წელი იყო ჩვენი მომხმარებლებისთვის. COVID-19-ის პანდემიის შედეგად დამდგარ ახალ რეალობაში მოგვიწია სწრაფად დაგვეკმაყოფილებინა მომხმარებლებს ახალი საჭიროებები და მათ წინაშე მდგარი გამოწვევები. 2020 წლის მარტში ველოდით მკაცრი შეზღუდვების შემოღებას და სწრაფად მოვახდინეთ ჩვენი ოპერაციებისა და მომსახურების მოდელის ადაპტირება ჩვენი პროდუქციისა და მომსახურების შეუფერხებლად მიწოდების უზრუნველსაყოფად. ფილიალების უმეტესობა ღია იყო ჯანმრთელობისა და უსაფრთხოების მკაცრი ზომების დაცვით. ამავე დროს, დავაჩქარეთ დიგიტალიზაცია და განვახორციელეთ ინიციატივები ციფრული არხების გამოყენებით მეტი მომხმარებლის მხარდაჭერის უზრუნველსაყოფად. პანდემიით გამოწვეული მდელვარების შემსუბუქების და ახალ გარემოსთან გამკლავებისა და ადაპტაციისთვის მომხმარებელთათვის დროის მიცემის მიზნით, ჩვენ ასევე შევთავაზეთ საცალო სესხების გადახდის ვადის სამი თვით გადავადება. დამატებითი ინფორმაციისთვის იხილეთ 20 - 22 გვერდები.

პანდემიამ მნიშვნელოვნად დააზარალა მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოები. მშსს მომხმარებლების დასახმარებლად, ჩვენ უზრუნველყავით სესხების გადახდის გადავადება და აქტიურად ჩავერთეთ სახელმწიფოს მხარდაჭერის პროგრამებში, რომლებიც უზრუნველყოფს დაფინანსებას ბიზნესს საქმიანობის გასაგრძელებლად. საერთო ჯამში, ამ პროგრამების ფარგლებში, 2020 წელს ბანკმა დააფინანსა 2,750 სესხი 164 მილიონი ლარის ოდენობით.

გარდა ამისა, ჩავატარეთ ვებინარები, მსოფლიოს უდიდეს პლატფორმებზე, როგორიცაა Amazon და eBay, პროდუქციის გაყიდვის შესახებ ინფორმაციის გასაზიარებლად. ასევე შევქმენით პლატფორმა argacherde.ge, რომ ბიზნესებს შეძლებოდათ მომხმარებლებზე სამომავლო გამოყენების კუპონების გაყიდვა და ოპერაციის გაგრძელება სრული ლოქდაუნის პირობებში.

პანდემიის პირობებში მომხმარებლების მხარდაჭერის შესახებ დამატებითი ინფორმაციისთვის იხილეთ გვერდები 20 - 22.

გაციფრულების პროცესის დაჩქარება

გაციფრულება ბანკის სტრატეგიის საფუძველია. ჩვენ უდიდეს ძალისხმევას ვდებთ და ვცდილობთ მაქსიმალურად სწრაფად უზრუნველყოთ უახლესი ციფრული ინსტრუმენტებისა და გადაწყვეტილებები მომხმარებლებისთვის ყველა ბიზნეს სეგმენტში.

საქართველოს საბანკო სექტორი განაგრძობს ბრძოლას ფინანსური მომსახურების გაფართოების საქმეში ეკონომიკური და გეოგრაფიული ბარიერების დასაძლევად შორეულ რეგიონებში და მოსახლეობის დაბალშემოსავლიან ფენებში. ფინანსური მომსახურებაზე ხელმისაწვდომობის გაზრდის მიზნით, მუდმივად ვმუშაობთ მოსახერხებელი და ხელმისაწვდომი ციფრული საბანკო არხებისა და ჩვენი კლიენტებისათვის E2E ციფრული მომსახურების გაუმჯობესებაზე.

2020 წელს ვთანამშრომლობდით ადგილობრივი ტელეკომუნიკაციების პროვაიდერებთან **mBank**- ის, ჩვენი მონაცემებისგან თავისუფალი ფინანსური მობილური აპლიკაციის ამოქმედების მიზნით, რომელიც საშუალებას აძლევს მომხმარებლებს ინტერნეტ კავშირისა და მობილური ინტერნეტის გარეშე მიიღონ საჭირო ფინანსური მომსახურება.

2020 წლის გაზაფხულზე სრული ლოქდაუნის პირობებში მობილური ბანკინგის მომხმარებლის ხელშეწყობის მიზნით, გავაუქმეთ mBank / iBank- ით განხორციელებული ტრანზაქციებზე საკომისიო გადასახადი ორი თვის განმავლობაში.

2020 წელს mBank-ის აქტიური მომხმარებლების რაოდენობა 39.7% -ით გაიზარდა, მესამედზე მეტი მას ყოველდღიურად იყენებდა. mBank-ით განხორციელებული ტრანზაქციების რაოდენობა 74.0% -ით გაიზარდა, ხოლო 2020 წელს ტრანზაქციების მოცულობა თითქმის გაორმაგდა.

2020 წელს mBank / iBank-ში დამატებული მახასიათებლების შესახებ დამატებითი ინფორმაციისთვის იხილეთ გვერდები 55 - 59.

გარდა ამისა, 2021 წლის პირველ კვარტალში დავენერგეთ **Business mBank**. ქალაქებში მცხოვრები მომხმარებლების მხარდაჭერის გარდა, ეს აპლიკაცია საშუალებას მისცემს შორეულ ადგილებში მყოფ მცირე ბიზნესებს მარტივად და უსაფრთხოდ აწარმოონ საბანკო საქმე.

2020 წლის დასაწყისში ჩვენ ასევე დავენერგეთ **soft POS** (მობილური ტერმინალი), რომელიც მიკრო საწარმოებს საშუალებას აძლევს მიიღონ უკონტაქტო გადახდები. Soft POS კიდევ ერთი ციფრული შეთავაზებაა, რომელიც მნიშვნელოვანი ნაბიჯია

ფინანსური მომსახურების ხელმისაწვდომობის გაზრდისა და უნაღდო ანგარიშსწორების ეკონომიკის სტიმულირებისკენ. 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, 2,617 მოვაჭრემ დააინსტალირა ჩვენი Soft POS.

ჩვენი Express მომსახურების არხი მნიშვნელოვან როლს ასრულებს საქართველოს მასშტაბით მომხმარებელთათვის ჩვენი საბანკო მომსახურებების ხელმისაწვდომის უზრუნველყოფაში. 2020 წლის 31 დეკემბრის მონაცემებით, ქვეყნის მასშტაბით, მათ შორის შორეულ მაღალმთიან რეგიონებში, 105 Express ფილიალი და 3,020 Express Pay ტერმინალი ფუნქციონირებს. ჩვენ ხელს ვუწყობთ მომხმარებლების თვითმომსახურების უნარების განვითარებას თვითმომსახურების ტერმინალების შეთავაზებით, რათა შემდეგ მარტივად გადავიდნენ ჩვენს mBank-ზე.

მონაცემები და კიბერუსაფრთხოება

დიჯიტალიზაციის დაჩქარებასთან ერთად აუცილებელია მონაცემების მუდმივი დაცვისა და უსაფრთხოების უზრუნველყოფა. საფრთხეების პროგნოზირების, პროფილაქტიკის, გამოვლენისა და მათზე რეაგირების მიზნით, აგრეთვე დაკარგვისგან, არასანქცირებული წვდომისგან, გამოყენებისგან, გამჟღავნებისგან, შეცვლისგან ან განადგურებისგან ყველა სახის ინფორმაციის (წერილობითი, ზეპირი, ბეჭდური ან ელექტრონული) დაცვის მიზნით, ვახორციელებთ შესაბამის ღონისძიებებს.

საქართველოს ბანკს შემუშავებული აქვს ინფორმაციული უსაფრთხოების მართვის ყოვლისმომცველი სისტემა მავნე პროგრამების, ფიშინგისა და ჰაკერული თავდასხმების გაზრდილ საფრთხეებთან გასამკლავებლად. ბანკის ინფორმაციული უსაფრთხოების მართვის შესახებ დამატებითი ინფორმაციისათვის ეწვიეთ: <https://bankofgeorgia.ge/en/about/management#docs>

კიბერუსაფრთხოებისა და კონფიდენციალურობის სტრატეგიების ეფექტური განხორციელების შედეგად, ჩვენი ოპერაციები არსებითად არ დაზარალებულა და არც ადგილი არ ჰქონია მნიშვნელოვან დარღვევებს. ჩვენ მნიშვნელოვან რესურსებს მივმართავთ იმისკენ, რომ უზრუნველყოთ შეუფერხებელი მომსახურება, სამართლებრივი, მარეგულირებელი, შიდა პოლიტიკის მოთხოვნებისა და საუკეთესო პრაქტიკის შესაბამისად.

კიბერ-რისკების მართვა დელეგირებულია ინფორმაციული უსაფრთხოების აღმასრულებელი ოფიცერისთვის (CISO), რომელიც უშუალოდ ექვემდებარება ბანკის აღმასრულებელი დირექტორის მოადგილეს - რისკების დირექტორს და პასუხისმგებელია კიბერ უსაფრთხოების პროგრამის შემუშავებასა და განხორციელებაზე სტანდარტებისა და ტექნოლოგიების ეროვნული ინსტიტუტის (NIST) კიბერ უსაფრთხოების ჩარჩოს შესაბამისად. CISO ხელმძღვანელობს ინფორმაციული უსაფრთხოების დეპარტამენტს, რომელიც პასუხისმგებელია შემდეგზე:

- კიბერუსაფრთხოების მართვა და რისკების მართვა.
- შიდა პოლიტიკისა და პროცედურების, ასევე კიბერუსაფრთხოების საკითხებზე ცნობიერების ამაღლების პროგრამების შემუშავება და შენარჩუნება.
- უსაფრთხოების ოპერაციების განხორციელება.
- მონაცემთა დარღვევების მონიტორინგი.

ჩვენი ინფორმაციული უსაფრთხოების რეაგირების ცენტრი (SOC) აღჭურვილია მდგრადი ტექნოლოგიური გადაწყვეტილებებით და დაკომპლექტებულია გამოცდილების მქონე ადამიანებით, რათა განუწყვეტილად დააკვირდეს და გააანალიზოს უსაფრთხოების ღონისძიებები, გამოავლინოს და შეამციროს უსაფრთხოების სისუსტეები და რისკები და არ დაუშვას დარღვევები. ინფორმაციული უსაფრთხოების დეპარტამენტი რეგულარულად ანგარიშს წარუდგენს კიბერუსაფრთხოების კომიტეტს, რომელიც მოიცავს ტოპ-მენეჯმენტს, ხოლო კვარტალურად - აუდიტისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტს.

მონაცემთა კონფიდენციალურობის სფეროში ფუნქციები და პასუხისმგებლობები

მომხმარებელთა მონაცემების დაცვა ჩვენი ერთ-ერთი მთავარი პრიორიტეტია და ამ მიზნით, ბანკში უზრუნველყოფთ მომხმარებელთა მონაცემის დაცვის საიმედო მართვას. ვზრუნავთ, რომ პერსონალური მონაცემები დამუშავდეს საქართველოს კანონმდებლობის, ევროკავშირის მონაცემთა დაცვის ზოგადი რეგულაციის (GDPR) და თანამედროვე პრინციპების შესაბამისად. გვყავს მონაცემთა დაცვის ოფიცერი (DPO), რომლის პასუხისმგებლობებშიც, სხვა საკითხებთან ერთად, შედის:

- ბანკის პერსონალისთვის რეკომენდაციების მიცემა GDPR მოთხოვნების შესაბამისობის უზრუნველყოფის მიზნით.
- ბანკში მონაცემთა დამუშავების პროცედურების მონიტორინგი და კანონმდებლობისა და GDPR-ის მოთხოვნებთან შესაბამისობის შეფასება.
- განყოფილებებისთვის კონსულტაციის და დახმარების გაწევა მონაცემთა დაცვის საკითხებში, განსაკუთრებით ახალი პროცესის ან პროდუქტის შემოღებისას.
- ურთიერთობა სამეთვალყურეო ორგანოსთან - სახელმწიფო ინსპექტორის სამსახურთან მონაცემთა დაცვის საკითხებთან დაკავშირებით.
- შიდა პოლიტიკისა და პროცედურების, აგრეთვე ინფორმაციის დაცვის საკითხებზე ცნობიერების ამაღლების პროგრამების შემუშავება და შენარჩუნება.

DPO რეგულარულად წარუდგენს ანგარიშს ბანკის აუდიტისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტს GDPR- ის სტატუსის და პერსონალური მონაცემების დაცვის კანონებთან შესაბამისობის შესახებ.

ფინანსური სიჯანსაღე

ვთვლით, რომ ჩვენს მომხმარებელთა გონივრული ფინანსური გადაწყვეტილებების მიღებასა და ფინანსური ცხოვრების უფრო ეფექტურად მართვაში დახმარებით, ჩვენ არა მხოლოდ ვზრდით მათ ფინანსურ კეთილდღეობას და კმაყოფილებას, არამედ ჩვენს საზოგადოებას ვხდით უფრო ძლიერსა და გამძლეს. ეს საბოლოოდ აისახება ჩვენი ბიზნესის სიძლიერეზე.

mBank- ის შემუშავებისა და მის SuperApp- ად გადაქცევაზე მუშაობისას, ჩვენ ვწერგავთ ისეთ ინსტრუმენტებს, რომლებიც ჩვენს მომხმარებლებს საშუალებას მისცემს გააკონტროლონ საკუთარი ფულადი სახსრები და მარტივად მართონ თავიანთი ყოველდღიური ფინანსები.

2019 წლის ბოლოს, ჩვენს საცალო mBank- სა და Business Internet Bank- ს დამატა პერსონალური ფინანსური მენეჯერის ("PFM") ინსტრუმენტი, ხოლო 2020 წელს - ბიზნესის ფინანსური მენეჯერი (BFM).

- PFM მორგებულია მომხმარებლის საჭიროებებზე, რათა მათ უკეთ აკონტროლონ ფულადი სახსრები და სწორად განკარგონ საკუთარი ფინანსები, შექმნან მიზანზე ორიენტირებული დანაზოგი. ბიუჯეტის შედგენის ინსტრუმენტი ეხმარება მომხმარებლებს მიეჩვიონ ბიუჯეტირებასა და დაზოგვას.
- BFM-ს უზრუნველყოფს ინფორმაციას ფულადი სახსრების მოძრაობის, ზრდის ტემპისა და ტრანზაქციების საშუალო ზომის შესახებ, აგრეთვე სხვადასხვა ფინანსური რეკომენდაციების მიცემას "ფინანსური სიჯანსაღის" მისაღწევად.

2020 წელს mBank- ში დამატებული ფუნქციები კიდევ უფრო ამარტივებს ყოველდღიურ ფინანსურ მენეჯმენტს. ჩვენი ციფრული არხების შესახებ დამატებითი ინფორმაციისთვის იხილეთ გვერდები 55 -59.

ასევე, ჩვენი მიზანია ხელი შევუწყოთ ფინანსურ სიჯანსაღეს სხვადასხვა საგანმანათლებლო ინიციატივით მომხმარებლებელთა ფინანსური ცოდნისა და ფულადი სახსრების მართვის უნარ-ჩვევების განვითარების გზით.

ბანკს შემუშავებული აქვს მთელი რიგი ფინანსური პროდუქტები, რომლებიც ხელს უწყობს ახალგაზრდებს შორის ფინანსური კომპეტენციების გაუმჯობესებასა და ფულადი სახსრების მართვის უნარ-ჩვევების განვითარებას:

- "SCool Card" - მრავალფუნქციური ბარათი სკოლის მოსწავლეებისთვის. ჩვენი მიზანია ბავშვებს გავაცნოთ არსებული ფინანსური სერვისები და დავეხმაროთ მათ ფინანსური უნარ-ჩვევების ჩამოყალიბებაში ადრეული ასაკიდან. sCool Card უფასოა, ასევე უფასო ყველა ტრანზაქცია და მომსახურება. sCool Card უზრუნველყოფს განსაკუთრებულ შეღავათებს საქართველოს საჯარო და კერძო სკოლების მოსწავლეებისთვის, მათ შორის თბილისსა (მეტრო, ავტობუსები) და ბათუმში (ავტობუსები) საზოგადოებრივი ტრანსპორტით უფასო მგზავრობას, ფასდაკლებას გასართობ ცენტრებში, წიგნების მაღაზიებში, სათამაშოების მაღაზიებსა და საბავშვო კაფეებში, აგრეთვე ქულების დაგროვებას ("sCoola") თითო ტრანზაქციაზე
- ჩვენი სტუდენტური ბარათი (Student Card), სხვა შეღავათებთან ერთად, მომხმარებელს სთავაზობს სპეციალურ ფასდაკლებებს საზოგადოებრივ ტრანსპორტზე და უფასო დისტანციურ საბანკო მომსახურებას, ასევე სხვა შეღავათებს. სტუდენტები სპეციალური ფასდაკლებით სარგებლობენ სხვადასხვა მაღაზიებში, კაფეებსა და გასართობ ცენტრებში. ისინი ავტომატურად მონაწილეობენ Plus + ლოიალურობის პროგრამაში და შეუძლიათ გამოიყენონ Plus + ქულები მობილური ბალანსის შესავსებად და სხვა გადახდებისთვის. სტუდენტური ბარათის გამოყენებით, ჩვენ ვახალისებთ სტუდენტებს საქართველოში, გამოიყენონ ფინანსური პროდუქტები და მომსახურებები და ისწავლონ ფულის მართვის უნარები.

გარდა ამისა, ვცდილობთ ხელი შევუწყოთ და წავახალისოთ სწავლა, სტუდენტური ბარათის მფლობელებისთვის სპეციალური შეღავათების უზრუნველყოფით:

- კითხვის ხელშეწყობის მიზნით, ბიბლიოთეკის ერთწლიანი უფასო აბონემენტი გადავეცით 1000 სტუდენტს, რომლებმაც თავიანთი სტუდენტური ბარათებით ყველაზე მეტი ტრანზაქცია განახორციელეს.
- 2020 წელს ჩვენ ასევე ვითანამშრომლეთ ციფრული კურსების ადგილობრივ პროვიაიდერებთან, რათა სტუდენტური ბარათების მფლობელებისათვის გავცვეთებინა ფასდაკლება სხვადასხვა კურსებზე, მათ შორის 3D დიზაინის, მოძრაობის დიზაინის, UI / UX დიზაინის და Microsoft Excel და სხვა სასწავლო კურსებზე.

უსაფრთხო ბანკინგი

ვთვლით, რომ ფინანსური თაღლითობისა და ფიშინგის შესახებ მომხმარებელთა ცნობიერების ამაღლება და მათგან დაცვა ფინანსური სიჯანსაღის და კეთილდღეობის უზრუნველყოფის მნიშვნელოვანი კომპონენტებია. ჩვენ ამას ვაკეთებთ:

- თაღლითობის შესახებ ცნობიერების ამაღლებით, მომხმარებლებისთვის შეტყობინებებისა და ტექსტების OTP კოდებთან ერთად გაგზავნის საფუძველზე, გადაამოწმონ, რამდენად სწორად შეყავთ მონაცემები.
- სხვადასხვა საკომუნიკაციო არხების, მათ შორის სოციალური მედიის გამოყენებით, თაღლითობის რისკის მომხმარებლების ინფორმირებისა და მათთვის საექვო შეტყობინებების გამოვლენის და სხვადასხვა სიტუაციებში მოქცევის შესახებ ინფორმაციის გაზიარების უზრუნველსაყოფად.
- ოპერაციული პროცესების დანერგვით, რომლებიც მაქსიმალურად ზრდის მომხმარებელთა დაცვას, მათ შორის ორფაქტორიანი ავტორიზაცია, ტრანზაქციების ლიმიტები, OTPS და სხვა.
- რეალურ დროში და ქვეყნის მონიტორინგის ტექნიკური გადაწყვეტების ინტეგრირებით, რაც ხელს უწყობს ჩვენს დაცვას.
- სოციალურ ქსელებში ფიშერების მიერ განთავსებული რეკლამების იდენტიფიკაციითა და დაბლოკვით.
- საქმიანობის მუდმივი მონიტორინგით თაღლითობის დასადგენად რაც შეიძლება ადრეულ ეტაპზე. უსაფრთხოების გაზრდის მიზნით, შემუშავებული გვაქვს უსაფრთხოების დამატებითი ზომები, მათ შორის საბანკო ბარათის ავტომატური დაბლოკვა საექვო საქმიანობის შემთხვევაში.

2020 წლის ბოლოს, ფიშინგის მცდელობების გაზრდის მიუხედავად, ფიშინგის მსხვერპლთა რაოდენობა არ გაზრდილა, და ფაქტობრივად, 2019 წლის შემდეგ მნიშვნელოვნად შემცირდა. ამ წარმატებას ჩვენ ახალი ტექნიკური კონტროლის მექანიზმების, მათ შორის საექვო მომხმარებლების ავტომატური იდენტიფიკაციისა და დაბლოკვას და მომხმარებელთა ინფორმირებულობის კამპანიებს დანერგვას ვუკავშირებთ. კიბერკრიმინალების გამოვლენის მიზნით, ჩვენ ასევე მჭიდროდ ვთანამშრომლობთ სახელმწიფოსთან. ჩვენი თანამშრომლობა აქამდე წარმატებული, ვინაიდან უკვე დააკავეს კიბერკრიმინალები, რომლებმაც შეძლეს ჩვენი კლიენტების მოტყუება.

პასუხისმგებელი კომუნიკაცია

მომხმარებელთა კმაყოფილების უზრუნველყოფა გულისხმობს მომხმარებელთათვის პროდუქტისა და მომსახურების მიწოდებას მათი საჭიროებებისა და უპირატესობების გათვალისწინებით, გამჭვირვალებას ყველა სახის კომუნიკაციასა და ურთიერთობაში, შიდა პოლიტიკასა და პროცედურების დაცვას, აგრეთვე საბანკო კანონმდებლობასა და რეგულაციებთან შესაბამისობას. ჩვენი პროდუქტებისა და მომსახურების შესახებ ვაქვეყნებთ შესაბამის და სასარგებლო ინფორმაციას, რომელიც არის მარტივი და გასაგები, რათა მომხმარებლებმა შეძლონ თავიანთი საჭიროებების შესაბამისი პროდუქტის ან მომსახურების შერჩევა და გამოყენება.

ვზრუნავთ, რომ ბანკის არცერთმა წარმომადგენელმა არასდროს არ მიაწოდოს ჩვენს მომხმარებლებს შეცდომაში შემყვანი ინფორმაცია ჩვენი რომელიმე პროდუქტისა და მომსახურების შესახებ. თავს ვიკავებთ კომუნიკაციისას გარკვეული სუპერლატივების გამოყენებისაგან: საქართველოს ბანკი არ წერს "ყველაზე დაბალი" საპროცენტო განაკვეთის, "საუკეთესო" სესხის პირობების ან "საუკეთესო" პროდუქტის შესახებ, რომლის შემოთავაზებაც შეგვიძლია, რადგან ეს ფრაზები შედარებითა და არა სპეციფიკური. უფრო მეტიც, ჩვენ ყოველთვის ვცდილობთ მაქსიმალურად დეტალურად განვმარტოთ პროდუქტი ან შეთავაზება და ჩვენს მომხმარებლებს საშუალება მივცეთ მიიღონ მიღებულ ინფორმაციაზე დაფუძნებული გადაწყვეტილებები.

როდესაც პროდუქტი მოიცავს რეგულარულ გადახდას, მაგალითად შემნახველ ანგარიშზე ან სესხზე დარიცხული საპროცენტო განაკვეთი, ის ყოველთვის მოცემულია ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გათვალისწინებით და ამას ჩვენი თანამშრომლების დახმარებით და სარეკლამო მასალების გამოყენებით განვმარტავთ. მიგვაჩნია, რომ ჩვენი პროდუქტის შეთავაზების გამჭვირვალობა აუცილებელია მომხმარებელთა ნდობისა და საქართველოს ბანკის ძლიერი მომსახურების სისტემის ჩამოყალიბებისა და შენარჩუნებისათვის.

მომხმარებელთა უკუკავშირი

ბანკის ერთ-ერთი სტრატეგიული მიზანია მომხმარებელთა მომსახურების გაუმჯობესება და მომხმარებელთა კმაყოფილების გაზრდა. ჩვენ აქტიურად ვთანამშრომლობთ ჩვენს მომხმარებლებთან, ვიყენებთ მონაცემებს მომხმარებელთა საჭიროებების, სურვილებისა და ქვეყნის პროგნოზირებისთვის და ვახორციელებთ ინვესტიციებს ტექნოლოგიებში, რომლებიც საშუალებას გვაძლევს უზრუნველყოთ მომხმარებლებისთვის შუფერხეხელი მომსახურება. მონაცემთა ანალიზის გამოყენებით, ვცალობთ მომხმარებელთა შეხედულებებს და ვთავაზობთ რჩევებს, საჭიროების შესაბამისად.

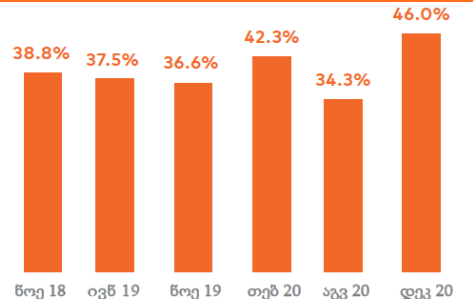
ჩვენ ვაგროვებთ, ვზომავთ და ვანალიზებთ მომხმარებლის უკუკავშირის ყველა სეგმენტში, არხზე, პროდუქტსა და მომსახურებაში. 2019 წელს ბანკმა განახორციელა ინვესტიცია მსოფლიოს წამყვან მომხმარებელთა გამოცდილების (CX) მართვის პლატფორმაში - Medallia. Medallia-ს გამოყენებით ჩვენ ვაგროვებთ და ვანალიზებთ მომხმარებელთა უკუკავშირის, ვრეაგირებთ მათ მიერ წამოჭრილ პრობლემებზე და ვახორციელებთ პროექტებს, რათა სისტემატიურად გავაუმჯობესოთ და შევქმნათ უფრო პოზიტიური და პერსონალიზებული მომხმარებელთა გამოცდილება. Medallia-ს შესახებ დამატებითი ინფორმაციისთვის, იხილეთ 39-ე გვერდი.

Medallia-ს გარდა, მომხმარებელს პრეტენზიები შეუძლია დააფიქსიროს ნებისმიერ არხზე (ქოლცენტრი, ფილიალი, ჩეთი, ელ.ფოსტა, ფოსტა). პრეტენზიების დაახლოებით 90% გვარდება ორი დღის ვადაში. საკითხების დარჩენილი 10% ჩვეულებრივ საჭიროებს უფრო დეტალურ ანალიზს. მომხმარებელთა გამოცდილების სისტემური გაუმჯობესების მიზნით, ყოველთვის ვხდებთ საჩივრების შემდგომი განხილვა და მუშავდება მომსახურების გაუმჯობესების პროექტები.

მომხმარებელთა გამოცდილება (CX) ინტეგრირებულია ჩვენი ყველა თანამშრომლის ყოველდღიურ ცხოვრებაში. ტოპ-მენეჯმენტი და სამეთვალყურეო საბჭო ყურადღებით აკვირდება მომხმარებელთა კმაყოფილებას, ხოლო მომხმარებელთა კმაყოფილების (NPS) ინდექსი შედის ტოპ-მენეჯმენტის შედეგების ძირითადი მაჩვენებლებში. გარდა ამისა, თანამშრომელთა უმეტესობას აქვს CX- სთან დაკავშირებული KPI და ყოველდღიური წვდომა შესაბამის მომხმარებელთა უკუკავშირზე. CX მართვის მოდელი უზრუნველყოფს ბანკის ყველა დონის ჩართულობას.

ჩვენ NPS- ს ბანკის მასშტაბით ვზომავთ დამოუკიდებელი გარე სერვისის პროვაიდერის საშუალებით და ვამაყობთ, რომ NPS- მ მიაღწია ისტორიულ მაქსიმუმს 2020 წლის ბოლოს.

მომხმარებელთა კმაყოფილების ინდექსი (NPS)

ბიზნეს მომხმარებელთა გაძლიერება

ყველაფრის ცენტრში
მომხმარებელია

ყველა გადაწყვეტილება
მონაცემებზე დაყრდნობით მიიღება

ჩვენ მხარს ვუჭერთ საქართველოს განვითარებად ეკონომიკას მმსს – ს სხვადასხვა და სტრატეგიულად მნიშვნელოვანი ინდუსტრიებისათვის ფინანსური და საკონსულტაციო მომსახურების გაწევით. ჩვენი საქმიანობით, ხელს ვუწყობთ ადგილობრივ ბიზნესის განვითარებას, წვლილი შევავსებთ სამეწარმეო კულტურის განვითარებაში და მხარს ვუჭერთ ქვეყნის მდგრად განვითარებას.

კორპორატიული და მმსს მომხმარებლებისთვის გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების მართვის პროცესები ჩართულია ბანკის საქმიანობაში.

გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების სრულყოფილი შეფასებისა და აუცილებელი სამოქმედო გეგმების შემუშავების უზრუნველყოფით, მომხმარებლებს ვეხმარებით დაიცვან ეროვნული გარემოსდაცვითი და სოციალური კანონმდებლობით გათვალისწინებული მოთხოვნები. ობიექტის მონახულების დროს, მომხმარებლებს ვაძლევთ რჩევებსა და მითითებებს ამ სფეროებში საუკეთესო პრაქტიკისა და სტანდარტების შესახებ. მათ ვაწვდით ინფორმაციას გარემოს, ჯანმრთელობისა და უსაფრთხოების, აგრეთვე შრომისა და ადამიანის უფლებების საკითხებზე და ვაკვირდებით მათ შესაბამისობას გარემოსდაცვით და სოციალურ კანონმდებლობასთან. შეუსაბამობის შემთხვევებში, ჩვენი გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების მართვა ეხმარება ჩვენს მომხმარებლებს, განსაკუთრებით მმსს - ს, იმ პრობლემების მოგვარებაში, რომლებიც სხვაგვარად გამოიწვევს სახელმწიფო სამართალდამცავი ორგანოების ფინანსურ და სამართლებრივ სანქციებს. გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების მართვის შესახებ დამატებითი ინფორმაციისთვის იხილეთ გვერდები 121- 125.

მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოები (მმსს)

მმსს წარმოადგენს საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მთავარ მამოძრავებელ ძალას. ჩვენ უზრუნველყოფთ ფინანსურ და დამატებით მომსახურებებს მმსს-თვის, რომლებიც ჯგუფის მთლიანი საკრედიტო პორტფელის დაახლოებით 23% -ს შეადგენს.

ბანკს გამოყოფილი ჰყავს სპეციალური პერსონალი და შემუშავებული აქვს პროცესები მიკრო სესხებისთვის. ჩვენ ყურადღებას ვამახვილებთ ავტომატიზაციისა და დიჯიტალიზაციის გაზრდაზე, რათა ჩვენი მიკრო კლიენტებისათვის საბანკო გამოცდილება გახდეს სწრაფი და შეუფერხებელი.

2020 წელს ბანკმა გამოიყენა ფაქტორული ოპერაციების პირველი ციფრული პლატფორმა. ჩვენ ასევე განვაახლეთ ინტერნეტ ბანკი ბიზნესისთვის, დავამატეთ დამატებითი ფუნქციები, როგორიცაა BFM ინსტრუმენტი და გავაუმჯობესეთ არსებული ფუნქციები. 2021 წლის პირველ კვარტალში, ასევე შემოვიღეთ, Business mBank, რათა ჩვენს ბიზნეს კლიენტებს ჰქონდეთ საშუალება თვალი ადევნონ თავიანთ ფინანსებს მიმდინარე რეჟიმში. გარდა ამისა, ჩვენ შემოვიღეთ Cash Box, რომ ჩვენს ბიზნეს კლიენტებს შეეძლოთ ფულის შეტანა 24/7 -ზე ბანკის ფილიალების დაცულ ტერიტორიებზე.

ბიზნესის გაძლიერება – დამატებითი მომსახურებები

ქალები ბიზნესში

მეწარმე ქალთა გაძლიერება
საგანმანათლებლო და
ქოუჩინგის პროგრამების
საშუალებით

#Icreate

იდეებისა და ბიზნესის
ხელშეწყობა

საკონსულტაციო მომსახურება - ახალი

სანდო ბიზნეს
საკონსულტაციო
მომსახურების
პროვაიდერთა ქსელი

ბიზნესის მხარდაჭერა - ახალი

პრაგრამები:

- გაყიდვები
- დიჯიტალიზაცია
- ეფექტური ოპერაციები

ბიზნესის განვითარების მხარდაჭერა

დაფინანსების გარდა, ჩვენ ხელს ვუწყობთ ჩვენს მმსს მომხმარებლებთან უფრო მჭიდრო ურთიერთობის ჩამოყალიბებას, მათი ძალიან მრავალფეროვანი საჭიროებების დაკმაყოფილების მიზნით მათთვის დამატებითი მომსახურებებისა და პერსონალიზირებული რჩევების უზრუნველყოფით, აგრეთვე მათი ბიზნესის განვითარებისა და ფუნქციონირების ყველა ეტაპზე მხარდაჭერით.

მიგვაჩნია, რომ შესაბამის ცოდნასა და დროულად მოწოდებულ ინფორმაციას გადაწყვეტი მნიშვნელობა აქვს იმისთვის, რომ ჩვენმა მომხმარებლებმა უკეთესად წარმართონ საკუთარი ბიზნესი საქმიანობა. ამ მიზნით, 2020 წელს, ჩვენ შევქმენით მმსს-ს საგანმანათლებლო პორტალი - www.businesscourse.ge, რომელიც ადგილობრივი მმსს-თვის უზრუნველყოფს ქართულ ენაზე მაღალი ხარისხის საგანმანათლებლო რესურსებს. აღმოვაჩინეთ, რომ ჩვენს კლიენტებს ხშირად არ აქვთ დრო ჩაატარონ კვლევა ბაზარზე ახალი მოვლენების გასაანალიზებლად ან ყოველდღიურ ბიზნესთან დაკავშირებული პრობლემების გადასაჭრელად. ჩვენი საგანმანათლებლო პორტალის საშუალებით ახლა მომხმარებლებს შეგვიძლია შევთავაზოთ ინდუსტრიის ექსპერტების მიერ შემუშავებული მალსახმობები და გეგმები, რაც მმსს კლიენტებს დაეხმარება საჭირო დროს სწორი გადაწყვეტილებების მიღებაში. ჩვენს მომხმარებლებს ვთავაზობთ საგანმანათლებლო კონტენტს სხვადასხვა თემაზე, მათ შორის ბუღალტრული აღრიცხვის, იურიდიული დოკუმენტების, გადასახადების, ბიზნესის განვითარების, გაყიდვებისა და მარკეტინგის საკითხებზე.

ჩვენი ბიზნეს მომხმარებლების ინფორმირება განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი იყო COVID-19-ის პანდემიით გამოწვეული მღელვარების დროს. ჩვენი მომხმარებლებისთვის ჩავატარეთ ვებინარები, 2020 წელს საქართველოს ეკონომიკაზე COVID-19-ის პანდემიის გავლენასთან და ეკონომიკური სცენარებთან დაკავშირებით, ასევე სხვა მნიშვნელოვან საკითხებზე, როგორიცაა გადასახადები, ადამიანური კაპიტალი, მარკეტინგი და გაყიდვები, ასევე ციფრულიზაცია და სხვ. ჩვენი პრიორიტეტი იყო ბიზნესისთვის დახმარების გაწევა კრიზისის დამღევის, ახალ რეალობასთან წარმატებული ადაპტაციისა და მომავლისთვის უკეთ მოემზადების კუთხით. **4,000 – მდე MSBE მომხმარებელი დაესწრო აღნიშნულ ვებინარებს.**

მმსს მომხმარებლებისთვის შესაბამისი და ხარისხიანი საგანმანათლებლო რესურსისა და ინფორმაციის მიწოდებასთან ერთად, მათ ასევე ვაკავშირებთ ფინანსებისა და ბუღალტერიის, გადასახადების, იურიდიული მომსახურების, მარკეტინგის, გაყიდვებისა და ოპერაციების და სხვ. სფეროების ექსპერტებთან. მმსს მომხმარებელთათვის ბიზნესის სხვადასხვა საკითხებზე კონსულტაციის გაწევის მიზნით, ქვეყნის მასშტაბით ჩვენ შევიმუშავეთ პროფესიონალური მომსახურების მომწოდებელთა ქსელი და ახლა ვმუშაობთ მის გაფართოებაზე.

ჩვენ ვაგრძელებთ ჩვენი მომხმარებლების მოსმენას თითოეულ ბიზნეს სექტორში პრობლემები (pain point) და ხარვეზებისა და დადებითი მხარეების დასადგენად და კონკრეტულ საჭიროებებზე მორგებული ბიზნესის მხარდაჭერის პროგრამების გასაუმჯობესებლად. მაგალითად, სოფლის მეურნეობის ღირებულების დარიცხვის ჯაჭვის პროექტების დაფინანსების გარდა, საქართველოს ბანკი ეხმარება მომხმარებლებს, რომელთაც სურთ შეიძინონ ცოდნა ან მიიღონ რჩევები სოფლის მეურნეობის საკითხებთან დაკავშირებით.

ჩვენს მმსს მომხმარებლებს ასევე ვეხმარებით პროდუქციის პოპულარიზაციაში, მათ შესახებ ჩვენს მიერ შექმნილი ვიდეოების საშუალებით და სოციალურ მედიაში განთავსებით. საქართველოს ბანკის ფილიალებში განთავსებული #Icreate კუთხეები შესანიშნავი შესაძლებლობაა ჩვენი კლიენტებისათვის, საკუთარი პროდუქციის უფასოდ პოპულარიზაციისთვის.

მეწარმე ქალების მხარდაჭერა

საქართველოს ბანკი განსაკუთრებულ ყურადღებას უთმობს ქალების მიერ მართული ან მათ მფლობელობაში არსებული საწარმოების განვითარებას და ქალთა ეკონომიკური გაძლიერების მიზნით, მუდმივად მუშაობს ქალების მიერ მართული მმსს-ის ბიზნესისთვის ფინანსურ პროდუქტებისა და სხვა დამხმარე სერვისების შემუშავებაზე. 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მეწარმე ქალების ხელმძღვანელობით მმსს საწარმოებმა საკრედიტო პორტფელის დაახლოებით 18% შეადგინა. ჩვენ ვაგრძელებთ ქალების მხარდაჭერას საგანმანათლებლო და ქოუჩინგის პროგრამებით. 2020 წლის განმავლობაში ჩვენ ჩავატარეთ სპეციალური საგანმანათლებლო და სამოტივაციო ვებინარები, მეწარმე ქალთა თავდაჯერებულობის ასამაღლებლად, ლიდერობის უნარ-ჩვევების გასაუმჯობესებლად და ფინანსური ცოდნის გასაღრმავებლად. **დაახლოებით 500 მეწარმე ქალი დაესწრო აღნიშნულ შეხვედრებს.**

მთელი 2020 წლის განმავლობაში ჩვენ ავღნიშნავდით მომხმარებელი ქალების წარმატებებს და ვახდენდით მათი ბიზნეს საქმიანობის პოპულარიზაციას გამოქვეყნებული ვიდეო რგოლებითა და სხვა ადგილობრივი მედიის საშუალებით. საქართველოს ბანკის სამოტივაციო კამპანიების სერია, როგორიცაა "მომავლის პროფესიები", "ყოველთვის არის გამოსავალი" და "შესაძლებლობებს არ განსაზღვრავს სქესი, შესაძლებლობები უსასრულოა", მოიცავდა ვიდეო კლიპებს წარმატებული ქალების შესახებ, რომლებიც გამოწვევების მიუხედავად, საკუთარი მიზნების მიღწევას ესწრაფვიან - <https://www.facebook.com/BankOfGeorgia/videos/676874023184069>

ჩვენი მიზანია გავაგრძელოთ მნიშვნელოვანი წვლილის შეტანა საქართველოს კერძო სექტორის განვითარებაში ქალთა როლისა და ჩართულობის განმტკიცების საქმეში, აუცილებელი ფინანსური და არაფინანსური რესურსების უზრუნველყოფით და თანაბარი შესაძლებლობების პოპულარიზაციით.

კორპორატიული და საინვესტიციო ბანკინგი

საქართველოს ბანკი წამყვანი კორპორატიული კრედიტორია ქვეყანაში, რომელიც გამოირჩევა სექტორის საფუძვლიანი ცოდნითა და ადგილობრივი გამოცდილებით. ჩვენმა CIB საკრედიტო პორტფელმა 2020 წლის 31 დეკემბერს 4.5 მილიარდ ლარს მიაღწია, რაც 22,8% -ით მეტია წინა წლის ანალოგიურ პერიოდთან შედარებით. ჩვენ ვთანამშრომლობთ და ვაფინანსებთ საქართველოში დაახლოებით 3,100 კორპორაციულ ბიზნესს. კორპორაციული და საინვესტიციო ბანკინგის შესახებ დამატებითი ინფორმაციისთვის იხილეთ გვერდები 50-53. ქვემოთ მოცემულია CIB მომხმარებელთა პროექტების მაგალითები, რომლებიც ასახავს ბანკის მისიას და SDG- სთან შესაბამისობას.

განათლება

საქართველოს ბანკმა დააფინანსა საქართველოს ისტორიულ მაღალმთიან სოფელში, შატილში, ერთადერთი სკოლა-პანსიონის მშენებლობა. 2019 წლის ოქტომბერს ხანძარმა მთლიანად გაანადგურა სოფელი შატილის სკოლა და რეგიონი დარჩა საგანმანათლებლო დაწესებულების გარეშე. ახალი სკოლის შენობა გათვლილია 25 სტუდენტზე, რომელთაც საშუალება აქვთ გამოიყენონ თანამედროვე ინფრასტრუქტურა. პროექტი ასევე მხარს უჭერს სოფლის მუდმივ მაცხოვრებლებს და ხელს უწყობს რეგიონის ეკონომიკური პოტენციალის რეალიზებას საშუალოვადიან პერიოდში. ამ პროექტისთვის საქართველოს ბანკის დაფინანსებამ 800,000 ლარი შეადგინა.

ადიჭურვება მაღალტექნოლოგიური ლაბორატორიით, რაც სტუდენტებს საშუალებას მისცემს განავითარონ პრაქტიკული უნარები-ჩვევები. ამ პროექტისთვის საქართველოს ბანკის დაფინანსებამ შეადგინა 4.3 მილიონი აშშ დოლარი.

ინფრასტრუქტურა

ძირითადი ინფრასტრუქტურის რეაბილიტაცია და განვითარება ერთ-ერთი მთავარი ამოცანაა საქართველოში. 2020 წელს საქართველოს ბანკმა დააფინანსა მრავალი საინტერესო და მნიშვნელოვანი პროექტი სხვადასხვა მიმართულებით, მათ შორის გზები, ელექტროგადამცემი ხაზები, სამოქალაქო ინფრასტრუქტურა, წყალმომარაგების სისტემები და სხვა. ჩვენ გავცვიტ 20 მლნ ლარის ოდენობის საბანკო გარანტიები ბათუმი-ახალციხის საავტომობილო გზის ხულო - ზარზმის მონაკვეთის აღდგენისა და რეკონსტრუქციისთვის. ეს გზა ხელს შეუწყობს დაკავშირებადობის გაუმჯობესებასა და, შესაბამისად, რეგიონის ეკონომიკურ ზრდას.

სს "მეგალაბი" არის უდიდესი მრავალპროფილური ლაბორატორია, რომელიც აერთიანებს კლინიკურ და პათოლოგიურ განყოფილებებს კავკასიის რეგიონში. ლაბორატორია შექმნილია აშშ-ში მოქმედი ყველაზე მსხვილი საკრედიტაციო ორგანიზაციის- საერთაშორისო გაერთიანებული კომისიის (JCI) სტანდარტის შესაბამისად. 2019 წლიდან მეგალაბი გახდა 100-ზე მეტი საავადმყოფოს და კლინიკის პარტნიორი ლაბორატორია და დღესდღეობით ის 3,000-ზე მეტ პაციენტს ემსახურება. 2020 წელს კომპანიამ გადაწყვიტა MALDI Biotyper smart (Bruker)-ის შეძენა მიკრობიოლოგიური გამოკვლევებისთვის. მოწყობილობა სიახლეა ლაბორატორიულ მედიცინაში. იგი ამცირებს გამოკვლევისთვის საჭირო დროს და ზრდის ტესტირების ხარისხსა და სიზუსტეს. საქართველოს ბანკმა დააფინანსა აღნიშნული შენაძენი 350,000 აშშ დოლარის ოდენობით.

შპს „აევ“ არის ბიზნეს ჯგუფის ნაწილი, რომელიც მოიცავს უძრავი ქონებასა და განვითარებას. პანდემიის დაწყებისთანავე, კომპანიამ დაიწყო ქირურგიული ნიღბების წარმოება ბაზარზე არსებული დეფიციტის გამო. 2020 წლის ივლისში, საქართველოს ბანკმა კომპანიისთვის დაამტკიცა 330,000 აშშ დოლარის ოდენობის საკრედიტო ხაზი აღჭურვილობის იმპორტისა და ადგილობრივი წარმოებისთვის საჭირო ნედლეულის დასაფინანსებლად. კომპანია ამჟამად აქტიურად ამარაგებს სამედიცინო დაწესებულებებსა და საცალო გამყიდველებს ქირურგიული ნიღბებით.

წარმოება

საქართველოს ბანკმა დააფინანსა კვების მრეწველობაში კიდევ ერთი თანამედროვე საწარმოს მშენებლობა. შპს „ფუდ ალიანსი“ ადგილობრივ ბაზარს სთავაზობს 80-ზე მეტ განსხვავებულ საცხობ და საკონდიტრო ნაწარმს. ბანკმა აღნიშნული პროექტი 2 მილიონი აშშ დოლარით დააფინანსა.

შპს "ჩირინა" ქვეყანაში არის ერთ-ერთი ყველაზე წარმატებული ქათმის ხორცპროდუქტების მწარმოებელი. კომპანია 2010 წელს დაარსდა. ღირებულების ჯაჭვი მოიცავს ქათმის ხორცის წარმოების ყველა ასპექტს, საკვები მასალის მოყვანიდან დაწყებული ქათმის ხორცის დისტრიბუციით დამთავრებული. საქართველოს ბანკმა მონაწილეობა მიიღო კომპანიის ბოლო გაფართოების პროექტის - ძეხვის ახალი ქარხნის დაფინანსებაში. ქარხანა დასრულდება და სრულად აღიჭურვება 2022 წლის პირველ კვარტალში მუშაობის დასაწყებად. ბანკმა აღნიშნული პროექტი 3 მილიონი აშშ დოლარით დააფინანსა.

საქართველოს ბანკმა მიიღო მონაწილეობა შპს „ჯოლიოს“ სტარტაპ პროექტის დაფინანსებაში. პროექტი ითვალისწინებს მზესუმზირის გადამამუშავებელი საწარმოს მშენებლობას ქალაქ ფოთში. ქარხანა, სავარაუდოდ, ექსპლუატაციაში შევა 2021 წლის პირველ კვარტალში, მსგავსი ტიპის ქარხანა საქართველოში პირველია. აღნიშნული პროექტისთვის საქართველოს ბანკის დაფინანსებამ შეადგინა 3.8 მილიონი აშშ დოლარი.

სოფლის მეურნეობა

კახური ტრადიციული მეღვინეობა (KTW ჯგუფი) ერთ – ერთი ყველაზე მსხვილი ღვინო და კონიაკის მწარმოებელი კომპანიაა საქართველოში. კომპანია აწარმოებს ღვინოს ადმოსავლეთი და დასავლეთი საქართველოს უნიკალური ჯიშის ყურძნისგან, ასევე კონიაკსა და ტრადიციულ ქართულ ჭაჭას. KTW ჯგუფი პროდუქციის ექსპორტს რამდენიმე ქვეყანაში ახორციელებს. საქართველოს ბანკის მხარდაჭერით, KTW ჯგუფმა 2020 წლის განმავლობაში გააშენა 651 ჰექტარი ვენახი. პროექტის ჯამურმა ღირებულებამ შეადგინა 17 მილიონი აშშ დოლარი და პროექტის ფარგლებში 1,500 ადამიანი დასაქმდა.

მეღვინეობა ხარება ფლობს ღვინის ქარხნებსა და ვენახებს ქვეყნის 1,500 ჰექტარ ტერიტორიაზე. კომპანია ამუშავებს 25 ყურძნის სახეობას ორგანული პროცესების გამოყენებით. საქართველოს ბანკის მხარდაჭერით, კომპანიამ დააფინანსა დამატებითი 225 ჰექტარი ვენახის გაშენება, ძირითადად კახეთის რეგიონში. პროექტის ჯამურმა ინვესტიციამ შეადგინა 6 მილიონი აშშ დოლარი. გარდა ამისა, საქართველოს ბანკმა დააფინანსა მეღვინეობის პროექტები ხვანჭკარასა და ვაჩნაძიანში. ხვანჭკარის ქარხანა აწარმოებს დაახლოებით 200,000 უნიკალურ ბოთლ ხვანჭკარას წელიწადში და ღებულობს ვიზიტორებს მცირე ხნით გაჩერების უზრუნველყოფით და უზიარებს მათ მეღვინეობის გამოცდილებებს. ვაჩნაძიანის ქარხანას წელიწადში 5 მილიონი ბოთლს ჩამოსხმის შესაძლებლობა ექნება. აღნიშნული პროექტებისთვის საქართველოს ბანკის დაფინანსებამ 3 მილიონი აშშ დოლარი შეადგინა.

თანამშრომელთა გაძლიერება

ჩვენი თანამშრომლების წარმატება ბანკის წარმატების გასაღებია. ჩვენ ვზრუნავთ ჩვენი გუნდის გაძლიერებაზე უსაფრთხო და ინკლუზიური სამუშაო გარემოს შექმნით, აგრეთვე სწავლის, განვითარებისა და კარიერული წინსვლის თანაბარი შესაძლებლობების უზრუნველყოფით. ჩვენი ამოცანებია: ტალანტების მოზიდვა და შენარჩუნება, პროფესიული და პიროვნული განვითარების შესაძლებლობების გაზრდა, ნდობის მოპოვება, ღირებულებებზე დაფუძნებული ორგანიზაციის შექმნა, სადაც თანამშრომლები მნიშვნელოვანი გამოცდილებას მიიღებენ და უფრო მეტად მოახდენენ საკუთარი პოტენციალის რეალიზებას.

ადამიანური კაპიტალის მართვის (HCM) გუნდი მნიშვნელოვან როლს ასრულებს ბანკში თანამშრომელთა პოზიტიური გამოცდილების შექმნაში. HCM ახორციელებს პროგრამებსა და პროცესებს ბანკის ღირებულებების, ბიზნესის პრინციპებისა და სტრატეგიული მიზნების შესაბამისად, საქართველოს ბანკისა და მისი მთელი გუნდის მხარდაჭერის თვალსაზრისით.

აღნიშნულ თავში აღწერილია ის მიდგომები, რომლებსაც ვიყენებთ ჩვენი თანამშრომლების წინაშე მდგარი პასუხისმგებლობების შესასრულებლად. თითოეულ ქვეთავში ასახულია ამ მიდგომების განხორციელების გზები და ხაზგასმულია 2020 წლის მიღწევები. როგორც მონაცემთა ბაზაზე ორიენტირებული ორგანიზაცია, ჩვენ თვალყურს ვადევნებთ ჩვენს პროგრესს ისეთი მაჩვენებლების საშუალებით, როგორიცაა ჩართულობის მაჩვენებლები, შიდა მობილობა, შენარჩუნება და გარე აღიარება.

ჩვენი პოლიტიკა

HCM-ის 55 კაცია გუნდი ანგარიშვალდებულია ადამიანური კაპიტალისა და მომხმარებელთა გამოცდილების მართვის ხელმძღვანელის წინაშე. ადამიანური რესურსების (HR) პოლიტიკა და პრაქტიკა შემუშავებულია ორგანიზაციისა და ბიზნესის საქმიანობის მხარდასაჭერად. პატივს ვცემთ ადამიანის უფლებებს და ვიცავთ სამართლიანობას, სოციალურ პასუხისმგებლობას, მრავალფეროვნებას, გამჭვირვალობას და ორმხრივ ანგარიშვალდებულებას.

HCM გუნდი ასევე მხარს უჭერს ბანკის ციფრულ ტრანსფორმაციას მონაცემების სიღრმისეულ ანალიზზე დაფუძნებული ორგანიზაციად, თანამშრომლებთან დაკავშირებულ ყველა პროცესის, მათ შორის ტალანტების მოზიდვის, წარმატებული ონბორდინგის, ადაპტაციის, განვითარებისა და შენარჩუნების თვალსაზრისით.

ჩვენი HCM პოლიტიკა ემყარება ბანკის კორპორატიულ ღირებულებებსა და ბიზნეს პრინციპებს, საქართველოს შრომის კოდექსის მოთხოვნებს, პროფესიული ეთიკის პრინციპებს, საქართველოს კომერციული ბანკების ქცევის კოდექსის სტანდარტებს, საქართველოს მოქმედ კანონმდებლობასა და შესაბამის საერთაშორისო რეგულაციებს და შეესაბამება ბანკის მიზანს, მისიასა და სტრატეგიას. ძირითადი პოლიტიკა მოიცავს, მაგრამ არ შემოიფარგლება მხოლოდ შემდეგით:

- ეთიკის კოდექსი
- ადამიანის უფლებები და გასაჩივრების პოლიტიკა
- ანტიკორუფციული პოლიტიკა
- მრავალფეროვნების პოლიტიკა
- თანამშრომელთა კორპორატიული სახელმძღვანელო, მათ შორის თანამშრომელთა ქცევის კოდექსი
- მამხილებლის პოლიტიკა

ჩვენი საქმიანობა ეფუძნება მრავალფეროვნებისა და ინკლუზიის, გაერთიანების თავისუფლების, თანაბარი შესაძლებლობების უზრუნველყოფისა და ანტიდისკრიმინაციულ ეთიკურ პრინციპებს. ჩვენი პოლიტიკა და პრაქტიკა ქმნის შევიწროებისგან თავისუფალ გარემოს, სადაც თანამშრომლებს და ყველა დაინტერესებული მხარეს ღირსეულად და პატივისცემით ეპყრობიან.

ბანკი ყველა თანამშრომლისთვის უზრუნველყოფს ქცევის კოდექსით - თანამშრომელთა კორპორატიული სახელმძღვანელო მითითებებით, გათვალისწინებულ სამუშაო პირობებს კანონით დადგენილი შრომითი პირობების შესაბამისად. ბანკი ემიჯნება იძულებით შრომას და ბავშვთა შრომას.

საუკეთესო პრაქტიკის, ორგანიზაციული ცვლილებებისა და სამართლებრივი მოთხოვნების უზრუნველყოფის მიზნით, ჩვენი პოლიტიკა და პროცედურები ექვემდებარება რეგულარულ შემოწმებას.

კულტურა და ქცევა

ჩვენი ძირითადი ღირებულებებისა და ბიზნესის პრინციპების შესახებ ინფორმაცია მრავალი არხის საშუალებითაა ხელმისაწვდომი, მათ შორის მოცემულია თანამშრომელთა კორპორატიულ სახელმძღვანელოში ("სახელმძღვანელო"). სახელმძღვანელო, რომელიც გამოქვეყნებულია ორგანიზაციის ფარგლებში და ხელმისაწვდომია ბანკის ინტრანეტზე, განსაზღვრავს კორპორატიული ეთიკის და პროფესიონალური ქცევის სტანდარტებს კლიენტებთან, კოლეგებთან,

აქციონერებთან და ფართო საზოგადოებასთან ურთიერთობისას, აგრეთვე ბანკის ეფექტიანობის გაზრდისა და კორპორატიული კულტურის უზრუნველყოფის პროცედურებს.

ჩვენი ქვეყნის კოდექსი ფუნდამენტურია გუნდური მუშაობის, განვითარების, სამართლიანობის, მომხმარებელზე ორიენტირებულობის, უპირატესობისა და ინოვაციების კულტურის განვითარებისათვის. ეს ნათლად აყალიბებს მოლოდინს, რომ ყველა თანამშრომელი იმოქმედებს კანონიერად, ეთიკურად და გამჭვირვალედ ყველა ურთიერთობაში. ქვეყნის კოდექსი წარმოადგენს ბანკსა და თანამშრომელს შორის შრომითი ხელშეკრულების განუყოფელ ნაწილს. თანამშრომლები, რომლებიც შემოუერთდნენ ბანკს, აცნობიერებენ თავიანთ ვალდებულებებს ქვეყნის კოდექსის შესაბამისად. ამგვარი ვალდებულებების შეუსრულებლობამ შეიძლება გამოიწვიოს დისციპლინური პასუხისმგებლობის ზომის გამოყენება, მათ შორის, სამსახურიდან დათხოვნა.

ჯგუფი ხელს უწყობს თანაბარი შესაძლებლობებისა და მრავალფეროვნების განვითარებას, კულტურას, რომელიც ახალისებს სხვადასხვა პერსპექტივას და აღიარებს, რომ სხვადასხვა განათლებისა და გამოცდილების მქონე ადამიანებს შეუძლიათ სამუშაო ადგილი გაამდიდრონ ღირებული შეხედულებებით. ჩვენი მიზანია ვიყოთ ინკლუზიური ორგანიზაცია, სადაც მრავალფეროვნება დაფასებულია და შესაძლებელია მრავალფეროვანი სამუშაო ძალის აყვანისა და შენარჩუნება.

ბანკის მიზანია უზრუნველყოს, რომ რომელიმე პიროვნება ან ჯგუფი პირდაპირ ან ირიბად არ იყოს დისკრიმინირებული რაიმე მიზეზით (სქესი, ოჯახური მდგომარეობა, ეთნიკური წარმოშობა, ქმედუუნარობა, ასაკი, სექსუალური ორიენტაცია, რასა და ეროვნება, პოლიტიკური ან რელიგიური შეხედულებები). ადამიანის უნივერსალური უფლებები გათვალისწინებულია სახელმძღვანელოსა და ადამიანის უფლებათა დაცვის პოლიტიკაში. ჩვენი ნეპოტიზმის საწინააღმდეგო პოლიტიკით, ვუზრუნველყოფთ და მხარს ვუჭერთ სამართლიან და გამჭვირვალე გადაწყვეტილების მიღებას თანამშრომლებთან ურთიერთობისას.

მოსყიდვისა და კორუფციის თავიდან აცილების მიზნით, საქართველოს ბანკი უზრუნველყოფს შესაბამისი შიდა კონტროლის ხელმისაწვდომობასა და ეფექტურად მუშაობას. ბანკი ასევე იყენებს პროგრამას „იგნობდე შენს თანამშრომელს“ (KYE), რომლის საფუძველზეც ბანკი ატარებს სხვადასხვა კვლევის პროცედურებს რეკრუტირების, დასაქმებისა და სამუშაოს დატოვების ეტაპებზე. 2020 წელს ბანკში არანაირი ინციდენტი არ დაფიქსირებულა, აგრეთვე ბანკს არ მიუღია ჯარიმები მოსყიდვის ან კორუფციის გამო.

2020 წლის ივლისში, ქალთა დასაქმების ბარიერების აღმოსაფხვრელად ჩვენი მცდელობები აღიარებულ იქნა 2X Challenge-ს მიერ, ინიციატივით, რომელიც მიზნად ისახავს ქალების, როგორც მეწარმეების, ბიზნეს ლიდერების, თანამშრომლების და პროდუქტებისა და მომსახურების მომხმარებლების გაძლიერებას, რაც ხელს უწყობს მათ ეკონომიკურ მონაწილეობას. ბანკმა ხელი მოაწერა შესაბამის ვალდებულებას ევროპის ხუთ საფინანსო ინსტიტუტთან (EDFIS) - DEG, Finnfund, FMO, SIFEM და Swedfund - რომელიც მიზნად ისახავს საქართველოში ქალთა გაზრდილ ხელმისაწვდომობას ხარისხიან დასაქმებაზე და მონაწილეობას ეკონომიკურ ცხოვრებაში.

2020 წლის 31 ოქტომბრის მდგომარეობით, ქალთა პროცენტული მაჩვენებელი ბანკის საბოლოო მშობელი კომპანიის აღმასრულებელ კომიტეტებში არის 45.2% (Hampton-Alexander Review- ის წარდგენის თარიღი). 2020 წლის Hampton-Alexander ანგარიშის სტატისტიკის თანახმად, თუ Bank of Georgia Group plc იქნებოდა FTSE 250-ში, ეს მას საბანკო სექტორის ნომერ პირველ ადგილზე დააყენებდა.

ჩვენი თანამშრომლები

აღმასრულებელი ხელმძღვანელობა ჯგუფი

თანამშრომლები ასაკის მიხედვით საქართველოს ბანკი

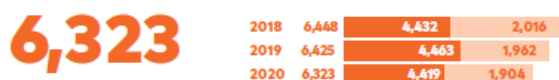
მაღალი და საშუალო რგოლის მენეჯერები ჯგუფი

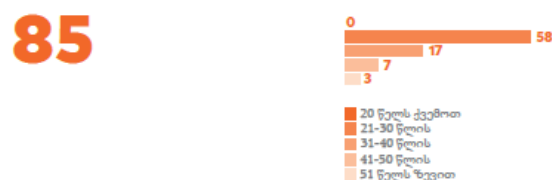
თანამშრომლები ასაკის მიხედვით ბელარუსიის სახალხო ბანკი

ყველა თანამშრომელი ჯგუფი

თანამშრომლები ასაკის მიხედვით სხვა

■ ქალები
■ კაცები

■ 20 წლის ქვემოთ
■ 21-30 წლის
■ 31-40 წლის
■ 41-50 წლის
■ 51 წლის ზევით

ტალანტების მოზიდვა და შენარჩუნება

2020 წელს კიდევ უფრო გავაუმჯობესეთ ტალანტების მართვის სტრატეგია, საუკეთესო ტალანტების მოზიდვისა და შენარჩუნების, პროფესიონალური და პიროვნული განვითარების მნიშვნელოვანი შესაძლებლობების უზრუნველსაყოფად, რათა დავეხმაროთ ჩვენს თანამშრომლებს საკუთარი პოტენციალის რეალიზებაში.

საქართველოს ბანკში უზრუნველყოფილია თანაბარი შესაძლებლობები, სადაც სხვადასხვა გამოცდილებისა და წარმოშობის ადამიანები ერთად იკრიბებიან და ქმნიან ინოვაციურ და მასტიმულირებელ სამუშაო გარემოს. ჩვენი რეკრუტირების პოლიტიკა, რომელიც მოიცავს ინტერვიუებს, შესაბამის კონტრიოლის პროცედურებს და განმცხადებლის თვალთვალის სისტემას (ATS), უზრუნველყოფს დაქირავების სამართლიან პროცესს, რომელიც ყველა კანდიდატისთვის უზრუნველყოფს დასაქმების თანაბარ შესაძლებლობებს ჩვენი ბიზნესის პრინციპების, სტრატეგიული მიზნებისა და ახალი სამუშაო მოთხოვნების შესაბამისად. ჩვენი განაცხადების მიღების პროცესი ხორციელდება არადისკრიმინაციული მიდგომით და კანდიდატებისგან არ ითხოვს ინფორმაციას ასაკის, დაბადების თარიღის, სქესის ან ფოტოს შესახებ.

პანდემიის პირობებში, სამსახურში აყვანის პროცესი ონლაინ რეჟიმში გადავიტანეთ, მათ შორის ვიდეოებით ონლაინ ტესტირების პლატფორმას, ონლაინ ინტერვიუებს და ობორდინგს.

ბანკის მასშტაბით ციფრულიზაციაზე მზარდი აქცენტით, 2020 წელს IT და ციფრული პლატფორმის პერსონალის აყვანა ერთ – ერთი მთავარი პრიორიტეტი იყო და ამ მიმართულებით 57% –ით გაიზარდა ახალი თანამშრომლების რაოდენობა.

ჩვენი ტალანტების მოზიდვის გუნდი აქტიურად აკვირდება შრომით ბაზარს და ინარჩუნებს კავშირებს საქართველოში და საზღვარგარეთ არსებულ და პერსპექტიულ კვალიფიციურ კანდიდატებთან. ამავდროულად, ჩვენი მიზანია უზრუნველყოთ კომპანიის შიგნით ტალანტის განვითარება და ვაკანსიების შემთხვევაში უპირატესობა ენიჭებათ შიდა კანდიდატებს, განსაკუთრებით უფროსი და საშუალო დონის თანამდებობებზე.

64%

2020 წელს სამუშაოზე აყვანილი თანამშრომლებიდან იყო ქალი (64% 2019 წელს)

203

(115 ქალი და 88 კაცი)
თანამშრომლები დაწინაურდნენ მენეჯერულ თანამდებობებზე 2020 წელს

2020 წელს ახალი თანამდებობებზე დაინიშნენ

54%

შიდა კანდიდატები (10 პროცენტით მეტი ვიდრე 2019 წელს)

23%

შიდა მობილობის მაჩვენებელი¹ 2020 წელს (22% 2019წელს)

83%

პერსონალის შენარჩუნების მაჩვენებელი² 2020 წელს ბაზრის ნიშნულის შესაბამისად

ახალგაზრდა ტალანტები: ჩვენ ვიზიდავთ ახალგაზრდა ტალანტებს და ვზრუნავთ მათ განვითარებაზე კარიერის ადრეული ეტაპებიდან. ბანკი აქტიურად თანამშრომლობს წამყვან ქართულ ბიზნეს სკოლებთან და უნივერსიტეტებთან, რაც ხელს უწყობს ჩვენი ტალანტების ფონდისთვის შესაბამისი ხარისხიანი დისციპლინების მრავალფეროვნებასა და გაფართოებას. რეგულარულად ვმონაწილეობთ დასაქმების ფორუმებში და ვახორციელებთ სტაჟირებისა და სტუდენტების განვითარების პროგრამებს.

2012 წლიდან ჩვენ ვახორციელებთ სტუდენტურ პროგრამას -ლიდერატორი, რომელიც ძალიან პოპულარულია საქართველოს შრომის ბაზარზე სტუდენტებსა და კურსდამთავრებულებს შორის. პროგრამა განახლდა 2019 წელს და ახლა სთავაზობთ მოქნილ გრაფიკებს, რომლებიც მხარს უჭერს სტუდენტების აკადემიურ საქმიანობას და უზრუნველყოფს ფინანსურ ჯილდოს. პროგრამა ნიჭიერ სტუდენტებს საშუალებას აძლევს 360° შეფასება მიიღონ ბანკის საქმიანობის შესახებ, იმუშაონ რეალურ პროექტებზე და ისწავლონ და მიიღონ მხარდაჭერა ბანკის აღმასრულებელი და საშუალო მენეჯერებისგან. პროგრამა ლიდერატორი მნიშვნელოვნად გაფართოვდა 2020 წელს.

¹ შიდა მობილობის მაჩვენებელი: მთლიანი შეფასების პერიოდში დაწინაურებულებისა და შიდა გადასვლების საერთო რაოდენობა გაყოფილი ამ პერიოდის დასაქმებულთა საშუალო თვიურ რაოდენობაზე.

² შენარჩუნების მაჩვენებელი: დასაქმებულთა პროცენტული წილი, რომლებიც მუშაობდნენ მთლიანი შეფასების პერიოდის განმავლობაში, გამოითვლება ყოველწლიურად.

39

კანდიდატი 2020 წლის ნაკადიდან გახდა სრულ სამუშაო განაკვეთზე დასაქმებული პირი
(29 კანდიდატი 2019 წლის კოპორტიდან)

72

სტუდენტი შეირჩა და პროგრამაში ჩაერთო 2020 წელს
(38 სტუდენტი 2019 წელს)

ჯილდო: ბანკი გათვალისწინებს კონკურენტუნარიან ანაზღაურებას და შეღავათების პაკეტებს და პროფესიული და პირადი ცხოვრების ბალანსის შენარჩუნების მიზნით უზრუნველყოფს შემდეგს:

- დამატებითი ფინანსური შეღავათები - დეკრეტული შვებულების ანაზღაურება და ბავშვის გაჩენისას ფულად ბონუსი.
- სამსახურში დაბრუნებისას ადაპტაციის ხელშეწყობა- სასწავლო პროგრამები დეკრეტული შვებულებიდან სამსახურში დაბრუნებული თანამშრომლებისთვის.
- ჯანმრთელობისა და კეთილდღეობა - კორპორატიული ჯანმრთელობის დაზღვევის პაკეტი, ორსულობის და მშობიარობის დაფარვის ჩათვლით.
- ორსულთა და მეძუძურ ქალთა სპეციალური სამუშაო პირობები საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად.
- ორსულობის, მშობიარობისა და ბავშვის მოვლის, ასევე ახალშობილის შვილად აყვანის გამო შვებულებები შრომითი კოდექსის შესაბამისად:
 - 2020 წლის მონაცემებით, **289 ქალი** იყო ორსულობის, მშობიარობისა და ბავშვის მოვლის გამო შვებულებაში.
 - **77% არის იმ თანამშრომლების შენარჩუნების კოეფიციენტი**, რომელთა ორსულობის, მშობიარობისა და ბავშვის მოვლის გამო შვებულებაც 2019 წელს დასრულდა და დაუბრუნდნენ სამუშაოს და მუშაობდნენ დაბრუნებიდან მინიმუმ 12 თვის განმავლობაში.
 - 2021 წლიდან ორსულობის, მშობიარობისა და ბავშვის მოვლის შვებულების გამოყენების წესებთან დაკავშირებით ცვლილებების საფუძველზე ბავშვის მოვლის გამო შვებულების გამოყენება მამასაც შეუძლია (ემდეგა თანამშრომელს, რომელიც არის ბავშვის დედა ან მამა) და ყველა თანამშრომელს უფლება აქვს ისარგებლოს აღნიშნული შვებულებით.
- შეღავათები, რომლებიც ხელმისაწვდომია ყველა თანამშრომლისთვის, მათ შორის ანაზღაურებადი დამატებითი დასვენების დღე (day-off) და შვებულება ავადმყოფობის გამო (შრომის კოდექსით გათვალისწინებული გარდა).

ჩვენ ვაკვირდებით თანამშრომელთა ანაზღაურების ტენდენციებს ფინანსური სექტორის შრომის ბაზრის კვლევებით. 2020 წლის კვლევისა და შიდა მონაცემების ანალიზის შედეგებმა დაადასტურა, რომ ბანკი ინარჩუნებს კონკურენტუნარიანი დამსაქმებლის სტატუსს. ჩვენი ანაზღაურების სტრუქტურა ემყარება თანამშრომელთა საქმიანობის შეფასებებს, რაც ჩვენი უწყვეტი უკუკავშირის პროცესის ნაწილია. შეფასების სიხშირე დამოკიდებულია თანამდებობაზე და შეიძლება ჩატარდეს თვეში ერთხელ, კვარტალში ერთხელ, ნახევარ წელიწადში ერთხელ და წელიწადში ერთხელ, სამუშაოების სპეციფიკიდან გამომდინარე.

ბანკი ასევე აკონტროლებს თანაბარი ანაზღაურების სხვაობას (EPG), როგორც თანაბარი შესაძლებლობების უზრუნველყოფის ერთ-ერთ ინდიკატორს და რეგულარულ ანგარიშს წარუდგენს ანაზღაურების კომიტეტს. EPG არის სხვაობა ერთსა და იმავე თანამდებობაზე მომუშავე მამაკაცთა და ქალთა ანაზღაურების განაკვეთებს შორის. 2020 წელს ჩვენი საერთო EPG მაჩვენებელი იყო დაახლოებით -1%, რაც იმას ნიშნავს, რომ ზოგადად, ჩვენი ქალი თანამშრომლები იღებენ თითქმის იგივე ხელფასს, რასაც მათი მამაკაცი კოლეგები იმავე სამუშაოსთვის, რაც მიუთითებს ჩვენს კომპეტენციებსა და დამსახურებაზე დაფუძნებულ მიდგომაზე.

ჩვენი მიზანია უზრუნველყოთ თანაბარი ანაზღაურება თანაბარი სამუშაოსთვის, ჩვენი სამუშაო ადგილის კატალოგისა და კლასიფიკაციის სტრუქტურების დახვეწის გზით. ამჟამად, ვმუშაობთ კომპენსაციის დაგეგმვის ახალი მიდგომაზე, რომელიც ითვალისწინებს სამუშაოს სპეციფიკას და სამართლიანი და გამჭვირვალეა ყველა თანამშრომლისთვის. კომპენსაციის მკაფიო სტრუქტურის პროექტის განხორციელება დაგეგმილია 2021 წელს.

-1%

Equal Pay Gap (EPG)

მთელი ცხოვრების განმავლობაში სწავლის წახალისება

ჩვენს თანამშრომლებს ვთავაზობთ მრავალფეროვან სასწავლო პროგრამებსა და სწავლის შესაძლებლობებს მთელი კარიერის განმავლობაში მათი კვალიფიკაციებისა და უნარების ასამაღლებლად.

საქართველოს ბანკის უწყვეტი პროფესიული განვითარება:

კარიერული პროგრამები – ტალანტების მოზიდვა:	ფრონტ და ბექ ოფისის თანამშრომლების პროფესიული პროგრამები:	მენეჯმენტის პროგრამები:	აღმასრულებელი ორგანოს პროგრამები:
- ლიდერატორი - სტაჟირება სპეციალობებში	- ონზორდინგის პაკეტი - რისკებისა და შესაბამისობის პროგრამები - საბანკო პროდუქტები და მომსახურებები - პროგრამულ უზრუნველყოფასთან დაკავშირებული პროგრამები - კომუნიკაციის უნარების განვითარების პროგრამები - დიდი პოტენციალის მქონე თანამშრომელთა პროგრამები	- მენეჯერული უნარები (ხელმძღვანელობა და მენეჯმენტი, გუნდის მენეჯმენტი, უფლებამოსილების დელეგირება და სხვა) - ევექტური უკუკავშირის უნარების განვითარების პროგრამა - ლიდერების ქოუჩინგის პროგრამა (ინდივიდუალური და გუნდური ქოუჩინგის სესიები)	- ლიდერების ქოუჩინგის პროგრამა (ინდივიდუალური და გუნდური ქოუჩინგის, მენტორული სესიები) - ინდივიდუალური ბიზნეს ქოუჩინგის პროგრამა

ბანკის კორპორატიული სწავლების სისტემა მოიცავს შიდა და გარე ტრენინგების ფართო სპექტრს, რომლებიც შექმნილია ფრონტ და ბექ-ოფისის თანამშრომლების საჭიროებების დასაკმაყოფილებლად. აგრეთვე საშუალო და მაღალი რგოლის თანამშრომლებს საშუალება ეძლევათ გაიარონ გარე ტრენინგი საქართველოში და მის საზღვრებს გარეთ ცნობილ ინსტიტუტებში. კორპორატიული სწავლების სისტემა შემდეგი ელემენტებისგან შედგება:

- ონზორდინგის სასწავლო პაკეტი ფრონტ ოფისის თანამშრომლებისთვის - უზრუნველყოფს შესაბამისი კომპეტენციებისა და უნარების განვითარებას კონკრეტული თანამდებობებისთვის.
- პროფესიული და პერსონალური უნარების განვითარება - პერიოდული შეფასების საფუძველზე შეიძლება შემუშავდეს თემატური ტრენინგი ფრონტ და ბექ ოფისის პერსონალისთვის.
- რეგულაციებთან შესაბამისობის დაცვის შესახებ ტრენინგი - კანონმდებლობასთან შესაბამისობის, აგრეთვე ბანკისა და მისი თანამშრომლების უსაფრთხოების უზრუნველყოფის მიზნით, ბანკი ახორციელებს რისკებისა და შესაბამისობის შესახებ ცნობიერების ამაღლების პროგრამას. პროგრამა მოიცავს ონლაინ და პირისპირ სწავლებას ყველა ახალი თანამშრომლისთვის და პერიოდულ გადამზადებას ყველა თანამშრომლისთვის, ჩვენს წინაშე მდგარი რისკებისა და ჩვენი ღირებულებების დასაცავად განხორციელებული საქმიანობისა და ინიციატივების გასაცნობად, რათა შეძლონ ჩვენი საქმიანობის დასაცავად გადაწყვეტილებების უკეთ მიღება. აღნიშნული კურსები მოიცავს შემდეგ თემებს: საოპერაციო რისკები, ბიზნესის უწყვეტობა, მონაცემთა კონფიდენციალურობა, შრომის უსაფრთხოება, კორპორატიული უსაფრთხოება და ეთიკა, ინფორმაციული და კიბერ უსაფრთხოება და სხვა. პანდემიის დროს განხორციელდა დამატებითი ცნობიერების ამაღლების ღონისძიებები დისტანციური მუშაობის დროს სამუშაო უსაფრთხოების სახელმძღვანელო მითითებების, აგრეთვე კიბერ უსაფრთხოების ზომების უზრუნველსაყოფად.
- მენეჯერული უნარების განვითარება - მომხმარებელზე ორიენტირებული კულტურის, თანამშრომლობისა და განვითარების გაუმჯობესების მიზნით, ჩვენს თანამშრომლებს ვურჩევთ, განავითარონ თავიანთი ლიდერობის უნარები. 2014 წლიდან საქართველოს ბანკი ახორციელებს ლიდერების ქოუჩინგის პროგრამას, რომელიც ითვალისწინებს ინდივიდუალურ მიდგომას მენეჯერული და ლიდერობის უნარების განვითარების მიმართულებით. 2020 წელს შევიმუშავეთ მენეჯმენტის შიდა სასწავლო პროგრამა, რომელიც მოიცავს ისეთ თემებს, როგორიცაა ხელმძღვანელობა და მენეჯმენტი, აგრეთვე გუნდის განვითარება (მათ შორის, უფლებამოსილების დელეგირება, მოტივაცია, შეფასება და უკუკავშირები). ყველა ხაზისა და საშუალო რგოლის მენეჯერების ტრენინგი დაიწყო 2020 წლის მეოთხე კვარტალში და მისი გაგრძელება დაგეგმილია 2021 წლის განმავლობაში. გარდა ამისა, 2022 წლიდან პირველად დანიშნული მენეჯერების საორიენტაციო პაკეტში შედის მენეჯერული უნარ-ჩვევების განვითარების ტრენინგი, რომელიც აერთიანებს ახალ მენეჯერებს ინტერაქტიულ, მონაწილის მიერ ორიენტირებულ ფორმატში საერთო გამოწვევების გადასაჭრელად.

ჩვენი თანამშრომლების სწავლასა და განვითარებაში დახმარების მიზნით, ვიყენებთ ონლაინ პლატფორმას, რომელიც უზრუნველყოფს მოთხოვნით (On-demand) სწავლებას და მოქნილობას. ჩვენ მუდმივად ვახდენთ საგანმანათლებლო შეთავაზებების განახლებას ახალი საჭიროებების დასაკმაყოფილებლად თანამშრომლებისა და მენეჯერების უკუკავშირის საფუძველზე. 2017 წლიდან, ჩვენი ონლაინ სწავლების მართვის სისტემით (LMS) თანამშრომლებისთვის უზრუნველვყავით კორპორატიული სწავლის შესაძლებლობები: პროფესიული და პიროვნული განვითარების დისტანციური და შერეული სასწავლო კურსები, ბანკში გამოყენებული სხვადასხვა პროგრამის მომხმარებლების სახელმძღვანელოები და განახლებული ინფორმაცია სხვადასხვა საბანკო პროდუქტისა და მომსახურების შესახებ.

2020 წელს, პანდემიის შეზღუდვების გამო, პირისპირ სწავლება და ონბორდინგის ღონისძიებები შეჩერდა. სასწავლო ცენტრი გადავიდა დისტანციურ სწავლებაზე, სასწავლო პროგრამები შესაბამისად ადაპტირდა. 2020 წელს შემუშავდა 13 ახალი სასწავლო პროგრამა და 21 პროგრამა ადაპტირდა დისტანციური სწავლების ფორმატზე.

2020 წელს თვეში საშუალოდ 3,000 თანამშრომელმა ისარგებლა პლატფორმით.

ბანკი ასევე ახორციელებს ონბორდინგის პროგრამას, რომლის ფარგლებშიც ხდება ორგანიზაციული კულტურის, ბანკის ღირებულებების, კორპორატიული სოციალური პასუხისმგებლობის პოლიტიკისა და პრაქტიკის შესახებ ინფორმაციის მიწოდება და განხილვა. წევრები ასევე ეცნობიან თანამშრომელთა შეღავათებს, კარიერულ შესაძლებლობებს, პიროვნული და პროფესიული განვითარების პროგრამებს. 2020 წელს შეიქმნა მსგავსი შინაარსის LMS ონლაინ პლატფორმა იმის უზრუნველსაყოფად, რომ პირისპირი შეხვედრების შეზღუდვების მიუხედავად, ყველა ახალ თანამშრომელს ჰქონოდა წვდომა შესაბამის ინფორმაციაზე, წარმატებული ონბორდინგისა და ბანკის გუნდში სწრაფად ინტეგრაციის უზრუნველსაყოფად.

ტალანტების მართვის პროცესი

2020 წელს დავნერგეთ ტალანტების მართვის ახალი პროცესი, რომელიც საშუალებას გვაძლევს ყველა ეტაპზე გამოვავლინოთ ტალანტები და ვიზრუნოთ მათ განვითარებაზე. აღნიშნული პროცესი ემყარება ძირითადი კომპეტენციების, უნარ-ჩვევების, ქცევისა და ორგანიზაციული მიზნების მიღწევაში შეტანილი წვლილის შეფასებას. ძირითადი ასპექტებია: **გუნდური მუშაობა, განვითარება, სამართლიანობა, მომხმარებელზე ორიენტირებული მიდგომა, ოპერაციული უპირატესობა, ინოვაცია, სტრატეგიული აზროვნება, მოქნილობა /ცვლილებების მენეჯმენტი და ჩართულობა.** სტრუქტურული უკუკავშირი მენეჯერებს შორის და მათი უშუალო ანგარიშები ამ პროცესის განუყოფელი ნაწილია, ხოლო აღნიშნულ უკუკავშირს ჩვენ ვიყენებთ თანამშრომელთა განვითარების ინდივიდუალური გეგმის, როგორც შეფასების შედეგის, შესამუშავებლად.

აღნიშნული პროცესის მხარდასაჭერად, 2020 წელს ჩვენ შევიმუშავეთ შიდა პორტალი, რომელიც უზრუნველყოფს კარიერული განვითარების რესურსებსა და ინსტრუმენტებს. იგი თანამშრომლებისთვის უზრუნველყოფს მენეჯერებთან და დაქვემდებარებულ პირებთან სიღრმისეული კარიერული საუბრების შესაძლებლობას მათი ძლიერ მხარეებსა და მისწრაფებებზე ფოკუსირებით. 2020 წლის განმავლობაში აღნიშნულ პროცესში თანამშრომელთა 86%-მა მიიღო მონაწილეობა.

ბანკში უკუკავშირის კულტურის წახალისებისა და ტალანტების განვითარების პროცესში ორმხრივი მხარდაჭერის მიზნით, 2020 წელს შეიქმნა დამოუკიდებელი ონლაინ კურსი „ეფექტური უკუკავშირის უზრუნველყოფა“, რომელიც ხელმისაწვდომი იყო ყველა თანამშრომლისთვის. 2020 წელს 228 თანამშრომელმა დაასრულა კურსი.

ტალანტების განახლებული პროგრამები ამოქმედდება 2021 წელს.

2020 წელს ჩატარებული ტრენინგების სტატისტიკა

5,481 თანამშრომელი დაესწრო ტრენინგს 2020 წელს (5,723 თანამშრომელი 2019 წელს)	23.1 სწავლების საათების საშუალო რაოდენობა თითო თანამშრომელზე 2020 წელს (27.5 სწავლების საათების საშუალო რაოდენობა 2019წელს)	36.1 სწავლების საათების საშუალო რაოდენობა თითო ახალ თანამშრომელზე 2020 წელს (37.3 სწავლების საათების საშუალო რაოდენობა 2019წელს)

2020 წელს გადამზადებულ თანამშრომელთა რაოდენობისა და სასწავლო საათების შემცირება განპირობებული იყო 2020 წლის მეორე კვარტალში ლოქდაუნის პერიოდში ორი თვით ტრენინგების შეჩერებით, სანამ ბანკი გადავიდოდა დისტანციურ სწავლების ფორმატზე.

მომხმარებელთა უკუკავშირის ანალიზი

ჩვენი თანამშრომლებისთვის უზრუნველყოფთ ინსტრუმენტებს, რომლებსაც იყენებენ მომხმარებელთა გამოცდილების შესასწავლად და გასაუმჯობესებლად და სამუშაოს უფრო ნაყოფიერად შესასრულებლად.

თანამშრომელთა გამოცდილების მართვისა და მომხმარებელთა გამოცდილების მართვის გუნდები ხშირად თანამშრომლობენ თავიანთი მიდგომების დასახვეწად და ერთობლივი ინიციატივების განსახორციელებლად. მომხმარებელთა გამოცდილების მართვის გუნდი თვალყურს ადევნებს და რეგულარულად აანალიზებს Medallia-დან მიღებულ მომხმარებელთა უკუკავშირის (დამატებითი ინფორმაციისთვის იხილეთ გვერდი 37-ე) და უზიარებს შეფასებებსა და დადებით მხარეებს თანამშრომელთა გამოცდილების გუნდს. ეს უკანასკნელი ამ ინფორმაციას გარდაქმნის ბიზნესის შესაბამისი მიმართულებების კონკრეტულ ინიციატივებად, რათა თანამშრომლებისთვის უზრუნველყოს ცოდნა და შესაძლებლობები საერთო პროდუქტიულობის გასაუმჯობესებლად. აღნიშნული მიდგომა ხელს უწყობს თანამშრომლებს, უფრო მეტად იყენონ ჩართულნი თავიანთ საქმიანობაში, მომხმარებელთა უკეთესი გამოცდილების უზრუნველსაყოფად. ჩვენ ასევე ვიყენებთ მომხმარებელთა უკუკავშირის Medallia-ს საშუალებით, ტრენინგების განახლებისა და შემუშავების უზრუნველსაყოფად, რათა თანამშრომლებმა მოახდინონ უკეთესი რეაგირება მომხმარებელთა საჭიროებებზე.

თანამშრომელთა მნიშვნელოვანი გამოცდილება

საქართველოს ბანკმა განაახლა თანამშრომელთა გამოცდილების მართვის სისტემა, რათა ჩვენს თანამშრომლებს ჰქონდეთ ყველა საჭირო ინსტრუმენტი და უნარ-ჩვევები სამუშაოს ეფექტურად შესრულებისა და მომხმარებელთა კარგად მომსახურების უზრუნველსაყოფად.

გვაქვს ფორუმები და საკომუნიკაციო არხები, რომელთა საშუალებითაც თანამშრომელთა ხმა ისმის ორგანიზაციის მასშტაბით. ეს უზრუნველყოფს თანამშრომლების მხარდაჭერას სამსახურში და მის ფარგლებს გარეთ, და მათი მიღწევებისა და წვლილის შეფასებასა და აღნიშვნას.

თანამშრომელთა გამოცდილების მართვის გუნდი მართავს თანამშრომელთა გამოცდილებას თანამშრომლებთან სიღრმისეული ინტერვიუების (2020 წელს ორჯერ ჩატარდა), უწყებრივი განხილვის და მიღებისა და წასვლის დროს გასაუბრებების საშუალებით. გუნდი ასევე ხელს უწყობს და ახალისებს იდეების გაზიარებას ჩართულობის პროცესში.

თანამშრომლებს შეუძლიათ ნებისმიერი საკითხი განიხილონ თანამშრომელთა გამოცდილების მართვის გუნდთან და მათ შეუძლიათ მიიღონ კონსტრუქციული უკუკავშირი და მხარდაჭერა. გუნდი აკონტროლებს და თვალყურს ადევნებს თანამშრომლებს წამოწეულ საკითხებთან დაკავშირებით. 2020 წლის გაზაფხულზე, ლოქდაუნის დროს, თანამშრომელთა გამოცდილების მართვის გუნდმა მოაწყო ონლაინ საუბრები ბანკის ყველა თანამშრომელთან, დისტანციურ სამუშაოზე შეუფერხებლად გადასვლისა და ყველა პრობლემის მოსმენისა და მოგვარების მიზნით.

დაფასებისა და აღიარების კულტურა

ჩვენ ხელს ვუწყობთ სამუშაო ადგილზე დაფასებისა და აღიარების კულტურის წახალისებას. წინსვლისა და მიღწევების აღიარება არა მხოლოდ სწავლისა და განვითარებისთვისაა არსებითი, არამედ ასევე, მნიშვნელოვანია თანამშრომლებისთვის ჩვენი კომპანიის უფრო მიმზიდველ და სასიამოვნო სამუშაო ადგილად ჩამოყალიბების კუთხით. ბანკი ნიჭიერი თანამშრომლების ჩართულობასა და ერთგულებას ახალისებს და აჯილდოვებს წლის საუკეთესო თანამშრომელსა და წლის საუკეთესო გუნდს.

2020 წელს Korn Ferry Engaged Performance™ კვლევის შედეგების მიხედვით, თანამშრომელთა აღიარების და დაფასების მაჩვენებელი გაუმჯობესებულია. იხილეთ კვლევის შედეგები.

თანამშრომლებთან ურთიერთობა და მათი მოსმენა

თანამშრომელთა აქტივობებით ჩვენ ვეხმარებით ერთმანეთს ჩვენი პოტენციალის რეალიზებაში. ორგანიზაცია მოიცავს შემდეგ ღონისძიებებს:

- შეხვედრები აღმასრულებელ დირექტორთან და ტოპ მენეჯმენტის გუნდთან (პანდემიის გამო, 2020 წელს შეხვედრა ვირტუალურ ფორმატში ჩატარდა).
- Workplace-ზე აღმასრულებელ დირექტორის, ვლოგის სახით, რეგულარული ონლაინ შეხვედრები თანამშრომლებთან, მიმდინარე მოვლენებსა და სამომავლო პერსპექტივებზე ღია დიალოგის წარმართვა, კომპანიის საქმიანობისა და ადამიანურ კაპიტალთან დაკავშირებული ინიციატივების შესახებ; თანამშრომლებს შეუძლიათ დასვან შეკითხვები და პირდაპირ მიმართონ აღმასრულებელ დირექტორს.

რეგულარულად ვაცნობებთ ჩვენს თანამშრომლებს ბანკის სტრატეგიისა და საქმიანობის შესახებ, განვიხილავთ რისკებსა და შესაძლებლობებს, აგრეთვე კოორდინირებული, მრავალარხიანი მიდგომით, მათ შორის ბლოგების და ვლოგების დახმარებით ვაწვდით განახლებულ ინფორმაციას პოლიტიკისა და პროცედურების შესახებ.

ჩვენი თანამშრომლები ინფორმაციას ღებულობენ სხვადასხვა გზით, მათ შორის მათი ხაზობრივი ხელმძღვანელის მეშვეობით, სპეციალური პრეზენტაციებით, თანამშრომელთა ონბორდინგის პროცესით, ინტრანეტით, კორპორატიული სოციალური ქსელით - Workplace, ელექტრონული ფოსტით და რეგულარულ შეხვედრებზე. კორპორატიული სოციალური ქსელი, Workplace, დაემატა ჩვენს შიდა კომუნიკაციის საშუალებებს 2019 წელს, შედეგად, გაიზარდა თანამშრომელთა ჩართულობა გუნდის თანამშრომლობის ახალი დონის, ასევე ღია, პირდაპირი და პერსონალიზირებული კომუნიკაციური საშუალებებით:

- ბიზნესის კვარტალური მიმოხილვის ონლაინ შეხვედრა (QBR), სადაც თანამშრომლებს შეუძლიათ წარმოაჩინონ თავიანთი მიღწევები და ახალი პროდუქტები და განიხილონ ინიციატივები და გეგმები ტოპ-მენეჯმენტთან.
- თანამშრომლის ხმა სამეთვალყურეო საბჭოს სხდომებზე.

2018 წლიდან, სამეთვალყურეო საბჭოს ინიციატივით და სამეთვალყურეო საბჭოს უფროსი დამოუკიდებელი წევრის ჰანნა ლოიკანენისა, რომელიც სამუშაო ძალის მოზიდვის საკითხებზე მუშაობს, და თავმჯდომარის ნილ ჯანინის ფასილიტაციით ბანკმა გამართა შეხვედრები, სადაც უსმენდნენ თანამშრომლებს (Employee Voice meetings).

შეხვედრები ხელს უწყობს უკუკავშირის, გამჭვირვალობის, თანაბარი შესაძლებლობების, დაფასების, ნდობისა და პატივისცემის კულტურის განვითარებას. ამ დისკუსიებში მონაწილეობდნენ სამეთვალყურეო საბჭოს სხვა წევრებიც. 2020 წელს ჩატარდა სამი შეხვედრა და 38 თანამშრომელმა მიიღო მონაწილეობა. 2020 წელს შეხვედრები ვირტუალურ ფორმატში ჩატარდა.

პატივს ვცემთ ჩვენი თანამშრომლების შეხედულებებს. ჩვენ რეგულარულ კონსულტაციებს ვმართავთ მათთან და არაფორმალური უკუკავშირის გარდა, გვაქვს ფორმალური უკუკავშირის სისტემები, როგორიცაა თანამშრომელთა კმაყოფილების რეგულარული კვლევა. ეს უზრუნველყოფს თანამშრომლების მოსაზრებებისა და წინადადებების მხედველობაში მიღებას გადაწყვეტილების მიღების დროს, განსაკუთრებით იმ შემთხვევებში, როცა ამ გადაწყვეტილებებმა შესაძლოა გავლენა მოახდინოს მათზე. თანამშრომელთა უკუკავშირის რეგულარული შეფასება ასევე გვეხმარება გავაუმჯობესოთ მომხმარებელთა გამოცდილება კომპანიებსა და არხებში.

ჩვენ ხელს ვუწყობთ პროფესიული ეთიკის კულტურისა და სამართლიან სამუშაო ურთიერთობების ჩამოყალიბებას. ჩვენი გასაჩივრების მექანიზმის საშუალებით, რომელიც ჩვენი ადამიანის უფლებებისა და გასაჩივრების პოლიტიკის ნაწილია, თანამშრომლებს შეუძლიათ კანონიერი შემთხვევებში გამოხატონ უკანონო, არაეთიკური ან საეჭვო პრაქტიკის შესახებ, კონფიდენციალურად, საჭიროების შემთხვევაში, და საპასუხო მოქმედების რისკის გარეშე. ბანკში გასაჩივრება რამდენიმე გზითაა შესაძლებელი: ელექტრონული ფოსტით, ანონიმური სატელეფონო ცხელი ხაზით ან ელექტრონული ფორმით.

ბანკს ასევე შემუშავებული აქვს ეთიკური პრინციპებისა და სტანდარტების დარღვევასთან დაკავშირებული საჩივრების მართვის შიდა პროცედურა, საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დამტკიცებული „კომერციული ბანკებისთვის ეთიკის პრინციპებისა და პროფესიული ქცევის სტანდარტების კოდექსის“ შესაბამისად. ამ კოდექსის დარღვევასთან დაკავშირებული საჩივრების შესახებ ეცნობება ბანკის შესაბამისობის უზრუნველყოფის კომიტეტს (რომელიც პასუხისმგებელია ამგვარი პრეტენზიების განხილვასა და გადაწყვეტაზე). შესაბამისობის უზრუნველყოფის კომიტეტი ვალდებულია კვარტალში ერთხელ განხილული საჩივრების შესახებ ანგარიში წარუდგინოს ბანკის აუდიტისა და კორპორატიული მართვის კომიტეტს.

თანამშრომელთა გაძლიერების შეფასება

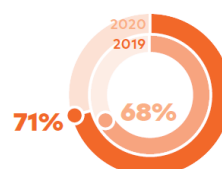
თანამშრომელთა გაძლიერების ინიციატივების ეფექტურობის შესაფასებლად და მათი მდგრადობის მონიტორინგისთვის, ყურადღებით ვაკვირდებით თანამშრომლების ჩართულობას და შიდა კულტურას შიდა და გარე კვლევების საშუალებით:

- თანამშრომელთა ჩართულობა (Korn Ferry Engaged Performance™);
- თანამშრომელთა კმაყოფილების (eNPS) კვლევები, რომლებიც ზუსტ და სიღრმისეულ ინფორმაციას გვაწვდის თანამშრომელთა მიმდინარე ჩართულობის, მონაწილეობისა და თანამშრომელთა პროდუქტიულობასთან დაკავშირებული სხვა საკითხების შესახებ. eNPS არის შედეგების ძირითადი მაჩვენებელი (KPI) მთელი ორგანიზაციისთვის;
- ბარეტის ორგანიზაციული კულტურისა და ღირებულებების შეფასება (Barrett Organisational Culture and Values Assessment).

ამ კვლევებს ვიყენებთ გასაუმჯობესებელი საკითხების დასადგენად. 2019 წელს ჩავატარეთ ბარეტის ორგანიზაციული კულტურისა და ღირებულებების შეფასება, რის საფუძველზეც 2020 წლის განმავლობაში გავაუმჯობესეთ რამდენიმე მიმართულება, მათ შორის თანამშრომელთა შედეგების აღიარება და გუნდური მუშაობა.

2020 წელს ჩატარებული Korn Ferry- ის კვლევის თანახმად, თანამშრომლები ახლა უფრო მეტად ჩართულები არიან, საერთო ჩართულობამ 71% – შეადგინა.

Korn Ferry Engaged Performance™

წარმოგიდგენთ ამონარიდს 2020 წელს ჩატარებული Korn Ferry- ის კვლევიდან, რომელიც აჩვენებს გაუმჯობესებებს 2019 წლის უკუკავშირის საფუძველზე:

+13%

ბანკი ზრუნავს თანამშრომლებზე

+3%

ვდებულობ აღიარებას, როცა სამუშაოს კარგად ვასრულებ

+8%

ბანკს აქვს სწორი სტრატეგიული პრიორიტეტები

+7%

პირობები მაძლევს საშუალებას, მაქსიმალურად პროდუქტიული ვიყო

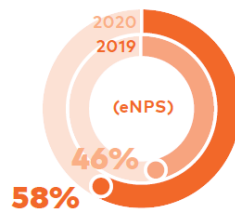
+6%

ბანკი ინოვაციურია სამუშაოს შესრულების თვალსაზრისით

ჩვენი თანამშრომლები, სავარაუდოდ, უფრო გაუწვევენ რეკომენდაციას ბანკს, როგორც კარგ სამუშაო ადგილს. ბანკის eNPS- ის მაჩვენებელმა 2020 წლის ბოლოსთვის 58%-ს მიაღწია, რაც ნიშნავს, რომ 12 პროცენტული პუნქტით გაუმჯობესდა 2019 წელთან შედარებით.

მომხმარებელთა კმაყოფილება (eNPS)

საერთო ჯამში, ჩვენ ვქმნით მაღალ ნდობასა და ფასეულობებზე დაფუძნებულ ორგანიზაციას, სადაც თანამშრომლებს ესმით და ერთგულები არიან ბანკის სტრატეგიული მიზნებისა და იზიარებენ უკუკავშირს ერთმანეთის დასახმარებლად ყველაზე ინოვაციური გადაწყვეტილებებისა და მომხმარებელთა უზადო გამოცდილების უზრუნველსაყოფად.

eNPS კითხულობს: 0-10 შკალაზე, თქვენ როგორც ჩვენი თანამშრომელი გაუწევდით თუ არა რეკომენდაციას ბანკს, როგორც კარგ დამსაქმებელს თქვენს მეგობართან ან კოლეგასთან?
პასუხები: 9 და 10 - ნამდვილად გაუწევდნენ; 7 და 8 - უფრო გაუწევდნენ; 1 და 6 - არ გაუწევდნენ. eNps საბოლოოდ უდრის „ნამდვილად გაუწევდნენ“ პასუხის პროცენტს გამოკლებული „არ გაუწევდნენ“ პასუხის პროცენტით

ჯანმრთელობა და უსაფრთხოება

უსაფრთხო სამუშაო გარემოს უზრუნველყოფა ბანკის ერთ-ერთი მთავარი პრიორიტეტია. ჩვენი თანამშრომლების უსაფრთხოების უზრუნველყოფის მიზნით, ვახორციელებთ მთელ რიგ ღონისძიებებს.

ბანკის ჯანმრთელობისა და უსაფრთხოების გუნდი ანგარიშვალდებულია საოპერაციო დირექტორი (COO) მოადგილის წინაშე. ჯგუფის კომპეტენციაში შედის ხანძარსაწინააღმდეგო და საგანგებო სიტუაციები, გადაუდებელი სამედიცინო დახმარება, შრომის უსაფრთხოებისა და ჯანმრთელობის დაცვა, აგრეთვე პასუხისმგებელია ჯანმრთელობისა და უსაფრთხოების პროცედურების შემუშავებასა და განხორციელებაზე ბანკის საქმიანობის განმავლობაში.

2019 წლის სექტემბრის თვეში საქართველოში ძალაში შევიდა ახალი კანონი შრომის უსაფრთხოების შესახებ, რომლის თანახმად, 100 ან მეტი დასაქმებულის ყოლის შემთხვევაში დამსაქმებელი ვალდებულია ჰყავდეს არანაკლებ 2 შრომის უსაფრთხოების სპეციალისტი. აღნიშნული კანონის შესაბამისად, ბანკმა შექმნა სამსახური ამჟამად ორი შრომის უსაფრთხოების სპეციალისტით.

შრომის უსაფრთხოებისა და ჯანმრთელობის დაცვის (OHS) მართვის სისტემა

2020 წელს ბანკმა დაწერა შრომის უსაფრთხოების და ჯანმრთელობის მართვის სისტემა, შეიმუშავა შესაბამისი პოლიტიკა და სტანდარტები:

- შრომის უსაფრთხოების და ჯანმრთელობის დაცვის პოლიტიკა.
- შრომის ჯანმრთელობისა და უსაფრთხოების რისკების შეფასების სტანდარტი.
- გადაუდებელი ევაკუაციის სტანდარტი.
- სახანძრო უსაფრთხოების სტანდარტი.
- სამუშაო სივრცეში მომხდარი უზედური შემთხვევებისა და პროფესიული დაავადებების მოკვლევისა და ანგარიშგების სტანდარტი.
- სამუშაო ადგილზე COVID-19- ის პრევენცია და შერბილება.

შრომის ჯანმრთელობისა და უსაფრთხოების რისკების შეფასების სტანდარტი განსაზღვრავს ბანკის სამუშაო ადგილებზე დასაქმებულთა და სხვა პირთა შრომის ჯანმრთელობისა და უსაფრთხოების რისკების შეფასების პრინციპებს, წესებსა და პასუხისმგებლობებს. მუდმივად ხორციელდება ჩვენი სამუშაო ადგილების მონიტორინგი პოტენციური რისკების

იდენტიფიცირების, შეფასებისა და შერბილების მიზნით. პერიოდულად ხდება რისკის შეფასების მონაცემებისა და შედეგების გადახედვა და განახლება მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად.

საქართველოს ბანკს განხორციელებული აქვს კონტროლის ღონისძიებები სამუშაო ადგილზე თანამშრომლების უსაფრთხოების უზრუნველსაყოფად.

ბანკი აგრძელებს თანამშრომელთა უსაფრთხოების შესახებ ცნობიერების ამაღლებას. 2018 წელს ბანკმა წამოიწყო პროექტი „ჩემი ადვოკატი“, თანამშრომელთა და მათი ოჯახის წევრების უფლებების დასაცავად მათ წინააღმდეგ დანაშაულის ჩადენის ან დანაშაულის ჩადენის დაბრალების შემთხვევაში.

ასევე მუშაობს 24-საათიანი მონიტორინგის ცხელი ხაზი, რომელიც მოიცავს საფოსტო ჯგუფს და ინტერნეტზე დაფუძნებულ პლატფორმას, სადაც თანამშრომლებს შეუძლიათ განაცხადონ უსაფრთხოების და შრომის უსაფრთხოების საკითხების შესახებ. ინფრასტრუქტურის უსაფრთხოებისა და კონტროლის დეპარტამენტი პასუხისმგებელია ცხელი ხაზის მონიტორინგზე და შეტყობინებულ პრობლემებზე რეაგირებაზე.

OHS ტრენინგი

ბანკის ყველა თანამშრომლისთვის ყოველწლიურად ტარდება გაცნობითი, ონლაინ ტრენინგები და პრაქტიკული მეცადინეობები. ბანკი რეგულარულად ახორციელებს სახანძრო და საგანგებო სწავლებებს და მასთან დაკავშირებულ პრაქტიკულ სწავლებას. ბანკის მთავარ ფილიალებში შერჩეული თანამშრომლები პერიოდულად გადიან პირველადი სამედიცინო დახმარების ტრენინგებს.

- შრომის უსაფრთხოების ორმა სპეციალისტმა გაიარა 130 – საათიანი ტრენინგი შრომის უსაფრთხოების სპეციალისტის აკრედიტაციის პროგრამის ფარგლებში და მიიღო სერთიფიკატი, რაც სავალდებულო მოთხოვნაა საქართველოში. პროგრამა მოიცავს ხანძარსა და სწავლებას და გადაუდებელ სიტუაციების, გადაუდებელი სამედიცინო დახმარების და შრომის ჯანმრთელობის დაცვისა და უსაფრთხოების საკითხებს.
- 2020 წელს, ბანკი პანდემიის გამო ონლაინ ტრენინგზე გადავიდა და წლის განმავლობაში ბანკის თანამშრომლებისთვის შემუშავდა სავალდებულო ონლაინ ტრენინგები ისეთ თემებზე, როგორიცაა საგანგებო სიტუაციებზე რეაგირება, ხანძარსა და COVID-19-ის პრევენციის ზომები.
- 2020 წელს შევარჩიეთ 30 თანამშრომელი, ძირითადად ფიზიკური უსაფრთხოების დეპარტამენტიდან, მათი ფუნქციებიდან და დაკავშირებული რისკებიდან გამომდინარე, პირველადი სამედიცინო დახმარების რვა საათიანი ტრენინგზე დასასწრებად.

COVID-19-თან დაკავშირებული უსაფრთხოების ზომები

ბანკის ბიზნეს უწყვეტობის გეგმის ფარგლებში, COVID-19-ის გლობალური პანდემიის გამო, ჯგუფის მთავარი პრიორიტეტია ყველა თანამშრომლისა და მომხმარებლის ჯანმრთელობისა და უსაფრთხოების დაცვა. ჩვენი ოპერაციები წარმატებით ადაპტირდა ახალ საოპერაციო გარემოსთან.

შევიმუშავეთ COVID-19-ის პრევენციისა და შერბილების სტანდარტი სამუშაო ადგილზე, რომელიც მოიცავს ორ ძირითად ასპექტს:

- ზომები თანამშრომელთა ჯანმრთელობისა და უსაფრთხოების დასაცავად და სამუშაო ადგილზე COVID-19-ის გავრცელების აღსაკვეთად.
- ინფექციის კონტროლის ზომები სავარაუდო და დადასტურებული ინფექციური შემთხვევების სამართავად.

COVID-19-ის პანდემიის დროს ჯგუფის მიერ თანამშრომელთა ჯანმრთელობისა და უსაფრთხოების დაცვის მიზნით მიღებული ზომების შესახებ დეტალური ინფორმაციისთვის იხილეთ მე-21 გვერდი.

ჩვენ კიდევ უფრო გავააქტიურეთ მუშაობა ციფრულიზაციის მიმართულებით და განვახორციელეთ სხვადასხვა ინიციატივები შესაძლებლობების ფარგლებში ადამიანური რესურსების ონლაინ რეჟიმში გადაყვანასთან დაკავშირებით (მაგ., განმცხადებელთა ტესტირება და გასაუბრებები ჩავატარეთ ონლაინ რეჟიმში, აგრეთვე ახალი და არსებული თანამშრომლებისთვის ტრენინგები, კომპეტენციისა და მუშაობის შეფასება - ადამიანური რესურსების მართვის საინფორმაციო სისტემის (HRIS) საშუალებით და ა.შ.).

საქართველოში პანდემიის საწყის ეტაპზე, ადამიანური კაპიტალისა და შრომის უსაფრთხოების ჯგუფებმა გამართეს შეხვედრები ხაზობრივი და შუა რგოლის მენეჯერებთან, განიხილეს რამდენიმე სცენარი COVID-19-ის შემთხვევების ტრაექტორიასთან დაკავშირებით და შესაბამისი სამოქმედო გეგმები. ბანკის თანამშრომლებთან დაკავშირებული ყველა რეალური შემთხვევა აღირიცხება და კონტროლდება ადამიანური კაპიტალისა და შრომის უსაფრთხოების დაცვის ჯგუფების მიერ ხაზობრივ მენეჯერებთან და ბიზნესის ხელმძღვანელებთან მჭიდრო თანამშრომლობით.

სერიოზული ინციდენტი 2020 წელს

2020 წლის ოქტომბერში ქალაქ ზუგდიდში ბანკის ერთ-ერთ ფილიალში მოხდა სამწუხარო და უპრეცედენტო შეიარაღებული მარცვა. ნიღბიანი შეიარაღებული პირი შეიჭრა ფილიალში და მძევლები აიყვანა. ჩვენი მომხმარებლებისა და თანამშრომლების უსაფრთხოება ჩვენი მთავარი პრიორიტეტი იყო. ჩვენ აქტიური კომუნიკაცია გვქონდა შინაგან საქმეთა სამინისტროს პოლიციის დეპარტამენტთან, რათა მომხდარიყო ყველა მძევლის უსაფრთხო გათავისუფლება. არავინ დაშავებულა. ინციდენტის მოგვარების შემდეგ, ჩვენ შევხვდით ფილიალში მყოფ ყველა თანამშრომელს და გავუწიეთ ინდივიდუალური და ჯგუფური ფსიქოლოგიური კონსულტაციები. ისინი ასევე შეხვდნენ ფსიქიატრებს, რომლებიც მათ დაეხმარნენ სტრესის დაძლევისა და პოსტტრავმული სტრესული აშლილობის სიმპტომებთან გამკლავებაში.

ამ ინციდენტის შემდეგ, ბანკის ყველა ფილიალში გავაძლიერეთ უსაფრთხოების სისტემები, მათ შორის, სხვა ღონისძიებებთან ერთად, გავზარდეთ უსაფრთხოების პოლიციის წარმომადგენელთა რაოდენობა და გავაძლიერეთ ვიდეო მონიტორინგის სისტემა.

საზოგადოება

საქართველოს ბანკი ორიენტირებულია მდგრადი გრძელვადიანი სოციალური და ეკოლოგიური ღირებულების შექმნაზე. ჩვენ გვაქვს პასუხისმგებლობა იმ საზოგადოებასა და ბუნებრივ გარემოსთან დაკავშირებით, რომლის ფარგლებშიც ვახორციელებთ საქმიანობას. ბანკს შემუშავებული აქვს ძლიერი კორპორაციული სოციალური პასუხისმგებლობის (CSR) პროგრამა, რომელიც მხარს უჭერს მთავარ საზოგადოებრივ ინიციატივებსა და პროექტებს.

ჩვენი სახალხო პროექტების, მდგრადი განვითარების, პასუხისმგებელი ბიზნესის და მდგრადი განვითარების მიზნების შესახებ ცნობიერების ასამაღლებლად, აგრეთვე ჩვენი საზოგადოებრივი საქმიანობის გამჭვირვალობის გასაზრდელად, ბანკმა შეიმუშავა პლატფორმა **100 შერჩეული პროექტის შესახებ** <https://csr.ge>.

ამ ინიციატივების ზოგიერთი ნაწილი ასევე გადმოცემულია მოკლე ვიდეოში: <http://vimeo.com/478071700>.

2020 წლის განმავლობაში საზოგადოებასთან მუშაობის მაგალითები წარმოდგენილია შემდეგ თავებში.

განათლება

საქართველოს ბანკი ახალგაზრდებს შორის ყველაზე პოპულარულია. სტუდენტების საჭიროებებზე მორგებული სასკოლო და სტუდენტური ბარათებით, ჩვენ ვთავაზობთ სხვადასხვა შეღავათებს და ვახორციელებთ პროექტებს ამ სეგმენტთან თანამშრომლობისა და შეხების წერტილების გასაუმჯობესებლად. რაც შეეხება სტუდენტებს, ჩვენი მთავარი პრიორიტეტია ხარისხიანი განათლებასა და საგანმანათლებლო ინფრასტრუქტურაზე ხელმისაწვდომობის გაფართოება და საგანმანათლებლო ინიციატივების მხარდაჭერა სტუდენტების პოტენციალის უფრო მეტად რეალიზების მიზნით. ჩვენ ვაფინანსებთ პროექტებს, რომლებიც აუმჯობესებს საგანმანათლებლო ინფრასტრუქტურას, ვთანამშრომლობთ მესამე პირებთან, საქართველოს მასშტაბით მეტი სტუდენტისათვის მეტი განათლების შესაძლებლობის უზრუნველყოფის მიზნით და ვმუშაობთ შინაარსზე, რათა ბანკთან სტუდენტების ურთიერთობა გავხადოთ უფრო საინტერესო.

COVID-19 პანდემიამ შეცვალა სტუდენტთა სწავლისა და მასწავლებლებთან და თანატოლებთან ურთიერთობის გზები და მიუხედავად იმისა, რომ საკლასო ოთახიდან ელექტრონულ სწავლებაზე გადასვლამ შექმნა ცოდნის გავრცელების ახალი შესაძლებლობები უფრო მეტი ადამიანისთვის, მან შექმნა ციფრული უთანასწორობის პრობლემაც, სტუდენტები, რომლებსაც ინტერნეტი და ტექნოლოგია არ აქვთ, ჩამორჩნენ სასწავლო პროცესს.

პანდემიის პირობებში, საქართველოს ბანკმა მოახდინა რესურსების მობილიზება დისტანციური სწავლების შესაძლებლობების ხელმისაწვდომობის უზრუნველსაყოფად. ჩვენ ვთანამშრომლობთ არაკომერციულ პლატფორმასთან, <https://giveinternet.org/>. პროექტი ითვალისწინებს სოციალურად დაუცველი სტუდენტების ინტერნეტით უზრუნველყოფას. საქართველოს ბანკმა აიღო ვალდებულება, დაფაროს ყოველთვიური ინტერნეტ გადასახადები ერთი წლის განმავლობაში 300 სოციალურად დაუცველი საშუალო სკოლის მოსწავლეებისთვის, საქართველოს მასშტაბით, კონფლიქტის ზონების დე-ფაქტო საზღვრებისა და მაღალმთიანი რეგიონების ჩათვლით.

2020 წელს ჩვენ საქართველოს უძველესი და უდიდესი უნივერსიტეტისთვის, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტისთვის, ერთწლიანი Zoom Education-ის ლიცენზია შევიძინეთ, რომელიც საშუალებას მისცემს მას გაზარდოს ონლაინ ლექციების და სხვა აქტივობების აუდიტორია. 23,611 სტუდენტმა განაგრძო ხარისხიანი განათლების მიღება დისტანციურად.

სტიპენდიები

ფულბრაიტის სამაგისტრო პროგრამა

2014 წელს ბანკმა თანამშრომლობა გააფორმა აშშ-ს პრესტიჟულ ფულბრაიტის სასტიპენდიო პროგრამასთან. საქართველოს ბანკის მხარდაჭერითა და დაფინანსებით, საქართველოს სტუდენტთა გარკვეულმა რაოდენობამ შეძლო ორწლიან სამაგისტრო პროგრამაზე ჩარიცხვა აშშ – ს უნივერსიტეტებში. 2020 წელს ბანკმა დააფინანსა დამატებითი სტუდენტის ასოცირებული ხარისხი. 2014 წლის შემდეგ საქართველოს ბანკის მხარდაჭერით ექვსმა სტუდენტმა მიიღო სტიპენდია 500,000 აშშ დოლარის ოდენობით.

ჩივნიგის სასტიპენდიო პროგრამა

2013 წელს ბანკი გახდა პირველი ქართული კომპანია, რომელიც თანამშრომლობს ჩივნიგის სასტიპენდიო პროგრამასთან. აღნიშნული თანამშრომლობის ფარგლებში ქართველ სტუდენტებს ეძლევათ შესაძლებლობა სწავლა გააგრძელონ დიდ ბრიტანეთში. 2020 წელს სამ სტუდენტს დავუფინანსეთ სამაგისტრო პროგრამა დიდ ბრიტანეთში. საქართველოს ბანკისა და ბრიტანეთის მთავრობის ერთობლივი ძალისხმევით შედეგად, 2013 წლის შემდეგ 17 სტუდენტი სწავლობდა დიდ ბრიტანეთის უნივერსიტეტებში, ბანკის დაფინანსების საერთო თანხამ 500,000 ფუნტი სტერლინგი შეადგინა.

სან დიეგოს სახელმწიფო უნივერსიტეტის საქართველოს ფილიალი

სან დიეგოს სახელმწიფო უნივერსიტეტის საქართველოს ფილიალი სტუდენტებს სთავაზობს საერთაშორისო აკრედიტირებულ საბაკალავრო პროგრამას ინჟინერიასა და ტექნოლოგიაში. 2018 წლიდან საქართველოს ბანკმა დააფინანსა სრულად დაფინანსებული საბაკალავრო პროგრამა ათი განსაკუთრებით ნიჭიერი სოციალურად დაუცველი სტუდენტისთვის. დაფინანსების საერთო თანხამ 200,000 აშშ დოლარი შეადგინა.

ნიკა გუჯეჯიანის სახელობის სტიპენდია Miami Ad School-ში სასწავლებლად

Miami Ad School Berlin-ის კურსდამთავრებულისა და საქართველოს ბანკის თანამშრომლის, ნიკა გუჯეჯიანის, რომელიც სამწუხაროდ გარდაიცვალა 2019 წელს, საპატივცემულოდ საქართველოს ბანკმა და Miami Ad School Europe- მა ნიკას სახელობის სტიპენდია დააარსეს. Miami Ad School არის ერთ-ერთი ყველაზე ცნობილი და წარმატებული სკოლა შემოქმედებითი ხელოვნებისა და ბიზნესის ინოვაციების მიმართულებით. ნიკა გუჯეჯიანის სახელობის სტიპენდია ყოველწლიურად გაიცემა ერთ სტუდენტზე. 2020 წელს პირველი სტიპენდია გადაეცა ახალგაზრდა ქალს, რომელიც ორწლიან პროგრამას გადიოდა სამხატვრო მიმართულებით.

საგანმანათლებლო ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესება

იდეათეკები – მულტიფუნქციური ბიბლიოთეკები სკოლებში

კითხვის უნარ-ჩვევების და განათლების განვითარების ხელშეწყობის მიზნით, საქართველოს ბანკმა წამოიწყო პროექტი, რომელიც ითვალისწინებს მრავალფუნქციური ბიბლიოთეკების გახსნას საქართველოს საჯარო სკოლებში. პროექტის ფარგლებში სტუდენტებს შესაძლებლობა აქვთ ერთ სივრცეში ისარგებლონ მრავალფეროვანი საკითხავი რესურსით, განავითარონ ინფორმაციის ელექტრონულად მოძიების უნარ-ჩვევები, იმუშაონ პროექტებზე და გაცვალონ იდეები. 2020 წელს იდეათეკები გაიხსნა ოთხ სკოლაში – დიღომი, ხურვალეთში, ფოთსა და თბილისში, შესაბამისად 2,204 მოსწავლე სარგებლობს ამ პროექტით. პროექტი მიმდინარეობს და ჩვენ ვგეგმავთ ყოველწლიურად ხუთი იდეათეკის გახსნას.

სტუდენტებისთვის სოციალური სივრცე

2020 წელს საქართველოს ბანკმა დააფინანსა სოციალური სივრცის პროექტი თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სტუდენტებისთვის. ახალი სივრცე, რომელიც მდებარეობს უნივერსიტეტის მე -10 კორპუსის შენობაში და აღჭურვილია თანამედროვე ტექნოლოგიით, დაახლოებით 5,000 სტუდენტს დასვენების, კითხვის, სოციალური ინტერაქციის საშუალებას აძლევს.

მზის პანელები მაღალმთიან რეგიონებში

საქართველოს შორეულ მაღალმთიან რეგიონებში ელექტროენერგიის წყაროები ხშირად არასანდოა. ფშავში, შუაფხოს საჯარო სკოლაში და ხევსურეთში, ბარისახოს სკოლასა და ბავშვთა სახლში, სადაც დაახლოებით 76 ბავშვი იღებს განათლებას, ელექტროენერგიის ხშირი გათიშვა მუდმივი პრობლემა იყო, რაც აფერხებდა საგანმანათლებლო პროცესებს. ამ პრობლემის გადაჭრის მიზნით, საქართველოს ბანკმა, თავის კორპორატიულ კლიენტებთან ერთად, დააფინანსა მზის პანელების დამონტაჟება სკოლის შენობებზე, რათა სკოლებმა უწყვეტი წყაროდან განახლებადი ენერგია მიიღონ.

სხვა საგანმანათლებლო შესაძლებლობები

2020 წელს, „წიგნების თაროსთან“ პარტნიორობის ფარგლებში, საქართველოს ბანკმა დააფინანსა არაფორმალური განათლების ონლაინ სკოლა, რომელიც წლის განმავლობაში დაწყებითი კლასების მოსწავლეებს უფასო, დამატებით, კლასგარეშე გაკვეთილებს სთავაზობს.

2020 წელს საქართველოს ბანკის მხარდაჭერით უმაღლესი და პროფესიული განათლების, საზღვარგარეთ სწავლისა და სტუდენტური სერვისების საერთაშორისო გამოფენა გაიმართა. ღონისძიებას ესწრებოდნენ 80-მდე ადგილობრივი და საერთაშორისო საგანმანათლებლო დაწესებულების წარმომადგენლები 12 სხვადასხვა ქვეყნიდან. გამოფენა შესანიშნავი შესაძლებლობა იყო ქართველი სტუდენტებისათვის, მათ დასვეს კითხვები, გაეცნენ სხვადასხვა უნივერსიტეტებს და სტუდენტთა საჭიროებებსა და მისწრაფებებზე მორგებულ საქართველოს ბანკის შეთავაზებებს.

დასაქმება

ბანკში დასაქმების შესაძლებლობებისა და ბიზნესის დაფინანსების გზით ქვეყანაში სამუშაო ადგილების შექმნის გარდა, საქართველოს ბანკი ასევე ცდილობს შექმნას დასაქმების მეტი შესაძლებლობები, რაც ხელს შეუწყობს ახალგაზრდებს კარიერული გზის არჩევასა და უნარ-ჩვევების განვითარებაში, დაეხმარება მათ წარმატების მიღწევაში.

2020 წლის ზაფხულში საქართველოს ბანკმა, საკონსულტაციო და რეკრუტინგულ კომპანია „ინსორსთან“ ერთად, დაიწყო მუშაობა პროექტზე - "მომავლის პროფესიები". პროექტი აერთიანებს სხვადასხვა დარგის ექსპერტებს და ხელს უწყობს სხვადასხვა პროფესიისა და კარიერული გზების შესახებ ცნობიერების ამაღლებას, საგანმანათლებლო და სამოტივაციო შეხვედრების, ვიდეო კლიპებისა და ბლოგების და სხვა აქტივობების მეშვეობით. ჩვენი მიზანია ახალგაზრდების ონფორმირება მოთხოვნადი უნარებისა და პროფესიების შესახებ. პროექტში უკვე ჩართულია 127,369 მომხმარებელი.

მმს-ს მხარდაჭერა

მმს-ს თვის ბანკის ძირითადი ფინანსური პროდუქტებითა და დამატებითი შეთავაზებებით მხარდაჭერის გარდა, სხვადასხვა ინიციატივებითა და პარტნიორობის გზით ბანკი იყენებს თავის რესურსებს ადგილობრივი ბიზნესის მდგრადი განვითარებისა და წარმატების ხელშეწყობის მიზნით.

2020 წელი ადგილობრივი ბიზნესისთვის უპრეცედენტო გამოწვევებისა და გაურკვევლობის წელი იყო. COVID-19 პანდემიის პირობებში, საქართველოს ბანკმა განახორციელა ინიციატივები, რათა დახმარებოდა ბიზნესებს კრიზისის დაძლევისა და ახალ რეალობასთან ადაპტაციაში.

ჩვენ შევქმენით პლატფორმა [argacherde.ge](https://www.youtube.com/watch?v=EBbZQRdzO6c), რომ ბიზნესებმა შეძლონ მომხმარებლებზე სამომავლო გამოყენების კუპონების გაყიდვა. პლატფორმაზე დარეგისტრირდა 87 საწარმო, გაიყიდა 1,165 კუპონი, რომელთა საერთო ღირებულებამ 160,713 ლარი შეადგინა. <https://www.youtube.com/watch?v=EBbZQRdzO6c>

ჩვენ ასევე ჩავატარეთ ვებინარები, მსოფლიოს უდიდეს ელექტრონულ პლატფორმებზე, როგორცაა Amazon, eBay და Etsy, პროდუქციის გაყიდვის შესახებ ინფორმაციის გასაზიარებლად. ვებინარებმა საშუალება მისცა ქართველ სტარტაპებს ესწავლათ, გაცნობოდნენ პროდუქციის გაყიდვის და ახალი პარტნიორობის მოძიების საკითხებს.

პანდემიის დროს ბიზნესების დახმარების შესახებ დამატებითი ინფორმაციისთვის იხილეთ გვერდები 21–22.

სოციალური მეწარმეობის განვითარების მხარდაჭერა

საქართველოს ბანკის მხარდაჭერით, Impact Hub Tbilisi- მა დაიწყო 2020 წლის საერთაშორისო სტუდენტური პროგრამა Social Impact Award. Social Impact Award 2020 მოიცავს ვორქშოპების სერიას თბილისსა და საქართველოს სხვადასხვა რეგიონში: რუსთავი, ოზურგეთი, ზუგდიდი და ამბროლაური. პროგრამის მეორე ეტაპზე, ჟიურის მიერ შერჩეული ფინალისტი გუნდები გაივლიან ორთვიან ინკუბაციის პერიოდს, რის შემდეგაც გამოვლინდებიან გამარჯვებულები. გამარჯვებული გუნდების ფინანსურ მხარდაჭერას საქართველოს ბანკი უზრუნველყოფს.

საქართველოს ბანკი Social Impact Award Georgia- ის მხარდამჭერია 2017 წლიდან. ამ დროის განმავლობაში პროგრამაში 500-ზე მეტმა სტუდენტმა მიიღო მონაწილეობა და 11 ინოვაციურმა პროექტმა მიიღო ფინანსური მხარდაჭერა საქართველოს ბანკისგან.

2016 წლიდან ბანკი სხვადასხვა სოციალური მეწარმეობის ფორუმებისა და B2B ფორუმების მხარდამჭერია. ეს ღონისძიებები მიზნად ისახავს სოციალური პრობლემების გადაჭრის გზების ძიებას, შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა დასაქმების ხელმისაწვდომობის გაფართოებასა და სოციალური მეწარმეობის სტიმულირებას. ჩვენ ვიყავით ერთ-ერთი პირველი კომპანია, ვინც დააფინანსა სოციალური მეწარმეობის პროექტები. ამ დროისთვის საქართველოს მასშტაბით, მათ შორის ნურბანში, წნორში, კასპში, გარიყულში, ბათუმში, ზესტაფონსა და თბილისში, შექმნილია 15 სოციალური საწარმო.

საქართველოს ბანკი ასევე მხარს უჭერს საგრანტო კონკურსს, რომელიც ორიენტირებულია სოციალური საწარმოების მეშვეობით საქართველოში სოციალური პრობლემების გადაჭრის გზების მოძიებაზე. 2017 წლიდან 15 სოციალურმა საწარმომ მიიღო 650,000 ლარამდე ოდენობის საგრანტო დაფინანსება. 2020 წლის განაცხადების წარდგენის პროცესი დასრულებულია და მალე შეირჩევა დამატებითი საწარმოები, რომლებიც მიიღებენ საგრანტო დაფინანსებას 2021 წელს.

საქართველოს დაცული ტერიტორიების მხარდაჭერა

საქართველოს ბუნება უნიკალური და ძვირფასია - ყველასთვის ღირებული და საერთო რესურსი. ათი წელია ჩვენ ვთანამშრომლობთ კავკასიის ბუნების ფონდთან საქართველოს დაცული ტერიტორიების მხარდაჭერის მიზნით. ყოველწლიურად, საქართველოს ბანკი 100,000 აშშ დოლარით აფინანსებს 11 დაცულ ტერიტორიას: ბორჯომი-ხარაგაული, ლაგოდეხი, თუშეთი, ვაშლოვანი, მტირალა, ჯავახეთი, ყაზბეგი, ალგეთი, კინტრიში, მაჭახელა და ფშავ-ხევსურეთი.

<https://vimeo.com/478074502>

COVID-19-ის წინააღმდეგ ბრძოლა

COVID-19-ის წინააღმდეგ ბრძოლის მხარდაჭერის მიზნით, პანდემიის ადრეულ ეტაპზე, ბანკმა შეიძინა და საქართველოს ჯანდაცვის სამინისტროს გადასცა 20,000 ლაბორატორიული ტესტი, ათი სასუნთქი აპარატი, 50,000 სახის დამცავი ნიღაბი და 60,000 წყვილი ერთჯერადი ხელთათმანი. COVID-19 დაკავშირებული ინიციატივების შესახებ დამატებითი ინფორმაციისათვის იხილეთ გვერდები 21- 22.

პანდემიის პირობებში სოციალურად დაუცველი ოჯახების დახმარება

COVID-19 პანდემიის დროს ჩვენი საზოგადოების სოციალურად დაუცველი ოჯახები არაერთი გამოწვევის, მათ შორის საყოფაცხოვრებო ნივთებისა და საკვები პროდუქტების ხელმისაწვდომობის პრობლემის, წინაშე აღმოჩნდნენ. საქართველოს ბანკმა დახმარება გაუწია 300 ოჯახს თბილისსა და საქართველოს სხვა რეგიონებში.

supergmiri.ge

საქართველოში დაახლოებით 50,000 ბავშვი სიღარიბეში ცხოვრობს. საქართველოს ბანკი გახდა საქველმოქმედო პლატფორმის supergmiri.ge მთავარი პარტნიორი. პლატფორმა 2020 წლის ივნისში შეიქმნა. პლატფორმის მიზანია ხელი შეუწყოს საქველმოქმედო კულტურის დანერგვას საქართველოში, აქციოს ქველმოქმედება ჩვენი იდენტურობის განუყოფელ ნაწილად, გახადოს იგი პირადი და გრძელვადიანი.

supergirl.ge ახდენს გაჭირვებაში მცხოვრებ ბავშვების იდენტიფიცირებას და აკავშირებს მათთან, რომელთაც შეუძლიათ შეცვალონ მათი ცხოვრება უკეთესობისკენ. ბენეფიციარები არიან 3-16 წლის სოციალურად დაუცველი ბავშვები. პლატფორმა ქმნის მათ პროფილებს, აქვეყნებს მათ ისტორიებს და მათ ხმას აწვდენს „სუპერგმირებს“. ბავშვები სუპერგმირებისგან ყოველთვიურად ღებულობენ გზავნილებს, სადაც მოთავსებულია მათი ასაკის, სურვილების და მიზნების შესაბამისი აუცილებელი პროდუქტები და მომსახურების ვაუჩერები. გარდა ამისა, სუპერგმირს შეუძლია გახდეს მისი ბავშვის მენტორი, მეგობარი.

საქართველოს ბანკი supergmiri.ge-ის მხარდამჭერია ადმინისტრაციული ხარჯების დაფინანსებისა და მარკეტინგული კომუნიკაციების თვალსაზრისით, პლატფორმის მუშაობის გაუმჯობესებისა და სოციალური მედიის და მარკეტინგული კამპანიების მეშვეობით ცნობიერების ამაღლების მიზნით. პლატფორმას ამჟამად ჰყავს 185 დასკონსორებული ბავშვი და 192 სუპერგმირი / დონორი.

გარემო

ჯგუფს აქვს გააზრებული, რომ მის საქმიანობას აქვს არაპირდაპირი და პირდაპირი გავლენა გარემოზე და, შესაბამისად, შეიმუშავა მართვისა და შერბილების მიდგომები, რაც ხელს შეუწყობს მას გახდეს უფრო ეკო-მეგობრული და კლიმატის მიმართ მდგრადი ორგანიზაცია. არაპირდაპირი ეკოლოგიური და გარემოსდაცვითი ზემოქმედება და სარგებელი ასოცირდება ბანკის მიერ დაფინანსებულ პროექტებთან, ხოლო პირდაპირი ზემოქმედება გარემოზე ჩვენივე საქმიანობიდან გამომდინარეობს. ამ პუნქტში მოცემულია ჩვენი არაპირდაპირი გარემოსდაცვითი და სოციალური ასპექტების მართვა, ასევე ჩვენი საქმიანობა, რომელიც პირდაპირი გავლენას ახდენს გარემოზე.

საქართველოს ბანკი ეფექტურად მართავს საკუთარი საქმიანობის შედეგად გამოწვეულ გარემოსდაცვით და სოციალურ ზემოქმედებას, აგრეთვე გარემოსა და საზოგადოებისთვის პოტენციურ რისკებს დაფინანსებულ პროექტებთან დაკავშირებით.

ბანკის საქმიანობის ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედება

საქართველოს ბანკის მიზანია მუდმივად გააუმჯობესოს გარემოსდაცვითი მაჩვენებლები. ჩვენი გარემოსდაცვითი მიდგომის საფუძველზე ვაფასებთ ბანკის პროდუქციის, მომსახურებისა და სხვა საქმიანობის გავლენას გარემოზე. ყველა პოტენციური პროექტი და კომპანია, რომელიც ფინანსდება, ფასდება საქართველოს ბანკის გარემოსდაცვითი და სოციალური (E&S) პოლიტიკის საფუძველზე. E&S პოლიტიკა ემყარება საერთაშორისო საუკეთესო პრაქტიკის სახელმძღვანელო პრინციპებს, რაც უზრუნველყოფს პასუხისმგებლიან დაკრედიტებას, აგრეთვე ითვალსწინებს კრედიტორების მონიტორინგით ბუნებრივ ან სოციალურ გარემოზე უარყოფითი ზემოქმედების თავიდან აცილებას. ჩვენი პარტნიორები არიან საერთაშორისო საფინანსო კორპორაცია (IFC), ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკი (EBRD), ევროპის საინვესტიციო ბანკი (EIB), DEG - Deutsche Investitions- und Entwicklungsgesellschaft და FMO - ნიდერლანდების განვითარების საფინანსო კომპანია.

გარემოსდაცვითი და სოციალური მართვის სისტემა

საქართველოს ბანკში, ჩვენს მოვალეობად მიგვაჩნია შევამციროთ ნებისმიერი უარყოფითი გავლენა გარემოზე და საზოგადოებებზე, რომლებიც შეიძლება დაზარალებულნი იყვნენ ჩვენ მიერ დაფინანსებული საქმიანობებით.

ბანკს შეიმუშავებული აქვს გარემოსდაცვითი და სოციალური მართვის სისტემა (ESMS), რომელიც აერთიანებს E&S რისკების მართვას ბანკის მიერ დაფინანსების გადაწყვეტილების მიღების პროცესში. IFC- ის შესრულების სტანდარტები (PS) და EBRD- ის შესრულების მოთხოვნები (PR) ბანკის ESMS- ის ქვაკუთხედი და გახდა საკრედიტო პროცესში გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების შეფასების ეტალონი. ESMS საშუალებას აძლევს ბანკს უკეთ შეაფასოს, შეამციროს, უზრუნველყოს დოკუმენტირება და გააკონტროლოს დაფინანსებასა და ინვესტიციასთან დაკავშირებული გავლენები და რისკები. ბანკი ასევე იყენებს ტექნიკურ საცნობარო დოკუმენტებს, კარგი საერთაშორისო პრაქტიკის ზოგადი და დარგობრივი მაგალითებით, E&S რისკების დასადგენად.

ESMS-ის საქმიანობა ემყარება საქართველოს ბანკის E&S პოლიტიკას, E&S პროცედურებს, შეფასებისა და განხორციელებისათვის საჭირო E&S ინსტრუმენტებს და მასთან დაკავშირებულ სხვა პოლიტიკას. ESMS სრულად ინტეგრირებულია საკრედიტო ოპერაციებში და მხარდაჭერილია უფროსი- მენეჯმენტის მიერ.

შემდეგი პოლიტიკა განსაზღვრავს საქართველოს ბანკის მდგრადი განვითარების მიდგომას:

- გარემოსდაცვითი და სოციალური პოლიტიკა
- ანტიკორუფციული პოლიტიკა
- ადამიანის უფლებათა დაცვის პოლიტიკა

სამეთვალყურეო საბჭო პერიოდულად ახორციელებს ESMS-ისა და მასთან დაკავშირებული E&S პროცედურების განახლებასა და დამტკიცებას, რომ ბანკის E&S პოლიტიკა შეესაბამებოდეს მიზნებს და ასახავდეს და შესაბამის კანონმდებლობაში შეტანილ ცვლილებებს. 2020 წელი მნიშვნელოვანი წელი იყო ბანკის ESMS- ისთვის, რადგან ჩვენ გავაგრძელეთ მუშაობა საუკეთესო პრაქტიკისა და საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად, DEG- ს მხარდაჭერით. 2020 წელს განხორციელდა ESMS, E&S პროცედურებისა და მასთან დაკავშირებული რისკებზე დაფუძნებული ინსტრუმენტების შემდგომი გაუმჯობესება ბანკის საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუციური პარტნიორების - IFC, EBRD, DEG და FMO- ს სპეციფიკურ E&S მოთხოვნებთან შესაბამისობაში მოყვანის მიზნით.

გარემოსდაცვითი და სოციალური პროცედურები

ჩვენი გარემოსდაცვითი და სოციალური პროცედურები, ამ პროცედურების განსახორციელებლად საჭირო ინსტრუმენტებთან ერთად, წარმოადგენს ESMS- ის ძირითად კომპონენტებს. ბანკი ახორციელებს კომერციული თვალსაზრისით საუკეთესო პრაქტიკას, რათა უზრუნველყოს ყველა კომერციული საკრედიტო ოპერაციის შემოწმება და

შეფასება საქართველოს გარემოსდაცვითი, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის და შრომის უსაფრთხოების კანონებისა და რეგულაციების შესაბამისი გარემოსდაცვითი და სოციალური მოთხოვნების, შრომის საერთაშორისო ორგანიზაციის (ILO) შრომის ძირითადი სტანდარტებისა და სხვა საერთაშორისო გარემოსდაცვითი, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის და უსაფრთხოების კონვენციების შესაბამისად, რომელთა ხელმოწერი მხარეც არის საქართველო. ჩვენი კორპორატიული მომხმარებლები, სავარაუდოდ, აკმაყოფილებენ E&S მოთხოვნებს.

E&S რისკების ეფექტური მართვისა და შერბილების უზრუნველსაყოფად, ვახორციელებთ შემდეგ ღონისძიებებს:

- ბანკის მიერ მიღებული ყველა სესხის განაცხადი ფასდება ბანკის საკრედიტო პოლიტიკის, გარემოსდაცვითი და სოციალური პოლიტიკისა და აკრძალულ საქმიანობათა ჩამონათვალის (Exclusion List) გათვალისწინებით. არავითარ შემთხვევაში არ დაფინანსდება საქმიანობა, რომელიც არ შეესაბამება ამ პოლიტიკას ან შედის აკრძალულ საქმიანობათა ჩამონათვალში.
- თავს ვიკავებთ გარემოსდაცვითი ან სოციალური თვალსაზრისით მგრძნობიარე ბიზნეს საქმიანობების დაფინანსებისგან, რომლებიც შესულია განვითარების ფინანსური ინსტიტუტების, როგორცაა EBRD, IFC, DEG, FMO და ADB და სხვათა აკრძალულ საქმიანობათა სიებში.
- ბანკი განიხილავს მომხმარებელთა E&S შედეგებს, რომელთა საკრედიტო რისკი 2 მილიონ აშშ დოლარზე მეტია, IFC- ის შესრულების სტანდარტების მოთხოვნების შესაბამისად.
- ჩვენი მიზანია, შევაფასოთ მომხმარებელთა ბიზნეს საქმიანობებთან დაკავშირებული გარემოსდაცვითი ან სოციალური რისკის ფარდობითი დონე. ჩვენ ზოგიერთი მომხმარებლისგან მოვითხოვთ შეასრულონ კონკრეტული გარემოსდაცვითი ან სოციალური სამოქმედო გეგმები, რათა თავიდან აიცილონ ან შეამცირონ მათი ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედება და დაიცვან &S რისკის შესამცირებლის მიზნით დადგენილი მონიტორინგისა და ანგარიშგების კონკრეტული მოთხოვნები. აღნიშნული მოთხოვნები ვალდებულებების სახით შეტანილია ზოგიერთ მომხმარებელსა და ბანკს შორის დადებულ ხელშეკრულებებში.
- ჩვენი მიზანია, რეგულარულად ვაკონტროლოთ ბანკის საქმიანობასთან დაკავშირებული გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკები და შევაფასოთ მომხმარებელთა მიერ შესაბამისი ხელშეკრულებების პირობების შესრულება. მონიტორინგის სიხშირე და ტიპი განისაზღვრება დაფინანსებული ტრანზაქციის ტიპისა და E&S რისკის დონის მიხედვით.

აგრეთვე, ჩვენი პრიორიტეტია მომხმარებლებს გავაცნოთ შესაბამისი კანონები და რეგულაციები, გარემოსდაცვითი და სოციალური ტექნიკური კვლევის (ESDD) დროს ბანკის ESMS, ბუნებრივი და სოციალური გარემოს დაცვის სფეროში საზოგადოების ცნობიერების ამაღლებისა და შესაძლებლობების გაძლიერების მიზნით. ამის გათვალისწინებით, 2020 წელს მოვამზადეთ საინფორმაციო ბროშურა საქართველოს ბანკის მიერ შემუშავებული მომხმარებელთა გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების მართვის მიდგომის შესახებ. ეს ბროშურა განკუთვნილია საქართველოს ბანკის არსებული და ახალი მომხმარებლებისთვის, რომლებიც სარგებლობენ ბიზნეს სესხებით ან სხვა საკრედიტო პროდუქტებით და ხელმისაწვდომია ბანკის ვებ – გვერდზე: <https://bankofgeorgia.ge/en/about/management#docs>.

გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკის შეფასება

ბანკის გარემოსდაცვითი და სოციალური ტექნიკური კვლევა (ESDD) მსესხებლის საქმიანობასთან დაკავშირებით მოიცავს გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკებისა და ზემოქმედების კვლევასა და შეფასებას, ასევე ითვალისწინებს შემარბილებელ ზომებს მათი ხასიათისა და მასშტაბის მიხედვით. ESDD ასევე აფასებს მომხმარებლის მიერ თანამშრომლებზე, დაზარალებულ მოსახლეობაზე და გარემოზე უარყოფითი ზემოქმედების თავიდან აცილების, შემცირების, შერბილების ან კომპენსაციის მიზნით განხორციელებულ ღონისძიებებს.

საქართველოს ბანკის ESDD განსაზღვრავს მსესხებლის მიერ გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკებისა და შედეგების აღმოსაფხვრელად საჭირო ქმედებებს, უზრუნველყოფს ტრანზაქციების შესაბამისობას შესაბამის ეროვნულ ან საერთაშორისო სტანდარტებთან და კანონმდებლობასთან, მათ შორის IFC- ს შესრულების სტანდარტებთან, საჭიროების შემთხვევაში, და ბანკის მიერ სესხის დამტკიცების პირობებს. აღნიშნული ასახულია გარემოსდაცვით და სოციალურ სამოქმედო გეგმაში (ESAP), რომელშიც აღწერილია ქმედებები, იმის უზრუნველსაყოფად, რომ მსესხებელმა (i) შეასრულოს განსახორციელებელი შემარბილებელი ზომების ან მაკორექტირებელი ზომების სხვადასხვა კომპლექტი; (ii) განსაზღვროს აღნიშნულ ქმედებათა პრიორიტეტულობა; (iii) მიუთითოს მათი განხორციელების ვადები და (iv) შეადგინოს სამოქმედო გეგმის შესრულების შესახებ ანგარიშგების გრაფიკი. ESAP- ის განხორციელება კონტროლდება ბანკის მიერ და მოიცავს ვადებს და შესაბამის შეთანხმებებს საკრედიტო დოკუმენტაციაში. შემარბილებელი ზომები ასევე შეიძლება შეტანილ იქნას ცალკეული შეთანხმებების სახით სესხის ხელშეკრულებაში.

E&S რისკის შეფასების პროცესში, ჩვენ ვმუშაობთ ჩვენს მომხმარებლებთან, რათა:

- ავამაღლოთ მომხმარებელთა ცნობიერება გარემოს, ჯანმრთელობის და უსაფრთხოების დაცვის (EHS) საკითხებთან და რეგულაციებთან დაკავშირებით.
- შევიძუშავოთ ჩარჩო მომხმარებლებისთვის კარგი გარემოსდაცვითი და სოციალური სტანდარტების მისაღწევად.
- ხელი შევუწყოთ კომპანიებს, მიიღონ EHS საუკეთესო პრაქტიკა.
- შევხვდეთ კომპანიებს სექტორული EHS რისკებისა და გავლენების უკეთ გასაგებად.

- გავცეთ რეკომენდაციები და შევავსოთ კომპანიების პროგრესი EHS- ს თვალსაზრისით.
- ხელი შევუწყოთ მომხმარებლებს ნაკისრი გარემოსდაცვითი და სოციალური ვალდებულებების შესრულებაში.

2020 წელს ჩატარდა 230 მომხმარებლის გარემოსდაცვითი და სოციალური ტექნიკური კვლევა, რომლებსაც 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, 227.8 მლნ აშშ დოლარის რისკი ჰქონდათ.

2020 წლის განმავლობაში არცერთი პროექტი არ იქნა უარყოფილი ბანკის გარემოსდაცვითი და სოციალური პოლიტიკის შესრულებლობის ან გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკის შეფასების დროს აკრძალულ საქმიანობათა ჩამონათვალიში ყოფნის მიზეზით.

გარემოსდაცვითი და სოციალური მონიტორინგი

ბანკი რეგულარულად აკონტროლებს ბანკის საქმიანობასთან დაკავშირებულ E&S რისკებს, მომხმარებელთა მიერ მოთხოვნების შესრულების შეფასებითა და E&S ვალდებულებების შესრულების უზრუნველყოფით. მონიტორინგის სიხშირე და ტიპი განისაზღვრება დაფინანსებული ტრანზაქციების ტიპისა და E&S რისკის დონის მიხედვით. ჩვენი E&S გუნდი ატარებს პორტფელის კვლევებს იმ კონკრეტული სექტორებში, სადაც E&S რისკები მაღალია და ზოგიერთ შემთხვევაში, ბანკის თანამშრომლები რეგულარულად სტუმრობენ მაღალი რისკის მქონე მომხმარებლებს. A კატეგორიის პროექტების (აუთვისებელი მიწაზე მშენებლობა ან გაფართოების ან ტრანსფორმაციის-გადაკეთების პროექტები, რამაც შეიძლება გამოიწვიოს მნიშვნელოვანი ან გრძელვადიანი გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკები და ზედგები) და IFC PS-ს მიერ ინიცირებული ტრანზაქციების მონიტორინგი ხორციელდება ყოველწლიურად. საჭიროების შემთხვევაში, ბანკს უფლება აქვს მიმართოს დამოუკიდებელ გარე E&S სპეციალისტებს ამ პროექტების განხორციელების და მიმდინარეობის მონიტორინგისთვის. ყველა მაღალი რისკის კლიენტი ვალდებულია ბანკს წარუდგინოს წლიური ანგარიში მათი გარემოსდაცვითი და სოციალური შედეგების, აგრეთვე მოქმედი გარემოსდაცვითი და სოციალური სამოქმედო გეგმების შესრულების შესახებ. ნებისმიერი კატეგორიის A პროექტის შემთხვევაში, აუცილებელია ბანკისთვის წლიური E&S შესრულების ანგარიშის წარდგენა. ამგვარი პროექტების მონიტორინგი განხორციელდება ყოველწლიურად ჩვენი E&S პერსონალის მიერ მშენებლობის პერიოდში და / ან E&S ძირითადი პრობლემების მოგვარებამდე და მომხმარებლის მიერ დამაკმაყოფილებელი მონიტორინგის განხორციელებამდე.

2020 წელს ბანკმა E&S მონიტორინგი განახორციელა 35 მომხმარებელზე, რომელთა საერთო რისკი 2020 წლის 31 დეკემბრისთვის 241,7 მილიონი აშშ დოლარი იყო. ბანკს არ მიუღია ინფორმაცია მომხმარებლებისგან რაიმე უზედური შემთხვევის ან ინციდენტის შესახებ. გარდა ამისა, 2020 წელს მომხმარებლებმა, რომელთაც მიიღეს სამოქმედო გეგმები გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკებისა და ზეგავლენის იდენტიფიცირების, პრევენციის, შემცირებისა და მართვის მიზნით, დაიწყეს ჩვენი რეკომენდაციებისა და გარემოსდაცვითი და სოციალური მართვის სისტემების განხორციელება საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად.

ბანკის გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების განყოფილება

E&S გუნდი რისკის მართვის განყოფილების ნაწილია და მონაწილეობს კრედიტის მდგომარეობის ანალიზის პროცესში. E&S გუნდი ატარებს ბანკის მიერ დაფინანსებული მომხმარებლების ტრანზაქციებისა და პროექტების წინასწარ გარემოსდაცვით და სოციალურ ტექნიკურ კვლევას (ESDD) და რეკომენდაციას უწევს შესაბამისი შეთანხმებების შეტანას საკრედიტო დოკუმენტებში, რომლებიც კონტროლდება მთლიანი საკრედიტო ციკლის განმავლობაში.

E&S გუნდი უზრუნველყოფს საქართველოს ბანკის E&S პოლიტიკის განხორციელებას, აკონტროლებს ბანკის E&S მიზნებსა და საქმიანობას, უზრუნველყოფს მონაცემთა კონსოლიდაციას E&S რისკებთან დაკავშირებით ბანკში და ამუშავებს E&S რისკების შესახებ შტყობინებებს. გუნდი E&S რისკების მართვის სფეროში მიღწეულ პროგრესსა და შედეგებზე უშუალოდ ანგარიშვალდებულია რისკების მართვის კომიტეტის წინაშე.

როდესაც სახეზეა კომპლექსური E&S-ის საკითხები/ასპექტები, ან რომლებიც E&S სპეციალისტების კომპეტენციას სცილდება, მივმართავთ კვალიფიციურ გარე კონსულტანტ(ებ)ს (E), E&S შეფასების ჩასატარებლად, განსაკუთრებით A კატეგორიის პროექტებისთვის. ეს უზრუნველყოფს, რომ ყველა საქმიანობა წარიმართოს ეკოლოგიური და სოციალური მოთხოვნების დაცვით და შეესაბამებოდეს მარეგულირებელ, გარემოსდაცვით და სოციალურ სტანდარტებს.

ანგარიშვალდებულება სუპრანაციონალური დაინტერესებული მხარეების წინაშე

2020 წელს საქართველოს ბანკმა აღნიშნა, რომ გარემოსდაცვითი და სოციალური საქმიანობა გულისხმობს ვალდებულებას, უზრუნველყოს სუპრანაციონალური სუბიექტებისთვის გარემოსდაცვითი საქმიანობის ყოველწლიური ანგარიშების წარდგენა. ეს ანგარიშები ითვალისწინებს საქართველოს ბანკის E&S საქმიანობას სესხის გაცემის დროს, აგრეთვე შიდა ოპერაციებსა და პოლიტიკას. ანგარიშები მოიცავს ინფორმაციას პორტფელის შესახებ სექტორებისა და ტრანზაქციების ტიპების მიხედვით, აგრეთვე ანგარიშს საქართველოს ბანკის ESMS- ის განხორციელების პროგრესის შესახებ. ჩვენთვის მნიშვნელოვანია ჩვენს ESMS- ზე ღია დიალოგის გაგრძელება ჩვენს პარტნიორ საერთაშორისო ფინანსურ ინსტიტუტებთან მათი საუკეთესო პრაქტიკის რეკომენდაციების შეფასების თვალსაზრისით.

გარე კომუნიკაცია- გასაჩივრების მექანიზმი

ESMS- ის ფარგლებში შემუშავებული გარე საკითხებისა და პრობლემების მოგვარების პროცედურები საზოგადოებას საშუალებას აძლევს წარადგინოს ბანკის E&S პოლიტიკასთან დაკავშირებული საკითხები ან პრობლემები და მოითხოვოს ბანკის მხრიდან დროული რეაგირება. გასაჩივრების მექანიზმი ხელმისაწვდომია ბანკის ვებსაიტზე და ნებისმიერ მსურველს შეუძლია ელექტრონული ფოსტით გამოაგზავნოს შეკითხვები ან მოსაზრებები მისამართზე: customerservice@bog.ge (მითითებულია ვებგვერდი), ან შეუძლია თავისი კითხვები ან განცხადებები წარადგინოს ბანკის საკანცელარიო განყოფილებაში.

2020 წელს ბანკში E&S საჩივარი არ შესულა. ჩვენ გავაგრძელებთ დაინტერესებულ მხარეებთან ურთიერთობას ამ პრაქტიკის შენარჩუნების მიზნით.

შიდა სასწავლო ღონისძიებები

სასწავლო ღონისძიებები მნიშვნელოვან როლს ასრულებს ბანკის E&S პოლიტიკის განხორციელების პროცესში. 2020 წელს, E&S საკითხების შესახებ ცნობიერების ამაღლებისა და შიდა შესაძლებლობების გაუმჯობესების მიზნით, ბანკმა უზრუნველყო E&S გუნდისა და გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების მართვის პროცესებში ჩართული ბანკის ძირითადი პერსონალის გადამზადება.

ბანკის მცირე და საშუალო საწარმოების გაყიდვების დეპარტამენტის, საცალო ბიზნეს საბანკო მომსახურების, საკრედიტო რისკებისა და კორპორაციული საბანკო მომსახურების დეპარტამენტისა და ბანკის ადამიანური კაპიტალის დეპარტამენტის სასწავლო ადმინისტრაციის განყოფილების 34 თანამშრომელს ჩაუტარდა შიდა ტრენინგი. ტრენინგი ეხებოდა გარემოსდაცვითი და სოციალური მართვის განახლებულ სისტემასა და პროცედურებს E&S პოლიტიკასთან შესაბამისობის უზრუნველსაყოფად.

E&S გუნდმა მიიღო მონაწილეობა შემდეგ გარე სასწავლო ღონისძიებებში:

- მწვანე ეკონომიკა და ზრდის ახალი შესაძლებლობები მცირე და საშუალო საწარმოებისათვის საქართველოში: ეკონომიკა, რესურსეფექტურობა და სუფთა წარმოება.
- კლიმატის ცვლილება და TCFD: ფინანსური სექტორის რისკები და შესაძლებლობები; ESG ინფორმაციის გამჟღავნება, ტენდენციები და პრაქტიკა.
- ევროკავშირის ტაქსონომია მდგრადი დაფინანსების გლობალური დღის წესრიგის კონტექსტში.
- მდგრადი დაფინანსება საქართველოში.

ბანკის ყველა დონეზე გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების მართვის შესახებ ცნობიერების ამაღლების მიზნით, მესამე მხარის მდგრადობის საკითხების მიმართულებით საერთაშორისო კონსულტანტის დახმარებით, ჩვენ 2020 წელს შემუშავეთ E&S სასწავლო მოდული, რომელიც ბანკის ყველა თანამშრომლისთვის ხელმისაწვდომი იქნება 2021 წელს.

თანამშრომლებმა გაიარეს ტრენინგი გარემოსდაცვითი და სოციალური თემების შესახებ 2020 წელს

41

2020 წელს გარემოსდაცვით და სოციალურ თემებზე დაზარალებული საათების რაოდენობა

262

კლიმატის ცვლილებით გამოწვეული კატასტროფების რისკების მართვა

კლიმატის ცვლილებით გამოწვეული კატასტროფების რისკი განისაზღვრა როგორც ახალი რისკი (იხილეთ გვერდები 95-96). ჩვენ ვაპირებთ კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებულ რისკების ინტეგრირებას ჩვენს საკრედიტო რისკის ჩარჩოში და ბიზნესის გამძლეობის შეფასებებში. ვგეგმავთ კლიმატთან დაკავშირებული რისკების აღწერას და მართვას კლიმატთან დაკავშირებული ინფორმაციის გამჟღავნების სპეციალური ჯგუფის (TCFD) რეკომენდაციების შესაბამისად.

ბანკმა შეიმუშავა შიდა გეგმა CFD რეკომენდაციების განსახორციელებლად 2021 წლიდან. ბანკი მუშაობს TCFD- ის ოთხივე მთავარი კომპონენტთან დაკავშირებით- მმართველობა, სტრატეგია, რისკის მართვა, გაზომვა და მიზნები.

ვინაიდან, ამგვარი შეფასების საწყის ეტაპზე ვიმყოფებით, 2021 წლისთვის დაგეგმილია შემდეგი ძირითადი ქმედებები:

- კლიმატთან დაკავშირებული მმართველობის უზრუნველყოფა და კლიმატის შესახებ ცნობიერების ამაღლება ბანკის მასშტაბით, კლიმატის ცვლილებით გამოწვეული კატასტროფების რისკებისა და შესაძლებლობების შესახებ ჩვენი ცოდნის გაღმავების მიზნით.
- რისკების გარდამავალი და ფიზიკური ფაქტორების თვისობრივი ანალიზი.
- ინფორმაციის გამჟღავნების მოთხოვნების სხვაობის ანალიზის ჩატარება, პრობლემური საკითხების იდენტიფიცირება.

- შეფასების მეთოდების მომზადება კლიმატთან დაკავშირებული რისკებისა და შესაძლებლობების შესაფასებლად და დამატებითი ინფორმაციისა და მონაცემთა მოთხოვნების იდენტიფიცირება TCFD- სთვის.

ასევე მოვამზადებთ ანგარიშს Scope 1, 2 and 3 სათბურის გაზების (GHG) ემისიებისა და პორტფელის GHG განხილვის შესახებ.

აღნიშნული აქტივობების მხარდასაჭერად, განვსაზღვრავთ დამატებით ინფორმაციისა და მონაცემების დამუშავების საჭიროებებს და შევავსებთ, თუ და როგორ შეიძლება შეიცვალოს ჩვენი შიდა პროცესები, რისკების მართვის პროცესებში კლიმატის ცვლილების შემდგომი ინტეგრაციის მიზნით.

პირდაპირი ზემოქმედება გარემოზე

როგორც ჯგუფი, ვაცნობიერებთ, რომ კლიმატის ცვლილებამ და მასთან დაკავშირებულმა რისკებმა შეიძლება არა მხოლოდ გავლენა მოახდინოს ჯგუფზე მომავალში, არამედ შეაფერხოს ჩვენი საზოგადოებების მდგრადი განვითარება. როგორც მომსახურების ბიზნესი, ჩვენი პირდაპირი ზემოქმედება გარემოზე ნაკლებად მნიშვნელოვანია იმ გავლენასთან შედარებით, რომელსაც ვახდენთ გარემოზე ჩვენი მომხმარებლების დაფინანსებით. ჩვენთვის აუცილებელია, რომ გავხდეთ უფრო რესურსეფექტური კომპანია, რათა შევამსუბუქოთ უარყოფითი ზემოქმედება, რომელსაც შეიძლება ვახდენთ გარემოზე და ხელი შევეწყოთ კლიმატის ცვლილების შერბილების კუთხით ღონისძიებების განხორციელებას. ჩვენ ვატარებთ ზომებს ჩვენს უშუალო საქმიანობასთან დაკავშირებული გარემოსდაცვითი ასპექტების იდენტიფიცირებისა და მონიტორინგისთვის. მაგალითად, რამდენჯერ ვსარგელობთ სამსახურებრივი მივლინებით და რამდენ ელექტროენერგიას მოვიხმართ. ჩვენ მიზანია შევიმუშავოთ „შემცირება, ხელახლა გამოყენება და გადამუშავება“ მიდგომა, როდესაც შესაძლებელია.

ჩვენი საქმიანობის უშუალო გავლენა გარემოზე დაკავშირებულია ელექტროენერგიის, ბუნებრივი გაზისა და საწვავის მოხმარებასთან, წყლის გამოყენებასთან, ქაღალდის მოხმარებასთან და სხვა სახის ნარჩენების წარმოებასთან. ზანკის მიზანია ამ რესურსების მონიტორინგისა და შემცირების უზრუნველყოფა.

ენერგიის მოხმარება

სათბურის აირების (GHG) ემისია და გაანგარიშების მეთოდოლოგია

ზანკი ყოველწლიურად ზომავს სათბურის გაზების ემისიებს. ჩვენ აღვრიცხავთ ჩვენი სათბურის გაზების ემისიებსა და ენერგიის მოხმარებას 2013 წლის რეგლამენტის შესახებ, კომპანიების შესახებ 2006 წლის აქტის (სტრატეგიული ანგარიში და დირექტორთა ანგარიში) 2013 წლის დებულების და კომპანიების (დირექტორთა ანგარიში) და შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოების შესახებ (ენერგიისა და ნახშირბადის შესახებ ანგარიში) 2018 წ. რეგულაციების შესაბამისად. გარდა ამისა, მოვამზადებთ ანგარიშს Scope 3 ემისიების შესახებ ჩვენს საქმიან მოგზაურობასთან დაკავშირებით. ყველა წყარო მითითებულია ჩვენს კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში. ჩვენ არ ვიღებთ პასუხისმგებლობას ემისიის წყაროებზე, რომლებიც არ არის გათვალისწინებული ჩვენს კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში.

ემისიების შესახებ მონაცემების მომზადებისას გამოვიყენეთ მსოფლიო რესურსების ინსტიტუტის (WRI) და მდგრადი განვითარების მსოფლიო ბიზნეს საბჭოს (WBCSD) მიერ შემუშავებული „სათბური გაზების პროტოკოლი“¹: კორპორაციული აღრიცხვისა და ანგარიშგების სტანდარტი (რედაქტირებული ვერსია 2016), როგორც წყარო. საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროსთან დისკუსიის შემდეგ, ჩვენ გამოვიყენეთ საქართველოში ელექტროენერგიის კონვერსიის ფაქტორი JRC სახელმძღვანელოდან - როგორ შევიმუშავოთ მდგრადი ენერგიისა და კლიმატის სამოქმედო გეგმა აღმოსავლეთ პარტნიორობის ქვეყნებში, ევროკომისია, ისპრა, 2018 წელი, JRC113659. გადავიანგარიშეთ ჩვენი 2018 და 2019 წლების მონაცემები საქართველოს ელექტროენერგიის კონვერსიის ფაქტორის გამოყენებით, წლების მიხედვით მონაცემების შედარების მიზნით. შემდეგი კონვერსიის ფაქტორი 2020 წლის გამოთვლებისთვის აღებულია დიდი ბრიტანეთის მთავრობის 2020 წლის GHG ანგარიშიდან: კონვერსიის ფაქტორი ¹.

ემისიებისა და ენერგიის მოხმარების მონაცემები

	2018	2019	2020
სულ tCO ₂ E	4,089	3,551	4,141
tCO ₂ E / თანამშრომელი	0.702	0.604	0.711
Scope 1 tCO ₂ E	2,034	1,508	1,835
Scope 2 tCO ₂ E	1,484	1,508	1,559
Scope 3 tCO ₂ E	571	535	746
აირი (m ³)	458,475	292,741	389,429
ელექტროენერგია (MWh)	15,622	15,874	16,418
სრულ სამუშაო განაკვეთზე დასაქმებული პირები	5,828	5,879	5,821

¹ ბიზნესის ენერგეტიკისა და სამრეწველო სტრატეგიის დეპარტამენტი (BEIS), სათბური აირები: კონვერსიის ფაქტორი 2020 განახლდა 2020 წლის 17 ივლისს – <https://www.gov.uk/government/collections/government-conversion-factors-for-company-reporting>

შევაგროვეთ და წარმოვადგინეთ მონაცემები ბანკთან, როგორც ჯგუფის ძირითადი საოპერაციო ერთეულსა და მთავარ სუბიექტთან, დაკავშირებით, რომელიც მოიცავს მის ყველა ოფისსა და საცალო ფილიალს, სადაც ბანკი ახორციელებს საოპერაციო კონტროლს.

მონაცემები წარმოდგენილია ადგილზე წარმომადგენლების ინფორმაციის, ინვოისებისა და მრიცხველის მაჩვენებლების საფუძველზე.

საქართველოში საქმიანობის გარდა, გვაქვს მცირე საოფისე ფართი დიდ ბრიტანეთსა (ელექტროენერგიის საერთო წლიური მოხმარება 5,000 კვტ.სთ – ზე ნაკლები) და ბელარუსში. დიდ ბრიტანეთში შეზღუდული ოპერაციების გათვალისწინებით, დიდ ბრიტანეთში წარმოებული გამონაბოლქვების ზუსტი გამოთვლა თითქმის შეუძლებელი იყო. ჩვენ არ მივიჩნევთ მათ არსებითად (ანუ ისინი მთლიანი ემისიების 2% -ზე გაცილებით ნაკლებია¹) საქართველოში ჯგუფის ძირითადი საქმიანობის ემისიის წყაროების ფონზე.

Scope 1 (საწვავის წვა და შენობა-ნაგებობების ფუნქციონირება) მოიცავს:	Scope 2 (საკუთარი გამოყენებისთვის შეძენილი ელექტროენერგია, გათბობის,გაგრილების სისტემები) მოიცავს გაფრქვევების შემდეგ წყაროებს:	Scope 3 მოიცავს:
- საკუთრებაში არსებულ ან კონტროლს დაქვემდებარებულ ადგილებზე მოწყობილობა-დანადგარების მიერ ბუნებრივი აირის, დიზელის ან/და ბენზინის წვის შედეგად გამოყოფილ აირებს. - საკუთრებაში არსებულ სატრანსპორტო საშუალებების მიერ ბენზინის, დიზელის და საავიაციო საწვავის წვის შედეგად გამოყოფილ აირებს	- საკუთრებაში არსებულ ან კონტროლს დაქვემდებარებულ ადგილებზე მოხმარებული ელექტროენერგია; - გაფრქვევების გაანგარიშებისთვის გამოვიყენეთ 2018 JRC კონვენსიის ფაქტორი (0.095 tCO₂ - eq/MWh	- მივლინებების დროს საჰაერო ტრანსპორტით მგზავრობის შედეგად მიღებულ გაფრქვევებს (მოკლე მანძილებზე და შორ მანძილებზე); ინფორმაცია მგზავრობის კლასის შესახებ მიუწვდომელია, თუმცა ჩვენ გამოვიყენეთ „საშუალო მგზავრობის“ კონვენსიის ფაქტორი. - სახმელეთო ტრანსპორტირება, მათ შორის მანქანების დაქირავება. - მონაცემები მგზავრობის შედეგად გამოწვეული ემისიების შესახებ წარმოდგენილია მხოლოდ საქმიან მივლინებასთან დაკავშირებით მოგზაურობას ასახავს და არ მოიცავს მონაცემებს ყოველდღიური მგზავრობის შესახებ.

ენერგიის მოხმარება

ბანკის მიერ მოხმარებული ენერგიის ტიპებში შედის ელექტროენერგია, ბუნებრივი აირი და თხევადი საწვავი, რომელთა ძირითადი კლასია ელექტროენერგია, რომლის მიწოდება ხდება ეროვნული ქსელის მიერ.

ენერგიის მოხმარების შემცირების მიზნით, ფილიალები აღჭურვილია ენერგოეფექტური LED განათებით. ახალ ფილიალებში დამონტაჟებულია დისტანციური მართვის განათების სისტემები. 2018 წლიდან, ჩვენს ახლად გახსნილი ფილიალების უმეტესობაში ფუნქციონირებს დისტანციური გათბობისა და კონდიციონერების სისტემები, რომლებიც უზრუნველყოფენ ელექტროენერგიის ეფექტურ მოხმარებას არასამუშაო საათებში. 2019 წელს 15 ფილიალში, ხოლო 2020 წელს კიდევ ექვს ფილიალში დამონტაჟდა დისტანციური მართვის განათების, გათბობისა და კონდიციონერების სისტემები.

უნდა აღინიშნოს, რომ, გაზის მოხმარება, 2019 წელთან შედარებით, გაიზარდა ძირითადად 2020 წელს უფრო ცივი ამინდის პირობების გამო.

2019 წელს ბანკის ავტოპარკის დაახლოებით ნახევარი აუტოსორსირებული იყო. აუტოსორსირებული ნაწილი 2020 წელს კიდევ გაიზარდა 60%-მდე და მასთან დაკავშირებული საწვავის მოხმარება გადავიტანეთ ემისიების Scope 1-დან Scope 3-ში. გარდა ამისა, საწვავის მოხმარებასთან დაკავშირებული Scope -3 -ის ემისია 2020 წელს გაიზარდა 2019 წელთან შედარებით,

¹ გვერდი 47, HMRC Department for Environment and Rural Affairs (Defra), Environmental Reporting Guidelines: Including streamlined energy and carbon reporting guidance. March 2019 (Updated Introduction and Chapters 1 and 2) https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/850130/Envreporting-guidance_inc_SECR_31March.pdf

ძირითადად, COVID-19- თან დაკავშირებული მგზავრობის შეზღუდვების გამო, რის შედეგადაც უფრო მეტმა თანამშრომელმა გამოიყენა ჩვენი სატრანსპორტო მომსახურება.

წყლის მოხმარება

ბანკი წყალს გამოიყენებს მხოლოდ „საყოფაცხოვრებო-კომუნალური“ და დასუფთავების მიზნებისთვის.

ქაღალდის მოხმარება

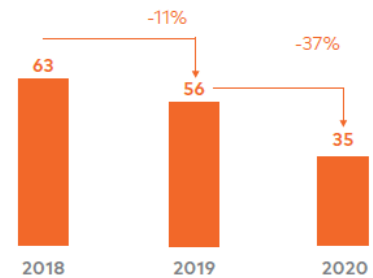
ციფრული ჩანაწერების გარდა, ბანკი აწარმოებს ჩანაწერებს ქაღალდის ფორმით გარკვეული ოპერაციების შესახებ მარეგულირებელი მოთხოვნების შესაბამისად. ყველა სხვა შემთხვევაში, ჩვენ ვამცირებთ ქაღალდის მოხმარებას ციფრული მედიის აქტიურად გამოყენების და უფრო ეფექტური ბეჭდვის გზით. 2020 წელს ბანკმა დაწერა ქაღალდის მოხმარების კონტროლის ახალი პროცედურა, რომელიც საშუალებას გვაძლევს შევადაროთ ბანკის ფილიალებში ქაღალდის მოხმარება ბეჭდვასთან კორელაციის საფუძველზე ტიპური მოხმარების სტრუქტურულიდან გადახრის დასადგენად. ახალი პროცედურა საშუალებას გვაძლევს უკეთესად გავაკონტროლოთ ქაღალდის მოხმარება და შევამციროთ ქაღალდის ხარჯი. ბანკის ზოგიერთი განყოფილება, როგორცაა ფილიალები და საკასო ცენტრები, ინტენსიურად იყენებენ ქაღალდს. ამ ადგილებში, ჩვენ ვიყენებთ ორი კომპიუტერის მონიტორს სამუშაო სადგურზე და ამან ასევე გამოიწვია ქაღალდის ნარჩენების შემცირება.

2018 წლიდან, ქაღალდის მოხმარება სრულ განაკვეთზე დასაქმებულ პირზე (FTE) მნიშვნელოვნად შემცირდა.

2020 წელს ქაღალდის გადამუშავების მაჩვენებელი გაიზარდა:

- ბანკის სათავო ოფისის ბექ ოფისის და რამდენიმე მსხვილი ბექ ოფისის ქაღალდი გროვდება და ქუცმაცდება უსაფრთხო ქაღალდის ნარჩენების გადამამუშავებელი კომპანიის მიერ. 2020 წელს ამ გზით გადამამუშავებისთვის შეგროვდა დაახლოებით 5 ტონა ქაღალდი.
- შენახვის ვადის გასვლის შემდეგ, ბანკის არქივის დოკუმენტაცია ყოველწლიურად გადამამუშავდება. ბანკი ამ მომსახურებისთვის იყენებს მესამე მხარეს, სპეციალიზირებულ კონტრაქტორს შესაბამისი მომსახურების ხელშეკრულების საფუძველზე. ამ პროცესში საშუალოდ ყოველწლიურად დაახლოებით 35 ტონა ქაღალდი მუშავდება.

ქაღალდის მოხმარება (კგ) ერთ თანამშრომელზე

ნარჩენების მართვა

2019 წელს ბანკმა, მწვანე ზრდის ფონდის (GGF) მხარდაჭერით, მწვანე ზრდის ფონდის ტექნიკური დახმარების პროგრამის (GGF TAF) ფარგლებში, დაიწყო ახალი პროექტი, კომპანიის ნარჩენების მართვის გეგმის შემუშავება. ამ პროექტის მიზანი იყო საქართველოს ბანკის დახმარება კომპანიის ნარჩენების მართვის გეგმის შემუშავებაში საქართველოს მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად. ნარჩენების მართვის გეგმა, რომელიც მოიცავს ბანკის ყველა მნიშვნელოვან ადგილს/შენობა-ნაგებობას, მომზადდა 2020-2022 წლების სამწლიანი პერიოდისთვის. 2020 წლის მნიშვნელოვანი მოვლენები:

- ბანკში ჩატარდა ერთდღიანი სასწავლო სემინარი ნარჩენების უსაფრთხო და სწორი მართვის პრაქტიკის შესახებ, რომელსაც დაესწრო ბანკის ოპერაციების მხარდაჭერის დეპარტამენტის 17 თანამშრომელი, რომლებიც პასუხისმგებელი არიან ბანკის ნარჩენების მართვის პროცესზე.
- ბანკმა პოლიეთილენის პარკები ჩაანაცვლა ბიოდეგრადირებადი ჩანთებით, რომლებიც ფართოდ გამოიყენება ფულად სახსრებთან დაკავშირებით
- ბანკის ძველი ბრენდირებული მარაგი ნარჩენებთან ერთად განადგურდა გარემოსდაცვითი რეგულაციების შესაბამისად, მესამე მხარის, ლიცენზირებული კომპანიის მეშვეობით, მუნიციპალურ სანიტარულ ნაგავსაყრელზე.

მომწოდებლებთან მუშაობა

საქართველოს ბანკი ერთ-ერთი ყველაზე მსხვილი შემსყიდველია ქვეყანაში, მის მიწოდების ჯაჭვში სხვადასხვა მომწოდებელი ერთიანდება. ჩვენი ვცდილობთ მიწოდების ჯაჭვში ჩავრთოთ ადგილობრივი მომწოდებლები და ამით ხელი შევუწყოთ ადგილობრივი ბიზნესის განვითარებას. 2020 წელს ბანკის შიდა მიმწოდებლებმა მთლიანი ხარჯების 90% შეადგინეს.

ვეძებთ მომწოდებლებს, რომლებიც იზიარებენ ჩვენს ღირებულებებსა და ჩვენს ვალდებულებას, დადებითი გავლენა მოახდინონ საზოგადოებებზე. ამ მიზნით, შესყიდვების პროცესებში ვრთავთ სოციალურ და გარემოსდაცვითი რისკების მართვის პრაქტიკას. ბანკს შემუშავებული აქვს შესყიდვების პოლიტიკა და სატენდერო პროცედურები, რომლებიც განსაზღვრავს მომწოდებლების განხილვისა და შერჩევის მოთხოვნებს:

- გვაქვს გამჭვირვალე და ობიექტური შერჩევის კრიტერიუმები და პროცედურები, რომლებიც უზრუნველყოფს სამართლიან კონკურენციას მომწოდებლების შერჩევისას.
- ბანკის მიერ მესამე მხარის განხილვის პროცესის ფარგლებში, მესამე მხარის რისკის დონის დასადგენად, ბანკი ატარებს შემდეგ პროცედურებს: არაპირდაპირი გამოკვლევები, რომლებიც მოიცავს შემოთავაზებული ბიზნეს პარტნიორების, როგორცაა აგენტების, არარეზიდენტი მომწოდებლების, ერთობლივი საწარმოს, კონტრაქტორების, მომწოდებლებისა და სხვა მესამე პირების, მიერ განხორციელებული საქმიანობის და მათი რეპუტაციის ზოგად კვლევას. შესყიდვების პოლიტიკა განსაზღვრავს შესყიდვების პროცესის გამჭვირვალობასთან დაკავშირებულ მოთხოვნებს, შესყიდვების პროცესთან დაკავშირებული მექრთამეობისა და კორუფციის (ABC) რისკების შესამცირებლად.
- 2020 წელს მომწოდებლის შერჩევის / შესყიდვების პროცესში ჩავრთეთ გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების მართვის კითხვარი. გარემოსდაცვითი და სოციალური თემები წარმოადგენს განაცხადების წარდგენის მოთხოვნის (RFP) ფორმების ნაწილს და ჩართულია ჩვენს ხელშეკრულების შაბლონებში.

ჩვენი შესყიდვების პროცესის კიდევ უფრო გამდიდრებისა და საერთაშორისო საუკეთესო პრაქტიკასთან შესაბამისობის მიზნით, შევიმუშავეთ მომწოდებლის საციცოხოლო ციკლისა და შესრულების მართვის მოდული (SAP SLP) მომწოდებლის შერჩევისა და კვალიფიკაციის შემოწმების პროცესის ფარგლებში. მოდული საშუალებას მოგვცემს გავაუმჯობესოთ მომწოდებლის საკვალიფიკაციო პროცესის რამდენიმე ასპექტი, მათ შორის:

- უსაფრთხოების შემოწმება და ინტერესთა კონფლიქტის შემოწმება;
- ინფორმაციული უსაფრთხოების შესახებ კითხვარები იმ მომწოდებლებისთვის, რომლებსაც აქვთ წვდომა ბანკის სისტემაზე;
- პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ კითხვარები, საჭიროების შემთხვევაში;
- ზოგადი შეკითხვები ყველა მომწოდებელთან შემდეგ საკითხებთან დაკავშირებით:
 - ბავშვთა შრომა / არალეგალური იმიგრაცია/ დისკრიმინაცია / მინიმალური ხელფასი;
 - თანამედროვე მონობა;
 - გარემოსდაცვითი და სოციალური საკითხები;

მოდულის დანერგვას ვგეგმავთ 2021 წლის მეორე ნახევარში.

შესრულება

ფინანსური შედეგების
მიმოხილვა

ძლიერი შედეგები COVID-19 პანდემიის მიუხედავად

2020 წელი უპრეცედენტო გამოწვევების წელი იყო მსოფლიოს ყველა ორგანიზაციისთვის. COVID-19-ის გლობალურმა პანდემიამ მნიშვნელოვანი გავლენა მოახდინა ადამიანებზე, ეკონომიკაზე და ცხოვრებისა და მუშაობის წესზე. პანდემიის საპასუხოდ განხორციელებული ზომების საშუალებით, ჩვენ შევინარჩუნეთ ბიზნესის უწყვეტობა და ოპერაციული ეფექტიანობა და უზრუნველყავით ჯგუფის გრძელვადიანი სტაბილურობა, სიმტკიცე და მომგებიანობა.

2020 წლის პირველ კვარტალში COVID-19-თან დაკავშირებით მთლიან ეკონომიკურ ციკლში მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალისთვის წინასწარი რეზერვების შექმნის შემდეგ, ჩვენი საკრედიტო პორტფელის ხარისხი სტაბილური იყო 2020 წლის დეკემბრისა და 2021 წლის იანვარში გამოცხადებული მეორე ლოქდაუნის დროს. პანდემიის შედეგად ყველა გამოწვევისა და ეკონომიკური აქტივობის დონის მნიშვნელოვანი შემცირების მიუხედავად, ჩვენი მომხმარებლების აქტივობა იყო მდგრადი, რაც გულისხმობს მომხმარებელთა სესხებისა და დეპოზიტების ძლიერ ზრდას მთელი წლის განმავლობაში. ჩვენი საოპერაციო შემოსავალი იყო სტაბილური, ხარჯები კარგად კონტროლირებადი და ჩვენი საკრედიტო პორტფელი - პორტფელის ხარისხის თვალსაზრისით მოსალოდნელზე უკეთესი. შედეგად, 2020 წელს საშუალო კაპიტალზე უკუგების კოეფიციენტი იყო 13.9%, ძლიერი ლიკვიდურობისა და კაპიტალის პოზიციების შენარჩუნების ფონზე.

ჯგუფი რჩება უკიდურესად მდგრადი, ძლიერი ბალანსითა და კაპიტალის პოზიციებით და ჩვენ ვაგრძელებთ მნიშვნელოვან პროგრესს ციფრული ტრანსფორმაციის მიმართულებით. იმედი გვაქვს, რომ 2021 წელს საქართველოში განახლდება ეკონომიკური ზრდა. ჩვენ კარგად ვართ პოზიციონირებულები, იმისათვის რომ ჩვენი წვლილი შევიტანოთ და ასევე ვისარგებლოთ ეკონომიკური ზრდის შედეგებით.

მოგება/ზარალის ფინანსური ანგარიშგება¹

ათასობით ლარში	2020	2019	ცვლილება
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	764,996	783,573	-2.4%
წმინდა საკომისიო შემოსავალი	136,239	152,282	-10.5%
წმინდა სავალუტო შემოსულობა	98,938	118,590	-16.6%
სხვა წმინდა შემოსავალი	43,206	17,728	143.7%
საოპერაციო შემოსავალი	1,043,379	1,072,173	-2.7%
საოპერაციო ხარჯები	(391,987)	(386,163)	1.5%
მოგება მეკავშირე საწარმოებიდან	782	789	-0.9%
საოპერაციო შემოსავალი რისკის ხარჯამდე	652,174	686,799	-5.0%
რისკის ხარჯი	(283,485)	(100,452)	NMF
წმინდა საოპერაციო შემოსავალი არარეგულარულ მუხლებამდე	368,689	586,347	-37.1%
წმინდა არარეგულარული მუხლები	(41,416)	(606)	NMF
მოგება მოგების გადასახადის ხარჯამდე და ერთჯერად ხარჯებამდე	327,273	585,741	-44.1%
მოგების გადასახადის ხარჯი	(20,775)	(58,618)	-64.6%
კორექტირებული მოგება ერთჯერადი ხარჯებით	306,498	527,123	-41.9%
ერთჯერადი ხარჯები	-	(14,236)	NMF
წლის მოგება	306,498	512,887	-40.2%

ბალანსი

ათასობით ლარში	31 დეკ 20	31 დეკ 19	ცვლილება
ლიკვიდური აქტივები	6,504,241	5,533,902	17.5%
ფულადი სახსრები და მათი ექვივალენტები	1,983,188	2,159,205	-8.2%
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	2,007,581	1,613,674	24.4%
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	2,513,472	1,761,023	42.7%
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	14,003,526	11,766,754	19.0%
ძირითადი საშუალებები	346,867	339,726	2.1%
სულ აქტივები	21,768,306	18,323,223	18.8%
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	14,052,479	10,136,695	38.6%
ვალდებულებები საკრედიტო ინსტიტუტების წინაშე	3,124,939	3,684,921	-15.2%
DFI-ებისგან მიღებული სესხები	1,848,473	1,397,345	32.3%
მოკლევადიანი სესხები ცენტრალური ბანკებიდან	590,293	1,551,953	-62.0%
სესხები და დეპოზიტები კომერციული ბანკებიდან	686,173	735,623	-6.7%
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	1,567,558	2,140,781	-26.8%
სულ ვალდებულებები	19,280,006	16,245,826	18.7%
სულ კაპიტალი	2,488,300	2,077,397	19.8%

¹ 2019 წლის მოგება/ზარალის ანგარიშგების კორექტირებული მოგება არ ითვალისწინებს ყოფილი აღმასრულებელი დირექტორისა და ტოპ-მენეჯმენტის შრომითი საქმიანობის შეწყვეტის გასარჩევლად დაკავშირებულ 14.2 მლნ ლარის თანამშრომელთა ერთჯერად ხარჯებს (მოგების გადასახადის გამოკლებით). თანხაში შედის 12.4 მლნ ლარი (მოგების გადასახადის ჩათვლით) ხელფასებისა და თანამშრომელთა სხვა ანაზღაურებების ხარჯი, 4.0 მლნ ლარი (მოგების გადასახადის ჩათვლით) ერთჯერადი ხარჯი და 2.2 მილიონი ლარი საგადასახადო შეღავათი სამუშაოზე გადასახადის ხარჯი.

ძირითადი კოეფიციენტები

	2020	2019
საშუალო აქტივებზე უკუგების კოეფიციენტი (ROAA) (კორექტირებული) ¹	1.6%	3.3%
საშუალო აქტივებზე უკუგების კოეფიციენტი (ROAA)	1.6%	3.2%
საშუალო კაპიტალზე უკუგების კოეფიციენტი (ROAE) (კორექტირებული) ¹	13.9%	27.8%
საშუალო კაპიტალზე უკუგების კოეფიციენტი (ROAE)	13.9%	27.0%
წმინდა საპროცენტო მარჟა	4.6%	5.7%
ლიკვიდური აქტივების სარგებელი	3.4%	3.5%
სესხის სარგებელი	10.5%	11.7%
რესურსების მოზიდვის ხარჯი	4.7%	4.5%
ხარჯების ფარდობა შემოსავალთან (კორექტირებული) ²	37.6%	36.0%
ხარჯების ფარდობა შემოსავალთან	37.6%	37.2%
უმოქმედო სესხები თანაფარდობა მომხმარებლებზე გაცემულ მთლიან სესხებთან	3.8%	2.1%
უმოქმედო სესხების დაფარვის კოეფიციენტი	75.3%	77.7%
უმოქმედო სესხების დაფარვის კოეფიციენტი, კორექტირებული უზრუნველყოფის დისკონტირებული ღირებულებით	127.7%	136.4%
საკრედიტო რისკის ხარჯი	1.9%	0.8%
NBG (Basel III) ძირითადი პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	10.4%	11.5%
NBG (Basel III) პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	12.4%	13.6%
NBG (Basel III) მთლიანი სახედახმდელო კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	17.6%	18.1%

ძირითადი შედეგები

- **მაღალი მაჩვენებლები COVID-19-ის პანდემიის გავლენის მიუხედავად.** ეკონომიკური საქმიანობის შენელების მიუხედავად, 2020 წელს ჯგუფის მოგებამ 306.5 მილიონი ლარი შეადგინა, საშუალო კაპიტალზე უკუგების კოეფიციენტი (ROAE) იყო 13.9%.
- **წმინდა საპროცენტო მარჟა.** 2020 წელს წმინდა საპროცენტო მარჟა 110 საბაზისო პუნქტით შემცირდა, რაც დიდწილად ასახავს საცალო დაკრედიტების აქტივობის შემცირებას, ეკონომიკური აქტივობის შენელებისა და მაღალი ლიკვიდურობის დონეს.
- **წმინდა საკომისიო შემოსავლის შემცირება** ძირითადად განპირობებული იყო COVID-19-ის პანდემიის შედეგად კლიენტთა აქტივობის შენელების გამო საანგარიშსწორებო და ფულადი სახსრების ოპერაციიდან მიღებული შემოსავლის შემცირებით, რაც ნაწილობრივ კომპენსირდა ჩვენი კორპორატიული და საინვესტიციო საბანკო მომსახურების მიერ გაცემული გარანტიებისა და აკრედიტივების საფუძველზე წმინდა საკომისიო შემოსავლის მიღებით.
- **საოპერაციო ხარჯები.** ჯგუფმა განახორციელა ინვესტიციები IT – სთან დაკავშირებულ რესურსებში, ციფრულიზაციასა და მარკეტინგში, სტრატეგიული პრიორიტეტების ფარგლებში, ამავე დროს ორიენტირებული იყო ეფექტიანობასა და ხარჯების კონტროლზე (COVID-19-ის პანდემიის დაწყების შემდეგ ჯგუფმა განახორციელა ხარჯების ოპტიმიზაციის ინიციატივები), რის შედეგადაც 2020 წელს პრაქტიკულად უცვლელი (1.5% -ით გაიზარდა გასული წლის ანალოგიურ პერიოდთან შედარებით) იყო საოპერაციო ხარჯების მაჩვენებელი.
- **საკრედიტო პორტფელი 19.0% -ით გაიზარდა, 2020 წლის 31 დეკემბრის მონაცემებით.** რეალურმა ზრდამ (მუდმივი ვალუტის კურსის დაშვებით) 10.3% შეადგინა. გასული წლის ანალოგიურ პერიოდთან შედარებით, საკრედიტო პორტფელის ზრდა ძირითადად განპირობებული იყო კორპორატიული, მშს და იპოთეკურ სეგმენტებში პორტფელის ზრდით პანდემიამდელ პერიოდში, აგრეთვე 2020 წლის ივნისიდან ეკონომიკური აქტივობის ზრდით, 2020 წლის მეოთხე კვარტალში შეზღუდვების გამკაცრების შედეგად ეკონომიკური აქტივობის შენელების მიუხედავად.
- **კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები 38.6%-ით გაიზარდა, 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით.** კლიენტთა დეპოზიტებსა და თამასუქების რეალურმა ზრდამ (მუდმივი სავალუტო კურსის დაშვებით) 28.6% შეადგინა. დეპოზიტების ეს ძლიერი ზრდა ასახავს როგორც ფიზიკურ, ისე იურიდიულ მომხმარებლებელთა ყოველთვიური დეპოზიტის ნაშთის თანმიმდევრულ ზრდას 2020 წლის მაისიდან მოყოლებული.
- **საკრედიტო რისკის ხარჯი.** საკრედიტო რისკის ხარჯმა 2020 წელს 1.9% შეადგინა, ხოლო 2019 წელს კი 0.8%. 2020 წელს საკრედიტო რისკის ხარჯის კოეფიციენტის ზრდა, პირველ რიგში, განპირობებული იყო 2020 წლის პირველ კვარტალში მთლიანი ეკონომიკური ციკლისთვის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მნიშვნელოვანი რეზერვების შექმნით მომხმარებელზე გაცემული სესხებისა და ფინანსური საიჯარო მოთხოვნებისთვის. ეს ECL დაშვებები კიდევ ერთხელ გადაიხედა 2020 წლის მაისში საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ გამოქვეყნებული მაკროეკონომიკური საპროგნოზო სცენარების ასახვის, პორტფელის და ჩვენი მსესხებლების კრედიტუნარიანობის დეტალური განხილვის შემდეგ. შედეგად, 2020 წლის პირველ კვარტალში შექმნილი რეზერვები საკმარისი აღმოჩნდა. დამატებითი ინფორმაციისთვის იხელეთ 134-ე გვერდი.

¹ 2019 წლის მოგება/ზარალის ანგარიშების კორექტირებული მოგება არ ითვალისწინებს ყოფილი აღმასრულებელი დირექტორისა და ტოპ-მენეჯმენტის შრომითი საქმიანობის შეწყვეტის გასამრჯელოსთან დაკავშირებულ 14.2 მლნ ლარის თანამშრომელთა ერთჯერად ხარჯებს. თანხაში შედის 12.4 მლნ ლარი (მოგების გადასახადის ჩათვლით) ხელფასებისა და თანამშრომელთა სხვა ანაზღაურებების ხარჯი და 4.0 მლნ ლარი (მოგების გადასახადის ჩათვლით) ერთჯერადი ხარჯები. 2019 წლის საშუალო კაპიტალზე უკუგების კოეფიციენტი (ROAE) და საშუალო აქტივებზე უკუგების კოეფიციენტი (ROAA) შესაბამისად კორექტირდა.

² 2019 წლის ხარჯების ფარდობა შემოსავალთან კორექტირდა ყოფილი ტოპ-მენეჯმენტის შრომითი საქმიანობის შეწყვეტის გასამრჯელოსთან დაკავშირებულ 12.4 მლნ ლარის თანამშრომელთა ერთჯერად ხარჯებით (მოგების გადასახადის ჩათვლით).

- **აქტივების ხარისხი.** 2020 წლის 31 დეკემბრის მონაცემებით, უმოქმედო სესხების (NPL) ფარდობამ მთლიან სესხებთან 3.8% შეადგინა, 2019 წლის 31 დეკემბრის მონაცემებით კი 2.1%, რაც შეესაბამება 2020 წლის პირველ კვარტალში მთლიანი ეკონომიკური ციკლისთვის წინასწარ შექმნილ მოსალოდნელი საკრედიტო დანაკარგების რეზერვს. 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, უმოქმედო სესხების დაფარვის კოეფიციენტი შეადგინა 75.3%, ხოლო 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 77.7%. 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, უმოქმედო სესხების დაფარვის კოეფიციენტი კორექტირებული უზრუნველყოფის დისკონტირებული ღირებულებით იყო 127.7%, 2019 წლის 31 დეკემბრისთვის კი 136.4%. უმოქმედო სესხების დაფარვის კოეფიციენტის წლიური კლება ასახავს პორტფელის სტრუქტურის ცვლილებას, მაღალპროცენტიანი არაუზრუნველყოფილი სესხებიდან უფრო უზრუნველყოფილ სესხებზე გადასვლას.
- **კაპიტალის ადეკვატურობა მლიერი პოზიცია.** ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტები სტაბილურია და მნიშვნელოვნად აღემატება მინიმალურ მარეგულირებელ მოთხოვნებს. 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბაზელ III-ის ჩარჩოს მიხედვით, ბანკის ძირითადი პირველადი კაპიტალის, პირველადი კაპიტალის და მთლიანი საზედამბებლო კაპიტალის კოეფიციენტები, შესაბამისად, შეადგენდა 10.4%, 12.4% და 17.6%, რაც მნიშვნელოვნად აღემატება მინიმალურ მოთხოვნილ დონეებს - 7.4% 9.2% და 13.8%. კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტების წლიური კლება ძირითადად განპირობებული იყო 2020 წლის მარტში 400 მლნ ლარის საერთო რეზერვის შექმნით ადგილობრივი მარეგულირებელი აღრიცხვის საფუძველზე საქართველოს ეროვნულ ბანკთან შეთანხმებით (და, ზოგადად, საქართველოს საბანკო სექტორთან დაკავშირებით საქართველოს ეროვნული ბანკის სახელმძღვანელო მითითებების შესაბამისად), რომელიც მოიცავს მთლიანი ეკონომიკური ციკლისთვის ბანკის საკრედიტო პორტფელში მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალთან დაკავშირებულ მოლოდინებს. 2020 წლის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტის შესახებ დამატებითი ინფორმაციისთვის იხილეთ 136-ე გვერდი.
- **მლიერი ლიკვიდობა და დაფინანსება.** 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი 138.6% შეადგინა, ხოლო წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტი - 137.5%, 100% მინიმალური მოთხოვნის დონესთან შედარებით. 2020 წელს ბანკმა შეინარჩუნა მნიშვნელოვანი ჭარბი ლიკვიდობა, პირველ რიგში, 1) 2020 წლის ივნისში ადგილობრივ ვალუტაში გამოშვებული ობლიგაციების გამოსასყიდად; და 2) COVID-19-ის კრიზისის ფონზე რისკების შესამსუბუქებლად, რადგან პანდემიის საწყის ეტაპზე მოსალოდნელი იყო მომხმარებლის სახსრების გადინება, რაც არ განხორციელებულა; მომხმარებელთა დეპოზიტები სწრაფად იზრდება, 2020 წლის მეორე ნახევარში უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული მომხმარებელთა დეპოზიტებზე საპროცენტო განაკვეთების განმეორებით შემცირების მიუხედავად.

შედგენის მიმოხილვა

ჯგუფის საქმიანობა მოიცავს სამ სეგმენტს: 1) **საბანკო** საქმიანობა საქართველოში ძირითადად უზრუნველყოფს სამომხმარებლო სესხებს, იპოთეკურ სესხებს, ოვერდრაფტებს, საკრედიტო ბარათებსა და სხვა საკრედიტო მომსახურებებს, ფულადი სახსრების გადარიცხვისა და ანგარიშსწორების მომსახურებას და სადეპოზიტო მომსახურებას ფიზიკური და იურიდიული პირებისთვის. 2) **კორპორატიული და საინვესტიციო საბანკო** საქმიანობა მოიცავს კორპორატიული საბანკო მომსახურებასა და დაგროვილი ქონების მართვის ოპერაციებს საქართველოში. კორპორატიული საბანკო საქმიანობა ძირითადად უზრუნველყოფს სესხებსა და სხვა საკრედიტო მომსახურებას, ფულადი სახსრების გადარიცხვისა და ანგარიშსწორების მომსახურებას, სავაჭრო ოპერაციების დაფინანსებასა და დოკუმენტური ოპერაციების მხარდაჭერას, ასევე შენახველ და ვადაინ დეპოზიტებს კორპორატიული და ინსტიტუციური მომხმარებლებისთვის. დაგროვილი ქონების მართვის მიმართულება ძირითადად უზრუნველყოფს კერძო საბანკო მომსახურებას მაღალშემოსავლიანი მომხმარებლებისთვის. 3) **სს „ბელარუსის სახალხო ბანკი“ (BNB)** ძირითადად ახორციელებს საბანკო და კორპორატიულ საბანკო მომსახურებას ბელარუსში მყოფი მომხმარებლებისთვის.

საოპერაციო შემოსავალი

ათასობით ლარში	2020	2019	ცვლილება
საპროცენტო შემოსავალი	1,571,710	1,414,001	11.2%
საპროცენტო ხარჯი	(806,714)	(630,428)	28.0%
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	764,996	783,573	-2.4%
მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო	269,640	278,251	-3.1%
გასამრჯელო და საკომისიო ხარჯი	(133,401)	(125,969)	5.9%
წმინდა საკომისიო შემოსავალი	136,239	152,282	-10.5%
წმინდა სავალუტო შემოსულობა	98,938	118,590	-16.6%
სხვა წმინდა შემოსავალი	43,206	17,728	143.7%
საოპერაციო შემოსავალი	1,043,379	1,072,173	-2.7%
წმინდა საპროცენტო მარჟა	4.6%	5.7%	
ლიკვიდური აქტივების სარგებელი	3.4%	3.5%	
სესხის სარგებელი	10.5%	11.7%	
რესურსების მოზიდვის ხარჯი	4.7%	4.5%	
ხარჯების ფარდობა შემოსავალთან ¹	37.6%	36.0%	

¹ 2019 წლის ხარჯების ფარდობა შემოსავალთან კორექტირდა ყოფილი ტოპ-ენჯინერის შრომითი საქმიანობის შეწყვეტის გასამრჯელოსთან დაკავშირებულ 12.4 მლნ ლარის თანამშრომელთა ერთჯერად ხარჯებით (მოგების გადასახადის ჩათვლით).

შედეგები

- **2020 წელს ჯგუფმა მიიღო სოლიდური საოპერაციო შემოსავალი 1,043.4 მლნ ლარი, რაც 2.7% -ით ნაკლებია გასული წლის ანალოგიურ პერიოდთან შედარებით.** საოპერაციო შემოსავლის შემცირება პირველ რიგში განპირობებული იყო COVID-19 პანდემიით გამოწვეული ეკონომიკური აქტივობის შენელებით, რამაც განსაკუთრებულად დააზარალა საცალო საბანკო სეგმენტი.
- **2020 წელს წმინდა საპროცენტო მარჟა იყო 4.6%, რაც 110 საბაზისო პუნქტით შემცირდა წინა წელთან შედარებით.** წმინდა საპროცენტო მარჟის (NIM)– ის კლება პირველ რიგში ასახავდა სესხის სარგებლის შემცირებას (2020 წელს 120 საბაზისო პუნქტით შემცირდა) COVID-19 პანდემიით გამოწვეული სამომხმარებლო დაკრედიტების შენელების ფონზე, აგრეთვე პორტფელის სტრუქტურაში ცვლილების შედეგს, რის საფუძველზე გაიზარდა უზრუნველყოფილი იპოთეკური სესხების გაცემა. გარდა ამისა, რესურსების მოზიდვის ხარჯი 20 საბაზისო პუნქტით გაიზარდა, რაც ასახავს კლიენტების დეპოზიტებისა და თამასუქების ზრდას და ლიკვიდურობის უფრო მაღალ დონეს, ასევე, საქართველოს ეროვნული ბანკის მონეტარული პოლიტიკის განაკვეთის ცვლილების ეფექტს, რომელიც ნაწილობრივ დაკომპენსირდა 2020 წლის ივნისში 500 მილიონი ლარის ადგილობრივი ვალუტაში გამოშვებული ობლიგაციების დაფარვით.
- **ლიკვიდური აქტივების სარგებელი.** 2020 წელს ლიკვიდური აქტივების სარგებელმა 3.4% შეადგინა, რაც 10 საბაზისო პუნქტით შემცირდა წინა წელთან შედარებით. შემცირება ძირითადად განპირობებული იყო ადგილობრივ ვალუტაში დენომინირებული ლიკვიდური აქტივებისა და უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული ლიკვიდური აქტივების სარგებლის შემცირებით. უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული ლიკვიდური აქტივების სარგებლის შემცირება ძირითადად განპირობებული იყო აშშ – ს ფედერალური სარეზერვო სისტემის განაკვეთის შემცირებით 2020 წლის მარტში (საქართველოს ეროვნული ბანკი აშშ დოლარით დენომინირებული რეზერვებისთვის აწესებს საპროცენტო განაკვეთს, რომელიც შეადგენს აშშ-ს სარეზერვო სისტემის განაკვეთს მინუს 50 საბაზისო პუნქტი). ადგილობრივი ვალუტით დენომინირებული ლიკვიდური აქტივების სარგებლის შემცირება პირდაპირ ასახავდა ეროვნული ბანკის მონეტარული პოლიტიკის განაკვეთის ცვლილებებს წლის განმავლობაში.
- **რესურსების მოზიდვის ხარჯი.** 2020 წელს რესურსების მოზიდვის ღირებულებამ 4.7% შეადგინა, 20 საბაზისო პუნქტით გაიზარდა წინა წელთან შედარებით. ეს ძირითადად განპირობებული იყო 2020 წელს საქართველოს ეროვნული ბანკის მონეტარული პოლიტიკის განაკვეთის ცვლილებით, რაც ნაწილობრივ კომპენსირდა 2020 წლის ივნისში 500 მილიონი ლარის ადგილობრივი ვალუტაში გამოშვებული ობლიგაციების დაფარვით და ლიბორის განაკვეთის შემცირებით 2020 წლის განმავლობაში.
- **წმინდა საკომისიო შემოსავალი.** წმინდა საკომისიო შემოსავალმა 2020 წელს 136.2 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 10.5% -ით ნაკლებია წინა წელთან შედარებით. შემოსავლის შემცირება ძირითადად განპირობებული იყო 2020 წლის მეორე კვარტალში COVID-19-ის პანდემიის შედეგად კლიენტთა აქტივობის შენელების გამო საანგარიშსწორებო და ფულადი სახსრების ოპერაციიდან მიღებული შემოსავლის შემცირებითა და ციფრული არხების გამოყენების სტიმულირების მიზნით, 2020 წლის გაზაფხულზე „ლოქდაუნის“ პირობებში მობილური და ინტერნეტ საბანკო პლატფორმების საშუალებით განხორციელებულ ტრანზაქციებზე საკომისიო გადასახადის დროებით, ორი თვით, გაუქმებით. ეს შემცირება ნაწილობრივ კომპენსირდა ჩვენი კორპორატიული და საინვესტიციო საბანკო მომსახურების მიერ გაცემული გარანტიებისა და აკრედიტივების საფუძველზე წმინდა საკომისიო შემოსავლის მიღებით.
- **წმინდა სავალუტო შემოსულობა.** 2020 წელს უცხოური ვალუტიდან მიღებული წმინდა შემოსულობა 16.6%-ით შემცირდა. წმინდა სავალუტო შემოსულობის დინამიკა პირდაპირ ასახავდა გაცვლითი კურსის არასტაბილურობის დონეს და ვალუტის გადაცლის მოთხოვნის ნაკადებს. ბელარუსში ჩვენი შვილობილი კომპანიის წმინდა სავალუტო შემოსულობის შემცირებაც იყო მიზეზი ჯგუფის ჯამური შემოსულობის შემცირების 2020 წელს.
- **სხვა წმინდა შემოსავალი.** სხვა წმინდა შემოსავლები მნიშვნელოვნად გაიზარდა 2020 წელს, რაც ძირითადად ასახავს 20.3 მილიონი ლარის წმინდა მოგებას საინვესტიციო ქონების გადაფასების შედეგად, რომელიც ძირითადად განპირობებულია 2020 წელს ადგილობრივი ვალუტის კურსის გაუფასურებით. გარდა ამისა, საოპერაციო იჯარიდან მიღებულმა გაზრდილმა შემოსავალმა, აგრეთვე საინვესტიციო ქონების რეალიზაციიდან მიღებულმა გაზრდილმა წმინდა შემოსავალმა ხელი შეუწყო სხვა წმინდა შემოსავლების ზრდას 2020 წელს, გასული წლის ანალოგიურ პერიოდთან შედარებით. ამასთან ერთად, ჯგუფმა 2019 წელს დააფიქსირა წმინდა ზარალი წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტებიდან (საპროცენტო განაკვეთი სვოპი, ჰეჯირება).

წმინდა საოპერაციო შემოსავალი წმინდა არარეგულარულ მუხლებამდე, რისკის ხარჯი, წმინდა მოგება

ათასობით ლარში ¹	2020	2019	ცვლილება
თანამშრომელთა ხელფასები და სხვა სარგებელი	(216,657)	(211,245)	2.6%
ადმინისტრაციული ხარჯები	(94,959)	(97,659)	-2.8%
ცვეთა, ამორტიზაცია და გაუფასურება	(75,934)	(73,275)	3.6%
სხვა საოპერაციო ხარჯები	(4,437)	(3,984)	11.4%
საოპერაციო ხარჯები	(391,987)	(386,163)	1.5%
მოგება მეკავშირე საწარმოებიდან	782	789	-0.9%
საოპერაციო შემოსავალი რისკის ხარჯამდე	652,174	686,799	-5.0%
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებზე	(239,341)	(87,734)	172.8%
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი ფინანსურ საიჯარო მოთხოვნებზე	(8,025)	(885)	NMF
სხვა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის / გაუფასურების ხარჯი სხვა აქტივებზე და რეზერვებზე	(36,119)	(11,833)	NMF
რისკის ხარჯი	(283,485)	(100,452)	NMF
წმინდა საოპერაციო შემოსავალი წმინდა არარეგულარულ მუხლებამდე	368,689	586,347	-37.1%
წმინდა არარეგულარული მუხლები	(41,416)	(606)	NMF
მოგება მოგების გადასახადის ხარჯამდე და ერთჯერად ხარჯებამდე	327,273	585,741	-44.1%
მოგების გადასახადის ხარჯი	(20,775)	(58,618)	-64.6%
კორექტირებული მოგება ერთჯერადი ხარჯებით	306,498	527,123	-41.9%
ყოფილი აღმასრულებელი დირექტორისა და ტოპ-მენეჯმენტის შრომითი საქმიანობის შეწყვეტის გასამრჯელოსთან დაკავშირებული ერთჯერადი ხარჯები (დაბეგრის შემდეგ)	-	(14,236)	NMF
სულ მოგება	306,498	512,887	-40.2%

■ **საოპერაციო ხარჯებმა 2020 წელს 392.0 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 1.5%-ით მეტია წინა წელთან შედარებით.** 2020 წელს ჩვენ გავაგრძელეთ ინვესტიციები IT-სთან დაკავშირებულ რესურსებში, სწრაფი ტრანსფორმაციის პროცესის ფარგლებში, აგრეთვე დიჯიტალიზაციასა და მარკეტინგში. გარდა ამისა, 2020 წელს გაეწიეთ გაუთვალისწინებელი ხარჯები COVID-19-ის ეპიდემიის გამო განხორციელებულ უსაფრთხოების ზომებთან დაკავშირებით. თუმცა, 2020 წლის მეორე კვარტალში, შევიმუშავეთ ხარჯების ოპტიმიზაციის ღონისძიებები, რამაც საშუალება მოგვცა 2020 წელს საოპერაციო ხარჯები მეტწილად იმავე დონეზე შეგვენარჩუნებინა.

■ **რისკის ხარჯი.** საკრედიტო რისკის ხარჯის კოეფიციენტმა 2020 წელს 1.9% შეადგინა, ხოლო 2019 წელს 0.8%. 2020 წელს საკრედიტო რისკის ხარჯის კოეფიციენტის მნიშვნელოვანი ზრდა განპირობებული იყო 2020 წლის პირველ კვარტალში მთლიანი ეკონომიკური ციკლისთვის შექმნილი რეზერვებით, რაც ძირითადად უკავშირდებოდა COVID-19-ის პანდემიით გამოწვეულ მაკროეკონომიკური გარემოსა და მსესხებელთა მოსალოდნელი კრედიტუნარიანობის გაუარესებას. ამ დაშვებების შედეგად, 2020 წლის პირველ კვარტალში შევქმენით დამატებითი რეზერვები 220.2 მლნ ლარის ოდენობით. მეორე კვარტალში მენეჯმენტმა გადახედა დაშვებებს, რომლებიც გამოყენებულ იქნა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის (ECL) რეზერვის ოდენობის შესაფასებლად, 2020 წლის მაისში საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ გამოქვეყნებული მაკროეკონომიკური საპროგნოზო სცენარების ასახვის მიზნით. 2020 წლის მესამე და მეოთხე კვარტალში ჯგუფმა დაასრულა ყველა კორპორატიული და მსს მსესხებლის, აგრეთვე საცალო და მიკრო სეგმენტის მომხმარებლების მნიშვნელოვანი ნაწილის ფინანსური მდგომარეობისა და კრედიტუნარიანობის დამატებითი სიღრმისეული ანალიზი. იმის გათვალისწინებით, რომ გვიწევს მუშაობა სწრაფად ცვლებად გარემოში, როცა გაურკვეველია COVID-19-ის პანდემიის ზემოქმედების როგორც ხანგრძლივობა, ასევე სიმძიმე, ჩვენ გავაგრძელებთ ახალი ფაქტებისა და გარემოებების მონიტორინგს.

რაც შეეხება 2020 წელს სხვა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს და სხვა აქტივებისა და რეზერვების გაუფასურების ხარჯებს, ეს ძირითადად მოიცავს ჯგუფის მიერ აღრიცხულ დამატებით რეზერვებს გასაყიდად გამოხუნულ აქტივებთან, გაცემულ გარანტიებთან და სხვა ფინანსური აქტივებთან.

■ **საკრედიტო პორტფელის ზარისხი.** 2020 წელს უმოქმედო სესხების წილის ზრდა, გასულ წელთან შედარებით, ძირითადად განპირობებულია COVID-19-ის პანდემიის ზემოქმედებით, რის შედეგადაც 2020 წლის 31 დეკემბრის მონაცემებით, უმოქმედო სესხების ფარდობამ მთლიან სესხებთან 3.8% შეადგინა, რაც შეესაბამება 2020 წელს წინასწარ შექმნილ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის (ECL) რეზერვს მთლიანი ეკონომიკური ციკლისთვის.

უმოქმედო სესხების დაფარვის კოეფიციენტის წლიური შემცირება ასახავს პორტფელის სტრუქტურაში მაღალპროცენტიანი არაუზრუნველყოფილი სამომხმარებლო სესხებიდან უზრუნველყოფილ სესხზე გადასვლას და მხარს ასახავს საკრედიტო პორტფელის უზრუნველყოფის მაღალ დონეს. 2020 წლის 31 დეკემბრის მონაცემებით, უმოქმედო სესხების დაფარვის კოეფიციენტმა, რომელიც კორექტირდა უზრუნველყოფის დისკონტირებული ღირებულებით, 127.7% შეადგინა.

¹ 2019 წლის შემოსავლის ანგარიშების კორექტირებული მოგება არ ითვალისწინებს ყოფილი აღმასრულებელი დირექტორისა და ტოპ-მენეჯმენტის შრომითი საქმიანობის შეწყვეტის გასამრჯელოსთან დაკავშირებულ 14.2 მლნ ლარის თანამშრომელთა ერთჯერად ხარჯებს. თანხაში შედის 12.4 მლნ ლარი (მოგების გადასახადის ჩათვლით) ხელფასებისა და თანამშრომელთა სხვა ანაზღაურებების გარეშე, 4.0 მლნ ლარი (მოგების გადასახადის ჩათვლით) ერთჯერადი ხარჯების გარეშე და 2.2 მლნ ლარის საგადასახადო შეღავათი, საშემოსავლო გადასახადის ხარჯის გარეშე.

უმოქმედო სესხები

ათასობით ლარში, თუ სხვა რამ არ არის მითითებული	31 დეკ 20	31 დეკ 19	ცვლილება
უმოქმედო სესხები (NPL)	545,837	252,695	116.0%
უმოქმედო სესხების (NPL) ფარდობა მთლიან სესხებთან	3.8%	2.1%	
უმოქმედო სესხების (NPL) ფარდობა მთლიან სესხებთან, RB	3.5%	1.5%	
უმოქმედო სესხების (NPL) ფარდობა მთლიან სესხებთან, CIB	4.1%	3.2%	
უმოქმედო სესხების (NPL) დაფარვის კოეფიციენტი	75.3%	77.7%	
უმოქმედო სესხების (NPL) დაფარვის კოეფიციენტი კორექტირებული			
უზრუნველყოფის დისკონტირებული ღირებულებით	127.7%	136.4%	

- **BNB – ჯგუფის საბანკო შვილობილი კომპანია ბელარუსში** - კვლავაც არის მყარად კაპიტალიზებული, კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტები ბევრად აღემატება ბელარუსის რესპუბლიკის ეროვნული ბანკის (NBRB) მინიმალურ მოთხოვნებს. 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მთლიანი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი იყო 13.9%, რაც საკმაოდ აღემატებოდა 12.5% მინიმალურ მოთხოვნას, ხოლო პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი იყო 9.3%, რაც ასევე აღემატება NBRB-ის 7.0% მინიმალურ მოთხოვნას. საშუალო კაპიტალზე უკუგების კოეფიციენტმა (ROAE) 2020 წელს 8.4% შეადგინა (2019 წელს კი 14.5%), რაც ასახავს COVID-19-ს პანდემიის გავლენას. ჩვენ ყურადღებით ვაკვირდებით ბელარუსში განვითარებულ პოლიტიკურ მოვლენებს. ჯერჯერობით არანაირი მნიშვნელოვანი გავლენა არ მოუხდენია ჩვენს ბიზნეს საქმიანობაზე ბელარუსში.
- **წმინდა არარეგულარული მუხლები.** 2020 წელს წმინდა არარეგულარული მუხლების მაჩვენებლის მნიშვნელოვანი ზრდა, გასულ წელთან შედარებით, ძირითადად განპირობებულია 2020 წლის მარტსა და აპრილში აღრიცხული ფინანსური აქტივების მოდიფიკაციის შედეგად წარმოქმნილი 39.7 მილიონი ლარის ოდენობის ერთჯერადი წმინდა ზარალით. ეს ზარალი უკავშირდება ფილიალებში მომხმარებელთა რაოდენობისა და COVID-19-ის ვირუსის გავრცელების რისკის შემცირების მიზნით ჩვენი საცალო მომხმარებლებისთვის შეთავაზებულ სესხების ძირითადი თანხისა და დარიცხული პროცენტის გადახდის სამი თვით გადავადებას. გარდა ამისა, COVID-19-ის წინააღმდეგ ბრძოლის მხარდაჭერის მიზნით, 2020 წლის პირველ კვარტალში ბანკმა გაიღო 1.2 მლნ ლარის ერთჯერადი ხარჯები, შეიძინა და საქართველოს ჯანდაცვის სამინისტროს გადასცა 20,000 COVID-19-ის ლაბორატორიული ტესტი, 10 სასუნთქი აპარატი, 50,000 სახის დამცავი ნიღაბი და 60,000 წყვილი ხელთათმანი. ეს ხარჯები ანგარიშგებაში კლასიფიცირდა, როგორც არარეგულარული მუხლი.
- **მოგების გადასახადის ხარჯი.** 2019 წელს მოგების გადასახადის შედარებით მაღალი მაჩვენებელი ძირითადად განპირობებული იყო ერთჯერადი 8.5 მილიონი ლარის დამატებითი გადასახადის ხარჯით, რომელიც დაფიქსირდა 2019 წლის მესამე კვარტალში გადავადებული საგადასახადო ნაშთების გადაფასების შედეგად.
- **საერთო ჯამში, ჯგუფმა 2020 წელს 306.5 მლნ ლარის მოგება დააფიქსირა**, ხოლო 2019 წელს მოგება კორექტირებული ერთჯერადი ხარჯებით იყო 527.1¹ მლნ ლარი. ჯგუფის საშუალო კაპიტალზე უკუგების კოეფიციენტმა (ROAE) 2020 წელს 13.9% შეადგინა, ხოლო 2019 წელს -27.8%¹.

ბალანსი

ათასობით ლარში, თუ სხვა რამ არ არის მითითებული	31 დეკ 20	31 დეკ 19	ცვლილება
ლიკვიდური აქტივები	6,504,241	5,533,902	17.5%
ლიკვიდური აქტივები, ლარი	2,699,266	2,248,521	20.0%
ლიკვიდური აქტივები, უცხოური ვალუტა	3,804,975	3,285,381	15.8%
წმინდა სესხები და ფინანსური საიჯარო მოთხოვნები	14,003,526	11,766,754	19.0%
წმინდა სესხები და ფინანსური საიჯარო მოთხოვნები, ლარი	5,803,576	4,948,279	17.3%
წმინდა სესხები და ფინანსური საიჯარო მოთხოვნები, უცხოური ვალუტა	8,199,950	6,818,475	20.3%
კლიენტთა დეპოზიტები და თამასუქები	14,052,479	10,136,695	38.6%
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	3,124,939	3,684,921	-15.2%
DFI- ებიდან მიღებული სესხები	1,848,473	1,397,345	32.3%
მოკლევადიანი სესხები ცენტრალური ბანკებიდან	590,293	1,551,953	-62.0%
სესხები და დეპოზიტები კომერციული ბანკებიდან	686,173	735,623	-6.7%
გამომშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	1,567,558	2,140,781	-26.8%
ლიკვიდურობისა და კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტები			
წმინდა სესხები / მომხმარებელთა დეპოზიტები და თამასუქები	99.7%	116.1%	
წმინდა სესხები / მომხმარებელთა დეპოზიტები და თამასუქები+ DFIs	88.1%	102.0%	
ლიკვიდური აქტივები / მთლიანი სესხები	29.9%	30.2%	
ლიკვიდური აქტივები / მთლიანი ვალდებულებები	33.7%	34.1%	
NBG ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი	138.6%	136.7%	
NBG (Basel III) ძირითადი პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	10.4%	11.5%	
NBG (Basel III) პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	12.4%	13.6%	
NBG (Basel III) მთლიანი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	17.6%	18.1%	

¹ 2019 წლისმოგება და საშუალო კაპიტალზე უკუგების კოეფიციენტი (ROAE) გამოიცხადეს ერთჯერად ხარჯებს ყოველი აღმასრულებელი დირექტორისა და ტოპ-მენეჯმენტის შრომითი საქმიანობის შეწყვეტის გასამრჯელოსთან დაკავშირებით

ბალანსი რჩება მაღალ ლიკვიდური (საქართველოს ეროვნული ბანკის (NBG) ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი 138.6%) და კარგად კაპიტალიზებული ((NBG Basel III პირველადი კაპიტალის (Tier I) ადეკვატურობის კოეფიციენტი 12.4%) კარგად დივერსიფიცირებული დაფინანსების ბაზით (კლიენტთა დეპოზიტები და თამასუქები 72.9%) 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

- **ლიკვიდობა.** ლიკვიდურმა აქტივებმა 2020 წლის 31 დეკემბრისთვის 6,504.2 მილიონი ლარი შეადგინა, რაც 17.5% -ით მეტია წინა წელთან შედარებით. წლის განმავლობაში მნიშვნელოვნად გაიზარდა საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, საკრედიტო ინსტიტუტებში განთავსებულ ჭარბ ლიკვიდურობასთან ერთად. 2020 წლის მეორე კვარტალიდან ბანკმა შეინარჩუნა მნიშვნელოვანი ჭარბი ლიკვიდობა, პირველ რიგში, 1) 2020 წლის ივნისში ადგილობრივ ვალუტაში გამოშვებული ობლიგაციების დასაფარად; და 2) COVID-19-ის კრიზისის ფონზე რისკების დასაზღვევად, რადგან პანდემიის საწყის ეტაპზე მოსალოდნელი იყო მომხმარებლის სახსრების გადინება, რაც არ განხორციელებულა. მომხმარებელთა დეპოზიტები სწრაფად იზრდება, 2020 წლის მეორე ნახევარში უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული მომხმარებლის დეპოზიტებზე საპროცენტო განაკვეთების განმეორებით შემცირების მიუხედავად. საქართველოს ეროვნული ბანკის ლიკვიდურობის დაფარვის კოეფიციენტმა 2020 წლის 31 დეკემბრის 138.6% შეადგინა, რაც საკმაოდ აღემატება 100% მინიმალური მოთხოვნას.
- **საკრედიტო პორტფელი.** ჩვენი წმინდა სესხებისა და ფინანსური საიჯარო მოთხოვნების ოდენობამ 2020 წლის 31 დეკემბრისთვის 14,003.5 მილიონი ლარი შეადგინა, რაც 19.0% -ით მეტია წინა წელთან შედარებით. 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საცალო სესხების პორტფელმა მთლიანი სესხების პორტფელის 51.9% შეადგინა, ხოლო 2019 წლის 31 დეკემბრის მონაცემებით 53.6%. როგორც ადგილობრივ, ასევე უცხოურ ვალუტაში გაცემული სესხების პორტფელები წინა წელთან შედარებით მნიშვნელოვნად გაიზარდა და, ზრდამ შესაბამისად, 17.3% და 20.3% შეადგინა. ადგილობრივ ვალუტაში სესხების ზრდა ნაწილობრივ განპირობებული იყო მთავრობის დედოლარიზაციის ინიციატივებით, აგეთვე ჩვენი მიზანი იყო გაგვეზარდა ადგილობრივ ვალუტაში გაცემული სესხების წილი ჩვენს პორტფელში.
- **წმინდა სესხების თანაფარდობა მომხმარებელთა თანხებთან და DFIs-თან.** ჩვენი წმინდა სესხების თანაფარდობამ მომხმარებელთა და DFI-ებისგან მოზიდულ სახსრებთან, 2020 წლის 31 დეკემბრის მონაცემებით 88.1% შეადგინა, ხოლო 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით - 102.0%.
- **დივერსიფიცირებული დაფინანსების ბაზა.** 2020 წლის 31 დეკემბრის მონაცემებით, გამოშვებული საცალო ფასიანი ქაღალდები 26.8% -ით შემცირდა წინა წელთან შედარებით. შემცირება გამოწვეული იყო 2020 წლის ივნისის დასაწყისში ადგილობრივ ვალუტაში გამოშვებული 500 მილიონი ლარის ოდენობის ობლიგაციების დაფარვით.
- **კაპიტალის მყარი პოზიცია.** 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, 2020 წლის მარტში COVID-19 საზედამხედველო გეგმის ფარგლებში საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ მიღებული ზომების შესაბამისად, ბანკის ბაზელ III-ს ჩარჩოს ძირითადი პირველადი კაპიტალის (CET1), პირველადი კაპიტალის (Tier 1) და მთლიანი საზედამხედველო კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტები იყო 10.4%, 12.4% და 17.6%, რაც მნიშვნელოვნად აღემატება მინიმალურ 7.4%, 9.2% და 13.8%, მინიმალურ მოთხოვნებს. 2020 წელს კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტების ცვლილებები და ადგილობრივი ვალუტის დამატებით 10% -იანი დეველვაციის პოტენციური გავლენა კაპიტალის სხვადასხვა დონეზე ასეთია:

	31 დეკ 2019	ბიზნესის ზრდა	2020 მოგება (სებ-ის საერთო რეზერვის გამოკლებით)	სებ საერთო რეზერვი – COVID-19 გავლენა	ლარის გაუფასურება	ახალი Tier 2- ის გავლენა	31 დეკ 2020	დამატებით 10% ლარის გაუფასურების პოტენციური ზემოქმედება
ძირითადი პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	11.5%	-1.1%	3.5%	-2.6%	-0.9%	–	10.4%	-0.7%
პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	13.6%	-1.4%	3.5%	-2.5%	-0.8%	–	12.4%	-0.6%
მთლიანი საზედამხედველო კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	18.1%	-1.8%	3.5%	-2.4%	-0.7%	0.9%	17.6%	-0.5%

მმართველობა

კორპორაციული მართვის ჩარჩო

ბანკი

ბანკის კორპორაციული ორგანოებია აქციონერთა საერთო კრება ("GMS"), სამეთვალყურეო საბჭო და დირექტორთა საბჭო, რომელთაგან თითოეულს გააჩნია საკუთარი პასუხისმგებლობა და უფლებამოსილება საქართველოს კანონმდებლობისა და ბანკის წესდების (შემდგომში „წესდება“) შესაბამისად. აქციონერთა საერთო კრება ბანკის უმაღლესი შიდა მმართველი ორგანოა, იგი ირჩევს სამეთვალყურეო საბჭოს წევრებს, რომლებიც პასუხს აგებენ დირექტორთა საბჭოს ზედამხედველობაზე. სამეთვალყურეო საბჭო ნიშნავს წევრებს დირექტორთა საბჭოში, რომელიც წარმოადგენს ბანკის ყოველდღიურ ოპერაციებზე პირდაპირ პასუხისმგებელ აღმასრულებელ ორგანოს. ბანკის საბოლოო მშობელი, კომპანია საქართველოს ბანკის ჯგუფი, განსაზღვრავს ბანკის და მთლიანად ჯგუფის სტრატეგიას. კომერციული ბანკების კორპორაციული მართვის კოდექსის თანახმად (2018 წლის 26 სექტემბრით დათარიღებული სეზ-ის პრეზიდენტის ბრძანება #215/04) (მასში შეტანილი ცვლილებების გათვალისწინებით), საქართველოს კომერციული ბანკები ვალდებული არიან შექმნან აუდიტისა და რისკების მართვის კომიტეტები, რომლებიც არჩეულია სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ და ანგარიშვალდებულია სამეთვალყურეო საბჭოს წინაშე, სისტემურად მნიშვნელოვან ბანკებს დამატებით მოეთხოვებათ შექმნან კორპორაციული მართვის, ნომინაციისა და ანაზღაურების კომიტეტები მათი სამეთვალყურეო საბჭოების დაქვემდებარებაში. როგორც უფრო დეტალურად ქვემოთ არის აღწერილი, ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს ეხმარება სამეთვალყურეო საბჭოს წევრებისგან შემდგარი ხუთი კომიტეტი, კერძოდ: აუდიტისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტი, რისკების მართვის კომიტეტი, ნომინაციის კომიტეტი, სპეციალური კომიტეტი და ანაზღაურების კომიტეტი. შესაბამისი კომიტეტების წევრებს ირჩევს სამეთვალყურეო საბჭო.

ჯგუფი

ჯგუფის დონეზე, საქართველოს ბანკის ჯგუფის დირექტორთა საბჭო (რომელიც ამჟამად შედგება ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს წევრებისგან, როგორც არააღმასრულებელი დირექტორებისგან, ბანკის გენერალური დირექტორისგან, როგორც მთავარი აღმასრულებელი დირექტორისგან, და ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარისგან, როგორც თავმჯდომარისგან) („საქართველოს ბანკის ჯგუფის დირექტორთა საბჭო“), თავისი აუდიტის, რისკების მართვის, ნომინაციის და ანაზღაურების კომიტეტებით, საბოლოოდ პასუხისმგებელია ჯგუფის სტრატეგიაზე, რისკების მართვასა და შიდა კონტროლზე. საქართველოს ბანკის ჯგუფის საბჭოსა და ბანკის კორპორაციული მართვის ჩარჩოს შორის ურთიერთობა დამატებით აღწერილია ქვემოთ.

აქციონერთა ჩართულობა და აქციონერთა საერთო კრების ფუნქციები

აქციონერთა ჩართულობის წესი, ბანკის წესდებაზე დაყრდნობით

ბანკის წესდების მიხედვით, ყოველწლიური აქციონერთა საერთო კრება (GMS) უნდა შეიკრიბოს ბანკის საბუღალტრო წიგნების გარე აუდიტის დასრულებიდან არაუგვიანეს ორი თვის ვადაში და ნებისმიერ შემთხვევაში - წინა ფისკალური წლის დასრულებიდან არაუგვიანეს ექვსი თვის ვადაში.

საერთო კრების მოწვევა არ არის აუცილებელი, თუ ხმების 75%-ზე მეტის მფლობელი აქციონერი მიიღებს გადაწყვეტილებას განსახილველ საკითხთან დაკავშირებით. ეს გადაწყვეტილება კრების ოქმის ტოლფასია და ითვლება კრების გადაწყვეტილებად. თუ 75%-ზე მეტ აქციას ფლობს ერთ აქციონერზე მეტი, აქციონერთა საერთო კრების ჩატარება სავალდებულოა.

თუ აქციონერთა საერთო კრების მოწვევა აუცილებელია, კრების მოწვევის დრო, ადგილი და დღის წესრიგი ქვეყნდება ბეჭდურ მედიაში აღნიშნულ აქციონერთა საერთო კრების ჩატარებამდე არანაკლებ 20 დღით ადრე. წესდების თანახმად, სამეთვალყურეო საბჭო განსაზღვრავს აქციონერთა საერთო კრების რეგისტრაციის დღეს. ხმის უფლების მქონე აქციათა არანაკლებ 1%-ის მფლობელებს საერთო კრებაზე მოსაწვევი ეგზავნებათ დაზღვეული წერილით. მოქმედი კანონმდებლობით გათვალისწინებულ ცალკეულ შემთხვევებში, შეტყობინებას იღებენ ბანკის საკუთარ კაპიტალში შედარებით მცირე წილის მფლობელებიც. ყოველწლიური აქციონერთა საერთო კრება განიხილავს და გადაწყვეტილებას იღებს ისეთ საკითხებზე, როგორიცაა წლიური ანგარიშგება და წლიური ანგარიშები, დირექტორთა საბჭოს და სამეთვალყურეო საბჭოს შეთავაზებები დივიდენდების განაწილებაზე, ბანკის რეზერვები და დივიდენდების პოლიტიკა და ასეთი პოლიტიკის დასაბუთება დირექტორთა საბჭოს მიერ, აუდიტორის არჩევა და სხვა საკითხები, რომლებიც წარმოდგენილი იქნება განსახილველად დირექტორთა საბჭოს ან სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ, ასევე აქციონერების მიერ საქართველოს კანონმდებლობის და წესდების თანახმად წამოყენებული საკითხები.

საერთო კრება გადაწყვეტილებაუნარიანია, თუ მას ესწრება ხმის უფლების მქონე აქციონერთა სულ მცირე ნახევარი ან მათი წარმომადგენლები. ქვორუმის არარსებობის შემთხვევაში, შეიკრიბება ახალი აქციონერთა საერთო კრება იმავე დღის წესრიგით

და სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დადგენილ პერიოდში, კანონმდებლობით და წესდებით გათვალისწინებული პროცედურების შესაბამისად. ახალი აქციონერთა საერთო კრება გადაწყვეტილებაუნარიანია, თუ მას ესწრება სულ მცირე ხმის უფლების მქონე აქციების 25.0%-ის მფლობელები. თუ აღნიშნულ ახალ აქციონერთა საერთო კრებაზე ქვორუმი არ შედგა, მოწვეული იქნება ახალი აქციონერთა საერთო კრება, რომელიც გადაწყვეტილებაუნარიანია წარმოდგენილი ხმის მქონე აქციონერების ან მათი წარმომადგენლების რაოდენობის მიუხედავად.

აქციონერთა რიგგარეშე საერთო კრების ("EGM") მოწვევა ხდება იმ შემთხვევაში, როდესაც დირექტორთა საბჭო, სამეთვალყურეო საბჭო ან გამოცემული აქციების სულ მცირე 5.0%-ის მფლობელი აქციონერი/აქციონერთა ჯგუფი ასეთი კრების მოწვევას საჭიროდ მიიჩნევს. კანონის შესაბამისად, აქციონერები, რომლებიც ინდივიდუალურად ან ერთად ფლობენ სულ გამოშვებული კაპიტალის სულ მცირე 5.0%-ს, უფლებამოსილნი არიან, დაასახელონ განსახილველი საკითხი ბოლო აქციონერთა საერთო კრების ჩატარებიდან არანაკლებ ერთ თვეში და მოითხოვონ დირექტორთა საბჭოს მიერ აქციონერთა რიგგარეშე საერთო კრების მოწვევა. დირექტორთა საბჭო ვალდებულია მოიწვიოს ასეთი კრება აქციონერების მოთხოვნის მიღებიდან არაუმეტეს სამი თვის ვადაში. იმ შემთხვევაში, თუ აქციონერ(ებ)ის მიერ მოთხოვნილი აქციონერთა რიგგარეშე საერთო კრების დღის წესრიგში ერთადერთი საკითხი არის ერთი ან რამდენიმე დირექტორის გათავისუფლება და ეს მოთხოვნა 20 დღის განმავლობაში არ დაკმაყოფილდება, ინიციატორი აქციონერები უფლებამოსილნი არიან, მოიწვიონ აქციონერთა რიგგარეშე საერთო კრება აქციონერებისთვის დაზღვეული ფოსტით შეტყობინების გაგზავნის საფუძველზე. ასეთი რიგგარეშე საერთო კრება გადაწყვეტილებაუნარიანია, თუ მას ესწრება ხმების სულ მცირე 75.0%-ის მფლობელი აქციონერები. იმ შემთხვევაში, თუ რიგგარეშე საერთო კრებაზე ქვორუმი ვერ შედგა, აქციონერები უფლებამოსილნი არიან, განმეორებით მოიწვიონ კრება პირველი რიგგარეშე საერთო კრებიდან არანაკლებ 20 დღის ვადაში. ასეთ შემთხვევაში, ქვორუმის მოთხოვნა იგივე იქნება. თუ მეორე კრების ქვორუმიც ვერ შედგა, აქციონერებს უფლება აქვთ, მიმართონ შესაბამისი იურისდიქციის სასამართლოს, რომელიც დაავალდებულებს დირექტორთა საბჭოს, მოიწვიოს აქციონერთა რიგგარეშე საერთო კრება, სასამართლოს მიერ შესაბამისი გადაწყვეტილების მიღებიდან სამი თვის ვადაში.

აქციონერთა საერთო კრებას ხელმძღვანელობს სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე, ან მისი არყოფნის შემთხვევაში, თავმჯდომარის მოადგილე ან სამეთვალყურეო საბჭოს რომელიმე სხვა წევრი. სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების არყოფნის შემთხვევაში, კრებას ხელმძღვანელობს გენერალური დირექტორი. დგება კრების ოქმი, რომელსაც ამოწმებს ნოტარიუსი.

აქციონერთა საერთო კრების სადრიცხოვო თარიღისათვის აქციონერთა რეესტრში რეგისტრირებული ყველა აქციონერი უფლებამოსილია დაესწროს კრებას და მონაწილეობა მიიღოს კენჭისყრაში (ასეთის არსებობის შემთხვევაში). საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად, პრივილეგირებული აქციები არ იძლევიან ხმის უფლებას აქციონერთა საერთო კრებაზე, თუ წესდებით ან შესაბამისი პროსპექტით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული. წესდების თანახმად, პრივილეგირებული აქციები არ იძლევიან ხმის უფლებას აქციონერთა საერთო კრებაზე. წინამდებარე ანგარიშის შედგენის თარიღისთვის, ბანკს არ აქვს გამოშვებული პრივილეგირებული აქციები. აქციონერთა წარმომადგენლობა საერთო კრებაზე შეიძლება განხორციელდეს რწმუნებულის მეშვეობით.

საქართველოს კანონმდებლობით და წესდებით აქციონერები უფლებამოსილნი არიან, აქციონერთა საერთო კრებაზე (საერთო კრების მოწვევა არ არის აუცილებელი, თუ ხმების 75%-ზე მეტის მფლობელი აქციონერი მიიღებს გადაწყვეტილებას განსახილველ საკითხთან დაკავშირებით. ეს გადაწყვეტილება კრების ოქმის ტოლფასია და ითვლება კრების გადაწყვეტილებად. თუ 75%-ზე მეტ აქციას ფლობს ერთ აქციონერზე მეტი, აქციონერთა საერთო კრების ჩატარება სავალდებულოა) მიიღონ გადაწყვეტილება შემდეგ საკითხებზე:

- წესდების დამტკიცება და შეცვლა (მათ შორის, საწესდებო კაპიტალის, საფირმო სახელწოდების და ა.შ.);
- სააქციო კაპიტალის ზრდა ან სააქციო კაპიტალის შემცირება;
- ბანკის ლიკვიდაცია;
- შერწყმის დამტკიცება, ბანკის გაყოფა ან სხვა იურიდიულ პირად გარდაქმნა;
- აქციების ყიდვის უპირატესი უფლების სრული ან ნაწილობრივი გაუქმება სააქციო კაპიტალის ზრდის დროს;
- სამეთვალყურეო საბჭოს და დირექტორთა საბჭოს შეთავაზებების დამტკიცება მოგების განაწილების შესახებ, ან იმ შემთხვევაში, თუ აღნიშნულ ორგანოებს არ შეუძლიათ ერთობლივი შეთავაზების წარმოდგენა, გადაწყვეტილების მიღება სუფთა მოგების გამოყენების შესახებ;
- სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების არჩევა და გათავისუფლება და მათი მომსახურების პირობების განსაზღვრა;
- ქცევის კოდექსის შემუშავება სამეთვალყურეო საბჭოს წევრებისთვის;
- სამეთვალყურეო საბჭოს და დირექტორთა საბჭოს ანგარიშების დამტკიცება;
- სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების ანაზღაურების დამტკიცება;
- აუდიტორების დანიშვნა;
- სამეთვალყურეო საბჭოს ან დირექტორთა საბჭოს წევრების წინააღმდეგ სამართალწარმოებაში მონაწილეობის დამტკიცება, მათ შორის, წარმომადგენლის დანიშვნა ასეთი სამართალწარმოების ფარგლებში.
- ბანკის აქტივების შეძენის, გაყიდვის, გადაცემის, გადაცვლის (ან მსგავსი ტრანზაქციების) დამტკიცება ან ბანკის აქტივების დატვირთვა, რომელთა ღირებულება აღემატება ბანკის საერთო აქტივების 25.0%-ს;
- წლიური ანგარიშების დამტკიცება; და
- კანონით გათვალისწინებული სხვა საკითხები.

წესდების თანახმად, გადაწყვეტილებებს ყველა სხვა საკითხთან დაკავშირებით იღებს სამეთვალყურეო საბჭო და დირექტორთა საბჭო საკუთარი უფლებამოსილების ფარგლებში.

2020 წელს ჩატარებული აქციონერთა კრებები და მიღებული გადაწყვეტილებები

- 2020 წლის 30 იანვარს, ბანკის ხმების 75%-ზე მეტის მფლობელმა აქციონერმა - სს „ბიჯეო ჯგუფმა“ დაამტკიცა სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელი წევრის ბ-ნ ანდრეას ვოლფის თანამდებობიდან გადადგომა;
- 2020 წლის 10 ივლისს, ბანკის ხმების 75%-ზე მეტის მფლობელმა აქციონერმა - სს „ბიჯეო ჯგუფმა“ მიიღო გადაწყვეტილება, არ გაანაწილოს 2019 ფინანსური წლის სრული მოგებიდან დივიდენდები, COVID-19-ის პანდემიის გავლენის გათვალისწინებით.

კომერციული ბანკის აქციების მფლობელობის წესი, სეზ-ის რეგულაციების საფუძველზე

კომერციული ბანკების საქმიანობის შესახებ კანონის თანახმად, პირს ეკრძალება, იყოს კომერციული ბანკის მნიშვნელოვანი წილის მფლობელი აქციონერი (პირდაპირ ან არაპირდაპირ მფლობელობაში არსებული ბანკის განადგურებული კაპიტალის ან საწესდებო კაპიტალის აქციების 10 პროცენტზე მეტი წილი), თუ იგი ნასამართლევა მძიმე ან განსაკუთრებით მძიმე დანაშაულისათვის, ტერორიზმის დაფინანსებისათვის ან/და უკანონო შემოსავლის ლეგალიზაციისათვის ან სხვა ეკონომიკური დანაშაულისათვის. საქართველოს ეროვნული ბანკი უფლებამოსილია, ნორმატიული აქტით განსაზღვროს შესაბამისობის დამატებითი კრიტერიუმები აქციათა მნიშვნელოვანი ნაწილის მფლობელებისთვის.

საბანკო საქმიანობის შესახებ კანონის მიხედვით, პირი, რომელიც აპირებს შეიძინოს საქართველოს ბანკის წილი იმ ოდენობით, რომ ამ ბანკის კაპიტალში მისი ან მისი ბენეფიციარი მესაკუთრის მონაწილეობა 10, 25 ან 50 პროცენტს გადააჭარბებს, ვალდებულია საქართველოს ეროვნულ ბანკს წარუდგინოს შესაფერისობის დეკლარაცია და მიიღოს მისგან წინასწარი დასტური. ეროვნული ბანკი დეკლარაციას განიხილავს მისი წარმოდგენიდან 1 თვის ვადაში და დეკლარანტს შესაბამისი ოპერაციის განხორციელებაზე თანხმობას აძლევს ან დასაბუთებულ უარს ეუბნება; თუმცა, იმ შემთხვევაში, თუ ეროვნული ბანკი მიიჩნევს, რომ განმცხადებლის მიერ არასაკმარისი ინფორმაცია წარმოდგენილი, ამ შემთხვევაში პასუხის გაცემის ვადა სამ თვემდე გრძელდება.

მნიშვნელოვანი წილის შეძენის თაობაზე გარიგება ბათილია, თუ დეკლარანტმა ეროვნულ ბანკს დეკლარაცია არ წარუდგინა ან ეროვნული ბანკისაგან დასაბუთებული უარი მიიღო, მაგრამ მაინც პირდაპირ ან არაპირდაპირ მფლობელობაში მიიღო ქართული ბანკის განცხადებული საწესდებო კაპიტალის ან განადგურებული საწესდებო კაპიტალის 10 პროცენტზე მეტი წილი.

ეროვნულ ბანკს შეუძლია კომერციულ ბანკს მოსთხოვოს მისი მნიშვნელოვანი წილის როგორც უშუალო მესაკუთრის, ისე ბენეფიციარი მესაკუთრის შესახებ დეკლარაციის წარდგენა. ასეთ შემთხვევაში, ეროვნული ბანკი უფლებამოსილია შესაბამის პირს გარკვეული ვადით ან უვადოთ შეუჩეროს ხმის უფლება და მოსთხოვოს მას, მის საკუთრებაში არსებული წილი 10 პროცენტამდე შეამციროს. საქართველოს ეროვნული ბანკი უფლებამოსილია, უარი განაცხადოს დამტკიცებაზე, თუ ტრანზაქციამ შესაძლოა საფრთხე შეუქმნას საქართველოს ფინანსური სექტორის სტაბილურობას, გამოიწვიოს საერთაშორისო ორგანიზაციების ან საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულებების მიერ განსაზღვრული მოთხოვნების დარღვევა, ან იმ შემთხვევაში, თუ პირი, რომელსაც კომერციულ ბანკში აქციების შესყიდვა სურს, ვერ წარმოდგენს ყველა საჭირო ინფორმაციას ასეთი აქციების შესაძენად გამოყენებული ფულადი სახსრების წარმომავლობის შესახებ. საქართველოს ეროვნული ბანკი უფლებამოსილია, ნორმატიული აქტით განსაზღვროს შესაბამისობის დამატებითი კრიტერიუმები აქციების მნიშვნელოვანი წილის მფლობელებისთვის.

ამასთან, საბანკო საქმიანობის შესახებ კანონის შესაბამისად, პირი, ან ერთობლივად მოქმედი აქციონერთა ჯგუფი, რომელიც აპირებს გაყიდოს საქართველოს ბანკის წილი იმ ოდენობით, რომ ამ კომერციული ბანკის კაპიტალში მისი ან ბენეფიციარი მფლობელის წილი 10, 25 ან 50 პროცენტს ჩამოსცდება, ვალდებულია ამის შესახებ წინასწარ შეატყობინოს საქართველოს ეროვნულ ბანკს.

არსებობს გარკვეული ანგარიშგების ვალდებულებები ქართული ბანკის აქციების მნიშვნელოვანი ნაწილის მფლობელობასთან დაკავშირებით. საბანკო საქმიანობის შესახებ კანონის თანახმად, კომერციული ბანკი ვალდებულია ეროვნულ ბანკს წლიურ ანგარიშთან ერთად წარუდგინოს ინფორმაცია მისი წილის 10 პროცენტზე მეტის როგორც უშუალო მესაკუთრის, ისე ბენეფიციარი მესაკუთრის შესახებ (საქართველოს ეროვნული ბანკის 2006 წლის 23 მაისის ბრძანება # 145 აწესებს შედარებით დაბალ 5%-იან ზღვარს). ასეთი ინფორმაცია უნდა მომზადდეს კომერციული ბანკის ხელთ არსებულ ინფორმაციაზე დაყრდნობით, რომელმაც ასევე უნდა მიუთითოს, ადასტურებს თუ არა აღნიშნული ინფორმაციის სიზუსტეს. ამასთან, ბენეფიციარი მესაკუთრე, რომელიც პირდაპირ ან არაპირდაპირ ფლობს კომერციული ბანკის წილის 10 პროცენტზე მეტს, ვალდებულია ყოველი წლის აპრილში ეროვნულ ბანკს წარუდგინოს დეკლარაცია წინა წლის დეკემბრის მონაცემების მიხედვით. ბანკის აქციონერების შესახებ ინფორმაცია წარმოდგენილია წინამდებარე ანგარიშის საკუთრების ქვეთავში.

ბანკის სამეთვალყურეო საბჭო, საქართველოს ბანკის ჯგუფის დირექტორთა საბჭო და კომიტეტები

წესდებისა და საქართველოს მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად, სამეთვალყურეო საბჭომ ზედამხედველობა უნდა გაუწიოს ბანკის დირექტორთა საბჭოს, დაამტკიცოს ბანკის რისკების მართვის სტრატეგია და პრინციპები, და საბოლოოდ პასუხისმგებელია რისკების იდენტიფიცირებასა და კონტროლზე. ის ამტკიცებს საკრედიტო პოლიტიკას, რომელიც მოიცავს საკრედიტო რისკის კონტროლისა და მონიტორინგის პროცედურებს და ბანკის საკრედიტო რისკის მართვის სისტემებს, აგრეთვე ამტკიცებს გარკვეულ გადაწყვეტილებებს, რომლებიც სცდება საკრედიტო კომიტეტის შესაბამის უფლებამოსილებას (მათ შორის 35.0 მლნ აშშ დოლარზე მეტი მოცულობის ერთჯერად სესხთან დაკავშირებული რისკები). დირექტორთა საბჭო კვარტალში ერთხელ განსახილველად წარუდგენს სამეთვალყურეო საბჭოს საკრედიტო რისკისა და საბაზრო რისკის შესახებ სრულყოფილ ანგარიშს.

ანგარიშგების თარიღისთვის სამეთვალყურეო საბჭო შედგება შვიდი წევრისგან, რომელთაგან თითოეულს ირჩევს აქციონერთა საერთო კრება, საქართველოს ეროვნული ბანკის დასტურის საფუძველზე. 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით სამეთვალყურეო საბჭო შედგებოდა შვიდი წევრისგან (დეტალები წარმოდგენილია ქვემოთ). სამეთვალყურეო საბჭოს წევრები ინიშნებიან ოთხწლიანი ვადით, ხოლო მათი ხელახალი დანიშვნა და ვადის გაგრძელება შეუზღუდავია. სამეთვალყურეო საბჭოს წევრებმა მოვალეობების შესრულებისას უნდა იმოქმედონ ბანკის ყველა აქციონერისა და მისი ბიზნესის ინტერესებიდან გამომდინარე. სამეთვალყურეო საბჭოს დახმარებას უწევს ხუთი სხვადასხვა კომიტეტი, რომლებიც შედგება სამეთვალყურეო საბჭოს წევრებისგან, კერძოდ: აუდიტისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტი, რისკების მართვის კომიტეტი, ნომინაციის კომიტეტი, ანაზღაურების კომიტეტი და სპეციალური კომიტეტი. შესაბამისი კომიტეტის წევრებს ირჩევს სამეთვალყურეო საბჭო. სამეთვალყურეო საბჭოს რისკების მართვის, აუდიტის და კორპორაციული მართვის, ნომინაციისა და ანაზღაურების კომიტეტების ფუნქციები მოცემულია ქვემოთ.

ქვემოთ გრაფაში მოცემულია სამეთვალყურეო საბჭოსთან არსებული კომიტეტები და მათი ძირითადი პასუხისმგებლობები.

სამეთვალყურეო საბჭო პასუხისმგებელია ბანკის გრძელვადიან წარმატებაზე და ბანკის საქმიანობის მართვის შედეგად აქციონერებისთვის მდგრადი ღირებულების შექმნასა და მიწოდებაზე. სამეთვალყურეო საბჭო ადგენს ბანკის ძირითად

ღირებულებებს; ადგენს და აკონტროლებს ბანკის სტრატეგიის შესრულებას ძლიერი და ეფექტური რისკის მართვისა და შიდა კონტროლის ჩარჩოს ფარგლებში; ხელს უწყობს კორპორაციული მართვის კულტურის ჩამოყალიბებას საუკეთესო პრაქტიკის შესაბამისად, ბევრ სხვა პასუხისმგებლობასთან ერთად.

სამეთვალყურეო საბჭოს ვალდებულებების სფერო და ანგარიშგება

თითოეულმა კომიტეტმა შეათანხმა ვალდებულებების სფერო, რომელსაც ყოველწლიურად განიხილავს თითოეული კომიტეტი და ნებისმიერი ცვლილება მტკიცდება სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ.

სამეთვალყურეო საბჭოს ყველა წევრს აქვს მუდმივი მიწვევა დაესწროს კომიტეტის კრებებს.

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სამეთვალყურეო საბჭო შვიდი წევრისაგან შედგებოდა. 2020 წლის 31 იანვარს, ბ-ნ ანდრეას ვოლფმა დატოვა სამეთვალყურეო საბჭო.

ქვემოთ მოცემულია სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების ბიოგრაფიები და მათი პროფესიული გამოცდილება:

■ ნილ ჯანინი თავმჯდომარე

ნილ ჯანინი დაინიშნა ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარედ 2010 წლის სექტემბერში და შემდეგ ხელახლა იქნა არჩეული წესდების შესაბამისად. ბ-ნ ჯანინი ასევე არის ბანკის ნომინაციის კომიტეტის თავმჯდომარე, ასევე ანაზღაურების კომიტეტის წევრი. ბ-ნ ჯანინი ასევე არის საქართველოს ბანკის ჯგუფის არა-აღმასრულებელი თავმჯდომარე, ასევე ჯგუფის ნომინაციის კომიტეტის თავმჯდომარე და მისი ანაზღაურების კომიტეტის წევრი. ბ-ნ ჯანინი ადრე იყო “ბიჯეო გრუფ ფლს“-ის თავმჯდომარე, რომელიც მოიცავდა თანამდებობებს “ბიჯეო გრუფ ფლს“-ის ნომინაციისა და ანაზღაურების კომიტეტებში. 2015 წლის სექტემბრიდან 2018 წლის აპრილამდე ბ-ნ ჯანინი ასევე იყო საქართველოს ჯანდაცვის ჯგუფის (Georgia Healthcare Group PLC) არააღმასრულებელ დირექტორი.

უნარ-ჩვევები და გამოცდილება:

ბ-ნ ჯანინი არის კომერციული და არაკომერციული ორგანიზაციების აღმასრულებელი დირექტორების მრჩეველი და აგრძელებს საკონსულტაციო მომსახურებების გაწევას McKinsey & Company-თვის. 2010 წელს იგი შეუერთდა ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს, მანამდე კი ბ-ნ ჯანინი იყო პარიზის ოფისში დაფუძნებული McKinsey & Company-ის დირექტორი 27 წლის განმავლობაში, 1982 წლიდან მის პენსიაზე გასვლამდე. McKinsey & Company-ში დაიწყო მუშაობა საცალო, აქტივების მართვის და კორპორატიული საბანკო საქმიანობის მიმართულებით და აქტიურად იყო ჩართული ორგანიზაციული პრაქტიკის ყველა ასპექტში, მათ შორის, დიზაინში, ხელმძღვანელობაში, მმართველობაში, წარმოების გაფართოებასა და ტრანსფორმაციაში. McKinsey & Company-ში მუშაობის დაწყებამდე, ბ-ნ ჯანინი მუშაობდა Chase Manhattan Bank-ში (ამჟამად JP Morgan Chase) ნიუ იორკსა და პარიზში, ასევე, Procter & Gamble-ში ტორონტოში. ბ-ნ ჯანინი სხვადასხვა დროს მუშაობდა ევროპაში, აზიასა და ჩრდილოეთ ამერიკაში. ბ-ნ ჯანინი ასევე არის Neil Janin Limited-ის დირექტორი, რომლის მეშვეობითაც ის ახორციელებს საკონსულტაციო მომსახურებებს.

განათლება:

ბ-ნ ჯანინს მიღებული აქვს მაგისტრის ხარისხი ტორონტოს იორკის უნივერსიტეტში (York University, Toronto) და მინიჭებული აქვს საპატიო ხარისხი ეკონომიკისა და საბუღალტრო ანგარიშგების სფეროში მონრეალის მაკგილის უნივერსიტეტში (McGill University, Montreal).

■ ჰანნა ლოიკანენი

უფროსი დამოუკიდებელი წევრი

ჰანნა ლოიკანენი დაინიშნა ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელ წევრად 2015 წლის აგვისტოში, ხოლო უფროსი დამოუკიდებელ წევრად 2019 წლის აგვისტოში. ქ-ნი ლოიკანენი არის ანაზღაურების კომიტეტის თავმჯდომარე და აგრეთვე ბანკის ნომინაციის კომიტეტის და აუდიტისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტის წევრი. ქ-ნი ლოიკანენი ასევე არის BoGG plc-ის უფროსი დამოუკიდებელი არა-აღმასრულებელი დირექტორი. ქ-ნი ლოიკანენი ადრე იყო “ბიჯეო გრუფ ფლს“-ის დამოუკიდებელი არა-აღმასრულებელი დირექტორი, რომელიც მოიცავდა თანამდებობებს ნომინაციისა და რისკების კომიტეტებში.

უნარ-ჩვევები და გამოცდილება:

ქ-ნ ლოიკანენს აქვს ფინანსურ ინსტიტუტებთან თანამშრომლობის 25 წლიანი გამოცდილება რუსეთსა და აღმოსავლეთ ევროპაში. 2007 წლიდან 2015 წლამდე მუშაობდა შვედური აქტივის მართვის კომპანიის ისტ კაპიტალის მოსკოვის ოფისში, მართავდა კერძო სააქციო ფონდს, რომელიც ფოკუსირებული იყო რეგიონის ფინანსურ ინსტიტუტებში ინვესტირებებზე. ამ პერიოდში ის იყო რამდენიმე რეგიონული ბანკის საბჭოს წევრი, რომლებიც განსაკუთრებულად ორიენტირებული იყო კორპორაციულ მართვასა და ბიზნეს განვითარებაზე. მანამდე, ქ-ნ ლოიკანენს ეკავა რუსეთში ფინური საინვესტიციო ბანკის, FIM Group-ის აღმასრულებელი დირექტორის თანამდებობა, ის პასუხისმგებელი იყო FIM Group -ის საბროკერო და კორპორატიული დაფინანსების ოპერაციებზე რუსეთში. კარიერის დასაწყისში, ქ-ნ ლოიკანენი მუშაობდა Nordea Finance-ში სხვადასხვა ხელმძღვანელ პოზიციაზე პოლონეთში, სკანდინავიისა და ბალტიის ქვეყნებში, რომელიც ფოკუსირებული იყო ბიზნესის განვითარებაზე, სტრატეგიასა და ბიზნეს ინტეგრაციაზე; მუშაობდა SEB-ში, მოსკოვში, სადაც იგი პასუხისმგებელი

იყო SEB- ის მიზიდული კაპიტალის საბაზრო ოპერაციების რესტრუქტურისაზე; და MeritaNordbanken -ში სანქტ-პეტერბურგში, სადაც ის ფოკუსირებული იყო სავაჭრო ფინანსურ და საკორესპონდენტო საბანკო საქმიანობაზე. საქართველოს ბანკის ჯგუფში დირექტორის თანამდებობის გარდა, მას უკავია არა-აღმსრულებელი დირექტორის ფუნქციაც, ის არის კომპენსაციისა და ანაზღაურების კომიტეტის თავმჯდომარე და მოსკოვის საფონდო ბირჟის ლისტინგში (Société Générale Group რუსეთში) შეტანილი უნივერსალური ბანკის PJSC Rosbank - ის აუდიტის კომიტეტის წევრი და Finnfund-ის საკადრო კომიტეტის წევრი. 2014 წლიდან ის იყო ჰელსინკიში დაფუძნებული დამოუკიდებელი დაგროვილი ქონების მართვის კომპანიის T&B Capital-ის საბჭოს არა-აღმსრულებელი თავმჯდომარე.

განათლება:

ქალბატონი ლოიკანენი ფლობს ჰელსინკის ეკონომიკის სკოლის მიერ გაცემულ მაგისტრის ხარისხს ეკონომიკასა და ბიზნესის ადმინისტრირებაში, აგრეთვე იყო ჰელსინკის ეკონომიკის სკოლის სტიპენდიანტი ახალი სამხრეთ უელსის უნივერსიტეტში.

■ თამაზ გიორგაძე

დამოუკიდებელი წევრი

თამაზ გიორგაძე დაინიშნა ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელ წევრად 2013 წელს და შემდეგ ხელახლა იქნა დანიშნული წესდების შესაბამისად. ბ-ნ გიორგაძე არის ბანკის რისკების მართვის კომიტეტის თავმჯდომარე და ანაზღაურების კომიტეტისა და ნომინაციის კომიტეტის წევრი. ბ-ნ გიორგაძე ასევე არის ჯგუფის დამოუკიდებელი არა-აღმსრულებელი დირექტორი, ასევე ჯგუფის რისკების მართვის კომიტეტის თავმჯდომარე და ანაზღაურებისა და ნომინაციის კომიტეტების წევრი. ბ-ნ გიორგაძე ადრე იყო “ბიჯეო გრუფ ფლს“-ის დამოუკიდებელი არა-აღმსრულებელი დირექტორი, რომელიც მოიცავდა თანამდებობებს “ბიჯეო გრუფ ფლს“-ის აუდიტის, ნომინაციისა და რისკების მართვის კომიტეტებში.

უწარ-ჩვევები და გამოცდილება:

2013 წელს ბატონმა გიორგაძემ დააფუძნა Raisin GmbH, კომპანია, რომელმაც პირველმა დაიწყო გლობალური დეპოზიტის შუამავლის ფუნქციის შესრულება ევროპაში და სადაც ბატონი გიორგაძე კვლავ მუშაობს აღმსრულებელი დირექტორის/თავმჯდომარის თანამდებობაზე. PayPal and Goldman Sachs არიან Raisin-ს აქციონერებს შორის. აღნიშნული კომპანიის დაფუძნებამდე, ბ-ნ გიორგაძეს ათწლიანი კარიერა ჰქონდა ბერლინში McKinsey & Company-ში, სადაც 2009-დან 2013 წლამდე იყო პარტნიორი. McKinsey & Company-ში მუშაობისას, ის თანამშრომლობდა გერმანიის, შვეიცარიის, რუსეთის, საქართველოსა და ვიეტნამის ბანკებთან, მისი საქმიანობა მოიცავდა სტრატეგიის შემოშავებას, რისკის იდენტიფიკაციას და მართვას, სადეპოზიტო და საინვესტიციო პროდუქტებს, ოპერაციებს და გაყიდვებს. 1994 წლიდან 1995 წლამდე, McKinsey & Company-ში მუშაობის დაწყებამდე, ბ-ნ გიორგაძე საქართველოს პრეზიდენტის თანამემწედ მუშაობდა საგარეო ურთიერთობათა დეპარტამენტში. Raisin GmbH-ის გარდა, ბ-ნ გიორგაძე არ ფლობს დირექტორის თანამდებობას სხვა რომელიმე კომპანიაში.

განათლება:

ბ-ნ გიორგაძეს მიღებული აქვს ორი დოქტორის ხარისხი, ერთი ეკონომიკის მიმართულებით თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში, მეორე კი სოფლის მეურნეობის დარგში Justus-Liebig University Gießen-ში, გერმანიაში. ბ-ნ გიორგაძე Justus-Liebig University Gießen-ში სამართალმცოდნეობასაც ეუფლებოდა და სწავლა წარჩინებით დაასრულა.

■ ალასდაირ (ალ) ბრიჩი

დამოუკიდებელი წევრი

2010 წლის სექტემბერში ალასდაირ ბრიჩი დაინიშნა ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელ წევრად და შემდეგ ხელახლა იქნა დანიშნული წესდების შესაბამისად. ბ-ნი ბრიჩი არის ბანკის ანაზღაურების კომიტეტის, რისკების მართვის კომიტეტისა და ნომინაციის კომიტეტის წევრი. ბ-ნ ბრიჩი ასევე არის ჯგუფის დამოუკიდებელი არააღმსრულებელი დირექტორი, ასევე ჯგუფის ანაზღაურების კომიტეტის, რისკების მართვის კომიტეტისა და ნომინაციის კომიტეტის წევრი. ადრე იყო “ბიჯეო გრუფ ფიელსი“-ის დამოუკიდებელი არა-აღმსრულებელი დირექტორი, რომელიც მოიცავდა თანამდებობებს “ბიჯეო გრუფ ფლს“-ის ანაზღაურების, ნომინაციისა და რისკების მართვის კომიტეტებში.

უწარ-ჩვევები და გამოცდილება:

2013 წელს, ბ-ნ ბრიჩი გახდა UK FCA-რეგულირებადი ფონდის მენეჯერის, Gemsstock Limited-ის თანადამფუძნებელი, სადაც მას ასევე უკავია აღმსრულებელი დირექტორის თანამდებობა. 2010 წელს ბ-ნ ბრიჩმა ასევე დააფუძნა Furka Advisors AG, შვეიცარიაში არსებული აქტივების მართვის კომპანია, სადაც ასრულებდა აღმსრულებელი დირექტორის მოვალეობას, Gemsstock Limited-ის დაარსებამდე, რომელიც განაგებს Gemsstock-ის ფონდს, რომელსაც ადრე Gemsstock Growth Fund ეწოდებოდა და რომელსაც მართავდა ბ-ნ ბრიჩი Furka Advisors AG-ში. მისი ადრინდელი საქმიანობა მოიცავდა საინვესტიციო ბანკების კვლევას, ძირითადად რუსეთში. 2003 წლის იანვარში, ბ-ნ ბრიჩი გახდა Brunswick UBS-ის (შემდგომში UBS Russia) მთავარი ეკონომისტი, მოგვიანებით კი დაინიშნა კვლევებისა და მართვის დირექტორის პოზიციაზე, რომელსაც იკავებდა 2007 წლის ოქტომბრამდე. 1998 წლიდან 2002 წლამდე, ბ-ნ ბრიჩი იყო რუსეთისა და ყოფილი საბჭოთა კავშირის ეკონომისტი მოსკოვში დარსებულ Goldman Sachs-ში. ბ-ნ ბრიჩი ასევე არის 2008 წელს დაარსებული ახალი ამბების ვებ-გვერდის The Browser.com-ის თანადამფუძნებელი. ბ-ნ ბრიჩი იკავებს დირექტორის პოზიციას Gemsstock Limited-ში, Gemsstock ფონდში, The Browser-ში და Furka Holdings AG-ში, რომლებიც კერძო კომპანიებია. ის ასევე არის East Capital-ის მრჩეველი.

განათლება:

ბ-ნ ბრიზის მიღებული აქვს ეკონომიკის მაგისტრის ხარისხი ლონდონის ეკონომიკის სკოლაში, ასევე მათემატიკისა და ფილოსოფიის ბაკალავრის აკადემიური ედინბურგის უნივერსიტეტში.

■ ჯონათან მიური

დამოუკიდებელი წევრი

2017 წლის აგვისტოში, ჯონათან მიური დაინიშნა ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელ წევრად. ის არის ბანკის სპეციალური კომიტეტის და აუდიტისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტის თავმჯდომარე, ასევე ნომინაციის კომიტეტის წევრი. ბ-ნ მიური ასევე არის ჯგუფის დამოუკიდებელი არა-აღმასრულებელი დირექტორი, ჯგუფის აუდიტის კომიტეტის თავმჯდომარე და ნომინაციის კომიტეტის წევრი. ადრე იყო “ზიჯეო გრუფ ფლს“-ის დამოუკიდებელი არა-აღმასრულებელი დირექტორი, მანამდე, 2016 წლის დეკემბრიდან იყო “ზიჯეო გრუფ ფლს“-ის დირექტორთა საბჭოს კონსულტანტი.

უნარ-ჩვევები და გამოცდილება:

ბ-ნ მიურს აქვს ბუღალტერიისა და ფინანსების მიმართულებით მუშაობის 30 წლიანი გამოცდილება. იგი არის LetterOne Holdings SA-ის აღმასრულებელი დირექტორი და LetterOne Investment Holdings-ის აღმასრულებელი დირექტორი. LetterOne ახორციელებს საერთაშორისო საინვესტიციო საქმიანობას, მოიცავს ორი ჯგუფს და მისი მიზანია ინვესტიციების განხორციელება ჯანდაცვის, ენერგეტიკის, ტელეკომუნიკაციებისა და ტექნოლოგიების და სავალო ვაჭრობის სექტორებში. LetterOne-თან თანამშრომლობამდე, ბ-ნ მიური იყო TNK-BP-ში აღმასრულებელი დირექტორის მოადგილე ფინანსების საკითხებში (2008-2013) და ფინანსების და კონტროლის ვიცე-პრეზიდენტი (2003-2008). მანამდე იყო SIDANCO-ში, TNK-BP-ის ერთ-ერთ მემკვიდრე კომპანიაში, აღმასრულებელი დირექტორის მოადგილე ფინანსების საკითხებში. 1985-2000 წლებში ის იყო გლობალური აუდიტორული და საკონსულტაციო კომპანია Ernst & Young-ის პარტნიორი

განათლება:

ბ-ნ მიურმა წარჩინებით დაამთავრა გაერთიანებულ სამეფოში არსებული წმ. ენდრიუს სახელობის უნივერსიტეტი. იგი არის ბრიტანეთში კვალიფიცირებული დიპლომირებული ბუღალტერი და ინგლისის და უელსის დიპლომირებულ ბუღალტერთა ინსტიტუტის (ICAEW) წევრი.

■ სესილ ქუილენი

დამოუკიდებელი წევრი

2018 წლის ივნისში, სესილ ქუილენი დაინიშნა ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელ წევრად. ბ-ნი ქუილენი ასევე არის ბანკის აუდიტისა და კორპორაციული მართვის, ანაზღაურების, ნომინაციის და სპეციალური კომიტეტების წევრი. ის ასევე არის საქართველოს ბანკის ჯგუფის დამოუკიდებელი არა-აღმასრულებელი დირექტორი და ჯგუფის აუდიტის, ანაზღაურებისა და ნომინაციის კომიტეტების წევრი.

უნარ-ჩვევები და გამოცდილება:

ბ-ნ ქუილენი არის იურისტი და ლონდონში დაფუძნებული გლობალური იურიდიული ფირმის Linklaters LLP-ს აშშ პარტნიორი. ის არის ფირმის აშშ ფასიანი ქაღალდების გამოყენების პრაქტიკის ხელმძღვანელი. ბ-ნი ქუილენი მუშაობს ფასიანი ქაღალდებისა და ფინანსური საკითხების ფართო სპექტრზე. მისი საქმიანობა განსაკუთრებით ორიენტირებულია დსთ-ს ქვეყნებსა და ცენტრალურ და აღმოსავლეთ ევროპაში ტრანზაქციებზე. ბ-ნ ქუილენი არის საერთაშორისო ადვოკატთან ასოციაციის ფასიანი ქაღალდების სამართლის კომიტეტის წევრი და ხელმძღვანელობს მის მარეგულირებელ საქმეთა ქვეკომიტეტს, ასევე არის ევროპაში ფასიანი ქაღალდების რეგულაციის საკონსულტაციო კომიტეტის წევრი იურიდიული პრაქტიკის ინსტიტუტში. ის არის ვირჯინიის სამართლის სკოლის ფონდის რწმუნებული. 1996 წელს, ბ-ნ ქუილენი გახდა Linklaters-ის პარტნიორი და იყო ფირმის ნიუ იორკის ოფისის რეზიდენტი ლონდონის ოფისში გადასვლამდე 2000 წელს. მას აქვს პრაქტიკის უფლება ნიუ იორკში და კოლუმბიის ოლქში და არის რეგისტრირებული უცხოელი იურისტი ინგლისსა და უელსში.

განათლება:

ბ-ნ ქუილენს მიღებული აქვს ჰარვარდის ბაკალავრის დიპლომი და ვირჯინიის უნივერსიტეტის იურისტის დიპლომი.

■ ვერონიკ მკ კაროლ

დამოუკიდებელი წევრი

2019 წლის 11 თებერვალს, ვერონიკ მკ კაროლი დაინიშნა ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელ წევრად. ქ-ნ მკ კაროლი ასევე არის ბანკის რისკების მართვის, ნომინაციისა და სპეციალური კომიტეტების წევრი. ის ასევე არის საქართველოს ბანკის ჯგუფის დამოუკიდებელი არააღმასრულებელი დირექტორი, ასევე ჯგუფის რისკების მართვისა და ნომინაციის კომიტეტების წევრი.

უნარ-ჩვევები და გამოცდილება:

ქ-ნ მკ კაროლს 30 წელზე მეტი გამოცდილება აქვს ფინანსური მომსახურებების სფეროში, კერძოდ კორპორატიული და საინვესტიციო საბანკო საქმიანობასა და რისკების მართვის და ციფრული ბანკინგის მიმართულებით. ის ამჟამად არის Orange Bank-ის აღმასრულებელი დირექტორის მოადგილე, რომელიც პასუხისმგებელია ფინანსებზე, მონაცემებზე, რისკების მართვასა და შესაბამისობაზე, მანამდე ხელმძღვანელობდა მობილური ფინანსებისა და ციფრული ბანკინგის სტრატეგიასა და

ინოვაციას ევროპაში Orange- ში. ის იყო Credit Agricole CIB-ის აღმასრულებელი დირექტორი, პასუხისმგებელი იყო სტრატეგიასა და ბიზნეს ტრანსფორმაციაზე. მან 19 წელი იმუშავა საკონსულტაციო ფირმებში, ეხმარებოდა მსხვილ საბანკო კლიენტებს ფინანსურ საკითხებში, მათ შორის იყო McKinsey & Company, Oliver Wyman და Andersen/Ernst & Young -ის პარტნიორი. ქ-ნ მკ კაროლმა თავისი კარიერა 1986 წელს Banque Indosuez-ში დაიწყო, ის ასრულებდა ფრონტ ოფისის მოვალეობებს და შემდეგ საბაზრო რისკის მართვის ფუნქციებს. ქ-ნ მკ კაროლი ასწავლის ფინანსებს Paris Dauphine University-ში.

განათლება:

1985 წელს, ქ-ნ მკ კაროლმა დაამთავრა ESSEC (Ecole Supérieure des Sciences Economiques et Commerciales).

ანდრეას ვოლფი დაინიშნა ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელი წევრად 2018 წლის 6 დეკემბერს. ბ-ნ ვოლფი ასევე არის ბანკის აუდიტისა და კორპორაციული მართვის, ნომინაციისა და სპეციალური კომიტეტების წევრი. ის ასევე იყო საქართველოს ბანკის ჯგუფის დამოუკიდებელი არა-აღმასრულებელი დირექტორი ჯგუფის აუდიტისა და ნომინაციის კომიტეტების წევრი. ბ-ნ ვოლფი ჩამოქვეითდა სამეთვალყურეო საბჭოს წევრობიდან 2020 წლის 31 იანვარს სხვა ბიზნეს ვალდებულებების გამო.

სამეთვალყურეო საბჭოს მრავალფეროვნება და დამოუკიდებლობა

ბანკი მიიჩნევს, რომ ბიზნესის ეფექტურად მართვისთვის მნიშვნელოვანია მრავალფეროვანი უნარ-ჩვევები, ცოდნა, გამოცდილება, მსოფლმხედველობა და მიდგომა, გეოგრაფიული მდებარეობა, ეროვნება და სქესი. სამეთვალყურეო საბჭო და მისი ნომინაციის კომიტეტი მუშაობს იმის უზრუნველსაყოფად, რომ ბანკის სამეთვალყურეო საბჭომ შეინარჩუნოს უნარ-ჩვევების, გამოცდილების, დამოუკიდებლობისა და საბანკო ცოდნის სწორი ბალანსი, რომელიც აუცილებელია მისი პასუხისმგებლობის განსახორციელებლად.

სამეთვალყურეო საბჭო მიიჩნევს, რომ მისი ზომა და შემადგენლობა შესაბამისია. კერძოდ, სამეთვალყურეო საბჭომ დაადგინა, რომ თითოეული მისი წევრი დამოუკიდებელია ხასიათისა და მსჯელობის თვალსაზრისით. ანალოგიურად, ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს დონეზე, თითოეული წევრი დამოუკიდებელია ხასიათისა და მსჯელობის თვალსაზრისით. ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს თითოეულ წევრს უკავია და/ან ადრე ეკავა მაღალი თანამდებობები სხვა არაერთ მსგავს სფეროში, რაც გამოცდილებისა და ცოდნის გაზიარების საშუალებას იძლევა და მნიშვნელოვნად აისახება სამეთვალყურეო საბჭოს განხილვებსა და გადაწყვეტილებებზე. არცერთ პირს ან პირთა ჯგუფს არ შეუძლია დომინანტური გავლენის მოხდენა გადაწყვეტილების მიღების პროცესზე და არცერთი პირის მიმართ არ არის გადამეტებული ნდობა.

ბანკი ყველა სახის მრავალფეროვნებას პატივს სცემს. 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოში ექვსი სხვადასხვა ეროვნების წევრი იყო წარმოდგენილი. ბანკმა უნდა შეინარჩუნოს და განავითაროს გენდერული ბალანსი. 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, შვიდი წევრიდან 2 ქალი იყო; შესაბამისად, სამეთვალყურეო საბჭოში ქალთა წარმომადგენლობა ამჟამად 29% -ს შეადგენს.

სამეთვალყურეო საბჭოს წევრთა დამოუკიდებლობა ფასდება და ბანკის აზრით თითოეული მათგანი მოქმედებს დამოუკიდებლად და ობიექტურად და საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად, დამოუკიდებელია და არ არის ისეთ ურთიერთობაში, რამაც შესაძლოა გავლენა იქონიოს მათ გადაწყვეტილებებზე. სამეთვალყურეო საბჭოს თითოეული წევრი ვალდებულია აცნობოს სამეთვალყურეო საბჭოს ნებისმიერი გარემოების შესახებ, რამაც შეიძლება ხელი შეუშალოს მათ დამოუკიდებლობას.

სამეთვალყურეო საბჭო ასევე განიხილავს საქართველოს ეროვნული ბანკის „კომერციული ბანკების კორპორაციული მართვის კოდექსის“ განახლებულ ვერსიას (რომელიც გამოქვეყნდა 2021 წლის 5 თებერვალს), თუმცა განახლებულ ვერსიასთან შესაბამისობისათვის, შემადგენლობაში ცვლილებების განხორციელება არ არის საჭირო 2021 წლის ბოლომდე და ზოგ შემთხვევაში -2022 წლის ბოლომდე. სამეთვალყურეო საბჭო შეიმუშავებს ახალ მოთხოვნებს შემადგენლობის დაგეგმვისათვის, განსაკუთრებით BoGG plc- ის დირექტორთა საბჭოსა და ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს „სარკისებურ სტრუქტურასთან“ დაკავშირებით.

სამეთვალყურეო საბჭოს ამჟამინდელი შემადგენლობის გათვალისწინებით, 2021 წლის 31 დეკემბრამდე საჭიროა შესრულდეს საქართველოს ეროვნული ბანკის განახლებული კოდექსის ორი კონკრეტული მოთხოვნა: მოთხოვნა, რომ სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე და რისკების მართვის კომიტეტის თავმჯდომარე იყოს დამოუკიდებელი საქართველოს ეროვნული ბანკის კომერციული ბანკების კორპორაციული მართვის კოდექსის განახლებული მოთხოვნის შესაბამისად, რომლის მიხედვითაც - დამოუკიდებელი წევრის სტატუსი, შეწყდება სამეთვალყურეო საბჭოს წევრის თავდაპირველი დანიშვნიდან შვიდი წლის შემდეგ, და ასევე, სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარისადმი კოდექსის მიხედვით დამოუკიდებლობის მოთხოვნის დამატებიდან გამომდინარე. ამ მოთხოვნების შედეგად:

- ნილ ჯანინი, საქართველოს ბანკის დირექტორთა საბჭოს და ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე, სავარაუდოდ, გადადგება აღნიშნული თანამდებობებიდან 2021 წლის დეკემბრის ბოლომდე, მაგრამ დარჩება ორივე საბჭოში, როგორც არა-დამოუკიდებელი წევრი, რათა ხელი შეუწყოს შესაბამისი საბჭოების ახალი თავმჯდომარისთვის პოსტის შუფერხებელ გადაბარებას; და

- თამაზ გიორგაძე გადადგება ორივე საბჭოს რისკების მართვის კომიტეტის თავმჯდომარის თანამდებობებიდან 2021 წლის დეკემბრის ბოლომდე. ის გააგრძელებს მუშაობას ორივე საბჭოში.

საბჭოებმა დაიწყეს ორივე თავმჯდომარის და რისკების მართვის კომიტეტის თავმჯდომარის მემკვიდრეობის განხილვა, ამასთან დაკავშირებით შემდგომი განცხადებები გაკეთდება.

მემკვიდრეობის დაგეგმვის ღონისძიებები და სამეთვალყურეო საბჭოს დანიშვნის პროცედურები

სამეთვალყურეო საბჭოს წევრები შეიძლება დაინიშნონ და გათავისუფლდნენ აქციონერთა საერთო კრებაზე, ან ხმების 75%-ზე მეტის მფლობელი აქციონერის მიერ, რა შემთხვევაშიც არ არის აუცილებელი კრების საერთო მოწვევა ბანკის წესდებით განსაზღვრული პროცედურის შესაბამისად. საბანკო რეგულაციები შეიცავს გარკვეულ შეზღუდვებს იმასთან დაკავშირებით, თუ ვინ შეიძლება გახდეს სამეთვალყურეო საბჭოს წევრი, მაგალითად, ფულის გათეთრების, ტერორიზმის დაფინანსების ან ეკონომიკური დანაშაულისათვის მსჯავრდებული პირს არ შეუძლია იყოს ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს წევრი. სამეთვალყურეო საბჭოს წევრს ოთხი წლის ვადით ირჩევენ (ხელახლა არჩევა შეუზღუდავია). სამეთვალყურეო საბჭოს, ასევე თითოეულ ხმის უფლების მქონე აქციონერს უფლება აქვს, ერთი ან რამდენიმე კანდიდატს გაუწიოს რეკომენდაცია სამეთვალყურეო საბჭოს ვაკანტურ ადგილებზე.

გარდა ამისა, აქციების მფლობელებს, რომლებიც წარმოადგენენ სააქციო კაპიტალის სულ მცირე 20.0%-ს, უფლება აქვთ, საკუთარი წარმომადგენელი წარადგინონ სამეთვალყურეო საბჭოს ვაკანტურ ადგილებზე. სამეთვალყურეო საბჭოს წევრებს ირჩევენ კუმულაციური კენჭისყრის მეთოდით. სამეთვალყურეო საბჭოს წევრი არ შეიძლება იმავდროულად იყოს დირექტორთა საბჭოს წევრი. ბანკის წესდების თანახმად, სამეთვალყურეო საბჭო მისი შემადგენლობიდან ირჩევს თავმჯდომარეს და ვიცე-თავმჯდომარეს.

სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე (ან მისი არყოფნის შემთხვევაში, ვიცე-თავმჯდომარე) იწვევს სამეთვალყურეო საბჭოს სხდომებს და განსაზღვრავს დღის წესრიგს. ნებისმიერ წევრს შეუძლია დღის წესრიგში საკითხის დამატება ან სამეთვალყურეო საბჭოს სხდომის მოწვევის მოთხოვნა. სამეთვალყურეო საბჭოს შეხვედრები ტარდება სულ მცირე კვარტალში ერთხელ.

ბანკს მიაჩნია, რომ მემკვიდრეობის ეფექტიანი დაგეგმვა ამცირებს კვალიფიციური და გამოცდილი კადრების წასვლასთან ან არარსებობასთან დაკავშირებულ რისკებს. ბანკი აღიარებს ამას და მისი მიზანია, უზრუნველყოს, რომ სამეთვალყურეო საბჭო და დირექტორთა საბჭო ყოველთვის სათანადოდ იყოს დაკომპლექტებული საჭირო უნარებისა და გამოცდილების მქონე ადამიანებით, ბანკის სტრატეგიის ეფექტურად და წარმატებით განსახორციელების მიზნით. ბანკი ასევე აღნიშნავს, რომ თანამდებობაზე ხანგრძლივი ყოფნა განაპირობებს საბანკო საკითხების სიღმისეულ ცოდნას, რომლის შენარჩუნებაც მნიშვნელოვანია.

სამეთვალყურეო საბჭოს როლი

სამეთვალყურეო საბჭოს მთავარი პასუხისმგებლობაა ბანკის გრძელვადიან წარმატებაში წვლილის შეტანა, აქციონერებისთვის მდგრადი ღირებულების შექმნისა და მიწოდების კონტროლის მეშვეობით. აღნიშნული ხორციელდება ბანკის სტრატეგიის შეთანხმებით და დირექტორთა საბჭოს მიერ მისი შესრულების მეთვალყურეობით. სამეთვალყურეო საბჭო ანგარიშვალდებულია აქციონერების წინაშე ბანკის ფინანსურ მდგომარეობასთან დაკავშირებით.

ბანკი მიიჩნევს, რომ თავისი სტრატეგიის წარმატებით განხორციელებისთვის საჭიროა ბანკის შიდა მართვის ჩარჩოსთან სტრატეგიის შესაბამისობის უზრუნველყოფა. ბანკი განიხილავს რისკების მართვისა და შიდა კონტროლის მძლავრ სისტემას, როგორც მნიშვნელოვან საშუალებას, რომ ბანკმა განახორციელოს თავისი სტრატეგია, უზრუნველყოს რისკის აპეტიტის განსაზღვრა, რისკების იდენტიფიკაცია, შეფასება, მართვა და ეფექტური ანგარიშგება. ძირითადი ღირებულებების განსაზღვრისა და ხელმძღვანელობის დემონსტრირებით, სამეთვალყურეო საბჭოს შეუძლია ბანკის მიერ შექმნილი ძირითადი პოლიტიკისა და პროცედურების განხორციელება ისე, რომ ყველა თანამშრომლის საქმიანობა იყო გამჭვირვალე და შუფერხებელი.

ხელმძღვანელობის მიერ სტრატეგიის განხორციელება და ფინანსური შედეგები ექვემდებარება მონიტორინგს. მიუხედავად იმისა, რომ ბანკის საბოლოო მიზანი გრძელვადიანი ზრდაა, ბანკმა ასევე უნდა შეასრულოს მოკლევადიანი ამოცანები და, შესაბამისად, უზრუნველყოს მათ შორის სწორი ბალანსი.

ბანკი აცნობიერებს ნაკისრ ვალდებულებებს და განიხილავს, თუ რა გავლენა შეიძლება იქონიოს მისმა გადაწყვეტილებებმა ბანკის სხვადასხვა დაინტერესებულ მხარეზე, მაგალითად, თანამშრომლებზე, აქციონერებზე, კლიენტებზე და მომხმარებლებზე, ზოგადად გარემოსა და საზოგადოებაზე.

ბანკის მიერ საკუთარი პასუხისმგებლობების შესრულების უზრუნველყოფის მიზნით, კონკრეტული ძირითადი გადაწყვეტილებები დამტკიცებულია სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ. ამასთან, სამეთვალყურეო საბჭო პერიოდულად მიიღებს ანგარიშებსა და რეკომენდაციებს ნებისმიერ საკითხზე, რომლებსაც იგი ბანკისთვის მნიშვნელოვნად მიიჩნევს.

ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს მოვალეობებში შედის:

- დირექტორთა საბჭოს საქმიანობის ზედამხედველობა;
- გენერალური დირექტორისა და სხვა დირექტორების დანიშვნა და გათავისუფლება, მათთან სამუშაო ხელშეკრულებების გაფორმება და შეწყვეტა, ასევე დირექტორთა საბჭოს წევრებისათვის ქცევის კოდექსის შემუშავება;
- ბანკის პოლიტიკისა და სხვა მარეგულირებელი მოთხოვნების დამტკიცება და მათში ცვლილებების შეტანა;
- საბანკო ანგარიშების და ქონების შემოწმება, მათ შორის სალარო აპარატების, ფასიანი ქაღალდებისა და აქტივების შემოწმება, პირადად ან მოწვეული ექსპერტების დახმარებით;
- დირექტორთა საბჭოსგან ბანკის საქმიანობის შესახებ ანგარიშების მოთხოვნა (მათ შორის, ასოცირებული კომპანიებისა და შვილობილი კომპანიების შესახებ ინფორმაცია) და შიდა აუდიტის ან გარე ინსპექტირების მიერ მოწოდებული ინფორმაციის გადახედვა;
- საჭიროების შემთხვევაში, რიგგარეშე საერთო კრების მოწვევა;
- წლიური ანგარიშებისა და დირექტორთა საბჭოს მიერ მოგების განაწილებაზე გაკეთებული შემოთავაზებების განხილვა;
- ბანკის ინტერესების დაცვა ბანკის გენერალური დირექტორისა და სხვა დირექტორების წინააღმდეგ მიმდინარე სამართალწარმოების პროცესებში;
- წლიური ბიუჯეტის დამტკიცება;
- სამეთვალყურეო საბჭოს კომიტეტის წევრების არჩევა;
- გადაწყვეტილების მიღება მოქმედი კანონმდებლობით გათვალისწინებულ სხვა შემთხვევებში; და
- ბანკის დირექტორთა საბჭოს გადაწყვეტილებების დამტკიცება (დირექტორთა საბჭოს ვალდებულებებთან დაკავშირებით ინფორმაციისთვის იხილეთ გვერდები 157 და 158)

წესდების თანახმად, მხოლოდ სამეთვალყურეო საბჭოს თანხმობით შეიძლება განხორციელდეს შემდეგი საქმიანობა:

- სხვა კომპანიებში წილებისა და აქციების შეძენა და გადაცემა, თუკი ამგვარი წილის /აქციების მოცულობა აღემატება ამგვარი კომპანიის მთლიანი კაპიტალის 50% (ორმოცდაათ პროცენტს) ან გარიგების ღირებულება აღემატება წინა კალენდრული თვის დასასრულისთვის არსებულ ბანკის საბალანსო ღირებულების 2.5%-ს (ორ ნახევარ პროცენტს);
- უძრავი ქონების და ქონებრივი უფლებების შეძენა, გადაცემა და დატვირთვა, თუკი ამგვარი გარიგება სცილდება ბანკის ყოველდღიური სამეურნეო საქმიანობის სფეროს და მისი ღირებულება აღემატება წინა კალენდრული თვის დასასრულისთვის არსებულ ბანკის საბალანსო ღირებულების 2.5%-ს (ორ ნახევარ პროცენტს) ;
- ფილიალების დაფუძნება და ლიკვიდაცია;
- ინვესტიციები, რომლის ღირებულებაც, ცალკე ან ჯამში, აღემატება წინა კალენდრული თვის დასასრულისთვის არსებულ ბანკის საბალანსო ღირებულების 2.5%-ს (ორ ნახევარ პროცენტს);
- კრედიტების და სესხების აღება იმ ოდენობით, რომლის ღირებულებაც აღემატება წინა კალენდრული თვის დასასრულისთვის არსებულ ბანკის საბალანსო ღირებულების 2.5%-ს (ორ ნახევარ პროცენტს);
- კრედიტების და სესხების უზრუნველყოფა, თუ ისინი სცილდება ყოველდღიური სამეურნეო საქმიანობის სფეროს;
- ახალი სახის საბანკო საქმიანობ(ებ)ის დაწყება ან არსებული სახის საქმიანობ(ებ)ის შეჩერება ან შეწყვეტა;
- ბანკის სამეურნეო პოლიტიკის საერთო პრინციპებისა და ბიზნეს სტრატეგიის დადგენა, წლიური ბიუჯეტისა და გრძელვადიანი ვალდებულებების დამტკიცება;
- ბანკის ხელმძღვანელობის (გენერალური დირექტორის და დირექტორთა საბჭოს სხვა წევრების, და ასევე, სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ შერჩეული სხვა ხელმძღვანელი პირების) ანაზღაურების და/ან დამატებითი სარგებლის განსაზღვრა;
- საავტორო წარმომადგენლების დანიშვნა და გათავისუფლება;
- იმ შეთანხმებ(ებ)ის ან ხელშეკრულებ(ებ)ის დამტკიცება, რომლის შესაბამისად ბანკის მიერ გაწეული ერთჯერადი ან რამდენიმე ეტაპად გაღებული ხარჯი აღემატება წინა კალენდრული თვის დასასრულისთვის არსებულ ბანკის საბალანსო ღირებულების 1%-ს (ერთ პროცენტს);
- საკრედიტო, საინვესტიციო, სავალუტო, აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის, აქტივების შეფასების, მათი კლასიფიკაციისა და შესაძლო დანაკარგების ადეკვატური რეზერვის შექმნის შიდა პოლიტიკისა და პროცედურების განსაზღვრა და დამტკიცება;
- ბანკის მიერ გამოშვებული აქციების გამოსყიდვა კანონით გათვალისწინებულ შემთხვევებში (რაც, ყოველგვარი შეზღუდვის გარეშე, გულისხმობს სახაზინო აქციებსაც);
- სხვა ისეთი საქმიანობა, რომელიც შესაძლოა განსაზღვრული იყოს შესაბამისი კანონმდებლობით.

სამეთვალყურეო საბჭოს მუშაობა

სამეთვალყურეო საბჭო, როგორც წესი, საქართველოში წელიწადში ოთხჯერ იკრიბება. რაც შეეხება დანარჩენ შეხვედრებს, მსჯელობა და საკითხების დამტკიცება ხორციელდება ტელეკონფერენციით ან ელ-ფოსტით. ამასთან, COVID-19-ის გლობალური პანდემიისა და მგზავრობის შეზღუდვების გამო, 2020 წელს სამეთვალყურეო საბჭო შეიკრიბა ვიდეოკონფერენციის ფორმატში, როგორც რიგითი პირადი შეხვედრებისთვის, ასევე COVID-19 პანდემიის გავლენის მონიტორინგის მიზნით მოწვეული შეხვედრებისთვის.

თითოეულ რიგით შეხვედრაზე სამეთვალყურეო საბჭო იღებს თავმჯდომარის, გენერალური დირექტორისა და ფინანსური დირექტორის ანგარიშებს ბანკის საქმიანობისა და შედეგების შესახებ. ძირითადი შვილობილი კომპანიების გენერალური

დირექტორები და ბანკის გენერალური დირექტორების მოადგილეები რეგულარულად აწვდიან სამეთვალყურეო საბჭოს ინფორმაციას თავიანთ სეგმენტში მთელი წლის განმავლობაში მიმდინარე მუშაობის, სტრატეგიული განვითარების და ინიციატივების შესახებ. აღმასრულებელი დირექტორის მოადგილე რისკების მიმართულებით და გენერალური მრჩეველი/აღმასრულებელი დირექტორის მოადგილე იურიდიულ საკითხებში რეგულარულად აბარებენ ანგარიშს სამეთვალყურეო საბჭოს. სამეთვალყურეო საბჭო განახლებულ ინფორმაციას იღებს ბანკის შიდა კონტროლის, რისკების მართვის, შესაბამისობის, შიდა აუდიტის, ადამიანური რესურსებისა და კორპორაციული პასუხისმგებლობის საკითხებთან დაკავშირებით.

რიგითი კვარტალური შეხვედრა მოიცავს მსჯელობას შემდეგი საკითხებზე:

- კომიტეტის თავმჯდომარეისგან მიღებული განახლებული ინფორმაცია წინა დღეს გამართულ კომიტეტის შესაბამის სხდომებზე განხილულ საკითხებზე;
- მაკროეკონომიკური გარემო;
- ფინანსური მაჩვენებლები;
- ბიზნეს სეგმენტის შედეგები და განვითარება;
- სიღრმისეული მსჯელობა სტრატეგიისა და შესრულების შესახებ ერთ ან მეტ ბიზნეს ერთეულში;
- ახალი სტრატეგიული ინიციატივები და პროგრესი სტრატეგიის შესაბამისად;
- განახლებული ინფორმაცია მარეგულირებელი, საკანონმდებლო და კორპორაციული მართვის შესახებ;
- განვითარება ძირითადი რისკებისა და რისკების მართვის მიმართულებით.

რისკების მართვის ჩარჩოსა და შიდა კონტროლის სისტემის დეტალური შეფასება ხორციელდება სულ მცირე წელიწადში ორჯერ, რისკების მართვისა და აუდიტის კომიტეტების ან სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ.

ამასთან, სამეთვალყურეო საბჭოს სხდომის ჩატარების განრიგი მოქნილია, რათა უზრუნველყოფილი იყოს საგანგებო საკითხების მოგვარება მათი წარმოშობისთანავე, შემთხვევით დაგვარად სწრაფად.

თავმჯდომარე ყოველი სხდომის შემდეგ ხვდება გენერალურ დირექტორს, რომ შეთანხმდნენ შემდგომი ღონისძიებებზე და განიხილონ რამდენად ეფექტური იყო შეხვედრა.

თავმჯდომარე და გენერალური დირექტორი ოფიციალური შეხვედრების გარდა ინარჩუნებენ ხშირ კონტაქტს (პირადად ან სხვა სახით) ერთმანეთთან და სამეთვალყურეო საბჭოს სხვა წევრებთან მთელი წლის განმავლობაში.

COVID-19-ის პანდემიის მასშტაბისა და უპრეცედენტო ხასიათის გამო, სამეთვალყურეო საბჭო რამდენჯერმე შეიკრიბა პანდემიის გავლენის განსახილველად. ასეთი შეხვედრების დროს სამეთვალყურეო საბჭო და მისი კომიტეტები განიხილავდნენ ისეთ საკითხებს, როგორიცაა:

- თანამშრომლებზე ორიენტირებული უსაფრთხოების ზომების გატარება, მათ შორის, თანამშრომლების ინფორმირება მათი უსაფრთხოების და კეთილდღეობის უზრუნველსაყოფად დანერგილი დაცვის ღონისძიებების შესახებ;
- მომხმარებლებზე ზრუნვის პასუხისმგებლობის განხილვა და მსჯელობა იმის შესახებ, თუ როგორ შეიძლება სამუშაო პრაქტიკა მოერგოს მათ საჭიროებებს ცვალებად გარემოებებში;
- ჯგუფის საოპერაციო და ფინანსური საქმიანობა და მისი ლიკვიდურობისა და კაპიტალის მდგომარეობის განხილვა;
- გადაწყვეტილება 2019 წლის დივიდენდების არგაცემის რეკომენდაციის შესახებ;
- ოპერატიული და ტექნოლოგიური გადაწყვეტების განხილვა, ადაპტაციურ ზომებთან დაკავშირებით, რაც შეიძლება საჭირო გახდეს თანამშრომლების დისტანციურად მუშაობიდან გამომდინარე; და
- ბანკის მონაწილეობა კორონავირუსთან დაკავშირებით საქართველოს მთავრობის ნებისმიერ საკრედიტო სქემაში და მარეგულირებელთან ურთიერთობა ისეთ საკითხებზე, როგორიცაა ქართული ბანკების მიერ კაპიტალის ბუფერების გამოყენების შესაძლებლობები, ასევე მენეჯმენტის მარეგულირებელთან ურთიერთობის შესახებ განახლებული ცნობები.

უფროსი დამოუკიდებელი წევრი მხარს უჭერს თავმჯდომარეს თავის საქმიანობაში, ასრულებს შუამავლის როლს სხვა დამოუკიდებელი წევრებისთვის, საჭიროების შემთხვევაში, და ურთიერთობს წევრებთან სამეთვალყურეო საბჭოს და კომიტეტის სხდომების ფარგლებს გარეთ.

2020 წელს, საუკეთესო პრაქტიკის შესაბამისად, თავმჯდომარე შეხვდა დამოუკიდებელ წევრებს, ხოლო უფროსმა დამოუკიდებელმა წევრმა შეხვედრა გამართა სამეთვალყურეო საბჭოს წევრთან თავმჯდომარის გარეშე.

სამეთვალყურეო საბჭოს მუშაობის დაწყება, მიმდინარე ტრენინგი და პროფესიული განვითარება

თანამდებობაზე დანიშვნისთანავე, სამეთვალყურეო საბჭოს თითოეული წევრი ერთვება მოსამზადებელ პროგრამაში, რომლის ფარგლებშიც ის ხვდება აღმასრულებელი მენეჯმენტის წევრებს, იღებს ინფორმაციას სამეთვალყურეო საბჭოს და ცალკეული წევრების, ასევე, თითოეული სამეთვალყურეო საბჭოს კომიტეტის ფუნქციისა და აღნიშნული კომიტეტების

უფლებამოსილების შესახებ. ახალ წევრს აცნობენ იურიდიულ და სხვა ვალდებულებებს. გაცნობითი სესიები არის ინტერაქტიული და ადამიანის გამოცდილებისა და ცოდნის საჭიროებებზე მორგებული.

ბანკი ვალდებულია, უზრუნველყოს სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების მუდმივი განვითარება, რათა მათ საკუთარ ცოდნაზე დაყრდნობით შეიქმნან დეტალური წარმოდგენა იმ ბიზნესის, ბაზრებისა და მარეგულირებელი გარემოს შესახებ, რომელშიც ბანკი ახორციელებს საკუთარ საქმიანობას, აგრეთვე ცვალებადი კორპორაციული მართვის ჩარჩოს შესახებ.

სამეთვალყურეო საბჭოს ყველა წევრი მონაწილეობდა 2020 წელს მიმდინარე ტრენინგსა და პროფესიული განვითარების პროგრამაში, რომელიც მოიცავდა დირექტორთა საბჭოს წევრების, გარეშე სპიკერების და ბანკის პროფესიონალი კონსულტანტების მიერ გამართულ ინფორმაციულ თათბირებს, განვითარების შესახებ ჩატარებულ სესიებსა და პრეზენტაციებს. წლის განმავლობაში ბანკის აღმასრულებელი დირექტორის მოადგილემ იურიდიულ საკითხებში თანამშრომლებს მიაწოდა განახლებული ინფორმაცია მარეგულირებელი და საკანონმდებლო ცვლილებების შესახებ, მათ შორის, საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დამტკიცებული კომერციული ბანკების კორპორაციული მართვის კოდექსში შეტანილი ცვლილებებისა და სამეთვალყურეო საბჭოს დანიშნვის პროცესის ცვლილებისა და განახლების და დამოუკიდებლობის კრიტერიუმების შესახებ.

ბანკი ასევე უზრუნველყოფს, რომ სამეთვალყურეო საბჭოს ყველა წევრმა შეძლოს კონსულტაციები სამეთვალყურეო საბჭოს მდივანთან, ასევე, დამოუკიდებელ პროფესიონალებთან, ბანკის ხარჯებით, მათ პასუხისმგებლობასთან დაკავშირებულ ნებისმიერ საკითხზე.

სამეთვალყურეო საბჭოს მუშაობის შეფასება

ბანკის სამეთვალყურეო საბჭო მუდმივად ცდილობს გააუმჯობესოს საკუთარი ეფექტიანობა და ადასტურებს, რომ მისი წლიური შეფასების პროცესი ამ მიზნის მისაღწევად მნიშვნელოვანი ინსტრუმენტია.

შესაფერისი შემფასებლების შესარჩევად ტენდერის ჩატარების შემდეგ, 2020 წელს სამეთვალყურეო საბჭომ დაიქირავა საკონსულტაციო ფირმა Farman & Partners, სამეთვალყურეო საბჭოს შემადგენლობის, მემკვიდრეობის დაგეგმვის, გამოცდილების, დინამიკის, მართვის, აგრეთვე შეხვედრების, მხარდაჭერის, კულტურის და რისკების მართვისა და ზედამხედველობის სრულყოფილი შეფასების ჩატარების მიზნით. შეფასება განხორციელდა დეტალური კითხვარის გამოყენებით, რომლის მიზანი იყო როგორც რაოდენობრივი, ისე თვისობრივი მონაცემების შეგროვება სამეთვალყურეო საბჭოს პროცესების და ქცევის, კომიტეტების მუშაობის შესახებ, და აგრეთვე სამეთვალყურეო საბჭოს წევრსა და გარე ფასილიტატორს შორის პირადი საუბრების საფუძველზე. შეფასების შედეგები სამეთვალყურეო საბჭომ განიხილა როგორც ოფიციალურ გარემოში, ასევე მიმდინარე არაფორმალური დისკუსიების დროს.

შეფასების შედეგად გამოიკვეთა ის სფეროები, სადაც სამეთვალყურეო საბჭო კარგად მუშაობდა და განისაზღვრა მომავალი წლის პრიორიტეტული მიმართულებები. საერთო ჯამში, წევრის აზრით, სამეთვალყურეო საბჭო და კომიტეტები ეფექტურად ასრულებენ თავიანთ მოვალეობებს, რასაც მოწმობს კარგი სამუშაო ურთიერთობა როგორც წევრებს შორის, ისე სამეთვალყურეო საბჭოსა და ხელმძღვანელობას შორის. Farmland & Partners-ს სხვა კავშირი არ აქვს კომპანიასთან.

სამეთვალყურეო საბჭომ ასევე მიიღო მონაწილეობა COCREA-ს მიერ ორგანიზებულ ღონისძიებაში, რომელიც უზრუნველყოფს სამეთვალყურეო საბჭოს წევრებს შორის დისკუსიისა და ღიაობის კულტურის ჩამოყალიბებას. ამ პროცესის ფარგლებში, COCREA -ს ფასილიტაციით, სამეთვალყურეო საბჭოს წევრებმა ჩაატარეს პირადი ინტერვიუ და ჯგუფური დისკუსია. COCREA-ს სხვა კავშირი არ აქვს კომპანიასთან.

სამეთვალყურეო საბჭომ ასევე გამოავლინა სფეროები, რომლებიც დამატებით გაუმჯობესებას საჭიროებენ და დასახა მიზნები 2021 წლისთვის, შეფასების შედეგად მიღებული რეკომენდაციების განსახორციელებლად. შეფასების საფუძველზე, სამეთვალყურეო საბჭოს 2021 წლის ამოცანებია:

- მემკვიდრეობის დაგეგმვისა და მრავალფეროვნების შემდგომი გაუმჯობესება და განმტკიცება სამეთვალყურეო საბჭოში და ორგანიზაციის ზედა რგოლში. აღნიშნული მოიცავს ნომინაციის კომიტეტთან და HR-თან მჭიდრო თანამშრომლობას;
- შემდგომი ფოკუსირება ESG-ს საკითხების შემუშავებაზე და კლიმატთან დაკავშირებული ინფორმაციების მართვის შესაბამისი ჩარჩოს ჩამოყალიბებაზე; და
- სამეთვალყურეო საბჭოსა და კომიტეტის მხარდაჭერის პროცესების შემდგომი გაუმჯობესება, მათ შორის, სამეთვალყურეო საბჭოს სხდომების კომპონენტების ხარისხის შესაბამისობის გაუმჯობესება

აღნიშნული ამოცანები განისაზღვრა იმ პრიორიტეტების დამატებით, რომლებიც სამეთვალყურეო საბჭომ დაადგინა კულტურის თვალსაზრისით, აგრეთვე ჯგუფის ყველა განყოფილებაში ჩვენი ღირებულებების და ბიზნესის პრინციპების დანერგვასთან დაკავშირებით. გარდა ამისა, 2020 წლის სექტემბერში სამეთვალყურეო საბჭოს წევრები შეიკრიბნენ, უფროსი დამოუკიდებელი წევრის ხელმძღვანელობით, თავმჯდომარის მუშაობის შესაფასებლად, და დაასკვნეს, რომ თავმჯდომარე ეფექტურად ახორციელებს საქმიანობას. 2020 წლის დეკემბერში, თავმჯდომარე ასევე შეხვდა წევრებს, გენერალური დირექტორის მონაწილეობის გარეშე.

2020 წელს სამეთვალყურეო საბჭომ შეძლო ჯგუფის ბიზნესის უწყვეტობის გეგმის წარმატებით განხორციელება, COVID-19-ის პანდემიის პირობებში, რის შედეგადაც ჩვენი თანამშრომლების უმეტესობა გადავიდა უსაფრთხო დისტანციურ მუშაობაზე. ჯგუფის პრიორიტეტი იყო მისი თანამშრომლებისა და მომხმარებლების ჯანმრთელობისა და უსაფრთხოების უზრუნველყოფა და იგი აგრძელებს საუკეთესო პრაქტიკისა და მთავრობის რეკომენდაციების დაცვას და რეგულარულად აწვდის ინფორმაციას თანამშრომლებს ამ საკითხებთან დაკავშირებით. აღნიშნულთან დაკავშირებით დამატებითი ინფორმაციისთვის, იხილეთ თავი-COVID-19-ზე რეაგირების ღონისძიებები 20- 24 გვერდებზე.

სამეთვალყურეო საბჭოსა და კომიტეტის კრებაზე დასწრება

ქვემოთ მოცემულია ინფორმაცია 2020 წელს სამეთვალყურეო საბჭოსა და კომიტეტის სხდომებზე დასწრების შესახებ

წევრები	საბჭო	აუდიტისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტი	ნომინაციის კომიტეტი	ანაზღაურების კომიტეტი	რისკების მართვის კომიტეტი	სპეციალური კომიტეტი
ნილ ჯანინი	8 / 8 დაგეგმილი 2 / 2 საგანგებო	N/A	3/3	5/5	N/A	N/A
ალასდაირ ბრიჩი	8 / 8 დაგეგმილი 2 / 2 საგანგებო	N/A	3/3	5/5	4/4	N/A
თამაზ გიორგაძე ¹	8 / 8 დაგეგმილი 1 / 2 საგანგებო	N/A	3/3	5/5	4/4	N/A
ჰანა ლოიკანენი	8 / 8 დაგეგმილი 2 / 2 საგანგებო	8 / 8 დაგეგმილი 1 / 1 საგანგებო	3/3	5/5	N/A	N/A
ვერონიკ მკ კაროლი	8 / 8 დაგეგმილი 2 / 2 საგანგებო	N/A	3/3	N/A	4/4	1/1
ჯონათან მური	8 / 8 დაგეგმილი 2 / 2 საგანგებო	8 / 8 დაგეგმილი 1 / 1 საგანგებო	3/3	N/A	N/A	1/1
სესილ ქუილენ	8 / 8 დაგეგმილი 2 / 2 საგანგებო	8 / 8 დაგეგმილი 1 / 1 საგანგებო	3/3	5/5	N/A	1/1
ანდრეს ვოლფ ²	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A

კომიტეტები

ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს უფლებამოსილება დელეგირებული აქვს შესაბამისი საბჭოს კომიტეტებისთვის, რათა შეასრულონ გარკვეული დავალებები საკუთარი სახელით, უზრუნველყონ ეფექტური მუშაობა და შესაბამისად განიხილონ საკითხები, უზრუნველყონ ფინანსური, აუდიტის, შიდა კონტროლისა და რისკების მართვის საკითხების დამოუკიდებელი ზედამხედველობა და ანაზღაურების გადახედვა; თუმცა, ამავედროულად, წესდების შესაბამისად, იტოვებს უფლებამოსილებას დაამტკიცოს სამეთვალყურეო საბჭოსთვის ძირითადი საკითხები, რომელიც ყოველწლიურად გადაიხედება სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ.

სამეთვალყურეო საბჭოს კომიტეტები:

- აუდიტისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტი;
 - რისკების მართვის კომიტეტი;
 - ნომინაციის კომიტეტი
 - ანაზღაურების კომიტეტი და;
 - სპეციალური კომიტეტი.
- აუდიტისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტი

აუდიტისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტი ეხმარება სამეთვალყურეო საბჭოს ბანკის ფინანსური ანგარიშგების პროცესების ზედამხედველობაში. იგი მონიტორინგს უწევს ფინანსური ანგარიშგების მთლიანობას და პასუხისმგებელია შიდა და გარე აუდიტორების მართვაზე, ანგარიშვალდებულება სამეთვალყურეო საბჭოს წინაშე. განიხილავს საოპერაციო რისკების, შესაბამისობის, IT-სა და ინფორმაციულ უსაფრთხოების (მათ შორის, კიბერუსაფრთხოების) პოლიტიკის, პროცედურებისა და სისტემების ეფექტურობას, აგრეთვე მჭიდროდ თანამშრომლობს რისკების მართვის კომიტეტთან,

¹ ბატონმა გიორგაძემ ვერ შეძლო სამეთვალყურეო საბჭოს საგანგებო სხდომაზე დასწრება; თუმცა მან შეხვედრამდე საბჭოს მიაწოდა შენიშვნები განხილულ საკითხებზე.

² ბატონმა ვოლფმა დატოვა სამეთვალყურეო საბჭო 2020 წლის 31 იანვარს.

რისკების მართვისა და შიდა კონტროლის სისტემის ეფექტურობის შესაფასებლად. აუდიტისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტი ზედამხედველობას უწევს შიდა კონტროლისა და რისკების მართვის სისტემების მენეჯმენტს, ფინანსური ანგარიშგების პროცესთან დაკავშირებით.

აუდიტისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტის უფლებები და მოვალეობებია:

- განსაზღვროს საბუღალტრო და ანგარიშგების წესები ბანკისთვის, ზედამხედველობა გაუწიოს ამ წესების შესრულებას და შეამოწმოს ბანკის საბუღალტრო წიგნები და ჟურნალები ბანკის შიდა და გარე აუდიტის მეშვეობით;
- ზედამხედველობა გაუწიოს ბანკის მიერ მოქმედ კანონმდებლობის დაცვას;
- დაამტკიცოს ბანკის შიდა აუდიტის რეგულაციები და უზრუნველყოს ბანკის შიდა აუდიტის ფუნქციონირება;
- უზრუნველყოს შიდა აუდიტის დამოუკიდებლობა სამეთვალყურეო საბჭოსგან და დირექტორთა საბჭოსგან;
- დაამტკიცოს შიდა აუდიტის საოპერაციო გეგმა მომდევნო ფინანსური წლისთვის;
- განიხილოს შიდა აუდიტის კვარტალური ანგარიშები, დაამტკიცოს და სამეთვალყურეო საბჭოს და დირექტორთა საბჭოს წარუდგინოს აუდიტის შედეგები და რეკომენდაციები;
- ზედამხედველობა გაუწიოს შიდა აუდიტის საქმიანობას, უზრუნველყოს მისი შესაბამისობა კვარტალურ და წლიურ საოპერაციო გეგმებთან;
- შეაფასოს შიდა აუდიტის დირექტორის და ინდივიდუალური აუდიტორების მიერ განხორციელებული აქტივობები;
- დაამტკიცოს შიდა აუდიტორის მიერ მომზადებული წლიური საოპერაციო გეგმა კვარტალურად და ზედამხედველობა გაუწიოს მის შესრულებას;
- შეაფასოს შიდა აუდიტის სამსახურის თითოეული თანამშრომლის საქმიანობა მათი პროფესიული უნარების და სამუშაოს დამოუკიდებლად შესრულების უნარის გათვალისწინებით და მიიღოს შესაბამისი გადაწყვეტილებები;
- სამეთვალყურეო საბჭოსთან და დირექტორთა საბჭოსთან ერთად, უზრუნველყოს შიდა აუდიტის თანამშრომლობა ბანკის სხვა სტრუქტურულ ერთეულებთან;
- რეკომენდაციები მისცეს სამეთვალყურეო საბჭოს ბანკის შიდა აუდიტის ხელმძღვანელისა და ხელმძღვანელის მოადგილის დანიშვნასთან /გათავისუფლებასთან, ასევე ანაზღაურებასთან დაკავშირებით;
- რეკომენდაციები მისცეს (შიდა აუდიტის ხელმძღვანელთან ხელშეკრულების შესაბამისად) დირექტორთა საბჭოს შიდა აუდიტის სხვა თანამშრომლების დანიშვნასთან/გათავისუფლებასთან ასევე ასეთი პირის ანაზღაურებასთან დაკავშირებით;
- უზრუნველყოს ბანკის შიდა და გარე აუდიტორებთან ურთიერთობის ზედამხედველობა და უზრუნველყოს მათი ადეკვატური ფუნქციონირება, დამოუკიდებლობა და ეფექტური თანამშრომლობა;
- განსაზღვროს შიდა აუდიტისა და ფინანსური ანგარიშგების პოლიტიკა;
- დაამტკიცოს, ან რეკომენდაცია მისცეს სამეთვალყურეო საბჭოს ან აქციონერებს, გარე აუდიტორის დანიშვნის, ანაზღაურებისა და გათავისუფლების თაობაზე;
- ზედამხედველობა გაუწიოს ბანკის მიერ სააღრიცხვო პოლიტიკის და პრაქტიკის შემუშავებას;
- უზრუნველყოს ბანკის შიდა მართვის სტრუქტურის შესაბამისობა მოთხოვნებთან და ბანკის შიდა წესებთან/კორპორაციული მართვის დოკუმენტებთან;
- უზრუნველყოს ბანკში ეფექტური გადაწყვეტილების მიღების სისტემა, რომელიც უზრუნველყოფს რეპუტაციის რისკის შეფასებას გადაწყვეტილების მიღების დროს, ასევე შესაბამისი კანონმდებლობისა და ბანკის შიდა სტანდარტებისა და წესების დაცვას;
- აიღოს პასუხისმგებლობა და განახორციელოს საქართველოს ეთიკის კოდექსითა და კომერციული ბანკების პროფესიული ქცევის სტანდარტებით განსაზღვრული მოვალეობები;
- ხელი შეუწყოს გარე აუდიტორების საქმიანობას; და
- თავისი საქმიანობის შესახებ პერიოდული ანგარიშები წარუდგინოს სამეთვალყურეო საბჭოს.

აუდიტისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტის სხდომები ტარდება კვარტალში ერთხელ მაინც. საგანგებო შემთხვევებში, სხდომა შეიძლება მოწვეულ იქნეს სამეთვალყურეო საბჭოს მოთხოვნით. გადაწყვეტილებები მიიღება ხმების უბრალო უმრავლესობით. დამსწრე წევრებს არ აქვთ უფლება თავი შეიკავონ ხმის მიცემისგან.

ჰანა ლოიკანენი, ჯონათან მური და სესილი ქუილენი არიან ბანკის აუდიტისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტის წევრები. აუდიტისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტი ბოლოს დამტკიცდა 2019 წლის 22 იანვარს. ჯონათან მური არის აუდიტისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტის თავმჯდომარე.

■ რისკების კომიტეტი

რისკების კომიტეტის მთავარი მოვალეობა არის რისკის ზედამხედველობა. ის განიხილავს ბანკის რისკის აპეტიტს სტრატეგიის შესაბამისად, განსაზღვრავს და ამოწმებს რისკს და რისკის მართვის ინფრასტრუქტურას, ზედამხედველობას უწევს რისკის აღმოსაფხვრელად საჭირო სტრატეგიის განხორციელებას, რეგულარულად განიხილავს ბანკის რისკის პოლიტიკას, თანამშრომლობს რისკების დირექტორთან და მონიტორინგს უწევს მის საქმიანობას, აძლევს რეკომენდაციებს სამეთვალყურეო საბჭოს რისკის სტრატეგიებთან და პოლიტიკის ეფექტურობასთან დაკავშირებით აუდიტისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტთან ერთად, აფასებს რისკის მართვის და შიდა კონტროლის სისტემის ეფექტურობას. რისკების კომიტეტი ზედამხედველობას უწევს ბანკის რისკების გამოვლენას და რეკომენდაციებს აძლევს სამეთვალყურეო საბჭოს რისკის სტრატეგიასთან დაკავშირებით. რისკების კომიტეტი რეგულარულად განიხილავს და ამტკიცებს ბანკის მიერ რისკის შეფასებისას გამოყენებულ პარამეტრებსა და მეთოდოლოგიას და განიხილავს ბანკის უნარს გამოავლინოს და მართოს ახალი რისკის ტიპები. რისკების კომიტეტი ასევე განსაზღვრავს სტანდარტებს დიდი რისკების და კრიტიკული მნიშვნელობის გარკვეული რისკის ტიპების, მათ შორის და არა მხოლოდ, საკრედიტო რისკის, საბაზრო რისკის და საოპერაციო რისკის ზუსტად და დროულად გამოსავლენად.

ალასდაირ ბრიჩი, თამაზ გიორგაძე და ვერონიკ მკ კაროლი არიან რისკების კომიტეტის წევრები, მისი შემადგენლობა ბოლოს დამტკიცდა 2019 წლის 25 თებერვალს. თამაზ გიორგაძე არის თავმჯდომარე.

■ ნომინაციის კომიტეტი

ნომინაციის კომიტეტი (რეკომენდებულია სისტემატურად მნიშვნელოვანი ბანკებისთვის) რეკომენდაციებს აძლევს სამეთვალყურეო საბჭოს როგორც დირექტორების, ასევე სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების დანიშვნის თაობაზე, უზრუნველყოფს, რომ სამეთვალყურეო საბჭოში არ დომინირებდეს რომელიმე ერთი ფიზიკური პირი ან პირთა მცირე ჯგუფი. ნომინაციის კომიტეტი შექმნილია იმისათვის, რომ რეგულარულად განიხილოს სამეთვალყურეო საბჭოს სტრუქტურა, ზომა და შემადგენლობა (მათ შორის, უნარები, ცოდნა, გამოცდილება და მრავალფეროვნება). კომიტეტმა თავისი წვლილი უნდა შეიტანოს დირექტორებთან და სხვა ხელმძღვანელ აღმასრულებელ პირებთან დაკავშირებით მემკვიდრეობის დაგეგმვაში; და რეკომენდაციები მისცეს სამეთვალყურეო საბჭოს აღმასრულებელი და არა-აღმასრულებელი დირექტორების და სამეთვალყურეო საბჭოს კომიტეტების წევრების დანიშვნასთან დაკავშირებით. კომიტეტი ასევე ზედამხედველობას უწევს სამეთვალყურეო საბჭოს ეფექტურობის ყოველწლიურ განხილვას.

სამეთვალყურეო საბჭოს თითოეული წევრი ასევე არის ნომინაციის კომიტეტის წევრი, ხოლო ნილ ჯანინი ასრულებს თავმჯდომარის მოვალეობას.

■ ანაზღაურების კომიტეტი

ანაზღაურების კომიტეტი განიხილავს და რეკომენდაციას აძლევს სამეთვალყურეო საბჭოს გენერალური დირექტორის, გენერალური დირექტორის მოადგილეებისა და აღმასრულებელი დირექტორებისთვის შრომის ანაზღაურების წესთან დაკავშირებით, რათა უზრუნველყოს ანაზღაურების პაკეტების მეშვეობით ბანკის გრძელვადიანი წარმატება და ხელმძღვანელობის სათანადო ანაზღაურება ბანკის საქმიანობაში მათ მიერ შეტანილი წვლილისთვის, საბაზრო პირობებისა და აქციონერების შეხედულებების გათვალისწინებით. კომიტეტი განსაზღვრავს ზემოთ დასახელებული თანამდებობისთვის ანაზღაურების პაკეტებს, მათი დასაქმების პირობებთან ერთად და აფასებს აღმასრულებელი დირექტორების მუშაობას, შესრულების ძირითად მაჩვენებლებთან მიმართებაში. ანაზღაურების კომიტეტის ფუნქციებში შედის დირექტორთა საბჭოს და სხვა ზედა რგოლის თანამდებობის პირების დასაქმების ვადებისა და პირობების განსაზღვრა და პერიოდულად მათი საქმიანობის შეფასება. ანაზღაურების კომიტეტი განიხილავს გენერალური დირექტორის რეკომენდაციას ბანკის თანამშრომლების პრემიალური ფონდთან, ასევე დირექტორთა საბჭოს და გარკვეული თანამდებობის პირების ინდივიდუალურ ბონუსებთან დაკავშირებით.

ბანკის ანაზღაურების კომიტეტის წევრები არიან: ალასდაირ ბრიჩი (თავმჯდომარე), ჰანა ლოიკანენი, ნილ ჯანინი, თამაზ გიორგაძე და სესილი ქულიენი, მისი შემადგენლობა ბოლოს დამტკიცდა 2020 წლის 26 სექტემბერს. თავმჯდომარე არის ჰანა ლოიკანენი.

■ სპეციალური კომიტეტი

სპეციალური კომიტეტი შეიქმნა 2019 წლის 7 იანვარს კორპორაციული მართვის ინტერესებიდან გამომდინარე და უზრუნველყოფს ზედამხედველობასა და დამატებით კონტროლს ბანკში გაყოფის შემდგომ პერიოდში. სპეციალური კომიტეტის ფუნქციები მოიცავს გაყოფის შემდგომი პროცესის საერთო კონტროლს, მათ შორის, ბანკსა და ყოფილ ბიჯეო ჯგუფის კომპანიებს შორის გარკვეული გარიგებების შემოწმებასა და დამტკიცებას.

ჯონათან მური, სესილი ქულიენი და ვერონიკ მაქკაროლი არიან სპეციალური კომიტეტის წევრები, მისი შემადგენლობა ბოლოს დამტკიცდა 2020 წლის 26 სექტემბერს, ხოლო ვერონიკ მაქკაროლი არის თავმჯდომარე.

სამეთვალყურეო საბჭოსთან ანგარიშგების პირობები

თითოეული კომიტეტისთვის განსაზღვრული და შეთანხმებულია პირობები, რომლებიც ყოველწლიურად განიხილება თითოეული კომიტეტის მიერ და ნებისმიერ ცვლილებას ამტკიცებს სამეთვალყურეო საბჭო.

ურთიერთობა ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოსა და საქართველოს ბანკის ჯგუფის საბჭოს შორის

საქართველოს ბანკის ჯგუფის (BOGG plc) დონეზე, საბჭოს წევრებს ირჩევს ბანკის ჯგუფის აქციონერების ყოველწლიური საერთო კრება და ისინი იყოფა „აღმასრულებელ“ და „არა-აღმასრულებელ“ დირექტორებად („**არააღმასრულებელი დირექტორები**“). BOGG plc-ის საბჭოს ცხრა წევრიდან რვა არის დამოუკიდებელი არააღმასრულებელი წევრი (დიდი ბრიტანეთის კორპორატიული მართვის წესების შესაბამისად).

ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს დონეზე, არ არის „აღმასრულებელი“ დირექტორები, რადგან აღმასრულებელი უფლებები ხორციელდება ბანკის დირექტორთა საბჭოს მიერ. სამეთვალყურეო საბჭო დანიშნულია აქციონერთა საერთო კრების მიერ. სამეთვალყურეო საბჭო ირჩევს მის თავმჯდომარესა და კომიტეტის წევრებს.

საქართველოს ბანკის ჯგუფის (BOGG plc) საბჭოსა და ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს შორის ურთიერთობა დამატებით მოცემულია ქვემოთ.

- საქართველოს ბანკის ჯგუფის (BOGG plc) საბჭო ინარჩუნებს პასუხისმგებლობას ჯგუფის მართვასა და ხელმძღვანელობაზე, აგრეთვე გადასცემს უფლებამოსილებას ზოგიერთ საკითხზე თავის კომიტეტებს (აუდიტის, ნომინაციის, ანაზღაურების, რისკის კომიტეტები). ბანკის სამეთვალყურეო საბჭო ახორციელებს მსგავს ფუნქციებს ბანკის დონეზე და ინარჩუნებს პასუხისმგებლობას ბანკის მართვასა და ხელმძღვანელობაზე.
- საქართველოს ბანკის ჯგუფის (BOGG plc) საბჭო განსაზღვრავს ჯგუფის სტრატეგიას, ზედამხედველობას უწევს მის განხორციელებას და განსაზღვრავს ჯგუფის პოლიტიკას, რომელიც ნაწილდება მთავარ მოქმედ შვილობილ კომპანიებზე საჭიროებისამებრ. ჯგუფის საბჭო და ბანკის სამეთვალყურეო საბჭო, შესაბამისად, აკონტროლებს ბანკის ჯგუფის ხელმძღვანელ გუნდს და დირექტორთა საბჭოს სტრატეგიის შესრულებას და ფინანსურ საქმიანობას შემდეგი რამდენიმე გზით, მათ შორის:
 - ბანკის გენერალური დირექტორის, ფინანსური დირექტორის და გენერალური დირექტორის მოადგილეების რეგულარული ანგარიშების განხილვა ბანკის ჯგუფის საბჭოს კრებებზე და სამეთვალყურეო საბჭოს კრებებზე რიგ საკითხებთან დაკავშირებით, რომელშიც შედის სტრატეგია, სტრატეგიის და ფინანსური საქმიანობის პროგრესი;
 - ბანკის ჯგუფის საბჭოს (BOGG plc) კომიტეტის თითოეული თავმჯდომარისა და სამეთვალყურეო საბჭოს კომიტეტის თავმჯდომარეების მიერ განახლებული მონაცემების განხილვა ყოველ დაგეგმილ რიგით კრებაზე;
 - მაკროეკონომიკისა და ბიზნეს სემენტის მუშაობის შესახებ განახლებული მონაცემების განხილვა ყოველ დაგეგმილ რიგით კრებაზე;
 - შიდა აუდიტის შესახებ განახლებული მონაცემების განხილვა აუდიტისა და კორპორატიული მართვის კომიტეტის დაგეგმილ რიგით კრებაზე, ბანკის ჯგუფის (BOGG plc) საბჭოს და სამეთვალყურეო საბჭოსთვის აუდიტისა და კორპორატიული მართვის კომიტეტის თავმჯდომარის მიერ ანგარიშის წარდგენა მნიშვნელოვან საკითხებზე; და
 - ბანკის ჯგუფის (BOGG plc) საბჭოს მიერ და სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ ჯგუფთან და ბანკთან დაკავშირებული რიგი სფეროების პოლიტიკის განხილვა და დამტკიცება;
- ბანკის ჯგუფის (BOGG plc) საბჭოს აქვს კონკრეტული საკითხების გრაფიკი, რომელიც განკუთვნილია ბანკის ჯგუფის საბჭოსთვის. საბჭო იკრიბება კვარტალში ერთხელ სტრატეგიული საკითხებისა და ბიზნესის შედეგების განხილვის მიზნით. ბანკის ჯგუფის (BOGG plc) საბჭოს კომიტეტებს აქვთ დოკუმენტირებული კომპეტენციის ფარგლები.

მემკვიდრეობის დაგეგმვისა და ბანკის ჯგუფის (BOGG plc) საბჭოს/სამეთვალყურეო საბჭოს დანიშვნის პროცედურები

საქართველოს ბანკის ჯგუფის (BOGG plc) დონეზე, ბანკის ჯგუფის (BOGG plc) საბჭოს ნომინაციის კომიტეტი პასუხისმგებელია როგორც დირექტორის, ასევე აღმასრულებელი მმართველობის მემკვიდრეობის დაგეგმვაზე. ბანკის ჯგუფის (BOGG plc) საბჭოში ახალი დირექტორების დანიშვნის ოფიციალური და გამჭვირვალე პროცედურა მოქმედებს.

საქართველოს ბანკის ჯგუფის (BOGG plc) მემკვიდრეობის დაგეგმვის მოდელი მოიცავს დამოუკიდებელი გარე კონსულტანტების რეკრუტირებას საქართველოს ბანკის ჯგუფის (BOGG plc) საბჭოსა და კომიტეტებში. ამ გზით საქართველოს ბანკის ჯგუფი (BOGG plc) და ბანკი იღებს ობიექტურ შესაძლებლობას, მონაწილეობა მიიღოს გადაწყვეტილების მიღებაში და შეუძლია განსაზღვროს აქვს თუ არა ცალკეულ კონსულტანტს საჭირო უნარები - და ცოდნა და რამდენად ესმის საბანკო საქმე, რომ დაინიშნოს საქართველოს ბანკის ჯგუფის (BOGG plc) დამოუკიდებელ არა-აღმასრულებელ დირექტორად და/ან ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელ წევრად.

დანიშვნისას, საქართველოს ბანკის ჯგუფის (BOGG plc) არა-აღმასრულებელ დირექტორებს ეძლევათ დანიშვნის ბრძანება, რომელიც განსაზღვრავს მათი დირექტორობის პირობებს, მათ შორის გადასახდელ სამუშაო ანაზღაურებასა და სავარაუდო სამუშაო დროს. თითოეული არა-აღმასრულებელი დირექტორისთვის სავარაუდოდ დაახლოებით 25-35 დღე განისაზღვრება წელიწადში საქმიანობის შესასრულებლად. საქართველოს ბანკის ჯგუფის (BOGG plc) საბჭოს კომიტეტის

წევრების და/საქართველოს ბანკის ჯგუფის (BOGG plc) საბჭოს კომიტეტის თავმჯდომარის ფუნქციების შესასრულებლად საჭიროა დამატებითი დრო. საქართველოს ბანკის ჯგუფი (BOGG plc) კმაყოფილია, რომ ყველა არა-აღმასრულებელი დირექტორი უფროსილდება დროს, რომელიც აუცილებელია ბანკის ჯგუფის საბჭოს ეფექტურობაში წვლილის შესატანად.

გარე არა-აღმასრულებელი დირექტორების დანიშვნა ან სხვა მნიშვნელოვანი ვალდებულება, საჭიროებს საქართველოს ბანკის ჯგუფის (BOGG plc) საბჭოს წინასწარ თანხმობას. საქართველოს ბანკის ჯგუფის (BOGG plc) არა-აღმასრულებელ დირექტორებს უკავიათ გარე დირექტორების ან სხვა გარე თანამდებობები, მაგრამ ბანკის ჯგუფის საბჭო დარწმუნებულია, რომ მათ მაინც აქვთ საკმარისი დრო თავიანთი, როგორც ბანკის ჯგუფის დირექტორის, მოვალეობების შესასრულებლად და, რომ სხვა გარე დირექტორის თანამდებობები ბანკის ჯგუფისა და ბანკისთვის ღირებული გამოცდილებაა.

დირექტორთა საბჭო და მმართველი გუნდი

წინამდებარე ანგარიშის შედგენის თარიღისთვის, ბანკის დირექტორთა საბჭო შედგება ქვემოთ ჩამოთვლილი წევრებისგან. დირექტორთა საბჭოს ყველა წევრის სამსახურეობრივი მისამართია: საქართველო, თბილისი, 0160 გაგარინის ქ. 29ა

სახელი, გვარი ¹	ამჟამინდელი თანამდებობა
არჩილ გაჩეჩილაძე	გენერალური დირექტორი
სულხან გვალაია	გენერალური დირექტორის მოადგილე, ფინანსების მიმართულებით
გიორგი ჭილაძე	გენერალური დირექტორის მოადგილე, რისკების მართვის მიმართულებით
ლევან ყულიჯანიშვილი	გენერალური დირექტორის მოადგილე, საოპერაციო მიმართულება
ვახტანგ ბოხოხიძე	გენერალური დირექტორის მოადგილე, ინფორმაციული ტექნოლოგიები, მონაცემთა ანალიზი, ციფრული არხები
მიხეილ გომართელი	გენერალური დირექტორის მოადგილე, მასობრივი საცალო, და მიკრო ბიზნესის ბანკინგი
ეთერი (ეთუნა) ირემაძე	გენერალური დირექტორის მოადგილე, პრემიუმ ბიზნეს ბანკინგი (SOLO)
ზურაბ ქოქოსაძე	გენერალური დირექტორის მოადგილე, კორპორაციული საბანკო მიმართულება

დირექტორთა საბჭოს გარდა, ქვემოთ ჩამოთვლილი პირები ბანკის უფროსი მენეჯმენტის გუნდის ნაწილს წარმოადგენენ:

სახელი, გვარი	ამჟამინდელი თანამდებობა
ზურაბ მასურაშვილი	მცირე და საშუალო ბიზნესის მიმართულების ხელმძღვანელი
ლევან გომშიაშვილი	მარკეტინგის დეპარტამენტის დირექტორი
ნუცა გოგილაშვილი	ადამიანური კაპიტალისა და მომხმარებელთა კმაყოფილების მართვის ხელმძღვანელი

ქვემოთ წარმოდგენილია ბანკის დირექტორთა საბჭოს და ბანკის მენეჯმენტის გუნდის წევრების პროფესიული გამოცდილება:

■ არჩილ გაჩეჩილაძე გენერალური დირექტორი

არჩილ გაჩეჩილაძე საქართველოს ბანკის ჯგუფის და ბანკის მთავარ აღმასრულებელ დირექტორად და გენერალურ დირექტორად 2019 წლის 28 იანვარს დაინიშნა. ამ თანამდებობაზე დანიშვნამდე, ბ-ნ გაჩეჩილაძე, 2017 წლის იანვრიდან 2019 წლის იანვრამდე, იყო Georgian Global Utilities-ის (ყოფილი BGEO Group PLC-ს ნაწილი) გენერალური დირექტორი. ბ-ნ გაჩეჩილაძე შემოუერთდა ბანკს 2009 წელს, როგორც გენერალური დირექტორის მოადგილე, კორპორატიული ბანკინგის მიმართულებით (2009-2013) და მას შემდეგ სხვადასხვა თანამდებობას იკავებდა ბანკში და მის ჰოლდინგურ და დაკავშირებულ კომპანიებში, როგორცაა, გენერალური დირექტორის მოადგილე, ინვესტიციების მართვის მიმართულებით, (2013-2015), სს ბიჯეო ჯგუფის ფინანსური დირექტორი (2015-2016) და ბანკის გენერალური დირექტორის მოადგილე, კორპორატიული და საინვესტიციო ბანკინგის მიმართულებით (2016-2017). ბ-ნ გაჩეჩილაძეს აქვს 20-წლიანი გამოცდილება ფინანსური მომსახურებების სფეროში, მათ შორის, მას ეკავა სხვადასხვა ხელმძღვანელი პოზიცია როგორც ადგილობრივ, ასევე, საერთაშორისო ორგანიზაციებში, როგორცაა, „თიბისი ბანკი“(2008-2009), Lehman Brothers Private Equity (ამჟამად Trilantic Capital Partners) (2006-2008), Salford Equity Partners(2002-2004), ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკი (EBRD) (2001-2002), KPMG და World Bank's CERMA (1998- 2000). ბ-ნ გაჩეჩილაძე ფლობს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ეკონომიკის ფაკულტეტის ბაკალავრის დიპლომს და კორნელის უნივერსიტეტის MBA ხარისხს. ის ასევე არის CFA-ის ინსტიტუტის წევრია (Charterholder) და არის CFA-ის საზოგადოების წევრი გაერთიანებულ სამეფოში.

¹ გიორგი ფაილომეძე დატოვა ბანკის გენერალური დირექტორის მოადგილის თანამდებობა დაგროვილი ქონების მართვისა და საინვესტიციო საბანკო მომსახურების მიმართულებით 2021 წლის 31 იანვარს.

■ სულხან გვალია

გენერალური დირექტორის მოადგილე, ფინანსების მიმართულებით

სულხან გვალია სს „საქართველოს ბანკის“ გენერალური დირექტორის მოადგილედ, ფინანსების მიმართულებით 2019 წლის მაისში დაინიშნა. სულხან გვალიას აქვს საბანკო სექტორში მუშაობის დიდი გამოცდილება. სხვადასხვა წლებში ის იკავებდა წამყვან მენეჯერულ თანამდებობებს. 2005 წლიდან 2013 წლამდე ის იყო რისკების მართვის სამსახურის ხელმძღვანელი. 2013 წელს კი სათავეში ჩაუდგა კორპორატიულ საბანკო მიმართულებას, რომელსაც 2016 წლამდე ხელმძღვანელობდა. ამ თანამდებობაზე დანიშვნამდე, სულხან გვალია იყო TbilUniversalBank-ის აღმასრულებელი დირექტორის მოადგილე 2004 წლის ნოემბრამდე, მანამდე სანამ საქართველოს ბანკმა შეიძინა TbilUniversalBank-ს. ამ ახალ თანამდებობაზე დანიშვნამდე, ბ-ნ გვალია იყო საქართველოში ელექტრომობილების დამტენი ინფრასტრუქტურის განმავითარებელი ერთადერთი ქართული კომპანიის E-Space Limited, Tbilisi-ის დამფუძნებელი. ის ასევე არის არა-აღმასრულებელი დამოუკიდებელი დირექტორი „Inecobank“-ში (სომხეთი) 2018 წლიდან. ბ-ნ გვალიას აქვს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის იურისტის დიპლომი.

■ გიორგი ჭილაძე

გენერალური დირექტორის მოადგილე, რისკების მართვის მიმართულებით

გიორგი ჭილაძე საქართველოს ბანკის გენერალური დირექტორის მოადგილედ რისკების მართვის დარგში 2013 წლის სექტემბერში დაინიშნა. ის დაბრუნდა ბანკში სამუშაოდ, 2008–2011 წლებში, გიორგის ეკავა საქართველოს ბანკის გენერალური დირექტორის მოადგილის პოსტი ფინანსების დარგში. 2012-2013 წლებში, ბატონი ჭილაძე იყო საპარტნიორო ფონდის აღმასრულებელი დირექტორის მოადგილე და ის ასრულებდა BTA ბანკის (საქართველო) გენერალური დირექტორის მოვალეობას 2005–2008 წლებში. BTA ბანკში გადასვლამდე, ის იყო სადაზღვევო კომპანიის „ევროპეისის“ სამეთვალყურეო საბჭოს აღმასრულებელი წევრი და მენეჯმენტის საკითხებში საკონსულტაციო ფირმის შპს „Altergroup-ის“ დამფუძნებელი პარტნიორი. ბატონი ჭილაძე მანამდე მუშაობდა აშშ-ში, ქ. ნიუ-იორკში, Bear Stearns-ის პროგრამული ვაჭრობის განყოფილებაში, სანამ საქართველოში დაბრუნდებოდა 2003 წელს. გიორგი ჭილაძეს მიღებული აქვს მეცნიერების დოქტორის წოდება ფიზიკაში, ჯონს ჰოპკინსის უნივერსიტეტისგან, ბალტიმორში, მერილენდი და ზაკალავრის ხარისხი ფიზიკაში თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტისგან.

■ ლევან ყულიჯანაშვილი

გენერალური დირექტორის მოადგილე, საოპერაციო მიმართულება

ლევან ყულიჯანაშვილი საქართველოს ბანკის გენერალური დირექტორის მოადგილედ საოპერაციო მიმართულებით 2017 წლის სექტემბერში დაინიშნა. მანამდე, ის იყო BGEO Group plc-ის ფინანსური დირექტორი და ბანკის გენერალური დირექტორის მოადგილე ფინანსების მიმართულებით (2016 წლის თებერვლიდან). ის საქართველოს ბანკში 1997 წლიდან მოღვაწეობს. ბანკში მუშაობის 20 წლის მანძილზე, ბ-ნ ყულიჯანაშვილი იკავებდა სხვადასხვა ხელმძღვანელ თანამდებობებს, მათ შორის, 2009 წლიდან, ის იყო შესაბამისობისა და შიდა აუდიტის დეპარტამენტის ხელმძღვანელი (გენერალური დირექტორის მოადგილედ დანიშვნამდე), ფინანსები, შიდა აუდიტის დეპარტამენტის უფროსი (2000–დან 2009-მდე), ფინანსური მონიტორინგის სამსახურის ხელმძღვანელი, სტრატეგიისა და დაგეგმვის დეპარტამენტისა (1999-2000 წლებში) და ფინანსური ანალიტიკური სამსახურის უფროსი (1997-1999 წლებში). მას აქვს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ბაკალავრის დიპლომი ეკონომიკასა და ვაჭრობაში და გრენობლის ბიზნეს სკოლის MBA ხარისხი.

■ ვახტანგ ბოზოხიძე

გენერალური დირექტორის მოადგილე, მთავარი აღმასრულებელი დირექტორის მოადგილე, ინფორმაციული ტექნოლოგიები, მონაცემთა ანალიზი, ციფრული არხები

ვახტანგ ბოზოხიძე 2018 წლის 23 მარტს სს საქართველოს ბანკის გენერალური დირექტორის მოადგილედ დაინიშნა ინფორმაციული ტექნოლოგიების განხრით. მანამდე ის მუშაობდა IT-ს ხელმძღვანელად 2016 წლის აპრილიდან. მან კარიერა 2005 წელს საქართველოს ბანკში ხარისხის კონტროლის მენეჯერის პოზიციით დაიწყო. 2010 წელს ის გადავიდა სს ბანკ რესპუბლიკაში. ბ-ნ ბოზოხიძე დაბრუნდა ბანკში 2010 წლის დეკემბერში როგორც IT-ის ბიზნეს კონსულტანტი და ამჟამად არის მთავარი აღმასრულებელი დირექტორის მოადგილე, ინფორმაციული ტექნოლოგიების, მონაცემთა ანალიზის, ციფრული არხების მიმართულებით. ვახტანგ ბოზოხიძე ფლობს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის მაგისტრის ხარისხს.

■ მიხეილ გომართელი

გენერალური დირექტორის მოადგილე, გენერალური დირექტორის მოადგილე, მასობრივი საცალო, და მიკრო ბიზნესის ბანკინგი

2017 წლის თებერვალში, საცალო საბანკო საქმიანობის მნიშვნელოვანი ზრდის გამო საცალო ბანკინგის ორად გაყოფის შემდეგ, ბატონი გომართელი დაინიშნა სს საქართველოს ბანკის გენერალური დირექტორის მოადგილედ, საცალო საბანკო საქმიანობა-განვითარებადი და მასობრივი საცალო და მიკრო ბიზნესის ბანკინგის მიმართულებით. მანამდე, 2009 წლის თებერვლიდან ბატონი გომართელი იყო გენერალური დირექტორის მოადგილე საცალო ბანკინგის მიმართულებით. ის

ბანკში მუშაობს 1997 წლის დეკემბრიდან. ამ 25 წლის განმავლობაში, მას ეკავა წამყვანი პოზიციები, მათ შორის იყო საცალო ბანკინგის თანა-თავმჯდომარე (2007 წლის მარტიდან 2009 წლის თებერვლამდე), ბიზნესის განვითარების ხელმძღვანელი (2005 წლის მარტიდან ივლისამდე), სტრატეგიისა და დაგეგმარების ხელმძღვანელი (2004-2005), ფილიალების მართვისა და გაყიდვების კოორდინაციის ხელმძღვანელი (2003 -2004), ფილიალების მართვისა და მარკეტინგის უფროსი (2002-2003) და საბანკო პროდუქტებისა და მარკეტინგის უფროსი (2000-2002). მიხეილ გომართელს მიღებული აქვს ბაკალავრის დიპლომი ეკონომიკის დარგში – თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში.

■ ეთერი (ეთუნა) ირემაძე

გენერალური დირექტორის მოადგილე, პრემიუმ ბიზნეს ბანკინგი (SOLO)

ეთერ ირემაძე სს საქართველოს ბანკის გენერალური დირექტორის მოადგილედ პრემიუმ ბიზნეს ბანკინგის მიმართულებით 2021 წლის იანვარში დაინიშნა. მანამდე, 2019 წლის მაისიდან, ის იყო პრემიუმ ბიზნეს ბანკინგის განყოფილების ხელმძღვანელი. ქ-ნ ირემაძეს აქვს დაახლოებით 20 წლიანი გამოცდილება ფინანსური მომსახურების საკითხებში. ეთერმა საქართველოს ბანკში კარიერა 2006 წელს დაიწყო და ეკავა სხვადასხვა თანამდებობა, მათ შორის იყო Blue Chip Corporate Banking-ის განყოფილების ხელმძღვანელი, რომელშიც შედიოდა სტრუქტურირებულ სესხები, M&As, მნიშვნელოვანი გამოსყიდვები ქვეყანაში, ასევე საპროექტო დაფინანსება. ქ-ნ ირემაძე იყო Georgian Global Utilities-ის (ყოფილი BGEO Group plc) სტრატეგიული პროექტების დეპარტამენტის უფროსი, სადაც მუშაობდა მთავარი აღმასრულებელი დირექტორის უშუალო მეთვალყურეობის ქვეშ (2017-2019). ეთერ ირემაძეს აქვს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ბაკალავრის დიპლომის ხარისხი ეკონომიკასა და კომერციაში და გრენობლის ბიზნეს სკოლის MBA ხარისხი.

■ ზურაბ ქოქოსაძე

გენერალური დირექტორის მოადგილე, კორპორატიული საბანკო მომსახურება

ზურაბ ქოქოსაძე სს საქართველოს ბანკის გენერალური დირექტორის მოადგილედ, კორპორატიული საბანკო მომსახურების მიმართულებით 2021 წლის იანვარში დაინიშნა, მანამდე, 2020 წლის მაისიდან იგი იყო კორპორაციული საბანკო მომსახურების განყოფილების ხელმძღვანელი, გენერალური დირექტორის უშუალო მეთვალყურეობის ქვეშ. ზურაბ ქოქოსაძეს ფინანსურ სექტორში მუშაობის 20 წლიანი გამოცდილება აქვს. ის საქართველოს ბანკს 2003 წელს კორპორაციული საბანკო მიმართულების სტაჟორად შემოუერთდა, მას შემდეგ ბანკში არაერთი ხელმძღვანელი პოზიცია ეკავა, მათ შორის, იყო უფროსი კორპორატიული ბანკირი (2006-2009), FMCG სექტორის უფროსი (2009-2016), კორპორატიული საბანკო მომსახურების მიმართულების დირექტორის მოადგილე (2016-2017) და კორპორატიული საბანკო მომსახურების მიმართულების ხელმძღვანელი (2017-2020), უშუალოდ გენერალური დირექტორის მოადგილის ხელმძღვანელობის ქვეშ, კორპორატიული და საინვესტიციო ბანკინგის მიმართულებით. ბ-ნ ქოქოსაძე ბანკის კორპორატიული ბიზნეს პლატფორმის დაარსების დღიდან აქტიურად მონაწილეობს მის ფორმირებაში. ზურაბ ქოქოსაძეს ბაკალავრის ხარისხი კავკასიის ბიზნეს სკოლაში აქვს მიღებული. ასევე, ფლობს გრენობლის ბიზნეს სკოლის MBA ხარისხს.

■ ზურაბ მასურაშვილი

მცირე და საშუალო ბიზნესის მიმართულების ხელმძღვანელი

ზურაბ მასურაშვილი სს საქართველოს ბანკის მცირე და საშუალო ბიზნესის ბანკინგის განყოფილების ხელმძღვანელად 2019 წლის მაისში დაინიშნა. დანიშვნამდე, ბ-ნ მასურაშვილს 2015 წლიდან ეკავა არაერთი მაღალი თანამდებობა ბანკში, მათ შორის, იყო ექსპრეს ბიზნესის ხელმძღვანელი, მიკრო, მცირე და საშუალო ბიზნესის ხელმძღვანელი და საცალო ბიზნეს ბანკინგის ხელმძღვანელი. ბ-ნ მასურაშვილს აქვს გამოცდილება ფინანსური მომსახურებების საკითხში. 2002-2007 წლებში მას ეკავა რამდენიმე პოზიცია ისეთ საერთაშორისო ორგანიზაციებში, როგორიცაა EBRD-ის მცირე საწარმოებისთვის სესხის გაცემის პროგრამა, The World Bank-ის Access to Rural Finance in Bangladesh-ის პროგრამის კონსულტანტი ბანგლადეშში და GTZ-ის პროგრამის – Micro Finance and Reform of Rural Finance Sector -ის – კონსულტანტი. 2007-2015 წლებში, ბანკში სამუშაოს დაწყებამდე, ის მუშაობდა სს პრივატბანკის დირექტორთა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილედ. ბ-ნ მასურაშვილს მიღებული აქვს საქართველოს ტექნიკურ უნივერსიტეტის ბაკალავრის ხარისხი გეოლოგიაში.

■ ლევან გომშიაშვილი

მარკეტინგის დეპარტამენტის დირექტორი

ლევან გომშიაშვილი სს საქართველოს ბანკის მარკეტინგის დეპარტამენტის დირექტორად 2019 წლის მაისში დაინიშნა. ბ-ნ გომშიაშვილს აქვს საკმაოდ დიდი გამოცდილება მარკეტინგში. მან თავისი კარიერა დაიწყო საქართველოს რკინიგზაში, მის ფუნქციებში შედიოდა რეკლამირება და პროექტის მართვა. ბანკში მუშაობის დაწყებამდე ბ-ნ გომშიაშვილი იყო სარეკლამო კომპანიის HOLMES&WATSON -ის დამფუძნებელი, სადაც ის იყო საბანკო და სხვა სექტორების წარმომადგენელი კლიენტების პერსონალური მენეჯერი. ბ-ნ გომშიაშვილი ასევე თბილისის კომუნიკაციების სკოლის დამფუძნებელი გახლავთ, რომელიც ორიენტირებულია ExEd-ზე. ბ-ნ გომშიაშვილს აქვს ედინბურგის უნივერსიტეტის მაგისტრის ხარისხი მენეჯმენტის მიმართულებით.

■ ნუგა გოგილაშვილი

ადამიანური კაპიტალისა და მომხმარებელთა კმაყოფილების მართვის ხელმძღვანელი

ქ-ნ გოგილაშვილი სს „საქართველოს ბანკის“ მომხმარებელთა კმაყოფილებისა და ადამიანური რესურსების მართვის განყოფილების ხელმძღვანელად 2019 წლის აგვისტოში დაინიშნა. ქ-ნ გოგილაშვილს ადგილობრივ და საერთაშორისო ფინანსურ სექტორში მუშაობის ათწლიანი გამოცდილება აქვს. მან საქართველოს ბანკში კარიერა 2016 წელს დაიწყო და იყო კორპორატიული და საინვესტიციო საბანკო მომსახურების სტრატეგიული პროცესების ხელმძღვანელი და 2017 წლის იანვრიდან ეკავა მომხმარებლების კმაყოფილების მართვის დეპარტამენტის დირექტორის თანამდებობა. ბანკში მუშაობის დაწყებამდე ის იყო თიბისის ბანკის სტრატეგიული დაგეგმვისა და ბიუჯეტირების განყოფილების ხელმძღვანელი. ის 2011-2014 წლებში მუშაობდა ლონდონში, JPMorgan-ის ფინანსური ანალიტიკოსის პოზიციაზე. ქ-ნ გოგილაშვილს მიღებული აქვს Cass-ის ბიზნეს სკოლის მაგისტრის ხარისხი ფინანსების მიმართულებით და ბაკალავრის ხარისხი ეკონომიკაში მოსკოვის საერთაშორისო ურთიერთობების სახელმწიფო ინსტიტუტში.

დირექტორთა საბჭოს პასუხისმგებლობა

ბანკის დირექტორთა საბჭო და უფროსი მენეჯმენტის გუნდი არის აღმასრულებელი ორგანო, რომელიც პასუხისმგებელია ბანკის ყოველდღიურ მართვაზე (გარდა აქციონერთა საერთო კრებისა და სამეთვალყურეო საბჭოსთვის გამოყოფილი ფუნქციებისა) და წესდების თანახმად შედგება გენერალური დირექტორისა და არანაკლებ სამი გენერალური დირექტორის მოადგილისგან. ბანკის დირექტორთა საბჭო ანგარიშვალდებულია აქციონერთა და სამეთვალყურეო საბჭოს წინაშე, მის წევრებს თანამდებობაზე ნიშნავს და თანამდებობიდან ათავისუფლებს სამეთვალყურეო საბჭო. დირექტორთა საბჭოს ნებისმიერ წევრს უფლება აქვს, მოითხოვოს სამეთვალყურეო საბჭოს წევრისგან სამეთვალყურეო საბჭოს სხდომის მოწვევა და იგი უფლებამოსილია, სიტყვით მიმართოს აღნიშნულ კრებას.

ბანკის სამეთვალყურეო საბჭო ამტკიცებს ბანკის დირექტორთა საბჭოს თითოეული წევრის ანაზღაურებისა და დასაქმების სხვა პირობებს. ბანკის დირექტორთა საბჭოს გარკვეული გადაწყვეტილებები ექვემდებარება ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს წინასწარ დამტკიცებას.

დირექტორთა საბჭოს ხელმძღვანელობს გენერალური დირექტორი, რომელიც სამეთვალყურეო საბჭოსთან ერთად ანაწილებს პასუხისმგებლობას დირექტორთა საბჭოს წევრებს შორის. დირექტორთა საბჭოს მოვალეობებში შედის:

- ბანკის ყოველდღიური საქმიანობის განხორციელება;
- აქციონერთა საერთო კრებისა ან სამეთვალყურეო საბჭოს სხდომების დღის წესრიგის განხილვა, ყველა საჭირო ინფორმაციის მოპოვება, წინადადებების მომზადება და რეზოლუციების შემუშავება;
- მომავალი წლის ბიზნეს გეგმის მომზადება და წარდგენა სამეთვალყურეო საბჭოზე დასამტკიცებლად (ასეთი ბიზნეს გეგმა უნდა შეიცავდეს ბიუჯეტს, მოგებისა და ზარალის პროგნოზირებას და ბანკის ინვესტიციების გეგმას);
- ბანკის ფულადი სახსრებისა და ფასეულობების დაკრედიტების, ანგარიშსწორების, დაფინანსების, ფულადი მომსახურებების, უსაფრთხოების, საბუღალტრო აღრიცხვისა და ანგარიშგების საკითხების განხილვა და შიდა კონტროლი;
- გადაწყვეტილებები ბანკის ფილიალებისა და სერვის ცენტრების ფუნქციონირების შესახებ, ფილიალის მენეჯერებისა და სერვის ცენტრების ხელმძღვანელების მიერ დაკისრებული ამოცანებისა და ფუნქციების შესრულების უზრუნველყოფა;
- შიდა აუდიტის ან გარე ინსპექტირების მიერ მოწოდებული ინფორმაციის და ფილიალის მენეჯერებისა და სერვის ცენტრების ხელმძღვანელების მიერ წარდგენილი ანგარიშების გადახედვა და შესაბამისი გადაწყვეტილებების მიღება;
- აქციონერთა საერთო კრებასა და სამეთვალყურეო საბჭოზე მიღებული გადაწყვეტილებების შესრულების უზრუნველყოფა;
- სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დამტკიცებული პოლიტიკის, კანონქვემდებარე ნორმატიული და სხვა მარეგულირებელი დოკუმენტების შემუშავება და ასეთ პოლიტიკასთან, კანონქვემდებარე ნორმატიულ და მარეგულირებელ დოკუმენტებთან შესაბამისობის უზრუნველყოფა;
- კადრების დანიშვნის, გათავისუფლების, ტრენინგისა და ანაზღაურების შესახებ გადაწყვეტილების მიღება;
- საჭიროების შემთხვევაში, რიგგარეშე საერთო კრების მოწვევა;
- ნებისმიერი სხვა საკითხი, რომელიც შეიძლება დაეკისროს დირექტორთა საბჭოს სამეთვალყურეო საბჭოს და / ან GMS-ის მიერ; და
- ბანკის წესდებითა და მოქმედი კანონმდებლობით განსაზღვრული მოვალეობების შესრულება.

დირექტორთა საბჭოს შეუძლია განახორციელოს შემდეგი საქმიანობა მხოლოდ სამეთვალყურეო საბჭოს თანხმობით:

- სხვა კომპანიებში წილებისა და აქციების შეძენა და გადაცემა, თუკი ამგვარი წილის / აქციების მოცულობა აღემატება ამგვარი კომპანიის მთლიანი კაპიტალის 50% ან გარიგების ღირებულება აღემატება წინა კალენდრული თვის დასასრულისთვის არსებულ ბანკის საბალანსო ღირებულების 2.5%-ს;
- უძრავი ქონების და ქონებრივი უფლებების შეძენა, გადაცემა და დატვირთვა, თუკი ამგვარი გარიგება სცილდება ბანკის ყოველდღიური სამეურნეო საქმიანობის სფეროს და მისი ღირებულება აღემატება წინა კალენდრული თვის დასასრულისთვის არსებულ ბანკის საბალანსო ღირებულების 2.5%-ს;

- ფილიალების დაფუძნება და ლიკვიდაცია;
- ინვესტიციები, რომლის ღირებულებაც, ცალკე ან ჯამში, აღემატება წინა კალენდრული თვის დასასრულისთვის არსებულ ბანკის საბალანსო ღირებულების 2.5%-ს;
- კრედიტების და სესხების აღება იმ ოდენობით, რომლის ღირებულებაც აღემატება წინა კალენდრული თვის დასასრულისთვის არსებულ ბანკის საბალანსო ღირებულების 2.5%-ს;
- კრედიტების და სესხების უზრუნველყოფა, თუ ისინი სცილდება ყოველდღიური სამეურნეო საქმიანობის სფეროს;
- ახალი სახის საბანკო საქმიანობის დაწყება ან არსებული სახის საქმიანობის შეჩერება ან შეწყვეტა;
- ბანკის სამეურნეო პოლიტიკის საერთო პრინციპებისა და ბიზნეს სტრატეგიის დადგენა, წლიური ბიუჯეტისა და გრძელვადიანი ვალდებულებების დამტკიცება;
- ბანკის ხელმძღვანელობის (გენერალური დირექტორის და დირექტორთა საბჭოს სხვა წევრების, და ასევე, სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ შერჩეული სხვა ხელმძღვანელი პირების) ანაზღაურების და/ან დამატებითი სარგებლის განსაზღვრა;
- სავაჭრო წარმომადგენლების დანიშვნა და გათავისუფლება;
- იმ შეთანხმების ან ხელშეკრულების დამტკიცება, რომლის შესაბამისად ბანკის მიერ გაწეული (ერთჯერადი ან რამდენიმე ეტაპად გაღებული) ხარჯი აღემატება წინა კალენდრული თვის დასასრულისთვის არსებულ ბანკის საბალანსო ღირებულების 1%-ს;
- საკრედიტო, საინვესტიციო, სავალუტო, აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის, აქტივების შეფასების, მათი კლასიფიკაციისა და შესაძლო დანაკარგების ადეკვატური რეზერვის შექმნის შიდა პოლიტიკისა და პროცედურების განსაზღვრა და დამტკიცება;
- სესხებისა და დეპოზიტების მინიმალური და მაქსიმალური საპროცენტო განაკვეთების განსაზღვრა და დამტკიცება;
- ბანკის მიერ გამოშვებული აქციების გამოსყიდვა კანონით გათვალისწინებულ შემთხვევებში, მათ შორის სახაზინო აქციების გამოსყიდვა;
- მსესხებელთა ერთი ჯგუფისთვის 25.0 მილიონ აშშ დოლარზე მეტი მოცულობის ყოველი კრედიტის შემთხვევაში, აუცილებელია სამეთვალყურეო საბჭოს თანხმობა; და
- სხვა ისეთი საქმიანობა, რომელიც შესაძლოა განსაზღვრული იყოს შესაბამისი კანონმდებლობით.

დირექტორთა საბჭოს ხელმძღვანელობს გენერალური დირექტორი, რომელიც ვალდებულია: (i) დამოუკიდებლად იმოქმედოს ბანკის სახელით (სამეთვალყურეო საბჭოს ნებისმიერი შესაძლო ნებართვისა და თანხმობის გათვალისწინებით); (ii) უხელმძღვანელოს დირექტორთა საბჭოს სხდომებს, ზედამხედველობა გაუწიოს დირექტორთა საბჭოს, სამეთვალყურეო საბჭოს და აქციონერთა საერთო კრების გადაწყვეტილებათა შესრულებას, სამეთვალყურეო საბჭოს თანხმობით გაანაწილოს ფუნქციები დირექტორთა საბჭოს წევრებსა და ბანკის სხვა ხელმძღვანელ პირებს შორის და ამ მიზნით, გამოსცეს ბრძანებები, ინსტრუქციები და სხვა მითითებები; (iii) სამეთვალყურეო საბჭოს დასამტკიცებლად წარუდგინოს რეკომენდაციები ბანკის თანამშრომლების პრემიებით წახალისებისა და ანაზღაურების თაობაზე; (iv) დირექტორთა საბჭოს მიერ დამტკიცებული ბანკის საშტატო გეგმის შესაბამისად დანიშნოს და გათავისუფლოს თანამშრომლები; (v) განახორციელოს ნებისმიერი სხვა საქმიანობა, რაც აუცილებელია ბანკის მიზნებისათვის (გარდა აქციონერთა კრებაზე და სამეთვალყურეო საბჭოზე დაკისრებული ფუნქციებისა). გენერალურ დირექტორს შეუძლია ბანკის დირექტორთა საბჭოს წევრებსა და ბანკის შესაბამისი დეპარტამენტების ხელმძღვანელებს დაავალოს პირადად მის კომპეტენციაში შემავალი ცალკეული საკითხების გადაწყვეტა.

აქციების გამოსყიდვა

წლის განმავლობაში არც ბანკს და არც ჯგუფს არ შეუძენია სს „საქართველოს ბანკის“ აქციები.

Sanne Fiduciary Services Limited (შემდგომში „სატრასტო კომპანია“) გამოდის ნდობით აღჭურვილ პირად ჯგუფის „აღმასრულებელი პირების წილობრივი ინსტრუმენტებით კომპენსაციის სქემაში“ (შემდგომში „EECP“). ჯგუფი სატრასტო კომპანიაში შენატანებს ახორციელებს EECP-ის ფარგლებში გასაცემი კომპენსაციების შესაბამისად. ს „ბიჯის“ სამართლებრივი ვალდებულება აქვს გასცეს კომპენსაცია. კომპენსაციის გაცემისას ბანკი გამოდის მშობელი კომპანიისა და საბოლოო მშობელი კომპანიის აგენტად.

2019 წელს ჯგუფმა ჩამოაყალიბა თანამშრომელთა წილობრივი ანაზღაურების სატრასტო კომპანია - Sanne Fiduciary Services (შემდგომში „სატრასტო კომპანია“), რომელიც გამოდის ნდობით აღჭურვილ პირად ჯგუფის „თანამშრომელთა წილობრივი ანაზღაურების პროგრამაში“.

2020 წელს ჯგუფმა ზემოაღწერილი წილობრივი ანაზღაურების სქემების ფარგლებში 21.1 მილიონი ლარი გამოჰყო შიდაჯგუფური გადაანაწილებისთვის (2019 წ.: 51.2 მილიონი ლარი, 2018 წ.: 65.4 მილიონი ლარი).

ფინანსური ანგარიშგების პროცედურები და რისკების მართვა

ჯგუფისა და ბანკის ფინანსური ანგარიშგების პროცედურები ცენტრალიზებულია და მის მართვასა და მონიტორინგს ახორციელებს ბანკის ფინანსური დეპარტამენტი და ჯგუფის ბიუჯეტირებისა და ანგარიშგების დეპარტამენტი. თითოეულ შვილობილ კომპანიას ჰყავს ფინანსური ანგარიშგების გუნდი. მათი ფუნქციები და საქმიანობა კოორდინირებულია და კონტროლდება ჯგუფის ანგარიშგების გუნდის მიერ. პროცესის საერთო მონიტორინგს ხელმძღვანელობს ბანკის ფინანსური დირექტორი. ბანკისა და ჯგუფის ფინანსური ანგარიშგების პროცედურების მიზანია წლიური სრული და შუალედური შემოკლებული ინდივიდუალური და კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადება ფასის-ის და ევროკავშირის ფასის-ის შესაბამისად. 2007 წელს ჯგუფმა გამოსცა ფინანსური ანგარიშგების პროცედურების სახელმძღვანელო, რომელიც წარმოადგენს ინსტრუქციებისა და ნიმუშების კრებულს, სადაც აღწერილია ფინანსური ანგარიშგების მომზადების მთავარი კომპონენტები, ძირითადი წესები, პროცედურები და ვადები. აღნიშნული სახელმძღვანელო რეგულარულად ნახლდება ჯგუფში ან ანგარიშგების სტანდარტებში მომხდარი ცვლილებების საფუძველზე. ფინანსური ანგარიშგების პროცესი იწყება შვილობილი კომპანიების დონეზე. თითოეული შვილობილი კომპანიის ფინანსური დეპარტამენტი ამზადებს შესაბამის ფინანსური ანგარიშგების სრულ პაკეტს, რომელსაც შემდეგში განიხილავს და საბოლოოდ ამტკიცებს შვილობილი კომპანიების ფინანსური დირექტორები. შვილობილი კომპანიების ფინანსური ანგარიშგები და საინფორმაციო პაკეტები შემდგომ წარედგინება ჯგუფის ბიუჯეტირებისა და ანგარიშგების გუნდს, რომელიც განიხილავს ანგარიშგებს და ახდენს მათ კონსოლიდაციას ჯგუფისა და ბანკის ფინანსურ ანგარიშგებებში. კონსოლიდირებული სრული პაკეტის ანგარიშს განიხილავს და ამტკიცებს ბანკის ფინანსური დირექტორი.

ფინანსური დირექტორის დამტკიცების შემდეგ, ფინანსურ ანგარიშგებას განიხილივს დირექტორთა საბჭო, აუდიტისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტი და რისკების კომიტეტი, სამეთვალყურეო საბჭო და გარე აუდიტორები. ბანკისა და ჯგუფის ფინანსური ანგარიშგების გაცემის უფლება აქვთ დირექტორთა საბჭოს, აუდიტისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტს და სამეთვალყურეო საბჭოს.

ბანკისა და ჯგუფის შიდა აუდიტის დეპარტამენტი რეგულარულად განიხილავს ბანკისა და ჯგუფის ფინანსურ ანგარიშგებს და ფინანსურ ანგარიშგებას და წარუდგენს ფინანსურ დეპარტამენტს და ჯგუფის ანგარიშგებისა და ბიუჯეტირების გუნდს განსახილველი საკითხებითა და გაუმჯობესების რეკომენდაციით.

დირექტორთა საბჭოს განცხადება

დირექტორთა საბჭო პასუხისმგებელია მმართველობითი ანგარიშგებისა და კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებაზე მოქმედი კანონმდებლობისა და რეგულაციების შესაბამისად. მიგვაჩნია, რომ მმართველობითი ანგარიშგება და კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მთლიანობაში არის სწორი, დაბალანსებული და გასაგები და აქციონერებს აძლევს ინფორმაციას ჯგუფის პოზიციის, საქმიანობის, ბიზნეს მოდელისა და სტრატეგიის შესაფასებლად.

სამეთვალყურეო საბჭოსა და დირექტორთა საბჭოს ბრძანებით:

არჩილ გაჩეჩილაძე
გენერალური დირექტორი
2021 წლის 5 მაისი

ნილ ჯანინი
სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე
2021 წლის 5 მაისი

ფინანსური ანგარიშგების პროცედურები და რისკების მართვა

ჯგუფისა და ბანკის ფინანსური ანგარიშგების პროცედურები ცენტრალიზებულია და მის მართვასა და მონიტორინგს ახორციელებს ბანკის ფინანსური დეპარტამენტი და ჯგუფის ბიუჯეტირებისა და ანგარიშგების დეპარტამენტი. თითოეულ შვილობილ კომპანიას ჰყავს ფინანსური ანგარიშგების გუნდი. მათი ფუნქციები და საქმიანობა კოორდინირებულია და კონტროლდება ჯგუფის ანგარიშგების გუნდის მიერ. პროცესის საერთო მონიტორინგს ხელმძღვანელობს ბანკის ფინანსური დირექტორი. ბანკისა და ჯგუფის ფინანსური ანგარიშგების პროცედურების მიზანია წლიური სრული და შუალედური შემოკლებული ინდივიდუალური და კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადება ფასს-ის და ევროკავშირის ფასს-ის შესაბამისად. 2007 წელს ჯგუფმა გამოსცა ფინანსური ანგარიშგების პროცედურების სახელმძღვანელო, რომელიც წარმოადგენს ინსტრუქციებისა და ნიმუშების კრებულს, სადაც აღწერილია ფინანსური ანგარიშგების მომზადების მთავარი კომპონენტები, ძირითადი წესები, პროცედურები და ვადები. აღნიშნული სახელმძღვანელო რეგულარულად ნახლდება ჯგუფში ან ანგარიშგების სტანდარტებში მომხდარი ცვლილებების საფუძველზე. ფინანსური ანგარიშგების პროცესი იწყება შვილობილი კომპანიების დონეზე. თითოეული შვილობილი კომპანიის ფინანსური დეპარტამენტი ამზადებს შესაბამის ფინანსური ანგარიშგების სრულ პაკეტს, რომელსაც შემდეგში განიხილავს და საბოლოოდ ამტკიცებს შვილობილი კომპანიების ფინანსური დირექტორები. შვილობილი კომპანიების ფინანსური ანგარიშგები და საინფორმაციო პაკეტები შემდგომ წარედგინება ჯგუფის ბიუჯეტირებისა და ანგარიშგების გუნდს, რომელიც განიხილავს ანგარიშგებს და ახდენს მათ კონსოლიდაციას ჯგუფისა და ბანკის ფინანსურ ანგარიშგებებში. კონსოლიდირებული სრული პაკეტის ანგარიშს განიხილავს და ამტკიცებს ბანკის ფინანსური დირექტორი.

ფინანსური დირექტორის დამტკიცების შემდეგ, ფინანსურ ანგარიშგებას განიხილავს დირექტორთა საბჭო, აუდიტისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტი და რისკების კომიტეტი, სამეთვალყურეო საბჭო და გარე აუდიტორები. ბანკისა და ჯგუფის ფინანსური ანგარიშგების გაცემის უფლება აქვთ დირექტორთა საბჭოს, აუდიტისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტს და სამეთვალყურეო საბჭოს.

ბანკისა და ჯგუფის შიდა აუდიტის დეპარტამენტი რეგულარულად განიხილავს ბანკისა და ჯგუფის ფინანსურ ანგარიშგებს და ფინანსურ ანგარიშგებას და წარუდგენს ფინანსურ დეპარტამენტს და ჯგუფის ანგარიშგებისა და ბიუჯეტირების გუნდს განსახილველი საკითხებითა და გაუმჯობესების რეკომენდაციით.

დირექტორთა საბჭოს განცხადება

დირექტორთა საბჭო პასუხისმგებელია მმართველობითი ანგარიშგებისა და კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებაზე მოქმედი კანონმდებლობისა და რეგულაციების შესაბამისად. მიგვაჩნია, რომ მმართველობითი ანგარიშგება და კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მთლიანობაში არის სწორი, დაბალანსებული და გასაგები და აქციონერებს აძლევს ინფორმაციას ჯგუფის პოზიციის, საქმიანობის, ბიზნეს მოდელისა და სტრატეგიის შესაფასებლად.

სამეთვალყურეო საბჭოსა და დირექტორთა საბჭოს ბრძანებით:

არჩილ გაჩეჩილაძე
გენერალური დირექტორი
2021 წლის 5 მაისი

ნილ ჯანინი
სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე
2021 წლის 5 მაისი

დამატებითი
ინფორმაცია

მიითითებები

ბანკი	სს საქართველოს ბანკი
BOGG plc	საქართველოს ბანკის ჯგუფი
საბჭო	საქართველოს ბანკის ჯგუფის დირექტორთა საბჭო
დირექტორები	საქართველოს ბანკის ჯგუფის დირექტორთა საბჭოს წევრები
ჯგუფი	სს საქართველოს ბანკი და მისი შვილობილი კომპანიები
ანგარიში	სს საქართველოს ბანკის მმართველობითი ანგარიში
წესდება	სს საქართველოს ბანკის წესდება
GMS	აქციონერთა საერთო კრება
სებ კოდექსი	საქართველოს ეროვნული ბანკის პრეზიდენტის 2018 წლის 27 სექტემბრის #215/04 ბრძანებით დამტკიცებული კომერციული ბანკების კორპორაციული მართვის კოდექსი, მასში შტაბილი ცვლილებების გათვალისწინებით.
ფასს	საერთაშორისო ფინანსური ანგარიშგების სტანდარტები
სამეთვალყურეო საბჭო	ბანკის სამეთვალყურეო საბჭო
დირექტორთა საბჭო/აღმასრულებელი ხელმძღვანელობა	ბანკის დირექტორთა საბჭო (მთავარი აღმასრულებელი დირექტორი და აღმასრულებელი დირექტორის მოადგილეები)
ფინანსური დირექტორი	ბანკის ფინანსური დირექტორი
რისკების დირექტორი	ბანკის რისკების დირექტორი
ჩვენ/ჩვენი	წინამდებარე ანგარიშში „ჩვენ“ ან „ჩვენი“ გულისხმობს ჯგუფს. ამასთან, ჯგუფი მოიცავს და მოქმედებს შვილობილი კომპანიების მეშვეობით, რომლებიც არიან იურიდიული პირები საკუთარი მართვის სტრუქტურით (როგორც მოცემულია ამ ანგარიშის შესაბამის ნაწილებში). ამ თვალსაზრისით, საქართველოში საბანკო ბიზნესის კონტექსტში „ჩვენ“ ან „ჩვენი“ -ს გამოყენებისას ვგულისხმობთ სს „საქართველოს ბანკს“. ანალოგიურად, „ჩვენ“ ან „ჩვენი“ ბელარუსის საბანკო კონტექსტში გულისხმობს BNB- ს, თუ წინამდებარე მმართველობით ანგარიშში სხვა რამ არ არის მითითებული.
y-o-y	ცვლილება წინა წელთან შედარებით
ppts	პროცენტული პუნქტი

გამოყენებული ტერმინების განმარტებები

ალტერნატიული შესრულების შეფასება (APMs) წინამდებარე ანგარიშში ხელმძღვანელობა იყენებს სხვადასხვა APM-ს, რომლებიც, მათი აზრით, დამატებით სასარგებლო ინფორმაციას იძლევა ჯგუფის ფინანსური საქმიანობის შესახებ. APM-ები არ არის განსაზღვრული ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტებით, ასევე არ შეიძლება მათი პირდაპირი შედარება სხვა კომპანიებთან, რომლებიც იყენებენ მსგავს მონაცემებს. ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ აღნიშნული APM-ები უზრუნველყოფს ჩვენი ფინანსური საქმიანობის უკეთესად წარმოდგენას, რადგან ამ ზომებს ხელმძღვანელობა იყენებს ჩვენი ოპერაციების შესაფასებლად და ყოველდღიური საოპერაციო გადაწყვეტილებების მისაღებად.

საბაზისო შემოსავალი ერთ აქციაზე (EPS) ჯგუფის აქციონერებისთვის განკუთვნილი წლის მოგება, შვარდებული იმავე წლის მიმოქცევაში მყოფი აქციების საშუალო შეწონილ რაოდენობასთან.

საბალანსო ღირებულება ერთ აქციაზე (BVPS) ჯგუფის აქციონერებისათვის განკუთვნილი მთლიანი კაპიტალის ფარდობა წლის ბოლოს განთავსებულ აქციებთან; წმინდა განთავსებული აქციები ტოლია წლის ბოლოს განთავსებული ჩვეულებრივი აქციების მთლიანი რაოდენობისა, წლის ბოლოს საბაზისო აქციების გამოკლებით.

მუდმივი გაცვლითი კურსი. ცვლილებები მუდმივი გაცვლითი კურსის დაშვებით.

საკრედიტო რისკის ხარჯი. წლის განმავლობაში მომხმარებელზე გაცემული სესხებისა და ფინანსური საიჯარო მოთხოვნების მოსალოდნელი ზარალი შეფარდებული იმავე წლის მომხმარებელზე გაცემული სესხებსა და ფინანსური საიჯარო მოთხოვნების საშუალო ყოველთვიურ რაოდენობასთან.

ფონდების მოზიდვის ხარჯი. წლის საპროცენტო ხარჯის ფარდობა ყოველთვიურ საშუალო პროცენტთან ვალდებულებებთან.

ხარჯების შემოსავალთან ფარდობის კოეფიციენტი პერიოდის მთლიანი საოპერაციო ხარჯები, შეფარდებული იმავე პერიოდის მთლიან შემოსავლებთან.

გაყოფა საქართველოს ბანკის ჯგუფი (Bank of Georgia Group PLC) აერთიანებდა საბანკო და საინვესტიციო ბიზნესებს ჯგუფის გაყოფამდე, რომელიც დასრულდა 2018 წლის 29 მაისს. გაყოფის შედეგად ჯგუფს გამოეყო საინვესტიციო საქმიანობა (შემდგომში "გაყოფა").

მომხმარებელზე გაცემული მთლიანი სესხები წინამდებარე ანგარიშში წარმოდგენილია ხელშეკრულებით დარიცხულ საპროცენტო შემოსავლებზე ECL-ის გარეშე.

პროცენტური ვალდებულებები ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ, მომხმარებელთა დეპოზიტები და თამასუქები და სხვა ვალდებულებები.

საპროცენტო სარგებლის მქონე აქტივები (ფულადი სახსრების გარეშე) მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ, საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები (კორპორატიული აქციების გამოკლებით) და მომხმარებელზე გაცემული წმინდა სესხები და ფინანსური საიჯარო მოთხოვნები.

ლევერიჯი მთლიანი ვალდებულებების ფარდობა მთლიან კაპიტალთან.

ლიკვიდური აქტივები ფულადი სახსრები და მათი ექვივალენტები, მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ და საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები.

ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი (LCR) მაღალი ხარისხის ლიკვიდური აქტივები (როგორც ეროვნული ბანკი განსაზღვრავს) შეფარდებული წმინდა ფულადი სახსრების გადინებასთან მომდევნო 30 დღის განმავლობაში (როგორც ეროვნული ბანკი განსაზღვრავს).

სესხის სარგებელი მომხმარებელზე გაცემული სესხებიდან და ფინანსური საიჯარო მოთხოვნებიდან მიღებული საპროცენტო შემოსავალი შეფარდებული მომხმარებელზე გაცემული სესხებსა და ფინანსური საიჯარო მოთხოვნების საშუალო ყოველთვიურ ბალანსთან.

NBG (Basel III) ძირითადი პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი ძირითადი პირველადი კაპიტალის თანაფარდობა რისკის მიხედვით შეწონილ რისკის პოზიციებთან, ორივე გამოითვლება საქართველოს ეროვნული ბანკის მოთხოვნების შესაბამისად.

NBG (Basel III) პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი პირველადი კაპიტალის თანაფარდობა რისკის მიხედვით შეწონილ რისკის პოზიციებთან, ორივე გამოითვლება საქართველოს ეროვნული ბანკის მოთხოვნების შესაბამისად.

NBG (Basel III) მთლიანი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი საზედამხედველო კაპიტალის თანაფარდობა რისკის მიხედვით შეწონილ მთლიან რისკის პოზიციებთან, ორივე გამოითვლება საქართველოს ეროვნული ბანკის მოთხოვნების შესაბამისად.

წმინდა საპროცენტო მარჟა (NIM) უდრის წმინდა საპროცენტო შემოსავალს, შეფარდებულს იმავე პერიოდის საპროცენტო შემოსავლის მქონე აქტივების საშუალო მაჩვენებელთან.

წმინდა სესხები მმართველობითი ანგარიშების ყველა ნაწილში, კონსოლიდირებული აუდიტირებული ფინანსური ანგარიშების გარდა, წმინდა სესხები განისაზღვრება, როგორც მომხმარებლებზე გაცემული მთლიანი სესხები და ფინანსური საიჯარო მოთხოვნები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ანაზღაურების გამოკლებით.

წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტი (NSFR) სტაბილური დაფინანსების ხელმისაწვდომი ოდენობა (როგორც ეროვნული ბანკი განსაზღვრავს) შეფარდებული სტაბილური დაფინანსების საჭირო ოდენობასთან (როგორც ამას ადგენს ეროვნული ბანკი).

უმოქმედო სესხები (NPLs) 90 დღეზე მეტით ვადაგადაცილებული სესხები და ხელმძღვანელობის მიერ შეფასებული ნებისმიერი დამატებითი პოტენციური ზარალი

უმოქმედო სესხების დაფარვის კოეფიციენტი კორექტირებული უზრუნველყოფის დისკონტირებული ღირებულებით მომხმარებლებზე გაცემული მთლიანი სესხებისა და ფინანსური საიჯარო მოთხოვნების მოსალოდნელ ზარალს ანაზღაურებას დამატებული უზრუნველყოფის დისკონტირებული ღირებულება, შეფარდებული უმოქმედო სესხებთან.

საოპერაციო ლევერიჯი საოპერაციო შემოსავლის პროცენტული ცვლილება საოპერაციო ხარჯების პროცენტული ცვლილების გამოკლებით.

საშუალო აქტივებზე უკუგების კოეფიციენტი (ROAA) წლის მოგება შეფარდებული იმავე წლის საშუალო მთლიან აქტივებთან.

საშუალო კაპიტალზე უკუგების კოეფიციენტი (ROAE) ჯგუფის აქციონერებისათვის განკუთვნილი წლიური მოგება შეფარდებული ჯგუფის აქციონერებისთვის განკუთვნილ საშუალო მთლიანი კაპიტალის ყოველთვიურ მაჩვენებელზე.

ბუღალტრული
აღრიცხვის,
ანგარიშგებისა და
აუდიტის შესახებ
საქართველოს კანონის
მე -7 მუხლის მე -10
პუნქტის მოთხოვნების
შესაბამისად
მომზადებული
ანგარიში

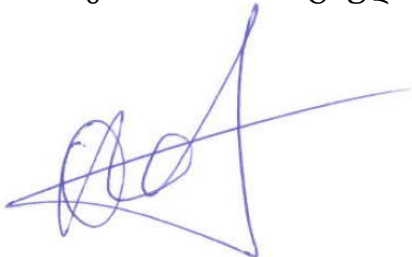
ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლის მე-10 პუნქტის მოთხოვნების შესაბამისად მომზადებული ანგარიში

სს „საქართველოს ბანკის“ აქციონერებსა და სამეთვალყურეო საბჭოს

ჩვენ აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე 2021 წლის 16 აპრილს გაცემულ დასკვნაში გამოვთქვით არამოდიფიცირებული აუდიტორული მოსაზრება. აუდიტირებული ფინანსური ანგარიშგება არ ასახავს აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე ჩვენ მიერ გაცემული დასკვნის თარიღის შემდეგ მომხდარი მოვლენების შედეგებს. ჩვენ არ ჩაგვიტარებია წლიურ ანგარიშში ასახული იმ მოვლენების შედეგების აუდიტი, რომლებიც დადგა ჩვენ მიერ აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე გაცემული აუდიტორის დასკვნის თარიღის შემდეგ.

ჩვენი აზრით, რომელიც ეყრდნობა აუდიტის ფარგლებში ჩატარებულ სამუშაოებს:

- ▶ მმართველობით ანგარიშგებაში ასახული იმავე ფინანსური წლის ინფორმაცია, რომლისთვისაც მომზადდა ფინანსური ანგარიშგება, შესაბამისობაშია კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებასთან; და
- ▶ მმართველობით ანგარიშგებაში წარმოდგენილი ინფორმაცია აკმაყოფილებს ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლისა და შესაბამისი ნორმატიული აქტების მოთხოვნებს.

ოლეგ იუშენკოვი,

შპს „იუაის“ სახელით

5 მაისი, 2021 წ.

ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლის მე-10 პუნქტის მოთხოვნების შესაბამისად მომზადებული ანგარიში

სს „საქართველოს ბანკის“ აქციონერებსა და სამეთვალყურეო საბჭოს

ჩვენ აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე 2021 წლის 16 აპრილს გაცემულ დასკვნაში გამოვთქვით არამოდიფიცირებული აუდიტორული მოსაზრება. აუდიტირებული ფინანსური ანგარიშგება არ ასახავს აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე ჩვენ მიერ გაცემული დასკვნის თარიღის შემდეგ მომხდარი მოვლენების შედეგებს. ჩვენ არ ჩავვიტარებია წლიურ ანგარიშში ასახული იმ მოვლენების შედეგების აუდიტი, რომლებიც დადგა ჩვენ მიერ აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე გაცემული აუდიტორის დასკვნის თარიღის შემდეგ.

ჩვენი აზრით, რომელიც ეყრდნობა აუდიტის ფარგლებში ჩატარებულ სამუშაოებს:

- ▶ მმართველობით ანგარიშგებაში ასახული იმავე ფინანსური წლის ინფორმაცია, რომლისთვისაც მომზადდა ფინანსური ანგარიშგება, შესაბამისობაშია კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებასთან; და
- ▶ მმართველობით ანგარიშგებაში წარმოდგენილი ინფორმაცია აკმაყოფილებს ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლისა და შესაბამისი ნორმატიული აქტების მოთხოვნებს.

ოლეგ იუშენკოვი,

შპს „იუაის“ სახელით

5 მაისი, 2021 წ.

კონსოლიდირებული
ფინანსური ანგარიშგება
დამოუკიდებელი
აუდიტორის
ანგარიშთან ერთად

სს „საქართველოს ბანკი“ და შვილობილი კომპანიები კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება

31 დეკემბერი, 2020 წ.

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნასთან ერთად

სარჩევი

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიშგება	1
მოგება-ზარალის კონსოლიდირებული ანგარიშგება	2
სრული შემოსავლის კონსოლიდირებული ანგარიშგება	3
საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების კონსოლიდირებული ანგარიშგება	4
ფულადი ნაკადების კონსოლიდირებული ანგარიშგება	5

კომპანიის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

1. ძირითადი საქმიანობა	6
2. მომზადების საფუძველი	7
3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა	9
4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები	35
5. ინფორმაცია სეგმენტების შესახებ	44
6. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	48
7. მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	48
8. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	49
9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	50
10. აქტივების გამოყენების უფლება, საიჯარო ვალდებულებები, ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები	71
11. საინვესტიციო ქონება	76
12. გუდვილი	76
13. გადასახადები	78
14. სხვა აქტივები და ვალდებულებები	80
15. კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	81
16. ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	81
17. გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	83
18. პირობითი ვალდებულებები	84
19. საკუთარი კაპიტალი	85
20. წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	87
21. წმინდა საკომისიო შემოსავალი	87
22. ხელფასები და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი და სხვა ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები ⁸⁹	
23. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	90
24. წმინდა არარეგულარული მუხლები	91
25. წილობრივი გადახდები	91
26. რისკის მართვა	94
27. სამართლიანი ღირებულების შეფასება	116
28. ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი	121
29. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები	124
30. კაპიტალის ადეკვატურობა	125
31. ანგარიშგების პერიოდის შემდგომი მოვლენები	127

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

სს „საქართველოს ბანკის“ აქციონერებსა და სამეთვალყურეო საბჭოს

მოსაზრება

ჩავატარეთ სს „საქართველოს ბანკისა“ და მისი შვილობილი კომპანიების (შემდგომში „ჯგუფი“) კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი, რომელიც შედგება ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიშგებისგან 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ასევე აღნიშნული თარიღით დამთავრებული წლის მოგება-ზარალის კონსოლიდირებული ანგარიშგებისგან, სრული შემოსავლის კონსოლიდირებული ანგარიშგებისგან, საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების კონსოლიდირებული ანგარიშგებისგან, ფულადი ნაკადების კონსოლიდირებული ანგარიშგებისგან, და კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნებისგან, მათ შორის მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვისგან.

ჩვენი აზრით, წარმოდგენილი კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, სამართლიანად ასახავს ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ მდგომარეობას 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აგრეთვე მისი საქმიანობის კონსოლიდირებულ ფინანსურ შედეგებსა და კონსოლიდირებული ფულადი სახსრების მოძრაობას ამავე თარიღით დასრულებული წლისთვის, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების („ფასს“) შესაბამისად.

მოსაზრების საფუძველი

აუდიტი წარმართეთ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების („ასს“) შესაბამისად. პასუხისმგებლობა, რომელსაც აღნიშნული სტანდარტები ჩვენთვის ითვალისწინებს, დაწვრილებითაა აღწერილი ჩვენი დასკვნის ნაწილში სახელწოდებით „აუდიტორის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“. ჩვენ ვართ ბანკისგან დამოუკიდებელი ბუღალტერთა ეთიკის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს „პროფესიონალი ბუღალტრების ეთიკის საერთაშორისო კოდექსის“ („დამოუკიდებლობის საერთაშორისო სტანდარტების“ ჩათვლით) (IESBA კოდექსი) შესაბამისად, და შესრულებული გვაქვს IESBA კოდექსით გათვალისწინებული სხვა ეთიკური ვალდებულებებიც. გვჯერა, რომ ჩვენ მიერ მოპოვებული აუდიტორული მტკიცებულებები საკმარისი და შესაფერისია ჩვენი მოსაზრების გამოსათქმელად საჭირო საფუძვლის შესაქმნელად.

აუდიტთან დაკავშირებული ძირითადი საკითხები

აუდიტთან დაკავშირებული ძირითადი საკითხები ის საკითხებია, რომლებიც, ჩვენი პროფესიული განსჯის საფუძველზე, ყველაზე მნიშვნელოვნად მივიჩნიეთ მიმდინარე პერიოდის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის განმავლობაში. ეს საკითხები მთლიანობაში განვიხილეთ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის კონტექსტში და აუდიტზე დაყრდნობით ჩვენი მოსაზრების ჩამოყალიბებისას, შესაბამისად ამ საკითხებზე ცალკე მოსაზრებას არ გამოვხატავთ. ქვემოთ თითოეული საკითხისთვის მოცემული განმარტება იმისა, თუ როგორ განვიხილეთ აღნიშნული საკითხი აუდიტის განმავლობაში, წარმოდგენილია ჩვენივე აუდიტის კონტექსტში.

ჩვენ შევასრულეთ პასუხისმგებლობა, რომელიც დაწვრილებითაა აღწერილი ჩვენი დასკვნის ნაწილში სახელწოდებით „აუდიტორის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“, აღნიშნული საკითხების ჩათვლით. შესაბამისად, ჩვენი აუდიტი მოუცავდა ისეთი პროცედურების ჩატარებასაც, რითაც შევაფასებდით კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების არსებითი უზუსტობების რისკებს, რომლებიც გამოწვეულია თაღლითობით ან შეცდომით. ჩვენი აუდიტის პროცედურების, მათ შორის ქვემოთ მოცემული საკითხების განსახილველად ჩატარებული პროცედურების შედეგები, წარმოადგენს თანდართულ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე ჩვენი აუდიტორული მოსაზრების საფუძველს.

აუდიტთან დაკავშირებული ძირითადი საკითხი	როგორ მივუდევით ამ საკითხს ჩვენი აუდიტის განმავლობაში
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი და ფასს (IFRS) 9-ის „ფინანსური ინსტრუმენტები“ გამოყენება	
ვინაიდან მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი მნიშვნელოვანია ჯგუფის ფინანსური მდგომარეობისთვის და ახლად მიღებული ფასს (IFRS) 9-ის „ფინანსური ინსტრუმენტები“ („ფასს 9“) მიხედვით მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლა კომპლექსურია და განსჯას საჭიროებს, ეს საკითხი აუდიტთან დაკავშირებულ ძირითად საკითხად მივიჩნიეთ. დანაკარგების გამო სესხების გაუფასურება გამოითვლება ერთდროულად კოლექტიური დარეზერვების მოდელითა და დისკონტირებული ფულადი ნაკადების ანალიზის საფუძველზე ინდივიდუალური სასესხო რეზერვის შექმნით, და აგრეთვე რეგრესული საპროგნოზო შეფასებების საფუძველზე.	ჩვენ შევისწავლეთ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დადგენის პროცესი და შევაფასეთ კონტროლის იმ ძირითადი მექანიზმების მოწყობა და ქმედუნარიანობა, რომლებიც მოიცავდა ინდივიდუალური რეზერვის შექმნისთვის სესხების იდენტიფიკაციის, რისკის შესაბამისი დონის მიხედვით მსესხებლების კლასიფიკაციის და გაუფასურების ეტაპების, საკრედიტო მონიტორინგის, მონაცემთა სიზუსტისა და სისრულის კონტროლს. კონტროლის ავტომატიზებული მექანიზმების შემოწმებაში საინფორმაციო ტექნოლოგიების ჩვენი სპეციალისტები ჩაერთეთ. აუდიტის განმავლობაში, ძირითადად, შემდეგი საკითხები გავაანალიზეთ: შევაფასეთ საკრედიტო რისკის მოდელები და დაშვებები, რომლებიც გამოყენებულია დარეზერვების ძირითადი პარამეტრების დადგენისა და თითოეული პორტფელისთვის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალების განსაზღვრისთვის;

აუდიტთან დაკავშირებული ძირითადი საკითხი	როგორ მივუღწეოთ ამ საკითხს ჩვენი აუდიტის განმავლობაში
კოლექტიური და ინდივიდუალური დარეზერვება დამოკიდებულია მთელ რიგ დაშვებასა და განსჯაზე. მაგალითად: ▶ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსათვლელ მოდელში გამოყენებული სააღრიცხვო ინტერპრეტაციები და დაშვებები; ▶ სესხების განაწილება პირველ, მეორე, მესამე სტადიებზე ან შეძენილ ან შექმნილ გაუფასურებულ კატეგორიაზე ფასს 9-ით დადგენილი კრიტერიუმების მიხედვით, COVID-19-ის გავლენის და მასთან დაკავშირებული შედავათების გათვალისწინებით, როგორიცაა გადახდის გადავადება და საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის გამოვლენა; ▶ სხვადასხვა ეკონომიკური სცენარის შედეგის წინასწარ შეფასებაში გამოყენებული ამოსავალი მონაცემები და დაშვებები, მათ შორის COVID-19-ის გავლენის ქვეშ მყოფი სცენარებისა, მათში 2020 წლის 31 დეკემბრის ჩათვლით შესულ ცვლილებებთან ერთად; ▶ მოდელირების შემდგომი კორექტირებების მართებულობა, სისრულე და შეფასება, სხვადასხვა დაშვების ეფექტების ორმაგი ანგარიშის რისკის ჩათვლით; ▶ დეფოლტის ალბათობის, დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების და დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების განსაზღვრა, უზრუნველყოფის საგნის შეფასების ჩათვლით, და ▶ ინდივიდუალურად დადგენილი რეზერვების შეფასება, მომავალში მოსალოდნელი ფულადი ნაკადებისა და უზრუნველყოფის საგნის შეფასების ჩათვლით. ▶ ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნების სიზუსტე და ადეკვატურობა. რეზერვის დადგენისას გამოყენებული განსჯის, მიმდინარე წელს გაზრდილი განუსაზღვრელობისა და მოდელირების სხვადასხვა ხერხის გამო, დაშვებებმა და პროგნოზებმა შეიძლება განაპირობოს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მნიშვნელოვნად განსხვავებული რეზერვი.	• შევავსოთ ხელმძღვანელობის განსჯა, რომელსაც იგი ეყრდნობა საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის ინდივიდუალურად და კოლექტიურად დადგენისას, რაოდენობრივ და ხარისხობრივ კრიტერიუმებზე დაყრდნობით; • შევამოწმეთ სესხების გადანაწილება გაუფასურების შესაბამის ეტაპებზე წინასწარ დადგენილი კრიტერიუმების მიხედვით; • შევამოწმეთ პროგნოზირებული სამომავლო ფულადი ნაკადები, უზრუნველყოფის საგნიდან მიღებული ფულადი ნაკადების ჩათვლით, რომლებიც უკავშირდება მომხმარებლებზე გაცემულ მნიშვნელოვნად გაუფასურებულ სესხებსა და ავანსებს; • მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლაზე COVID-19-ის პანდემიის გამო არსებული ეკონომიკური სიტუაციის ეფექტის შეფასებასთან დაკავშირებით ხელმძღვანელობის განსჯის შეფასება. ჩვენს აუდიტის პროცედურებში შედიოდა ჯგუფის მიერ შემუშავებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მეთოდოლოგიის შეფასება, რომლითაც იგი ქმნის რეზერვებს მომხმარებლებზე გაცემული სესხებისა და ავანსებისთვის. ჩვენ შევავსეთ, რამდენად მართებულია ხელმძღვანელობის მიერ შერჩეული საკრედიტო რისკის ფაქტორები და ნორმები იმის დასადაგენად, ხომ არ მომხდარა საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა - ინდივიდუალურად ან კოლექტიურად. შემთხვევითობის პრინციპით შერჩეული სესხები ინდივიდუალურად შევავსეთ, რათა დაგვედგინა შესაფერის სტადიაზე იყვნენ თუ არა განაწილებულები, საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის ან დეფოლტის პოტენციური მაჩვენებლების გათვალისწინებით და ასევე შევავსეთ სტადიებს შორის გადატანის საფუძველი. შევავსეთ საანგარიშგებო თარიღისთვის ხელმძღვანელობის მიერ შერჩეული კრიტერიუმების გამოყენების თანმიმდევრულობა და შევავსეთ მეთოდოლოგიაში შესული ცვლილებების მართებულობა.

აუდიტთან დაკავშირებული ძირითადი საკითხი	როგორ მივუდევით ამ საკითხს ჩვენი აუდიტის განმავლობაში
მომხმარებლებზე გაცემული სესხების გაუფასურების შესახებ ინფორმაცია შესულია კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგებისთვის დართულ მე-9 შენიშვნაში „მომხმარებლებზე გაცემული სესხები“ და 22-ე შენიშვნაში „რისკის მართვა“.	კოლექტიურად შეფასებული რეზერვის შესამოწმებლად, მოდელირების ჩვენი შიდა სპეციალისტების მხარდაჭერით შევასეთ საბაზისო სტატისტიკური მოდელები, მთავარი ამოსავალი მონაცემები და გამოყენებული დაშვებები და ასევე შევასეთ საპროგნოზო ინფორმაციის ჩართვა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გაანგარიშებაში. ჩვენ შევასეთ მოდელირების შემდგომი კორექტირებები, რომლებიც გამოყენებულია COVID-19-ის გამო მოდელის არაეფექტურობაზე რეაგირების მიზნით და რისკის შემთხვევის გამო მოდელირებული შედეგის ზრდა. მოდელირების ჩვენი სპეციალისტების დახმარებით, ჩვენ შევასეთ ამ განსჯის სისრულე და მართებულობა გამოყენებული განსჯისა და მეთოდოლოგიის გაანალიზებით. შემთხვევითობის პრინციპით შევარჩიეთ საკრედიტო რისკით მნიშვნელოვნად გაუფასურებული კორპორაციული კრედიტები და საფუძვლიანად შევამოწმეთ სამომავლო ფულადი ნაკადების შესახებ დაშვებები, უზრუნველყოფის საგნის ღირებულებისა და მოსალოდნელი შედეგების დადგომის ალბათობების ჩათვლით. ყურადღება გავამახვილეთ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლაზე იმ მსესხებლების შემთხვევაში, რომლებიც ყველაზე მეტად დააზარალა COVID-19-ის პანდემიით გამოწვეულმა ეკონომიკურმა კრიზისმა. შევაფასეთ მომხმარებლებზე გაცემული სესხების გაუფასურების შესახებ განმარტებითი შენიშვნების საკმარისობა და მართებულობა.
საინვესტიციო ქონების შეფასება	
ჯგუფი საინვესტიციო უძრავი ქონებისთვის სამართლიანი ღირებულების მოდელს იყენებს. ჯგუფმა საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულების დასადგენად პროფესიონალი შემფასებელი დაიქირავა. უძრავი ქონების შეფასებას ახასიათებს გაურკვევლობა და ეყრდნობა ვარაუდებს.	ჯგუფის უძრავი ქონების ობიექტების შესაფასებლად, რომლებიც შემთხვევითობის პრინციპით შევარჩიეთ, შეფასების ანალიზში ჩავრთეთ ჩვენი შიდა უძრავი ქონების შეფასების სპეციალისტები. სპეციალისტებმა ასევე შეაფასეს ჯგუფის მიერ დაქირავებული გარე შემფასებლების კომპეტენტურობა და ობიექტურობა, გაანალიზეს გამოყენებული მეთოდები და დაშვებები და შეამოწმეს შემფასებლების მიერ წარმოდგენილი მონაცემები.

აუდიტთან დაკავშირებული ძირითადი საკითხი	როგორ მივუდევით ამ საკითხს ჩვენი აუდიტის განმავლობაში
ამასთან, ჯგუფის უძრავი ქონება ძირითადად საქართველოში მდებარეობს, სადაც მეორადი ბაზარი შედარებით არალიკვიდურია, რის გამოც იზრდება ამ შეფასებებში განსჯის გამოყენების აუცილებლობა. ეს შეფასებები, მათი დიდი მნიშვნელობისა და სუბიექტური ხასიათის გამო აუდიტთან დაკავშირებული ძირითადი საკითხია. 2020 წელს COVID-19-ს პანდემიის გამო არსებული ეკონომიკური ვითარების გაუარესებისა და ბიზნესაქმიანობის შემდგომი დაღმასვლის შედეგად გაიზარდა უძრავი ქონების აქტივების სამართლიანი ღირებულების შეფასებასთან დაკავშირებული გაურკვევლობა, მათ შორის ისეთი ძირითადი დაშვებების განუსაზღვრელობა, როგორიცაა მომავალი საიჯარო შემოსავალი და შენობის დატვირთვის მაჩვენებელი. აქტიური ბაზრის არარსებობაც ართულებს სათანადო სამართლიანი ღირებულებების დადგენას. საინვესტიციო ქონების შეფასების შესახებ ინფორმაცია ასახულია კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე დართულ მე-3 შენიშვნაში „მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა“, მე-11 შენიშვნაში „საინვესტიციო ქონება“ და 28-ე შენიშვნაში „სამართლიანი ღირებულების შეფასება“.	ყურადღება გავამახვილეთ ხელმძღვანელობის განსჯაზე, რომელიც ეხებოდა არსებული ეკონომიკური ვითარების გაუარესების გავლენას უძრავი ქონების შეფასებაზე. განვიხილეთ, რამდენადაა აღიარებული შეფასების შედეგები და ჯგუფის განმარტებები საინვესტიციო ქონების შეფასებასთან დაკავშირებით.

სხვა ინფორმაცია ასახულია ჯგუფის 2020 წლის წლიურ ანგარიშში.

სხვა ინფორმაცია გულისხმობს წლიურ ანგარიშში ასახულ ინფორმაციას, გარდა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგებისა და მასზე გაცემული აუდიტორის დასკვნისა. სხვა ინფორმაციაზე პასუხისმგებელია ხელმძღვანელობა. წლიური ანგარიშში ჩვენთვის ხელმისაწვდომი სავარაუდოდ გახდება წინამდებარე აუდიტორის დასკვნის თარიღის შემდეგ. კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე გამოხატული ჩვენი მოსაზრება არ მოიცავს სხვა ინფორმაციას და მასთან დაკავშირებით ჩვენ არ გამოვთქვამთ რწმუნებას რამე ფორმით. კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან დაკავშირებით ჩვენი პასუხისმგებლობაა წავიკითხოთ ზემოაღნიშნული სხვა ინფორმაცია, როდესაც ის ჩვენთვის ხელმისაწვდომი გახდება, და განვიხილოთ, არის თუ არა სხვა ინფორმაცია არსებითად შეუსაბამო კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებასთან ან აუდიტის განმავლობაში ჩვენ მიერ მიღებულ ცოდნასთან, ან თუ შეიცავს სხვა არსებით უზუსტობას.

ხელმძღვანელობისა და აუდიტის კომიტეტის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია ამ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და სამართლიან წარდგენაზე ფასს-ის შესაბამისად, ასევე შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს ისეთი კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას, ხელმძღვანელობის პასუხისმგებლობაა შეაფასოს, აქვს თუ არა ჯგუფს უნარი, საქმიანობა გააგრძელოს, როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ, კონკრეტული შემთხვევიდან გამომდინარე, განაცხადოს ფუნქციონირებად საწარმოსთან დაკავშირებული საკითხები და აღრიცხვისას გამოიყენოს ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვება, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც ხელმძღვანელობას განზრახული აქვს ჯგუფის ლიკვიდაცია ან საქმიანობის შეწყვეტა, ან თუ მას არ აქვს რეალური არჩევანი ასე რომ არ მოიქცეს.

აუდიტის კომიტეტი პასუხისმგებელია ჯგუფის ფინანსური ანგარიშგების პროცესის ზედამხედველობაზე.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენი მიზანია გონივრული რწმუნების მოპოვება იმაზე, კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მთლიანობაში თავისუფალია თუ არა თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობისგან და აუდიტორის დასკვნის გამოცემა, რომელიც ჩვენს მოსაზრებას შეიცავს. გონივრული რწმუნება არის მაღალი დონის რწმუნება, მაგრამ არა გარანტია იმისა, რომ ასს-ის შესაბამისად ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის გამოავლენს არსებით უზუსტობას, ასეთის არსებობის შემთხვევაში. უზუსტობები შეიძლება გამოწვეული იყოს თაღლითობით ან შეცდომით და არსებითად მიიჩნევა მამინ, თუ არსებობს გონივრული მოლოდინი იმისა, რომ ცალ-ცალკე ან ერთობლივად გავლენას იქონიებენ მომხმარებლების მიერ წინამდებარე კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე დაყრდნობით მიღებულ ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე.

ასს-ის მიხედვით აუდიტის ჩატარების პროცესში ჩვენ მივმართავთ პროფესიულ განსჯას და ვინარჩუნებთ პროფესიულ სკეპტიციზმს. ასევე:

- ▶ გამოვავლენთ და ვაფასებთ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობის რისკებს, ვგეგმავთ და ვატარებთ აუდიტორულ პროცედურებს ამ რისკებზე რეაგირების მიზნით და მოვიპოვებთ აუდიტორულ მტკიცებულებას, რომელიც საკმარისი და შესაფერისია აუდიტორული მოსაზრების გამოთქმისთვის საფუძვლის შესაქმნელად. არსებითი უზუსტობის რისკი, რომელიც გამოწვეულია თაღლითობით, უფრო მაღალია, ვიდრე შეცდომით გამოწვეული რისკი, რადგან თაღლითობა შეიძლება მოიცავდეს საიდუმლო მორიგებას, გაყალბებას, ინფორმაციის განზრახ გამოტოვებას, არასწორი ინფორმაციის წარდგენას ან შიდა კონტროლის უგულებელყოფას.

- ▶ შვეიცარული აუდიტისთვის მნიშვნელოვან შიდა კონტროლს, რათა დავგეგმოთ მოცემული კონკრეტული გარემოებების შესაფერისი აუდიტორული პროცედურები და არა იმ მიზნით, რომ მოსაზრება გამოვთქვათ ჯგუფის შიდა კონტროლის ეფექტიანობაზე.
- ▶ ვაფასებთ ხელმძღვანელობის მიერ გამოყენებული სააღრიცხვო პოლიტიკის, ასევე მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებების და შესაბამისი განმარტებითი შენიშვნების მართებულობას.
- ▶ გამოგვაქვს დასკვნა იმის შესახებ, თუ რამდენად მიზანშეწონილია ხელმძღვანელობის მიერ ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვების საფუძველზე აღრიცხვის გამოყენება და, მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებზე დაყრდნობით ვასკვნით, არსებობს თუ არა ისეთი მოვლენებთან ან პირობებთან დაკავშირებული არსებითი გაურკვევლობა, რაც შეიძლება სერიოზული ექვსის საფუძველი გახდეს იმასთან დაკავშირებით, შეძლებს თუ არა ჯგუფი ფუნქციონირებად საწარმოდ დარჩენას. თუ დავასკვნით, რომ არსებითი განუსაზღვრელობა არსებობს, ვალდებულები ვართ, აუდიტორის დასკვნაში ყურადღება გავამახვილოთ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შესაბამისი განმარტებითი შენიშვნებზე, ან, თუ განმარტებითი შენიშვნები არ არის საკმარისი, მოვახდინოთ ჩვენი მოსაზრების მოდიფიცირება. ჩვენი დასკვნები ეყრდნობა აუდიტორის დასკვნის თარიღამდე მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებას. ამის მიუხედავად, სამომავლო მოვლენებმა ან პირობებმა შეიძლება გამოიწვიოს ჯგუფის, როგორც ფუნქციონირებადი საწარმოს ფუნქციონირების შეწყვეტა.
- ▶ მთლიანობაში ვაფასებთ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების წარდგენას, სტრუქტურასა და შინაარსს, განმარტებითი შენიშვნების ჩათვლით, და აგრეთვე იმას, თუ ასახავს კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება შესაბამისი გარიგებებს და მოვლენებს ისე, რომ უზრუნველყოფდეს სამართლიან წარდგენას.
- ▶ მოვიპოვეთ საკმარის და შესაფერის აუდიტორულ მტკიცებულებას ჯგუფის ფარგლებში არსებული საწარმოებისა თუ ბიზნესოპერაციების ფინანსურ ინფორმაციასთან დაკავშირებით, რომ გამოვთქვათ მოსაზრება კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე. ჩვენ პასუხს ვაგებთ ჯგუფის აუდიტის წარმართვაზე, ზედამხედველობასა და შედეგებზე. ჩვენ უშუალოდ ვართ პასუხისმგებელი აუდიტორულ მოსაზრებაზე.

აუდიტის კომიტეტს, სხვა საკითხებთან ერთად, ვატყობინებთ აუდიტის მასშტაბს და ვადებს, აგრეთვე აუდიტორული შემოწმების მნიშვნელოვან შედეგებს, მათ შორის შიდა კონტროლის მნიშვნელოვან ნაკლოვანებებს, რომლებსაც აუდიტის პროცესში გამოვავლენთ.

ამასთანავე, აუდიტის კომიტეტს წარვუდგენთ წერილობით განცხადებას, რომ ვაკმაყოფილებთ სათანადო ეთიკურ მოთხოვნებს დამოუკიდებლობასთან დაკავშირებით და ვატყობინებთ ყოველგვარი ურთიერთობისა და სხვა საკითხების შესახებ, რომლებიც გონივრულობის ფარგლებში შეიძლება ექვს იწვევდეს ჩვენი დამოუკიდებლობის შესახებ, და, თუ შესაძლებელია, წარმოვადგენთ საფრთხეების აღმოფხვრისთვის ან რისკის შემცირებისთვის მიღებულ ზომებს.

აუდიტის კომიტეტისთვის წარდგენილ საკითხებს შორის განვსაზღვრავთ იმ საკითხებს, რომლებიც ყველაზე მნიშვნელოვნად მივიჩნიეთ მიმდინარე პერიოდის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის განმავლობაში და, შესაბამისად, სწორედ ისინი წარმოადგენს აუდიტთან დაკავშირებულ ძირითად საკითხებს. აღნიშნულ საკითხებს აღვწერთ აუდიტორის დასკვნაში, თუ კანონით ან ნორმატიული აქტით არ არის აკრძალული საკითხის საჯაროობა, ან თუ, უკიდურესად იშვიათ შემთხვევებში, გადავწყვეტთ, რომ საკითხი არ უნდა აისახოს ჩვენს დასკვნაში, რადგან გონივრულობის ფარგლებში მოსალოდნელია, რომ ამით გამოწვეულმა უარყოფითმა შედეგებმა გადაწონოს ამ ინფორმაციის მიმართ საზოგადოებრივი ინტერესის სარგებელი.

წინამდებარე დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა ეყრდნობა აუდიტს, რომლის პარტნიორიც არის ოლეგ იუშენკოვი.

ოლეგ იუშენკოვი

შპს „იუაის“ სახელით

თბილისი, საქართველო

2021 წლის 16 აპრილი

აუდიტის კომიტეტისთვის წარდგენილ საკითხებს შორის განვსაზღვრავთ იმ საკითხებს, რომლებიც ყველაზე მნიშვნელოვნად მივიჩნიეთ მიმდინარე პერიოდის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის განმავლობაში და, შესაბამისად, სწორედ ისინი წარმოადგენს აუდიტთან დაკავშირებულ ძირითად საკითხებს. აღნიშნულ საკითხებს აღვწერთ აუდიტორის დასკვნაში, თუ კანონით ან ნორმატიული აქტით არ არის აკრძალული საკითხის საჯაროობა, ან თუ, უკიდურესად იშვიათ შემთხვევებში, გადავწყვეტთ, რომ საკითხი არ უნდა აისახოს ჩვენს დასკვნაში, რადგან გონივრულობის ფარგლებში მოსალოდნელია, რომ ამით გამოწვეულმა უარყოფითმა შედეგებმა გადაწონოს ამ ინფორმაციის მიმართ საზოგადოებრივი ინტერესის სარგებელი.

წინამდებარე დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა ეყრდნობა აუდიტს, რომლის პარტნიორიც არის ოლეგ იუშენკოვი.

ოლეგ იუშენკოვი

შპს „იუაის“ სახელით

თბილისი, საქართველო

2021 წლის 16 აპრილი

ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიშგება

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

(ათას ლარში)

	შენიშ. კნები	2020	2019	2018
აქტივები				
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	6	1,983,188	2,159,205	1,220,524
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	7	2,007,581	1,613,674	1,305,191
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	8	2,513,472	1,761,023	1,932,553
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ ოჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	9	14,003,526	11,766,754	9,229,320
დებიტორული დავალიანება და სხვა სესხები		1,501	2,585	19,702
გადახდილი ავანსები		43,638	51,117	50,068
სასაქონლო-მატერიალური მარაგები		5,995	5,983	8,787
გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივები	10	82,804	95,990	-
საინვესტიციო ქონება	11	234,835	228,666	155,183
ძირითადი საშუალებები	10	346,867	339,726	312,017
გუდვილი	12	33,453	33,453	33,453
არამატერიალური აქტივები	10	110,361	95,471	76,569
მოგების გადასახადის აქტივები	13	22,033	282	19,357
სხვა აქტივები	14	316,404	133,010	118,455
გასაყიდად გამოიწვლილი აქტივები		62,648	36,284	42,408
სულ აქტივები		21,768,306	18,323,223	14,523,587
ვალდებულებები				
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	15	14,052,479	10,136,695	8,196,551
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	16	3,124,939	3,684,921	2,749,348
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	17	1,567,558	2,140,781	1,711,032
საიჯარო ვალდებულებები	10	95,201	94,518	-
დარიცხვები და გადავადებული შემოსავალი		51,408	50,064	44,730
მოგების გადასახადის ვალდებულებები	13	62,434	37,918	28,833
სხვა ვალდებულებები	14	325,987	100,929	62,065
სულ ვალდებულებები		19,280,006	16,245,826	12,792,559
კაპიტალი	19			
სააქციო კაპიტალი		27,994	27,994	27,994
დამატებით შეტანილი კაპიტალი		216,974	183,875	174,011
გამოსყიდული აქციები		(10)	(10)	(9)
სხვა რეზერვები		47,997	(30,874)	11,048
გაუნაწილებელი მოგება		2,195,345	1,896,412	1,517,984
სულ კაპიტალი		2,488,300	2,077,397	1,731,028
სულ ვალდებულებები და კაპიტალი		21,768,306	18,323,223	14,523,587

ხელმოწერილია და ნებადართულია გამოსაცემად დირექტორთა საბჭოსა და სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ:

არჩილ გაჩეჩილაძე

გენერალური დირექტორი

სულხან გვალია

ფინანსური დირექტორი

ნილ ჯანინი

სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე

16 აპრილი, 2021 წ.

6 - 127 გვერდებზე წარმოდგენილი განმარტებითი შენიშვნები წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიშგება

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

(ათას ლარში)

	შენიშ- ვნები	2020	2019	2018
აქტივები				
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	6	1,983,188	2,159,205	1,220,524
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	7	2,007,581	1,613,674	1,305,191
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	8	2,513,472	1,761,023	1,932,553
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	9	14,003,526	11,766,754	9,229,320
დებიტორული დავალიანება და სხვა სესხები		1,501	2,585	19,702
გადახდილი ავანსები		43,638	51,117	50,068
სასაქონლო-მატერიალური მარაგები		5,995	5,983	8,787
აქტივების გამოყენების უფლება	10	82,804	95,990	-
საინვესტიციო ქონება	11	234,835	228,666	155,183
ძირითადი საშუალებები	10	346,867	339,726	312,017
გუდვილი	12	33,453	33,453	33,453
არამატერიალური აქტივები	10	110,361	95,471	76,569
მოგების გადასახადის აქტივები	13	22,033	282	19,357
სხვა აქტივები	14	316,404	133,010	118,455
გასაყიდად გამიზნული აქტივები		62,648	36,284	42,408
სულ აქტივები		21,768,306	18,323,223	14,523,587
ვალდებულებები				
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	15	14,052,479	10,136,695	8,196,551
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	16	3,124,939	3,684,921	2,749,348
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	17	1,567,558	2,140,781	1,711,032
საიჯარო ვალდებულებები	10	95,201	94,518	-
დარიცხვები და გადავადებული შემოსავალი		51,408	50,064	44,730
მოგების გადასახადის ვალდებულებები	13	62,434	37,918	28,833
სხვა ვალდებულებები	14	325,987	100,929	62,065
სულ ვალდებულებები		19,280,006	16,245,826	12,792,559
კაპიტალი	19			
სააქციო კაპიტალი		27,994	27,994	27,994
დამატებით შეტანილი კაპიტალი		216,974	183,875	174,011
გამოსყიდული აქციები		(10)	(10)	(9)
სხვა რეზერვები		47,997	(30,874)	11,048
გაუნაწილებელი მოგება		2,195,345	1,896,412	1,517,984
სულ კაპიტალი		2,488,300	2,077,397	1,731,028
სულ ვალდებულებები და კაპიტალი		21,768,306	18,323,223	14,523,587

ხელმოწერილია და ნებადართულია გამოსაცემად დირექტორთა საბჭოსა და სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ:

არჩილ გაჩეჩილაძე

გენერალური დირექტორი

სულხან გვალია

ფინანსური დირექტორი

ნილ ჯანინი

სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე

16 აპრილი, 2021 წ.

6 - 127 გვერდებზე წარმოდგენილი განმარტებითი შენიშვნები წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

მოგება-ზარალის კონსოლიდირებული ანგარიშგება

2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის

(ათას ლარში)

	შენიშ- ვნები	2020	2019	2018
ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით გამოთვლილი საპროცენტო შემოსავალი		1,539,643	1,388,391	1,289,431
სხვა საპროცენტო შემოსავალი		32,067	25,610	17,947
საპროცენტო შემოსავალი		1,571,710	1,414,001	1,307,378
საპროცენტო ხარჯი		(795,299)	(622,130)	(569,879)
ანაზრის დაზღვევის საკომისიო		(11,415)	(8,298)	(5,955)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	20	764,996	783,573	731,544
მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო		269,640	278,251	223,320
საკომისიო ხარჯი		(133,401)	(125,969)	(93,796)
წმინდა საკომისიო ხარჯი	21	136,239	152,282	129,524
წმინდა სავალუტო შემოსულობა		98,938	118,590	125,660
სხვა წმინდა შემოსავალი		43,206	17,728	4,986
საოპერაციო შემოსავალი		1,043,379	1,072,173	991,714
ხელფასები და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი	22	(216,657)	(223,657)	(202,225)
ადმინისტრაციული ხარჯები	22	(94,959)	(97,659)	(108,147)
ცვეთა, ამორტიზაცია და გაუფასურება	10	(75,934)	(73,275)	(42,413)
სხვა საოპერაციო ხარჯები		(4,437)	(3,984)	(3,756)
საოპერაციო ხარჯები		(391,987)	(398,575)	(356,541)
მოგება მეკავშირე საწარმოებიდან		782	789	1,339
საოპერაციო შემოსავალი რისკის ხარჯამდე		652,174	674,387	636,512
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი კლიენტებზე გაცემულ სესხებზე	23	(239,341)	(87,734)	(140,192)
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებულ მოთხოვნებზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	23	(8,025)	(885)	(164)
სხვა მოსალოდნელი საკრედიტო (ზარალი) / ზარალის აღდგენა	23	(22,661)	347	(2,245)
სხვა აქტივების გაუფასურების რეზერვის ხარჯი და ანარიცხები		(13,458)	(12,180)	(17,738)
რისკის ხარჯი		(283,485)	(100,452)	(160,339)
წმინდა საოპერაციო შემოსავალი არარეგულარულ მუხლებამდე		368,689	573,935	476,173
წმინდა არარეგულარული მუხლები	24	(41,416)	(4,591)	(76,066)
მოგება მოგების გადასახადის ხარჯამდე		327,273	569,344	400,107
მოგების გადასახადის ხარჯი	13	(20,775)	(56,457)	(56,579)
წლის მოგება		306,498	512,887	343,528
საბაზისო და განზავებული შემოსავალი ერთ აქციაზე	19	10.9527	18.3280	12.3452

6 - 127 გვერდებზე წარმოდგენილი განმარტებითი შენიშვნები წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

სს „საქართველოს ბანკი“ და შვილობილი კომპანიები კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება
 სრული შემოსავლის კონსოლიდირებული ანგარიშგება
 2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის
 (ათას ლარში)

	შენიშ- ვნები	2020	2019	2018
წლის მოგება		306,498	512,887	343,528
სხვა სრული შემოსავალი (ზარალი)				
<i>სხვა სრული შემოსავალი (ზარალი), რომლის რეკლასიფიცირებაც ხდება მომდევნო პერიოდების მოგებაში ან ზარალში:</i>				
– წმინდა ცვლილება სავალო ინსტრუმენტებში განხორციელებული ინვესტიციების სამართლიან ღირებულებაში, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	8	78,490	(41,452)	2,199
– რეალიზებული (შემოსულობა) ზარალი ფინანსურ აქტივებზე, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით		(2,854)	(5,473)	1,023
– ცვლილება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვში, იმ სავალო ინსტრუმენტებში განხორციელებულ ინვესტიციებზე, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით		(104)	(129)	238
– საკუთრო სხვაობებიდან მიღებული შემოსულობა (ზარალი)		(3,708)	9,927	(4,825)
– მოგების გადასახადით დაბეგვრის გავლენა	13	-	-	(265)
წმინდა სხვა სრული შემოსავალი (ზარალი), რომლის რეკლასიფიცირებაც ხდება მომდევნო პერიოდების მოგებაში ან ზარალში		71,824	(37,127)	(1,630)
<i>სხვა სრული ზარალი, რომლის რეკლასიფიცირებაც არ ხდება მომდევნო პერიოდების მოგებაში ან ზარალში:</i>				
– საინვესტიციო ქონებაში რეკლასიფიცირებული ძირითადი საშუალებების გადაფასება		-	-	1,043
– წმინდა ზარალი წილობრივ ინსტრუმენტებში განხორციელებულ ინვესტიციებზე, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით		(518)	(54)	(2,525)
წმინდა სხვა სრული ზარალი, რომლის რეკლასიფიცირებაც არ ხდება მომდევნო პერიოდების მოგებაში ან ზარალში		(518)	(54)	(1,482)
წლის სხვა სრული შემოსავალი (ზარალი), გადასახადის შემდეგ		71,306	(37,181)	(3,112)
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი		377,804	475,706	340,416

საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების კონსოლიდირებული ანგარიშგება

2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის

(ათას ლარში)

	სააქციო კაპიტალი	დამატებითი შეტანილი კაპიტალი	გამოსყიდული აქციები	სხვა რეზერვები	გაუნაწილებელი მოგება	სულ კაპიტალი
2017 წლის 31 დეკემბერი	27,821	141,154	(9)	10,212	1,302,741	1,481,919
ფასს (IFRS) 9-ის მიღება	-	-	-	3,268	(7,605)	(4,337)
2018 წლის 1 იანვარი	27,821	141,154	(9)	13,480	1,295,136	1,477,582
წლის მოგება	-	-	-	-	343,528	343,528
წლის სხვა სრული ზარალი	-	-	-	(717)	(2,395)	(3,112)
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი	-	-	-	(717)	341,133	340,416
ძირითადი საშუალებების გადაფასების რეზერვის გადატანა, გადასახადების გამოკლებით	-	-	-	(4,240)	4,240	-
საკუთარი კაპიტალის ზრდა წილობრივი გადახდების შედეგად	-	82,483	-	-	-	82,483
ბანკის აქციონერებზე გაცემული დივიდენდები (მე-19მენიშვნა)	-	-	-	-	(120,000)	(120,000)
წილობრივი ინსტრუმენტებში ინვესტიციების გაყიდვა, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრული შემოსავალში ასახვით, „ჯორჯია კაპიტალის“ აქციები	-	-	-	2,525	(2,525)	-
თანამშრომლებისთვის საინვესტიციო საქმიანობის აქციების გადაცემა, გამოყოფის შედეგად	-	2,649	-	-	-	2,649
სააქციო კაპიტალის გამოშვება (მე-19მენიშვნა)	173	13,145	-	-	-	13,318
შენატანები წილობრივი ინსტრუმენტებით გადახდის გეგმის ფარგლებში (25-ე მენიშვნა)	-	(65,420)	-	-	-	(65,420)
2018 წლის 31 დეკემბერი	27,994	174,011	(9)	11,048	1,517,984	1,731,028
წლის მოგება	-	-	-	-	512,887	512,887
წლის სხვა სრული ზარალი	-	-	-	(41,922)	4,741	(37,184)
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი	-	-	-	(41,922)	517,628	475,706
საკუთარი კაპიტალის ზრდა წილობრივი გადახდების შედეგად	-	61,272	-	-	-	61,272
საკუთარი აქციების გამოსყიდვა	-	(106)	-	(1)	-	(107)
ბანკის აქციონერებზე გაცემული დივიდენდები (მე-19მენიშვნა)	-	-	-	-	(139,200)	(139,200)
შენატანები წილობრივი ინსტრუმენტებით გადახდის გეგმის ფარგლებში (25-ე მენიშვნა)	-	(51,302)	-	-	-	(51,302)
2019 წლის 31 დეკემბერი	27,994	183,875	(10)	(30,874)	1,896,412	2,077,397
წლის მოგება	-	-	-	-	306,498	306,498
წლის სხვა სრული შემოსავალი	-	-	-	78,871	(7,565)	71,306
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი	-	-	-	78,871	298,933	377,804
საკუთარი კაპიტალის ზრდა წილობრივი გადახდების შედეგად	-	54,361	-	-	-	54,361
შენატანები წილობრივი ინსტრუმენტებით გადახდის გეგმის ფარგლებში (25-ე მენიშვნა)	-	(21,262)	-	-	-	(21,262)
2020 წლის 31 დეკემბერი	27,994	216,974	(10)	47,997	2,195,345	2,488,300

6 - 127 გვერდებზე წარმოდგენილი განმარტებითი შენიშვნები წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

ფულადი ნაკადების კონსოლიდირებული ანგარიშგება

2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის

(ათას ლარში)

	შენიშ- ვნები	2020	2019	2018
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები				
მიღებული პროცენტი		1,431,082	1,384,282	1,286,400
გადახდილი პროცენტი		(797,265)	(613,347)	(571,907)
მიღებული საკომისიო		281,056	255,032	247,785
გადახდილი საკომისიო		(133,401)	(125,969)	(93,796)
წმინდა რეალიზებული შემოსულობა უცხოური ვალუტებიდან		98,498	100,554	92,651
მომხმარებლებზე გაცემული ჩამოწერილი სესხების ამოღება	9	44,472	35,524	35,306
წარმოებული ინსტრუმენტებიდან მიღებული (წარმოებულ ინსტრუმენტებში გადახდილი) ფულადი სახსრები		1,601	(11,814)	-
სხვა მიღებული შემოსავალი		5,902	1,993	23,731
გადახდილი ხელფასები და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი		(162,296)	(166,867)	(152,189)
გადახდილი ზოგადი, ადმინისტრაციული და საოპერაციო ხარჯები		(93,027)	(77,334)	(111,379)
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები, საბრუნავ კაპიტალში საოპერაციო აქტივებსა და ვალდებულებებში ცვლილებებამდე		676,622	782,054	756,602
<i>საოპერაციო აქტივების წმინდა ზრდა (კლება):</i>				
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ		(143,914)	(193,008)	(50,741)
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები		(1,291,444)	(2,139,802)	(1,744,165)
ავანსები და სხვა აქტივები		(3,216)	10,198	(90,749)
<i>საოპერაციო ვალდებულებების წმინდა ზრდა (კლება):</i>				
ვალდებულებები საკრედიტო ინსტიტუტების წინაშე		(773,597)	834,394	(469,057)
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები		(205,171)	45,198	943,026
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები		2,836,175	1,431,541	902,776
სხვა ვალდებულებები		(27,448)	22,825	5,704
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი ნაკადები, მოგების გადასახადის გადახდამდე		1,068,007	793,400	253,396
გადახდილი მოგების გადასახადი		(18,010)	(28,297)	(64,508)
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი ნაკადები		1,049,997	765,103	188,888
საინვესტიციო საქმიანობაში (გამოყენებული) მიღებული ფულადი ნაკადები				
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების წმინდა (შემცნა) გაყიდვა		(667,378)	121,209	(311,752)
შემოსულობა საინვესტიციო ქონებისა და გასაყიდად გამიზნული აქტივების გაყიდვიდან		75,388	64,665	85,143
შემოსავალი ძირითადი საშუალებებისა და არამატერიალური აქტივების გაყიდვიდან		549	5,315	1,638
ძირითადი საშუალებებისა და არამატერიალური აქტივების შესყიდვა		(95,089)	(107,067)	(81,479)
მიღებული დივიდენდები		632	210	-
საინვესტიციო საქმიანობაში (გამოყენებული) მიღებული წმინდა ფულადი ნაკადები		(685,898)	84,332	(306,450)
ფინანსურ საქმიანობაში (გამოყენებული) მიღებული ფულადი ნაკადები				
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდების უკან გამოსყიდვა		(120,549)	-	-
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდების ძირითადი დაფარვა		(440,410)	-	-
შემოსულობა დამატებითი პირველადი კაპიტალის სავალო ინსტრუმენტების გამოშვებიდან		-	268,160	-
საიჯარო ვალდებულებების ძირითადი ნაწილის დასაფარად გადახდილი ფულადი სახსრები		(11,525)	(8,205)	-
გადახდილი დივიდენდები		(33)	(138,926)	(119,760)
შენატანები წილობრივი ინსტრუმენტებით გადახდის გეგმის ფარგლებში (25-ე შენიშვნა)		(21,262)	(51,302)	(65,420)
საკუთარი აქციების გამოსყიდვა		-	(107)	-
სააქციო კაპიტალის გამოშვება (შე-19 შენიშვნა)		-	-	13,318
ფინანსურ საქმიანობაში (გამოყენებული) მიღებული წმინდა ფულადი ნაკადები		(593,779)	69,620	(171,862)
სავალუტო კურსის ცვლილების გავლენა ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე		53,601	19,633	8,374
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გავლენა ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე		62	(7)	(80)
ფულადი სახსრებისა და მათი ეკვივალენტების წმინდა (შემცირება) ზრდა		(176,017)	938,681	(281,130)
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, წლის დასაწყისში	6	2,159,205	1,220,524	1,501,654
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, წლის ბოლოს	6	1,983,188	2,159,205	1,220,524

6 - 127 გვერდებზე წარმოდგენილი განმარტებითი შენიშვნები წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

(ათას ლარში)

1. ძირითადი საქმიანობა

სს „საქართველოს ბანკი“ (შემდგომში „ბანკი“) 1994 წლის 21 ოქტომბერს დაარსდა როგორც სააქციო საზოგადოება („სს“) საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად. ბანკი საქმიანობას ახორციელებს საქართველოს ეროვნული ბანკის („სეზ“ ან „საქართველოს ცენტრალური ბანკი“) მიერ 1994 წლის 15 დეკემბერს გაცემული ზოგადი საბანკო ლიცენზიის საფუძველზე.

ბანკი იღებს ანაბრებს მოსახლეობისგან, გაცემს სესხებს, ახორციელებს ფულად გადარიცხვებს საქართველოში და საზღვარგარეთ და აწარმოებს ვალუტის გაცვლით ოპერაციებს. ბანკის სათავო ოფისი მდებარეობს თბილისში, საქართველოში. 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საქართველოს ყველა დიდ ქალაქში ბანკის 211 ფილიალი მოქმედებს (2019 წლის 31 დეკემბერი: 272, 2018 წლის 31 დეკემბერი: 276). ბანკის იურიდიული მისამართია: საქართველო, თბილისი 0160, გაგარინის ქ. 29. ბანკის საიდენტიფიკაციო ნომერია 204378869.

2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საჯარო სააქციო საზოგადოება „ბიჯეო ჯგუფი“ („საჯარო სააქციო საზოგადოება „ბიჯეო“, ყოფილი საჯარო სააქციო საზოგადოება „საქართველოს ბანკის ჰოლდინგი“) იყო ინგლისსა და უელსში დაფუძნებული საჯარო სააქციო საზოგადოება და წარმოადგენდა ბანკის საბოლოო მშობელ კომპანიას. 2012 წლის 28 თებერვლიდან საჯარო სააქციო საზოგადოება „ბიჯეოს“ აქციები განთავსდა დიდი ბრიტანეთის ლისტინგის ორგანოს ოფიციალური სიის პრემიუმ ლისტინგის სეგმენტში და სავაჭრო სისტემაში დაშვებული იქნა საჯარო სააქციო საზოგადოება „ლონდონის საფონდო ბირჟის“ რეგისტრირებული ფასიანი ქაღალდების ძირითად ბაზარზე.

2015 წლის აგვისტოში, მას შემდეგ, რაც სეზ-მა განიზრახა საქართველოში მოქმედი ბანკების ინდივიდუალურად დარეგულირება და ამით ადგილობრივად დარეგულირებული საბანკო ერთეულების ინვესტიციების შეზღუდვა ისეთ შვილობილ კომპანიებში, რომლებიც არასაბანკო საქმიანობას ეწევიან, ბანკმა დაასრულა იურიდიული რესტრუქტურისა. ამის შედეგად, საჯარო სააქციო საზოგადოება „ბიჯეომ“, საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად, ბანკის მშობელ კომპანიად დააფუძნა ახალი ჰოლდინგური კომპანია - სს „ბიჯეო ჯგუფი“ (შემდგომში „სს „ბიჯეო“).

2017 წლის 3 ივლისს საჯარო სააქციო საზოგადოება „ბიჯეო ჯგუფმა“ განაცხადა, რომ 2018 წლის პირველი ნახევრის ბოლოსთვის იგი ორ მიმართულებად - ლონდონის ბირჟაზე დარეგისტრირებულ საბანკო ბიზნესის მიმართულებად - საჯარო სააქციო საზოგადოება „საქართველოს ბანკის ჯგუფად“ და ლონდონის ბირჟაზე დარეგისტრირებულ საინვესტიციო ბიზნესის მიმართულებად - საჯარო სააქციო საზოგადოება „ჯორჯია კაპიტალად“ დაიყოფოდა. აღნიშნული გაყოფა (შემდგომში „გაყოფა“) 2018 წლის 29 მაისს დასრულდა, რის შედეგადაც, საჯარო სააქციო საზოგადოება „საქართველოს ბანკის ჯგუფი“ (შემდგომში „საჯარო სააქციო საზოგადოება „საქართველოს ბანკის ჯგუფი“) გახდა სს „ბიჯეო ჯგუფის“ 100%-იანი აქციონერი, რომელიც ბანკის მთავარი აქციონერია. 2020 წლის 31 დეკემბრისთვის საჯარო სააქციო საზოგადოება „საქართველოს ბანკის ჯგუფი“ წარმოადგენდა ბანკის საბოლოო მშობელ კომპანიას.

ბანკი და მისი დანარჩენი შვილობილი კომპანიები, ძირითადად, საქართველოსა და ბელარუსში დაფუძნებული კომპანიების ჯგუფია (შემდგომში „ჯგუფი“). მათი ძირითადი საქმიანობაა საბანკო მომსახურების გაწევა იურიდიული და ფიზიკური პირებისთვის. ბანკი არის ჯგუფის ძირითადი საოპერაციო ერთეული და მასზე მოდის ჯგუფის საქმიანობის დიდი წილი.

2020 წლის 31 დეკემბრის, 2019 წლის 31 დეკემბრისა და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სს „ბიჯეო“ ბანკის მთავარი აქციონერი იყო:

აქციონერი	2020 წლის 31 დეკემბერი	2019 წლის 31 დეკემბერი	2018 წლის 31 დეკემბერი
სს „ბიჯეო ჯგუფი“	79.78%	79.78%	79.78%
ლსს „საქართველოს ბანკის ჯგუფი“	19.78%	19.78%	19.78%
სხვა*	0.44%	0.44%	0.44%
სულ	100.00%	100.00%	100.00%

* საქართველოს საფონდო ბირჟაზე რეგისტრირებული აქციები.

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი

ზოგადი ინფორმაცია

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს („ბასს“) მიერ გამოშვებული ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების („ფასს“) და ფინანსური ანგარიშგების ინტერპრეტაციების საერთაშორისო კომიტეტის („ფაისკ“) ინტერპრეტაციების შესაბამისად, რომლებიც ძალაშია 2020 წლის ანგარიშგებისთვის.

ბანკი და მისი საქართველოში მდებარე შვილობილი კომპანიები ვალდებული არიან, ბუღალტრული აღრიცხვა აწარმოონ და ფინანსური ანგარიშგება მარეგულირებელი ორგანოსთვის მოამზადონ ქართულ ლარში, ხოლო ბანკის საქართველოს ფარგლებს გარეთ მდებარე შვილობილი კომპანიები ამას შესაბამის ადგილობრივ ვალუტებში ახორციელებენ. ეს ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია პირვანდელი ღირებულების მეთოდით, შემდეგი გამონაკლისებით:

- ფინანსური აქტივებისა და საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების, წარმოებული ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების, და საინვესტიციო უძრავი ქონების სამართლიანი ღირებულებით შეფასება;
- სასაქონლო-მატერიალური მარაგების შეფასება თვითღირებულებასა და წმინდა სარეალიზაციო ღირებულებას შორის უმცირესით; და
- გასაყიდად გამიზნულად კლასიფიცირებული გრძელვადიანი აქტივების შეფასება თვითღირებულებასა და გაყიდვის დანახარჯებით შემცირებულ სამართლიან ღირებულებას შორის უმცირესით.

ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ათას ლარში („ლარი“), თითო აქციის ღირებულების გარდა, და თუ სხვა რამე არ არის მითითებული.

ფუნქციონირებადი საწარმო

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვების გამოყენებისას ხელმძღვანელობამ მხედველობაში მიიღო ჯგუფის ბიზნესსაქმიანობა, მიზნები და სტრატეგია, მთავარი რისკები და გაურკვევლობა, რაც ახლავს ამ ბიზნესის მიღწევას, და საქმიანობის შედეგები. დირექტორთა საბჭომ საფუძვლიანად შეაფასა ჯგუფის ფინანსური პროგნოზები, რაც მოიცავს მთელ რიგ სცენარებს საანგარიშგებო თარიღიდან 12-თვიანი პერიოდისთვის, სტრესგამძლეობის ანალიზის ჩატარებით, უკიდურესად პესიმისტური სცენარის ჩართვით და სტრესგამძლეობის უკუტესტირებით, რაც მოიცავდა შეფერხების იმ დონის შეფასებას, რომელმაც შეიძლება ჯგუფის მარცხი განაპირობოს. შეფასებამ მოიცვა ჯგუფის პროგნოზირებულ შედეგებზე, ლიკვიდურობის, დაფინანსებისა და კაპიტალის პოზიციებზე COVID-19-ის პანდემიის გავლენის შესაძლო შედეგების ანალიზი. ამაზე დაყრდნობით დირექტორთა საბჭო ადასტურებს, რომ აქვს გონივრული მოლოდინი იმისა, რომ ბანკი და ჯგუფი, მთლიანობაში ფლობს საკმარის რესურსს, რომ გააგრძელოს საოპერაციო საქმიანობა ფინანსური ანგარიშგების გამოსაშვებად დამტკიცების თარიღიდან 12 თვის განმავლობაში. ამასთან, ხელმძღვანელობა არ ფლობს ინფორმაციას ისეთი არსებითი განუსაზღვრელობის შესახებ, რომელიც მნიშვნელოვანი ეჭვის ქვეშ დააყენებდა ჯგუფის უნარს, გააგრძელოს საქმიანობა, როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ განჭვრეტად მომავალში. აქედან გამომდინარე, ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ფუნქციონირებადი საწარმოს პრინციპის საფუძველზე.

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი (გაგრძელება)

შვილობილი კომპანიები, მეკავშირე კომპანიები და კორპორაციული წილები 10%-ზე მეტი მონაწილეობით

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება 2020 წლის 31 დეკემბრის, 2019 წლის 31 დეკემბრისა და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მოიცავს შემდეგ შვილობილ, მეკავშირე კომპანიებს და 10%-ზე მეტ კორპორაციულ წილებს:

შვილობილი კომპანიები	ბმის უფლების მქონე და ჩვეულებრივი აქტივების წილი და წესდამოკიდებულება						ინფორმაცია			რეგისტრაციის ქვეყანა	მისამართი	საქმიანობის ხეობა	დაფუძნების თარიღი	შემქმნის თარიღი	სამართლებრივი ფორმა / სტატუსი
	2020 წლის 31			2019 წლის 31			2018 წლის 31								
	დაკმაყოფილება	დაკმაყოფილება	დაკმაყოფილება	დაკმაყოფილება	დაკმაყოფილება	დაკმაყოფილება	დაკმაყოფილება	დაკმაყოფილება	დაკმაყოფილება						
საქართველოს ბანკის წარმომადგენლობითი ოფისი გაერთიანებული სამეფოში	100.00%	100.00%	100.00%	-	-	-	-	-	გაერთიანებული სამეფო	ლონდონი, ბრუკსტრიტი 84, W1K 5EH	ინფორმირება და საბანკო კვლევა	17/8/2010	-	-	შპს-მფლობელი პასუხისმგებლობის საზოგადოებო არაკომერციული ორგანიზაცია
ააიპ „ფინანსური სერვისების სექტორი“ (ყოფილი ააიპ „საქართველოს ბანკის მომსახურების ფონდი“)	100.00%	100.00%	100.00%	-	-	-	-	-	საქართველო	თბილისი, 0105 პეტრიაშვილის ქ. 3	საქმიანობის საქმიანობა	25/8/2008	-	-	არაკომერციული ორგანიზაცია
საქართველოს ბანკის წარმომადგენლობითი ოფისი უნგრეთში (ა)	100.00%	100.00%	100.00%	6.886	6.282	5.194	-	-	უნგრეთი	10540-დედა-პეტრი თეონისუფლის მიწების 87, საბანკო ცენტრი Suleyman Saka Caddesi No:48 A Blok Daire 82 Akaretter Beşiktaş 34357 სტამბული	წარმომადგენლობა	18/6/2012	-	-	წარმომადგენლობა
საქართველოს ბანკის წარმომადგენლობითი ოფისი თურქეთში	100.00%	100.00%	100.00%	-	-	-	-	-	თურქეთი	7 Menahem Begin, Ramat Gan 52881 სტამბული	ინფორმირება და საბანკო კვლევა	25/12/2013	-	-	წარმომადგენლობა
შპს „საქართველოს ფინანსური ინვესტიციები“	100.00%	100.00%	100.00%	3.577	3.577	3.577	-	-	ისრაელი	7 Menahem Begin, Ramat Gan 52881 სტამბული	ინფორმირება და საბანკო კვლევა	9/2/2009	-	-	შპს-მფლობელი პასუხისმგებლობის საზოგადოებო არაკომერციული ორგანიზაცია
შპს „საქართველოს ბანკის უნივერსიტეტი“	(ბ)	(ბ)	100.00%	-	-	2.476	-	-	საქართველო	თბილისი, 0194 მიწისფენის ქ.29	განათლება	15/10/2013	-	-	შპს-მფლობელი პასუხისმგებლობის საზოგადოებო არაკომერციული ორგანიზაცია
„ზენიტ-სერვის ინვესტიციები“	100.00%	100.00%	100.00%	58.745	58.745	58.745	-	-	კაზახეთი	არ.ქ. მაკაროვი III 58-ბრის თავისი, მე-8 საბანკო, ოფისი 702, 1075-იქიზოზი ნუზაფისისიტი-აქტივი 87, მინსკი, 220012	ინვესტიციები	12/5/2009	13/10/2009	-	შპს-მფლობელი პასუხისმგებლობის საზოგადოებო არაკომერციული ორგანიზაცია
⇒ სს „ბელარუსის ტრანსპორტული ბანკი“ (გ)	99.98%	99.98%	99.98%	110.744	105.231	102.655	-	-	ბელარუსი	ნუზაფისისიტი-აქტივი 87, მე-8 საბანკო, მინსკი, 220012	საბანკო საქმიანობა	16/4/1992	3/6/2008	-	შპს-მფლობელი პასუხისმგებლობის საზოგადოებო არაკომერციული ორგანიზაცია
⇒ შპს „ბელარუსის ტრანსპორტული ბანკის ლიზინგი“	99.90%	99.90%	99.90%	11	11	10	-	-	ბელარუსი	ნუზაფისისიტი-აქტივი 87, მე-8 საბანკო, მინსკი, 220012	ლიზინგი	30/3/2006	3/6/2008	-	შპს-მფლობელი პასუხისმგებლობის საზოგადოებო არაკომერციული ორგანიზაცია
შპს „საქართველოს სალიზინგო კომპანია“	100.00%	100.00%	100.00%	22.414	22.414	22.414	-	-	საქართველო	თბილისი, ფაშაძის ქ. 3-5	ლიზინგი	29/10/2001	31/12/2004	-	შპს-მფლობელი პასუხისმგებლობის საზოგადოებო არაკომერციული ორგანიზაცია
⇒ „პრაიმ ლიზინგი“	100.00%	100.00%	100.00%	2	2	2	-	-	საქართველო	თბილისი, დიდუბე-ჩუღურეთის რაიონი, აკ. წყნისუფლის გამზ. 114	ლიზინგი	27/11/2012	21/11/2015	-	შპს-მფლობელი პასუხისმგებლობის საზოგადოებო არაკომერციული ორგანიზაცია

მეკავშირე საწარმოები	ბმის უფლების მქონე და ჩვეულებრივი აქტივების წილი და წესდამოკიდებულება						ინფორმაცია		რეგისტრაციის ქვეყანა	მისამართი	საქმიანობის ხეობა	დაფუძნების თარიღი	შემქმნის თარიღი	სამართლებრივი ფორმა / სტატუსი	
	2020 წლის 31			2019 წლის 31			2018 წლის 31								
	დაკმაყოფილება	დაკმაყოფილება	დაკმაყოფილება	დაკმაყოფილება	დაკმაყოფილება	დაკმაყოფილება	დაკმაყოფილება	დაკმაყოფილება							
სს „კრედიტ ინვესტი“ (დ)	21.08%	21.08%	21.08%	13.099	12.949	12.371	-	-	საქართველო	საქართველო, თბილისი, თარხანისუფლის ქ. 2	ფინანსური მომსახურება	14/2/2005	14/2/2005	-	საზოგადოებო

საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, კორპორატიული აქტივები	ბმის უფლების მქონე და ჩვეულებრივი აქტივების წილი და წესდამოკიდებულება						ინფორმაცია		რეგისტრაციის ქვეყანა	მისამართი	საქმიანობის ხეობა	დაფუძნების თარიღი	შემქმნის თარიღი	სამართლებრივი ფორმა / სტატუსი	
	2020 წლის 31			2019 წლის 31			2018 წლის 31								
	დაკმაყოფილება	დაკმაყოფილება	დაკმაყოფილება	დაკმაყოფილება	დაკმაყოფილება	დაკმაყოფილება	დაკმაყოფილება	დაკმაყოფილება							
სს „გაერთიანებული კლირინგ ცენტრი“	16.67%	16.67%	16.67%	108	108	108	-	-	საქართველო	საქართველო, თბილისი, საქართველო	ფინანსური მომსახურება	22/07/2008	15/09/2008	-	საზოგადოებო

(ა) ინვესტიცია სრულად იყო გაუფასურებული ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებაში 2020 წლის 31 დეკემბრისა და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

(ბ) 2019 წელს სს „საქართველოს ბანკმა“ გაყიდა თავისი ინვესტიცია „საქართველოს ბანკის უნივერსიტეტში“.

(გ) წარმოდგენილი თანხა არის ჯამური ინვესტიცია, რომელიც პირდაპირ სს „საქართველოს ბანკმა“ და „Benderlock Investments Limited“-მა განახორციელეს 66,575 ლარისა და 44,169 ლარის ოდენობით, შესაბამისად.

(დ) სს „კრედიტინფოს“ თავდაპირველი ინვესტიცია შეადგენდა 95 ლარს, რომელიც გაიზარდა 9,720 ლარამდე ინვესტიციის სამართლიან ღირებულებად გადაფასების შედეგად, როდესაც კაპიტალის ინვესტიცია მეკავშირე საწარმო გახდა. ინვესტიციის მოგებისა თუ ზარალის წილის აღიარება ასევე მოხდა მოგება-ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა

კონსოლიდაციის საფუძველი

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მოიცავს ჯგუფისა და მისი შვილობილი კომპანიების ფინანსურ ანგარიშგებას 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით. ჯგუფი ახდენს შვილობილი კომპანიის კონსოლიდაციას მასზე კონტროლის შეძენისთანავე. კონტროლი მიიღწევა მაშინ, როდესაც კომპანია იღებს, ან აქვს უფლება მიიღოს, ცვლადი უკუგება ინვესტიციის ობიექტისგან და აქვს უნარი, გავლენა მოახდინოს უკუგებაზე ინვესტიციის ობიექტზე ზემოქმედებით. კერძოდ, ჯგუფი აკონტროლებს ინვესტიციის ობიექტს მხოლოდ მაშინ, როდესაც:

- ჯგუფს აქვს ინვესტიციის ობიექტზე ზეგავლენა (ანუ ამჟამინდელი უფლებები მას საშუალებას აძლევენ, ინვესტიციის ობიექტის რელევანტური საქმიანობა მართოს);
- ჯგუფი იღებს ან უფლება აქვს მიიღოს ინვესტიციის ობიექტში თავისი მონაწილეობიდან ცვლადი უკუგება; და
- შეუძლია უკუგებაზე ზემოქმედება ინვესტიციის ობიექტზე თავისი გავლენის გამო.

თუ ჯგუფი ინვესტიციის ობიექტში არ ფლობს აქციების საკონტროლო პაკეტს ან სხვა მსგავსი უფლებების უმრავლესობას, იმის შეფასებისას, ინვესტიციის ობიექტზე ახორციელებს თუ არა კონტროლს, ჯგუფი ყველა აქტუალურ ფაქტს და გარემოებას ითვალისწინებს, მათ შორის:

- ინვესტიციის ობიექტში ხმის უფლების მქონე აქციების სხვა მფლობელებთან სახელმწიფო გარიგებები;
- სხვა სახელმწიფო გარიგებებიდან წარმომდგარი უფლებები; და
- ჯგუფის ხმის უფლებები და პოტენციური ხმის უფლებები.

ჯგუფი ხელახლა აფასებს, აკონტროლებს თუ არა ინვესტიციის ობიექტს, თუ ფაქტები და გარემოებები იმაზე მიანიშნებს, რომ კონტროლის სამი ელემენტიდან ერთ-ერთში ცვლილებებია მომხდარი. შვილობილი საწარმოს კონსოლიდაცია იწყება მაშინ, როდესაც ჯგუფი მოიპოვებს კონტროლს შვილობილ საწარმოზე და წყდება მაშინ, როდესაც ჯგუფი კარგავს მასზე კონტროლს. შვილობილი საწარმოს წლის განმავლობაში შეძენილი ან გასხვისებული შემოსავალი და ხარჯები აისახება სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში შვილობილ საწარმოზე ჯგუფის მიერ კონტროლის შეძენის თარიღიდან კონტროლის დაკარგვის თარიღამდე.

მოგება ან ზარალი და სხვა სრული შემოსავლის თითოეული კომპონენტი მიეკუთვნება ჯგუფის მშობელი კომპანიის აქციონერებსა და არასაკონტროლო პაკეტის მფლობელებს მაშინაც კი, თუ ეს არასაკონტროლო პაკეტის ბალანსის დეფიციტს იწვევს. საჭიროების შემთხვევაში ხდება შვილობილი საწარმოების ფინანსური ანგარიშგების დაკორექტირება, რათა მათი სააღრიცხვო პოლიტიკა შესაბამისობაში მოვიდეს ჯგუფის სააღრიცხვო პოლიტიკასთან. ჯგუფის წევრებს შორის შემდგარ გარიგებებთან დაკავშირებული ყველა შიდაჯგუფური აქტივი და ვალდებულება, საკუთარი კაპიტალი, შემოსავალი, ხარჯი და ფულადი ნაკადი კონსოლიდაციისას მთლიანად გაიქვითება.

შვილობილი საწარმოს საკუთარ კაპიტალში წილის შეცვლა, კონტროლის დაკარგვის გარეშე წილობრივი გარიგების სახით აღირიცხება. თუ ჯგუფი კარგავს კონტროლს შვილობილ საწარმოზე, იგი:

- ჩამოწერს შვილობილი საწარმოს აქტივებს (გუდვილის ჩათვლით) და ვალდებულებებს;
- ჩამოწერს არასაკონტროლო პაკეტის საბალანსო ღირებულებას;
- ჩამოწერს კაპიტალში ასახულ ჯამურ საკურსო სხვაობებს;
- ასახავს მიღებული ანაზღაურების სამართლიან ღირებულებას;
- ასახავს ნებისმიერი ინვესტიციის სამართლიან ღირებულებას;
- ასახავს მოგებაში და ზარალში დეფიციტს ან მეტობას;
- ასევე მოახდენს მშობელი კომპანიის სხვა სრულ შემოსავალში ადრე ასახული კომპონენტების წილის რეკლასიფიკაციას მოგებასა და ზარალზე, ან გაუნაწილებელ მოგებაზე, როგორც ეს საჭირო იქნებოდა იმ შემთხვევაში, ჯგუფს პირდაპირ რომ გაესხვისებინა შეზამისი აქტივები ან ჩამოეწერა ვალდებულებები.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

საწარმოთა გაერთიანება და გუდვილი

საწარმოთა გაერთიანება აღირიცხება შესყიდვის მეთოდით. შესყიდვის ღირებულება გამოითვლება შემდეგი კომპონენტების დაჯგუფებით: შესყიდვის დღეს სამართლიანი ღირებულებით გადახდილი საფასური და შეძენილი კომპანიის ნებისმიერი უმცირესობის წილის მოცულობა. საწარმოთა გაერთიანების თითოეულ შემთხვევაში, ჯგუფი შეძენილი კომპანიის არასაკონტროლო პაკეტს აფასებს სამართლიანი ღირებულებით ან ამოცნობადი წმინდა აქტივების პროპორციული წილის შესაბამისად, ხოლო არასაკონტროლო პაკეტის სხვა კომპონენტებს - მათი შეძენის თარიღისთვის არსებული სამართლიანი ღირებულებით. შესყიდვასთან დაკავშირებული ხარჯების აღიარება ხდება მათი გაწვევითანავე და შედის ადმინისტრაციულ ხარჯებში.

როდესაც ჯგუფი შეისყიდის ბიზნესს, კლასიფიკაციის მიზნებისთვის აფასებს მის ფინანსურ აქტივებსა და ვალდებულებებს შესყიდვის თარიღისათვის არსებული სახელშეკრულებო ვალდებულებების, ეკონომიკური გარემოებებისა და რელევანტური პირობების შესაბამისად. აღნიშნული მოიცავს შესყიდული საწარმოს მიერ ჩართული წარმოებული ინსტრუმენტების განცალკევებას ძირითად ხელშეკრულებებში.

თუ საწარმოთა გაერთიანება ეტაპობრივად მოხდა, მფლობელობაში არსებული სააქციო წილი გადაფასდება შესყიდვის თარიღისთვის მის სამართლიან ღირებულებამდე და მიღებული შემოსულობა ან ზარალი აისახება მოგებაში ან ზარალში. მისი გათვალისწინება შემდეგ გუდვილის განსაზღვრის დროს ხდება.

ნებისმიერი პირობითი ანაზღაურება, რომელიც გადახდილ უნდა იქნას შემძენის მიერ, აღიარებულია სამართლიანი ღირებულებით შემძენის თარიღისათვის. აქტივად ან ვალდებულებად კლასიფიცირებული პირობითი ანაზღაურება, რომელიც არის ფინანსური ინსტრუმენტი და შეესაბამება ფასს (IFRS) 9-ს „ფინანსური ინსტრუმენტები: აღიარება და შეფასება“, ფასდება სამართლიანი ღირებულებით, ხოლო სამართლიან ღირებულებაში შემდგომი ცვლილებები აისახება მოგებაში ან ზარალში, ან როგორც სხვა სრული შემოსავლის ცვლილება. იმ შემთხვევაში თუ პირობითი ანაზღაურება არ შეესაბამება ფასს 9-ს, იგი ფასდება შესაბამისი ფასს-ის მიხედვით. პირობითი ანაზღაურება, რომელიც კლასიფიცირდება კაპიტალად, არ გადაფასდება და შემდგომი ცვლილებებიც აღირიცხება კაპიტალში.

გუდვილის აღიარება თავდაპირველად ხდება თვითღირებულებით, და ტოლია წმინდა ამოცნობადი შეძენილი აქტივებისა და ნაკისრი ვალდებულებების ღირებულების ზემოთ გადახდილი ნამეტი ღირებულებისა (სხვაობა უმცირესობის და მფლობელობაში ადრე არსებულ ნებისმიერ წილში გადახდილ და ნაკისრი ანაზღაურების ჯამს და წმინდა შეძენილი აქტივებსა და ნაკისრ ვალდებულებებს შორის). თუ შეძენილი წმინდა აქტივების სამართლიანი ღირებულება მეტია მთლიანად გადახდილ ანაზღაურებაზე, ჯგუფი ხელახლა აფასებს, სწორად ამოიცნო თუ არა ყველა შეძენილი აქტივი და ნაკისრი ვალდებულება და გადასინჯავს შემძენის თარიღისთვის ასაღიარებელი თანხების შესაფასებლად გამოყენებულ პროცედურას. თუ ხელახალი შეფასების შედეგად წმინდა აქტივების სამართლიანი ღირებულება მაინც გადააჭარბებს მთლიანად გადახდილ ანაზღაურებას, მაშინ ხდება მოგების აღიარება მოგებაში ან ზარალში.

პირველადი აღიარების შემდგომ, გუდვილის შეფასება ხდება თვითღირებულებით, რასაც აკლდება ნებისმიერი დარიცხული გაუფასურების ზარალი. გაუფასურების დადგენის მიზნებისათვის, საწარმოთა გაერთიანებისას წარმოქმნილი გუდვილი შესყიდვის თარიღიდან გადანაწილდება ჯგუფის ფულადი ნაკადების წარმომქმნელ ბიზნეს ერთეულებზე, რომლებიც, როგორც მოსალოდნელია, ისარგებლებენ გაერთიანებით, განურჩევლად იმისა, აღნიშნულ ბიზნეს ერთეულებს შეძენილი საწარმოს სხვა აქტივები მიეკუთვნება, თუ ვალდებულებები.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

საწარმოთა გაერთიანება და გუდვილი (გაგრძელება)

როდესაც გუდვილი მიეკუთვნება ფულადი ნაკადების წარმომქმნელ ბიზნეს ერთეულს და ამ ერთეულის ოპერაციების ნაწილი არის გასხვისებული, გასხვისებულ ოპერაციასთან დაკავშირებული გუდვილი ჩართულია აღნიშნული ოპერაციის საბალანსო ღირებულებაში იმისთვის, რომ მოხდეს გასხვისებით მიღებული შემოსულობის ან ზარალის მართებული განსაზღვრა. ასეთ შემთხვევაში, გასხვისებულ ოპერაციაზე მიკუთვნილი გუდვილის განსაზღვრა ხდება გასხვისებული ოპერაციის ღირებულებასა და ფულადი ნაკადების წარმომქმნელ ბიზნეს ერთეულში შენარჩუნებული ხვედრითი წილის მიხედვით.

ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში

მეკავშირე საწარმოები წარმოადგენენ კომპანიებს, რომლებშიც ჯგუფი ზოგადად ფლობს ხმის უფლების 20%-დან 50%-მდე, ან სხვაგვარად შესწევს უნარი მოახდინოს მნიშვნელოვანი ზემოქმედება, მაგრამ რომელსაც ის არ აკონტროლებს ან სხვა პირთან ერთად აკონტროლებს. მეკავშირე საწარმოებში ინვესტიციები იანგარიშება წილობრივი მეთოდით და თავდაპირველად აისახება თვითღირებულებით, გუდვილის ჩათვლით. შემდგომი ცვლილებები საბალანსო ღირებულებაში ასახავს მეკავშირე საწარმოში ჯგუფის წმინდა აქტივების წილში შესყიდვის შემდგომ მომხდარ ცვლილებებს. მეკავშირე საწარმოების მოგება-ზარალში ჯგუფის წილი აისახება კონსოლიდირებულ მოგება-ზარალის ანგარიშებაში, ხოლო რეზერვებში მისი გადაადგილების წილი აისახება სხვა სრულ შემოსავალში. თუმცა, როდესაც ჯგუფის ზარალის წილი მეკავშირე საწარმოში უტოლდება ან აღემატება მის წილს მეკავშირე საწარმოში, ჯგუფი არ ასახავს შემდგომ დანაკარგებს, თუ ის ვალდებული არ არის შემდგომი გადახდების განხორციელებაზე მეკავშირე საწარმოში ან მისი სახელით.

არარეალიზებული შემოსულობა ჯგუფსა და მის მეკავშირე საწარმოებს შორის ტრანსაქციებზე იქვითება მეკავშირე საწარმოთა კაპიტალში ჯგუფის წილის მოცულობით. არარეალიზებული ზარალიც იქვითება, თუ ტრანსაქცია არ ამტკიცებს გადაცემული აქტივის გაუფასურებას. როდესაც კაპიტალის ინვესტიცია ხდება მეკავშირე კომპანია, ინვესტიცია გადაფასდება სამართლიან ღირებულებამდე და მანამდე სხვა სრულ შემოსავალში აღიარებული ყველა შემოსულობა ან ზარალი რეკლასიფიცირდება მოგებაში ან ზარალში.

ინვესტიციები შვილობილ და მეკავშირე კომპანიებში მშობელი კომპანიის ფინანსურ ანგარიშგებაში

მშობელი კომპანიის ფინანსური ანგარიშგების მიზნებისთვის, ინვესტიციები შვილობილ და მეკავშირე კომპანიებში აღირიცხება თვითღირებულებით. ინვესტიციები შვილობილ და მეკავშირე კომპანიებში აღირიცხება ფასს 5-ის „გასაყიდად გამიზნული გრძელვადიანი აქტივები და შეწყვეტილი ოპერაციები“ მიხედვით, როდესაც ხდება მათი კლასიფიცირება გასაყიდად ან გასანაწილებლად გამიზნულად. შვილობილი ან მეკავშირე კომპანიისგან მიღებული დივიდენდების აღიარება მშობელი კომპანიის ფინანსურ ანგარიშგებაში ხდება მაშინ, როდესაც მშობელი კომპანია იღებს დივიდენდის მიღების უფლებას.

3. მნიშვნელოვანი საადრიცხო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულების შეფასება

ჯგუფი ისეთ ფინანსურ ინსტრუმენტებს, როგორიცაა სავაჭრო და საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, მომხმარებლებზე გაცემული გარკვეული სესხები, წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები და არაფინანსური აქტივები (მაგალითად, საინვესტიციო უძრავი ქონება) აფასებს სამართლიანი ღირებულებით ყოველი საბალანსო ანგარიშის შედგენის თარიღით. გარდა ამისა, ამორტიზებადი ღირებულებით შეფასებული ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება წარმოდგენილია 27-ე შენიშვნაში.

სამართლიანი ღირებულება არის თანხა, რომელიც მიიღება აქტივის გაყიდვის შედეგად, ან გადაიხდება ვალდებულების გადაცემის შედეგად ბაზრის მონაწილეებს შორის ჩვეულებრივი გარიგების პირობებში შეფასების თარიღისთვის. სამართლიანი ღირებულების შეფასება იმ დაშვებას ეყრდნობა, რომ აქტივის გაყიდვის ან ვალდებულების გადაცემის გარიგება შედგება:

- აქტივის ან ვალდებულების მთავარ ბაზარზე, ან
- მთავარი ბაზრის არარსებობის შემთხვევაში, აქტივის ან ვალდებულებისთვის ყველაზე ხელსაყრელ ბაზარზე.

მთავარი ან ყველაზე ხელსაყრელი ბაზარი ჯგუფისთვის ხელმისაწვდომი უნდა იყოს. აქტივის ან ვალდებულების სამართლიანი ღირებულების შეფასება ხორციელდება იმ დაშვების საფუძველზე, რომ ბაზრის მონაწილეები აქტივის ან ვალდებულების შეფასებისას იმოქმედებენ თავიანთი ეკონომიკური ინტერესების მაქსიმალური გათვალისწინებით. არაფინანსური აქტივის სამართლიანი ღირებულების შეფასება უნდა ითვალისწინებდეს ბაზრის მონაწილის შესაძლებლობას მიიღოს ეკონომიკური სარგებელი ამ აქტივის საუკეთესოდ და ეფექტიანად გამოყენებით, ან ბაზრის სხვა მონაწილისათვის მიყიდვით, რომელიც ამ აქტივს საუკეთესოდ და ეფექტიანად გამოიყენებს.

ჯგუფი ირჩევს შეფასების მეთოდებს, რომლებიც შესაფერისია არსებული გარემოებებისთვის და რომელთა გამოყენებითაც სამართლიანი ღირებულების შესაფასებლად საკმარისი მონაცემები მოიძევა, რომლებიც მაქსიმალურად იყენებს საბაზრო მონაცემებს და მინიმალურად - არასაბაზრო მონაცემებს.

ყველა აქტივი და ვალდებულება, რომელთა სამართლიანი ღირებულება შეფასებულია ან ასახულია ფინანსურ ანგარიშგებაში, დაჯგუფებულია სამართლიანი ღირებულების ქვემოთ მოცემული იერარქიის მიხედვით, იმ ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის საფუძველზე, რომელიც მნიშვნელოვანია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის:

- დონე 1 – მსგავსი აქტივების ან ვალდებულების კოტირებული (არაკოტირებული) საბაზრო ფასები აქტიურ ბაზრებზე;
- დონე 2 – ღირებულების შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შესაძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალი მონაცემის პირდაპირი ან არაპირდაპირი განსაზღვრა;
- დონე 3 – ღირებულების შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შეუძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალი მონაცემის განსაზღვრა.

ჯგუფი განსაზღვრავს ფინანსურ ანგარიშგებაში რეგულარულად აღიარებული აქტივებისა და ვალდებულებების ერთი იერარქიიდან მეორეში გადასვლის ფაქტს კატეგორიზაციის განმეორებითი შეფასებით (მთლიანი სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალი მონაცემის საფუძველზე) ანგარიშგების ყოველი პერიოდის ბოლოსთვის.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები

ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების კლასიფიკაცია და შეფასება

ჯგუფი ყველა თავისი ფინანსური აქტივის კლასიფიკაციას ახდენს ამ აქტივების მართვის ბიზნესმოდელისა და სახელშეკრულებო პირობების მიხედვით და აფასებს შემდეგიდან ერთ-ერთით:

- სამართლიანი ღირებულება მოგებაში ან ზარალში ასახვით;
- სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, სავალო ინსტრუმენტების გაყიდვისას მისი მოგებაში ან ზარალში გადატანით;
- სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, წილობრივი ინსტრუმენტების გაყიდვისას მისი მოგებაში ან ზარალში გადატანის გარეშე; და ამორტიზებული ღირებულება.

ფინანსური ვალდებულებები, სასესხო დავალიანებისა და ფინანსური გარანტიების გარდა, ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით ან სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით, თუ ისინი ვაჭრობისთვის არის განკუთვნილი.

ჩართული წარმოებული ინსტრუმენტები არ არის გამოყოფილი შესაბამისი ფინანსური აქტივისგან. ამის ნაცვლად, ფინანსური აქტივების კლასიფიცირება ხდება ბიზნესმოდელისა და მათი სახელშეკრულებო პირობების მიხედვით.

ყველა წარმოებული ინსტრუმენტი ფასდება სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით.

ფინანსური ინსტრუმენტების შეფასება თავდაპირველი აღიარებისას

ფინანსური ინსტრუმენტების თავდაპირველი აღიარებისას მათი აღრიცხვა ხდება სამართლიანი ღირებულებით, და ის ფინანსური ინსტრუმენტები, რომლებიც არ არის შეფასებული სამართლიანი ღირებულებით და ასახული მოგებაში ან ზარალში, კორექტირდება გარიგებასთან პირდაპირ დაკავშირებული ხარჯებით.

თავდაპირველი აღიარებისას ფინანსური ინსტრუმენტის სამართლიანი ღირებულების საუკეთესო შეფასება არის გარიგების ფასი. თუ ჯგუფი გადაწყვეტს, რომ თავდაპირველი აღიარებისას შეფასებული სამართლიანი ღირებულება განსხვავდება გარიგების ფასისგან, მაშინ:

- თუ სამართლიანი ღირებულება დასტურდება აქტიურ ბაზარზე მსგავსი აქტივის ან ვალდებულების კოტირებული ფასით (ე. ი. 1 დონის ამოსავალი მონაცემი) ან ეყრდნობა შეფასების მეთოდს, რომელიც გამოიყენებს მხოლოდ საბაზრო ინფორმაციას, მაშინ ჯგუფი აღიარებს სხვაობას თავდაპირველი აღიარებისას შეფასებულ სამართლიან ღირებულებასა და გარიგების ფასს შორის, როგორც შემოსულობას ან ზარალს.
- ყველა დანარჩენ შემთხვევაში ფინანსური ინსტრუმენტების თავდაპირველი შეფასება დაკორექტირდება, რომ გადაავადოს სხვაობა თავდაპირველი აღიარებისას შეფასებულ სამართლიან ღირებულებასა და გარიგების ფასს შორის. თავდაპირველი აღიარების შემდეგ ჯგუფი ამ გადავადებულ სხვაობას შემოსულობად ან ზარალად აღიარებს მხოლოდ იმდენად, რამდენადაც მას წარმოშობს ისეთი ფაქტორის (დროის ჩათვლით) ცვლილება, რომელსაც ბაზრის მონაწილეები გაითვალისწინებდნენ ამ აქტივის თუ ვალდებულების ფასის განსაზღვრისას.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები (გაგრძელება)

ფინანსური ინსტრუმენტების შემდგომი შეფასება

- ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური ინსტრუმენტები

ჯგუფი ამორტიზებული ღირებულებით აფასებს მოთხოვნებს საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ, მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებს და სხვა ფინანსური აქტივებს თუ დაკმაყოფილებულია შემდეგი ორი პირობა:

- ფინანსური აქტივი იმართება ისეთი ბიზნესმოდელით, რომლის მიზანიც არის ფინანსური აქტივების ფლობა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მისაღებად.
- ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობები კონკრეტული თარიღებით წარმოქმნის ფულად ნაკადებს, რომლებიც წარმოადგენს მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდებს (SPPI) ძირითადი თანხის დარჩენილ ნაშთზე.

ამ პირობების შესახებ უფრო დაწვრილებით მოცემულია ქვემოთ.

ბიზნესმოდელი

ჯგუფი თავის ბიზნესმოდელს იმ დონეზე განსაზღვრავს, რომ საუკეთესოდ ასახავს იმას, თუ როგორ მართავს ის ფინანსური აქტივების ჯგუფებს თავისი ბიზნესამოცანების მისაღწევად. ბიზნესმოდელი თითოეული ინსტრუმენტისთვის კი არ ფასდება, არამედ უფრო მაღალ, ინსტრუმენტის თითოეული ტიპის აგრეგირებული პორტფელების, დონეზე და ეყრდნობა შემდეგ დაკვირვებად (ემპირიულ) ფაქტორებს:

- როგორ ფასდება ბიზნესმოდელის განხორციელება და ამგვარ ბიზნესმოდელში შემავალი ფინანსური აქტივები და როგორ ხდება მათი ანგარიშგება საწარმოს უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის მიმართ;
- როგორ ხდება საქმიანობის მენეჯერების კომპენსირება (მაგალითად, თუ კომპენსაცია ეფუძნება მართვის ქვეშ მყოფი აქტივების სამართლიან ღირებულებას ან მიღებულ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებს); და
- როგორ ხდება კონკრეტული ბიზნესმოდელის ფარგლებში ფლობილი ფინანსური აქტივების შეფასება და წარდგენა უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობისთვის.

ფასს 9-ის მიხედვით სამი ბიზნესმოდელი არსებობს:

- ფლობა ფულადი ნაკადების მისაღებად: მისი მიზანია აქტივის ფლობა ვადის ამოწურვამდე საპროცენტო შემოსავლის, კონტრაქტისგან ძირითადი თანხის და პროცენტის გადახდების მისაღებად.
- ფლობა ფულადი ნაკადების მისაღებად და გასაყიდად: ეს მოდელი ფულადი ნაკადების მისაღებად ფლობის მოდელის მსგავსია, იმ განსხვავებით, რომ საწარმომ შეიძლება გადაწყვიტოს თავისი ყველა ან ზოგიერთი აქტივის გაყიდვა მათი ვადის ამოწურვამდე, გარემოებების ცვლილების გამო, ან აქტივის ფლობა ლიკვიდურობის მიზნით.
- სხვა: ყველა ის მოდელი, რომელიც არ აკმაყოფილებს „ფულადი ნაკადების მისაღებად ფლობის“ და „ფულადი ნაკადების მისაღებად და გასაყიდად ფლობის“ კრიტერიუმებს.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)**ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები (გაგრძელება)***ფინანსური ინსტრუმენტების შემდგომი შეფასება (გაგრძელება)*

- *ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური ინსტრუმენტები (გაგრძელება)*

მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდები (SPPI)

თუ ფინანსური აქტივი ფლობილია ან „ფლობა ფულადი ნაკადების მისაღებად“ ბიზნესმოდელის, ან „ფლობა ფულადი ნაკადების მისაღებად და გასაყიდად“ ბიზნესმოდელის ფარგლებში, მაშინ კლასიფიკაციის განსაზღვრისთვის თავდაპირველი აღიარებისას ჯგუფი აფასებს, სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები მხოლოდ ძირითადი თანხისა და ძირითადი თანხის დაუფარავ ნაწილზე დარიცხული პროცენტის გადახდას წარმოადგენს თუ არა. SPPI ტესტირება თითოეული ინსტრუმენტისთვის ცალკე ხდება.

სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები, რომლებიც წარმოადგენს მხოლოდ ძირითადი თანხისა და ძირითადი თანხის დაუფარავ ნაწილზე დარიცხული პროცენტის გადახდებს, შეესაბამება მთავარ საკრედიტო შეთანხმებებს. პროცენტი არის ფულის დროითი ღირებულებისა და დროის გარკვეული პერიოდის განმავლობაში დაუფარავ ძირითად თანხასთან დაკავშირებული საკრედიტო რისკის კომპენსაცია. იგი ასევე შეიძლება მოიცავდეს დაკრედიტებასთან დაკავშირებული სხვა ძირითადი რისკების (მაგ. ლიკვიდურობის რისკი) და დროის გარკვეული პერიოდის განმავლობაში ფინანსური აქტივის ფლობასთან დაკავშირებული დანახარჯების (მაგ. ადმინისტრაციული დანახარჯები) ანაზღაურებას, და ასევე ძირითად საკრედიტო შეთანხმებით გათვალისწინებულ მოგების მარჟას.

იმის შესაფასებლად, სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდებია (SPPI) თუ არა, ჯგუფი განიხილავს, ხომ არ შეიცავს ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობები ისეთი პირობას, რომელმაც შეიძლება შეცვალოს ინსტრუმენტის ვადის განმავლობაში წარმოშობილი სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მოძრაობის დრო ან სიდიდე, რამაც, შესაძლოა, გავლენა მოახდინოს იმაზე, ჩაითვლება თუ არა, რომ ინსტრუმენტმა გაიარა SPPI ტესტირება.

თუ ფინანსური აქტივები SPPI ტესტირებას ვერ გაივლის, ისინი ფასდება სამართლიანი ღირებულებით და მოგებაში ან ზარალში ასახვით, ხოლო მიღებული პროცენტის აღიარება ხდება სხვა საპროცენტო შემოსავალში.

- *სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული სავალო ინსტრუმენტები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით*

ჯგუფი სავალო საინვესტიციო ფასიან ქაღალდებს აფასებს სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით (FVOCI), როდესაც კმაყოფილება ქვემოთ მოცემული ორივე პირობა:

- ინსტრუმენტი ფლობილია ბიზნესმოდელის ფარგლებში, რომლის მიზანიც მიიღწევა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიღებით, ფინანსური აქტივების გაყიდვით და ამ ფინანსური ინსტრუმენტების ფლობით ლიკვიდურობის მართვის მიზნებისთვის.
- ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობები აკმაყოფილებს SPPI ტესტს.

სავალო საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, რომლებიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, შემდეგ ფასდება სამართლიანი ღირებულებით და სამართლიან ღირებულებაში შესული ცვლილებების შედეგად მიღებული შემოსულობა და ზარალი აისახება სხვა სრულ შემოსავალში. საპროცენტო შემოსავალი და საკურსო სხვაობიდან მიღებული შემოსულობა და ზარალი აისახება მოგებაში ან ზარალში იმავე წესით, როგორც ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივები. აღიარების შეწყვეტისას სხვა სრულ შემოსავალში ასახული კუმულაციური შემოსულობა ან ზარალი სხვა სრული შემოსავლიდან რეკლასიფიცირდება მოგებაში ან ზარალში.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები (გაგრძელება)

ფინანსური ინსტრუმენტების შემდგომი შეფასება (გაგრძელება)

- *წილობრივი ინსტრუმენტები, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - ოფციონი*

თავდაპირველი აღიარებისას ჯგუფმა შეიძლება არჩიოს თავისი წილობრივი ინსტრუმენტების შეუქცევადად კლასიფიცირება წილობრივ ინსტრუმენტებად, რომლებიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, თუ ისინი აკმაყოფილებს ბასს 32-ით „ფინანსური ინსტრუმენტები: წარდგენა“ მიხედვით „კაპიტალის“ განმარტებას და მათი ფლობის მიზანი არ არის ვაჭრობა. თითოეული ინსტრუმენტისთვის კლასიფიკაცია ცალკე ხდება.

ასეთ წილობრივ ინსტრუმენტებზე მიღებული შემოსულობა და ზარალი მოგებაში ან ზარალში არასოდეს გადაიტანება. დივიდენდების აღიარება ხდება მოგებაში ან ზარალში. წილობრივი ინსტრუმენტები, რომლებიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, არ ექვემდებარება გაუფასურების შემოწმებას.

- *ფინანსური აქტივები, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით*

ისეთი ბიზნესმოდელით მართული ფინანსური აქტივების ჯგუფები, რომლის მიზანი არც „ფულადი ნაკადების მისაღებად ფლობა“ და არც „ფულადი ნაკადების მისაღებად ფლობა და გაყიდვა“, ფასდება სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით.

- *წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით*

ჯგუფი სხვადასხვა კონტრაქტთან აქვს გარიგებები წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტებით. ეს მოიცავს საპროცენტო განაკვეთის სვოპებს, ფორვარდებს და სხვა მსგავს ინსტრუმენტებს. წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით და აისახება აქტივებად, თუ მათი სამართლიანი ღირებულება დადებითია, და ვალდებულებებად, თუ მათი სამართლიანი ღირებულება უარყოფითია. წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიან ღირებულებაში წმინდა ცვლილებები აისახება ფინანსური ინსტრუმენტებიდან მიღებულ წმინდა შემოსულობაში / ზარალში, რომლებიც სამართლიანი ღირებულებითაა შეფასებული, მოგებაში ან ზარალში ასახვით, გარდა უცხოური ვალუტის წარმოებულებიდან მიღებული შემოსულობისა / ზარალისა, რომლებიც წარმოდგენილია წმინდა უცხოური ვალუტის შემოსულობაში. 2019 წლის დასაწყისიდან ჯგუფი აფორმებს გარკვეულ სავალუტო სვოპის შეთანხმებებს, რათა თავისი დაფინანსების დანახარჯები გარკვეულ ვალუტებში შეუსაბამოს ამავე ვალუტებში საკრედიტო საქმიანობიდან წარმოქმნილ შემოსავალს. ამის შედეგად, ჯგუფი ახდენს საპროცენტო გადაკვეთის რისკის ეკონომიკურ ჰეჯირებას, თუმცა ფასს 9-ის მიხედვით ჰეჯირების აღრიცხვა არ გამოიყენება. წმინდა ცვლილებები ისეთი წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიან ღირებულებებში, რომლებიც წარმოდგენილია წმინდა სავალუტო შემოსულობაში, არ მოიცავს დაფიქსირებული სავალუტო განაკვეთის სხვაობების (დიფერენციალის) შემოზღუდვას. ეს უკანასკნელი წარმოდგენილია საპროცენტო ხარჯის ნაწილში, რათა ასახოს ჯგუფის რისკის მართვის ამოცანა.

- *ფინანსური გარანტიები, აკრედიტივები და სხვა ფინანსური ვალდებულებები*

ფინანსური გარანტიები, აკრედიტივები და სხვა ფინანსური ვალდებულებები თავდაპირველად აღიარებულია ფინანსურ ანგარიშგებებში სამართლიანი ღირებულებით, და წარმოადგენს მიღებულ პრემიას. თავდაპირველი აღიარების შემდეგ ჯგუფის ვალდებულება თითოეული გარანტიის მიხედვით ფასდება ან თავდაპირველად აღიარებული თანხით, რომელსაც აკლდება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში აღიარებული კუმულაციური ამორტიზაცია, ან მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვით, იმისდა მიხედვით, თუ რომელი უფრო მეტია.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ურთიერთგადაფარვა

ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ურთიერთგადაფარვა მოხდება და წმინდა თანხა აისახება ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში, თუ არსებობს აღიარებული თანხების ურთიერთგადაფარვის იურიდიული უფლება და ურთიერთგაქცევის ან ერთდროულად აქტივის რეალიზაციის და ვალდებულების დაფარვის სურვილი.

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები მოიცავს ნაღდი ფულის ნაშთს სალაროში, ცენტრალური ბანკების მიმართ მოთხოვნებს, გარდა მათში განთავსებული სავალდებულო რეზერვებისა, მოთხოვნებს საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ, რომლებსაც აქვს წარმოქმნიდან 90-დღიანი ვადა, კონტრაქტის მიხედვით უფლებრივად არ იტვირთება და თავისუფლად არის კონვერტირებადი ფულის გარკვეულ ოდენობებამდე.

ნასესხები სახსრები

გამოშვებული ფინანსური ინსტრუმენტები ან მათი კომპონენტები კლასიფიცირდება ვალდებულებების სახით მაშინ, როდესაც მფლობელის წინაშე სახელშეკრულებო გარიგებების შედეგად ჯგუფს წარმოეშობა ვალდებულება, რომ გადაიხადოს ფული ან ფინანსური ინსტრუმენტი ან სხვაგვარად დააკმაყოფილოს ეს ვალდებულება, გარდა განსაზღვრული ფულადი თანხის ან სხვა ფინანსური ინსტრუმენტის სანაცვლოდ საკუთარი წილობრივი ინსტრუმენტების განსაზღვრული რაოდენობის მიღებისა. ამგვარი ინსტრუმენტები მოიცავს ვალდებულებებს საკრედიტო დაწესებულებებისა და მომხმარებლების წინაშე (მარტივი თამასუქების ჩათვლით). აღნიშნული თავდაპირველად აღიარებულია მიღებული საფასურის რეალური ღირებულებით, რასაც აკლდება შესაბამის ოპერაციასთან პირდაპირ დაკავშირებული თანხები. თავდაპირველი აღიარების შემდგომ, ნასესხები სახსრების შეფასება ხდება ამორტიზებული ღირებულებით, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით. შემოსულობისა და ზარალის აღიარება მოგება-ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში ხდება ვალდებულების აღიარების შეწყვეტისას, აგრეთვე ამორტიზაციის პროცესში.

დამატებით გამოშვებული პირველადი კაპიტალის ინსტრუმენტები უვადო ანუიტეტით და პროცენტის ნებაყოფლობითი გადახდის პირობით, კლასიფიცირდება ფინანსურ ვალდებულებებად მაშინ, როდესაც ინსტრუმენტები არ არის კონვერტირებადი საკუთარ კაპიტალად და ჯგუფს არ აქვს უპირობო უფლება, თავიდან აიცილოს ფულადი სახსრების მიწოდება წინასწარ განსაზღვრული გამომწვევი მოვლენის შემთხვევაში. ასეთი ინსტრუმენტები ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით, ხოლო შესაბამისი პროცენტი აისახება მოგება-ზარალის კონსოლიდირებული ანგარიშგების საპროცენტო ხარჯის მუხლში.

თუ ჯგუფი შეისყიდის საკუთარ სესხს, მას ამოიღებენ ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიშგებიდან, ხოლო სხვაობა ვალდებულების საბალანსო ღირებულებასა და გადახდილ საფასურს შორის აღირიცხება მოგება-ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში.

სუბორდინირებული ვალი

სუბორდინირებული ვალი წარმოადგენს ბანკის მიერ საერთაშორისო ან ადგილობრივი საფინანსო ბაზრებიდან მოზიდულ გრძელვადიან ფულად სახსრებს. ბანკის ლიკვიდაციის შემთხვევაში, სუბორდინირებული ვალის მფლობელებს სხვა კრედიტორებთან შედარებით ექნებათ სესხის დაფარვის უფრო დაბალი პრიორიტეტი. სუბორდინირებული ვალი ამორტიზებული ღირებულებით აღირიცხება.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

იჯარა (2019 წლის 1 იანვრიდან მოქმედი პოლიტიკა)

ჯგუფი, როგორც მოიჯარე

ხელშეკრულების გაფორმების დროს ჯგუფი აფასებს, ხელშეკრულება წარმოადგენს ან შეიცავს თუ არა იჯარას. ხელშეკრულება წარმოადგენს ან შეიცავს იჯარას, თუ იგი გულისხმობს გარკვეული პერიოდის განმავლობაში კონკრეტული აქტივის გაკონტროლების ან გამოყენების უფლებას ანაზღაურების სანაცვლოდ. ჯგუფი იჯარის დაწყების თარიღად მიიჩნევს იმ დღეს, როდესაც მეიჯარე საბაზისო აქტივს გამოყენებისთვის გადასცემს ჯგუფს. თუ საიჯარო ხელშეკრულება იჯარის რამდენიმე კომპონენტს შეიცავს, ჯგუფი ხელშეკრულებაში ანაზღაურებას შეუსაბამებს იჯარის თითოეულ კომპონენტს ფარდობითი ინდივიდუალური ფასების საფუძველზე და მათ ცალ-ცალკე აღრიცხავს.

ჯგუფის ძირითადი საიჯარო საქმიანობა მოიცავს მომსახურების ცენტრებისა და ბანკომანტების სივრცეების იჯარას. შეუქცევად იჯარას ათ წლამდე ვადა აქვს. საიჯარო გადასახდელები, უმეტეს შემთხვევაში, ფიქსირებულია. ხელშეკრულებებში, როგორც წესი, არ არის შესული იჯარის ვადის გაგრძელების ან შეწყვეტის პირობა და არ შეიცავს დათქმებს.

➤ აქტივის გამოყენების უფლების და საიჯარო ვალდებულების აღიარება

ჯგუფი იჯარის დაწყების თარიღისთვის აღიარებს აქტივის გამოყენების უფლებას და საიჯარო ვალდებულებას. აქტივის გამოყენების უფლება თავდაპირველად თვითღირებულებით ფასდება, რაც მოიცავს იჯარის ამოქმედების თარიღით ან ამ თარიღამდე განხორციელებული საიჯარო გადახდებით დაკორექტირებული საიჯარო ვალდებულების საწყის ოდენობას. ამას ემატება გაწეული თავდაპირველი პირდაპირი დანახარჯები და საბაზისო აქტივის დემონტაჟსა და ობიექტიდან გატანასთან, ან სავარაუდო დემონტაჟის ხარჯები, ასეთის არსებობის შემთხვევაში. ამის შემდეგ აქტივის გამოყენების უფლებას ცვეთა ერიცხება იჯარის ვადის განმავლობაში ცვეთის დარიცხვის წრფივი მეთოდით. ჯგუფი აქტივის გამოყენების უფლებაზე იყენებს თვითღირებულების მოდელს, იმ აქტივების გარდა, რომლებიც აკმაყოფილებს საინვესტიციო ქონების განსაზღვრებას. ასეთ შემთხვევაში გამოიყენება გადაფასების მოდელი.

საიჯარო ვალდებულება თავდაპირველად ფასდება მომავალი საიჯარო გადასახდელების დღევანდელი ღირებულებით, გარდა დღგ-ის გადახდებისა, და მისი დისკონტირება ხდება ჯგუფის ზღვრული სასესხო საპროცენტო განაკვეთით. საიჯარო ვალდებულება შემდეგ ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით, ზღვრული სასესხო საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით.

➤ აღიარებიდან გამონაკლისები

ჯგუფი იყენებს აღიარების გამონაკლისებს იმ საიჯარო ხელშეკრულებებზე, რომელთა მიხედვითაც, იჯარის ვადა მთავრდება 12 თვეში თავდაპირველი გამოყენების თარიღისთვის, და აგრეთვე იმ საიჯარო ხელშეკრულებებზე, რომელთა საბაზისო აქტივი დაბალი ღირებულებისაა. ჯგუფი ამ იჯარებთან დაკავშირებულ საიჯარო გადასახდელებს აღიარებს, როგორც ხარჯს და იჯარის ვადას წრფივი მეთოდით არიცხავს.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

იჯარა (2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით ამოქმედებული პოლიტიკა) (გაგრძელება)

➤ საიჯარო ხელშეკრულებების მოდიფიკაცია

თუ საიჯარო ხელშეკრულების მოდიფიკაცია ხდება იჯარის გამოყენების სფეროს ან იჯარის ღირებულების შეცვლით, რომელიც იჯარის თავდაპირველი პირობების ნაწილი არ ყოფილა, ჯგუფი განსაზღვრავს, მოდიფიკაციის შედეგად წარმოიქმნება თუ არა:

- განცალკევებული იჯარა; ან
- ცვლილება არსებული იჯარის აღრიცხვის წესში.

ჯგუფი იჯარის მოდიფიკაციას ასახავს, როგორც განცალკევებულ იჯარას, თუ არსებობს ორივე შემდეგი პირობა:

- მოდიფიკაციის შედეგად იზრდება იჯარის გამოყენების სფერო იმის გამო, რომ იჯარას ემატება ერთი ან რამდენიმე საიჯარო აქტივის გამოყენების უფლება; და
- იჯარის ანაზღაურება იზრდება ისეთი ოდენობით, რომელიც თანაზომადია იჯარის გაზრდილი გამოყენების სფეროს შესაფერისი განცალკევებული ხელშეკრულების ფასისა დაასევე კონკრეტული ხელშეკრულების გარემოებების ამსახველი, ამ განცალკევებული ფასის ნებისმიერი შესაბამისი კორექტირების გათვალისწინებით.

იჯარის ისეთი მოდიფიკაციის შემთხვევაში, რომელიც არ აღირიცხება, როგორც განცალკევებული იჯარა, ჯგუფი ხელახლა აფასებს საიჯარო ვალდებულებას შემდეგნაირად:

- ამცირებს აქტივის გამოყენების უფლების საბალანსო ღირებულებას იჯარის ნაწილობრივ ან სრულად შეწყვეტის ასახვის მიზნით, იჯარის ისეთი მოდიფიკაციის შემთხვევაში, რომლის შედეგად მცირდება იჯარის მოქმედების სფერო. ჯგუფი მოგებაში ან ზარალში აღიარებს ნებისმიერ შემოსულობას ან ზარალს, რომელიც დაკავშირებულია იჯარის ნაწილობრივ ან მთლიან შეწყვეტასთან; ან
- შესაბამისად, აკორექტირებს აქტივის გამოყენების უფლებას იჯარის ყველა სხვა მოდიფიკაციის გათვალისწინებით.

ჯგუფი, როგორც მეიჯარე

იჯარის დასაწყისში ჯგუფი თავის თითოეულ იჯარას ან საოპერაციო იჯარის, ან ფინანსური იჯარის კლასიფიკაციას ანიჭებს.

➤ ფინანსური იჯარა

იჯარა, რომელიც საიჯარო აქტივის საკუთრებასთან დაკავშირებულ პრაქტიკულად ყველა რისკსა და სარგებელს მოიჯარეს გადასცემს, ფინანსურ იჯარად კლასიფიცირდება. ყველა დანარჩენი იჯარა საოპერაციო იჯარაა. ჯგუფი ფინანსურ იჯარაზე დავალიანებას აღიარებს ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში იჯარაში განხორციელებული წმინდა ინვესტიციის თანხის ოდენობით, იჯარის ვადის დაწყების თარიღიდან. მინიმალური საიჯარო გადასახადების მიმდინარე ღირებულების გამოთვლისას დისკონტირების ფაქტორად გამოიყენება საიჯარო ხელშეკრულებაში ნაგულისხმევი საპროცენტო განაკვეთი. თავდაპირველი პირდაპირი დანახარჯები შედის ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნების პირველად შეფასებაში. მიღებული საიჯარო გადასახდელები გადანაწილდება ფინანსურ იჯარასა და დაუფარავი საიჯარო გადასახდელების შემცირებას შორის. ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული შემოსავლის აღიარება ხდება იმისდა მიხედვით, თუ როგორია მუდმივი პერიოდული უკუგების კოეფიციენტი მიმდინარე წმინდა ინვესტიციაზე.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

იჯარა (2019 წლის 1 იანვრიდან მოქმედი პოლიტიკა) (გაგრძელება)

➤ საოპერაციო იჯარა

ჯგუფი საოპერაციო იჯარის აქტივებს წარმოადგენს კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში აქტივების ხასიათის მიხედვით. საოპერაციო იჯარიდან საიჯარო შემოსავლის აღიარება მოგება-ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში ხდება წრფივი მეთოდით, იჯარის ვადის განმავლობაში, როგორც წმინდა სხვა შემოსავლისა. საოპერაციო იჯარიდან შემოსავლების მიღების თავდაპირველი პირდაპირი ხარჯები საიჯარო აქტივების საბალანსო ღირებულებას ემატება. იჯარის აღრიცხვის პოლიტიკა, რომელიც 2019 წლის 1 იანვრამდე იყო ძალაში, წარმოდგენილია წინა წლის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში.

ფინანსური აქტივების გაუფასურება

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის პრინციპების მიმოხილვა

ჯგუფი ყველა სესხსა და სხვა სავალო ფინანსურ აქტივებზე (რომლებიც არ არის აღრიცხული სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით) მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვს აღრიცხავს სასესხო ვალდებულებებთან და ფინანსური გარანტიის ხელშეკრულებებთან ერთად. ამ თავში ყველა მოიხსენიება „ფინანსურ აქტივებად“. ფასს (IFRS) 9-ის მიხედვით, წილობრივი ინსტრუმენტები არ ექვემდებარება გაუფასურებას.

რეზერვი ეყრდნობა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს, რომელიც უკავშირდება მომდევნო 12 თვის განმავლობაში ვალდებულებების შეუსრულებლობის ალბათობას, თუ სესხის გაცემის შემდეგ საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად არ გაზრდილა. ასეთ შემთხვევაში რეზერვი ეყრდნობა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს აქტივის არსებობის ვადის განმავლობაში. თუ ფინანსური აქტივი შეესაბამება შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული ფინანსური აქტივის განმარტებას, მაშინ რეზერვი დაეყრდნობა აქტივის არსებობის ვადის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ცვლილებას.

ჯგუფი გამარტივებულ მიდგომას იყენებს სავაჭრო, საიჯარო და სხვა დებიტორული დავალიანებისა და სახელშეკრულებო აქტივებისთვის და აღრიცხავს მათი არსებობის განმავლობაში მოსალოდნელ ზარალს.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსათვლელად, ჯგუფი ჯერ ინდივიდუალურად აფასებს, არსებობს თუ არა ინდივიდუალური მნიშვნელობის მქონე სესხების გაუფასურების ობიექტური მტკიცებულება. შემდეგ ის კოლექტიურად აფასებს სესხებს, რომლებიც ინდივიდუალურად არ არის მნიშვნელოვანი და სესხებს, რომლებიც არის მნიშვნელოვანი, მაგრამ რომელთა გაუფასურების ობიექტური მტკიცებულება, ინდივიდუალური შეფასების მიხედვით, არ არსებობს.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივების გაუფასურება (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის განსაზღვრისადმი სტადიების მიხედვით მიდგომა

ჯგუფმა დაწერა პოლიტიკა, რომლის მიხედვითაც, თითოეული საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის აფასებს, თავდაპირველი აღიარების შემდეგ მნიშვნელოვნად არის თუ არა გაზრდილი ფინანსური აქტივის საკრედიტო რისკი, რისთვისაც ითვალისწინებს დეფოლტის რისკის ცვლილებას ფინანსური ინსტრუმენტის დარჩენილი ვადის განმავლობაში. შემოადნეულ პროცესზე დაყრდნობით, ჯგუფი თავის ფინანსურ ინსტრუმენტებს აჯგუფებს შემდეგნაირად: პირველი სტადია, მეორე სტადია, მესამე სტადია და „შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული“, ქვემოთ აღწერილი წესით:

- 1-ლი სტადია: ჯგუფი საკრედიტო ზარალის რეზერვს აღიარებს იმ ოდენობით, რომ გაუტოლდეს 12-თვის განმავლობაში მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს. ეს ზარალი არის აქტივის არსებობის განმავლობაში დეფოლტის შემთხვევების გამო მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ნაწილი, რომელიც მოსალოდნელია საანგარიშგებო თარიღიდან 12 თვის განმავლობაში იმ დაშვებით, რომ საკრედიტო რისკი თავდაპირველი აღიარების შემდეგ მნიშვნელოვნად არ არის გაზრდილი. 12 თვეზე ნაკლები დარჩენილი ვადის მქონე ფინანსური აქტივების შემთხვევაში გამოიყენება დეფოლტის ალბათობა, რომელიც შეესაბამება დარჩენილ ვადას.
- მე-2 სტადია: იმ ფინანსური ინსტრუმენტებისთვის, რომელთა საკრედიტო რისკი ამ ინსტრუმენტების თავდაპირველი აღიარებიდან მნიშვნელოვნად გაზრდილად ითვლება, ჯგუფი საკრედიტო ზარალის რეზერვს აღიარებს აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ოდენობით. ამისათვის საჭიროა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლა აქტივის მთელი არსებობის განმავლობაში დეფოლტის ალბათობაზე დაყრდნობით, რაც ნიშნავს ფინანსური ინსტრუმენტის დარჩენილი ვადის განმავლობაში დეფოლტის დადგომის ალბათობას. საკრედიტო ზარალის რეზერვი ამ სტადიაზე უფრო მაღალია საკრედიტო რისკის ზრდის გამო და აგრეთვე იმიტომ, რომ უფრო გრძელვადიანი პერიოდი გასათვალისწინებელი პირველი სტადიის 12-თვიან პერიოდთან შედარებით. ფინანსური ინსტრუმენტები მეორე სტადიაზე ჯერ არ ითვლება საკრედიტო რისკით გაუფასურებულად.
- მე-3 სტადია: თუ ფინანსური ინსტრუმენტები საკრედიტო რისკით უფასურდება, ისინი გადაინაცვლებს მესამე სტადიაზე. ჯგუფი ზარალის რეზერვს აღიარებს აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ოდენობით, რაც ასახავს ამ საკრედიტო რისკით გაუფასურებული ფინანსური ინსტრუმენტების დეფოლტის 100%-იან ალბათობას.

ფასს 9-ის გაუფასურებასთან დაკავშირებული მოთხოვნების მოქმედების არეალში მოქცეული ფინანსური ინსტრუმენტები ზემოთ წარმოდგენილი სამი სტადიიდან ერთ-ერთში კლასიფიცირდება. შემენისას ან შექმნისას გაუფასურებული თუ არ არის, ახლად წარმოქმნილი აქტივები კლასიფიცირდება პირველ სტადიად და ამ სტადიაზე რჩება მანამ, სანამ ჩაითვლება, რომ თავდაპირველი აღიარების შემდეგ საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად არის გაზრდილი, რა შემთხვევაშიც აქტივი გადადის მე-2 სტადიაზე.

შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული აქტივები არის ისეთი ფინანსური ინსტრუმენტები, რომლებიც საკრედიტო რისკით გაუფასურებულია თავდაპირველი აღიარებისას. შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული აქტივები აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით თავდაპირველი აღიარებისას და საპროცენტო შემოსავლის აღიარება შემდეგ ხდება საკრედიტო რისკით კორექტირებული ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის საფუძველზე. საკრედიტო რისკით კორექტირებული ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი ითვალისწინებს ფინანსური აქტივის ყველა სახელშეკრულებო პირობას და მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის აღიარება ან შემცირება ხდება მხოლოდ მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მომხდარი ცვლილების შესაბამისად, თუ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი გამოითვლება აქტივის მთელი არსებობის განმავლობაში მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე დაყრდნობით. შემენილ ან შექმნილ გაუფასურებულ აქტივად აღიარებული აქტივი ამ სტატუსს ჩამოწერამდე შეინარჩუნებს. ფასს 9-ასთან დაკავშირებით გამოყენებული ძირითადი შეფასებები და ვარაუდები წარმოდგენილია მე-4 შენიშვნაში.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტა

ფინანსური აქტივების აღიარების შეწყვეტა

ფინანსური აქტივის (ან, სადაც მისაღებია, ფინანსური აქტივის ნაწილის ან ანალოგიური ფინანსური აქტივის ჯგუფის ნაწილის) ჩამოწერა ხდება თუ:

- ამოიწურა აქტივიდან ფულადი სახსრების მიღების ვადა;
- ჯგუფმა დათმო აქტივიდან ფულადი სახსრების მიღების უფლება, ან დაიტოვა ამგვარი უფლება, მაგრამ აიღო მესამე პირებისათვის თანხების სრულად და დაგვიანების გარეშე გადახდის სახელშეკრულებო ვალდებულება; და
- ჯგუფმა (ა) გადასცა აქტივთან დაკავშირებული ყველა რისკი და სარგებელი; (ბ) არც გადასცა და არც დაიტოვა აქტივთან დაკავშირებული ყველა რისკი და სარგებელი, მაგრამ გადასცა აქტივზე კონტროლი.

იმ შემთხვევაში, თუ ჯგუფმა გადასცა აქტივიდან ფულადი ნაკადების მიღების უფლება და არ გადაუცია ძირითადი რისკები და სარგებელი ან კონტროლი აქტივზე, ჯგუფის მიერ აქტივის აღიარება ხდება უწყვეტი გამოყენების პირობით. მონაწილეობის გაგრძელება, რომელიც იძენს გარანტიის ფორმას გადაცემულ აქტივზე, ფასდება აქტივის თავდაპირველ საბალანსო ღირებულებასა და იმ ანაზღაურების მაქსიმალურ თანხას შორის უმცირესით, რომლის გადახდაც შეიძლება ჯგუფს მოეთხოვოს.

როდესაც გადაცემულ აქტივში მონაწილეობის შენარჩუნება იღებს გაყიდული და/ან შესყიდული ოფციონის ფორმას (ფულაით განსაზღვრული ოფციონის ან მსგავსი ანარიცხის ჩათვლით), ჯგუფის მონაწილეობა მოიცავს გადაცემული აქტივის თანხას, რომელიც ჯგუფს შეუძლია განმეორებით შეიძინოს, გარდა სამართლიანი ღირებულებით შეფასებულ აქტივზე შეძენილი ფუთ-ოფციონისა (ფულაით განსაზღვრული ოფციონის ან მსგავსი ანარიცხის ჩათვლით), როდესაც ჯგუფის ხანგრძლივი ჩართულობის ფარგლები იზღუდება გადაცემული აქტივის სამართლიან ღირებულებასა და ოფციონის რეალიზაციის ფასს შორის უმცირესით.

ფინანსური აქტივების აღიარების შეწყვეტა და მოდიფიკაცია

ჯგუფი ზოგჯერ ახდენს ფინანსური აქტივების სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების რესტრუქტურიზაციას ან სხვაგვარ მოდიფიკაციას. ასეთ დროს ჯგუფი რაოდენობრივი და ხარისხობრივი კრიტერიუმების საფუძველზე აფასებს, ახალი პირობები არის თუ არა არსებითად განსხვავებული თავდაპირველი პირობებისგან. ჯგუფი ფინანსური აქტივის, მაგალითად, მომხმარებელზე გაცემული სესხის, აღიარებას წყვეტს მაშინ, როდესაც რესტრუქტურიზაციის შედეგად პირობები იმდენად შეიცვალა, რომ საქმე არსებითად ახალ სესხთან გვაქვს, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც ხელშეკრულების პირობების რესტრუქტურიზაცია განპირობებულია მსესხებლის ფინანსური სიმძნელებით. როდესაც ხდება ფინანსური აქტივის აღიარების შეწყვეტა, სხვაობის აღიარება ხდება აღიარების შეწყვეტის შედეგად მიღებული შემოსულობის ან ზარალის სახით, თუკი გაუფასურების ზარალი უკვე არ არის აღრიცხული. ახლად აღიარებული სესხები კლასიფიცირდება პირველი სტადიის სახით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების მიზნით, სანამ ახალი სესხი არ ჩაითვლება შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებულად.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივების აღიარების შეწყვეტა და მოდიფიკაცია (გაგრძელება)

ჯგუფი შემდეგ ფაქტორებს ითვალისწინებს იმის გადასაწყვეტად, ჩამოწეროს (შეწყვიტოს აღიარება) თუ არა ფინანსური ინსტრუმენტი:

- სესხის ვალუტის ცვლილება;
- საპროცენტო განაკვეთის ტიპის ცვლილება;
- წილობრივი მახასიათებლის შემოტანა;
- კონტრაქტის ცვლილება;
- თუ მოდიფიკაცია იმგვარია, რომ ინსტრუმენტი აღარ დააკმაყოფილებდა მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდების კრიტერიუმს.

თუ პირობები არსებითად განსხვავებული არ არის, ან რესტრუქტურიზაცია განპირობებულია მსესხებლის ფინანსური სიძნელებით, ამ შემთხვევაში, რესტრუქტურიზაცია ან მოდიფიკაცია არ იწვევს აღიარების შეწყვეტას და ჯგუფი გადაიანგარიშებს მთლიანი (ბრუტო) საბალანსო ღირებულებას ფინანსური აქტივის გადაფასებული ფულადი ნაკადების საფუძველზე და მოდიფიცირებით განპირობებულ შემოსულობას ან ზარალს საპროცენტო შემოსავალში აღიარებს. ახალი მთლიანი (ბრუტო) საბალანსო ღირებულება გამოითვლება მოდიფიცირებული ფულადი ნაკადების თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით დისკონტირებით.

იძულების ღონისძიების გამოყენებისგან თავის შეკავება და სესხების მოდიფიკაცია

ზოგჯერ ჯგუფი დათმობაზე მიდის ან, როდესაც მსესხებელს ფინანსური სიძნელებები აქვს, ცვლის სესხის თავდაპირველ პირობებს, ნაცვლად იმისა, რომ დაისაკუთროს ან იძულებითი ღონისძიების გზით მიიღოს უზრუნველყოფის საგანი. ჯგუფი იძულების ღონისძიების გამოყენებისგან თავს იკავებს მაშინ, როდესაც მიდის ასეთ დათმობებსა და მოდიფიკაციებზე მსესხებლის არსებული ან მოსალოდნელი ფინანსური სიძნელების პასუხად და, მსესხებელი ფინანსურად გამართული რომ ყოფილიყო, ჯგუფი ამ პირობებს არ დათანხმდებოდა. იძულების ღონისძიების გამოყენებისგან თავის შეკავება შესაძლოა მოიცავდეს სესხის დაფარვის გადავადებას და სესხის ახალ პირობებზე შეთანხმებას. პირობების შეცვლის შემდეგ ნებისმიერი გაუფასურება ფასდება თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით, რომელიც გაანგარიშებულია პირობების მოდიფიკაციამდე. აქტივები, რომლებზეც ხდება იძულების ღონისძიების გამოყენებისგან თავის შეკავება, მიეკუთვნება მესამე სტადიას. გადაწყვეტილება იმის შესახებ, თუ რამდენ ხანს დარჩენს აქტივი ამ კატეგორიაში, მიიღება ინდივიდუალურად კომერციული და მცირე და საშუალო ზომის სესხების შემთხვევაში, ხოლო დანარჩენი სესხების შემთხვევაში, მინიმუმ ექვსი თანმიმდევრული გადახდაა საჭირო იმისთვის, რომ სესხი ამ კატეგორიიდან მეორე სტადიაზე გადავიდეს. სესხის მეორე სტადიაზე გადასვლის შემდეგ ჯგუფი ხელახლა აფასებს, ხომ არ მომხდარა საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა, თუმცა, პირველ სტადიაზე გადატანამდე ასეთი აქტივები მეორე სტადიაზე რჩება მინიმუმ 12-თვიანი საცდელი ვადით. ზემოაღნიშნულ წესებზე გავრცელდა გარკვეული მოდელირებული შედეგის ზრდა COVID-19-ის გამო 2020 წელს სასესხო ხელშეკრულებების მასობრივი რესტრუქტურიზაციის შედეგად. დაწვრილებითი ინფორმაციისთვის იხილეთ მე-4 შენიშვნა.

ფინანსური ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტა

ფინანსური ვალდებულებების აღიარება წყდება მაშინ, როდესაც ისინი იფარება, ბათილდება ან ამოიწურება.

როდესაც არსებულ ფინანსურ ვალდებულებას ცვლის მეორე ფინანსური ვალდებულება იმავე კრედიტორის მიმართ მნიშვნელოვნად შეცვლილი პირობებით, ან თუ მიმდინარე ვალდებულების პირობები მნიშვნელოვნად იცვლება, ამგვარი ცვლილება თუ მოდიფიკაცია აღირიცხება, როგორც თავდაპირველი ვალდებულების აღიარების გაუქმება და ახალი ვალდებულების აღიარება, ხოლო შესაბამისი საბალანსო ღირებულების სხვაობა აისახება მოგება-ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

სასაქონლო-მატერიალური მარაგები

სასაქონლო-მატერიალური მარაგები ფასდება თვითღირებულებასა და წმინდა სარეალიზაციო ღირებულებას შორის უმცირესით. წმინდა სარეალიზაციო ღირებულება გამოითვლება, როგორც ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში სავარაუდო გასაყიდ ფასს გამოკლებული დასრულების და რეალიზაციის სავარაუდო ხარჯი.

გასაყიდად არსებული გრძელვადიანი აქტივები და შეწყვეტილი ოპერაციები

გრძელვადიან აქტივებსა და გასასხვისებელი აქტივების ჯგუფს გასაყიდად არსებულის კატეგორიას ჯგუფი იმ შემთხვევაში მიაკუთვნებს, თუ მათი საბალანსო ღირებულების ამოღება ძირითადად გაყიდვის ოპერაციიდან და არა მათი უწყვეტი გამოყენებით მოხდება. გასაყიდად განკუთვნილი გრძელვადიანი აქტივები და გასასხვისებელი აქტივების ჯგუფები ფასდება საბალანსო ღირებულებასა და სამართლიან ღირებულებას (გამოკლებული რეალიზაციაზე დანახარჯები) შორის უმცირესით. გაყიდვის დანახარჯები არის ნაზარდი დანახარჯები, რომლებიც პირდაპირ არის მიკუთვნებადი აქტივის (გასასხვისებელი აქტივების ჯგუფის) გასხვისებისთვის, ფინანსურ საქმიანობაზე გაწეული დანახარჯებისა და მოგების გადასახადის ხარჯის გამოკლებით.

გასაყიდად გამიზნულად კლასიფიცირების კრიტერიუმი დაკმაყოფილებულად ჩათვლება მხოლოდ მაშინ, თუ გაყიდვის მაღალი ალბათობა არსებობს და აქტივი ან გასასხვისებელი აქტივების ჯგუფი არსებულ მდგომარეობაში ხელმისაწვდომია დაუყოვნებლივ გასაყიდად. გაყიდვის გარიგების შესასრულებლად საჭირო ნაბიჯები იმაზე უნდა მიანიშნებდეს, რომ არ არის მოსალოდნელი გაყიდვაში ცვლილებების შესვლა ან გაყიდვის გადაწყვეტილების შეცვლა. ხელმძღვანელობას გადაწყვეტილი უნდა ჰქონდეს აქტივის გაყიდვა და აქტივი უნდა გაიყიდოს კლასიფიკაციიდან ერთი წლის განმავლობაში.

გასაყიდად გამიზნული აქტივის თავდაპირველ კლასიფიკაციამდე ამ აქტივის საბალანსო ღირებულება ფასდება მოქმედი ფას-ების შესაბამისად.

გასაყიდად არსებულის კატეგორიაში შესული ძირითადი საშუალებებისა და არამატერიალური აქტივების ცვეთა ან ამორტიზაცია არ ხდება. გასაყიდად გამიზნულის კატეგორიაში შესული აქტივები და ვალდებულებები სხვა აქტივებისა და ვალდებულებებისგან ცალკეა წარმოდგენილი ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში.

გასასხვისებელი აქტივების ჯგუფი ითვლება შეწყვეტილ ოპერაციად მაშინ, თუ ის არის სამეურნეო სუბიექტის კომპონენტი, რომელიც ან გასხვისებულია, ან კლასიფიცირებულია როგორც გასაყიდად არსებული, და:

- წარმოდგენს საქმიანობის ცალკე აღებულ ძირითად მიმართულებას ან საქმიანობის გეოგრაფიულ არეალს;
- არის საქმიანობის ცალკე აღებული ძირითადი მიმართულების ან გეოგრაფიული არეალის საქმიანობის გასხვისების ერთიანი კოორდინირებული გეგმის ნაწილი; ან
- არის შვილობილი კომპანია, რომელიც შეძენილია მხოლოდ და მხოლოდ გადაყიდვის მიზნით.

შეწყვეტილი ოპერაციები არ აისახება უწყვეტი საქმიანობის შედეგებში და მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში აისახება როგორც შეწყვეტილი ოპერაციებიდან წმინდა მოგების ან ზარალის ერთიანი თანხა. შეწყვეტილი ოპერაციების საოპერაციო, საინვესტიციო და საფინანსო საქმიანობებისთვის მიკუთვნებადი წმინდა ფულადი ნაკადები ცალკეა წარმოდგენილი ფულადი ნაკადების კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

გადასახადები

მიმდინარე მოგების გადასახადის ხარჯი გამოიანგარიშება შესაბამის ტერიტორიაზე მოქმედი ნორმატიული აქტების შესაბამისად, სადაც საქართველოს ბანკის ჯგუფი და მისი შვილობილი კომპანიები საქმიანობენ.

გადავადებული აქტივებისა და ვალდებულებების დაანგარიშება მიმდინარე სხვაობებთან მიმართებაში ხდება ვალდებულებების აღრიცხვის მეთოდით. გადავადებული მოგების გადასახადები გათვალისწინებულია ყველა დროებით სხვაობაზე, რომელიც წარმოიშობა აქტივებისა და ვალდებულებების საგადასახადო დასაბეგრ საფუძველსა და მათ საბალანსო ღირებულებას შორის ფინანსური ანგარიშგების მიზნებისათვის, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც გადავადებული მოგების გადასახადი წარმოიშობა გუდვილის პირველადი აღიარებიდან ან აქტივისა და ვალდებულებიდან იმ გარიგებაში, რომელიც არ არის საწარმოთა გაერთიანება და ოპერაციის თარიღისათვის გავლენას არ იქონიებს სააღრიცხვო მოგებასა თუ საგადასახადო მოგება-ზარალზე.

გადავადებული საგადასახადო აქტივი აღირიცხება მხოლოდ მაშინ, როდესაც მოსალოდნელია დასაბეგრი მოგების მიღება, საიდანაც შესაძლებელი იქნება გამოსაქვითი დროებითი სხვაობების გაქვითვა. გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები აღირიცხება საგადასახადო განაკვეთებით, რომელთა გამოყენებაც მოსალოდნელია აქტივის რეალიზაციისა და ვალდებულების დაფარვის პერიოდში იმ განაკვეთებზე დაყრდნობით, რომლებიც მოქმედებდა ან არსებობდა ამოქმედებული იყო ანგარიშგების დღეს.

გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები წარმოდგენილია დროებით სხვაობებზე, რომლებიც წარმოიშობა ინვესტიციებიდან შვილობილ კომპანიებში, მეკავშირე და ერთობლივ საწარმოებში, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც შესაძლოა გაკონტროლებულ იქნას დროებითი სხვაობის აღდგენის დრო და ახლო მომავალში მათი აღდგენა არ არის მოსალოდნელი.

საქართველოსა და ბელარუსში აგრეთვე მოქმედებს სხვადასხვა საოპერაციო გადასახადი, რომლებიც გავლენას ახდენს ჯგუფის საქმიანობაზე. ეს გადასახადები ასახულია სხვა საოპერაციო ხარჯების კომპონენტებად.

საინვესტიციო ქონება

საინვესტიციო ქონება არის მიწა ან შენობა ან შენობის ნაწილი, რომელიც გამიზნულია საიჯარო შემოსავლის მისაღებად ან კაპიტალის ღირებულების ზრდისთვის და რომელსაც ჯგუფი არ იყენებს.

საინვესტიციო ქონების თავდაპირველი აღიარება ხდება თვითღირებულებით, ტრანსაქციის ხარჯების ჩათვლით და შემდეგ ხელშეორედ ფასდება სამართლიანი ღირებულებით, რომელიც ასახავს საბაზრო პირობებს საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის. ჯგუფის საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება სხვადასხვა წყაროს საფუძველზე, მათ შორის დამოუკიდებელი შემფასებლების ანგარიშების მიხედვით, რომლებსაც აქვთ აღიარებული და შესაბამისი პროფესიული კვალიფიკაცია და ანალოგიური ადგილმდებარეობისა და კატეგორიის ქონების შეფასების გამოცდილება. რაც შეეხება გარკვეულ საინვესტიციო ქონებას, რომლის გამოსყიდვის ოფციონი გადაცემულია წინა მფლობელებისთვის, ასეთი ქონების სამართლიანი ღირებულება საანგარიშგებო თარიღისთვის განისაზღვრა გამოსყიდვის ღირებულებით.

საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულების შეცვლით განპირობებული შემოსულობა ან ზარალი, ასევე იჯარიდან მიღებული შემოსავალი აღირიცხება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში სხვა შემოსავლის მუხლში.

თუ საინვესტიციო ქონებას დაიკავებს მესაკუთრე, მაშინ ხდება მისი რეკლასიფიცირება ძირითად საშუალებებად და მისი საბალანსო ღირებულება რეკლასიფიცირების თარიღისთვის ხდება მისი დასაშვები ღირებულება, რომელიც შემდგომში ცვეთას ექვემდებარება. იმ შემთხვევაში, თუ საინვესტიციო ქონება აკმაყოფილებს გასაყიდად გამიზნული აქტივის კრიტერიუმებს, მისი გადატანა ხდება გასაყიდად გამიზნული აქტივების კატეგორიაში.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)**ძირითადი საშუალებები**

ძირითადი საშუალებები აღრიცხულია თვითღირებულებით, რასაც აკლდება დაგროვილი ცვეთა და გაუფასურება. ამ თანხაში შედის ძირითადი საშუალების ნაწილის ჩანაცვლების ღირებულება, ამ ხარჯის დადგომისას, თუ აღიარების კრიტერიუმები დაცულია.

ძირითადი საშუალებების საბალანსო ღირებულების გადახედვა ხდება გადაფასებასთან მიმართებაში, როდესაც მოვლენები ან გარემოებათა ცვლილებები იმაზე მიანიშნებს, რომ საბალანსო ღირებულების აღდგენა შესაძლოა ვერ მოხერხდეს.

აქტივის ცვეთა აითვლება იმ თარიღიდან, როდესაც აქტივი ექსპლუატაციისთვის მზად არის და ხელმისაწვდომია. ცვეთის დარიცხვა ხდება წრფივი მეთოდით ძირითადი საშუალებების სასარგებლო მომსახურების ვადის შემდეგი მაჩვენებლების მიხედვით:

	<i>წელი</i>
საოფისე შენობები და სერვისცენტრები	100-მდე
ავეჯი და მოწყობილობები	3-20
კომპიუტერული ტექნიკა და	5-10
აღჭურვილობა	
სატრანსპორტო საშუალებები	2-7

ყოველი ფინანსური წლის ბოლოს აქტივების ნარჩენი ღირებულება, სასარგებლო მომსახურების ვადები და მეთოდები გადაისინჯება და დაკორექტირდება შესაბამისად.

დაუმთავრებელი მშენებლობები თვითღირებულებით აღირიცხება და ცვეთა არ ერიცხება მანამ, სანამ არ გახდება ექსპლუატაციისთვის ვარგისი და მოხდება მათი კლასიფიცირება ძირითადი საშუალებების შესაბამის ჯგუფში.

საიჯარო ქონების გაუმჯობესებების ცვეთა ხდება შესაბამისი საიჯარო აქტივის მთლიანი ვადის განმავლობაში, ან იჯარის მოსალოდნელ ვადაზე, რომელიც უფრო ხანმოკლეა.

შეკეთება-განახლებასთან დაკავშირებული ხარჯები ირიცხება წარმოშობისას და მათი ჩართვა ხდება სხვა საოპერაციო ხარჯებში თუ ისინი არ ექვემდებარება კაპიტალიზაციას.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

გუდვილის გაუფასურება

გუდვილის გაუფასურების შეფასება ხდება ყოველწლიურად ან უფრო ხშირად თუ მოვლენები ან გარემოებათა ცვლილებები მიანიშნებენ, რომ საბალანსო ღირებულება შეიძლება გაუფასურებული იყოს.

გაუფასურების შემოწმების მიზნით, საწარმოთა გაერთიანებისას დარიცხული გუდვილი შესყიდვის თარიღიდან გადანაწილდება ჯგუფის ფულადი ნაკადების წარმომქმნელ ერთეულებზე ან ასეთ ერთეულთა ჯგუფებზე, რომლებიც სავარაუდოდ საწარმოთა გაერთიანების შედეგად მიღებული სინერგიიდან სარგებელს მიიღებენ, განურჩევლად იმისა, აღნიშნულ ერთეულებს ან ერთეულთა ჯგუფებს ჯგუფის სხვა აქტივები განეკუთვნება, თუ ვალდებულებები. ფულადი სახსრების წარმომქმნელი თითოეული ერთეული ან ერთეულთა ჯგუფი, რომლებზეც გუდვილია გადანაწილებული:

- წარმოადგენს უმცირეს დონეს, რომელზეც ჯგუფი ახდენს გუდვილის მონიტორინგს შიდა მართვის მიზნებისთვის; და
- არ აღემატება ფასს 8-ის „საოპერაციო სეგმენტები“ შესაბამისად განმარტებული სეგმენტის სიდიდეს.

გაუფასურება განისაზღვრება იმ ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის (ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულების ჯგუფის) ანაზღაურებადი ღირებულების შეფასებით, რომელსაც გუდვილი უკავშირდება. თუ ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის (ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულების ჯგუფის) ანაზღაურებადი ღირებულება ნაკლებია საბალანსო ღირებულებაზე, ხდება გაუფასურების ზარალის აღიარება. გაუფასურების ზარალის აღდგენა მომავალ პერიოდებში შეუძლებელია.

არამატერიალური აქტივები

ჯგუფის არამატერიალური აქტივები მოიცავს პროგრამულ უზრუნველყოფასა და ლიცენზიებს.

ცალკეული არამატერიალური აქტივი პირველადი აღიარებისას აღირიცხება თვითღირებულებით. საწარმოთა გაერთიანებისას შეძენილი არამატერიალური აქტივის ღირებულება წარმოადგენს მის სამართლიან ღირებულებას შესყიდვის თარიღისათვის. პირველადი აღიარების შემდგომ არამატერიალური აქტივები აღირიცხება თვითღირებულებით, რასაც აკლდება დარიცხული ამორტიზაცია და გაუფასურების ზარალი. არამატერიალური აქტივების სასარგებლო მომსახურების ვადები ითვლება სასრულად, ამორტიზდება ოთხიდან 15 წლამდე ვადაზე და გაუფასურების დასადგენად მოწმდება მაშინ, როდესაც არსებობს არამატერიალური აქტივების გაუფასურების ნიშნები. არამატერიალური აქტივების ამორტიზაციის ვადებისა და მეთოდების გადახედვა ხდება, სულ მცირე, ყოველი ფისკალური წლის ბოლოს.

კომპიუტერული პროგრამების მართვასთან დაკავშირებული დანახარჯები მათი გაწევისთანავე აღირიცხება ხარჯების ნაწილში. პროგრამული უზრუნველყოფის შექმნის ხარჯები (დაკავშირებული ახალი, მნიშვნელოვნად გაუმჯობესებული პროგრამული უზრუნველყოფის ტესტირებასა და დიზაინთან) აღიარებულია, როგორც არამატერიალური აქტივი მხოლოდ მაშინ, როდესაც ჯგუფს აქვს ამ პროცესის ბოლომდე მიყვანის სურვილი და ტექნიკური უნარი იმ მოცულობით, რომ შესაძლებელი იყოს პროგრამული უზრუნველყოფის გამოყენება თუ გაყიდვა, აგრეთვე აქტივს შეეძლოს სამომავლო ეკონომიკური სარგებლის მოტანა განვითარების ხარჯების გათვალისწინებით. უნდა არსებობდეს რესურსები აქტივის ბოლომდე მიყვანისთვის და შესაძლებელი იყოს განვითარების ხარჯების სანდოდ შეფასება. კვლევასა და პროგრამული უზრუნველყოფის შექმნაზე გაწეული სხვა დანახარჯების აღრიცხვა მათი გაწევისთანავე ხდება სხვა ხარჯების ნაწილში.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ანარიცხები

ანარიცხების აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც ჯგუფს წარსული მოვლენების გამო აქვს მიმდინარე თუ პრაქტიკიდან გამომდინარე ვალდებულება და მოსალოდნელია ეკონომიკური სარგებლის მქონე რესურსების გადინება ვალდებულების დასაფარად. ასევე, შესაძლებელია ვალდებულების თანხის სანდოდ განსაზღვრა.

აქციებზე დაფუძნებული გადახდის ოპერაციები

ჯგუფის თანამშრომლები (უმაღლესი რგოლის ადმინისტრაციული პირების ჩათვლით) იღებენ აქციებზე დაფუძნებულ ანაზღაურებას, რომლის მიხედვითაც ისინი ჯგუფისგან გაწეული მომსახურების სანაცვლოდ ანაზღაურების სახით წილობრივ ინსტრუმენტებს იღებენ („წილობრივი ინსტრუმენტებით განსაზღვრული გარიგებები“).

ოპერაციები წილობრივი ინსტრუმენტებით ანგარიშსწორებით

თანამშრომლებთან წილობრივი ინსტრუმენტებით განსაზღვრული გარიგებების ხარჯი ფასდება გადაცემის თარიღისთვის მათი სამართლიანი ღირებულების საფუძველზე.

წილობრივი ინსტრუმენტებით ანგარიშსწორების ოპერაციების ღირებულების აღიარება, საკუთარი კაპიტალის შესაბამის ზრდასთან ერთად, ხდება იმ პერიოდში, რომლის განმავლობაშიც შესრულდა სამუშაო და/ან გაიწია მომსახურება, დასრულებული იმ თარიღით, როდესაც შესაბამის თანამშრომლებს სრულად გადაეცა აქციების ფლობის უფლება (შემდგომში „უფლების გადაცემის თარიღი“). უფლების გადაცემის თარიღამდე ანგარიშგების ყოველი თარიღით აღიარებული წილობრივი ინსტრუმენტებით განხორციელებული ოპერაციების მთლიანი ხარჯი ასახავს უფლების გადაცემის პერიოდის გასვლას და ჯგუფის შეფასებით წილობრივი ინსტრუმენტების იმ რაოდენობას, რა რაოდენობაზეც საბოლოოდ გადაიციმა უფლება. მოგება-ზარალის კონსოლიდირებული ანგარიშის ხარჯი ან დანარიცხი მოცემული პერიოდისთვის წარმოადგენს ამ პერიოდის დასაწყისში და დასასრულს აღიარებული კუმულაციური ხარჯების მოძრაობას.

ხარჯის აღიარება არ ხდება იმ გაცემული წილობრივი ინსტრუმენტების შემთხვევაში, რომლებზეც საბოლოოდ არ გადაიციმა უფლება, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც წილობრივი ინსტრუმენტის გადაცემისას უფლების გადაცემა პირობითია და დამოკიდებულია საბაზრო პირობებზე და ითვლება უფლების გადაცემად იმისდა მიუხედავად, დაკმაყოფილდა თუ არა საბაზრო პირობა, თუმცა ყველა დანარჩენი სახელშეკრულებო პირობა დაკმაყოფილებული უნდა იყოს.

თუ წილობრივი ინსტრუმენტებით ანგარიშსწორების პირობები შეიცვლება, ხდება მინიმალური ხარჯის აღიარება ისე, თითქოს პირობები არ შეცვლილა. დამატებითი ხარჯის აღიარება მოხდება ნებისმიერი ისეთი მოდიფიკაციის შემთხვევაში, რომელიც ცვლილების დღეს ჩატარებული შეფასებით აქციებზე დაფუძნებული გადახდის სისტემის მთლიან სამართლიან ღირებულებას ზრდის ან სხვაგვარად არის სარგებლის მომტანი თანამშრომლისთვის.

თუ წილობრივი ინსტრუმენტებით განსაზღვრული ახალი გადახდა განისაზღვრება, როგორც წილობრივი ინსტრუმენტებით განსაზღვრული გაუქმებული გადახდის ჩანაცვლება, წილობრივი ინსტრუმენტების ჩანაცვლება აღირიცხება მოდიფიკაციის სახით.

თუ აქციების გადაცემა, წილობრივი ინსტრუმენტებით ანგარიშსწორებით, გაუქმდება, ეს აღირიცხება ისე, თითქოს უფლების გადაცემა მოხდა გაუქმების დღეს და მასთან დაკავშირებული ყოველგვარი ხარჯი, რომელიც ჯერ არ არის აღიარებული, დაუყოვნებლივ აღიარდება. თუმცა თუ ახალი აქციების გადაცემა ჩანაცვლებს გაუქმებულს და გადაცემის დღეს აღირიცხება, როგორც ჩანაცვლებული გადაცემა, გაუქმებული და ახალი გადაცემა აისახება ისე, თითქოს ისინი წარმოადგენდნენ თავდაპირველი გადაცემის მოდიფიკაციას, წინა აბზაცში აღწერილის შესაბამისად.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

საკუთარი კაპიტალი

სააქციო კაპიტალი

ჩვეულებრივი აქციები კლასიფიცირებულია საკუთარ კაპიტალად. ახალი აქციების გამოშვებასთან პირდაპირ დაკავშირებული გარე ხარჯები, გარდა საწარმოთა გაერთიანებისთვის გამოშვებული აქციებისა, აღრიცხულია საკუთარი კაპიტალის შემოსავლებიდან გამოქვითვების სახით. გამოშვებული აქციების ნომინალურ ღირებულებაზე მეტი ნებისმიერი სამართლიანი ღირებულების მქონე მიღებული საფასური აღირიცხება, როგორც დამატებით შეტანილი კაპიტალი.

გამოსყიდული აქციები

როდესაც საქართველოს ბანკის ჯგუფი ან მისი შვილობილი კომპანიები იძენენ საქართველოს ბანკის ჯგუფის აქციებს, გადახდილი საფასური და ამ ოპერაციასთან დაკავშირებული ხარჯები (მოგების გადასახადის გამოკლებით) გამოიქვითება მთლიანი კაპიტალიდან, როგორც გამოსყიდული აქციები მათ გაუქმებამდე ან ხელახლა გამოშვებამდე. შემდგომში ასეთი აქციების გაყიდვის ან ხელახლა გამოშვების შემთხვევაში ხდება მიღებული საფასურის ჩართვა საკუთარ კაპიტალში. გამოსყიდული აქციები აღირიცხება ნომინალური ღირებულებით და დაკორექტირდება პრემიებით დამატებით შეტანილ კაპიტალთან მიმართებით.

დივიდენდები

დივიდენდები აღიარებულია, როგორც ვალდებულება და გამოიქვითება საკუთარი კაპიტალიდან ანგარიშგების შედგენის თარიღისათვის მხოლოდ მაშინ, თუ ისინი გამოცხადებულია ანგარიშგების შედგენამდე პერიოდში ან ანგარიშგების შედგენის თარიღით. დივიდენდები გაცხადდება მაშინ, როდესაც მათი შეთავაზება ანგარიშგების შედგენის თარიღამდე ხდება, ან თუ ისინი შეთავაზებულია ან გამოცხადებულია ანგარიშგების თარიღის შემდგომ პერიოდში, მაგრამ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების გამოცემამდე. დივიდენდის განაწილებასთან დაკავშირებული ყველა ხარჯი ემატება დივიდენდის თანხას და პირდაპირ საკუთარ კაპიტალში აღირიცხება.

პირობითი ვალდებულებები

პირობითი ვალდებულებები არ არის აღიარებული ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში, თუმცა წარმოდგენილია გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც ფულადი ნაკადის გადინების ალბათობა დაფარვის მიზნით დაბალია. პირობითი აქტივი არ არის აღიარებული ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში, თუმცა წარმოდგენილია მაშინ, როდესაც ეკონომიკური სარგებლის მიღებაა მოსალოდნელი.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

შემოსავლის და ხარჯის აღიარება

შემოსავლის აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც ეკონომიკური სარგებლის მიღების ალბათობა მაღალია და შესაძლებელია მისი სანდოდ შეფასება. შემოსავლისა და ხარჯის აღიარებამდე ასევე აუცილებელია შემდეგი კონკრეტული აღიარების კრიტერიუმების დაკმაყოფილება:

საპროცენტო და მსგავსი შემოსავალი და ხარჯი

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული ყველა ფინანსური ინსტრუმენტისა და პროცენტიანი ფასიანი ქაღალდების შემთხვევაში, საპროცენტო შემოსავალი და ხარჯი აღიარდება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით. ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი არის ის განაკვეთი, რომელიც მოსალოდნელ სამომავლო ფულად გადახდებს/შემოსავლებს ფინანსური ინსტრუმენტის სასარგებლო მომსახურების ხანგრძლივობის, ან სადაც შესაფერისია, უფრო მოკლე ვადის განმავლობაში ადისკონტირებს ფინანსური აქტივის თუ ვალდებულების წმინდა საბალანსო ღირებულებამდე. გაანგარიშება ითვალისწინებს ფინანსური ინსტრუმენტის ყველა სახელშეკრულებო პირობას (მაგალითად წინასწარი გადახდის შესაძლებლობას) და მოიცავს ნებისმიერ საკომისიო თანხას და დამატებით ხარჯს, რომელიც პირდაპირ განეკუთვნება ინსტრუმენტს და წარმოადგენს ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის განუყოფელ ნაწილს, გარდა სამომავლო საკრედიტო ზარალისა. ფინანსური აქტივისა თუ ფინანსური ვალდებულების საბალანსო ღირებულება კორექტირდება თუ ჯგუფი გადახედავს მის მიერ დასაფარი თუ მისაღები სავარაუდო თანხების შეფასებას. კორექტირებული საბალანსო ღირებულება გამოითვლება თავდაპირველ ეფექტურ საპროცენტო განაკვეთზე დაყრდნობით და საბალანსო ღირებულების ცვლილება აღიარდება, როგორც საპროცენტო შემოსავალი თუ ხარჯი.

პირველ და მეორე სტადიებზე მყოფი ფინანსური ინსტრუმენტების შემთხვევაში, ჯგუფი საპროცენტო შემოსავალს გამოითვლის ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით მთლიან საბალანსო ღირებულებაზე. მესამე სტადიაზე მყოფი ფინანსური აქტივების საპროცენტო შემოსავალი გამოითვლება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით ამორტიზებულ ღირებულებაზე (ანუ მთლიან საბალანსო ღირებულებას გამოკლებული საკრედიტო ზარალის რეზერვი). ისეთი ფინანსური ინსტრუმენტების შემთხვევაში, რომლებიც კლასიფიცირდება, როგორც მხოლოდ შეძენილ ან შექმნილ გაუფასურებელ ფინანსურ ინსტრუმენტებად, საპროცენტო შემოსავალი გამოითვლება საკრედიტო რისკით კორექტირებული ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით ამ შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული აქტივების ამორტიზებულ ღირებულებაზე. ჯგუფი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით გამოთვლილ საპროცენტო შემოსავალს ცალკე წარმოადგენს მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში.

მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო

ჯგუფი იღებს შემოსავალს გასამრჯელოდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან მომხმარებლებისთვის გაწეული სხვადასხვა სახის მომსახურების სანაცვლოდ. გასამრჯელო და საკომისიო შემოსავალი აღიარდება მაშინ, როდესაც ჯგუფი აკმაყოფილებს სახელშეკრულებო ვალდებულებას. შემოსავალი გასამრჯელოდან შესაძლოა დაიყოს შემდეგ კატეგორიებად:

გარკვეულ პერიოდში გაწეული მომსახურებისთვის მიღებული გასამრჯელო

გარკვეულ პერიოდში გაწეული მომსახურებისთვის მიღებული გასამრჯელო დაირიცხება იმავე პერიოდში. აღნიშნული გასამრჯელო მოიცავს შემოსავალს საკომისიო მოსაკრებლიდან და გასამრჯელოებს აქტივების მართვიდან, მეურვეობიდან, მომსახურებების ან პროდუქტების პაკეტიდან, ასევე სხვა მართვის თუ საკონსულტაციო მომსახურებიდან. სასესხო ვალდებულებები, რომლებიც სავარაუდოდ ჩამოიწერება და სხვა საკრედიტო თანხები გადავადებულია (ყველა ზღვრულ ხარჯთან ერთად) და აღიარებულია, როგორც სესხის ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის კორექტირება.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

შემოსავლის და ხარჯის აღიარება (გაგრძელება)

მომხმარებელთა წახალისების პროგრამა

ბიზნესში მომხმარებელთა წახალისების პროგრამის დაგროვილი ქულები აღირიცხება როგორც გადავადებული შემოსავალი და მისი აღიარება თანდათანობით, მათი მიღებისთანავე ხდება შემოსავლებში. ჯგუფი მომხმარებელთა წახალისების პროგრამიდან მიღებულ საერთო შემოსავალს აღიარებს მაშინ, როდესაც შესრულდება სახელშეკრულებო ვალდებულება ანუ როდესაც მომხმარებელი გამოისყიდის ქულებს ან ქულებს ვადა გაუვა. აქ ჯგუფი მოქმედებს როგორც პრინციპალი. ჯგუფი თავის შემოსავალს აფასებს როგორც თავის ანგარიშზე შენარჩუნებულ წმინდა თანხას, რომელიც წარმოადგენს სხვაობას სასაჩუქრე ქულებზე მიკუთვნებულ ანაზღაურებასა და სასაჩუქრე ქულების გაცემისთანავე საჩუქრების მოწოდებისთვის მესამე მხარისათვის გადასახდელ თანხას შორის. ამ შემთხვევაში ჯგუფი მოქმედებს როგორც აგენტი). ჯგუფი ყოველი საანგარიშგებო თარიღისთვის აფასებს დაგროვილი ქულების იმ ნაწილს, რომლის გამოყენებაც სტატისტიკურ მონაცემებზე დაყრდნობით მოსალოდნელია მომხმარებლების მიერ. ეს ქულები ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში აღირიცხება ვალდებულებად და მათი აღიარება შემოსავალში ხდება ამ ქულების მიღების ან ვადის ამოწურვისთანავე.

სახელშეკრულებო ვალდებულებების შესრულება დროის გარკვეულ მომენტში ხდება

ისეთი ტრანსაქციის ტიპის მომსახურების გაწევის შედეგად მიღებული საკომისიო შემოსავალი, როგორცაა ანგარიშსწორება, საბროკერო საქმიანობა, ნაღდი ფულის და ვალუტის კონვერტაციის ოპერაციები, აღირიცხება მაშინ, როდესაც დასრულდება მომსახურების გაწევა იმ პირობით, რომ ასეთი საკომისიო არ ექვემდებარება დაბრუნებას ან სხვა პირობით ვალდებულებას, რომელიც ჯგუფის კონტროლს არ ექვემდებარება. ვალუტის კონვერტაციის ოპერაციებიდან მიღებული საკომისიო შემოსავალი წარმოადგენს დამატებით საკომისიოს (გარდა უცხოურ ვალუტაში შესრულებული გარიგებებისა, რომლის შემოსავალიც აღირიცხება წმინდა უცხოური ვალუტის შემოსულობაში), რომელიც მომხმარებლებს ეკისრება ვალუტის კონვერტაციის მომსახურებისთვის საზღვარგარეთ ბარათების გამოყენების შემთხვევაში.

შემოსავალი დივიდენდის სახით

დივიდენდიდან შემოსავლის აღიარება ხდება მაშინ, როცა ჯგუფს განესაზღვრება თანხების მიღების უფლება.

არარეგულარული მუხლები

ჯგუფი ცალკე ახდენს არარეგულარული ხასიათის შემოსავლისა და ხარჯების კლასიფიცირებასა და გაცხადებას. ჯგუფი არარეგულარულ შემოსავალს ან ხარჯს განსაზღვრავს, როგორც ეკონომიკური, ბიზნესის ან ფინანსური მოვლენის შედეგად განპირობებულ ან მისგან გამომდინარე შემოსავალს ან ხარჯს, რომელიც არ არის ჯგუფის ჩვეულებრივი და რეგულარული საქმიანობისთვის დამახასიათებელი და გამოწვეულია წინასწარ გაურკვეველი და არაპროგნოზირებადი გარე ფაქტორებით, რომელთა წინასწარ განჭვრეტა შეუძლებელია და ამიტომ მათი გათვალისწინება არ უნდა მოხდეს სამომავლო პროგნოზების გაკეთებიდან.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

სამუშაო, წარსადგენი ვალუტები და უცხოური ვალუტის კონვერტაცია

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ქართულ ლარში, რომელიც ჯგუფის წარსადგენი ვალუტაა. საქართველოს ბანკის ჯგუფის და ბანკის სამუშაო ვალუტა ქართული ლარია. ჯგუფის თითოეული წევრი თავად განსაზღვრავს სამუშაო ვალუტას და თითოეული მათგანის ფინანსურ ანგარიშგებაში შესული მუხლები ფასდება ამ სამუშაო ვალუტის გამოყენებით. უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული გარიგებები თავდაპირველად აღირიცხება სამუშაო ვალუტაში, რომლის კონვერტაცია ხდება გარიგების დღეს არსებული კურსით. უცხოურ ვალუტებში გამოხატული ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების გადაანგარიშება სამუშაო ვალუტაში ხდება საანგარიშგებო თარიღისთვის არსებული სამუშაო ვალუტის გაცვლითი კურსით. უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციების კონვერტაციით გამოწვეული შემოსულობა და ზარალი აღიარებულია მოგება-ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში, როგორც უცხოური ვალუტის კონვერტაციით გამოწვეულ შემოსულობას გამოკლებული ზარალი – საკურსო სხვაობა. არაფულადი მუხლების გადაანგარიშება, რომლებიც პირვანდელი ღირებულებით აღირიცხება უცხოურ ვალუტაში, ხდება თავდაპირველი ოპერაციის დღეს არსებული გაცვლითი კურსით. არაფულადი მუხლები, რომლებიც სამართლიანი ღირებულებით აღირიცხება უცხოურ ვალუტაში, გადაანგარიშდება იმ დღის გაცვლითი კურსით, როდესაც მოხდა სამართლიანი ღირებულების დადგენა. როდესაც ხდება არაფულადი მუხლის შემოსულობის ან ზარალის აღიარება სხვა სრულ შემოსავალში, ამ შემოსულობის ან ზარალის ყოველი საკურსო კომპონენტი აღირიცხება სხვა სრულ შემოსავალში. ხოლო როდესაც ხდება არაფულადი მუხლის შემოსულობის ან ზარალის აღიარება სხვა მოგებაში ან ზარალში, ამ შემოსულობის ან ზარალის ყოველი საკურსო კომპონენტი აღირიცხება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში.

სხვაობები გარკვეული ოპერაციის სახელშეკრულებო სავალუტო კურსსა და სებ-ის გაცვლით კურსს შორის ოპერაციის დღეს აისახება უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციებიდან მიღებულ შემოსულობას გამოკლებული ზარალის მუხლში. სებ-ის ოფიციალური გაცვლითი კურსი 2020 წლის 31 დეკემბრის, 2019 წლის 31 დეკემბრის და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით იყო:

	ლარი გირვანქა სტერლინგთან მიმართებით	ლარი აშშ დოლართან მიმართებით	ლარი ევროსთან მიმართებით	ლარი ბელარუსულ რუბლთან მიმართებით
2020 წლის 31 დეკემბერი	4.4529	3.2766	4.0233	1.2647
2019 წლის 31 დეკემბერი	3.7593	2.8677	3.2095	1.3639
2018 წლის 31 დეკემბერი	3.3955	2.6766	3.0701	1.2418

საანგარიშგებო თარიღისთვის იმ სამეურნეო სუბიექტების აქტივები და ვალდებულებები, რომელთა სამუშაო ვალუტა ჯგუფის წარსადგენი ვალუტისგან განსხვავდება, ლარში გადაიყვანება ანგარიშგების თარიღისთვის მოქმედი სავალუტო კურსით, ხოლო მათი მოგება-ზარალის ანგარიშგების კონვერტაცია ხდება წლის საშუალო შეწონილი სავალუტო კურსით. გადაანგარიშებისას წარმოდგარი საკურსო სხვაობა აისახება სხვა სრულ შემოსავალში. ჯგუფის წარსადგენი ვალუტისგან განსხვავებული სამუშაო ვალუტის მქონე შვილობილი ან მეკავშირე საწარმოს გასხვისებისას, სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში ამ კონკრეტულ სამეურნეო სუბიექტთან დაკავშირებული გადავადებული კუმულაციური თანხის აღიარება ხდება მოგება-ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში.

უცხოური ოპერაციის შეძენის შედეგად მიღებული გუდვილი და ამ შეძენის შედეგად აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებაში სამართლიანი ღირებულების მისაღებად შეტანილი კორექტივები აღირიცხება, როგორც უცხოური ოპერაციების აქტივები და ვალდებულებები და კონვერტირდება ანგარიშგების თარიღისთვის მოქმედი კურსით.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ახალი ან შესწორებული სტანდარტების და ინტერპრეტაციების მიღება

2020 წლის 1 იანვრიდან მოქმედი ცვლილებები

ცვლილებები ფასს 16-ში: „COVID-19-თან დაკავშირებული საიჯარო ქირის დათმობა“

საიჯარო გადახდებში შესული ცვლილებების გავლენა ბუღალტრულ აღრიცხვაზე დამოკიდებულია იმაზე, ეს ცვლილება აკმაყოფილებს თუ არა იჯარის მოდიფიკაციის განმარტებას, რომელიც მოცემულია ფასს 16-ში, როგორც „იჯარის მოქმედების სფეროს, ან საიჯარო ანაზღაურების ცვლილება, რომელიც გათვალისწინებული არ იყო იჯარის თავდაპირველ პირობებში“.

ცვლილება ითვალისწინებდა შეღავათს მოიჯარეებისთვის, კერძოდ, ათავისუფლებდა იმის შეფასებისგან, არის თუ არა COVID-19-თან დაკავშირებული საიჯარო ქირის დათმობა იჯარის მოდიფიკაცია. თუ მოიჯარე ისარგებლებს ამ შეღავათით, COVID-19-თან დაკავშირებული საიჯარო ქირის დათმობა უნდა აღირიცხოს ისე, თითქოს ის არ არის იჯარის მოდიფიკაცია. ამის შედეგად დათმობა ბუღალტრულად აღირიცხება, როგორც ცვლადი საიჯარო გადასახადი იმ პერიოდ(ებ)ში, როდესაც მოხდა გადასახადის შემცირება. ეს ცვლილება ძალაში შედის 2020 წლის 1 ივნისს ან მის შემდგომ დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის. ნებადართულია ვადაზე ადრე გამოყენება.

ჯგუფმა ეს ცვლილება ვადაზე ადრე მიიღო.

ცვლილებები ბასს 1-სა და ბასს 8-ში: „ტერმინ „არსებითის“ განმარტება“

ცვლილებაში წარმოდგენილია ახალი განმარტება, რომლის მიხედვით, „ინფორმაცია არსებითია, თუ გონივრულობის ფარგლებში მოსალოდნელია, რომ მისი გამოტოვება, მცდარად წარმოდგენა ან დაფარვა გავლენას მოახდენს საერთო დანიშნულების ფინანსური ანგარიშგების ძირითადი მომხმარებლების გადაწყვეტილებებზე, რომლებსაც ისინი იღებენ კონკრეტული ანგარიშვალდებული საწარმოს შესახებ ფინანსური ინფორმაციის შემცველ ფინანსურ ანგარიშგებაზე დაყრდნობით.“ ცვლილებები ძალაშია 2020 წლის 1 იანვრიდან დაწყებული წლიური საანგარიშგებო პერიოდებისთვის.

ამ ცვლილებას გავლენა არ მოუხდენია ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ახალი ან შესწორებული სტანდარტების და ინტერპრეტაციების მიღება

სტანდარტები, რომლებიც გამოიცა, მაგრამ, ჯერ ძალაში არ შესულა

ახალი და შეცვლილი სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რომლებიც გამოიცა, მაგრამ ჯგუფის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების გამოშვების თარიღის მდგომარეობით ჯერ ძალაში არ შესულა, მოცემულია ქვემოთ. ჯგუფი ამ ახალი და შეცვლილი სტანდარტებისა და ინტერპრეტაციების (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) მიღებას აპირებს მათი ძალაში შესვლისთანავე.

ფასს 9 „ფინანსური ინსტრუმენტები“ - ფინანსური ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტისთვის „10 პროცენტის“ ტესტში მოყვანილი საკომისიოები

ფასს-ის სტანდარტების 2018-2020 წლიური გაუმჯობესებების პროცესის ფარგლებში, ბასსს-მა გამოუშვა ფასს 9-ის შესწორება. ცვლილება განმარტავს საკომისიოებს, რომლებსაც საწარმო ითვალისწინებს იმის შეფასებისას, ახალი ან მოდიფიცირებული ფინანსური ვალდებულების პირობები არსებითად განსხვავდება თუ არა თავდაპირველი ფინანსური ვალდებულების პირობებისგან. ამ საკომისიოებში შედის მხოლოდ მსესხებელსა და კრედიტორს შორის გადახდილი ან მიღებული საკომისიოები, მათ შორის ისინიც, რომლებიც მსესხებელმა ან კრედიტორმა ერთმანეთის სახელით გადაიხადეს ან მიიღეს. საწარმო ცვლილებებს იყენებს იმ ფინანსური ვალდებულებებისთვის, რომლებიც მოდიფიცირებული ან გაცვლილია იმ წლიური საანგარიშგებო პერიოდის საწყისი თარიღით ან თარიღიდან, რომლის განმავლობაშიც საწარმო პირველად იყენებს ამ ცვლილებას.

ცვლილება ძალაში შედის 2022 წლის 1 იანვარს ან უფრო გვიან დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის. ნებადართულია ვადაზე ადრე გამოყენება. ჯგუფი აღნიშნულ ცვლილებას გამოიყენებს ფინანსური ვალდებულებებისთვის, რომლებიც მოდიფიცირებული ან გაცვლილია იმ წლიური პერიოდის დასაწყისიდან, რომლის განმავლობაშიც იგი პირველად იყენებს ცვლილებას და არ მოელის, რომ ეს არსებით გავლენას მოახდენს მის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

საორიენტაციო საპროცენტო განაკვეთის შესწორება – მეორე ფაზის ცვლილებები ფასს 9-ში, ბასს 39-ში, ფასს 7-ში, ფასს 4-სა და ფასს 16-ში

2020 წლის აგვისტოში ბასსს-მა გამოუშვა საორიენტაციო საპროცენტო განაკვეთის შესწორება – მეორე ფაზის ცვლილებები ფასს (IFRS) 9-ში, ბასს (IAS) 39-ში, ფასს (IFRS) 7-ში, ფასს (IFRS) 4-სა და ფასს (IFRS) 16-ში (ბანკთაშორისი შეთავაზების ინდექსების (IBOR) შესწორების მეორე ფაზა), ბანკთაშორისი შეთავაზების ინდექსების უპროცენტო განაკვეთებით ჩანაცვლებით გამოწვეული ბუღალტრული პრობლემების გადასაჭრელად.

ცვლილება მოიცავს რამდენიმე შეღავათს და დამატებითი ინფორმაციის წარმოდგენის ვალდებულებას. შეღავათები ვრცელდება ფინანსური ინსტრუმენტის ბანკთაშორისი შეთავაზების ინდექსიდან ურისკო განაკვეთზე გადატანაზე.

საორიენტაციო საპროცენტო განაკვეთის შესწორების შედეგად სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების განსაზღვრის საფუძველში ცვლილებები, გამარტივებული მიდგომის მიხედვით, უნდა აღირიცხოს, როგორც ცვლილებები ცვალებად საპროცენტო განაკვეთში, თუკი ფინანსური ინსტრუმენტის გადატანა ბანკთაშორისი შეთავაზების საორიენტაციო ინდექსიდან ურისკო განაკვეთზე ხდება ეკონომიკურად თანაბარ პირობებში. ცვლილებები ძალაშია 2021 წლის 1 იანვარს ან მის შემდგომ დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის. დასაშვებია უფრო ადრე გამოყენებაც.

ჯგუფი ამჟამად მუშაობს ამ სტანდარტზე გადასვლაზე და ცვლილებას გამოიყენებს მისი ძალაში შესვლის თარიღიდან – 2021 წლის 1 იანვრიდან.

სხვა სტანდარტებს, რომლებიც გამოშვებულია, მაგრამ ჯერ ძალაში არ შესულა, არსებითი გავლენა არ აქვს ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები

კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახული თანხების დასადგენად, ჯგუფის დირექტორთა საბჭო და ხელმძღვანელობა სააღრიცხვო პოლიტიკის გატარებისას იყენებენ თავიანთ შეხედულებებსა და შეფასებებს. მათ შორის ყველაზე უფრო მნიშვნელოვანია:

ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება

როდესაც კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში აღრიცხული ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულების მიღება აქტიური ბაზრებიდან ვერ ხერხდება, ისინი განისაზღვრება შეფასების სხვადასხვა მეთოდით, მათ შორის მათემატიკური მოდელებით. ამ მეთოდებისთვის ინფორმაცია აიღება ბაზრიდან, რამდენადაც ეს შესაძლებელია, მაგრამ თუ ეს შეუძლებელია, სამართლიანი ღირებულება შეფასების საფუძველზე განისაზღვრება (27-ე შენიშვნა).

საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრა

საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება შესაბამისი კვალიფიკაციის მქონე დამოუკიდებელი პროფესიონალი შემფასებლების მიერ. სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება შიდა კაპიტალიზაციისა (იგივე დისკონტირებული სამომავლო ფულადი ნაკადების მეთოდი) და გაყიდვების შედარების მეთოდების კომბინაციის გამოყენებით.

ჯგუფი თავის საინვესტიციო ქონებას საკმარისი სიხშირით აფასებს, რომ საბალანსო ღირებულება არსებითად არ განსხვავდებოდეს იმ ღირებულებისგან, რომელიც განისაზღვრებოდა სამართლიანი ღირებულების გამოყენებით ანგარიშგების პერიოდის ბოლოსთვის. COVID-19-ის გამო უძრავი ქონების ბაზარზე მომხდარი მნიშვნელოვანი ცვლილებების შედეგად საინვესტიციო ქონება შეიძლება არ იყოს გაცხადებული სამართლიანი ღირებულებით საანგარიშგებო თარიღისთვის, ამიტომ ჯგუფმა თავისი აქტივების შესაფასებლად დაიქირავა დამოუკიდებელი შემფასებელი. შეფასების შედეგები წარმოდგენილია მე-11 შენიშვნაში, ხოლო შეფასებაში გამოყენებული ამოსავალი მონაცემები და ხერხები აღწერილია 27-ე შენიშვნაში. ჯგუფის უძრავი ქონება ქვეყნის სხვადასხვა ნაწილში მდებარეობს. მართალია, საქართველოში მეორადი ბაზარი საკმარის საბაზრო ინფორმაციას იძლევა მცირე და საშუალო ზომის ქონების სამართლიანი ღირებულებით შეფასებისთვის, დიდი ზომის ქონების შეფასება მოითხოვს სხვადასხვა საბაზრო და არასაბაზრო ამოსავალი მონაცემების გამოყენებას ხელმისაწვდომ შედარებად გასაყიდ ფასებში შესატანი კორექტირებების განსაზღვრისთვის. მიუხედავად იმისა, რომ ეს შეფასებები და დაშვებები ეყრდნობა ყველაზე ზუსტ ხელმისაწვდომ ინფორმაციას, ფაქტობრივი შედეგები შეიძლება მაინც განსხვავებული იყოს.

ფინანსური აქტივების რეზერვი

ფასს 9 ხელმძღვანელობას ავალდებულებს მთელი რიგი გადაწყვეტილების (განსჯის), დაშვების და შეფასების გაკეთებას, რაც გავლენას ახდენს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვზე. შეფასებები და გადაწყვეტილებები ეყრდნობა ხელმძღვანელობის ცოდნასა და წარსულში მიღებულ გამოცდილებას.

COVID-19-ის გამო ამ სფეროებთან მიმართებით სუბიექტური განსჯა გამოიყენება, ვინაიდან მსგავსი მოვლენის ეკონომიკურ-ფინანსური გავლენის შესახებ ისტორიული გამოცდილება არ არსებობს. COVID-19-ის პანდემიის უპრეცედენტო ხასიათისა და მასთან დაკავშირებული განუსაზღვრელობის გამო, ჯგუფმა ხელახლა განიხილა არსებული სააღრიცხვო განსჯა და შეფასებები და მეთოდოლოგიაში გამოიყენა ხელმძღვანელობის დაშვებები ცვლილებებზე. ამის შედეგად ჯგუფმა მთელი რიგი ცვლილება შეიტანა მნიშვნელოვან განსჯებში, რომლებიც გამოიყენა წინა საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის. ხელმძღვანელობის მიერ მიღებული ძირითადი გადაწყვეტილებები მოცემულია ქვემოთ.

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

დეფოლტის, საკრედიტო რისკით გაუფასურების და გამოსწორების (აღმოფხვრის) განმარტება (26-ე შენიშვნა)

ჯგუფი დეფოლტს განმარტავს რაოდენობრივ და ხარისხობრივ კრიტერიუმებზე დაყრდნობით. განმარტება შეიძლება სხვადასხვა პროდუქტისთვის განსხვავებული იყოს. განმარტება შეესაბამება შიდა საკრედიტო რისკის მართვის მიზნებისთვის გამოყენებულ განმარტებას და აკმაყოფილებს ფინანსური ინსტრუმენტების რისკის კლასიფიკაციის შიდა წესებს. კონტრაქტის დეფოლტში მყოფად კლასიფიცირდება ან პროცენტის, ძირითადი თანხის თუ საკომისიოს გადახდის 90 დღით დაგვიანების შემთხვევაში, ან გაკოტრების, თაღლითობის წარმოების, იძულებითი ლიკვიდაციის პროცესის დაწყების თუ გადახდის ვალდებულების შეუსრულებლობის სხვა მტკიცებულების აღმოჩენის შემთხვევაში, იმისდა მიხედვით, თუ რომელი დგება უფრო გვიან. იმის განსაზღვრა, ფინანსური ინსტრუმენტი არის თუ არა საკრედიტო რისკით გაუფასურებული, ეყრდნობა დეფოლტის რისკს და არ ითვალისწინებს საკრედიტო რისკის შემამცირებელ ისეთ ფაქტორებს, როგორიცაა უზრუნველყოფის საგანი ან გარანტია (თავდებობა).

ინსტრუმენტი საკრედიტო რისკით გაუფასურებულად ითვლება მაშინ, თუ კონტრაქტის არის დეფოლტის სიტუაციაში და/ან ინსტრუმენტი არის შექმნილი ან შექმნის გაუფასურებული.

როდესაც ხდება ფინანსური აქტივის კლასიფიცირება საკრედიტო რისკით გაუფასურებულად (გარდა შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული აქტივებისა), იგი ინარჩუნებს ამ კლასიფიკაციას, თუ ყველა ვადაგადაცილებული თანხა არ არის ამოღებული ან არ არსებობს კრედიტის დაფარვის ზოგადი მტკიცებულება. საკრედიტო რისკის გამო რესტრუქტურულიზებული ფინანსური აქტივების გასვლის კრიტერიუმებად გამოიყენება მინიმუმ ექვსი თანმიმდევრული თვის გადახდები. გამონაკლისია კორპორაციული სესხების პორტფელი და სავალო ინსტრუმენტები, რომლებიც ფასდება სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით. მათ შემთხვევაში გასვლის კრიტერიუმებად განისაზღვრება გაკოტრებული ან კრედიტუნარო სტატუსის შეცვლა, ლიკვიდურობის პრობლემების აღმოფხვრა ან კრედიტის ამოღების სხვა ზოგადი მტკიცებულება, რაც ინდივიდუალურად ფასდება. საკრედიტო რისკით გაუფასურებული სხვა ფინანსური ინსტრუმენტების შემთხვევაში, გასვლის კრიტერიუმებად განისაზღვრება მთლიანი ვადაგადაცილებული თანხის დაფარვა, რეფინანსირების ან უზრუნველყოფის საგნის რეალიზაციის გარდა.

როდესაც საკრედიტო რისკით გაუფასურებული ფინანსური აქტივი დააკმაყოფილებს დეფოლტის სიტუაციიდან გასვლის კრიტერიუმებს, იგი დარჩება მეორე სტადიაზე მინიმუმ მომდევნო 12 თანმიმდევრული თვის განმავლობაში. იმ შემთხვევაში, თუ 12 თანმიმდევრული თვის განმავლობაში დეფოლტის სტატუსი არ არის მინიჭებული, იგი გადადის პირველ სტადიაზე, თუ საკრედიტო რისკი ინსტრუმენტის შექმნის თარიღის შემდეგ მნიშვნელოვნად არ არის გაზრდილი.

საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვანი ზრდა

საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა არ არის ფასს 9-ით განმარტებული ტერმინი და ამიტომ მის მნიშვნელობას განსაზღვრავს ხელმძღვანელობა თავისი გამოცდილებისა და განსჯის საფუძველზე. იმის შესაფასებლად, საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად არის გაზრდილი თუ არა, ჯგუფმა დაადგინა მთელი რიგი ხარისხობრივი და რაოდენობრივი კრიტერიუმი სხვადასხვა ფაქტორის ჰოლისტიკური ანალიზის საფუძველზე. ამ ფაქტორებს შორისაა როგორც კონკრეტული ფინანსური ინსტრუმენტისთვის ან მსესხებლისთვის სპეციფიკური, ისე პორტფელის გარკვეული ნაწილებისთვის დამახასიათებელი ფაქტორები. ეს კრიტერიუმებია:

(ათას ლარში)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)*საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა (გაგრძელება)*

- საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა, რომელიც გამოიხატება თავდაპირველი აღიარების შემდეგ დეფოლტის რისკის ფარდობითი და/ან აბსოლუტური ზრდით. საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა განისაზღვრება სესხის გაცემის თარიღისთვის საკრედიტო რისკის რეიტინგების (შიდა და გარე) და საანგარიშგებო თარიღისთვის საკრედიტო რისკის რეიტინგების თითოეული აქტივისთვის ინდივიდუალურად შედარების საფუძველზე. ზღვარი (ლიმიტები) ცალ-ცალკე განისაზღვრება კორპორაციული, საცალო და მცირე/საშუალო საწარმოებისთვის და სხვა ფინანსური ინსტრუმენტების პორტფელისთვის იმისდა მიხედვით, თუ რა თავდაპირველი რეიტინგი ჰქონდა მინიჭებული ამ ინსტრუმენტებს მათი წარმოქმნისას.
- კომერციულ, ფინანსურ ან ეკონომიკური პირობებში უარყოფითი ცვლილებების პროგნოზის არსებობა, რომლებიც ცუდად აისახება მსესხებლის კრედიტუნარიანობაზე.
- სახელშეკრულებო პირობების მოდიფიკაცია მსესხებლის ფინანსური პრობლემების გამო, გარდა დეფოლტისა
- ცალკეული ხელშეკრულების დონეზე ვადაგადაცილებული დღეების რაოდენობა აღემატება დადგენილ 30-დღიან ნორმას.
- სხვა ხარისხობრივი მაჩვენებლები, მაგალითად, საკრედიტო რისკის გარე საბაზრო მაჩვენებლები ან ზოგადი ეკონომიკური პირობები, რომლებიც მიანიშნებს იმაზე, რომ სესხის გაცემის თარიღიდან რისკის დონე მნიშვნელოვნად არის გაზრდილი.

საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის ზემოაღნიშნული ნიშნები ვლინდება ფინანსური ინსტრუმენტის დონეზე, რათა მოხდეს თავდაპირველი აღიარების თარიღიდან საკრედიტო რისკის ცვლილების დაფიქსირება.

COVID-19-ის პანდემიაზე რეაგირების მიზნით, ჯგუფმა თავის მსესხებლებს 2020 წლის მარტში სამთვლიანი საშეღავათო პერიოდი შესთავაზა, რათა მნიშვნელოვნად შეემცირებინა მომხმარებლების ბანკის ფილიალებში ფიზიკური ვიზიტების აუცილებლობა. ასეთი მოვლენა ავტომატურად არ ითვლება საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის მოვლენად (ანუ კრედიტის ოდენობის პირველიდან მეორე სტადიაზე გადატანის მიზეზად) და კრედიტის ოდენობა მეორე სტადიაზე მხოლოდ მაშინ იქნა გადატანილი, როდესაც არსებობდა მსესხებლის ფინანსური სიმძნელების ობიექტური მტკიცებულება, რაც იმაზე მიანიშნებდა, რომ რისკის დონე სესხის გაცემის დღიდან გაზრდილია.

საცალო პორტფელი:

2020 წლის მარტის შემდეგ ჯგუფმა გააგრძელა სრული ან ნაწილობრივი შეღავათის მასშტაბური შეთავაზება საცალო სეგმენტის მსესხებლებისთვის. იმის შესაფასებლად, შეღავათით მოსარგებლე მსესხებლის საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად არის გაზრდილი თუ არა, ჯგუფმა რამდენიმე ფაქტორის ჰოლისტიკური ანალიზის საფუძველზე ხარისხობრივი და რაოდენობრივი კრიტერიუმები დაადგინა: სესხები, რომლებზეც სრული შეღავათი გავრცელდა (ანუ როგორც ძირითად თანხაზე, ისე პროცენტზე), მეორე ან მესამე სტადიაზე გადავიდა სესხის მომსახურების კოეფიციენტის, გახანგრძლივებული ვადისა და სხვა შესაბამისი პარამეტრების მიხედვით.

კორპორაციული:

სესხის გაცემიდან საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის დასადგენად ჯგუფმა ინდივიდუალური მიდგომა გამოიყენა. სესხი მეორე სტადიაზე გადავიდა მხოლოდ მაშინ, როდესაც მსესხებლის ფინანსური სიმძნელების ობიექტური მტკიცებულება მიანიშნებდა იმაზე, რომ რისკი მნიშვნელოვნად გაიზარდა სესხის გაცემის დღიდან. კერძოდ, თუ მოსალოდნელი არ იყო, რომ მსესხებელი სესხს სრულად დაფარავდა შეზღუდვების მოხსნის შემდეგ, მიიჩნეოდა, რომ სესხის საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვნად გაიზარდა.

(ათას ლარში)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი ასახავს მიუკერძოებელ, ალბათობით შეწონილ შეფასებას, რომელიც ეყრდნობა შემდეგ ძირითად ფაქტორებს: დეფოლტის ალბათობა, დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში, და დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება, რაც უფრო დაწვრილებით ქვემოთაა განმარტებული:

დეფოლტის ალბათობის შეფასება: ჯგუფი დეფოლტის ალბათობას აფასებს სარეიტინგო მოდელის კლასიფიკაციის შედეგებისა და მიგრაციის მატრიცების მიდგომის ერთობლიობაზე დაყრდნობით, რაც კორექტირდება მინიმუმ სამწლიანი მაკროეკონომიკური მოლოდინების მიხედვით ყველა პორტფელისთვის, რათა წარმოადგენდეს დეფოლტის ალბათობის პარამეტრების საპროგნოზო (მომავალზე ორიენტირებული) შეფასებებს. მიგრაციის მატრიცა იქმნება ისე, რომ ასახავდეს მონაცემების ისტორიული პერიოდის განმავლობაში წლიური მიგრაციის საშუალო შეწონილს. რისკის ჯგუფები განისაზღვრება იმგვარად, რომ უზრუნველყოფდეს შიდაჯგუფურ ერთგვაროვნებას და დეფოლტის ალბათობის მოსალოდნელი დონეების დიფერენციაციას. სასესხო პორტფელების შემთხვევაში, გარდა კორპორაციული სესხებისა, დეფოლტის ალბათობა დამატებით კორექტირდება ფინანსური ინსტრუმენტის წარმოქმნიდან გასული დროის გათვალისწინებით. მოდელები მოიცავს როგორც ხარისხობრივ, ისე რაოდენობრივ ინფორმაციას და, სადაც შესაძლებელია, ეფუძნება წამყვანი სარეიტინგო სააგენტოების, საკრედიტო ბიურის და შიდა საკრედიტო რეიტინგის სისტემების ინფორმაციას. ვინაიდან მესამე სტადიის ფინანსური ინსტრუმენტები ვადაგადაცილებულია, დეფოლტის ალბათობა ამ შემთხვევაში 100%-ს უდრის.

დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება: დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება წარმოადგენს საკრედიტო რისკის მოცულობას ფინანსური აქტივის არსებობის განმავლობაში პოტენციური დეფოლტის დადგომის მომენტისთვის. იგი წარმოადგენს დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავ ფულად ნაკადებს, ძირითადი თანხის, პროცენტის და ჯარიმების მოსალოდნელი გადახდების გათვალისწინებით, რომლებიც დისკონტირებულია ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით. პირველი სტადიის ფინანსური ინსტრუმენტის დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების გამოსათვლელად ბანკი აფასებს დეფოლტის შესაძლო მოვლენებს 12 თვის განმავლობაში, რათა გამოიანგარიშოს 12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი. მეორე და მესამე სტადიებისა და შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული ფინანსური ინსტრუმენტების შემთხვევაში, დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება ფასდება ინსტრუმენტების არსებობის მანძილზე მომხდარი მოვლენებისთვის. ჯგუფი დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავ დავალიანებას სხვადასხვანაირად აფასებს დაფარვის გრაფიკის მქონე პროდუქტებისა და დაფარვის გრაფიკის არმქონე პროდუქტებისთვის. დაფარვის გრაფიკის მქონე ფინანსური ინსტრუმენტების შემთხვევაში, ჯგუფი აფასებს დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავ საპროგნოზო დავალიანებას სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიდგომის გამოყენებით, რომელშიც შეაქვს კორექტირებები მოსალოდნელი ავანსებისა და ვადაგადაცილებული დღეების გათვალისწინებით. დაფარვის გრაფიკის არმქონე პროდუქტების შემთხვევაში, როგორცაა საკრედიტო ბარათები, საკრედიტო ხაზები და ფინანსური გარანტიები, ჯგუფი გამოითვლის დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავ მოსალოდნელ დავალიანებას ლიმიტის ათვისების მიდგომის გამოყენებით. ზემოაღნიშნული მეთოდით დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი მოსალოდნელი დავალიანება გამოითვლება მოსალოდნელი უტილიზაციის განაკვეთის გამოყენებით და რეალურად ათვისებული თანხების ისტორიულ მონაცემებზე დაყრდნობით.

(ათას ლარში)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება (გაგრძელება)

დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში: დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში განიმარტება, როგორც კონტრაქტის მხრიდან გადაუხდელობის შედეგად მოსალოდნელი დანაკარგი. იგი წარმოადგენს დავალიანების შეფასებას, რომლის ამოღებაც ვერ მოხერხდება დეფოლტის შემთხვევის გამო და ამიტომ თვალსაჩინოდ ასახავს დანაკარგების სერიოზულობას. დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების დადგენისას გასათვალისწინებელია უზრუნველყოფის საგნიდან და საკრედიტო რისკის შემცირების სხვა საშუალებებიდან მომავალში მისაღები ფულადი ნაკადები ან გაკოტრების პროცესიდან მოსალოდნელ თანხებს არაუზრუნველყოფილი მოთხოვნების დასაკმაყოფილებლად, ასევე, სადაც შესაძლებელია, ქონების რეალიზაციისთვის საჭირო დროს და მოთხოვნების დაკმაყოფილების რიგითობას. ჯგუფი თავის ფინანსურ ინსტრუმენტებს ყოფს ერთგვაროვან პორტფელებად იმ ძირითადი მახასიათებლების მიხედვით, რომლებიც აქტუალურია სამომავლო ფულადი ნაკადების შესაფასებლად. გამოყენებული მონაცემები მოიცავს წარსულში მიღებული ზარალის მონაცემებს და გარიგების უფრო მეტ მახასიათებლებს (მაგ. პროდუქტის ტიპი, უზრუნველყოფის ტიპების უფრო ფართო სპექტრი). ამ ინფორმაციაზე დაყრდნობით ჯგუფი აფასებს დავალიანების ამოღების მაჩვენებელს (არა უზრუნველყოფის საგნის მეშვეობით), დეფოლტის აღმოფხვრის მაჩვენებელს და ხელახალი დეფოლტის ალბათობას. უზრუნველყოფის საგნის მეშვეობით დავალიანების ამოღება თითოეული ინსტრუმენტისთვის ცალკე განიხილება დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების გაანგარიშებისას.

მოსალოდნელი ზარალის განსაზღვრისას COVID-19-ის პანდემიით გამოწვეული განუსაზღვრელობის ასახვის მიზნით ჯგუფმა კიდევ 20%-ით შეამცირა დავალიანების ამოღების და დეფოლტის აღმოფხვრის განაკვეთები.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლისას გათვალისწინებული აქტივები

ფასს 9-ის მიხედვით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლაში უნდა აისახოს უზრუნველყოფის საგნიდან და საკრედიტო რისკის შემცირების სხვა საშუალებებიდან მოსალოდნელი ფულადი ნაკადები. უზრუნველყოფის საგნის ბუღალტრული აღრიცხვა და ასახვა ფასს 9-ის მიზნებისთვის შეესაბამება ჯგუფის რისკის მართვის ზოგად პრინციპებს, პოლიტიკასა და პროცესებს. უზრუნველყოფის საგანი, თუ დასაკუთრებული არ არის, არ აისახება ჯგუფის ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში. უზრუნველყოფის საგნის სამართლიანი ღირებულება გავლენას ახდენს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლაზე. სამართლიანი ღირებულება, როგორც წესი, ფასდება უზრუნველყოფის გადაცემის თარიღიდან და გადაფასდება ყოველწლიურად, რათა აისახოს ყველა არსებითი რისკი. წლის ბოლოსთვის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე პანდემიის გავლენის ასახვის მიზნით, უზრუნველყოფის საგნების ღირებულებაზე აისახა დამატებითი დისკონტი (სხვაობა საბაზრო და გირავნობის თანხებს შორის).

(ათას ლარში)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)*საპროგნოზო ინფორმაცია*

ფასს 9-ის მიხედვით, საკრედიტო ზარალის რეზერვი იქმნება გონივრულ და დასაბუთებულ საპროგნოზო ინფორმაციაზე დაყრდნობით, რომელიც მიიღება გაუმართლებელი დანახარჯისა და ძალისხმევის გარეშე და ითვალისწინებს წარსულში მომხდარ მოვლენებს, ამჟამად არსებულ პირობებს და სამომავლო ეკონომიკური პირობების პროგნოზს.

იმისათვის, რომ ჯგუფმა საკრედიტო ზარალის რეზერვში ასახოს საპროგნოზო ინფორმაცია, იგი იყენებს საქართველოს ეროვნული ბანკის („სებ“) მიერ გამოცემულ მაკროეკონომიკურ პროგნოზებს საქართველოში მოქმედი შვილობილი კომპანიებისთვის, ხოლო ბელარუსის ეროვნული ბანკი იყენებს ბელარუსში მოქმედი არასამთავრობო კვლევითი ცენტრისგან მიღებულ ინფორმაციას. მაკროეკონომიკური ცვლადები, რომლებსაც ეს პროგნოზები შეიცავს და რომლებსაც ჯგუფი იყენებს თავის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების მოდელში, მოიცავს მშპ-ის ზრდის ტემპს, სავალუტო კურსსა და ინფლაციის ტემპს. ეს საპროგნოზო მაკროეკონომიკური ცვლადები, როგორც წესი, ახლდება ნახევარ წელიწადს ერთხელ ქართული კომპანიების, ხოლო კვარტალურად - ბელარუსის ეროვნული ბანკის შემთხვევაში.

ალბათობით შეწონილი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დასადგენად საჭიროა მთელი რიგი სამომავლო ეკონომიკური პირობის შეფასება. ამ მოთხოვნის დასაკმაყოფილებლად ჯგუფი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლის სამ სხვადასხვა ეკონომიკურ სცენარს მიმართავს: ოპტიმისტურს (0.25-იანი წონა), საბაზოსა (0.50-იანი წონა) და პესიმისტურს (0.25-იანი წონა) თითოეული შესაბამისი პორტფელისთვის. თითოეული სცენარისთვის წონა გამოითვლება ალბათური ეკონომიკური მოდელის გამოყენებით, რომელიც ითვალისწინებს უახლეს ინფორმაციას და საქართველოს ეროვნული ბანკისგან მიღებულ ისტორიულ მონაცემებს.

ეკონომიკური გარემო გაურკვეველი რჩება და მომავალ გაუფასურების რეზერვის ხარჯზე შეიძლება აისახოს მეტი მერყეობა იმისდა მიხედვით, თუ რამდენ ხანს გაგრძელდება COVID-19 პანდემია და მისი შეჩერების და სხვა ზომები.

ჯგუფის აზრით, ეს პროგნოზები ყველაზე ზუსტად აფასებს მოვლენების შესაძლო განვითარებას იმ სარწმუნო ინფორმაციაზე დაყრდნობით, რომელიც მისთვის ხელმისაწვდომია.

საპროგნოზო ცვლადების დაშვებები

ქვემოთ წარმოდგენილია 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით თითოეული გეოგრაფიული სეგმენტისთვის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსათვლელად გამოყენებული პერიოდის ბოლოს ყველაზე მნიშვნელოვანი დაშვებები. ყველა პორტფელისთვის გამოყენებულია „საბაზო“, „ოპტიმისტური“ და „პესიმისტური“ სცენარები.

საქართველო

მთავარი ფაქტორები	მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სცენარი	მინიჭებული წონა	2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით			მინიჭებული წონა	2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით			მინიჭებული წონა	2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით		
			2020	2021	2022		2019	2020	2021		2018	2019	2020
88%-ის ზრდა %-ში													
	ოპტიმისტური	25%	-3.00%	6.00%	5.00%	25%	5.50%	6.00%	5.00%	25%	6.00%	5.50%	5.00%
	საბაზო	50%	-4.00%	4.50%	5.00%	50%	4.50%	5.00%	5.00%	50%	5.00%	5.00%	5.00%
	პესიმისტური	25%	-9.00%	2.50%	4.00%	25%	2.50%	3.50%	4.50%	25%	2.00%	2.50%	3.50%
ლარი / აშშ დოლარის გადვლითი კურსი													
	ოპტიმისტური	25%	5.00%	5.00%	0.00%	25%	5.00%	5.00%	0.00%	25%	10.00%	5.00%	-5.00%
	საბაზო	50%	0.00%	0.00%	0.00%	50%	0.00%	0.00%	0.00%	50%	0.00%	0.00%	0.00%
	პესიმისტური	25%	-10.00%	-5.00%	5.00%	25%	-10.00%	-5.00%	5.00%	25%	-15.00%	-10.00%	5.00%
სფი-ს ინფლაციის ტემპი %-ში													
	ოპტიმისტური	25%	5.50%	4.00%	3.00%	25%	4.50%	3.50%	3.00%	25%	3.40%	3.20%	3.00%
	საბაზო	50%	4.50%	1.50%	2.50%	50%	4.50%	2.50%	3.00%	50%	2.90%	3.00%	3.00%
	პესიმისტური	25%	7.00%	2.00%	2.50%	25%	7.00%	5.00%	3.00%	25%	4.50%	4.00%	3.00%

ზემოთ მოყვანილი ინფორმაცია ეყრდნობა სებ-ის მაკროეკონომიკურ პროგნოზებს 2020 წლის მაისის მდგომარეობით.

(ათას ლარში)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

საპროგნოზო ცვლადების დაშვებები (გაგრძელება)

ბელარუსი

მთავარი ფაქტორები	მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სეგმარი	მნიშვნე- ბული წონა	2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით				მნიშვნე- ბული წონა	2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით				მნიშვნე- ბული წონა	2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით				
			2021Q1	2021Q2	2021Q3	2021Q4		2020Q1	2020Q2	2020Q3	2020Q4		2019Q1	2019Q2	2019Q3	2019Q4	
შპს-ის ზრდა %-ში			10%	-0.40%	3.30%	1.80%	4.40%	25%	3.44%	2.94%	3.19%	3.65%	25%	0.87%	1.13%	1.88%	2.82%
	ოპტიმისტური	50%	-1.80%	1.30%	-0.95%	1.20%	50%	1.56%	0.84%	0.96%	1.16%	50%	0.40%	0.30%	0.75%	1.41%	
	პესიმისტური	40%	-3.20%	-0.90%	-3.65%	-2.00%	25%	-0.31%	-1.26%	-1.27%	-1.32%	25%	-0.07%	-0.53%	-0.47%	0.00%	
ბელარუსული რუბლი / აშშ დოლარის გაცვლითი კურსი, %			10%	-2.89%	1.95%	0.04%	-1.00%	25%	-5.12%	-5.40%	-4.66%	-3.30%	25%	8.23%	6.94%	4.25%	2.55%
	ოპტიმისტური	50%	1.07%	3.20%	1.12%	0.41%	50%	-0.60%	0.67%	2.69%	2.78%	50%	10.11%	9.55%	7.61%	5.57%	
	პესიმისტური	40%	5.04%	4.36%	2.10%	1.66%	25%	3.92%	6.69%	10.04%	8.52%	25%	12.61%	13.50%	12.83%	10.95%	
სფი-ს ინფლაციის ტემპი %-ში			10%	0.48%	0.73%	0.10%	1.58%	25%	1.49%	0.42%	-0.27%	0.52%	25%	9.06%	5.70%	0.35%	5.69%
	ოპტიმისტური	50%	2.02%	1.20%	0.48%	1.75%	50%	2.06%	0.99%	0.32%	1.63%	50%	10.90%	7.22%	1.73%	6.80%	
	პესიმისტური	40%	3.56%	1.66%	0.85%	1.90%	25%	2.62%	1.55%	0.88%	2.74%	25%	12.75%	8.72%	3.09%	7.99%	

ყველა სხვა პარამეტრი თუ უცვლელი დარჩება, მშპ-ის ზრდა, ხოლო სავალუტო კურსის ვარდნა და ინფლაციის ტემპის კლება გამოიწვევდა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შემცირებას, ხოლო ამის საპირისპირო ცვლილებები გამოიწვევდა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ზრდას. მშპ-ის ზრდის მაჩვენებელი ყველაზე დიდ გავლენას ახდენს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე. მას მოჰყვება სავალუტო კურსი და ინფლაცია. საცალო პორტფელზე მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე ნაკლებად მოქმედებს სავალუტო კურსი, რადგან დიდი წილი ლარში გამოხატულ დავალიანებაზე მოდის. თუმცა, საცალო პორტფელიდან მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე მოქმედებს ინფლაცია, რომელსაც საწარმოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე მნიშვნელოვანი გავლენა არ აქვს.

2019 წელს ბელარუსული რუბლი 2.6%-ით გამყარდა აშშ დოლართან მიმართებით. ამის გამო 2019 წელს ბელარუსული რუბლის და აშშ დოლარის გაცვლითი კურსის დაშვებები, რომელთა საფუძველზეც შეფასდა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მნიშვნელოვნად განსხვავდება ფაქტობრივი დინამიკისგან. ამან გამოიწვია მნიშვნელოვანი აცდენები წლიურ მოლოდინებში 2020 წლის თითოეული კვარტალისთვის, როგორც ზედა ცხრილშია წარმოდგენილი.

ცხრილში ნაჩვენებია აღიარებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის თანხების მგრძნობელობა ამ მოდელში გამოყენებული საპროგნოზო დაშვებების მიმართ. ამ მიზნით, თითოეულ მაკროეკონომიკურ სცენარს ინდივიდუალურად 100%-იანი წონა მიენიჭა და გადაანგარიშდა შესაბამისი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მგრძნობელობა საპროგნოზო დაშვებების მიმართ:

	2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით				
	გაცხადებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	გაცხადებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაჭარვა	მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაჭარვა სეგმარების მიხედვით		
			ოპტიმისტური	საბაზო	პესიმისტური
კომერციული სესხები	172,916	3.51%	3.48%	3.50%	3.55%
იპოთეკური სესხები	48,607	1.28%	1.05%	1.06%	1.95%
მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები	102,352	3.13%	2.79%	2.83%	4.06%
სამომხმარებლო სესხები	113,801	5.15%	4.78%	4.82%	6.18%
სალომზარდო სესხები	227	0.22%	0.21%	0.21%	0.23%

	2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით				
	გაცხადებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	გაცხადებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაჭარვა	მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაჭარვა სეგმარების მიხედვით		
			ოპტიმისტური	საბაზო	პესიმისტური
კომერციული სესხები	90,612	2.31%	2.29%	2.31%	2.34%
იპოთეკური სესხები	9,017	0.29%	0.29%	0.29%	0.29%
მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები	44,545	1.67%	1.63%	1.67%	1.73%
სამომხმარებლო სესხები	72,707	3.49%	3.44%	3.47%	3.55%
სალომზარდო სესხები	253	0.30%	0.30%	0.30%	0.30%

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

ფინანსური ინსტრუმენტების დაჯგუფება კოლექტიურად შეფასებისთვის

გაუფასურების კოლექტიურად შეფასების მიზნებისთვის, ერთგვაროვანი ფინანსური ინსტრუმენტები ერთიანდება შემდეგი წესით: კორპორატიული სესხების პორტფელი ჯგუფდება სესხის დაფარვის წყაროს ტიპების მიხედვით; ხოლო საცალო სესხების პორტფელი ჯგუფდება საკრედიტო რისკის ისეთი მახასიათებლების საფუძველზე, როგორიცაა აქტივის ტიპი, უზრუნველყოფის დონე, დაფარვის წყაროს ტიპი და სხვა მნიშვნელოვანი ფაქტორები. რაც შეეხება საშუალო და მცირე საწარმოებზე გაცემულ და მიკროსესხების პორტფელს, აქ ფინანსური ინსტრუმენტები ჯგუფდება აქტივის ტიპის, ვადაგადაცილების პერიოდის, უზრუნველყოფის დონისა და სხვა მნიშვნელოვანი ფაქტორების მიხედვით.

განახლებადი პროდუქტების მოსალოდნელი ვადის განსაზღვრა

განახლებადი პროდუქტების შემთხვევაში, ფინანსური ინსტრუმენტების მოსალოდნელი ვადა განისაზღვრება ან მომდევნო განახლების თარიღზე დაყრდნობით, ან ფინანსური ინსტრუმენტის მოსალოდნელ ფაქტობრივ ვადაზე დაყრდნობით, რომელიც განისაზღვრება ემპირიული დაკვირვებით ამ ინსტრუმენტის არსებობის განმავლობაში.

ჩამოწერები

ჯგუფი ფინანსურ აქტივებს ჩამოწერს მაშინ, როდესაც მათი ამოღების გონივრული მოლოდინი აღარ არსებობს, რაც არსებითად უცვლელია კორპორაციული და არაუზრუნველყოფილი სესხების პორტფელისა თუ უზრუნველყოფილი სესხების შემთხვევაში, გარდა უძრავი ქონებით უზრუნველყოფილი სესხებისა. იპოთეკური და უძრავი ქონებით უზრუნველყოფილი სხვა სესხების შემთხვევაში ნაშთები მიიჩნევა უიმედოდ და უნდა ჩამოიწეროს, 1,460 დღით ვადაგადაცილების შემთხვევაში. თუ ჩამოსაწერი თანხა სესხებზე შესაძლო დანაკარგების დარიცხულ რეზერვზე მეტია, სხვაობა ჯერ აღირიცხება, როგორც მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ხარჯი. დავალიანების ყოველგვარი შემდგომი ამოღება კრედიტდება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ხარჯის ანგარიშზე.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების მოდელის რეტროსპექტული ტესტირება

ჯგუფის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების მოდელის ხარისხისა და საიმედოობის მონიტორინგისთვის ჯგუფი ატარებს რეტროსპექტული ტესტირების და საბაზრო მონაცემებთან შედარების პროცედურებს, რაც გულისხმობს მოდელის შედეგების შედარებას ფაქტობრივ შედეგებთან, შიდა გამოცდილებასა და გარე დაკვირვებადი მონაცემების მიხედვით. დეფოლტის ალბათობის განსაზღვრისთვის ჯგუფი მიმართავს სტატისტიკურ მოდელირებას, რათა მიიღოს დეფოლტის რაოდენობის პროგნოზირებული განაწილება. დეფოლტების დაკვირვებადი რაოდენობა შემდეგ ედრება ამ განაწილებას, რაც ჯგუფს მოდელში სტატისტიკური ნდობის ინტერვალის მიღების საშუალებას აძლევს. დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების განსაზღვრისთვის რეტროსპექტული ტესტირებისას ხდება დაკვირვებადი ზარალის შედარება პროგნოზირებულ დანაკარგებთან დეფოლტის შემთხვევაში. თუ სტატისტიკურად მნიშვნელოვანი გადახრის ან პარამეტრიზაციის ნაკლოვანებების აღმოჩენის შემთხვევაში, ხდება შესაბამისი მოდელების დახვეწა და გადახედვა. რეტროსპექტული ტესტირების პროცედურების შედეგად მოდელში შესული ნებისმიერი ცვლილებები აღირიცხება, როგორც ცვლილებები სააღრიცხვო შეფასებებში პერსპექტიულად გამოყენებით.

(ათას ლარში)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

მოდელის შემდგომი კორექტირებები

ჯგუფის გაუფასურების მოდელის ან შემავალი მონაცემების შეზღუდული ხასიათი შეიძლება გამოვლინდეს მოდელების შედეგების მუდმივი შეფასებითა და დასაბუთებით. თუ ხელმძღვანელობა გადაწყვეტს, რომ გაუფასურების მოდელები საკმარისად არ ასახავს ყველა არსებით რისკს, მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში შევა შესაბამისი კორექტირებები. პერიოდის ბოლოსთვის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლაში COVID-19-ის პანდემიის გამო ეკონომიკის გაურკვეველი პერსპექტივის ასახვის მიზნით, ჯგუფმა გამოიყენა მოდელირების შემდგომი კორექტირებები. მოდელირებული შედეგის ზრდის ეფექტმა 2020 წლის 31 დეკემბრისთვის 85,521 ლარი შეადგინა.

	2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით			
	მოდელირებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	მოდელირების შემდგომი კორექტირებები და გადახრები ხელმძღვანელობის დაშვებებიდან	სულ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	კორექტირებები, როგორც მთლიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის %
კომერციული სესხები	168,306	4,610	172,916	2.7%
იპოთეკური სესხები	21,808	26,799	48,607	55.1%
მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები	75,525	26,827	102,352	26.2%
სამომხმარებლო სესხები	86,570	27,231	113,801	23.9%
სალომზარდო სესხები	173	54	227	23.8%
სულ	352,382	85,521	437,903	19.5%

(ათას ლარში)

5. ინფორმაცია სეგმენტების შესახებ

ჯგუფი ახდენს შემოსავლის დეზაგრეგირებას მომხმარებლებთან გაფორმებული კონტრაქტებიდან თითოეული სეგმენტის პროდუქტების და მომსახურებების მიხედვით, რადგან ჯგუფს მიაჩნია, რომ ამ გზით ყველაზე ნათლად ასახავს იმას, თუ როგორ მოქმედებს ეკონომიკური ფაქტორები შემოსავლებისა და ფულადი ნაკადების ხასიათზე, ოდენობაზე, დროულობასა და გაურკვევლობაზე.

2020 წელს ჯგუფმა ჰოლდინგური კომპანიის საოპერაციო შედეგები შესაბამის სეგმენტებზე გადაანაწილა, შედარებადი პერიოდები არ იყო გადაანგარიშებული, ვინაიდან ცვლილება არ იყო არსებითი და ინფორმაცია ჯერ კიდევ შედარებადია.

მართვის მიზნებისათვის ჯგუფი დაყოფილია შემდეგ საოპერაციო სეგმენტებად პროდუქტებისა და მომსახურების მიხედვით:

საცალო საბანკო მომსახურება (ბელარუსის ეროვნული ბანკის საცალო საბანკო მომსახურების გამოკლებით) - ძირითადად გულისხმობს სამომხმარებლო, იპოთეკური სესხების, ოვერდრაფტების, საკრედიტო ბარათების და სხვა საკრედიტო პროდუქტების გაცემას, ფულადი გზავნილების და ანგარიშსწორების მომსახურებას, იურიდიული და ფიზიკური პირების ანაზღაურების მართვას. საცალო საბანკო მომსახურების მიმართულება კონცენტრირებულია მზარდ საცალო, მასობრივ საცალო და მასობრივ შეძლებულ სეგმენტებზე, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოებთან და მიკრობიზნესებთან ერთად.

კორპორაციული / საინვესტიციო საბანკო მომსახურება - მოიცავს კორპორაციულ საბანკო მომსახურებას და ინვესტიციის მართვის ოპერაციებს საქართველოში. კორპორაციული საბანკო მომსახურება ძირითადად გულისხმობს სესხებისა და სხვა საკრედიტო პროდუქტების გაცემას, ფულად გზავნილებსა და ანგარიშსწორების მომსახურებას, დოკუმენტური ოპერაციების მხარდაჭერას და კორპორაციული მომხმარებლებისთვის შემნახველი და ვადიანი ანაზღაურების მართვას; ინვესტიციის მართვის ბიზნესი, ძირითადად, გულისხმობს კერძო საბანკო მომსახურების გაწევას შეძლებული კლიენტებისთვის.

„ბელარუსის ეროვნული ბანკი“ - ძირითადად, ნიშნავს სს „ბელარუსკი ნაროდნი ბანკს“, რომელიც ძირითადად საცალო და კორპორაციულ საბანკო მომსახურებას სწევს ბელარუსში.

ხელმძღვანელობა აკონტროლებს თავისი სეგმენტების საოპერაციო შედეგებს ცალ-ცალკე, რათა მიიღოს გადაწყვეტილებები რესურსების განაწილებასა და შესრულებული საქმიანობის შეფასებაზე. სეგმენტის საქმიანობა, რომელიც ქვემოთ მოყვანილ ცხრილშია განმარტებული, ისევე ფასდება, როგორც მოგება ან ზარალი მოგება-ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში.

საოპერაციო სეგმენტებს შორის გარიგებები ხდება გაშლილი ხელის პრინციპით, ანუ მესამე პირებთან შემდგარი გარიგებების მსგავსად.

ჯგუფის ძირითადი საქმიანობა საქართველოშია კონცენტრირებული, ბელარუსის ეროვნული ბანკის გარდა, რომელიც ბელარუსში საქმიანობს.

2020, 2019 და 2018 წლებში არცერთ გარე მომხმარებელთან ან კონტრაქტთან დადებული გარიგებიდან მიღებული შემოსავალი არ შეადგენდა ჯგუფის საოპერაციო შემოსავლის 10%-ს ან მეტს.

(ათას ლარში)

5. ინფორმაცია სეგმენტების შესახებ (გაგრძელება)

ცხრილში მოცემულია ინფორმაცია ჯგუფის გარკვეული საოპერაციო სეგმენტების მოგება-ზარალის ანგარიშგებისა და გარკვეული აქტივებისა და ვალდებულებების შესახებ 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით და ამავე თარიღით დასრულებული წლისთვის:

	საგალო საბანკო მომსახურება	კორპორატიული საინვესტიციო საბანკო მომსახურება	ბელარუსის ეროვნული ბანკი	გაქვითვები	ჯგუფი სულ
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	471,910	256,823	36,249	14	764,996
წმინდა შემოსავალი გასამრჯელოდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან	95,792	34,769	5,678	-	136,239
წმინდა სავალუტო შემოსულობა	53,226	39,510	6,202	-	98,938
სხვა წმინდა შემოსავალი	20,653	21,151	1,812	(410)	43,206
საოპერაციო შემოსავალი	641,581	352,253	49,941	(396)	1,043,379
საოპერაციო ხარჯები	(284,490)	(74,943)	(32,950)	396	(391,987)
მოგება მკვაშირე საწარმოებიდან	782	-	-	-	78
საოპერაციო შემოსავალი რისკის ხარჯამდე	357,873	277,310	16,991	-	652,174
რისკის ხარჯი	(183,134)	(96,370)	(3,981)	-	(283,485)
წმინდა საოპერაციო შემოსავალი. არარეგულარულ მუხლებამდე	174,739	180,940	13,010	-	368,689
წმინდა არარეგულარული ხარჯი/ზარალი	(39,924)	(1,367)	(125)	-	(41,416)
მოგება მოგების გადასახადის გადახდამდე	134,815	179,573	12,885	-	327,273
მოგების გადასახადის ხარჯი	(5,193)	(12,848)	(2,734)	-	(20,775)
წლის მოგება	129,622	166,725	10,151	-	306,498
აქტივები და ვალდებულებები					
სულ აქტივები	13,327,539	7,432,179	1,018,652	(10,064)	21,768,306
სულ ვალდებულებები	11,990,822	6,413,151	886,097	(10,064)	19,280,006
სხვა ინფორმაცია სეგმენტების შესახებ					
ძირითადი საშუალებები	58,301	5,833	616	-	64,750
არამატერიალური აქტივები	28,848	2,900	2,291	-	34,039
კაპიტალური დანახარჯები	87,149	8,733	2,907	-	98,789
ცვლა, ამორტიზაცია და გაუფასურება	(62,241)	(9,446)	(4,247)	-	(75,934)

(ათას ლარში)

5. ინფორმაცია სეგმენტების შესახებ (გაგრძელება)

ცხრილში მოცემულია ინფორმაცია ჯგუფის გარკვეული საოპერაციო სეგმენტების მოგება-ზარალის ანგარიშგებისა და გარკვეული აქტივებისა და ვალდებულებების შესახებ 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით და ამავე თარიღით დასრულებული წლისთვის:

	კორპორატიული საინვესტიციო საბანკო				ბელარუსის ეროვნული ბანკი	სხვა	გაქვითვები	ჯგუფი სულ
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	545,605	210,359	27,586	-	-	23	783,573	
წმინდა შემოსავალი გასამრჯელოდან და საკომისიო მოსაკრებელიდან	113,113	32,000	7,169	-	-	-	152,282	
წმინდა სავალუტო შემოსულობა	49,901	48,001	20,688	-	-	-	118,590	
სხვა წმინდა შემოსავალი	5,937	11,587	463	-	-	(259)	17,728	
საოპერაციო შემოსავალი	714,556	301,947	55,906	-	(236)	1,072,173		
საოპერაციო ხარჯები	(275,590)	(90,217)	(32,445)	(559)	-	236	(398,575)	
მოგება მეკავშირე საწარმოებიდან	789	-	-	-	-	-	789	
საოპერაციო შემოსავალი (ხარჯი) რისკის ხარჯამდე	439,755	211,730	23,461	(559)	-	674,387		
რისკის ხარჯი	(89,824)	(7,936)	(2,692)	-	-	-	(100,452)	
წმინდა საოპერაციო შემოსავალი (ხარჯი), არარეგულარულ მუხლებამდე	349,931	203,794	20,769	(559)	-	573,935		
წმინდა არარეგულარული ხარჯი/ზარალი	(3,110)	(1,372)	(109)	-	-	-	(4,591)	
მოგება მოგების გადასახადის გადახდამდე	346,821	202,422	20,660	(559)	-	569,344		
მოგების გადასახადის ხარჯი	(34,025)	(19,028)	(3,404)	-	-	-	(56,457)	
წლის მოგება (ზარალი)	312,796	183,394	17,256	(559)	-	512,887		
აქტივები და ვალდებულებები								
სულ აქტივები	11,254,762	6,136,536	943,070	1,280	(12,425)	-	18,323,223	
სულ ვალდებულებები	10,115,832	5,308,522	833,874	23	(12,425)	-	16,245,826	
სხვა ინფორმაცია სეგმენტების შესახებ								
ძირითადი საშუალებები	69,472	9,829	1,150	10	-	-	80,461	
არამატერიალური აქტივები	27,947	2,744	2,083	-	-	-	32,774	
კაპიტალური დანახარჯები	97,419	12,573	3,233	10	-	113,235		
ცვლილება, ამორტიზაცია და გაუფასურება	(61,493)	(8,239)	(3,543)	-	-	-	(73,275)	

(ათას ლარში)

5. ინფორმაცია სეგმენტების შესახებ (გაგრძელება)

ცხრილში მოცემულია ინფორმაცია ჯგუფის გარკვეული საოპერაციო სეგმენტების მოგება-ზარალის ანგარიშგებისა და გარკვეული აქტივებისა და ვალდებულებების შესახებ 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით და ამავე თარიღით დასრულებული წლისთვის:

საგალო საბანკო მომსახურება	კორპორატიული საინვესტიციო საბანკო მომსახურება		ბელარუსის ეროვნული ბანკი სხვა		გაქვითვები	ჯგუფი სულ
	მომსახურება	მომსახურება	ბანკი	სხვა		
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	547,524	158,198	25,794	10	18	731,544
წმინდა შემოსავალი გასამრჯელოდან და საკომისიო მოსაკრებელიდან	98,497	23,222	7,805	-	-	129,524
წმინდა სავალუტო შემოსულობა	55,374	53,686	16,605	(5)	-	125,660
სხვა წმინდა შემოსავალი	199	4,182	795	5	(195)	4,986
საოპერაციო შემოსავალი	701,594	239,288	50,999	10	(177)	991,714
საოპერაციო ხარჯი	(251,811)	(75,396)	(29,252)	(259)	177	(356,541)
მოგება მეკავშირე საწარმოებიდან	1,339	-	-	-	-	1,339
საოპერაციო შემოსავალი (ხარჯი) რისკის ხარჯამდე	451,122	163,892	21,747	(249)	-	636,512
რისკის ხარჯი	(130,742)	(26,527)	(3,070)	-	-	(160,339)
წმინდა საოპერაციო შემოსავალი (ხარჯი), არარეგულარულ მუხლებამდე	320,380	137,365	18,677	(249)	-	476,173
წმინდა არარეგულარული ხარჯი / ზარალი	(50,339)	(25,011)	(716)	-	-	(76,066)
მოგება მოგების გადასახადის გადახდამდე	270,041	112,354	17,961	(249)	-	400,107
მოგების გადასახადის ხარჯი	(36,735)	(16,298)	(3,545)	(1)	-	(56,579)
წლის მოგება (ზარალი)	233,306	96,056	14,416	(250)	-	343,528
აქტივები და ვალდებულებები						
სულ აქტივები	9,490,405	4,362,272	680,550	1,874	(11,514)	14,523,587
სულ ვალდებულებები	8,410,833	3,797,762	595,287	191	(11,514)	12,792,559
სხვა ინფორმაცია სეგმენტების შესახებ						
ძირითადი საშუალებები	48,160	6,141	1,841	48	-	56,190
არამატერიალური აქტივები	36,223	3,000	1,343	67	-	40,633
კაპიტალური დანახარჯები	84,383	9,141	3,184	115	-	96,823
ცვთა, ამორტიზაცია და გაუფასურება	(36,216)	(4,834)	(1,363)	-	-	(42,413)

(ათას ლარში)

6. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

	2020	2019	2018
ნაღდი ფულის ნაშთი სალაროში	723,071	674,130	513,222
მიმდინარე ანგარიშები ცენტრალურ ბანკებში, სავალდებულო რეზერვების გარდა	158,588	405,560	298,788
მიმდინარე ანგარიშები საკრედიტო დაწესებულებებში	582,952	458,529	236,653
90-დღემდე ვადის მქონე ანგარიშები საკრედიტო დაწესებულებებში	518,648	621,120	172,003
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, სულ	1,983,259	2,159,339	1,220,666
გამოკლებული - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(71)	(134)	(142)
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, წმინდა	1,983,188	2,159,205	1,220,524

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, 967,820 ლარი (2019 წ.: 841,866 ლარი, 2018 წ.: 315,081 ლარი) იყო განთავსებული მიმდინარე და ვადიან ანაზრებზე ეთგოს საერთაშორისო დონეზე აღიარებულ და ცენტრალურ ბანკებში, რომლებიც კონტრაქტებზე გამოდიან ჯგუფის მიერ განხორციელებულ საერთაშორისო ანგარიშსწორების ოპერაციებში. ჯგუფმა მიიღო 0.21%-მდე წლიური პროცენტი ამ ანაზრებზე (2019 წ.: 2.20%-მდე, 2018 წ.: 3.00%-მდე). ხელმძღვანელობა არ მოელის ზარალს, რომელიც გამოწვეულია ისეთი კონტრაქტების მიერ ვალდებულების შეუსრულებლობით, სადაც განთავსებულია ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები. ამასთან, მათი საბალანსო და სამართლიანი ღირებულებები არსებითად არ განსხვავდება.

7. მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ

	2020	2019	2018
სავალდებულო რეზერვები ცენტრალურ ბანკებში	1,994,662	1,577,911	1,244,885
ვადიანი ანაზრები 90 დღეზე მეტი ვადით	-	5	43,459
ღია ვალდებულებების უზრუნველსაყოფად გამოყენებული ანაზრები	1,855	5,691	-
ბანკთაშორის გაცემულ სესხებზე მისაღები თანხები	11,464	30,414	17,586
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ, სრულად	2,007,981	1,614,021	1,305,930
გამოკლებული - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(400)	(347)	(739)
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ, წმინდა	2,007,581	1,613,674	1,305,191

ცენტრალურ ბანკებში განთავსებული სავალდებულო რეზერვები წარმოადგენს სებ-ში და ბელარუსის რესპუბლიკის ეროვნულ ბანკში განთავსებულ თანხებს. საკრედიტო დაწესებულებებს მოეთხოვებათ საქართველოს ეროვნულ ბანკში და ბელარუსის რესპუბლიკის ეროვნულ ბანკში დეპოზიტების (სავალდებულო რეზერვი) გახსნა, რომლის ოდენობაც დამოკიდებულია საკრედიტო დაწესებულებების მიერ მოზიდული თანხების მოცულობაზე. ნორმატიული აქტის შესაბამისად, ჯგუფს შეზღუდული აქვს დეპოზიტზე არსებული თანხების გამოტანის უფლება. 2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლებისთვის ჯგუფმა საქართველოს ეროვნულ ბანკში და ბელარუსის რესპუბლიკის ეროვნულ ბანკში განთავსებულ სავალდებულო რეზერვებზე 1.25%-მდე პროცენტი მიიღო (2019 წ.: 1.25%, 2018 წ.: 1.00%).

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკთაშორის სასესხო მოთხოვნები მოიცავს არა-ეთგოს ბანკებში განთავსებულ 11,464 ლარის ანაზრებს (2019 წ.: ნული, 2018 წ.: 17,586 ლარი).

(ათას ლარში)

8. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები

სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები,
სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - სავალო ინსტრუმენტები
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები,
სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - წილობრივი ინსტრუმენტები
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები

2020	2019	2018
2,510,062	1,758,235	1,932,0
3,410	2,788	
2,513,472	1,761,023	1,932,553

საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო ობლიგაციები*
საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო თამასუქები**
უცხოური სახაზინო ობლიგაციები
ცენტრალური ბანკების სადეპოზიტო სერტიფიკატები
სხვა სავალო ინსტრუმენტები***
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები,
სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - სავალო ინსტრუმენტები

2020	2019	2018
1,344,404	647,886	899,024
36,879	120,519	100,1
159,537	66,961	7,762
-	8,912	63,394
969,242	913,957	861,796
2,510,062	1,758,235	1,932,087

* სებ-ისგან მიღებული მოკლევადიანი სესხები უზრუნველყოფილი იყო 1,044,066 ლარის სახაზინო ობლიგაციებით (2019 წ.: 576,017 ლარი, 2018 წ.: 573,517 ლარი), ხოლო 8,188 ლარის სახაზინო ობლიგაციები დაგირავებული იყო, როგორც ჯგუფის საცავში სებ-ის მიერ განთავსებული ფულადი სახსრების უზრუნველყოფა (2019 წ.: ნული, 2018 წ.: ნული).

** სებ-ისგან მიღებული მოკლევადიანი სესხები არ იყო უზრუნველყოფილი სახაზინო თამასუქებით (2019 წ.: 74,564 ლარი, 2018 წ.: ნული), ხოლო 9,180 ლარის სახაზინო თამასუქები დაგირავებული იყო, როგორც ჯგუფის საცავში სებ-ის მიერ განთავსებული ფულადი სახსრების უზრუნველყოფა (2019 წ.: ნული, 2018 წ.: ნული).

*** სებ-ისგან მიღებული მოკლევადიანი სესხები უზრუნველყოფილი იყო 684,546 ლარის კორპორაციული ობლიგაციებით (2019 წ.: 684,546 ლარით, 2018 წ.: 674,616 ლარით).

სხვა სავალო ინსტრუმენტები 2020 წლის 31 დეკემბრისთვის ძირითადად მოიცავდა ევროპის განვითარებისა და რეკონსტრუქციის ბანკის მიერ გამოშვებულ 312,144 ლარის ობლიგაციებს (2019 წ.: 309,351 ლარი, 2018 წ.: 249,659 ლარი), საერთაშორისო საფინანსო კორპორაციის მიერ გამოშვებულ 211,250 ლარის ობლიგაციებს, რომლებიც ლარშია გამოხატული (2019 წ.: 208,948 ლარი, 2018 წ.: 110,545 ლარი), ნიდერლანდების განვითარების საფინანსო კომპანიის მიერ გამოშვებულ 162,949 ლარის ობლიგაციებს, რომლებიც ლარშია გამოხატული (2019 წ.: 156,494 ლარი, 2018 წ.: 163,454 ლარი), შავი ზღვის ვაჭრობისა და განვითარების ბანკის მიერ გამოშვებულ 151,592 ლარის ობლიგაციებს, რომლებიც ლარშია გამოხატული (2019 წ.: 150,865 ლარი, 2019 წ.: 136,504 ლარი), და აზიის განვითარების ბანკის მიერ გამოშვებულ 61,350 ლარის ობლიგაციებს, რომლებიც ლარშია გამოხატული (2019 წ.: 58,863 ლარი, 2018 წ.: 65,145 ლარი).

უცხოური სახაზინო ობლიგაციები შედგება აშშ-ის სახაზინო თამასუქებისგან 52,992 ლარის ოდენობით (2019 წ.: ნული, 2018 წ.: ნული), ლიტვის რესპუბლიკის ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო ობლიგაციებისგან 26,982 ლარის ოდენობით (2019 წ.: ნული, 2018 წ.: ნული) და ბელარუსის რესპუბლიკის ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო ობლიგაციებისგან 79,563 ლარის ოდენობით (2019 წ.: 66,961 ლარი, 2018 წ.: 7,762 ლარი).

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები

	2020	2019	2018
კომერციული სესხები	4,929,198	3,929,443	2,794,8
იპოთეკური სესხები	3,796,384	3,066,683	2,549,4
მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები	3,269,454	2,660,220	2,129,2
სამომხმარებლო სესხები	2,208,013	2,085,108	1,876,8
სალომბარდო სესხები	103,384	85,540	80,7
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული დირებულებით, სრულად	14,306,433	11,826,994	9,431,145
გამოკლებული - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(437,903)	(217,134)	(310,2)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული დირებულებით, წმინდა	13,868,530	11,609,860	9,120,881
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები, სრულად	139,372	159,191	110,087
გამოკლებული - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(4,376)	(2,297)	(1,6)
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები, წმინდა	134,996	156,894	108,439
სულ კლიენტებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	14,003,526	11,766,754	9,229,320

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მომხმარებლებზე გაცემული 692,052 ლარის საბალანსო ღირებულების სესხებით (2019 წ.: 577,246 ლარი, 2018 წ.: 357,342 ლარი) იყო უზრუნველყოფილი სეპ-ისგან მიღებული მოკლევადიანი სესხები.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი

ქვედა ცხრილში წარმოდგენილია მომხმარებლებზე გაცემული მთლიანი სესხებისა და სესხებზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის / გაუფასურების რეზერვის მოძრაობა სეგმენტების მიხედვით, სადაც შექმნილ ან შეძენილ ახალ ფინანსურ აქტივებში და წლის განმავლობაში დაფარულ აქტივებში შედის განახლებადი სესხებისა და კლიენტების დავალიანების ზრდის ეფექტი, როცა არსებული სესხები გადაიფარება წლის განმავლობაში გაფორმებული ახალი ხელშეკრულებებით: ყველა ახალი ფინანსური აქტივი წარმოიქმნება ან პირველ სტადიაზე, ან „შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებულის“ კატეგორიაში. არსებულ ფინანსურ აქტივებზე დამატებითი ტრანშებს ათვისება ასახულია მეორე და მესამე სტადიებში, თუ მსესხებლის საკრედიტო რისკი გაუარესებულია. საკურსო სხვაობები უკავშირდება ჯგუფის იმ შვილობილი კომპანიების მიერ გაცემულ სესხებს, რომელთა სამუშაო ვალუტა განსხვავდება ჯგუფის წარსადგენი ვალუტისგან, ხოლო სავალუტო კურსის მოძრაობა უკავშირდება ჯგუფის მიერ გაცემულ სესხებს, რომლებიც უცხოურ ვალუტაშია გამოხატული. წმინდა სხვა ცვლილებები მთლიან სასესხო ნაშთებში მოიცავს დარიცხულ პროცენტში მომხმარებლის ცვლილებების ეფექტებს. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის წმინდა სხვა შეფასება მოიცავს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ცვლილებების ეფექტს, რომელიც გამოწვეულია მოდელირების შემდგომი კორექტირებებით, დეფოლტის ალბათობების და სხვა ამოსავალი მონაცემების ცვლილებით, ასევე დარიცხული პროცენტის ცვლილებებისთვის მისაკუთვნილებელი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ეფექტით.

2020 წელს, წინა წლებთან შედარებით, სესხების მნიშვნელოვანი გადატანები განხორციელდა მე-2 და მე-3 სტადიებზე. ეს, ძირითადად, გამოწვეული იყო COVID-19-ის გავლენით ყველა სექტორში მოქმედი მსესხებლების კრედიტუნარიანობაზე და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შესაბამისი მოდელირებული შედეგის ზრდით, რისი მიზანიც საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის და დეფოლტის შემთხვევების განსაზღვრა იყო. მოდელირებული შედეგის ზრდის შესახებ უფრო დაწვრილებით მე-4 შენიშვნაშია ნახავთ.

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

კომერციული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით, მთლიანად:	შემენისას ან შემენისას				
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	3,410,544	349,494	161,744	7,661	3,929,443
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	3,226,180	45,618	2,156	-	3,273,954
გადატანები პირველ ეტაპზე	370,266	(370,266)	-	-	-
გადატანები მეორე ეტაპზე	(578,928)	626,550	(47,622)	-	(72)
გადატანები მესამე ეტაპზე	(58,408)	(79,014)	137,422	-	13,65
აქტივები, რომელთა აღიარება შეწყვეტილია გადაცემის ხელშეკრულების გამო	(30,363)	(10,340)	(52)	-	(40,755)
გადახდილი აქტივები	(2,632,096)	(218,169)	(61,392)	(575)	(2,912,232)
რესერვანტაცია	21,133	-	-	-	21,11
მოდერნიზაციების გავლენა	(809)	94	(4)	(7)	(72)
ჩამოწერები	-	-	(6,595)	-	(6,59)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	13,531	127	13,65
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	9,691	6	9,69
უცხოური ვალუტის კონვერტაციის შედეგები	(19,176)	(471)	(1,455)	-	(21,10)
საფალუტო კურსის ცვლილება	558,090	37,831	31,097	928	627,941
სხვა წმინდა ცვლილებები	30,450	791	3,300	236	34,77
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	4,296,883	382,118	241,821	8,376	4,929,198
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	237,593	-	237,59
კოლექტიურად შეფასებული	4,296,883	382,118	4,228	8,376	4,691,60
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	4,296,883	382,118	241,821	8,376	4,929,198

კომერციული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	შემენისას ან შემენისას				
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	8,902	3,414	77,995	301	90,612
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	3,751	1,253	572	-	5,57
გადატანები პირველ ეტაპზე	3,906	(3,906)	-	-	-
გადატანები მეორე ეტაპზე	(2,773)	8,026	(5,253)	-	-
გადატანები მესამე ეტაპზე	(541)	(12,002)	12,543	-	-
წლის განმავლობაში ეტაპებს შორის გადატანილი დაფასებების გავლენა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(27,165)	(2,523)	24,295	-	(5,39)
აქტივები, რომელთა აღიარება შეწყვეტილია გადაცემის ხელშეკრულების გამო	(9)	(294)	(12)	-	(31)
გადახდილი აქტივები	(9,338)	(10,052)	(29,340)	(304)	(49,034)
რესერვანტაცია	140	-	-	-	1
მოდერნიზაციების გავლენა	1	8	(6)	-	-
ჩამოწერები	-	-	(6,595)	-	(6,59)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	13,531	127	13,65
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	9,691	6	9,69
უცხოური ვალუტის კონვერტაციის შედეგები	791	335	2,281	-	3,40
საფალუტო კურსის ცვლილება	966	(782)	12,544	20	12,74
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა ეფექტები, წმინდა	49,549	24,680	24,326	(143)	98,41
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	28,180	8,157	136,572	7	172,916
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	134,424	-	134,42
კოლექტიურად შეფასებული	28,180	8,157	2,148	7	38,49
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	28,180	8,157	136,572	7	172,916

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

იპოთეკური სესხები ამორტიზებული ღირებულებით, მთლიანად:	შემენისას ან შემენისას				
	1-ლი კვარტალი	მე-2 კვარტალი	მე-3 კვარტალი	გაუქმებული	სულ
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	2,764,959	160,038	109,413	32,273	3,066,683
შემენილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	1,239,637	430	259	3,101	1,243,427
გადატანები პირველ კვარტალში	460,728	(419,122)	(41,606)	-	-
გადატანები მეორე კვარტალში	(541,668)	600,415	(58,747)	-	-
გადატანები მესამე კვარტალში	(155,514)	(40,638)	196,152	-	-
გადახდილი აქტივები	(788,737)	(37,503)	(51,790)	(13,696)	(891,726)
რესერვები	(945)	-	-	-	(945)
მოდულიაციების გაწევა	(8,730)	954	(134)	(854)	(8,760)
ჩამოწერები	-	-	(5,368)	(215)	(5,583)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	734	767	1,501
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	292	91	383
უცხოური ვალუტის კონვერტაციის შედეგები	(1,837)	(1)	(3)	-	(1,841)
სავალუტო კურსის ცვლილება	287,057	23,746	12,847	3,604	327,254
სხვა წმინდა ცვლილებები	32,894	25,896	6,427	778	65,995
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	3,287,844	314,215	168,476	25,849	3,796,384
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	3,517	-	3,517
კოლექტიურად შეფასებული	3,287,844	314,215	164,959	25,849	3,792,867
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	3,287,844	314,215	168,476	25,849	3,796,384

იპოთეკური სესხები ამორტიზებული ღირებულებით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	შემენისას ან შემენისას				
	1-ლი კვარტალი	მე-2 კვარტალი	მე-3 კვარტალი	გაუქმებული	სულ
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	461	160	6,588	1,808	9,017
შემენილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	848	2	9	162	1,019
გადატანები პირველ კვარტალში	14,030	(7,452)	(6,578)	-	-
გადატანები მეორე კვარტალში	(2,420)	10,027	(7,607)	-	-
გადატანები მესამე კვარტალში	(75)	(856)	931	-	-
წლის განმავლობაში ეტაპებს შორის გადატანილი დავალიანების გაწევა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(19,497)	(6,049)	2,719	-	(22,827)
გადახდილი აქტივები	(3,281)	(965)	(8,598)	(3,399)	(16,243)
რესერვები	(17)	-	-	-	(17)
მოდულიაციების გაწევა	(15)	468	499	(213)	73
ჩამოწერები	-	-	(5,368)	(215)	(5,583)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	734	767	1,501
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	292	91	383
უცხოური ვალუტის კონვერტაციის შედეგები	(11)	-	-	-	(11)
სავალუტო კურსის ცვლილება	136	(63)	1,029	474	1,576
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა ეფექტები, წმინდა	18,491	16,138	40,586	3,836	79,051
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	8,650	11,410	25,236	3,311	48,607
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	403	-	403
კოლექტიურად შეფასებული	8,650	11,410	24,833	3,311	48,204
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	8,650	11,410	25,236	3,311	48,607

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები ამორტიზებული დირექტული მთლიანი:	შემენისას ან შემენისას				
	1-ლი კვარტალი	მე-2 კვარტალი	მე-3 კვარტალი	გაუქმებული	სულ
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	2,426,866	113,130	118,475	1,749	2,660,220
შექმნილი ან შექმნილი ახალი ფინანსური აქტივი	2,089,047	6,772	887	2,928	2,099,634
გადატანები პირველ კვარტალში	453,063	(439,267)	(13,796)	-	-
გადატანები მეორე კვარტალში	(891,350)	925,785	(34,435)	-	-
გადატანები მესამე კვარტალში	(58,496)	(104,533)	163,029	-	-
გადახდილი აქტივები	(1,593,656)	(154,459)	(70,067)	(1,224)	(1,819,406)
რესერვები	(19,958)	-	-	-	(19,958)
მოდულიზაციების გაწევა	(6,109)	(786)	(2,560)	(1)	(9,456)
ჩამოწერები	-	-	(30,561)	(976)	(31,537)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	7,831	102	7,933
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	1,319	25	1,344
უცხოური ვალუტის კონვერტაციის შედეგები	(8,429)	(1,001)	(569)	-	(9,999)
საფალუტო კურსის ცვლილება	254,683	35,131	13,036	293	303,143
სხვა წმინდა ცვლილებები	3,446	58,633	24,882	575	87,536
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	2,649,107	439,405	177,471	3,471	3,269,454
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	25,900	-	25,900
კოლექტიურად შეფასებული	2,649,107	439,405	151,571	3,471	3,243,554
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	2,649,107	439,405	177,471	3,471	3,269,454

მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები ამორტიზებული დირექტული მთლიანი:	შემენისას ან შემენისას				
	1-ლი კვარტალი	მე-2 კვარტალი	მე-3 კვარტალი	გაუქმებული	სულ
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	12,890	5,803	24,976	876	44,545
შექმნილი ან შექმნილი ახალი ფინანსური აქტივი	1,636	739	24	50	2,449
გადატანები პირველ კვარტალში	24,865	(21,624)	(3,241)	-	-
გადატანები მეორე კვარტალში	(10,906)	17,875	(6,969)	-	-
გადატანები მესამე კვარტალში	(562)	(9,162)	9,724	-	-
წლის განმავლობაში ეტაპებს შორის გადატანილი დაფალიანების გაწევა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(25,202)	(2,771)	8,310	-	(19,663)
გადახდილი აქტივები	(13,883)	(9,024)	(21,668)	(270)	(44,845)
რესერვები	(123)	-	-	-	(123)
მოდულიზაციების გაწევა	(158)	(173)	(1,148)	-	(1,479)
ჩამოწერები	-	-	(30,561)	(976)	(31,537)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	7,831	102	7,933
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	1,319	25	1,344
უცხოური ვალუტის კონვერტაციის შედეგები	368	134	142	-	644
საფალუტო კურსის ცვლილება	661	37	2,140	76	2,914
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა ეფექტები, წმინდა	36,571	38,737	64,681	181	140,170
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	26,157	20,571	55,560	64	102,352
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	12,976	-	12,976
კოლექტიურად შეფასებული	26,157	20,571	42,584	64	89,378
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	26,157	20,571	55,560	64	102,352

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

სამომხმარებლო სესხები ამორტიზებული დირებულებით, მთლიანად:	შეგნისას ან შეგნისას				
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	1,856,795	110,158	108,414	9,741	2,085,108
შეგნისას ან შეგნისას ახალი ფინანსური აქტივი	1,613,372	7,125	2,925	1,016	1,624,438
გადატანები პირველ ეტაპზე	291,916	(245,014)	(46,902)	-	-
გადატანები მეორე ეტაპზე	(394,422)	435,335	(40,913)	-	-
გადატანები მესამე ეტაპზე	(100,329)	(49,583)	149,912	-	-
გადახდილი აქტივები	(1,412,334)	(80,602)	(70,082)	(3,242)	(1,566,260)
რესერვები	(230)	-	263	-	-
მოდერნიზაციების გაწევა	(12,300)	(1,149)	(3,328)	(148)	(16,925)
ჩამოწერები	-	-	(34,940)	(8)	(34,948)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	21,309	65	21,374
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	431	18	44
უცხოური ვალუტის კონვერტაციის შედეგები	(10,713)	(32)	(57)	-	(10,802)
საფალუტო კურსის ცვლილება	16,413	3,656	3,549	419	24,037
სხვა წმინდა ცვლილებები	56,014	14,472	10,369	654	81,510
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	1,904,182	194,366	100,950	8,515	2,208,013
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	1,346	-	1,346
კოლექტიურად შეფასებული	1,904,182	194,366	99,604	8,515	2,206,667
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	1,904,182	194,366	100,950	8,515	2,208,013

სამომხმარებლო სესხები ამორტიზებული დირებულებით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	შეგნისას ან შეგნისას				
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	16,823	6,345	49,325	214	72,707
შეგნისას ან შეგნისას ახალი ფინანსური აქტივი	15,299	1,736	907	374	18,316
გადატანები პირველ ეტაპზე	45,315	(23,886)	(21,429)	-	-
გადატანები მეორე ეტაპზე	(17,770)	38,726	(20,956)	-	-
გადატანები მესამე ეტაპზე	(577)	(8,973)	9,550	-	-
წლის განმავლობაში ეტაპებს შორის გადატანილი	(39,380)	(13,541)	(5,993)	-	(58,914)
დაფალიანების გაწევა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(29,641)	(10,116)	(44,922)	(439)	(85,118)
რესერვები	-	-	-	-	-
მოდერნიზაციების გაწევა	(519)	(171)	(1,704)	(7)	(2,401)
ჩამოწერები	-	-	(34,940)	(8)	(34,948)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	21,309	65	21,374
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	431	18	44
უცხოური ვალუტის კონვერტაციის შედეგები	(186)	(7)	(49)	-	(241)
საფალუტო კურსის ცვლილება	138	46	744	21	94
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა ეფექტები, წმინდა	51,095	35,374	94,368	792	181,629
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	40,597	25,533	46,641	1,030	113,801
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	354	-	354
კოლექტიურად შეფასებული	40,597	25,533	46,287	1,030	113,447
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	40,597	25,533	46,641	1,030	113,801

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

სალომზარდო სესხები ამორტიზებული ღირებულებით, მთლიანად:	შემენისას ან შემენისას გაუქმებული				
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	გაუქმებული	სულ
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	80,795	1,114	3,631	-	85,540
შექმნილი ან შემენილი ახალი ფინანსური აქტივი	139,676	-	475	-	140,151
გადატანები პირველ ეტაპზე	6,565	(4,313)	(2,252)	-	-
გადატანები მეორე ეტაპზე	(10,625)	11,552	(927)	-	-
გადატანები მესამე ეტაპზე	(5,331)	(877)	6,208	-	-
გადახდილი აქტივები	(113,508)	(3,726)	(5,053)	-	(122,287)
რესერვები	-	-	(263)	-	(263)
მოდულიაციების გაწევა	-	-	-	-	-
ჩამოწერები	-	-	(58)	-	(58)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	6	-	6
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	6	-	6
უცხოური ვალუტის კონვერტაციის შედეგები	-	-	-	-	-
საფალუტო კურსის ცვლილება	148	8	(167)	-	-
სხვა წმინდა ცვლილებები	56	121	123	-	300
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	97,776	3,879	1,729	-	103,384
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	-	-	-
კოლექტიურად შეფასებული	97,776	3,879	1,729	-	103,384
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	97,776	3,879	1,729	-	103,384

სალომზარდო სესხები ამორტიზებული ღირებულებით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	შემენისას ან შემენისას გაუქმებული				
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	გაუქმებული	სულ
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	8	1	244	-	253
შექმნილი ან შემენილი ახალი ფინანსური აქტივი	-	-	-	-	-
გადატანები პირველ ეტაპზე	79	(6)	(73)	-	-
გადატანები მეორე ეტაპზე	(10)	45	(35)	-	-
გადატანები მესამე ეტაპზე	(1)	(1)	2	-	-
წლის განმავლობაში ეტაპებს შორის გადატანილი	(82)	(1)	-	-	(83)
დაფალიანების გაწევა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(17)	(4)	(227)	-	(248)
რესერვები	-	-	-	-	-
მოდულიაციების გაწევა	-	-	-	-	-
ჩამოწერები	-	-	(58)	-	(58)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	6	-	6
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	6	-	6
უცხოური ვალუტის კონვერტაციის შედეგები	-	-	-	-	-
საფალუტო კურსის ცვლილება	(1)	-	1	-	-
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა ეფექტები, წმინდა	63	(18)	306	-	351
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	39	16	172	-	227
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	-	-	-
კოლექტიურად შეფასებული	39	16	172	-	227
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	39	16	172	-	227

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

კომერციული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით, მთლიანი:	შემენისას ან შემენისას				
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	გაუქმებული	სულ
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	2,217,533	327,829	242,419	7,037	2,794,818
შემჩნეული ან შემჩნეული ახალი ფინანსური აქტივი	4,159,399	163,280	6,632	-	4,329,31
გადატანები პირველ ეტაპზე	571,826	(571,826)	-	-	-
გადატანები მეორე ეტაპზე	(858,838)	883,222	(24,384)	-	(22)
გადატანები მესამე ეტაპზე	(10,482)	(47,956)	58,438	-	-
აქტივები, რომელთა აღიარება შეწყვეტილია გადაცემის ხელშეკრულების გამო	(60,246)	(17,550)	-	-	(77,796)
გადახდილი აქტივები	(2,926,575)	(437,483)	(60,747)	(257)	(3,425,062)
რესერვანტაცია	190,519	3,134	2,608	-	196,261
მოდფიკაციების გავლენა	-	4	(233)	-	(22)
ჩამოწერები	-	-	(97,392)	-	(97,392)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	9,980	-	9,980
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	2,635	(143)	2,49
უცხოური ვალუტის კონვერტაციის შედეგები	21,608	2,433	1,546	-	25,587
საფალუტო კურსის ცვლილება	80,611	27,417	12,033	483	120,54
სხვა წმინდა ცვლილებები	25,189	16,990	8,209	541	50,929
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	3,410,544	349,494	161,744	7,661	3,929,443
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	157,060	-	157,060
კოლექტიურად შეფასებული	3,410,544	349,494	4,684	7,661	3,772,383
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	3,410,544	349,494	161,744	7,661	3,929,443

კომერციული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	შემენისას ან შემენისას				
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	გაუქმებული	სულ
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	4,541	5,552	156,383	524	167,000
შემჩნეული ან შემჩნეული ახალი ფინანსური აქტივი	12,672	282	887	-	13,841
გადატანები პირველ ეტაპზე	1,238	(1,238)	-	-	-
გადატანები მეორე ეტაპზე	(2,980)	5,450	(2,470)	-	-
გადატანები მესამე ეტაპზე	(3,491)	(1,691)	5,182	-	-
წლის განმავლობაში ეტაპებს შორის გადატანილი დავალიანების გავლენა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	374	322	9,643	-	10,339
აქტივები, რომელთა აღიარება შეწყვეტილია გადაცემის ხელშეკრულების გამო	(439)	-	-	-	(439)
გადახდილი აქტივები	(3,519)	(4,576)	(28,000)	-	(36,095)
რესერვანტაცია	274	6	-	-	280
მოდფიკაციების გავლენა	-	-	6	-	6
ჩამოწერები	-	-	(97,392)	-	(97,392)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	9,980	-	9,980
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	2,635	(143)	2,49
უცხოური ვალუტის კონვერტაციის შედეგები	209	188	509	-	906
საფალუტო კურსის ცვლილება	(65)	18	10,358	49	10,360
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა ეფექტები, წმინდა	88	(899)	10,274	(129)	9,334
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	8,902	3,414	77,995	301	90,612
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	77,632	-	77,632
კოლექტიურად შეფასებული	8,902	3,414	363	301	12,988
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	8,902	3,414	77,995	301	90,612

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები
(გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

იპოთეკური სესხები ამორტიზებული ღირებულებით,
მთლიანად:

ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს

შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი

გადატანები პირველ ეტაპზე

გადატანები მორეგულაჟზე

გადატანები მესამე ეტაპზე

გადახდილი აქტივები

რესერვანტაცია

მოდულიკაციების გაწევა

ჩამოწერები

ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა

დისკონტის ამორტიზაცია

უცხოური ვალუტის კონვერტაციის შედეგები

სავალუტო კურსის ცვლილება

სხვა წმინდა ცვლილებები

ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს

ინდივიდუალურად შეფასებული

კოლექტიურად შეფასებული

ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს

1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	შემენისას ან შემენისას	
			გაუფასურებული	სულ
2,351,207	86,809	88,249	23,188	2,549,453
1,425,274	472	7	23,136	1,448,888
249,103	(216,701)	(32,402)	-	-
(350,322)	378,751	(28,429)	-	-
(110,097)	(62,530)	172,627	-	-
(909,258)	(34,746)	(97,063)	(15,457)	(1,056,524)
(9,538)	272	(4)	-	(9,271)
-	-	(1,372)	(389)	(1,761)
-	-	(4,646)	-	(4,646)
-	-	557	-	55
-	-	27	76	103
221	-	-	-	221
101,201	6,139	5,236	1,189	113,765
17,168	1,572	6,626	530	25,896
2,764,959	160,038	109,413	32,273	3,066,683
-	-	1,374	-	1,374
2,764,959	160,038	108,039	32,273	3,065,309
2,764,959	160,038	109,413	32,273	3,066,683

იპოთეკური სესხები ამორტიზებული ღირებულებით,

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:

ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს

შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი

გადატანები პირველ ეტაპზე

გადატანები მორეგულაჟზე

გადატანები მესამე ეტაპზე

წლის განმავლობაში ეტაპებს შორის გადატანილი

დავალიანების გაწევა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე

გადახდილი აქტივები

რესერვანტაცია

მოდულიკაციების გაწევა

ჩამოწერები

ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა

დისკონტის ამორტიზაცია

უცხოური ვალუტის კონვერტაციის შედეგები

სავალუტო კურსის ცვლილება

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა ევენტები, წმინდა

ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს

ინდივიდუალურად შეფასებული

კოლექტიურად შეფასებული

ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს

1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	შემენისას ან შემენისას	
			გაუფასურებული	სულ
238	31	5,383	1,089	6,741
1,925	-	1	320	2,246
598	(254)	(344)	-	-
(137)	795	(658)	-	-
(1,706)	(60)	1,766	-	-
(440)	(528)	2,005	-	1,037
(157)	(37)	(3,294)	(1,005)	(4,493)
-	-	-	-	-
-	-	(43)	(1)	(43)
-	-	(4,646)	-	(4,646)
-	-	557	-	55
-	-	27	76	103
2	-	-	-	2
15	3	363	88	46
123	210	5,471	1,241	7,045
461	160	6,588	1,808	9,017
-	-	-	-	-
461	160	6,588	1,808	9,017
461	160	6,588	1,808	9,017

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

მიერ, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები ამორტიზებული ღირებულებით, მთლიანად: ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	შემენისას ან შემენისას გაუქმებული				
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	გაუქმებული	სულ
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	1,913,964	85,311	127,705	2,235	2,129,215
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	2,452,219	5,862	1,775	597	2,460,453
გადატანები პირველ ეტაპზე	133,332	(121,808)	(11,524)	-	-
გადატანები მეორე ეტაპზე	(256,554)	267,701	(11,147)	-	-
გადატანები მესამე ეტაპზე	(35,775)	(70,824)	106,599	-	-
გადახდილი აქტივები	(1,669,000)	(54,135)	(75,885)	(1,715)	(1,800,735)
რესერვტაცია	(180,881)	(3,134)	(2,605)	-	(186,621)
მოდოფიკაციების გაწევა	-	(26)	(3,985)	(27)	(4,031)
ჩამოწერები	-	-	(36,746)	-	(36,746)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	6,865	-	6,866
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	1,309	32	1,3
უცხოური ვალუტის კონვერტაციის შედეგები	9,034	2,026	940	-	12,00
სავალუტო კურსის ცვლილება	52,239	1,547	4,634	190	58,61
სხვა წმინდა ცვლილებები	8,288	610	10,540	437	19,87
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	2,426,866	113,130	118,475	1,749	2,660,220
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	11,284	-	11,21
კოლექტიურად შეფასებული	2,426,866	113,130	107,191	1,749	2,648,936
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	2,426,866	113,130	118,475	1,749	2,660,220

მიერ, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები ამორტიზებული ღირებულებით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი: ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	შემენისას ან შემენისას გაუქმებული				
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	გაუქმებული	სულ
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	9,439	5,453	29,726	70	44,688
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	14,972	616	776	-	16,36
გადატანები პირველ ეტაპზე	7,227	(4,937)	(2,290)	-	-
გადატანები მეორე ეტაპზე	(4,437)	8,484	(4,047)	-	-
გადატანები მესამე ეტაპზე	(2,289)	(5,268)	7,557	-	-
წლის განმავლობაში ეტაპებს შორის გადატანილი	(3,765)	(2,214)	(690)	-	(6,66)
დაფასების გაწევა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(9,711)	(2,034)	(15,660)	(358)	(27,763)
რესერვტაცია	(274)	(6)	-	-	(28)
მოდოფიკაციების გაწევა	-	-	(1,022)	(1)	(1,02)
ჩამოწერები	-	-	(36,746)	-	(36,746)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	6,865	-	6,866
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	1,309	32	1,3
უცხოური ვალუტის კონვერტაციის შედეგები	186	293	188	-	666
სავალუტო კურსის ცვლილება	12	(27)	462	55	50
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა ეფექტები, წმინდა	1,530	5,443	38,548	1,078	46,59
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	12,890	5,803	24,976	876	44,545
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	3,894	-	3,89
კოლექტიურად შეფასებული	12,890	5,803	21,082	876	40,65
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	12,890	5,803	24,976	876	44,545

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

სამომხმარებლო სესხები ამორტიზებული დირებულებით, მთლიანად:	შემენისას ან შემენისას				
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	1,650,080	101,146	121,191	4,471	1,876,888
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	2,053,009	9,012	2,534	9,421	2,073,976
გადატანები პირველ ეტაპზე	225,501	(163,946)	(61,555)	-	-
გადატანები მეორე ეტაპზე	(321,349)	359,360	(38,011)	-	-
გადატანები მესამე ეტაპზე	(219,354)	(117,177)	336,531	-	-
გადახდილი აქტივები	(1,560,409)	(77,936)	(199,564)	(4,323)	(1,842,232)
რესერვტაცია	(100)	(272)	138	-	(23)
მოდოფიკაციების გავლენა	-	-	(3,270)	(62)	(3,33)
ჩამოწერები	-	-	(86,364)	-	(86,364)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	18,121	-	18,1
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	3,859	15	3,87
უცხოური ვალუტის კონვერტაციის შედეგები	6,578	29	32	-	6,63
სავალუტო კურსის ცვლილება	16,513	1,232	1,566	86	19,39
სხვა წმინდა ცვლილებები	6,326	(1,290)	13,206	133	18,37
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	1,856,795	110,158	108,414	9,741	2,085,108
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	2,023	-	2,02
კოლექტიურად შეფასებული	1,856,795	110,158	106,391	9,741	2,083,085
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	1,856,795	110,158	108,414	9,741	2,085,108

სამომხმარებლო სესხები ამორტიზებული დირებულებით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	შემენისას ან შემენისას				
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	19,654	9,355	62,143	389	91,541
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	64,876	1,384	1,337	42	67,631
გადატანები პირველ ეტაპზე	33,555	(9,958)	(23,597)	-	-
გადატანები მეორე ეტაპზე	(9,492)	27,018	(17,526)	-	-
გადატანები მესამე ეტაპზე	(55,580)	(9,651)	65,231	-	-
წლის განმავლობაში ეტაპებს შორის გადატანილი დაფალიანების გავლენა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(25,472)	(13,980)	38,527	-	(9)
გადახდილი აქტივები	(11,730)	(6,557)	(64,332)	(311)	(82,930)
რესერვტაცია	-	-	-	-	-
მოდოფიკაციების გავლენა	-	-	(895)	(5)	(90)
ჩამოწერები	-	-	(86,364)	-	(86,364)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	18,121	-	18,1
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	3,859	15	3,87
უცხოური ვალუტის კონვერტაციის შედეგები	17	10	(358)	-	(33)
სავალუტო კურსის ცვლილება	53	22	242	17	33
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა ეფექტები, წმინდა	942	8,702	52,937	67	62,641
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	16,823	6,345	49,325	214	72,707
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	248	-	24
კოლექტიურად შეფასებული	16,823	6,345	49,077	214	72,451
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	16,823	6,345	49,325	214	72,707

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები
(გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

სალომბარდო სესხები ამორტიზებული დირებულებით, მთლიანი:	შემენისას ან შემენისას				
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	75,483	541	4,747	-	80,771
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	106,339	-	154	-	106,49
გადატანები პირველ ეტაპზე	5,671	(1,307)	(4,364)	-	-
გადატანები მეორე ეტაპზე	(2,414)	3,825	(1,411)	-	-
გადატანები მესამე ეტაპზე	(10,459)	(1,333)	11,792	-	-
გადახდილი აქტივები	(93,933)	(604)	(6,750)	-	(101,28
რესერვები	-	-	(137)	-	(13
მოდულიაციების გაღება	-	-	-	-	-
ჩამოწერები	-	-	(292)	-	(29;
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	1	-	-
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	(2)	-	(
უცხოური ვალუტის კონვერტაციის შედეგები	-	-	-	-	-
სავალუტო კურსის ცვლილება	175	2	28	-	20
სხვა წმინდა ცვლილებები	(67)	(10)	(135)	-	(21
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	80,795	1,114	3,631	-	85,540
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	-	-	-
კოლექტიურად შეფასებული	80,795	1,114	3,631	-	85,54
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	80,795	1,114	3,631	-	85,540

სალომბარდო სესხები ამორტიზებული დირებულებით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	შემენისას ან შემენისას				
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	11	-	283	-	294
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	214	-	-	-	2
გადატანები პირველ ეტაპზე	36	-	(36)	-	-
გადატანები მეორე ეტაპზე	-	61	(61)	-	-
გადატანები მესამე ეტაპზე	(215)	-	215	-	-
წლის განმავლობაში ეტაპებს შორის გადატანილი	(36)	(61)	218	-	1
დავალიანების გაღება მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(7)	-	(295)	-	(30;
რესერვები	-	-	-	-	-
მოდულიაციების გაღება	-	-	-	-	-
ჩამოწერები	-	-	(292)	-	(29;
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	1	-	-
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	(2)	-	(
უცხოური ვალუტის კონვერტაციის შედეგები	-	-	-	-	-
სავალუტო კურსის ცვლილება	-	-	2	-	-
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა ეფექტები, წმინდა	5	1	211	-	2
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	8	1	244	-	253
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	-	-	-
კოლექტიურად შეფასებული	8	1	244	-	25
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	8	1	244	-	253

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

კომერციული სესხები ა მორტიზებული ღირებულებით, მთლიანად:	შემენისას ან შემენისას				
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2018 წლის 1 იანვარს	1,745,670	362,673	292,913	26,847	2,428,103
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	2,718,737	88,529	9,875	-	2,817,141
გადატანები პირველ ეტაპზე	353,609	(353,487)	(122)	-	-
გადატანები მეორე ეტაპზე	(490,844)	540,968	(50,124)	-	-
გადატანები მესამე ეტაპზე	(34,031)	(43,065)	77,096	-	-
აქტივები, რომელთა აღიარებაც შეწყდა (გარდა ჩამოწერებისა)	(106,070)	(847)	-	-	(106,917)
გადახდილი აქტივები	(2,091,118)	(266,330)	(71,492)	(13,664)	(2,442,604)
მოდIFIკაციების გაღება	-	-	-	-	-
ჩამოწერები	-	-	(44,675)	-	(44,675)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	2,914	-	2,914
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	3,437	(151)	3,286
უცხოური ვალუტის კონვერტაციის შედეგები	(11,660)	(1,553)	(499)	-	(13,712)
სხვა წმინდა ცვლილებები	133,240	941	23,096	(5,995)	151,282
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	2,217,533	327,829	242,419	7,037	2,794,819
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	240,708	988	241,696
კოლექტიურად შეფასებული	2,217,533	327,829	1,711	6,049	2,553,122
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	2,217,533	327,829	242,419	7,037	2,794,819

კომერციული სესხები ა მორტიზებული ღირებულებით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	შემენისას ან შემენისას				
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2018 წლის 1 იანვარს	4,757	5,305	167,520	5,506	183,088
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	7,631	43	277	-	7,951
გადატანები პირველ ეტაპზე	1,338	(1,338)	-	-	-
გადატანები მეორე ეტაპზე	(1,349)	1,693	(344)	-	-
გადატანები მესამე ეტაპზე	(1,472)	(647)	2,119	-	-
წლის განმავლობაში ეტაპებს შორის გადანაწილი	(495)	884	2,938	-	3,327
დაფასების გაღება მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	-	-	-	-	-
აქტივები, რომელთა აღიარებაც შეწყდა (გარდა ჩამოწერებისა)	-	-	-	-	-
გადახდილი აქტივები	(2,836)	(2,838)	(14,259)	(413)	(20,346)
მოდIFIკაციების გაღება	-	-	-	-	-
ჩამოწერები	-	-	(44,675)	-	(44,675)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	2,914	-	2,914
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	3,437	(151)	3,286
უცხოური ვალუტის კონვერტაციის შედეგები	499	246	(122)	-	623
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა ეფექტები, წმინდა	(3,532)	2,204	36,578	(4,418)	30,832
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	4,541	5,552	156,383	524	167,000
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	155,946	495	156,441
კოლექტიურად შეფასებული	4,541	5,552	437	29	10,553
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	4,541	5,552	156,383	524	167,000

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

იპოთეკური სესხები ა მორტიზებული ღირებულებით, მთლიანად:	შემენისას ან შემენისას				
	1-ლი კვარტალი	მე-2 კვარტალი	მე-3 კვარტალი	გაუქმებული	სულ
ნაშთი 2018 წლის 1 იანვარს	1,583,402	83,581	52,043	751	1,719,777
შემენილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	1,784,950	532	17	24,088	1,809,587
გადატანები პირველ კვარტალში	161,836	(152,752)	(9,084)	-	-
გადატანები მეორე კვარტალში	(226,504)	234,139	(7,635)	-	-
გადატანები მესამე კვარტალში	(73,754)	(49,756)	123,510	-	-
აქტივები, რომელთა აღიარებაც შეწყდა (გარდა ჩამოწერებისა)	-	-	(1,830)	-	(1,830)
გადახდილი აქტივები	(939,819)	(31,367)	(71,161)	(2,025)	(1,044,372)
მოდერნიზაციების გაღება	-	-	(689)	(1)	(690)
ჩამოწერები	-	-	(2,195)	(86)	(2,281)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	2,338	-	2,338
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	414	21	435
უცხოური ვალუტის კონვერტაციის შედეგები	(2)	-	-	-	(2)
სხვა წმინდა ცვლილებები	61,098	2,432	2,521	440	66,491
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	2,351,207	86,809	88,249	23,188	2,549,453
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	732	2,451	3,183
კოლექტიურად შეფასებული	2,351,207	86,809	87,517	20,737	2,546,270
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	2,351,207	86,809	88,249	23,188	2,549,453

იპოთეკური სესხები ა მორტიზებული ღირებულებით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	შემენისას ან შემენისას				
	1-ლი კვარტალი	მე-2 კვარტალი	მე-3 კვარტალი	გაუქმებული	სულ
ნაშთი 2018 წლის 1 იანვარს	302	59	3,267	61	3,689
შემენილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	1,315	-	-	595	1,910
გადატანები პირველ კვარტალში	230	(92)	(138)	-	-
გადატანები მეორე კვარტალში	(57)	209	(152)	-	-
გადატანები მესამე კვარტალში	(982)	(37)	1,019	-	-
წლის განმავლობაში ეტაპებს შორის გადატანილი	(173)	(106)	1,436	-	1,157
დავალიანების გაღება მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	-	-	(41)	-	(41)
აქტივები, რომელთა აღიარებაც შეწყდა (გარდა ჩამოწერებისა)	-	-	(4,237)	(94)	(4,431)
გადახდილი აქტივები	(94)	(9)	-	-	(103)
მოდერნიზაციების გაღება	-	-	-	-	-
ჩამოწერები	-	-	(2,195)	(86)	(2,281)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	2,338	-	2,338
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	414	21	435
უცხოური ვალუტის კონვერტაციის შედეგები	-	-	-	-	-
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა ეფექტები, წმინდა	(303)	7	3,672	592	3,968
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	238	31	5,383	1,089	6,741
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	-	-	-
კოლექტიურად შეფასებული	238	31	5,383	1,089	6,741
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	238	31	5,383	1,089	6,741

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები ამორტიზებული ღირებულებით, მთლიანი:	შემენისას ან შემენისას				
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	გაუქმებული	სულ
ნაშთი 2018 წლის 1 იანვარს	1,625,728	57,178	114,928	3,401	1,801,235
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	1,923,582	3,787	96	1,123	1,928,588
გადატანები პირველ ეტაპზე	84,240	(78,991)	(5,249)	-	-
გადატანები მეორე ეტაპზე	(212,351)	222,077	(9,726)	-	-
გადატანები მესამე ეტაპზე	(38,253)	(63,122)	101,375	-	-
აქტივები, რომელთა აღიარებაც შეწყდა (გარდა ჩამოწერებისა)	-	-	(956)	-	(956)
გადახდილი აქტივები	(1,498,299)	(57,258)	(57,425)	(1,098)	(1,614,080)
მოდIFIკაციების გაკლენა	-	-	(1,150)	(2)	(1,152)
ჩამოწერები	-	-	(31,200)	(28)	(31,228)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	7,198	-	7,198
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	2,197	10	2,207
უცხოური ვალუტის კონვერტაციის შედეგები	(5,179)	(348)	(1,506)	-	(7,033)
სხვა წმინდა ცვლილებები	34,496	1,988	9,123	(1,171)	44,436
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	1,913,964	85,311	127,705	2,235	2,129,215
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	9,806	-	9,806
კოლექტიურად შეფასებული	1,913,964	85,311	117,899	2,235	2,119,400
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	1,913,964	85,311	127,705	2,235	2,129,215

მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები ამორტიზებული ღირებულებით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	შემენისას ან შემენისას				
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	გაუქმებული	სულ
ნაშთი 2018 წლის 1 იანვარს	6,690	2,934	34,533	410	44,567
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	10,485	-	-	201	10,686
გადატანები პირველ ეტაპზე	3,622	(2,473)	(1,149)	-	-
გადატანები მეორე ეტაპზე	(3,692)	5,215	(1,523)	-	-
გადატანები მესამე ეტაპზე	(1,990)	(2,185)	4,175	-	-
წლის განმავლობაში ეტაპებს შორის გადატანილი დავალიანების გაკლენა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(1,162)	1,111	3,247	-	3,196
აქტივები, რომელთა აღიარებაც შეწყდა (გარდა ჩამოწერებისა)	-	-	(200)	-	(200)
გადახდილი აქტივები	(5,500)	(1,377)	(13,533)	(1)	(20,411)
მოდIFIკაციების გაკლენა	-	-	-	(183)	(183)
ჩამოწერები	-	-	(31,200)	(28)	(31,228)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	7,198	-	7,198
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	2,197	10	2,207
უცხოური ვალუტის კონვერტაციის შედეგები	97	256	(665)	-	(311)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა ეფექტები, წმინდა	889	1,972	26,646	(339)	29,168
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	9,439	5,453	29,726	70	44,688
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	7,091	-	7,091
კოლექტიურად შეფასებული	9,439	5,453	22,635	70	37,597
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	9,439	5,453	29,726	70	44,688

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

სამომხმარებლო სესხები ამორტიზებული დირექტულით, მთლიანად: ნაშთი 2018 წლის 1 იანვარს	შემენისას ან შემენისას				
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	გაუფასურებული	სულ
შემენილი ან შემენილი ახალი ფინანსური აქტივი	1,529,130	147,105	75,918	88	1,752,241
გადატანები პირველ ეტაპზე	2,139,297	11,259	2,224	4,776	2,157,556
გადატანები მეორე ეტაპზე	272,027	(241,184)	(30,843)	-	(30,843)
გადატანები მესამე ეტაპზე	(457,067)	470,935	(13,868)	-	(13,868)
აქტივები, რომელთა აღიარებაც შეწყდა (გარდა ჩამოწერებისა)	(167,089)	(175,960)	343,049	-	(36)
გადახდილი აქტივები	(1,679,766)	(110,816)	(174,039)	(472)	(1,965,093)
მოდფიკაციების გაკლება	-	-	(2,124)	59	(2,06)
ჩამოწერები	-	-	(127,298)	(73)	(127,37)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	22,743	-	22,743
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	5,839	16	5,85
უცხოური ვალუტის კონვერტაციის შედეგები	(872)	(8)	(29)	-	(90)
სხვა წმინდა ცვლილებები	14,420	(185)	19,982	77	34,29
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	1,650,080	101,146	121,191	4,471	1,876,888
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	325	-	32
კოლექტიურად შეფასებული	1,650,080	101,146	120,866	4,471	1,876,56
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	1,650,080	101,146	121,191	4,471	1,876,888

სამომხმარებლო სესხები ამორტიზებული დირექტულით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი: ნაშთი 2018 წლის 1 იანვარს	შემენისას ან შემენისას				
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	გაუფასურებული	სულ
შემენილი ან შემენილი ახალი ფინანსური აქტივი	38,560	15,646	43,134	14	97,354
გადატანები პირველ ეტაპზე	92,269	2,050	883	255	95,45
გადატანები მეორე ეტაპზე	40,697	(26,102)	(14,595)	-	(14,595)
გადატანები მესამე ეტაპზე	(29,909)	36,760	(6,851)	-	(6,851)
აქტივები, რომელთა აღიარებაც შეწყდა (გარდა ჩამოწერებისა)	(52,634)	(21,277)	73,911	-	(21,277)
გადახდილი აქტივები	(17,251)	(2,270)	26,661	-	(2,270)
მოდფიკაციების გაკლება	-	-	(3)	-	(3)
ჩამოწერები	(37,773)	(12,836)	(73,098)	(36)	(123,74)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	-	(420)	(420)
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	(127,298)	(73)	(127,37)
უცხოური ვალუტის კონვერტაციის შედეგები	-	-	22,743	-	22,743
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა ეფექტები, წმინდა	57	34	5	-	96
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	19,654	9,355	62,143	389	91,541
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	111	-	111
კოლექტიურად შეფასებული	19,654	9,355	62,032	389	91,43
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	19,654	9,355	62,143	389	91,541

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

სალომბარდო სესხები ამორტიზებული ღირებულებით, მთლიანად:	შემენისას ან შემენისას				
	1-ლი იტაპი	მე-2 იტაპი	მე-3 იტაპი	გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2018 წლის 1 იანვარს	65,670	431	1,839	-	67,940
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	80,944	-	96	-	81,04
გადატანები პირველ იტაპზე	4,300	(1,855)	(2,445)	-	-
გადატანები მეორე იტაპზე	(3,396)	3,694	(298)	-	-
გადატანები მესამე იტაპზე	(8,800)	(1,641)	10,441	-	-
აქტივები, რომელთა აღიარებაც შეწყდა (გარდა ჩამოწერებისა)	-	-	-	-	-
გადახდილი აქტივები	(63,239)	(92)	(4,553)	-	(67,884)
მოდIFIკაციების გაწევა	-	-	-	-	-
ჩამოწერები	-	-	(609)	-	(609)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	113	-	113
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	8	-	8
უცხოური ვალუტის კონვერტაციის შედეგები	-	-	-	-	-
სხვა წმინდა ცვლილებები	4	4	155	-	163
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	75,483	541	4,747	-	80,771
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	-	-	-
კოლექტიურად შეფასებული	75,483	541	4,747	-	80,771
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	75,483	541	4,747	-	80,771

სალომბარდო სესხები ამორტიზებული ღირებულებით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	შემენისას ან შემენისას				
	1-ლი იტაპი	მე-2 იტაპი	მე-3 იტაპი	გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2018 წლის 1 იანვარს	-	-	34	-	34
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	76	-	-	-	76
გადატანები პირველ იტაპზე	22	-	(22)	-	-
გადატანები მეორე იტაპზე	-	10	(10)	-	-
გადატანები მესამე იტაპზე	(76)	-	76	-	-
წლის განმავლობაში ეტაპებს შორის გადატანილი	(22)	(10)	77	-	-
დავალიანების გაწევა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	-	-	-	-	-
აქტივები, რომელთა აღიარებაც შეწყდა (გარდა ჩამოწერებისა)	-	-	-	-	-
გადახდილი აქტივები	(3)	(1)	(220)	-	(224)
მოდIFIკაციების გაწევა	-	-	-	-	-
ჩამოწერები	-	-	(609)	-	(609)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	113	-	113
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	8	-	8
უცხოური ვალუტის კონვერტაციის შედეგები	-	-	-	-	-
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა ეფექტები, წმინდა	14	1	836	-	851
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	11	-	283	-	294
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	-	-	-
კოლექტიურად შეფასებული	11	-	283	-	294
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	11	-	283	-	294

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების დაუფარავი სახელშეკრულებო თანხები, რომლებიც საანგარიშგებო პერიოდის განმავლობაშია ჩამოწერილი, მაგრამ მათზე მაინც ვრცელდება იძულებითი აღსრულების ღონისძიება შეადგენდა 50,718 ლარს (2019 წ.: 58,627 ლარი, 2018 წ.: 67,001 ლარი).

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)**უზრუნველყოფის საგანი და საკრედიტო რისკის შემცირების სხვა ინსტრუმენტები**

უზრუნველყოფის საგნის საჭირო მოცულობა და ტიპი დამოკიდებულია მსესხებლის საკრედიტო რისკის შეფასებაზე. შემუშავებულია უზრუნველყოფის საგნის ტიპებისა და შეფასების პარამეტრების ინსტრუქციები.

მიღებული უზრუნველყოფის ძირითადი ტიპებია:

- კომერციული სესხებისათვის - უძრავი ქონება, მანქანა-დანადგარები და აღჭურვილობა, კომპანიის აქციები/წილები, სასაქონლო-მატერიალური მარაგები, სავაჭრო დებიტორული ანგარიშები, მესამე მხარის კორპორაციული თავდებობა და აქციონერების პირადი თავდებობა.
- ფიზიკური პირების სესხებისთვის – საცხოვრებელი ფართის იპოთეკა, ავტომანქანები, ოქრო და ძვირფასეულობა, მესამე მხარის კომპანიის გარანტია და კომპანიის მფლობელების თავდებობა.

ხელმძღვანელობა მოითხოვს დამატებით უზრუნველყოფას სესხის შესაბამისი ხელშეკრულების თანახმად და თვალყურს ადევნებს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის / სესხების გაუფასურების რეზერვის ადეკვატურობის გადახედვისას მიღებული უზრუნველყოფის საბაზრო ღირებულებას.

ჯგუფის პოლიტიკით, დასაკუთრებული უზრუნველყოფის ობიექტების რეალიზაცია ხდება სათანადო წესით ან ნარჩუნდება კაპიტალის ღირებულების ზრდისა თუ საიჯარო შემოსავლის მიღების მიზნით. რეალიზაციიდან მიღებული თანხები გამოიყენება აუნაზღაურებელი მოთხოვნების შესამცირებლად ან დასაფარად. ზოგადად, ჯგუფი დასაკუთრებულ აქტივებს კომერციული მიზნებისათვის არ იყენებს.

უზრუნველყოფის საგნის დისკონტირებული ღირებულების გათვალისწინების გარეშე, სესხებზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი ასეთი იქნებოდა:

- კომერციული სესხები: 243,178 ლარი 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით (2019 წ.: 162,684 ლარი, 2018 წ.: 249,514 ლარი);
- იპოთეკური სესხები: 146,945 ლარი 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით (2019 წ.: 101,542 ლარი, 2018 წ.: 75,073 ლარი);
- სესხები მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოებისთვის: 160,862 ლარი 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით (2019 წ.: 104,075 ლარი, 2018 წ.: 107,980 ლარი);
- სამომხმარებლო სესხები: 85,569 ლარი 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით (2019 წ.: 85,890 ლარი, 2018 წ.: 86,622 ლარი); და
- სალომბარდო სესხები: 1,430 ლარი 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით (2019 წ.: 2,561 ლარი, 2018 წ.: 283 ლარი).

უზრუნველყოფის საგნის დისკონტირებული ღირებულების გათვალისწინების გარეშე, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის / სესხების გაუფასურების რეზერვი 369,391 ლარით მეტი იქნებოდა 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით (2019 წ.: 263,482 ლარით მეტი, 2018 წ.: 263,482 ლარით მეტი).

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების კონცენტრაცია

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფის ათ უმსხვილეს მესამე მხარე მსესხებელზე გაცემული სესხების კონცენტრაცია შეადგენდა 1,213,986 ლარს ანუ ჯგუფის მთლიანი სასესხო პორტფელის 8%-ს (2019 წ.: 1,023,217 ლარი და 9%, შესაბამისად, 2018 წ.: 788,216 ლარი და 8%, შესაბამისად). აღნიშნული სესხებისთვის შეიქმნა რეზერვი 7,970 ლარის ოდენობით (2019 წ.: 1,634 ლარი, 2018 წ.: 44,079 ლარი).

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფის მიერ ათ უმსხვილეს მესამე მხარე მსესხებელთა ჯგუფზე გაცემული სესხების კონცენტრაცია შეადგენდა 1,849,423 ლარს, ანუ ჯგუფის მთლიანი სასესხო პორტფელის 13%-ს (2019 წ.: 1,602,923 ლარი და 14%, 2018 წ.: 1,067,718 ლარი და 11%, შესაბამისად) აღნიშნული სესხებისთვის შეიქმნა რეზერვი 11,285 ლარის ოდენობით (2019 წ.: 60,953 ლარი, 2018 წ.: 42,108 ლარი).

2020 წლის 31 დეკემბრის, 2019 წლის 31 დეკემბრისა და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სესხები, ძირითადად, საქართველოს ტერიტორიაზე იყო გაცემული და საქმიანობის სფეროებზე შემდეგნაირად ნაწილდებოდა:

	2020	2019	2018
ფიზიკური პირები	7,608,953	6,507,095	5,509,2
ვაჭრობა	1,211,572	1,263,638	1,023,7
წარმოება	1,158,581	1,138,775	937,4
უმრავლესობა	1,068,176	717,063	436,4
სასტუმროს ბიზნესი	848,630	399,148	301,
ტრანსპორტი და კომუნიკაცია	303,030	248,210	132,8
მომსახურება	276,759	224,063	128,8
მშენებლობა	275,070	572,159	366,0
ელექტროენერგიის, გაზის მიწოდება და წყალმომარაგება	251,892	50,318	76,5
სამთო-მოპოვებითი მრეწველობა	200,494	117,801	127,8
ფინანსური შუამავლობა	123,689	88,276	61,1
სხვა	979,587	500,448	329,3
კლიენტებზე გაცემული სესხები, მთლიანი	14,306,433	11,826,994	9,431,145
გამოკლებული - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(437,903)	(217,134)	(310,2)
კლიენტებზე გაცემული სესხები, წმინდა	13,868,530	11,609,860	9,120,881

COVID-19-მა ქვეყნის ეკონომიკის ბევრ სფეროზე მოახდინა გავლენა. თუმცა, ზოგიერთი სექტორი, როგორცაა მასპინძლობა, საცალო და მიკრობიზნესები, სხვებზე უფრო მეტად დაზარალდა.

სესხები შემდეგი ტიპის მომხმარებლებზეა გაცემული:

	2020	2019	2018
ფიზიკური პირები	7,608,953	6,507,095	5,509,2
კერძო კომპანიები	6,677,346	5,305,297	3,919,0
სახელმწიფო საკუთრებაში მყოფი პირები	20,134	14,602	2,7
კლიენტებზე გაცემული სესხები, მთლიანი	14,306,433	11,826,994	9,431,145
გამოკლებული - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(437,903)	(217,134)	(310,2)
კლიენტებზე გაცემული სესხები, წმინდა	13,868,530	11,609,860	9,120,881

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)**ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები**

	2020	2019	2018
იჯარაზე მისაღები მინიმალური გადასახდელები	189,959	220,543	155,043
გამოკლებული: გამოუმუშავებელი ფინანსური იჯარის შემოსავალი	(50,587)	(61,352)	(44,959)
	139,372	159,191	110,087
გამოკლებული - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის / გაუფასურების ზარალის რეზერვი	(4,376)	(2,297)	(1,600)
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები, წმინდა	134,996	156,894	108,439

სხვაობა მომავალში მისაღებ მინიმალურ საიჯარო გადასახდელებსა და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებულ მოთხოვნებს შორის წარმოადგენს გამოუმუშავებელ ფინანსურ შემოსავალს.

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული 75,134 ლარის მოთხოვნები დაგირავებული იყო რამდენიმე საკრედიტო დაწესებულებისგან მიღებული ბანკთაშორისი სესხების უზრუნველსაყოფად (2019 წ.: 74,489 ლარი, 2018 წ.: 46,867 ლარი).

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ინვესტიციის კონცენტრაცია ხუთ უმსხვილეს საიჯარო მოთხოვნაზე შეადგენდა 20,486 ლარს ანუ ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მთლიანი მოთხოვნების 15%-ს (2019 წ.: 16,249 ლარი, ანუ 10%, 2018 წ.: 9,803 ლარი, ანუ 9%) და მათგან მიღებული ფინანსური შემოსავალი 2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის შეადგენდა 3,161 ლარს, ანუ იჯარიდან მიღებული მთლიანი ფინანსური შემოსავლის 10%-ს (2019 წ.: 2,226 ლარი, ანუ 9%, 2018 წ.: 1,185 ლარი, ანუ 7%).

ქვემოთ მოცემულია სამომავლო მინიმალური საიჯარო გადასახდელები, რომელთა მიღებაც მოსალოდნელია 2020 წლის 31 დეკემბრის, 2019 წლის 31 დეკემბრისა და 2018 წლის 31 დეკემბრის შემდეგ:

	2020	2019	2018
1 წლამდე	92,391	85,815	62,400
1-დან 5 წლამდე	94,753	130,700	89,700
5 წელზე მეტი	2,815	4,028	2,700
მისაღები მინიმალური საიჯარო გადასახდელები	189,959	220,543	155,043

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნების მოძრაობა და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის / ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნების გაუფასურების შესაბამისი რეზერვი:

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები, მთლიანად:	შემენისას ან შემენისას				
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	130,232	12,498	16,461	-	159,191
შექმნილი ან შემცირებული ფინანსური აქტივი	77,711	-	2,254	-	79,965
გადატანები პირველ ეტაპზე	53,417	(49,918)	(3,499)	-	-
გადატანები მეორე ეტაპზე	(130,587)	148,126	(17,539)	-	-
გადატანები მესამე ეტაპზე	(12,089)	(55,528)	67,617	-	-
გადახდილი აქტივები	(57,227)	(6,157)	(13,094)	-	(76,478)
რესერვები	-	-	-	-	-
მოდერნიზაციების გავლენა	-	(973)	(199)	-	(1,171)
ჩამოწერები	-	-	(34,933)	-	(34,933)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	-	-	-
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	(16)	-	(16)
უცხოური ვალუტის კონვერტაციის შედეგები	(1,402)	(90)	(107)	-	(1,599)
საფულეტო კურსის ცვლილება	5,801	5,312	1,891	-	13,004
სხვა წმინდა ცვლილებები	1,490	6	(86)	-	1,410
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	67,346	53,276	18,750	-	139,372
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	3,139	-	3,139
კოლექტიურად შეფასებული	67,346	53,276	15,611	-	136,233
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	67,346	53,276	18,750	-	139,372

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	შემენისას ან შემენისას				
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	759	95	1,443	-	2,297
შექმნილი ან შემცირებული ფინანსური აქტივი	869	-	945	-	1,814
გადატანები პირველ ეტაპზე	305	(292)	(13)	-	-
გადატანები მეორე ეტაპზე	(1,162)	1,513	(351)	-	-
გადატანები მესამე ეტაპზე	(812)	(4,588)	5,400	-	-
წლის განმავლობაში ეტაპებს შორის გადატანილი	1,396	4,449	1,416	-	7,261
დაფარული ნების გაგვრჩენა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(528)	(70)	(347)	-	(945)
რესერვები	-	-	-	-	-
მოდერნიზაციების გავლენა	-	(1)	(18)	-	(19)
ჩამოწერები	-	-	(6,161)	-	(6,161)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	-	-	-
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	(16)	-	(16)
უცხოური ვალუტის კონვერტაციის შედეგები	200	(4)	35	-	201
საფულეტო კურსის ცვლილება	5	27	191	-	223
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა ეფექტები, წმინდა	(383)	(20)	94	-	(309)
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	649	1,109	2,618	-	4,376
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	1,022	-	1,022
კოლექტიურად შეფასებული	649	1,109	1,596	-	3,355
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	649	1,109	2,618	-	4,376

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები, მთლიანად:	შემენისას ან შემენისას				
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	გაუქმებული	სულ
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	100,950	5,806	3,331	-	110,087
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	132,404	-	-	-	132,404
გადატანები პირველ ეტაპზე	25,731	(25,315)	(416)	-	-
გადატანები მეორე ეტაპზე	(64,572)	64,754	(182)	-	-
გადატანები მესამე ეტაპზე	(4,889)	(28,799)	33,688	-	-
გადახდილი აქტივები	(64,621)	(4,476)	(6,268)	-	(75,365)
რესერვები	-	-	-	-	-
მომდიფიკაციების გავლენა	-	-	-	-	-
ჩამოწერები	-	-	(14,340)	-	(14,340)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	-	-	-
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	-	-	-
უცხოური ვალუტის კონვერტაციის შედეგები	1,340	46	117	-	1,503
საფულეტო კურსის ცვლილება	3,040	485	403	-	3,928
სხვა წმინდა ცვლილებები	849	(3)	128	-	974
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	130,232	12,498	16,461	-	159,191
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	-	-	-
კოლექტიურად შეფასებული	130,232	12,498	16,461	-	159,191
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	130,232	12,498	16,461	-	159,191

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	შემენისას ან შემენისას				
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	გაუქმებული	სულ
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	479	59	1,110	-	1,648
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	939	-	-	-	939
გადატანები პირველ ეტაპზე	207	(194)	(13)	-	-
გადატანები მეორე ეტაპზე	(297)	303	(6)	-	-
გადატანები მესამე ეტაპზე	(64)	(422)	486	-	-
წლის განმავლობაში ეტაპებს შორის გადატანილი დაფარვების გავლენა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(267)	378	2,038	-	2,149
გადახდილი აქტივები	(249)	(32)	(1,948)	-	(2,229)
რესერვები	-	-	-	-	-
მომდიფიკაციების გავლენა	-	-	-	-	-
ჩამოწერები	-	-	(344)	-	(344)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	-	-	-
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	-	-	-
უცხოური ვალუტის კონვერტაციის შედეგები	31	4	73	-	108
საფულეტო კურსის ცვლილება	(20)	(1)	(6)	-	(27)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა ეფექტები, წმინდა	-	-	53	-	53
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	759	95	1,443	-	2,297
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	-	-	-
კოლექტიურად შეფასებული	759	95	1,443	-	2,297
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	759	95	1,443	-	2,297

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები, მოლიანო:	შემენისას ან შემენისას				
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	გაუქმებული	სულ
ნაშთი 2018 წლის 1 იანვარს	60,306	6,005	1,375	-	67,686
შემენილი ან შემენილი ახალი ფინანსური აქტივი	110,810	-	-	-	110,810
გადატანები პირველ ეტაპზე	15,056	(15,044)	(12)	-	-
გადატანები მეორე ეტაპზე	(27,189)	27,420	(231)	-	-
გადატანები მესამე ეტაპზე	(509)	(7,794)	8,303	-	-
აქტივები, რომელთა აღიარებაც შეწყდა (გარდა ჩამოწერებისა)	-	-	-	-	-
გადახდილი აქტივები	(41,006)	(2,859)	(462)	-	(44,327)
მოდულიზაციების გაწევა	-	-	-	-	-
ჩამოწერები	-	-	(5,491)	-	(5,491)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	-	-	-
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	-	-	-
უცხოური ვალუტის კონვერტაციის შედეგები	(580)	(113)	(38)	-	(731)
სხვა წმინდა ცვლილებები	(15,938)	(1,809)	(113)	-	(17,860)
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	100,950	5,806	3,331	-	110,087
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	1,140	-	1,140
კოლექტიურად შეფასებული	100,950	5,806	2,191	-	108,947
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	100,950	5,806	3,331	-	110,087

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	შემენისას ან შემენისას				
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	გაუქმებული	სულ
ნაშთი 2018 წლის 1 იანვარს	424	894	970	-	2,288
შემენილი ან შემენილი ახალი ფინანსური აქტივი	781	-	-	-	781
გადატანები პირველ ეტაპზე	692	(688)	(4)	-	-
გადატანები მეორე ეტაპზე	(340)	426	(86)	-	-
გადატანები მესამე ეტაპზე	(220)	(549)	769	-	-
წლის განმავლობაში ეტაპებს შორის გადატანილი	(218)	228	352	-	362
დავალიანების გაწევა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	-	-	-	-	-
აქტივები, რომელთა აღიარებაც შეწყდა (გარდა ჩამოწერებისა)	-	-	-	-	-
გადახდილი აქტივები	(659)	(170)	(318)	-	(1,147)
მოდულიზაციების გაწევა	-	-	-	-	-
ჩამოწერები	-	-	(756)	-	(756)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	-	-	-
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	47	-	47
უცხოური ვალუტის კონვერტაციის შედეგები	(16)	(43)	(36)	-	(95)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა ევქტები, წმინდა	35	(39)	172	-	168
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	479	59	1,110	-	1,648
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	518	-	518
კოლექტიურად შეფასებული	479	59	592	-	1,129
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	479	59	1,110	-	1,648

10. აქტივების გამოყენების უფლება, საიჯარო ვალდებულებები, ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები

	2020	2019	2018
აქტივების გამოყენების უფლება	82,804	95,990	N/A
საიჯარო ვალდებულებები	95,201	94,518	N/A

ადმინისტრაციული ხარჯები მოიცავს დატვირთვის და იჯარის ხარჯებს იმ საიჯარო ხელშეკრულებებიდან, რომლებზეც გავრცელდა აღიარების გამონაკლისები:

	2020	2019	2018
მოკლევადიანი იჯარები	(3,645)	(6,640)	N/A
დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარა	(1,165)	(487)	N/A
	(4,810)	(7,127)	N/A

(ათას ლარში)

10. აქტივების გამოყენების უფლება, საიჯარო ვალდებულებები, ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები (გაგრძელება)

აქტივის გამოყენების უფლების მოძრაობა ასე გამოიყურება:

	საოფისე შენობები და სერვისცენტრები	კომპიუტერული მოწყობილობები და აღჭურვილობა	სულ
თვითღირებულება			
2019 წლის 31 დეკემბერი	115,039	-	115,039
შესყიდვები	11,451	-	11
გასვლები	(7,697)	-	(7,6)
გადატანები	(2,965)	2,965	
საკუთრსო სხვაობები	(479)	(216)	(6)
2020 წლის 31 დეკემბერი	115,349	2,749	118,098
დარიცხული გაუფასურება			
2019 წლის 31 დეკემბერი	-	-	-
2020 წლის 31 დეკემბერი	-	-	-
დაგროვილი ცვეთა			
2019 წლის 31 დეკემბერი	19,049	-	19,049
დარიცხული ცვეთა	18,260	391	18,6
გასვლები	(1,995)	-	(1,9)
გადატანები	(139)	139	
საკუთრსო სხვაობები	(397)	(14)	(4)
2020 წლის 31 დეკემბერი	34,778	516	35,294
წმინდა საბალანსო ღირებულება			
2019 წლის 31 დეკემბერი	95,990	-	95,990
2020 წლის 31 დეკემბერი	80,571	2,233	82,804

	საოფისე შენობები და სერვისცენტრები	კომპიუტერული მოწყობილობები და აღჭურვილობა	სულ
თვითღირებულება			
2019 წლის 1 იანვარი	79,165	-	79,165
შესყიდვები	39,464	-	39,4
გასვლები	(3,632)	-	(3,6)
საკუთრსო სხვაობები	42	-	
2019 წლის 31 დეკემბერი	115,039	-	115,039
დარიცხული გაუფასურება			
2019 წლის 1 იანვარი	-	-	-
2019 წლის 31 დეკემბერი	-	-	-
დაგროვილი ცვეთა			
2019 წლის 1 იანვარი	-	-	-
დარიცხული ცვეთა	19,751	-	19,7
გასვლები	(718)	-	(7)
საკუთრსო სხვაობები	16	-	
2019 წლის 31 დეკემბერი	19,049	-	19,049
წმინდა საბალანსო ღირებულება			
2019 წლის 1 იანვარი	79,165	-	79,165
2019 წლის 31 დეკემბერი	95,990	-	95,990

(ათას ლარში)

10. აქტივების გამოყენების უფლება, საიჯარო ვალდებულებები, ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები (გაგრძელება)

ძირითადი საშუალებების მოძრაობა ასეთია:

	საოფისე შენობები და სერვისცენტრები	ავეჯი და მოწყობილობები	კომპიუტერული ტექნიკა და აღჭურვილობა	სატრანსპორტო საშუალებები	საიჯარო ქონების გაუმჯობესება	დაუმთავრებელი აქტივები	სულ
თვითღირებულება							
2019 წლის 31 დეკემბერი	198,365	175,638	160,260	4,585	28,791	5,880	573,519
შესყიდვები	249	8,851	28,421	1,097	64	26,068	64,751
გადატანები	21,600	223	27	-	6,004	(27,854)	(11,068)
გადატანები საინვესტიციო ქონებაში	(11,068)	-	-	(22)	-	-	1,28
გადატანები გასაყიდად გამიზნულ აქტივებში	1,333	-	-	(46)	-	-	(14,79)
გადატანები სხვა აქტივებში	(101)	(4,930)	(8,895)	-	-	(867)	(59)
გასვლები	-	(252)	(149)	(193)	-	-	(9,575)
ჩამოწერები	(43)	(2,972)	(3,396)	(174)	(2,990)	-	(3)
საკურსო სხვაობები	297	(163)	(414)	(37)	(59)	(5)	(35)
2020 წლის 31 დეკემბერი	210,632	176,395	175,854	5,210	31,810	3,222	603,123
დარიცხული გაუმჯობესება							
2019 წლის 31 დეკემბერი	2,557	36	98	8	-	-	2,699
საკურსო სხვაობები	-	-	-	-	-	-	-
2020 წლის 31 დეკემბერი	2,557	36	98	8	-	-	2,699
დაგროვილი იმეოთა							
2019 წლის 31 დეკემბერი	23,157	92,575	99,132	2,763	13,467	-	231,094
ცვლით ხარჯი	4,022	12,132	17,125	853	4,750	-	38,88
გადატანები	-	-	-	-	-	-	-
გადატანები საინვესტიციო ქონებაში	(2,160)	-	-	(20)	-	-	(2,18)
გადატანები გასაყიდად გამიზნულ აქტივებში	-	-	-	(30)	-	-	(3)
გადატანები სხვა აქტივებში	-	(1,111)	(3,077)	-	-	-	(4,18)
გასვლები	-	(100)	(148)	(86)	-	-	(33)
ჩამოწერები	(13)	(2,588)	(3,385)	(121)	(2,857)	-	(8,964)
საკურსო სხვაობები	(177)	(123)	(363)	(19)	(41)	-	(72)
2020 წლის 31 დეკემბერი	24,829	100,785	109,284	3,340	15,319	-	253,557
წმინდა სახალაწო ღირებულება							
2019 წლის 31 დეკემბერი	172,651	83,027	61,030	1,814	15,324	5,880	339,726
2020 წლის 31 დეკემბერი	183,246	76,574	66,472	1,862	16,491	3,222	346,867

	საოფისე შენობები და სერვისცენტრები	ავეჯი და მოწყობილობები	კომპიუტერული ტექნიკა და აღჭურვილობა	სატრანსპორტო საშუალებები	საიჯარო ქონების გაუმჯობესება	დაუმთავრებელი აქტივები	სულ
თვითღირებულება							
2018 წლის 31 დეკემბერი	195,973	204,972	86,412	4,695	24,270	3,111	519,433
შესყიდვები	1,508	26,205	28,867	840	429	22,612	80,46
გადატანები	13,000	(51,733)	51,830	-	5,306	(18,403)	-
გადატანები საინვესტიციო ქონებაში	(3,211)	(3)	-	(47)	-	-	(3,26)
გადატანები გასაყიდად გამიზნულ აქტივებში	(2,127)	-	-	-	-	-	(2,12)
გადატანები სხვა აქტივებში	-	(1,994)	(6,359)	-	-	(1,451)	(9,804)
გასვლები	(4,101)	(405)	(364)	(907)	-	(1)	(5,776)
ჩამოწერები	(4,601)	(1,599)	(635)	(28)	(1,264)	-	(8,12)
საკურსო სხვაობები	1,924	195	509	32	50	12	2,72
2019 წლის 31 დეკემბერი	198,365	175,638	160,260	4,585	28,791	5,880	573,519
დარიცხული გაუმჯობესება							
2018 წლის 31 დეკემბერი	2,417	32	87	7	-	-	2,543
საკურსო სხვაობები	140	-	-	-	-	-	-
2019 წლის 31 დეკემბერი	2,557	36	98	8	-	-	2,699
დაგროვილი იმეოთა							
2018 წლის 31 დეკემბერი	19,897	115,013	57,244	2,430	10,289	-	204,873
ცვლით ხარჯი	4,702	10,864	14,176	783	4,368	-	34,89
გადატანები	-	(31,200)	31,200	-	-	-	(36)
გადატანები საინვესტიციო ქონებაში	(331)	-	-	(36)	-	-	(43)
გადატანები გასაყიდად გამიზნულ აქტივებში	(437)	-	-	-	-	-	(5,17)
გადატანები სხვა აქტივებში	-	(1,883)	(3,290)	-	-	-	(94)
გასვლები	(77)	(247)	(217)	(402)	-	-	(2,545)
ჩამოწერები	(961)	(81)	(239)	(27)	(1,237)	-	(75)
საკურსო სხვაობები	364	109	258	15	47	-	-
2019 წლის 31 დეკემბერი	23,157	92,575	99,132	2,763	13,467	-	231,094
წმინდა სახალაწო ღირებულება							
2018 წლის 31 დეკემბერი	173,659	89,927	29,081	2,258	13,981	3,111	312,017
2019 წლის 31 დეკემბერი	172,651	83,027	61,030	1,814	15,324	5,880	339,726

(ათას ლარში)

10. აქტივების გამოყენების უფლება, საიჯარო ვალდებულებები, ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები (გაგრძელება)

	საოჯახო შემოსავლები და სერვისების გადასახადები	ავიჯი და მოწოდების შემოსავლები	კომპიუტერული ტექნიკა და აქტივების დაზღვევა	სატრანსპორტო საშუალებები	საიჯარო ქონების გაუმჯობესება	დაუმთავრებელი აქტივები	სულ
თვითღირებულება							
2017 წლის 31 დეკემბერი	199,296	197,869	75,069	7,443	18,268	7,877	505,822
შესყიდვები	270	24,084	14,718	-	1,002	240	56,15
გადატანები	11,200	(933)	6	-	-	6,651	(16,924)
გადატანები საინვესტიციო ქონებაში	(14,471)	-	-	-	-	-	(3,741)
გადატანები სხვა აქტივებში	-	(12,874)	(2,201)	(1,101)	-	-	43
გადაფასება	2,227	-	-	-	-	-	-
გასვლები	(1,679)	(3,065)	(740)	(440)	(2,632)	(859)	(8,977)
საკურსო სხვაობები	(870)	(109)	-	-	(17)	(30)	(1,48)
2018 წლის 31 დეკემბერი	195,973	204,972	86,412	4,695	24,270	3,111	519,433
დარიცხული გაუფასურება							
2017 წლის 31 დეკემბერი	2,472	38	83	7	-	-	2,600
საკურსო სხვაობები	(55)	(6)	4	-	-	-	(5)
2018 წლის 31 დეკემბერი	2,417	32	87	7	-	-	2,543
დაგროვილი ცვეთა							
2018 წლის 31 დეკემბერი	20,263	117,269	50,045	4,155	6,016	-	197,748
ცვეთის ხარჯი	2,078	14,888	8,581	896	5,098	-	31,5
გადატანები	-	(5)	5	-	-	-	-
გადატანები საინვესტიციო ქონებაში	(911)	-	-	-	-	-	(9)
გადატანები სხვა აქტივებში	-	(14,780)	(1,048)	-	-	-	(15,80)
გასვლები	(1,237)	(2,390)	(289)	(2,620)	(801)	-	(7,331)
საკურსო სხვაობები	(296)	11	(50)	(1)	(24)	-	(36)
2018 წლის 31 დეკემბერი	19,897	115,013	57,244	2,430	10,289	-	204,873
წმინდა საბალანსო ღირებულება							
2017 წლის 31 დეკემბერი	176,561	80,562	24,941	3,281	12,252	7,877	305,474
2018 წლის 31 დეკემბერი	173,659	89,927	29,081	2,258	13,981	3,111	312,017

არამატერიალური აქტივების დინამიკა ასეთი იყო:

	პროგრამული უზრუნველყოფა და ლიცენზია	სხვა	სულ
თვითღირებულება			
2019 წლის 31 დეკემბერი	121,129	26,164	147,293
შესყიდვები	33,934	105	34,0
გასვლები	(235)	-	(2)
ჩამოწერები	(2,373)	(15)	(2,3)
საკურსო სხვაობები	(436)	-	(4)
2020 წლის 31 დეკემბერი	152,019	26,254	178,273
დაგროვილი გაუფასურება			
2019 წლის 31 დეკემბერი	-	-	-
2020 წლის 31 დეკემბერი	-	-	-
დაგროვილი ცვეთა			
2019 წლის 31 დეკემბერი	48,610	3,212	51,822
ამორტიზაციის ხარჯი	16,291	2,110	18
გასვლები	(235)	-	(2)
ჩამოწერები	(1,940)	(14)	(1,9)
საკურსო სხვაობები	(122)	-	(1)
2020 წლის 31 დეკემბერი	62,604	5,308	67,912
წმინდა საბალანსო ღირებულება			
2019 წლის 31 დეკემბერი	72,519	22,952	95,471
2020 წლის 31 დეკემბერი	89,415	20,946	110,361

(ათას ლარში)

10. აქტივების გამოყენების უფლება, საიჯარო ვალდებულებები, ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები (გაგრძელება)

	პროგრამული უზრუნველყოფა		
	და ლიგენზია	სხვა	სულ
თვითღირებულება			
2018 წლის 31 დეკემბერი	88,164	26,255	114,419
შესყიდვები	32,774	-	32,774
გასვლები	(121)	-	(121)
ჩამოწერები	(2,376)	(91)	(2,467)
საკურსო სხვაობები	2,688	-	2,688
2019 წლის 31 დეკემბერი	121,129	26,164	147,293
დაგროვილი გაუფასურება			
2018 წლის 31 დეკემბერი	-	-	-
2019 წლის 31 დეკემბერი	-	-	-
დაგროვილი ცვეთა			
2018 წლის 31 დეკემბერი	37,161	689	37,850
ამორტიზაციის ხარჯი	11,320	2,531	13,851
გასვლები	(121)	-	(121)
ჩამოწერები	(2,052)	(10)	(2,062)
საკურსო სხვაობები	2,302	2	2,304
2019 წლის 31 დეკემბერი	48,610	3,212	51,822
წმინდა საბალანსო ღირებულება			
2018 წლის 31 დეკემბერი	51,003	25,566	76,569
2019 წლის 31 დეკემბერი	72,519	22,952	95,471

	პროგრამული უზრუნველყოფა		
	და ლიგენზია	სხვა	სულ
თვითღირებულება			
2017 წლის 31 დეკემბერი	85,311	3,259	88,570
შესყიდვები	17,499	23,134	40,633
გასვლები	(112)	-	(112)
ჩამოწერები	(14,419)	(138)	(14,557)
საკურსო სხვაობები	(115)	-	(115)
2018 წლის 31 დეკემბერი	88,164	26,255	114,419
დაგროვილი გაუფასურება			
2017 წლის 31 დეკემბერი	-	-	-
2018 წლის 31 დეკემბერი	-	-	-
დაგროვილი ცვეთა			
2017 წლის 31 დეკემბერი	37,255	367	37,622
ამორტიზაციის ხარჯი	8,912	381	9,293
გასვლები	(107)	-	(107)
ჩამოწერები	(8,873)	(58)	(8,931)
საკურსო სხვაობები	(26)	(1)	(27)
2018 წლის 31 დეკემბერი	37,161	689	37,850
წმინდა საბალანსო ღირებულება			
2017 წლის 31 დეკემბერი	48,056	2,892	50,948
2018 წლის 31 დეკემბერი	51,003	25,566	76,569

(ათას ლარში)

11. საინვესტიციო ქონება

	2020	2019	2018
1 იანვარს	228,666	155,183	202,534
შესყიდვები	79,761	109,277	71,7
გასვლები	(44,908)	(39,223)	(74,2)
წმინდა შემოსულობა (ზარალი) საინვესტიციო ქონების			
გადაფასებიდან	20,346	12,662	(9)
წმინდა გადასვლა ძირითად საშუალებებში, სხვა აქტივებსა და			
გასაყიდად გამიზნულ აქტივებში*	(47,645)	(11,537)	(43,8)
საკუროს სხვაობები	(1,385)	2,304	
31 დეკემბერს	234,835	228,666	155,183

* მოიცავს 56,810 ლარის გადატანას გასაყიდად გამიზნულ აქტივებში (2019 წ.: 14,402 ლარი, 2018 წ.: 54,687 ლარი), 8,910 ლარის გადატანას ძირითადი საშუალებებიდან (2019 წ.: 2,894 ლარი, 2018 წ.: 17,301 ლარი), 532 ლარის გადატანას ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნებიდან (2019 წ.: 29 ლარის გადატანა ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებულ მოთხოვნებში და 2018 წ.: 6,478 ლარის გადატანა ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებულ მოთხოვნებში) და 277 ლარის გადატანა სხვა აქტივებში - სასაქონლო-მატერიალურ მარაგებში (2019 წ.: ნული, 2018 წ.: ნული).

საინვესტიციო ქონება სამართლიანი ღირებულებით აღირიცხება. სამართლიანი ღირებულება არის თანხა, რომელიც მიიღება აქტივის გაყიდვის შედეგად შეფასების თარიღისთვის ბაზრის მონაწილეებს შორის შემდგარი ჩვეულებრივი გარიგების პირობებში. 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ქონების სამართლიანი ღირებულებები ეყრდნობა აკრედიტებული დამოუკიდებელი ექსპერტის მიერ ჩატარებულ შეფასებას. საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულების შეფასება დაწვრილებით აღწერილია 27-ე შენიშვნაში.

12. გუდვილი

გუდვილის მოძრაობა ასე გამოიყურებოდა:

	2020	2019	2018
თვითღირებულება			
1 იანვარს	57,209	57,209	57,209
31 დეკემბერს	57,209	57,209	57,209
დაგროვილი ცვეთა			
1 იანვარს	23,756	23,756	23,756
31 დეკემბერს	23,756	23,756	23,756
წმინდა საბალანსო ღირებულება			
1 იანვარს	33,453	33,453	33,453
31 დეკემბერს	33,453	33,453	33,453

გუდვილის გაუფასურების ტესტირება

საწარმოთა გაერთიანებების მეშვეობით შეძენილი გუდვილი გაუფასურების ტესტირების მიზნით გადანაწილდა ფულადი სახსრების წარმომქმნელ ორ ინდივიდუალურ ერთეულზე: კორპორაციული და საცალო საბანკო მომსახურება.

ფულადი სახსრების წარმომქმნელ თითოეულ ერთეულზე განაწილებული გუდვილის საბალანსო ღირებულება შემდეგია:

	2020	2019	2018
საცალო საბანკო მომსახურება	23,488	23,488	23,488
კორპორაციული საინვესტიციო საბანკო მომსახურება	9,965	9,965	9,965
სულ	33,453	33,453	33,453

(ათას ლარში)

12. გუდვილი (გაგრძელება)

გამოყენების ღირებულების გაანგარიშების ძირითადი დაშვებები

ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულების აღდგენითი ღირებულებები განისაზღვრა ხელმძღვანელობის ზედა რგოლის მიერ დამტკიცებულ, ერთიდან სამ წლამდე ვადის, ფინანსურ ბიუჯეტებზე დაყრდნობით ფულადი ნაკადების პროგნოზების გამოყენებით გაანგარიშებული გამოყენების ღირებულების საფუძველზე. დისკონტირების განაკვეთი არ დაკორექტირდა მუდმივი ან კლებადი ზრდის ტემპისთვის იმ სამწლიანი პერიოდების მიღმა, რომლებსაც ფინანსური ბიუჯეტები მოიცავს. გაუფასურების შემოწმების მიზნებისთვის, დაშვებულია მუდმივი ზრდის 3%-იანი ტემპი ფულადი ნაკადების წარმომქმნელი ერთეულის სამომავლო საოპერაციო ფულადი ნაკადების შესაფასებლად.

ჯგუფმა დისკონტირების შემდეგი განაკვეთები გამოიყენა კორპორაციული საბანკო მომსახურებისა და საცალო საბანკო მომსახურებისთვის:

	კორპორაციული საინვესტიციო საბანკო მომსახურება			საცალო საბანკო მომსახურება		
	2020	2019	2018	2020	2019	2018
დისკონტირების განაკვეთი	4.4%	5.0%	4.7%	7.7%	6.7%	6.2%

დისკონტირების განაკვეთები

დისკონტირების განაკვეთები ასახავს ხელმძღვანელობის მოლოდინს თითოეული მიმართულებიდან მისაღები უკუგების მიმართ. სწორედ ამაზე დაყრდნობით აფასებს ხელმძღვანელობა საოპერაციო საქმიანობის შედეგებს და სამომავლო საინვესტიციო წინადადებებს. დისკონტირების განაკვეთები გამოითვლება კაპიტალის საშუალო შეწონილ ღირებულებაზე დაყრდნობით, გადასახადით დაბეგვრამდე.

საცალო და კორპორაციული საბანკო მომსახურების ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულისთვის შემდეგი დამატებითი დაშვებები გაკეთდა:

- სესხებისა და ანაზრების სტაბილური, ორგანული ზრდა;
- თვითღირებულებაში / შემოსავლების სტრუქტურაში ან კოეფიციენტში არსებითი ცვლილებების გარეშე; და
- ვაჭრობის დაფინანსების ან სხვა დოკუმენტური საქმიანობების სტაბილური, ორგანული ზრდა.

მგრძნობიარობა დაშვებებში შესული ცვლილებების მიმართ

ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ ფულადი სახსრების წარმომქმნელი თითოეული ერთეულის აღდგენითი ღირებულების განსაზღვრისთვის გამოყენებულ ძირითად დაშვებებში გონივრულობის ფარგლებში მოსალოდნელი ცვლილებები არ გამოიწვევს გუდვილის გაუფასურებას. გამოყენების ღირებულების ნამეტი საბალანსო ღირებულებაზე განისაზღვრება 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით არსებული წმინდა საბალანსო ღირებულების საფუძველზე. შესაძლო ცვლილებად მიჩნეული იქნა +/-1% დისკონტირების განაკვეთისა და ზრდის ტემპში.

(ათას ლარში)

13. გადასახადები

მოგების გადასახადის ხარჯი მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში მოიცავს:

	2020	2019	2018
მიმდინარე მოგების გადასახადის სარგებელი (ხარჯი)	5,319	(48,340)	(37,86)
გადავადებული მოგების გადასახადის ხარჯი	(26,094)	(8,117)	(18,6)
მოგების გადასახადის ხარჯი	(20,775)	(56,457)	(56,579)

მოგების გადასახადის ხარჯი სხვა სრულ შემოსავალში მოიცავს 2020, 2019 და 2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლების განმავლობაში სხვა სრული შემოსავალში პირდაპირ შესულ მუხლებთან დაკავშირებულ გადავადებულ გადასახადს:

	2020	2019	2018
წმინდა ზარალი საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდებიდან	-	-	(2)
მოგების გადასახადის ხარჯი სხვა სრულ შემოსავალში	-	-	(265)

ჯგუფის შემოსავლის დიდ ნაწილზე ვრცელდება მოგების გადასახადის განაკვეთი, რომლითაც იბეგრება შვილობილი კომპანიების შემოსავალი, და მერყეობს 15%-დან 25%-მდე (2019 წ.: 15%-დან 25%-მდე, 2018 წ.: 15%-დან 25%-მდე).

2018 წლის 12 ივნისის ფინანსური დაწესებულებების, მათ შორის ბანკებისა და სადაზღვევო კომპანიების, მოგების გადასახადით დაბეგვრის არსებულ მოდელში ცვლილება შევიდა. ცვლილების მიხედვით, გაუნაწილებელი მოგება დაიბეგრება ნულოვანი საგადასახადო განაკვეთით, ხოლო განაწილებული მოგება 15%-იანი საგადასახადო განაკვეთით 2023 წლის 1 იანვრიდან, ნაცვლად 2019 წლის 1 იანვრისა, რომელიც ძალაში 2016 წელს შევიდა. ცვლილებამ მაშინვე მოახდინა გავლენა გადავადებული საგადასახადო აქტივებისა და გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებების ნაშთებზე, რომლებიც მიკუთვნებოდა წინა პერიოდებთან დაკავშირებით აღიარებული დროებითი სხვაობებისთვის. 2018 წლის 30 ივნისისთვის გადავადებული საგადასახადო აქტივებისა და ვალდებულებების ნაშთები ხელახლა შეფასდა ცვლილების დანერგვის ახალი თარიღის შესაბამისად. ჯგუფმა გამოითვალა გადავადებული გადასახადების ის ნაწილი, რომლის რეალიზაცია მოსალოდნელია 2023 წლის 1 იანვრამდე ფინანსური საქმიანობისთვის, და აღიარა გადავადებული საგადასახადო აქტივებისა და ვალდებულებების შესაბამისი ნაწილი.

გარდამავალი პერიოდის განმავლობაში ჯგუფი გააგრძელებს ამავე პერიოდში მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში ასახული გადავადებული საგადასახადო აქტივებისა და ვალდებულებების მხოლოდ იმ ნაწილის აღიარებას, რომლის რეალიზაციასაც 2023 წლის 1 იანვრამდე მოელოს.

მოგების გადასახადის ეფექტური განაკვეთი განსხვავდება კანონმდებლობით გათვალისწინებული საგადასახადო განაკვეთისგან. ქვემოთ მოცემულია 2020 წლის 31 დეკემბრის, 2019 წლის 31 დეკემბრისა და 2018 წლის 31 დეკემბრისთვის კანონმდებლობით გათვალისწინებული ტარიფის მიხედვით გამოთვლილი მოგების გადასახადის ხარჯის და რეალური ხარჯის შედარება:

	2020	2019	2018
მოგება მოგების გადასახადის ხარჯამდე	327,273	569,344	400,107
საშუალო საგადასახადო განაკვეთი	15%	15%	15%
თეორიული მოგების გადასახადის ხარჯი, საშუალო საგადასახადო განაკვეთის შემთხვევაში	(49,091)	(85,402)	(60,016)
მოგება, რომელიც დაბეგვრას არ ექვემდებარება	35,878	29,833	37,6
გამოუქვითავი ხარჯები	(4,016)	(825)	(4,42)
წინა წლის დეკლარაციების შესწორება	(3,343)	-	-
გადასახადი თითოეულ ქვეყანაში, მოგების გადასახადის ადგილობრივი განაკვეთის ფარგლებში	(506)	(308)	(7)
საგადასახადო კანონმდებლობაში შესული ცვლილებების ეფექტი	-	-	(30,27)
სხვა	303	245	1,2
მოგების გადასახადის ხარჯი	(20,775)	(56,457)	(56,579)

(ათას ლარში)

13. გადასახადები (გაგრძელება)

საქართველოსა და ბელარუსში მოქმედი გადასახადები მოიცავს მოგების გადასახადს, საშემოსავლო გადასახადს, ქონების გადასახადს, დამატებითი ღირებულების გადასახადს და სხვ. თუმცა მათი რეგულირება ხშირად ბუნდოვანია ან საერთოდ არ ხდება, და არასაკმარისი პრეცედენტი არსებობს. ამის გამო საგადასახადო რისკები საქართველოსა და ბელარუსში ჩვეულებრივ გაცილებით მაღალია, ვიდრე უფრო განვითარებული საგადასახადო სისტემის მქონე ქვეყნებში. ხელმძღვანელობა მიიჩნევს, რომ ჯგუფი არსებითად აკმაყოფილებს იმ საგადასახადო კანონებს, რომლებიც მის საქმიანობას ეხება. ამის მიუხედავად, მაინც არსებობს იმის რისკი, რომ შესაბამისმა ორგანოებმა ამა თუ იმ კანონის სხვაგვარი ინტერპრეტაცია მოახდინონ.

მოგების გადასახადის აქტივები და ვალდებულებები 2020 წლის 31 დეკემბრის, 2019 წლის 31 დეკემბრისა და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

	2020	2019	2018
მოგების გადასახადის მიმდინარე აქტივები	21,841	75	19,2
მოგების გადავადებული საგადასახადო აქტივები	192	207	
მოგების გადასახადი აქტივები	22,033	282	19,357
მოგების გადასახადის მიმდინარე ვალდებულებები	-	1,563	€
მოგების გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები	62,434	36,355	28,1
მოგების გადასახადის ვალდებულებები	62,434	37,918	28,833

გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები 2020 წლის 31 დეკემბრის, 2019 წლის 31 დეკემბრისა და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით და მათი მოძრაობა შესაბამის წლებში:

	დროებითი სხვაობების წარმოშობა და გაუქმება				დროებითი სხვაობების წარმოშობა და გაუქმება			
	მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში			სხვა სრულ შემოსავალში	მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში			
	2017	2018	2019		2020			
გადასახადის ეფექტი გამოსაქვით								
დროებითი სხვაობები:								
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	-	103	(40)	63	(63)			
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	-	-	66	66	(66)			
საინვესტიციო ქონება	188	205	23	228	(169)	5		
გაუფასურების რეზერვი და სხვა დანაკარგების ანარიცხები	7,776	617	(617)	-	-			
მომდევნო პერიოდებში გადატანილი საგადასახადო ზარალი	-	18	(18)	-	-			
ძირითადი საშუალებები	722	1,977	150	2,127	258	2,386		
არამატერიალური აქტივები	-	-	199	199	(199)			
საიჯარო ვალდებულებები	-	-	8,306	8,306	(2,300)	6,006		
დარიცხები და გადავადებული შემოსავალი	-	-	1,691	1,691	5,514	7,206		
სხვა აქტივები და ვალდებულებები	3,806	7,539	(4,780)	2,759	(2,692)	6		
გადავადებული საგადასახადო აქტივები	12,492	10,459	4,980	15,439	283	15,722		
გადასახადის ეფექტი დასაზღვრ								
დროებითი სხვაობები:								
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	760	2,585	(635)	1,950	278	2,226		
გამომწვეული სავალო ფასიანი ქაღალდები	-	2,722	(411)	2,311	(687)	1,624		
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	-	2,669	(599)	2,070	(2,070)			
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	-	(26)	322	(322)	-			
მომსარებლებზე გადებული სესხები და ფინანსურ	13,781	15,271	10,633	25,904	28,162	54,066		
ოჯრასონ და კავშირებული მოთხოვნები	-	-	35	35	141	17		
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	-	-	(1,269)	9,151	(130)	9,021		
ძირითადი საშუალებები	4,952	10,420	8,465	8,465	(2,955)	5,511		
აქტივების გამოყენების უფლება	-	-	(356)	228	112	341		
საინვესტიციო ქონება	-	584	9	21	(21)			
არამატერიალური აქტივები	16	12	1,227	1,227	313	1,54		
გასაყიდად გამიზნული აქტივები	-	-	225	225	68	296		
დარიცხები და გადავადებული შემოსავალი	-	-	(3,905)	-	3,166	3,166		
სხვა აქტივები და ვალდებულებები	4,195	3,905	(3,905)	-	-	-		
გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები	23,704	38,490	13,097	51,587	26,377	77,964		
გადასახადის ეფექტი დასაზღვრ	(11,212)	(28,031)	(8,117)	(36,148)	(26,094)	(62,242)		

(ათას ლარში)

14. სხვა აქტივები და ვალდებულებები

სხვა აქტივები მოიცავს შემდეგს:

წარმოებული ინსტრუმენტების მარჟა
ფინანსური იჯარით გადაცემის მიზნით ნაყიდი აქტივები
დებიტორული მოთხოვნები გადარიცხვის ოპერაციებიდან
სხვა დებიტორული დავალიანებები
ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში
წარმოებული ფინანსური აქტივები
საოპერაციო საგადასახადო აქტივები
დასაკუთრებული აქტივები
სხვა

სხვა აქტივები, მთლიანი

გამოკლებული – სხვა აქტივების გაუფასურების რეზერვი

სხვა აქტივები, წმინდა

2020	2019	2018
210,816	2,093	
39,742	22,984	13,76
25,992	33,909	8,86
15,157	11,971	20,56
13,099	12,949	12,3
9,154	34,559	35,55
6,068	8,776	4,25
5,989	7,164	4,37
5,366	6,759	23,1
331,383	141,164	122,886
(14,979)	(8,154)	(4,43)
316,404	133,010	118,455

სხვა ვალდებულებები მოიცავს შემდეგს:

წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები
კრედიტორები
ანარიცხები
სხვა საგადასახადო დავალიანება
კრედიტორული დავალიანება გადარიცხვის ოპერაციებისთვის
საფაქრო ვალდებულება
გადასახდელი დივიდენდები
მიღებული ავანსები
წარმოებული ინსტრუმენტების მარჟა
სხვა

სხვა ვალდებულებები

2020	2019	2018
247,520	10,836	11,51
31,996	24,462	10,03
15,325	6,154	4,58
9,656	12,100	7,72
8,597	19,331	10,1
4,817	1,852	32
1,545	1,578	1,30
729	5,072	8,27
-	12,532	
5,802	7,012	8,13
325,987	100,929	62,065

2020 წელს ბანკის წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები, ძირითადად, შედგებოდა აშშ დოლარში-ევროში გაფორმებული კონტრაქტებისგან, რომელთა ნაშთი მნიშვნელოვნად გაიზარდა ევროსთან მიმართებით აშშ დოლარის გაუფასურების გამო. ბანკს ასევე დაევალა შესაბამისი უზრუნველყოფის საგნის წარმოდგენა კრედიტისთვის წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების მარჟის სახით.

ქვემოთ მოყვანილი ცხრილი გვიჩვენებს წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიან ღირებულებებს, რომლებიც აღრიცხულია აქტივებად და ვალდებულებებად თავიანთ პირობით თანხებთან ერთად. ჯამურად აღრიცხული პირობითი თანხა წარმოადგენს წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტის შესაბამისი აქტივის ან ვალდებულების, განაკვეთის ან ინდექსის თანხას და საფუძველს, რომელზე დაყრდნობითაც ფასდება წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტის ღირებულების ცვლილება. პირობითი თანხები ასახავს ოპერაციათა მოცულობას წლის ბოლოსთვის და არ მოიცავს საკრედიტო რისკს.

საგაყვანო ხელშეკრულებები

ფორვარდები და სვოპები - ადგილობრივ ვალუტაში
ფორვარდები და სვოპები - უცხოურ ვალუტაში

საპროცენტო განაკვეთის კონტრაქტები

ოფციონები - უცხოურ ვალუტაში

სულ წარმოებული აქტივები/ვალდებულებები

პირობითი თანხა	2020	
	სამართლიანი ღირებულება აქტივი	ვალდებულება
574,563	6,881	2,9
7,057,736	724	243,5
7,864	1,549	1,
7,640,163	9,154	247,520

საგაყვანო ხელშეკრულებები

ფორვარდები და სვოპები - ადგილობრივ ვალუტაში
ფორვარდები და სვოპები - უცხოურ ვალუტაში

საპროცენტო განაკვეთის კონტრაქტები

ფორვარდები და სვოპები - უცხოურ ვალუტაში
ოფციონები - უცხოურ ვალუტაში

სულ წარმოებული აქტივები/ვალდებულებები

პირობითი თანხა	2019		პირობითი თანხა	2018	
	სამართლიანი ღირებულება აქტივი	ვალდებულება		სამართლიანი ღირებულება აქტივი	ვალდებულება
797,784	5,620	1,242	721,906	3,110	!
5,482,178	26,373	7,680	1,920,039	19,811	4,2
-	-	-	1,109,990	12,636	6,3
8,351	2,566	1,914	-	-	-
6,288,313	34,559	10,836	3,751,935	35,557	11,569

(ათას ლარში)

15. კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები

ვალდებულებები კლიენტების წინაშე მოიცავს:

	2020	2019	2018
ვადანი ანაბრები	8,017,755	5,055,089	4,064,34
მიმდინარე ანგარიშები	6,034,724	5,081,606	4,132,21
კლიენტის დეპოზიტები და თამასუქები	14,052,479	10,136,695	8,196,551

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მომხმარებლების მიმართ ვალდებულებები 2,951,893 ლარის (21%) ოდენობით ათ უმსხვილეს მენაბრეზე მოდიოდა (2019 წ.: 828,952 ლარი (8%), 2018 წ.: 962,322 ლარი (12%)).

ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე მოიცავს ანგარიშებს მომხმარებლების შემდეგ ტიპებითან:

	2020	2019	2018
ფიზიკური პირები	7,780,114	6,449,190	4,827,52
კერძო საწარმოები	4,356,820	3,325,496	2,828,80
სახელმწიფო და სახელმწიფო საკუთრებაში მყოფი სუბიექტები	1,915,545	362,009	540,220
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	14,052,479	10,136,695	8,196,551

მომხმარებელთა ანგარიშები საქმიანობის სფეროების მიხედვით:

	2020	2019	2018
ფიზიკური პირები	7,780,114	6,449,190	4,827,522
სახელმწიფო მომსახურება	1,866,346	320,470	508,410
ვაჭრობა	858,733	533,548	536,833
ფინანსური შუამავლობა	833,326	576,361	471,488
მშენებლობა	588,880	632,389	572,628
ტრანსპორტი და კომუნიკაცია	528,080	419,570	342,745
მომსახურება	399,030	293,887	304,190
წარმოება	317,955	269,627	178,619
უმრავლესობა	162,775	125,679	101,020
ელექტროენერგიის, გაზის მიწოდება და წყალმომარაგება	75,212	93,757	95,987
სასტუმრო სფერო	65,825	62,084	40,216
სხვა	576,203	360,133	216,893
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	14,052,479	10,136,695	8,196,551

ზრდა სახელმწიფო მომსახურების ანაბრებში, ძირითადად, განპირობებული იყო საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს მიერ განთავსებული ანაბრებით და საპენსიო სააგენტოს მიერ განთავსებული ანაბრებით 2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში.

16. ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე

ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე მოიცავს:

	2020	2019	2018
სესხები საერთაშორისო საკრედიტო ინსტიტუტებისგან	1,440,901	1,211,518	895,95
მოკლევადიანი სესხები საქართველოს ეროვნული ბანკისგან	590,293	1,551,953	1,118,1
ვადანი დეპოზიტები და შიდა-საბანკო სესხები	190,048	195,982	196,5
საკორესპონდენტო ანგარიშები	196,049	263,975	118,6
	2,417,291	3,223,428	2,330,167
არაკონვერტირებადი სუბორდინირებული ვალი	707,648	461,493	419,
ვალდებულებები საკრედიტო ინსტიტუტების წინაშე	3,124,939	3,684,921	2,749,348

2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში ჯგუფმა 5.49%-მდე გადაიხადა საერთაშორისო საკრედიტო ინსტიტუტებისგან აშშ დოლარში ნასესხებ სახსრებზე (2019 წ.: 6.50%-მდე, 2018 წ.: 6.10%-მდე). 2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში ჯგუფმა 9.39%-მდე გადაიხადა აშშ დოლარში აღებულ სუბორდინირებულ სესხზე (2019 წ.: 11.13%-მდე, 2018 წ.: 10.00%-მდე).

(ათას ლარში)

16. ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე (გაგრძელება)

საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებებისგან ზოგი გრძელვადიანი სესხი აღებულია გარკვეული პირობებით („კრედიტორის პირობები“), რომ ჯგუფი შეინარჩუნებს კაპიტალის ადეკვატურობის გარკვეულ ლიმიტებს, ლიკვიდურობას, სავალუტო პოზიციებს, საკრედიტო რისკების მოცულობას, მოზიდული სახსრების წილს და ა.შ. 2020 წლის 31 დეკემბრის, 2019 წლის 31 დეკემბრისა და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფი საერთაშორისო საკრედიტო ინსტიტუტებისგან აღებულ მნიშვნელოვან სესხებზე აკმაყოფილებდა კრედიტორთა ყველა პირობას.

2015 წლის მაისში ბანკმა გააფორმა 90 მილიონი აშშ დოლარის სუბორდინირებული სესხის ხელშეკრულება საერთაშორისო საფინანსო კორპორაციასთან. სესხს, რომელშიც 20 მილიონი აშშ დოლარით მონაწილეობს ევროპული ფონდი სამხრეთ-აღმოსავლეთ ევროპისთვის, ათწლიანი ვადა აქვს. სესხი სებ-მა დაამტკიცა, როგორც ბანკის მეორადი კაპიტალი ბაზელ II-ის ჩარჩოს თანახმად და, როგორც ბანკის მეორადი კაპიტალი, დაფარვის ვადის გასვლამდე გაათავისუფლა ბაზელ III-ის ჩარჩოს მოქმედებისგან. სესხი შეიცავს გარკვეულ ინფორმაციას და ფინანსურ ვალდებულებებს, რომლებიც ახასიათებს განვითარების ფინანსურ დაწესებულებასთან გაფორმებულ ხელშეკრულებებს, ხოლო გადაუხდელობის (დეფოლტის) ჩვეული შემთხვევების დადგომისას (გადახდისუუნარობის და/ან მოქმედი რეგულაციების მიხედვით ლიკვიდაციის დადგომის გარდა) ვადაზე ადრე დაფარვის ოფციონი მოქმედებს მხოლოდ (i) სესხის ვადიდან ხუთი წლის გასვლის შემდეგ; და (ii) მხოლოდ სებ-ის მხრიდან სესხის დაფარვის ასეთ დაჩქარებაზე წინასწარი დასტურის შემთხვევაში.

2019 წლის ივნისში ბანკმა და ევროპულმა ფონდმა სამხრეთ-აღმოსავლეთ ევროპისთვის გააფორმეს 10 მილიონი აშშ დოლარის სუბორდინირებული სესხის ხელშეკრულება ათი წლის ვადით. სუბორდინირებული სესხი, საქართველოში ახლად მიღებული ბაზელ III-ის ჩარჩოს თანახმად, მეორად კაპიტალს წარმოადგენს.

2019 წლის სექტემბერში ბანკმა responsAbility Micro and SME Finance Fund-თან გააფორმა 10 მილიონი აშშ დოლარის სუბორდინირებული სესხის ხელშეკრულება ათი წლის ვადით. სუბორდინირებული სესხი, საქართველოში ახლად მიღებული ბაზელ III-ის ჩარჩოს თანახმად, მეორად კაპიტალს წარმოადგენს.

2019 წლის დეკემბერში ბანკმა ხელი მოაწერა 107 მილიონი აშშ დოლარის ოდენობის ათწლიანი სუბორდინირებული სინდიცირებული სესხის ხელშეკრულებას, რომელიც მას გამოუყო FMO-მ - ნიდერლანდების სამეწარმეო განვითარების ბანკმა - სხვა კრედიტორებთან ერთად. სესხის გაცემული ტრანში, 52 მილიონი აშშ დოლარის ოდენობით, შევიდა ბანკის მეორად კაპიტალში საქართველოს ეროვნული ბანკის თანხმობით, ბაზელ III-ის ჩარჩოს შესაბამისად. მარეგულირებელმა ორგანომ კლასიფიკაცია ოფიციალურად დაამტკიცა 2019 წლის დეკემბერში. დარჩენილი აუთვისებელი ტრანში, სავარაუდოდ, ანალოგიურად აისახება ბანკის მეორად კაპიტალში მას შემდეგ, რაც სებ-ისგან შესაბამისი დამტკიცების შემდეგ. მეორადი კაპიტალის მოქმედი წესების თანახმად, სესხი კრედიტორებს დაფარვის დაჩქარების უფლებას აძლევს სებ-ის რეგულაციებით განსაზღვრული გადახდისუუნარობის ან ლიკვიდაციის დადგომის შემთხვევაში. ვადაზე ადრე დაფარვის სხვა მიზეზები შეიძლება იყოს: (i) თუ სესხი ან მისი ნაწილი ვერ კვალიფიცირდება მეორად კაპიტალად სებ-ის მიერ შესაბამისი სესხის ან მისი ნაწილის გაცემიდან 45 დღეში; და (ii) დაფარვა სებ-ის წინასწარი თანხმობით მხოლოდ კანონდარღვევის ან კონტროლის ცვლილების შემთხვევაში, სესხის ვადიდან ხუთი წლის გასვლის შემდეგ.

2020 წლის 2 აპრილს ბანკმა აითვისა 2019 წლის დეკემბერში აღებული 107 მილიონი აშშ დოლარის ოდენობის სუბორდინირებული სინდიცირებული სესხის მერე ტრანში \$55 მილიონი აშშ დოლარის ოდენობით. ბანკმა მიიღო სებ-ისგან თანხმობა მასზე, რომ 2020 წლის აპრილიდან მოახდინოს სესხის კლასიფიცირება ბანკის მეორადი კაპიტალის ინსტრუმენტად ბაზელ 3-ის რეგულაციის თანახმად, რაც კიდევ უფრო გააუმჯობესებს ბანკის კაპიტალიზაციის დონეს.

(ათას ლარში)

16. ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე (გაგრძელება)

2020 წლის 13 მარტს ბანკმა 15 მილიონი ევრო აითვისა ევროპის საინვესტიციო ბანკისგან 2019 წლის დეკემბერში გაფორმებული ხელშეკრულების ფარგლებში მიღებული 50 მილიონი ევროს საკრედიტო ხაზიდან. სასესხო თანხა მან გამოიტანა ლარში ხუთი წლის ვადით. ლარში მთლიანი საკრედიტო ხაზის 50%-მდე ათვისება არის შესაძლებელი, ხოლო დარჩენილი თანხა ევროში ან აშშ დოლარში იქნება გამოხატული. ადგილობრივ ვალუტაში მიღებული ტრანში ასევე უზრუნველყოფილია ევროკავშირის სამეზობლო საინვესტიციო ინსტრუმენტით. კრედიტის მიზანია მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის, ასევე საშუალო კაპიტალიზაციის მქონე საწარმოების მიერ წამოწყებული საინვესტიციო პროექტების დაფინანსება საქართველოში და ადგილობრივი კერძო სექტორის განვითარებისთვის მნიშვნელოვანი პროექტების განხორციელების მხარდაჭერა.

2020 წლის 14 აპრილს ბანკმა აითვისა საერთაშორისო საფინანსო კორპორაციისგან 2020 წლის 1 იანვარს გაფორმებული ხელშეკრულებით მიღებული 100 მილიონი ლარის სესხი, რომელიც ხუთ წელიწადში უნდა დაიფაროს. ეს სესხი გამოიყენება ქართული მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების ადგილობრივი ვალუტის საჭიროებების დასაკმაყოფილებლად.

სუბორდინირებული ვალის ხელშეკრულების დეტალები (მთლიანი სუბორდინირებული ვალის 10%-ზე მეტი, ხელშეკრულების საფუძველზე):

საკრედიტო ხაზის გამგეობა	გაცემის თარიღი	დაფარვის თარიღი	საპროცენტო განაკვეთი	ვალუტა	თავდაპირველი სახელშეკრულებით დირეზულება	საბალანსო	საბალანსო
						წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით
საერთაშორისო საფინანსო კორპორაცია	29/ივნ/2015	15/ივნ/2025	ლიბორი + 7.5%	აშშ დოლარი	90,000	293,964	258,
FMO - ნიდერლანდების სამეწარმეო განვითარების ბანკი	20/დეკ/2019	20/დეკ/2029	ლიბორი + 5.65%	აშშ დოლარი	107,000	347,087	144

17. გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები

გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები მოიცავს შემდეგს:

	2020	2019	2018
გამოშვებული ევროობლიგაციები და თამასუქები	1,020,428	1,442,298	1,350,9
დამატებითი პირველადი კაპიტალის გამოშვებული თამასუქები	323,320	282,407	
ადგილობრივი ობლიგაციები	82,892	343,536	323,1
სადეპოზიტო სერტიფიკატები	140,918	72,540	36,9
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	1,567,558	2,140,781	1,711,032

2019 წლის 21 მარტს სს „საქართველოს ბანკმა“ წარმატებით მოახდინა 100 მილიონი აშშ დოლარის 11.125%-იანი დამატებითი პირველადი კაპიტალის უვადო სუბორდინირებული თამასუქების პირველადი შეთავაზება, რომელთა გამოსყიდვა შესაძლებელია 5.25 წლის შემდეგ და აგრეთვე პროცენტის გადახდის ყოველი მომდევნო თარიღით, საქართველოს ეროვნული ბანკის წინასწარი თანხმობის შემთხვევაში (შემდგომში „თამასუქები“). თამასუქები გამოშვებულია აშშ-ის ფასიანი ქაღალდების და ბირჟების კომისიის „დებულება S“-ის თანახმად და გასაყიდი ფასი შეადგენს საემისიო ფასის 100.00%-ს. თამასუქები, ბაზელ III-ის ჩარჩოს თანახმად, კვალიფიცირდება, როგორც ბანკის დამატებითი პირველადი კაპიტალი, სეზ-ისგან დამტკიცების პირობით.

2020 წლის 1 ივნისს ბანკმა 500 მილიონი ლარი გადაიხადა ლარში გამოხატულ 11.00%-იან თამასუქებზე.

(ათას ლარში)

17. გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები (გაგრძელება)

ცვლილებები ფინანსური საქმიანობით გამოწვეულ ვალდებულებებში

	გამოშვებული ვერობლიგა - ციები და თამასუქები	დამატებითი პირველადი კაპიტალის გამოშვებული თამასუქები
საბალანსო დირებულება 2017 წლის 31 დეკემბერს	454,953	-
სხვა მოძრაობები	895,968	-
საბალანსო დირებულება 2018 წლის 31 დეკემბერს	1,350,921	-
შემოსულობა დამატებითი პირველადი კაპიტალის	-	268,11
სავალო ინსტრუმენტების გამოშვებიდან	-	-
სხვა მოძრაობები	91,377	14,2
საბალანსო დირებულება 2019 წლის 31 დეკემბერს	1,442,298	282,407
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდების უკან გამოსყიდვა	(120,549)	-
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდების ძირითადი თანხის დაფარვა	(440,410)	-
სხვა მოძრაობები	139,089	40,9
საბალანსო დირებულება 2020 წლის 31 დეკემბერს	1,020,428	323,320

18. პირობითი ვალდებულებები

იურიდიული საკითხები

საი-ინვესტი

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკს ჰქონდა სასამართლო დავა შპს „საი-ინვესტთან“ 7 მილიონი ევროს ოდენობის ანაზღაურება გირაოსთან დაკავშირებით, რომლის გამოყენებითაც შემცირდა შპს „სპორტ ინვესტის“ მიერ სს „საქართველოს ბანკისთვის“ გადასახდელი სესხის თანხა. ბანკის ხელმძღვანელობის აზრით ამ სარჩელის გამო არსებითი ზარალის მიღების დაბალი ალბათობა არსებობს, შესაბამისად, ანარიცხები ამ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში არ შეუქმნია.

რუსთავის აზოტი

East-West United Bank S.A.-მ, Agrochim S.A.-მ და Systema Holding Limited-მა (მოსარჩელები) წამოიწყეს დავა ბანკის, სს „ბიჯეო ჯგუფის“ და სხვების (მოპასუხეები) წინააღმდეგ, რითაც მოითხოვდნენ ზიანის ანაზღაურებას (დაახლოებით 93.6 მილიონი აშშ დოლარის ოდენობით) უზრუნველყოფის საგნის (უძრავ-მოძრავი ქონება და არამატერიალური აქტივები) ჩამორთმევისა და აუქციონით რეალიზაციის გამო შპს „რუსთავის აზოტის“ გადაუხდელ სესხთან დაკავშირებით, რომელიც 2019 წლის ფინანსურ ანგარიშგებაშია წარმოდგენილი. დავა გადაწყდა ბანკის და ბიჯეოს სასარგებლოდ 2020 წლის დეკემბერში, როდესაც საქართველოს უზენაესმა სასამართლომ სრულიად არ დააკმაყოფილა მოსარჩელეთა მიერ მოპასუხეთა წინააღმდეგ აღძრული სარჩელი.

ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში შესაძლებელია ჯგუფისა და ბანკის წინააღმდეგ სარჩელები აღიძრას. ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ ამ სარჩელებიდან გამომდინარე საბოლოო ვალდებულებას (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) არ ექნება არსებითი უარყოფითი გავლენა ჯგუფის ან ბანკის ფინანსურ მდგომარეობაზე ან სამომავლო ფუნქციონირებაზე.

(ათას ლარში)

18. პირობითი ვალდებულებები (გაგრძელება)**პირობითი ფინანსური ვალდებულებები**

2020 წლის 31 დეკემბრის, 2019 წლის 31 დეკემბრისა და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფის ფინანსური პირობითი ვალდებულებები მოიცავდა შემდეგს:

	2020	2019	2018
კრედიტის გაცემასთან დაკავშირებული ვალდებულებები			
გაცემული გარანტიები	1,490,028	1,347,841	1,015,1
აკრედიტოვები	125,031	54,815	42,0
გაცემული სესხების აუთვისებელი ნაწილი	685,533	281,615	278,2
	2,300,592	1,684,271	1,335,829
გამოკლებული - აკრედიტოვებისა და გარანტიების			
უზრუნველსაყოფად ფლობილი ფულადი სახსრები (მე-16შენიშვნა)	(131,946)	(90,346)	(125,3)
გამოკლებული - ანარიცხები	(15,325)	(6,154)	(4,5)
საოპერაციო საიჯარო ვალდებულებები			
არაუმეტეს 1წლისა	2,480	1,935	29,3
1წელზე მეტი, მაგრამ 5 წელზე ნაკლები	2,846	906	74,1
5 წელზე მეტი	1,657	146	28,7
	6,983	2,987	132,462
	2,863	4,279	6,616
კაპიტალურ და ნახარჯებთან დაკავშირებული ვალდებულებები			

ჯგუფი თავის აუთვისებელ სასესხო ნაშთებს წარმოადგენს ხელშეკრულებების პირობების და ამ თანხების გაცემასთან დაკავშირებით არსებული პრაქტიკის მიხედვით. ნაშთები ვალდებულებების სახით წარმოდგენილია, თუ ჯგუფს აქვს აუთვისებელი თანხების დამატებითი დამტკიცების გარეშე გაცემის დამკვიდრებული პრაქტიკა. 2020 წელს ჯგუფმა შეცვალა სესხის გაცემის პოლიტიკა გარკვეულ განახლებად საკრედიტო ხაზებთან მიმართებით, რის შედეგადაც გაიზარდა ვალდებულების ნაშთები.

19. საკუთარი კაპიტალი**სააქციო კაპიტალი**

2020 წლის 31 დეკემბრის, 2019 წლის 31 დეკემბრისა და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ნებადართული სააქციო კაპიტალი შედგებოდა 43,308,125 ჩვეულებრივი აქციისგან. 2020 წლის 31 დეკემბრის, 2019 წლის 31 დეკემბრისა და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით გამოშვებული სააქციო კაპიტალი შედგებოდა 27,993,660 ჩვეულებრივი აქციისგან, რომელთაგან ყველა სრულად განაღდებული იყო. თითოეული აქციის ნომინალური ღირებულება ერთი (1) ლარია.

ქვემოთ მოცემულია 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით გამოშვებული აქციები:

	ჩვეულებრივი აქციების რაოდენობა	ჩვეულებრივი აქციების ღირებულება
2017 წლის 31 დეკემბერი	27,821,150	27,821
სააქციო კაპიტალის გამოშვება	172,510	
2018 წლის 31 დეკემბერი	27,993,660	27,994
2019 წლის 31 დეკემბერი	27,993,660	27,994
2020 წლის 31 დეკემბერი	27,993,660	27,994

(ათას ლარში)

19. საკუთარი კაპიტალი (გაგრძელება)**გამოსყიდული აქციები**

ჯგუფის მფლობელობაში არსებული გამოსყიდული აქციების რაოდენობა 2020 წლის 31 დეკემბრისთვის შეადგენდა 10,173-ს (2019 წლის 31 დეკემბერი: 10,173, 2018 წლის 31 დეკემბერი: 8,995), რომელთა ნომინალური ღირებულება იყო 10 ლარი (2019 წლის 31 დეკემბერი: 10 ლარი, 2018 წლის 31 დეკემბერი: 9 ლარი).

დივიდენდები

აქციონერებს ლარში გამოხატული დივიდენდების მიღების უფლება აქვთ.

საჯარო სააქციო საზოგადოება „საქართველოს ბანკის“ 2020 წელს დივიდენდები არ გამოუცხადებია.

2019 წლის 14 მაისს სს „საქართველოს ბანკის“ აქციონერთა საერთო კრებამ გამოაცხადა 2018 წლის საბოლოო დივიდენდები, თითო აქციაზე 4.97 ლარის ოდენობით. 2019 წლის 17 ივნისს აქციონერებმა მიიღეს საბოლოო დივიდენდები სულ 139,200 ლარის ოდენობით.

2018 წლის 14 ივნისს სს „საქართველოს ბანკის“ აქციონერთა საერთო კრებამ გამოაცხადა 2018 წლის შუალედური მოგების დივიდენდები, თითო აქციაზე 4.31 ლარის ოდენობით. 2018 წლის 2 ივლისს აქციონერებმა მიიღეს შუალედური მოგების დივიდენდები სულ 120,000 ლარის ოდენობით.

სხვა რეზერვების ხასიათი და დანიშნულება

საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდებიდან არარეალიზებული შემოსულობა (ზარალი)

ეს რეზერვი ასახავს საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების სამართლიან ღირებულებაში შესულ ცვლილებებს.

არსებულ შვილობილ კომპანიებში წილის გაყიდვიდან/ყიდვიდან ან გაზავებიდან მიღებული არარეალიზებული შემოსულობა (ზარალი)

ეს რეზერვი ასახავს არსებულ შვილობილ კომპანიებში წილის გაყიდვიდან/ყიდვიდან ან გაზავებიდან მიღებულ არარეალიზებულ შემოსულობას (ზარალს).

უცხოური ვალუტის კონვერტაციის რეზერვი

უცხოური ვალუტის კონვერტაციის რეზერვი გამოიყენება იმისათვის, რომ აღრიცხოს ლარისგან განსხვავებული სამუშაო ვალუტის მქონე შვილობილი კომპანიების ფინანსური ანგარიშგებების გადაანგარიშების შედეგად წარმოშობილი საკურსო სხვაობები.

მოდრაობა ამ ანგარიშზე 2020 წლის 31 დეკემბრით, 2019 წლის 31 დეკემბრით და 2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლების განმავლობაში წარმოდგენილია სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგებებში.

შემოსავალი აქციაზე**საბაზისო და განზავებული შემოსავალი ერთ აქციაზე**

ბანკი ჩვეულებრივი აქციების მფლობელებისთვის განკუთვნილი წლის მოგება
წლის განმავლობაში მიმოქცევაში არსებული ჩვეულებრივი აქციების
საშუალო შეწონილი რაოდენობა
შემოსავალი აქციაზე

2020	2019	2018
306,498	512,887	343,52
27,983,827	27,983,827	27,826,80
10.9527	18.3280	12.34

(ათას ლარში)

20. წმინდა საპროცენტო შემოსავალი

	2020	2019	2018
ფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით გამოთვლილი საპროცენტო შემოსავალი	1,539,643	1,388,391	1,289,431
მომხმარებლებზე გაცემული სესხებიდან	1,350,238	1,233,626	1,128,510
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდებიდან	167,765	136,957	136,957
საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მოთხოვნებიდან	18,953	27,168	28,700
წმინდა შემოსულობა (ზარალი) ფინანსური აქტივების მოდიფიკაციიდან	2,687	(9,360)	(3,900)
სხვა საპროცენტო შემოსავალი	32,067	25,610	17,947
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნებიდან	32,001	25,610	17,947
სხვა აქტივებიდან	66	-	-
საპროცენტო შემოსავალი	1,571,710	1,414,001	1,307,378
კლიენტების ანაზრებსა და თამასუქებზე	(446,190)	(292,149)	(254,680)
საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე ვალდებულებებზე	(253,011)	(203,234)	(204,430)
გამოშვებულ საცალო ფასიან ქაღალდებზე	(143,071)	(164,881)	(110,700)
სავალუტო სვოპის პროცენტის ელემენტი	52,312	43,048	-
საიჯარო ვალდებულებებზე	(5,339)	(4,914)	-
საპროცენტო ხარჯი	(795,299)	(622,130)	(569,879)
ანაზრის დაზღვევის საკომისიო	(11,415)	(8,298)	(5,955)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	764,996	783,573	731,544

2020 წელს წმინდა ერთჯერადი ზარალი ფინანსური აქტივების მოდიფიკაციიდან აისახა სამთვიან სამელავათო პერიოდთან დაკავშირებით, რაც გულისხმობდა საცალო საბანკო მომსახურების კლიენტებისთვის სესხის ძირითადი თანხის და პროცენტის გადაუხდელობას სამი თვით. აღნიშნული წარმოადგენდა დაუყოვნებელ რეაგირებას COVID-19-ის პანდემიის დაწყებაზე, რათა ნაკლებად გამხდარიყო საჭირო მომხმარებლების პირადად გამოცხადება ბანკის ფილიალებში და შემცირებულიყო ვირუსის გავრცელების საფრთხე. ამ მოდიფიკაციებით გამოწვეული წმინდა ზარალი აისახა მოგება-ზარალის ანგარიშგების არარეგულარულ მუხლში.

21. წმინდა საკომისიო შემოსავალი

	2020	2019	2018
საანგარიშსწორებო ოპერაციები	213,219	216,112	183,100
გარანტიები და აკრედიტივები	28,373	25,793	18,000
საკასო ოპერაციები	14,771	19,074	15,500
ვალუტის კონვერტაციის ოპერაციები	8,438	10,874	1,000
საბროკერო მომსახურების ღირებულება	48	38	-
სხვა	4,791	6,360	4,600
მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო	269,640	278,251	223,320
საანგარიშსწორებო ოპერაციები	(119,216)	(109,925)	(84,200)
გარანტიები და აკრედიტივები	(505)	(1,670)	(1,600)
საკასო ოპერაციები	(8,158)	(8,531)	(5,100)
ვალუტის კონვერტაციის ოპერაციები	(1,534)	(1,281)	(3,000)
სადაზღვევო საბროკერო მომსახურების ღირებულება	(963)	(1,007)	(2,000)
საკონსულტაციო	-	-	-
სხვა	(3,025)	(3,555)	(2,200)
გასამრჯელო და საკომისიო ხარჯი	(133,401)	(125,969)	(93,796)
წმინდა შემოსავალი გასამრჯელოდან და საკომისიოდან	136,239	152,282	129,524

(ათას ლარში)

21. წმინდა საკომისიო შემოსავალი (გაგრძელება)**მომხმარებლებისგან მიღებული შემოსავალი**

2020 წელს ჯგუფმა მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში აღიარა 241,592 ლარის შემოსავალი მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან, საკომისიო და სხვა წმინდა შემოსავლის ჩათვლით (2019 წ.: 288,594 ლარი, 2018 წ.: 238,048 ლარი).

სახელშეკრულებო აქტივები და ვალდებულებები

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფს აღიარებული აქვს 36,622 ლარის შემოსავალთან დაკავშირებული სახელშეკრულებო ვალდებულებები (2019 წ.: 29,489 ლარი, 2018 წ.: 23,837 ლარი). დებიტორული ანგარიშების აღიარება ხორციელდება მაშინ, როდესაც ანაზღაურებაზე უფლება უპირობო ხდება. გადავადებული შემოსავლის აღიარება ხდება შემოსავლად სახელშეკრულებო ვალდებულების შესრულებასთან ერთად.

ჯგუფი არ აკორექტირებს ანაზღაურების დაპირებულ თანხას დაფინანსების მნიშვნელოვანი კომპონენტის შესაბამისად, თუ ჯგუფი ხელშეკრულების გაფორმებისას მოელის, რომ მომხმარებლისთვის ჯგუფის მიერ დაპირებული საქონლის ან მომსახურების გადაცემასა და მომხმარებლის მიერ საქონლის ან მომსახურების ღირებულების გადახდას შორის ვადა მაქსიმუმ ერთი წელია.

2020 წელს ჯგუფმა აღიარა 11,802 ლარის შემოსავალი (2019 წ.: 7,222 ლარი, 2018 წ.: 6,873, ლარი), რომელიც უკავშირდება მომდევნო პერიოდზე გადატანილ საკონტრაქტო ვალდებულებებს და ასახულია გადავადებულ შემოსავალში.

დარჩენილ სახელშეკრულებო ვალდებულებებზე განაწილებული გარიგების ფასი

ქვემოთ, ცხრილში, წარმოდგენილია შემოსავალი, რომლის აღიარებაც მოსალოდნელია მომავალში იმ სახელშეკრულებო ვალდებულებებთან დაკავშირებით, რომლებიც საანგარიშგებო თარიღისთვის არ არის დაკმაყოფილებული:

	1 წელიწადში	2 წელიწადში	3 წელიწადში	3-დან 5 წელიწადში	5-დან 10 წელიწადში	სულ
2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	12,874	1,544	1,303	2,198	18,703	36,622
2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	27,071	13,913	8,299	5,025	2,690	56,998
2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	21,677	9,427	5,533	2,169	152	38,958

ჯგუფი იყენებს ფასს 15-ის 121-ე მუხლით გათვალისწინებულ გამარტივებულ მიდგომებს და არ წარმოადგენს ინფორმაციას დარჩენილი სახელშეკრულებო ვალდებულებების შესახებ, რომელთა თავდაპირველი მოსალოდნელი ვადაც მაქსიმუმ ერთი წელია.

(ათას ლარში)

22. ხელფასები და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი და სხვა ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები**ხელფასები და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი**

	2020	2019	2018
ხელფასები და პრემიები	(209,286)	(216,112)	(197,69)
სოციალური გადასახადის ხარჯი	(4,410)	(4,919)	(4,52)
საპენსიო დანახარჯები	(2,961)	(2,626)	
ხელფასები და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი	(216,657)	(223,657)	(202,225)

2020 წელს ხელფასები და პრემიები მოიცავს 54,355 ლარის დანახარჯებს წილობრივი ანაზღაურების პროგრამის ფარგლებში (2019 წ.: 57,287 ლარი, 2018 წ.: 48,338 ლარი), რომელიც უკავშირდება წილობრივი ანაზღაურების ჯგუფის მასშტაბით დამტკიცებულ სქემას (25-ე შენიშვნა).

ჯგუფის მიერ დაქირავებული თანამშრომლების საშუალო რაოდენობა 2020 წლის 31 დეკემბრით, 2019 წლის 31 დეკემბრითა და 2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლებისთვის:

	2020	2019	2018
ბანკი	5,783	5,806	5,651
სს „ბელარუსის ეროვნული ბანკი“	536	621	699
სხვა	88	84	132
დასაქმებულ თანამშრომელთა საშუალო მთლიანი რაოდენობა	6,407	6,511	6,482

თანამშრომლების საშუალო რაოდენობა წლის მანძილზე:

მუდმივი დასაქმება:

უმაღლესი რგოლის ხელმძღვანელობა

საშუალო რგოლის ხელმძღვანელობა

სხვა თანამშრომლები

დროებითი დასაქმება:

უმაღლესი რგოლის ხელმძღვანელობა

საშუალო რგოლის ხელმძღვანელობა

სხვა თანამშრომლები

	2020	2019	2018
მუდმივი დასაქმება:			
უმაღლესი რგოლის ხელმძღვანელობა	13	13	7
საშუალო რგოლის ხელმძღვანელობა	49	52	58
სხვა თანამშრომლები	6,321	6,420	6,406
6,383	6,485	6,471	
დროებითი დასაქმება:			
უმაღლესი რგოლის ხელმძღვანელობა	-	-	-
საშუალო რგოლის ხელმძღვანელობა	-	-	-
სხვა თანამშრომლები	24	26	11
24	26	11	
6,407	6,511	6,482	

სულ

ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები

	2020	2019	2018
რემონტი და ტექნიკური მომსახურება	(21,226)	(13,227)	(12,86)
მარკეტინგი და რეკლამა	(18,083)	(18,292)	(17,16)
საოპერაციო გადასახადები	(13,225)	(10,502)	(7,17)
იურიდიული და სხვა პროფესიული მომსახურება	(10,134)	(13,040)	(11,50)
საოფისი მარაგები	(5,891)	(5,662)	(5,72)
კომუნიკაციები	(5,443)	(5,364)	(5,03)
იჯარა და ქირა	(4,810)	(7,127)	(26,64)
დაზღვევა	(3,231)	(2,845)	(2,36)
მგზავრობის ხარჯი	(3,147)	(3,996)	(1,77)
დაცვა-უსაფრთხოება	(2,742)	(1,650)	(2,84)
თანამშრომელთა შერჩევა და გადამზადება	(1,694)	(3,195)	(5,92)
კორპორაციული წამახალისებელი ღონისძიებები	(1,300)	(9,546)	(5,83)
სხვა	(4,033)	(3,213)	(3,27)
ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები	(94,959)	(97,659)	(108,147)

აუდიტორის გასამრჯელო

აუდიტორის გასამრჯელო შესულია იურიდიული და სხვა პროფესიული მომსახურების ხარჯებში ზემოთ და მოიცავს შემდეგს:

	2020	2019	2018
ბანკის წლიური ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის ხარჯი	578	521	71
სხვა მარწმუნებელი მომსახურების დანახარჯები	491	573	1
სხვა პროფესიული მომსახურების დანახარჯები	-	-	7
სულ გასამრჯელო	1,069	1,094	1,762

ზედა ცხრილში წარმოდგენილი თანხები ასახავს შპს „იუაისთვის“ და მისი მეკავშირე კომპანიებისთვის გადახდილ გასამრჯელოებს. 2020 წელს მშობელი კომპანიისა და ჯგუფის შვილობილი კომპანიების აუდიტში სხვა აუდიტორებისთვის გადახდილი გასამრჯელო, რომლებიც იუაისთან არ არიან დაკავშირებულები, შეადგენდა 135 ლარს (2019 წ.: 193 ლარი, 2018 წ.: 24 ლარი), ხოლო ჯგუფისთვის გაწეულ სხვა მომსახურებაში გადახდილი გასამრჯელო იყო 67 ლარი (2019 წ.: 56 ლარი, 2018 წ.: 49 ლარი).

(ათას ლარში)

23. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი

ქვემოთ, ცხრილში, წარმოდგენილია მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დარიცხვა ფინანსურ ინსტრუმენტებზე მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში ასახული წლისთვის:

1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი		შემენისას ან შემენისას		
კოლიმეტორი	კოლიმეტორი	ინდივიდუ-ალური	კოლიმეტორი	გაუფასურებულ	სულ	
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	62	-	-	-	62	
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	(56)	-	-	-	(56)	
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - საფალო ინსტრუმენტები	104	-	-	-	104	
მომხმარებელზე გაცემული სესხები	(63,577)	(49,502)	(62,612)	(62,439)	(1,211)	
ამორტიზებული ღირებულებით						
ფინანსურ იუარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	310	(1,018)	(967)	(6,350)	(8,025)	
სხვა ფინანსური აქტივები	(13,948)	-	-	-	(13,948)	
ფინანსური გარანტიები	(4,091)	(33)	(3,091)	-	(7,215)	
მომხმარებელზე გაცემული აკრედიტივები	(1,317)	-	(380)	-	(1,697)	
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	158	(69)	-	-	89	
2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის	(82,355)	(50,622)	(67,050)	(68,789)	(1,211)	(270,027)

1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი		შემენისას ან შემენისას		
კოლიმეტორი	კოლიმეტორი	ინდივიდუ-ალური	კოლიმეტორი	გაუფასურებულ	სულ	
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	(7)	-	-	-	-	(7)
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	424	-	-	-	-	424
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - საფალო ინსტრუმენტები	129	-	-	-	-	129
მომხმარებელზე გაცემული სესხები	(4,787)	5,159	72,903	(159,862)	(1,147)	(87,734)
ამორტიზებული ღირებულებით						
ფინანსურ იუარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	(249)	(32)	228	(832)	-	(884)
ფინანსური გარანტიები	(378)	(15)	141	138	-	(112)
მომხმარებელზე გაცემული აკრედიტივები	(207)	117	(13)	-	-	(103)
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	55	13	(50)	-	-	18
2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის	(5,020)	5,242	73,209	(160,556)	(1,147)	(88,272)

1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი		შემენისას ან შემენისას		
კოლიმეტორი	კოლიმეტორი	ინდივიდუ-ალური	კოლიმეტორი	გაუფასურებულ	სულ	
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	(62)	-	-	-	-	(62)
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	(141)	-	-	-	-	(141)
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - საფალო ინსტრუმენტები	(1,065)	-	-	-	-	(1,065)
მომხმარებელზე გაცემული სესხები	17,079	4,089	5,165	(170,153)	3,628	(140,191)
ამორტიზებული ღირებულებით						
ფინანსურ იუარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	(71)	792	(254)	(631)	-	(164)
დებიტორული დავალიანება და სხვა სესხები	(6)	-	-	-	-	(6)
ფინანსური გარანტიები	(1,854)	16	291	84	-	(1,463)
მომხმარებელზე გაცემული აკრედიტივები	186	15	-	621	-	822
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	(252)	(78)	-	-	-	(330)
2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის	13,814	4,834	5,202	(170,079)	3,628	(142,601)

(ათას ლარში)

24. წმინდა არარეგულარული მუხლები

	2020	2019	2018
ფინანსური აქტივების მოდიფიკაციით გამოწვეული ზარალი*	(39,730)	-	-
კორპორატიული სოციალური პასუხისმგებლობის ხარჯი**	(1,454)	-	(11,4)
შრომითი საქმიანობის შეწყვეტის გასამრჯელო	-	(3,985)	(4,4)
ზარალი შვილობილი კომპანიის გაყიდვიდან	-	(224)	(1,4)
გამოყოფასთან დაკავშირებული ხარჯები***	-	-	(34,98)
მშობელი კომპანიის სესხის წინსწრებით დაფარვით	-	-	(10,4)
გამოწვეული ზარალი	-	-	-
სხვა	(232)	(382)	(13,3)
წმინდა არარეგულარული ხარჯი/ზარალი	(41,416)	(4,591)	(76,066)

* ფინანსური აქტივების მოდიფიკაციის ზარალი: COVID-19-ის პანდემიის პასუხად ჯგუფმა განახორციელა ინიციატივა, რომელიც გულისხმობდა სამთვლიან საშლავათო პერიოდს თავისი მსესხებლებისთვის, კერძოდ, საშლავათო პერიოდის განმავლობაში დარიცხული პროცენტი გადავადდა ან დარიცხვის წრფივი მეთოდით განაწილდა დაფარვის თავდაპირველ გრაფიკზე სესხის ვადის ამოწურვის თარიღამდე (ანუ არ რთული პროცენტი არ დაწესდა) ან, ზოგ შემთხვევაში, სესხის ვადის ამოწურვის თარიღის შემდეგაც (ანუ სესხის დაფარვის ვადა სამი თვით გაგრძელდა). გადახდისგან დროებითი გათავისუფლების მიზანი იყო მომხმარებელთა ფილიალებში მიმოსვლის შემცირება და ქვეყანაში ვირუსის გავრცელებისთვის ხელის შეშლა. COVID-19-ის პანდემიამ აღნიშნული სწრაფმა სოციალურმა რეაგირებამ შედეგად გამოიღო 39,730 ლარის მოდიფიკაციის დანაკარგები. იმის გათვალისწინებით, რომ ინიციატივას საფუძვლად ედო მაღალი სოციალური პასუხისმგებლობა და მსგავსი იყო კორპორაციული სოციალური პასუხისმგებლობის ხარჯებისა, თავისი მაღალი ხარისხის ანომალიურობითა და არასტანდარტული ხასიათით, ეს მოდიფიკაციის დანაკარგები წარმოდგენილი იქნა ჯგუფის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების არარეგულარული ხარჯის მუხლში.

** 2020 წელს კორპორაციული სოციალური პასუხისმგებლობის ხარჯი: COVID-19-თან ბრძოლაში დასახმარებლად ჯგუფმა შეისყიდა და საქართველოს მთავრობას ერთჯერადი შეწირულობის სახით გადასცა ლაბორატორიული ტესტები, რესპირატორული აღჭურვილობა და სხვა. 2018 წელს კორპორაციული სოციალური პასუხისმგებლობა მოიცავს საქართველოში სოფლად ოპტიკურ-ბოჭკოვანი ფართოდიამეტრის კაბლების ინფრასტრუქტურის მხარდასაჭერ ერთჯერად პროექტს.

** გამოყოფასთან დაკავშირებული ხარჯები მოიცავს: თანამშრომელთა შრომის ანაზღაურების ხარჯებს 31,913 ლარის ოდენობით, მათ შორის საინვესტიციო საქმიანობის თანამშრომლების წილობრივი ანაზღაურების დაჩქარებას, მოგება-ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში აღიარებულ 1,663 ლარის გამოყოფის დანახარჯებს და გამოყოფასთან დაკავშირებულ სხვა ხარჯებს 1,408 ლარის ოდენობით.

25. წილობრივი გადახდები

აღმასრულებელი პირების წილობრივი ანაზღაურების პროგრამა და თანამშრომელთა წილობრივი ანაზღაურების პროგრამა

2015 წელს ჯგუფმა ჩამოაყალიბა აღმასრულებელი პირების წილობრივი ანაზღაურების სატრასტო კომპანია - Sanne Fiduciary Services (შემდგომში „სატრასტო კომპანია“) გამოდის ნდობით აღჭურვილ პირად ჯგუფის „აღმასრულებელი პირების წილობრივი ანაზღაურების პროგრამაში“. ჯგუფი სატრასტო კომპანიაში შენატანებს ხორციელებს EECF-ის ფარგლებში გასაცემი კომპენსაციების შესაბამისად. სს „ბიჯეოს“ სამართლებრივი ვალდებულება აქვს გასცეს კომპენსაცია. კომპენსაციის გაცემისას ბანკი გამოდის მშობელი კომპანიისა და საბოლოო მშობელი კომპანიის აგენტად.

2019 წელს ჯგუფმა ჩამოაყალიბა თანამშრომელთა წილობრივი ანაზღაურების სატრასტო კომპანია - Sanne Fiduciary Services (შემდგომში „სატრასტო კომპანია“) გამოდის ნდობით აღჭურვილ პირად ჯგუფის „თანამშრომელთა წილობრივი ანაზღაურების პროგრამაში“.

2020 წელს ჯგუფმა ზემოაღწერილი წილობრივი ანაზღაურების სქემების ფარგლებში 21,262 ლარი გამოყო შიდაჯგუფური გადანაწილებისთვის (2019 წ.: 51,302 ლარი, 2018 წ.: 65,420 ლარი).

(ათას ლარში)

25. წილობრივი გადახდები (გაგრძელება)

აღმასრულებელი პირების წილობრივი ანაზღაურების პროგრამა და თანამშრომელთა წილობრივი ანაზღაურების პროგრამა (გაგრძელება)

გამოყოფის შემდეგ საქართველოს ბანკის ჯგუფის ანაზღაურების კომიტეტმა გადაწყვიტა დირექტორთა საბჭოს წევრების პირობით წილობრივ ანაზღაურებაში ცვლილების შეტანა გამოყოფამდე ბიჯეოს და ლისტინგის შემდეგ საქართველოს ბანკის ჯგუფის აქციების შედარებითი ფასების საფუძველზე.

2020 წლის იანვარში საქართველოს ბანკის ჯგუფის ანაზღაურების კომიტეტმა გადაწყვიტა, დირექტორთა საბჭოს წევრებისთვის გადაეცა საჯარო სააქციო საზოგადოება „საქართველოს ბანკის ჯგუფის“ 271,460 ჩვეულებრივი აქცია, ხოლო ბანკის 49 აღმასრულებელი პირისთვის - საჯარო სააქციო საზოგადოება „საქართველოს ბანკის ჯგუფის“ 315,869 ჩვეულებრივი აქცია. დირექტორთა საბჭოსთვის გადაცემულ აქციებზე მოქმედებს უფლების გადაცემის ორწლიანი და ფლობის ორწლიანი ვადები, ხოლო დანარჩენი 49 აღმასრულებელი პირისთვის გადაცემულ აქციებზე მოქმედებს უფლების გადაცემის სამწლიანი ვადა, და ორივე მათგანის ერთადერთი პირობა ამ ხნის განმავლობაში უწყვეტი დასაქმებაა. ჯგუფი წილობრივი უფლებების მინიჭების თარიღად განიხილავს 2020 წლის 31 იანვარს. ჯგუფის შეფასებით, 2020 წლის 31 იანვარს გადაცემული თითო აქციის სამართლიანი ღირებულება იყო 56.98 ლარი.

2019 წლის მარტში საქართველოს ბანკის ჯგუფის ანაზღაურების კომიტეტმა გადაწყვიტა, დირექტორთა საბჭოს წევრებისთვის გადაეცა საჯარო სააქციო საზოგადოება „საქართველოს ბანკის ჯგუფის“ 344,000 ჩვეულებრივი აქცია, ხოლო ბანკის 33 აღმასრულებელი პირისთვის - საჯარო სააქციო საზოგადოება „საქართველოს ბანკის ჯგუფის“ 185,670 ჩვეულებრივი აქცია. დირექტორთა საბჭოს წევრებისთვის და დანარჩენი 33 აღმასრულებელი პირისთვის გადაცემულ აქციებზე - სამწლიანი ვადა და, ორივე შემთხვევაში, ერთადერთი პირობა ამ ხნის განმავლობაში უწყვეტი დასაქმებაა. ჯგუფი წილობრივი უფლებების მინიჭების თარიღად მიიჩნევს 2019 წლის 10 და 20 მარტს. ჯგუფის შეფასებით, 2019 წლის 10 და 20 მარტს გადაცემული აქციების სამართლიანი ღირებულება იყო 56.51 ლარი და 59.04 ლარი ერთ აქციაზე, შესაბამისად.

2018 წლის თებერვალში ბიჯეოს ანაზღაურების კომიტეტმა გადაწყვიტა, დირექტორთა საბჭოს წევრებისთვის გადაეცა საჯარო სააქციო საზოგადოება „ბიჯეო ჯგუფის“ 232,548 ჩვეულებრივი აქცია, ხოლო ჯგუფის 16 აღმასრულებელი პირისთვის - ბიჯეოს 79,050 ჩვეულებრივი აქცია. დირექტორთა საბჭოს წევრებისთვის და დანარჩენი 16 აღმასრულებელი პირისთვის გადაცემულ აქციებზე - სამწლიანი ვადა და, ორივე შემთხვევაში, ერთადერთი პირობა ამ ხნის განმავლობაში უწყვეტი დასაქმებაა. ჯგუფი წილობრივი უფლებების მინიჭების თარიღად მიიჩნევს 2018 წლის 14 თებერვალს. ჯგუფის შეფასებით, 2018 წლის 14 თებერვალს გადაცემული აქციების სამართლიანი ღირებულება იყო 114.56 ლარი ერთ აქციაზე.

2020 წელს დირექტორთა საბჭოს ახალმა წევრებმა და ერთმა აღმასრულებელმა პირმა ხელი მოაწერეს წილობრივი ინსტრუმენტებით კომპენსაციის ახალ ფიქსირებულ პირობით სამწლიან ხელშეკრულებებს სულ საქართველოს ბანკის ჯგუფის 120,000 და 30,000 ჩვეულებრივ აქციაზე. თითოეული აღმასრულებელი პირისთვის განკუთვნილი აქციების მთლიანი რაოდენობა გაიკემა სამ თანაბარ ნაწილად სამი თანმიმდევრული წლის განმავლობაში. აქედან თითოეული განაცემი დაექვემდებარება უფლების გადაცემის სამწლიან პერიოდს. ჯგუფი წილობრივი უფლებების მინიჭების თარიღად მიიჩნევს 2020 წლის 3 ივნისსა და 2020 წლის 29 დეკემბერს. ჯგუფის შეფასებით, 2020 წლის 3 ივნისსა და 2020 წლის 29 დეკემბერს აქციების სამართლიანი ღირებულება, შესაბამისად, შეადგენდა 39.91 ლარს და 54.61 ლარს.

2020 წელს დირექტორთა საბჭოს არსებული წევრების წილობრივი ინსტრუმენტებით კომპენსაციის ხელშეკრულებები შეიცვალა და ცვლილების შედეგმა შეადგინა „საქართველოს ბანკის ჯგუფის“ 33,333 ჩვეულებრივი აქცია. ჯგუფი წილობრივი უფლებების მინიჭების თარიღად მიიჩნევს 2020 წლის 23 დეკემბერს. ჯგუფის შეფასებით, გადაცემული თითო აქციის სამართლიანი ღირებულება 2020 წლის 23 დეკემბერს იყო 53.48 ლარი.

(ათას ლარში)

25. წილობრივი გადახდები (გაგრძელება)

აღმასრულებელი პირების წილობრივი ანაზღაურების პროგრამა და თანამშრომელთა წილობრივი ანაზღაურების პროგრამა (გაგრძელება)

2019 წელს დირექტორთა საბჭოს წევრებმა ხელი მოაწერეს ახალ სამ და ხუთწლიან ხელშეკრულებებს ფიქსირებული პირობითი წილობრივი ანაზღაურების თაობაზე სულ საქართველოს ბანკის ჯგუფის 915,000 ჩვეულებრივი აქციით. თითოეული აღმასრულებელი პირისთვის განკუთვნილი აქციების მთლიანი რაოდენობა გაიცემა სამ და ხუთ თანაბარ ნაწილად სამი და ხუთი თანმიმდევრული წლის განმავლობაში. აქედან თითოეული განაცემი დაექვემდებარება უფლების გადაცემის ოთხწლიან პერიოდს. ჯგუფი წილობრივი უფლებების მინიჭების თარიღებად მიიჩნევს 2019 წლის 9 იანვარს, 2019 წლის 1 მაისს და 2019 წლის 3 მაისს. ჯგუფის შეფასებით, 2019 წლის 9 იანვარს, 2019 წლის 1 მაისს და 2019 წლის 3 მაისს აქციების სამართლიანი ღირებულება, შესაბამისად, შეადგენდა 52.04 ლარს, 60.57 ლარს და 60.14 ლარს.

2018 წელს დირექტორთა საბჭოს წევრებმა ხელი მოაწერეს ახალ სამწლიან ხელშეკრულებას ფიქსირებული პირობითი წილობრივი ანაზღაურების თაობაზე ჯამში საჯარო სააქციო საზოგადოება „ბიჯეო ჯგუფის“ 82,000 ჩვეულებრივი აქციით და საქართველოს ბანკის ჯგუფის 115,000 ჩვეულებრივი აქციით. თითოეული აღმასრულებელი პირისთვის განკუთვნილი აქციების მთლიანი რაოდენობა გაიცემა სამ თანაბარ ნაწილად სამი თანმიმდევრული წლის განმავლობაში 2019 წლის იანვრიდან. აქედან თითოეული განაცემი დაექვემდებარება უფლების გადაცემის ოთხწლიან პერიოდს. ჯგუფი წილობრივი უფლებების მინიჭების თარიღებად მიიჩნევს 2018 წლის 16 თებერვალს, 2018 წლის 23 მარტს და 2018 წლის 10 ივლისს. ჯგუფის შეფასებით, 2018 წლის 16 თებერვალს, 2018 წლის 23 მარტს და 2018 წლის 10 ივლისს აქციების სამართლიანი ღირებულება, შესაბამისად, შეადგენდა 115.03 ლარს, 122.23 ლარს და 60.47 ლარს.

ბანკი თავის არააღმასრულებელ თანამშრომლებს კომპენსაციის სახით აქციებს გადასცემს. 2020 წლის იანვარში, 2019 წლის მარტში და 2018 წლის თებერვალში ბანკის სამეთვალყურეო საბჭომ გადაწყვიტა, შესაბამისად, 231,914, 256,436 და 158,960 ჩვეულებრივი აქციის გადაცემა თავისი ზოგიერთი არააღმასრულებელი თანამშრომლისთვის. ყველა გადაცემულ აქციაზე მოქმედებს უფლების გადაცემის სამწლიანი ვადა და უფლების გადაცემის ერთადერთი პირობა უწყვეტი დასაქმებაა. ჯგუფი ამ წილობრივი უფლებების მინიჭების თარიღებად, შესაბამისი თანმიმდევრობით, მიიჩნევს 2020 წლის 31 იანვარს, 2019 წლის 10 მარტს და 2018 წლის 14 თებერვალს. ჯგუფის შეფასებით, გადაცემული აქციების სამართლიანი ღირებულება 2020 წლის 31 იანვარს, 2019 წლის 10 მარტს და 2018 წლის 14 თებერვალს იყო 56.98 ლარი, 56.51 ლარი და 114.56 ლარი ერთ აქციაზე, შესაბამისად.

შეჯამება

შეფასების თარიღისთვის გადაცემული აქციების სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება ბაზარზე არსებული ფასებით.

გადაცემული აქციების საშუალო შეწონილი სამართლიანი ღირებულება წილობრივი უფლებების მინიჭების თარიღისთვის იყო 55.89 ლარი ერთ აქციაზე 2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებულ წელს (2019 წლის 31 დეკემბერი: 56.92 ლარი ერთ აქციაზე; 2018 წლის 31 დეკემბერი: 106.38 ლარი ერთ აქციაზე).

ჯგუფის მთლიანი წილობრივი გადახდის ხარჯი 2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის შეადგენდა 54,361 ლარს (2019 წლის 31 დეკემბერი: 61,272 ლარი; 2018 წლის 31 დეკემბერი: 82,760 ლარი) და შევიდა „ხელფასებსა და თანამშრომელთა სხვა სარგებელში“, როგორც „ხელფასები და ბონუსები“. ქვემოთ შეჯამებულია ინფორმაცია წილობრივი გადახდების შესახებ:

	2020	2019	2018
სულ გაცემული წილობრივი ინსტრუმენტის მთლიანი რაოდენობა	1,002,576	1,701,106	667,5
- მათ შორის, დირექტორთა საბჭოსთვის	424,793	1,259,000	429,54
საშუალო შეწონილი ღირებულება უფლებების მინიჭების თარიღისთვის ერთ აქციაზე (ლარში, მთლიანი ოდენობით)	55.89	56.92	106
ღირებულება წილობრივი უფლებების მინიჭების თარიღისთვის, სულ (ლარი)	56,031	96,832	71,012
სულ წლის განმავლობაში აღიარებული ხარჯი (ლარი)	(54,361)	(61,272)	(82,760)

* 2019 წლის განმავლობაში აღიარებული ხარჯი მოიცავს 3,985 ლარის არარეგულარულ ხარჯს. 2018 წლის განმავლობაში აღიარებული ხარჯი მოიცავს 34,422 ლარის არარეგულარულ ხარჯს.

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა

შესავალი

ჯგუფის საქმიანობისთვის გარკვეული რისკებია დამახასიათებელი, და მათი მართვა ხორციელდება გამოვლენის, შეფასებისა და კონტროლის უწყვეტი პროცესით, რისკების ლიმიტებისა და კონტროლის სხვა მექანიზმების მეშვეობით. რისკის მართვას გადამწყვეტი მნიშვნელობა აქვს ჯგუფის რენტაბელურობისათვის და ჯგუფის თითოეული თანამშრომელი პასუხისმგებელია რისკების გამომჟღავნებასა და აღმოჩენაზე თავისი საქმიანობის ფარგლებში. ჯგუფს აქვს საკრედიტო, ლიკვიდურობის და საბაზრო რისკები. საბაზრო რისკი თავის მხრივ იყოფა სავაჭრო და არასავაჭრო რისკებად. მისთვის ასევე დამახასიათებელია საოპერაციო რისკები.

რისკების კონტროლის დამოუკიდებელი პროცესი არ მოიცავს ისეთ ბიზნეს რისკებს, როგორებიცაა გარემო პირობების, ტექნოლოგიების და ინდუსტრიის ცვლილებების რისკები. მათი კონტროლი ხდება ჯგუფის სტრატეგიული დაგეგმარების პროცესით.

რისკის მართვის სტრუქტურა

2019 წელს ბანკმა დაიწყო რისკის მართვის ახალი სქემის და რისკის დასაშვები დონის სქემის პოლიტიკების დანერგვა, რომლებიც ეყრდნობა საწარმოს რისკის მართვის სამ თავდაცვით მოდელს და ასახავს სებ-ის მიერ შემოღებულ კორპორაციული მართვის კოდექსის მოთხოვნებს. ახალი სქემა და პოლიტიკა სრულად განხორციელდა 2020 წლის ბოლოსთვის. დაცვის სამი მოდელი ხელს უწყობს რისკის მართვის გააზრებას და კონტროლს ბანკის რისკის მართვის სხვადასხვა ორგანოსა და განყოფილების ფუნქცია-მოვალეობების განმარტებით, რათა გაიზარდოს რისკის ეფექტური მართვა და კონტროლი.

სამეთვალყურეო საბჭოს დაქვემდებარებაში მომუშავე კომიტეტები:

აუდიტისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტი

აუდიტის კომიტეტი ეხმარება სამეთვალყურეო საბჭოს ჯგუფის ფინანსური და ანგარიშგების პროცესების ზედამხედველობაში. იგი აკონტროლებს ფინანსური ანგარიშგების სისრულეს და პასუხს აგებს მართვის ფუნქციაზე როგორც შიდა აუდიტის, ისე გარე აუდიტორის წინაშე, რის შესახებაც ანგარიშებს წარუდგენს სამეთვალყურეო საბჭოს. ამოწმებს საოპერაციო რისკების, შესაბამისობის, საინფორმაციო ტექნოლოგიების და შიდა უსაფრთხოების (კიბერუსაფრთხოების ჩათვლით) და სხვა დანერგილი პოლიტიკის, პროცედურების და სისტემების გამართულობას და მჭიდროდ თანამშრომლობს რისკის კომიტეტთან რისკის მართვის და შიდა კონტროლის სისტემების ეფექტურობის შესაფასებლად.

რისკის კომიტეტი

რისკის კომიტეტი სამეთვალყურეო საბჭოს ეხმარება რისკის ზედამხედველობაში. იგი ამოწმებს ჯგუფის ამტანობას რისკების მიმართ სტრატეგიის შესაბამისად, განსაზღვრავს და აკონტროლებს რისკის მოცულობას და რისკის მართვის ინფრასტრუქტურას, ზედამხედველობს რისკის შემცირების სტრატეგიის განხორციელებას და აუდიტის კომიტეტთან ერთად აფასებს რისკის მართვის და შიდა კონტროლის სისტემების ეფექტურობას.

სპეციალური კომიტეტი

სპეციალური კომიტეტი სამეთვალყურეო საბჭოს ეხმარება გაყოფის შემდგომი პროცესების ზედამხედველობაში, მათ შორის ბანკსა და საჯარო სააქციო საზოგადოება „ჯორჯია კაპიტალის ჯგუფის“ (საჯარო სააქციო საზოგადოება „ბიჯეო ჯგუფის“ ყოფილი საინვესტიციო მიმართულება) ჯგუფის კომპანიებს შორის გარკვეული ოპერაციების მიმოხილვასა და დამტკიცებაში.

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

შესავალი (გაგრძელება)

რისკის მართვის სტრუქტურა (გაგრძელება)

რისკის მართვის სხვა ორგანოები:

დირექტორთა საბჭო

დირექტორთა საბჭო პასუხს აგებს ბანკის აქტივების, ვალდებულებების და რისკის მართვაზე, პოლიტიკასა და პროცედურებზე. რისკის მართვის სისტემის ეფექტურად დანერგვის მიზნით, დირექტორთა საბჭო ცალკეული რისკის მართვის ფუნქციის დელეგირებას ახდენს ბანკის სხვადასხვა გადაწყვეტილების მიმღებ და აღმასრულებელ ორგანოზე.

ბანკის აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტი

ბანკის აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტი („ალკო“) არის რისკის მართვის უმთავრესი ორგანო, რომელიც ადგენს პოლიტიკასა და სახელმძღვანელოებს კაპიტალის ადეკვატურობის, საბაზრო რისკების და შესაბამისი ლიმიტების, დაფინანსების ლიკვიდურობის რისკის და შესაბამისი ლიმიტების, საპროცენტო განაკვეთის და წინასწარ გადახდის რისკების და შესაბამისი ლიმიტების, ფულადი ბაზრების ზოგადი პირობების და საკრედიტო რისკის ლიმიტების შესახებ, შეიმუშავებს და პრაქტიკაში განახორციელებს რისკის მართვის და სტრესული ტესტირების მოდელებს და რეგულარულად აკონტროლებს რისკების წინასწარ დადგენილ ლიმიტებთან შესაბამისობას.

შიდა აუდიტი

შიდა აუდიტის დეპარტამენტი პასუხისმგებელია ჯგუფის რისკის მართვის, შიდა კონტროლის და კორპორაციული მართვის პროცესების ყოველწლიურ აუდიტზე, რომლის მიზანიც არის საოპერაციო და სხვა რისკების დონეების დაწევა, ჯგუფის შიდა კონტროლის სისტემების აუდიტზე და ჯგუფის სხვადასხვა დეპარტამენტისა და სამმართველოს დარღვევების ან შეცდომების გამოვლენაზე. იგი ამოწმებს ჯგუფის ადეკვატურობას და შესაბამისობას ამ პროცესებთან. ჯგუფის შიდა აუდიტის დეპარტამენტი ყველა შეფასების შედეგს განიხილავს ხელმძღვანელობასთან და აუდიტის კომიტეტს შედეგებსა და რეკომენდაციებს მოახსენებს.

რისკის შეფასებისა და ანგარიშგების სისტემა

ჯგუფის რისკები ფასდება ისეთი მეთოდით, რომელიც განიხილავს როგორც ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში მოსალოდნელ დანაკარგს, ისე გაუთვალისწინებელ დანაკარგებს, რომელიც წარმოადგენს პროგნოზირების სხვადასხვა მოდელის საფუძველზე ნავარაუდევ რეალურ ზარალს. მეთოდი ალბათობებს იყენებს წარსულში მიღებულ გამოცდილებაზე დაყრდნობით, რომლებიც დაკორექტირებულია ეკონომიკური გარემოს გასათვალისწინებლად. ჯგუფი სამ სხვადასხვა ძირითად სცენარს განიხილავს, საიდანაც ერთი არის საბაზო სცენარი (ანუ პროგნოზი ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში), ხოლო დანარჩენი ორი არის პრობლემური და კრიზისული სცენარები, რომლებიც შესაბამისად წარმოადგენენ უფრო ცუდ და ყველაზე ცუდ შემთხვევებს და უკიდურესი და ნაკლებად სავარაუდო მოვლენების დადგომისას არის მოსალოდნელი.

რისკების მონიტორინგი და კონტროლი უმთავრესად ხორციელდება ჯგუფის მიერ დადგენილ ლიმიტებზე დაყრდნობით. ეს ლიმიტები ასახავს ჯგუფის ბიზნეს სტრატეგიას, საბაზრო გარემოს და მისთვის მისაღებ რისკის დონეს, ამავდროულად განსაკუთრებული ყურადღება მახვილდება შერჩეულ დარგებზე. გარდა ამისა, ჯგუფი მონიტორინგს უწევს და აფასებს რისკის დასაშვებ დონეს რისკის ყველა ტიპისა და ღონისძიების გათვალისწინებით.

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

შესავალი (გაგრძელება)

რისკის შეფასებისა და ანგარიშგების სისტემა (გაგრძელება)

ყველა საქმიანობიდან მიღებული ინფორმაცია მოწმდება და მუშავდება, რათა უზრუნველყოფილ იქნას ადრეული რისკების განსაზღვრა, ანალიზი და კონტროლი. ამ ინფორმაციის წარდგენა და განმარტება ხდება დირექტორთა საბჭოსთვის და თითოეული ბიზნესგანყოფილების ხელმძღვანელისთვის. ანგარიშები ასახავს აგრეგირებულ საკრედიტო რისკებს და მათ ლიმიტებს, ამ ლიმიტებიდან გამონაკლისებს, ლიკვიდურობის კოეფიციენტებსა და ლიკვიდურობის ლიმიტებს, საბაზრო რისკის კოეფიციენტებს და მათ ლიმიტებს და ცვლილებებს რისკის პროფილში. წამყვანი ხელმძღვანელობა ყოველთვიურად აფასებს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მართებულობას. დირექტორთა საბჭო იღებს საკრედიტო რისკის ამომწურავ ანგარიშს და აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტის ანგარიშს. ამ ანგარიშებში ჯგუფის რისკების შეფასებისა და მათზე დასკვნების გამოტანისთვის საჭირო სრული ინფორმაციაა წარმოდგენილი.

რისკების შესახებ სპეციალურად მომზადებული ანგარიშები მზადდება და ვრცელდება ჯგუფის ყველა დონეზე, რათა ყველა განყოფილებას ჰქონდეს წვდომა ამომწურავ, სათანადო და განახლებულ ინფორმაციაზე.

დირექტორთა საბჭოს და ჯგუფის ყველა შესაბამის თანამშრომელს უტარდება ყოველდღიური ბრიფინგი საბაზრო შეზღუდვების, ქონებრივი ინვესტიციებისა და ლიკვიდურობის, ასევე სხვა რისკის წარმოშობის შესახებ.

რისკის შემცირება

მთლიანი რისკის მართვისას ჯგუფი იყენებს წარმოებულ და სხვა ინსტრუმენტებს, რომ მართოს საპროცენტო განაკვეთების ცვლილებით გამოწვეული, სავალუტო, კაპიტალის, საკრედიტო რისკები და პროგნოზირებული გარიგებებიდან წარმოშობილი რისკები. მართალია, ამ ინსტრუმენტების მიზანი ჰეჯირებაა, ჰეჯირების აღრიცხვა მათ არ ეხება.

საკრედიტო რისკის შესამცირებლად ჯგუფი აქტიურად იყენებს უზრუნველყოფას (უფრო დაწვრილებით იხილეთ ქვემოთ).

რისკის ჭარბი კონცენტრაცია

კონცენტრაცია წარმოიქმნება, როდესაც მთელი რიგი მონაწილე მხარეები ჩართულნი არიან ანალოგიურ საქმიანობებში, ერთსა და იმავე გეოგრაფიულ ერთეულში საქმიანობენ, ან ეს კონტრაქტები წარმოადგენენ ერთმანეთთან დაკავშირებულ მხარეებს, ან აქვთ მსგავსი ეკონომიკური მახასიათებლები, რის გამოც მათ მიერ სახელშეკრულებო ვალდებულებების შესრულების უნარზე ერთნაირად მოქმედებს ეკონომიკური, პოლიტიკური და სხვა პირობების ცვლილებები. კონცენტრაციები ასევე გულისხმობს მნიშვნელოვანი და მსხვილი კრედიტების გაერთიანებულ, აგრეგირებულ რისკებს შესაბამისი ფინანსური ინსტრუმენტის მთლიან დაუფარავ ნაშთთან შედარებით. კონცენტრაცია მიგვანიშნებს ჯგუფის საქმიანობის მეტ მგრძნობელობაზე იმ გარემოებების მიმართ, რომლებიც ზემოქმედებას ახდენენ კონკრეტულ დარგზე ან გეოგრაფიულ მდებარეობაზე.

რისკების გადაჭარბებული კონცენტრაციის თავიდან აცილების მიზნით ჯგუფის პოლიტიკა და პროცედურები შეიცავს სპეციალურ მითითებებს ფინანსური აქტივების დივერსიფიცირებული პორტფელის შენარჩუნებაზე. გამოვლენის შემდეგ საკრედიტო რისკების ან ლიკვიდურობის/გადაუხდელობის რისკების კონცენტრაცია შესაბამისად იმართება.

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ჯგუფი განიცდის ზარალს, თუ მისმა მომხმარებლებმა ვერ შეძლეს სახელშეკრულებო ვალდებულებების შესრულება. ჯგუფი საკრედიტო რისკს მართავს და აკონტროლებს რისკის მოცულობაზე მისთვის მისაღები ლიმიტის დაწესებით ცალკეული კონტრაქტისთვის, ასევე გეოგრაფიული, დარგობრივი, პროდუქტებისა და ვალუტების მიხედვით კონცენტრაციებისთვის, და რისკების ამ ლიმიტებთან დაცვის მონიტორინგით.

ჯგუფმა შეიმუშავა საკრედიტო რეიტინგის გადახედვის პროცესი, რათა უზრუნველყოს გარიგებაში მონაწილე მხარეების კრედიტუნარიანობაში სავარაუდო ცვლილებების ადრეული გამოვლენა. მათ შორისაა უზრუნველყოფის რეგულარული შემოწმებაც. გარიგებაში მონაწილე მხარის შეზღუდვები დგინდება საკრედიტო რისკის კლასიფიკაციის სისტემის გამოყენებით, რომელიც თითოეულ მონაწილე მხარეს ანიჭებს რისკის რეიტინგს. რისკის რეიტინგი ექვემდებარება რეგულარულ შემოწმებებს.

საკრედიტო რეიტინგის გადახედვის პროცესი ჯგუფს საშუალებას აძლევს შეაფასოს რისკებით გამოწვეული პოტენციური ზარალი და მიიღოს მაკორექტირებელი ზომები. მაქსიმალური საკრედიტო რისკის ლიმიტი უტოლდება შესაბამისი ინსტრუმენტების საბალანსო ღირებულებას და წარმოდგენილი გარანტიების და თავდებობების პირობით თანხებს.

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტებიდან წარმოშობილი საკრედიტო რისკის ლიმიტი ყოველთვის უტოლდება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში ასახულ, დადებითი სამართლიანი ღირებულების მქონე წარმოებულ ფინანსურ ინსტრუმენტებს.

საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებების რისკი

ჯგუფი თავის მომხმარებლებს სთავაზობს გარანტიებს და აკრედიტივებს, რომელთა მიხედვითაც ჯგუფს შესაძლოა მოუხდეს მათი სახელით გადახდა. ასეთი თანხების ამოღება მომხმარებლებისგან ხდება გარანტიისა და აკრედიტივის პირობების მიხედვით. ამ შემთხვევაში, ჯგუფი დგას სესხის გაცემისთვის დამახასიათებელი რისკების წინაშე, ამ რისკების შემცირება ხდება სესხებზე გამოყენებული პოლიტიკისა და კონტროლის პროცესების შესაბამისად.

საკრედიტო ხარისხი ფინანსური აქტივების კლასების მიხედვით

ჯგუფი ფინანსური აქტივების საკრედიტო ხარისხს მართავს საკრედიტო რეიტინგების შიდა და გარე სისტემით, რომლითაც გამოითვლება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი.

კორპორაციული სესხების პორტფელისთვის ჯგუფს აქვს შიდა რეიტინგის მოდელი, რომელშიც მომხმარებლებს მინიჭებული აქვთ შიდა შეფასებები 1-დან 7-მდე. მოდელები მოიხმარს როგორც ხარისხობრივ, ისე რაოდენობრივ ინფორმაციას და, უშუალოდ თითოეული მსესხებლის შესახებ ინფორმაციის გარდა, ასევე გამოიყენებს დამატებით გარე ინფორმაციას, რომელმაც შეიძლება გავლენა მოახდინოს მსესხებლის ქცევაზე. ჯგუფის პოლიტიკა ითვალისწინებს მთლიანი საკრედიტო პორტფელის რისკების ზუსტ და სისტემატურ შეფასებას. ეს ამარტივებს არსებული რისკების ეფექტურ მართვასა და საკრედიტო რისკის გავლენის შედარებას საქმიანობის ყველა სფეროს, გეოგრაფიული არეალისა და პროდუქტის მიხედვით. რეიტინგის სისტემა დამყარებულია სხვადასხვა ფინანსურ ანალიზზე, რაც წარმოადგენს ერთ-ერთ უმთავრეს აუცილებელ კომპონენტს კონტრაქტის რისკის შეფასებისთვის. რისკის ყველა შიდა რეიტინგი მორგებულია სხვადასხვა კატეგორიებზე და მიიღება ჯგუფის სარეიტინგო პოლიტიკაზე დაყრდნობით. რისკის რეიტინგები ექვემდებარება მუდმივ შეფასებასა და განახლებას.

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

საკრედიტო ხარისხი ფინანსური აქტივების კლასების მიხედვით (გაგრძელება)

საცალო, მიკრო, მცირე და საშუალო სესხების შემთხვევაში, ჯგუფი იყენებს საკრედიტო ბიუროსგან მიღებულ გარე რეიტინგებს.

ჯგუფის სახაზინო, სავაჭრო და ბანკთაშორისი ურთიერთობები და კონტრაქტები არიან ფინანსური მომსახურების გამწვევი დაწესებულებები, ბანკები და საბროკერო-სადილერო კომპანიები. თუ სარეიტინგო სააგენტოების გარე რეიტინგები ხელმისაწვდომია ამ სესხებისთვის, ჯგუფის საკრედიტო განყოფილება ამ გარე რეიტინგებს იყენებს. თუ გარე რეიტინგები არ არის ხელმისაწვდომი, ამ სესხებს ენიჭება შიდა რეიტინგები.

ქვემოთ ცხრილში წარმოდგენილია მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსათვლელად გამოყენებული შიდა და გარე რეიტინგები.

შიდა რეიტინგის აღწერა*	შიდა სარეიტინგო ქულები	გარე სარეიტინგო ქულები		
		საკრედიტო ბიურო	Standard & Poor's	
მაღალი შეფასება	Aaa	1	A	AAA
	Aa1	2+	B	AA+
	Aa2	2	C1	AA
	Aa3	2-	C2	AA-
	A1	3+	C3	A+
	A2	3		A
	A3	3-		A-
	Baa1	4+		BBB+
	Baa2	4		BBB
	Baa3	4-		BBB-
სტანდარტული შეფასება	Ba1	5+	D1	BB+
	Ba2	5	D2	BB
	Ba3	5-	D3	BB-
	B1	6+		B+
	B2	6		B
დაბალი შეფასება	B3	6-	E1	B-
	Caa1	7+	E2	CCC+
	Caa2	7	E3	CCC
	Caa3	7-		CCC-
	Ca			CC
				C

* სხვადასხვა კატეგორიის რეიტინგები არ უნდა იყოს ერთმანეთთან დაკავშირებული.

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)**საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)**

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში წარმოდგენილია აქტივების სხვადასხვა კლასის საკრედიტო ხარისხი ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, მთლიანი თანხებით, ჯგუფის საკრედიტო რეიტინგის სისტემაზე დაყრდნობით.

გადაუხდელი ფინანსური აქტივი, რომელიც 90 დღეზე მეტი ხნითაა ვადაგადაცილებული, ფასდება, როგორც უიმედო სესხი ან განისაზღვრება ინდივიდუალურად მსესხებლის ფინანსური სიძნელეების შესახებ სხვა ხელმისაწვდომ ინფორმაციაზე დაყრდნობით.

**ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები,
საღარიბოში ნადი ფულის ნაშთის გამოკლებით**
მაღალი შეფასება
სტანდარტული შეფასება
დაბალი შეფასება
შეფასების გარეშე
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს

1-ლი ეტაპი	სულ
1,077,415	1,077,41
95,148	95,14
87,355	87,35
270	27
1,260,188	1,260,188

**მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების
მიმართ**
მაღალი შეფასება
სტანდარტული შეფასება
დაბალი შეფასება
შეფასების გარეშე
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს

1-ლი ეტაპი	სულ
-	-
1,986,932	1,986,93
-	-
21,049	21,04
2,007,981	2,007,981

**სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები,
სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით -
სავალო ინსტრუმენტები**
მაღალი შეფასება
სტანდარტული შეფასება
დაბალი შეფასება
შეფასების გარეშე
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს

1-ლი ეტაპი	სულ
1,010,177	1,010,1
1,384,245	1,384,24
11,003	11,0
107,929	107,92
2,513,354	2,513,354

**კომერციული სესხები
ამორტიზებული ღირებულებით**
მაღალი შეფასება
სტანდარტული შეფასება
დაბალი შეფასება
შეფასების გარეშე
დეფოლტის სიტუაციაში
უმოქმედო
სხვა
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს

1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	შეძენისას ან შექმნისას გაუფასუ- რებული	სულ
1,801,002	41,693	-	-	1,842,69
1,142,255	110,608	-	-	1,252,86
361,573	194,295	-	7,402	563,270
992,053	35,522	-	-	1,027,57
-	-	236,992	974	237,966
-	-	4,829	-	4,82
4,296,883	382,118	241,821	8,376	4,929,198

**იპოთეკური სესხები
ამორტიზებული ღირებულებით**
მაღალი შეფასება
სტანდარტული შეფასება
დაბალი შეფასება
შეფასების გარეშე
დეფოლტის სიტუაციაში
უმოქმედო
სხვა
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს

1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	შეძენისას ან შექმნისას გაუფასუ- რებული	სულ
2,521,205	108,883	-	1,283	2,631,37
534,592	102,058	-	4,390	641,04
111,250	101,843	-	4,968	218,06
120,797	1,431	-	-	122,22
-	-	110,378	6,056	116,43
-	-	58,098	9,152	67,25
3,287,844	314,215	168,476	25,849	3,796,384

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები ამორტიზებული ღირებულებით				შეძენისას ან შექმნისას გაუფასუ- რებული	სულ
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი		
მაღალი შეფასება	1,278,947	151,938	-	409	1,431,294
სტანდარტული შეფასება	834,885	135,345	-	309	970,539
დაბალი შეფასება	96,053	86,728	-	1,987	184,768
შეფასების გარეშე	439,222	65,394	-	11	504,627
დეფოლტის სიტუაციაში	-	-	144,323	706	145,029
უმოქმედო	-	-	33,148	49	33,197
სხვა	-	-	-	-	-
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	2,649,107	439,405	177,471	3,471	3,269,454

სამომხმარებლო სესხები ამორტიზებული ღირებულებით				შეძენისას ან შექმნისას გაუფასუ- რებული	სულ
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი		
მაღალი შეფასება	1,041,103	31,976	-	412	1,073,491
სტანდარტული შეფასება	514,395	51,890	-	965	567,250
დაბალი შეფასება	150,067	109,522	-	2,388	261,977
შეფასების გარეშე	198,617	978	-	-	199,595
დეფოლტის სიტუაციაში	-	-	66,765	1,619	68,384
უმოქმედო	-	-	34,185	3,131	37,316
სხვა	-	-	-	-	-
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	1,904,182	194,366	100,950	8,515	2,208,013

სალომხმარებლო სესხები ამორტიზებული ღირებულებით				შეძენისას ან შექმნისას გაუფასუ- რებული	სულ
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი		
მაღალი შეფასება	31,765	262	-	-	32,027
სტანდარტული შეფასება	42,352	703	-	-	43,055
დაბალი შეფასება	21,929	2,914	-	-	24,843
შეფასების გარეშე	1,730	-	-	-	1,730
დეფოლტის სიტუაციაში	-	-	406	-	406
უმოქმედო	-	-	1,323	-	1,323
სხვა	-	-	-	-	-
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	97,776	3,879	1,729	-	103,384

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები				შეძენისას ან შექმნისას გაუფასუ- რებული	სულ
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი		
მაღალი შეფასება	12,756	7,605	-	-	20,361
სტანდარტული შეფასება	8,673	17,403	-	-	26,076
დაბალი შეფასება	201	12,767	-	-	12,968
შეფასების გარეშე	45,716	15,501	-	-	61,217
დეფოლტის სიტუაციაში	-	-	3,595	-	3,595
უმოქმედო	-	-	15,155	-	15,155
სხვა	-	-	-	-	-
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	67,346	53,276	18,750	-	139,372

დებიტორული დავალიანება	1-ლი ეტაპი	სულ
შეფასების გარეშე	3,447	3,447
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	3,447	3,447

სხვა ფინანსური აქტივები	1-ლი ეტაპი	სულ
შეფასების გარეშე	41,149	41,149
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	41,149	41,149

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

გაცემული გარანტიები

	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	სულ
მაღალი შეფასება	160,612	7,628	-	168,240
სტანდარტული შეფასება	40,554	7,414	-	47,968
დაბალი შეფასება	39,485	5,250	-	44,735
შეფასების გარეშე	1,198,042	6	-	1,198,048
დეფოლტის სიტუაციაში	-	-	31,037	31,037
სხვა	-	-	-	-
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	1,438,693	20,298	31,037	1,490,028

აკრედიტივები

	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	სულ
მაღალი შეფასება	49,162	-	-	49,162
სტანდარტული შეფასება	10,970	-	-	10,970
დაბალი შეფასება	261	-	-	261
შეფასების გარეშე	58,698	-	-	58,698
დეფოლტის სიტუაციაში	-	-	5,940	5,940
სხვა	-	-	-	-
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	119,091	-	5,940	125,031

გაცემული სესხების აუთენტიკაციის ნაწილი

	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	სულ
მაღალი შეფასება	450,119	2,683	-	452,802
სტანდარტული შეფასება	62,708	878	-	63,586
დაბალი შეფასება	15,682	14,740	-	30,422
შეფასების გარეშე	136,726	799	-	137,525
დეფოლტის სიტუაციაში	-	-	1,198	1,198
სხვა	-	-	-	-
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	665,235	19,100	1,198	685,533

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, საღარიბოში ნაღდი ფულის ნაშთის გამოკლებით

	1-ლი ეტაპი	სულ
მაღალი შეფასება	936,166	936,166
სტანდარტული შეფასება	371,561	371,561
დაბალი შეფასება	174,680	174,680
შეფასების გარეშე	2,802	2,802
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	1,485,209	1,485,209

მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ

	1-ლი ეტაპი	სულ
მაღალი შეფასება	30,957	30,957
სტანდარტული შეფასება	1,570,270	1,570,270
დაბალი შეფასება	-	-
შეფასების გარეშე	12,794	12,794
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	1,614,021	1,614,021

სამართლიანი დირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - სავალო ინსტრუმენტები

	1-ლი ეტაპი	სულ
მაღალი შეფასება	884,565	884,565
სტანდარტული შეფასება	771,422	771,422
დაბალი შეფასება	11,040	11,040
შეფასების გარეშე	95,457	95,457
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	1,762,484	1,762,484

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

კომერციული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით	შეგნებისას ან შეგნებისას გაუფასუ- რებული				
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	სულ	
მაღალი შეფასება	1,639,445	31,717	-	-	1,671,162
სტანდარტული შეფასება	588,780	175,331	-	-	764,111
დაბალი შეფასება	334,032	116,850	-	6,583	457,465
შეფასების გარეშე	848,287	25,596	-	-	873,883
დეფოლტის სიტუაციაში უმოქმედო სხვა	-	-	134,963	-	134,963
	-	-	26,781	1,078	27,859
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	3,410,544	349,494	161,744	7,661	3,929,443

იპოთეკური სესხები ამორტიზებული ღირებულებით	შეგნებისას ან შეგნებისას გაუფასუ- რებული				
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	სულ	
მაღალი შეფასება	2,130,690	52,274	-	731	2,183,695
სტანდარტული შეფასება	481,063	33,680	-	1,968	516,711
დაბალი შეფასება	101,978	73,922	-	3,050	178,950
შეფასების გარეშე	51,228	162	-	-	51,390
დეფოლტის სიტუაციაში უმოქმედო სხვა	-	-	21,005	3,399	24,404
	-	-	88,408	23,125	111,533
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	2,764,959	160,038	109,413	32,273	3,066,683

მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები ამორტიზებული ღირებულებით	შეგნებისას ან შეგნებისას გაუფასუ- რებული				
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	სულ	
მაღალი შეფასება	1,361,741	13,919	-	-	1,375,660
სტანდარტული შეფასება	645,784	31,867	-	9	677,660
დაბალი შეფასება	91,539	45,411	-	99	137,049
შეფასების გარეშე	327,802	21,933	-	-	349,735
დეფოლტის სიტუაციაში უმოქმედო სხვა	-	-	72,911	950	73,861
	-	-	45,564	691	46,255
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	2,426,866	113,130	118,475	1,749	2,660,220

სამომხმარებლო სესხები ამორტიზებული ღირებულებით	შეგნებისას ან შეგნებისას გაუფასუ- რებული				
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	სულ	
მაღალი შეფასება	963,492	11,884	-	471	975,847
სტანდარტული შეფასება	569,722	15,113	-	206	585,041
დაბალი შეფასება	155,999	82,621	-	1,673	240,293
შეფასების გარეშე	167,582	540	-	-	168,122
დეფოლტის სიტუაციაში უმოქმედო სხვა	-	-	25,524	548	26,072
	-	-	82,890	6,843	89,733
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	1,856,795	110,158	108,414	9,741	2,085,108

სალომხმარებლო სესხები ამორტიზებული ღირებულებით	შეგნებისას ან შეგნებისას გაუფასუ- რებული				
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	სულ	
მაღალი შეფასება	-	-	-	-	-
სტანდარტული შეფასება	-	-	-	-	-
დაბალი შეფასება	-	-	-	-	-
შეფასების გარეშე	80,795	1,114	-	-	81,909
დეფოლტის სიტუაციაში უმოქმედო სხვა	-	-	101	-	101
	-	-	3,530	-	3,530
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	80,795	1,114	3,631	-	85,540

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	შეგნებისას ან შეგნებისას გაუფასუ- რებული				
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	სულ	
მაღალი შეფასება	14,679	133	-	-	14,812
სტანდარტული შეფასება	6,450	692	-	-	7,142
დაბალი შეფასება	7,664	233	-	-	7,897
შეფასების გარეშე	101,439	11,440	-	-	112,879
დეფოლტის სიტუაციაში უმოქმედო სხვა	-	-	6,457	-	6,457
	-	-	10,004	-	10,004
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	130,232	12,498	16,461	-	159,191

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

დებიტორული დავალიანება
შეფასების გარეშე
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს

1-ლი ეტაპი	სულ
2,585	2,585
2,585	2,585

სხვა ფინანსური აქტივები
შეფასების გარეშე
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს

1-ლი ეტაპი	სულ
45,880	45,880
45,880	45,880

გაცემული გარანტიები
მაღალი შეფასება
სტანდარტული შეფასება
დაბალი შეფასება
შეფასების გარეშე
დეფოლტის სიტუაციაში
სხვა
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს

1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	სულ
178,025	-	-	178,025
36,410	6,220	-	42,630
50,215	9,580	-	59,795
1,065,866	499	-	1,066,365
-	-	1,026	1,026
1,330,516	16,299	1,026	1,347,841

აკრედიტივები
მაღალი შეფასება
სტანდარტული შეფასება
დაბალი შეფასება
შეფასების გარეშე
დეფოლტის სიტუაციაში
სხვა
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს

1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	სულ
24,503	-	-	24,503
21,388	-	-	21,388
1,147	-	-	1,147
7,165	-	-	7,165
-	-	612	612
54,203	-	612	54,815

გაცემული სესხების აუთვისებელი ნაწილი
მაღალი შეფასება
სტანდარტული შეფასება
დაბალი შეფასება
შეფასების გარეშე
დეფოლტის სიტუაციაში
სხვა
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს

1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	სულ
180,375	201	-	180,576
24,818	372	-	25,190
6,496	3,438	-	9,934
63,960	613	-	64,573
-	-	1,342	1,342
275,649	4,624	1,342	281,615

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები,
სალაროში ნაღდი ფულის ნაშთის გამოკლებით
მაღალი შეფასება
სტანდარტული შეფასება
დაბალი შეფასება
შეფასების გარეშე
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს

1-ლი ეტაპი	სულ
318,862	318,862
317,863	317,863
65,216	65,216
5,503	5,503
707,444	707,444

მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების
მიმართ
მაღალი შეფასება
სტანდარტული შეფასება
დაბალი შეფასება
შეფასების გარეშე
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს

1-ლი ეტაპი	სულ
29,744	29,744
1,256,325	1,256,325
-	-
19,861	19,861
1,305,930	1,305,930

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები,
სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით -
საგალო ინსტრუმენტები

მაღალი შეფასება

სტანდარტული შეფასება

დაბალი შეფასება

შეფასების გარეშე

ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს

1-ლი ეტაპი	სულ
830,008	830,008
1,028,605	1,028,605
6,246	6,246
71,531	71,531
1,936,390	1,936,390

კომერციული სესხები

ამორტიზებული ღირებულებით

მაღალი შეფასება

სტანდარტული შეფასება

დაბალი შეფასება

შეფასების გარეშე

დეფოლტის სიტუაციაში

უმოქმედო

სხვა

ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს

1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	შეძენისას ან შეყენისას გაუფასუ- რებული	სულ
1,327,033	59,862	-	-	1,386,895
362,875	160,192	-	-	523,067
102,328	73,296	-	6,050	181,674
425,297	34,479	-	-	459,776
-	-	187,641	-	187,641
-	-	54,778	987	55,765
2,217,533	327,829	242,419	7,037	2,794,819

იპოთეკური სესხები

ამორტიზებული ღირებულებით

მაღალი შეფასება

სტანდარტული შეფასება

დაბალი შეფასება

შეფასების გარეშე

დეფოლტის სიტუაციაში

უმოქმედო

სხვა

ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს

1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	შეძენისას ან შეყენისას გაუფასუ- რებული	სულ
1,691,375	18,777	-	311	1,710,463
290,796	7,038	-	-	297,834
319,076	60,994	-	533	380,603
49,960	-	-	-	49,960
-	-	23,239	3,455	26,694
-	-	65,010	18,889	83,899
2,351,207	86,809	88,249	23,188	2,549,453

მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების
სესხები ამორტიზებული ღირებულებით

მაღალი შეფასება

სტანდარტული შეფასება

დაბალი შეფასება

შეფასების გარეშე

დეფოლტის სიტუაციაში

უმოქმედო

სხვა

ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს

1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	შეძენისას ან შეყენისას გაუფასუ- რებული	სულ
1,024,192	7,449	-	-	1,031,641
347,357	10,016	-	-	357,373
240,321	45,920	-	5	286,246
302,094	21,926	-	5	324,025
-	-	80,244	1,979	82,223
-	-	47,461	246	47,707
1,913,964	85,311	127,705	2,235	2,129,215

სამომხმარებლო სესხები

ამორტიზებული ღირებულებით

მაღალი შეფასება

სტანდარტული შეფასება

დაბალი შეფასება

შეფასების გარეშე

დეფოლტის სიტუაციაში

უმოქმედო

სხვა

ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს

1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	შეძენისას ან შეყენისას გაუფასუ- რებული	სულ
749,583	2,731	-	109	752,423
299,181	4,100	-	-	303,281
483,340	93,786	-	194	577,320
117,976	529	76	-	118,581
-	-	38,831	214	39,045
-	-	82,284	3,954	86,239
1,650,080	101,146	121,191	4,471	1,876,888

სალომხმარებლო სესხები

ამორტიზებული ღირებულებით

მაღალი შეფასება

სტანდარტული შეფასება

დაბალი შეფასება

შეფასების გარეშე

დეფოლტის სიტუაციაში

უმოქმედო

სხვა

ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს

1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	შეძენისას ან შეყენისას გაუფასუ- რებული	სულ
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
75,483	541	-	-	76,024
-	-	369	-	369
-	-	4,378	-	4,378
75,483	541	4,747	-	80,771

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	შემდგომი ან შემდგომი გაუფასურ- რებული				სულ
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	მე-4 ეტაპი	
მაღალი შეფასება	19,375	1,375	-	-	20,750
სტანდარტული შეფასება	7,659	213	-	-	7,872
დაბალი შეფასება	1,914	794	-	-	2,708
შეფასების გარეშე	72,002	3,424	683	-	76,109
დეფოლტის სიტუაციაში	-	-	2,410	-	2,410
უმოქმედო	-	-	238	-	238
სხვა	-	-	-	-	-
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	100,950	5,806	3,331	-	110,087

დებიტორული დავალიანება	1-ლი ეტაპი	სულ
შეფასების გარეშე	19,702	19,702
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	19,702	19,702

სხვა ფინანსური აქტივები	1-ლი ეტაპი	სულ
შეფასების გარეშე	29,427	29,427
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	29,427	29,427

გაცემული გარანტიები	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	სულ
მაღალი შეფასება	165,401	5,697	-	171,098
სტანდარტული შეფასება	37,795	5,708	-	43,503
დაბალი შეფასება	17,791	466	-	18,257
შეფასების გარეშე	760,203	8	-	760,211
დეფოლტის სიტუაციაში	-	-	22,498	22,498
სხვა	-	-	-	-
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	981,190	11,879	22,498	1,015,567

აკრედიტივები	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	სულ
მაღალი შეფასება	31,381	2,553	-	33,934
სტანდარტული შეფასება	4,844	-	-	4,844
დაბალი შეფასება	-	2,355	-	2,355
შეფასების გარეშე	876	-	-	876
დეფოლტის სიტუაციაში	-	-	-	-
სხვა	-	-	-	-
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	37,101	4,908	-	42,009

გაცემული სესხების აუთფინანსებული ნაწილი	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	სულ
მაღალი შეფასება	185,926	165	-	186,091
სტანდარტული შეფასება	22,951	150	-	23,101
დაბალი შეფასება	19,349	3,495	-	22,844
შეფასების გარეშე	44,350	466	61	44,877
დეფოლტის სიტუაციაში	-	-	1,340	1,340
სხვა	-	-	-	-
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	272,576	4,276	1,401	278,253

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ქვედა ცხრილში წარმოდგენილია სასესხო პორტფელის თანაფარდობა ჯგუფის მფლობელობაში ამ პორტფელთან დაკავშირებით არსებული უზრუნველყოფის საბაზრო ღირებულებასთან. 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, დასაკუთრებული უზრუნველყოფის საგნის 76.2%-მდე გადაფასებულია ბოლო ორი წლისთვის (2019 წლის 31 დეკემბერი: 72.9%). რაც შეეხება იპოთეკურ სესხებს, თუ სესხის უზრუნველყოფის საგნის ოფიციალურად დარეგისტრირება ვერ ხერხდება მისი მშენებლობის დასრულებამდე, შესაბამისი სესხი აისახება, როგორც არაუზრუნველყოფილი მიუხედავად იმისა, რომ ის, როგორც წესი, სამშენებლო კომპანიის კორპორაციული გარანტიით არის უზრუნველყოფილი.

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით										
სულ მთლიანი საბალანსო	არაუზრუნ- ველყოფილი	სესხის მოცულობის თანაფარდობა უზრუნველყოფის საგნის საბაზრო ღირებულებასთან %	50%- ზე	50%- 80%	80%- 90%	90%- 100%	100%- 200%	200%- 300%	300%- 400%	400%- ზე
ლირებულება	ნაკლები	მიტოვ								
კომერციული სესხები	4,929,198	615,858	635,951	1,147,875	114,903	146,474	1,139,855	147,898	318,589	661,79
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა	3.51%	2.52%	0.45%	1.14%	5.01%	8.62%	8.70%	6.17%	2.84%	0.87%
იპოთეკური სესხები	3,796,384	90,628	972,294	1,896,005	438,750	200,236	129,234	9,315	2,236	57,68
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა	1.28%	3.19%	0.03%	0.77%	2.59%	3.55%	7.87%	4.64%	3.31%	2.86%
მიკრო, მიკრო და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები	3,269,454	353,142	919,623	938,206	264,999	217,848	494,492	38,622	7,581	34,94
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა	3.13%	10.74%	0.10%	1.12%	2.08%	5.71%	5.30%	7.79%	13.78%	13.82%
სამომხმარებლო სესხები	2,208,013	1,118,714	460,494	436,194	90,076	48,783	49,946	1,055	640	2,-
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა	5.15%	9.38%	0.13%	1.01%	2.36%	0.71%	2.66%	4.83%	1.72%	1.94%
სალომმარდო სესხები	103,384	-	3,340	23,313	72,392	1,748	2,576	2	-	-
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა	0.22%	N/A	0.06%	0.06%	0.20%	2.06%	0.78%	0.00%	N/A	76.92%
კლიენტებზე გაცემული სესხები	14,306,433	2,178,342	2,991,702	4,441,593	981,120	615,069	1,816,103	196,892	329,046	756,546
ამორტიზებული ღირებულებით, მთლიანი										

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით										
სულ მთლიანი საბალანსო	არაუზრუნ- ველყოფილი	სესხის მოცულობის თანაფარდობა უზრუნველყოფის საგნის საბაზრო ღირებულებასთან %	50%- ზე	50%- 80%	80%- 90%	90%- 100%	100%- 200%	200%- 300%	300%- 400%	400%- ზე
ლირებულება	ნაკლები	მიტოვ								
კომერციული სესხები	3,929,443	541,826	588,389	866,246	165,358	185,995	676,067	184,026	231,606	889,93
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა	2.31%	2.01%	0.45%	0.04%	0.56%	2.24%	9.89%	0.47%	0.46%	1.01%
იპოთეკური სესხები	3,066,683	49,727	766,251	1,599,275	479,140	86,572	66,568	9,160	821	9,1
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა	0.29%	2.89%	0.05%	0.04%	0.19%	1.68%	4.97%	6.97%	1.83%	1.91%
მიკრო, მიკრო და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები	2,660,220	327,718	750,020	797,114	181,543	156,002	378,363	36,562	12,762	20,13
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა	1.67%	7.43%	0.20%	0.26%	0.62%	0.77%	2.78%	4.10%	7.35%	6.64%
სამომხმარებლო სესხები	2,085,108	1,159,510	387,116	322,747	93,823	46,122	73,502	547	359	1,3
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა	3.49%	6.11%	0.02%	0.15%	0.37%	0.63%	0.82%	14.44%	0.56%	1.52%
სალომმარდო სესხები	85,540	-	2,810	20,994	52,695	2,701	6,284	1	10	-
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა	0.30%	N/A	0.00%	0.03%	0.28%	0.78%	0.51%	0.00%	80.00%	80.00%
კლიენტებზე გაცემული სესხები	11,826,994	1,878,781	2,494,586	3,606,376	972,559	477,392	1,200,784	230,296	245,558	720,662
ამორტიზებული ღირებულებით, მთლიანი										

რესტრუქტურული ზეგნული ფინანსური აქტივების საბალანსო ღირებულება კატეგორიების მიხედვით:

წლის განმავლობაში ჯგუფმა შეცვალა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები მომხმარებლებზე გაცემულ გარკვეულ სესხებზე და ავანსებზე. ყველა ასეთი სესხი მანამდე გადაიტანებოდა, მინიმუმ, მეორე სტადიაზე, ხოლო დანაკარგების რეზერვი ფასდებოდა აქტივის არსებობის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ტოლი თანხით.

ქვემოთ მოცემული ცხრილი გვიჩვენებს ინფორმაციას ფინანსურ აქტივებზე, რომელთა მოდიფიცირებაც მოხდა მაშინ, როცა მათთან დაკავშირებული ზარალის რეზერვი შეფასდა აქტივის არსებობის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ტოლი თანხით:

2020 წლის განმავლობაში მოდიფიცირებული ფინანსური აქტივები	ამორტიზებული ღირებულება მოდიფიცაციამდე	წმინდა ზარალი მოდიფიცაციის შედეგად
კომერციული სესხები	117,119	
იპოთეკური სესხები	364,619	
მიკრო, მიკრო და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები	347,449	(3)
სამომხმარებლო სესხები	347,562	(4)
სალომმარდო სესხები	-	
კლიენტებზე გაცემული სესხები	1,176,749	(7,923)
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	52,188	(
სულ კლიენტებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	1,228,937	(9,095)

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

2019 წლის განმავლობაში მოდიფიცირებული

ფინანსური აქტივები

კომერციული სესხები

იპოთეკური სესხები

მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები

სამომხმარებლო სესხები

სალომბარდო სესხები

კლიენტებზე გაცემული სესხები

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები

სულ კლიენტებზე გაცემული სესხები და

ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები

ამორტიზებული ღირებულება მოდიფიკაციამდე	წმინდა ზარალი მოდიფიკაციის შედეგად
35,186	
51,776	(
77,075	(4
33,470	(3
197,507	(9,360)
197,507	(9,360)

2018 წლის განმავლობაში მოდიფიცირებული

ფინანსური აქტივები

კომერციული სესხები

იპოთეკური სესხები

მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები

სამომხმარებლო სესხები

სალომბარდო სესხები

კლიენტებზე გაცემული სესხები

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები

სულ კლიენტებზე გაცემული სესხები და

ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები

ამორტიზებული ღირებულება მოდიფიკაციამდე	წმინდა ზარალი მოდიფიკაციის შედეგად
9,529	
5,883	
21,852	(
19,144	(2
56,408	(3,907)
56,408	(3,907)

იმ სესხების მთლიანი საბალანსო ღირებულება, რომლებიც ადრე მოდიფიცირდა (როდესაც იყვნენ მეორე ან მესამე სტადიაზე) და ახლა მიუთვინებულა პირველი სტადიისთვის, ხოლო მათთან დაკავშირებული ზარალის რეზერვი შეფასებულია 12 თვის განმავლობაში მოსალოდნელი ზარალის ოდენობით, წარმოდგენილია ქვედა ცხრილში (ასეთი სესხები 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით გამოვლენილი არ არის):

თავდაპირველი აღიარების შემდეგ მოდიფიცირებული

ფინანსური აქტივები, 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

კომერციული სესხები

იპოთეკური სესხები

მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები

სამომხმარებლო სესხები

სალომბარდო სესხები

კლიენტებზე გაცემული სესხები

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები

სულ კლიენტებზე გაცემული სესხები და

ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები

სულ საბალანსო ღირებულება	შესაზამისი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი
14,952	
100,079	
68,748	(
42,408	(
226,187	(3,430)
226,904	(3,433)

თავდაპირველი აღიარების შემდეგ მოდიფიცირებული

ფინანსური აქტივები, 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

კომერციული სესხები

იპოთეკური სესხები

მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები

სამომხმარებლო სესხები

სალომბარდო სესხები

კლიენტებზე გაცემული სესხები

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები

სულ კლიენტებზე გაცემული სესხები და

ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები

სულ საბალანსო ღირებულება	შესაზამისი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი
-	
8	
27	
-	
-	
35	-
35	-

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ჯგუფის აქტივების და ვალდებულებების გეოგრაფიული კონცენტრაცია მოცემულია ქვემოთ:

					2020			
					საქართველო	იმათი	დსთ და სხვა ქვეყნები	სულ
აქტივები:								
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები					775,779	967,820	239,589	1,983,1
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ					1,987,539	-	20,042	2,007,58
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები					1,408,604	922,077	182,791	2,513,47
კლიენტებზე გადებული სესხები და ფინანსურ ოპერაციასთან დაკავშირებული მოთხოვნები					13,304,984	10,701	687,841	14,003,52
ვალდებულებები					972,500	243,632	44,407	1,260,53
ჯგუფის სხვა აქტივები					18,449,406	2,144,230	1,174,670	21,768,306
ვალდებულებები:								
კლიენტების დეპოზიტები და თანასუხები					11,262,272	859,206	1,931,001	14,052,47
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე					803,366	2,251,718	69,855	3,124,95
გამოშვებული საფაფური ფასიანი ქაღალდები					82,893	1,450,598	34,067	1,567,55
საოქრო ვალდებულებები					90,783	-	4,418	95,2
ვალდებულებები					178,872	238,725	24,232	439,82
ჯგუფის სხვა ვალდებულებები					12,416,186	4,800,247	2,063,573	19,280,006
და სახალაანო პოზიციები, წმინდა					6,033,220	(2,556,017)	(888,903)	2,488,300

2019					2018				
საქართველო	იმათი	დსთ და სხვა ქვეყნები	სულ	საქართველო	იმათი	დსთ და სხვა ქვეყნები	სულ		
აქტივები:									
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	1,020,942	841,866	296,397	2,159,205	789,187	315,081	1,220,52		
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	1,570,497	30,433	12,744	1,613,674	1,258,544	26,982	1,305,1		
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	792,613	827,974	140,436	1,761,023	1,020,244	779,097	1,932,55		
კლიენტებზე გადებული სესხები და ფინანსურ ოპერაციასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	11,183,417	2,461	580,876	11,766,754	8,794,495	2,168	432,657		
ვალდებულებები	934,451	35,144	52,972	1,022,567	746,276	43,937	45,786		
ჯგუფის სხვა აქტივები	15,501,920	1,737,878	1,083,425	18,323,223	12,608,746	1,167,265	747,576		
ვალდებულებები:									
კლიენტების დეპოზიტები და თანასუხები	7,478,013	808,626	1,850,056	10,136,695	6,071,067	1,466,852	8,196,5		
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	1,850,651	1,759,038	75,232	3,684,921	1,300,444	1,360,473	88,431		
გამოშვებული საფაფური ფასიანი ქაღალდები	72,540	1,998,803	69,438	2,140,781	36,940	1,635,929	38,163		
საოქრო ვალდებულებები	89,382	-	5,136	94,518	-	-	-		
ვალდებულებები	173,315	9,689	5,907	188,911	120,474	9,715	5,439		
ჯგუფის სხვა ვალდებულებები	9,663,901	4,576,156	2,005,769	16,245,826	7,528,925	3,664,969	12,792,559		
და სახალაანო პოზიციები, წმინდა	5,838,019	(2,838,278)	(922,344)	2,077,397	5,079,821	(2,497,704)	(851,089)		

ლიკვიდურობის რისკისა და დაფინანსების მართვა

ლიკვიდურობის რისკი ნიშნავს იმას, რომ ჯგუფმა ვერ შეძლოს ნორმალურ და სტრესულ ვითარებაში წარმოშობილი ფინანსური ვალდებულებების დროულად დაფარვა. ამ რისკის შეზღუდვის მიზნით, ხელმძღვანელობა ძირითადი სადეპოზიტო ბაზის გარდა იყენებს დაფინანსების დივერსიფიცირებულ წყაროებს, მართავს აქტივებს ლიკვიდურობის მიხედვით და რეგულარულ ზედამხედველობას უწევს მომავალ ფულად ნაკადებს და ლიკვიდურობას. აღნიშნულ პროცედურებთან ერთად, ფასდება მოსალოდნელი ფულადი ნაკადები და მაღალი ხარისხის უზრუნველყოფა, რომელიც შესაძლებელია საჭიროებისამებრ გამოყენებულ იქნას დამატებითი დაფინანსების უზრუნველყოფისთვის.

ჯგუფი ფლობს საკმაოდ რეალიზებადი და დივერსიფიცირებული აქტივების პორტფელს, რომელთა ლიკვიდაციაც მარტივად არის შესაძლებელი ფულადი ნაკადების მოულოდნელი შეწყვეტის შემთხვევაში. ჯგუფი ასევე ფლობს საკრედიტო ხაზებს, რომლებიც შეუძლია გამოიყენოს ლიკვიდურობის მიზნით. ამასთან, ჯგუფი ფლობს ფულად დეპოზიტს (სავალდებულო რეზერვი) სებ-ში, რომლის მოცულობაც დამოკიდებულია მოზიდულ სამომხმარებლო სახსრებზე.

ბანკის ლიკვიდურობის პოზიციას ჯგუფი ინდივიდუალურად აფასებს და მართავს საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დაწესებული ლიკვიდურობის კოეფიციენტების მიხედვით. ბანკები ვალდებულები არიან, რომ შეინარჩუნონ ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი, რომელიც განისაზღვრა როგორც მაღალი ხარისხის ლიკვიდური აქტივების თანაფარდობა წმინდა ფულად გადინებებთან მომდევნო 30 დღის განმავლობაში. ბრძანების თანახმად, სტრესულ პერიოდებს თუ არ ჩავთვლით, კოეფიციენტი 100%-ზე ნაკლები არ უნდა იყოს. ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 138.6%-ს გაუტოლდა (2019 წ.: 136.7%, 2018 წ.: 120.1%).

ბანკს საკმარისი ბუფერი აქვს, რომელიც აღემატება წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტის 100%-იან მოთხოვნას, რომელიც ძალაში შევიდა 2019 წლის 1 სექტემბერს. წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტის სოლიდური ბუფერი ნიშნავს სტაბილურ დაფინანსების წყაროებს ხანგრძლივი ვადით. ამ მიდგომის მიზანია იმის უზრუნველყოფა, რომ დაფინანსების მექანიზმი საკმარისად მოქნილია, რათა უზრუნველყოფს ლიკვიდურობა სხვადასხვა საბაზრო პირობებში. წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტი 2020 წლის 31 დეკემბრისთვის იყო 137.5% (2019 წ.: 132.5%, 2018 წ.: 133.6%), რაც საკმაოდ მაღალია სებ-ის მიერ მოთხოვნილ მინიმალურ სავალდებულო ბუფერზე.

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)**ლიკვიდურობის რისკისა და დაფინანსების მართვა (გაგრძელება)**

ჯგუფი ასევე აბალანსებს ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების ვადებს და უარყოფით გეგებზე მაქსიმალურ ლიმიტს აწესებს, განსხვავებით ბანკის ინდივიდუალური მთლიანი სახედამხედველო კაპიტალისა, რომელიც გამოითვლება სებ-ის რეგულაციის შესაბამისად. კოფიციენტების შეფასება, მონიტორინგი და დადგენილ ლიმიტებთან შედარება ყოველთვიურად ხდება. გადახვევების აღმოჩენის შემთხვევაში, ცვლილებების სტრატეგიებს/ნაბიჯებს განიხილავს და ამტკიცებს აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტი.

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში შეჯამებულია ჯგუფის ფინანსური ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი ხელშეკრულებით გათვალისწინებული არადისკონტირებული დაფარვის ვალდებულებების მიხედვით. დაფარვები, რომლებიც ექვემდებარება შეტყობინებას, აღრიცხულია იმგვარად, თითქოს შეტყობინება დაუყოვნებლივ მოხდა. ამის მიუხედავად, ჯგუფის მოლოდინით, ბევრი მომხმარებელი არ მოითხოვს ვალდებულებების დაფარვას იმ უადრესი თარიღით, რომლითაც შეიძლება ბანკს დაევალოს გადახდა; და ცხრილი არ ასახავს მოსალოდნელ ფულადი ნაკადებს, რომელიც ეფუძნება დეპოზიტების ვადაზე ადრე გატანის ისტორიულ მონაცემებს.

ფინანსური ვალდებულებები 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	3 თვეზე ნაკლები	3-დან 12 თვემდე	1-დან 5 წლამდე	5 წელზე მეტი	სულ
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	6,002,499	6,594,584	1,655,563	353,414	14,606,060
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	978,391	678,058	1,463,692	558,867	3,679,008
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	73,025	123,355	1,409,255	345,886	1,951,521
საიჯარო ვალდებულებები	6,277	18,823	68,760	21,751	115,611
წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	92,554	130,785	24,181	-	247,520
სხვა ვალდებულებები	69,184	2,525	6,656	102	78,467
სულ არადისკონტირებული ფინანსური ვალდებულებები	7,221,930	7,548,130	4,628,107	1,280,020	20,678,187

ფინანსური ვალდებულებები 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	3 თვეზე ნაკლები	3-დან 12 თვემდე	1-დან 5 წლამდე	5 წელზე მეტი	სულ
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	3,927,501	5,347,629	996,836	106,542	10,378,508
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	2,001,097	516,867	1,153,537	787,759	4,459,260
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	73,144	761,606	1,453,124	334,625	2,622,499
საიჯარო ვალდებულებები	5,937	16,812	65,650	27,503	115,902
წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	4,826	5,823	187	-	10,836
სხვა ვალდებულებები	84,429	2,496	2,845	323	90,093
სულ არადისკონტირებული ფინანსური ვალდებულებები	6,096,934	6,651,233	3,672,179	1,256,752	17,677,098

ფინანსური ვალდებულებები 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	3 თვეზე ნაკლები	3-დან 12 თვემდე	1-დან 5 წლამდე	5 წელზე მეტი	სულ
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	3,126,421	4,388,790	765,904	79,108	8,360,223
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	1,383,079	244,340	1,153,815	302,379	3,083,613
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	54,953	354,362	1,652,340	-	2,061,655
წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	10,574	995	-	-	11,569
სხვა ვალდებულებები	50,496	-	-	-	50,496
სულ არადისკონტირებული ფინანსური ვალდებულებები	4,625,523	4,988,487	3,572,059	381,487	13,567,556

ქვემოთ მოცემული ცხრილი გვიჩვენებს სახელშეკრულებო ვადის ამოწურვას ჯგუფის პირობითი ფინანსური ვალდებულებების ვადიანობის მიხედვით.

	3 თვეზე ნაკლები	3-დან 12 თვემდე	1-დან 5 წლამდე	5 წელზე მეტი	სულ
2020 წლის 31 დეკემბერი	857,447	492,386	933,169	27,436	2,310,438
2019 წლის 31 დეკემბერი	504,195	250,739	790,631	145,972	1,691,537
2018 წლის 31 დეკემბერი	423,886	337,522	616,522	96,977	1,474,907

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

ლიკვიდურობის რისკისა და დაფინანსების მართვა (გაგრძელება)

ჯგუფის ვარაუდით, შესაძლოა ყველა პირობითი ვალდებულება ან უზრუნველყოფა არ იქნას გამოყენებული ვალდებულებების ვადის ამოწურვამდე.

ვადიანობის ანალიზი არ ასახავს მიმდინარე ანგარიშების ისტორიულ სტაბილურობას. მათ ლიკვიდაციას წარსულში უფრო მეტი დრო სჭირდებოდა, ვიდრე ეს ცხრილებშია ნაჩვენები. ეს ნაშთები ზედა ცხრილებში გათვალისწინებულია სამ თვეზე ნაკლებ პერიოდში გადასახდელ თანხებში. პირველადი კაპიტალის უვადო თამასუქები წარმოდგენილია „ხუთ წელზე მეტი“ კატეგორიაში, ვინაიდან ხელმძღვანელობა ამ ვადაზე უფრო ადრე მათ დაფარვას არ მოელის.

საბაზრო რისკი

საბაზრო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტების ფულადი ნაკადების მოძრაობა ან სამართლიანი ღირებულება შეიცვლება ისეთი საბაზრო ცვლილებების შედეგად, როგორიცაა საპროცენტო განაკვეთები, უცხოური ვალუტის კურსი და კაპიტალის ფასები. ჯგუფი ახორციელებს საბაზრო რისკის კლასიფიცირებას სავაჭრო ან არა-სავაჭრო პორტფელებად. სავაჭრო და არასავაჭრო პოზიციები იმართება და მოწმდება მგრძნობელობის ანალიზების გამოყენებით.

საპროცენტო განაკვეთის რისკი

საპროცენტო განაკვეთის რისკი წარმოიქმნება შესაძლებლობიდან, რომ საპროცენტო განაკვეთის ცვლილებები გავლენას იქონიებს ფინანსური ინსტრუმენტების ფულადი ნაკადების მომავალ მოძრაობაზე ან სამართლიან ღირებულებებზე. მოცემული ცხრილი ასახავს ჯგუფის კონსოლიდირებული მოგება-ზარალის ანგარიშგების მგრძნობელობას საპროცენტო განაკვეთის გონივრულობის ფარგლებში მოსალოდნელ ცვლილებაზე, როდესაც სხვა ცვლადები უცვლელია:

მოგება-ზარალის კონსოლიდირებული ანგარიშგების მგრძნობელობა არის საპროცენტო განაკვეთის დასაშვები ცვლილების ეფექტი წმინდა საპროცენტო შემოსავალზე წლის მანძილზე, რაც ეფუძნება 2020 წლის 31 დეკემბრისთვის არსებულ ცვლადი განაკვეთის არა-სავაჭრო ფინანსურ აქტივებსა და ფინანსურ ვალდებულებებს. საბაზისო პუნქტებში შესული ცვლილებები გამოითვლება ბოლო თვის განმავლობაში ცვალებადი განაკვეთების ყოველდღიური ცვლილებების სტანდარტული გადახრების გამრავლებით შესაბამის ცვალებად განაკვეთებზე. 2020 წლის, 2019 წლისა და 2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლების განმავლობაში მგრძნობელობის ანალიზს არ გამოუვლენია რამე მნიშვნელოვანი პოტენციური გავლენა ჯგუფის საკუთარ კაპიტალზე.

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საბაზრო რისკი (გაგრძელება)

გა ლუბა	საბა ზისო ერთეულით ზრდა 2020	წმინდა საპროცენტო შემოსავლის მგრძნობელობა 2019	სხვა სრული შემოსავლის მგრძნობელობა 2018
ლარი	15		1,427
ევრო	2		242
აშშ დოლარი	3		13
გა ლუბა	საბა ზისო ერთეულით კლება 2020	წმინდა საპროცენტო შემოსავლის მგრძნობელობა 2019	სხვა სრული შემოსავლის მგრძნობელობა 2018
ლარი	15		(1,427)
ევრო	2		(242)
აშშ დოლარი	3		(13)
გა ლუბა	საბა ზისო ერთეულით ზრდა 2020	წმინდა საპროცენტო შემოსავლის მგრძნობელობა 2019	სხვა სრული შემოსავლის მგრძნობელობა 2018
ლარი	64		4,207
ევრო	2		168
აშშ დოლარი	7		94
გა ლუბა	საბა ზისო ერთეულით კლება 2019	წმინდა საპროცენტო შემოსავლის მგრძნობელობა 2019	სხვა სრული შემოსავლის მგრძნობელობა 2019
ლარი	64		(4,207)
ევრო	2		(168)
აშშ დოლარი	7		(94)
გა ლუბა	საბა ზისო ერთეულით ზრდა 2020	წმინდა საპროცენტო შემოსავლის მგრძნობელობა 2019	სხვა სრული შემოსავლის მგრძნობელობა 2018
ლარი	6		251
ევრო	1		50
აშშ დოლარი	6		121
გა ლუბა	საბა ზისო ერთეულით კლება 2020	წმინდა საპროცენტო შემოსავლის მგრძნობელობა 2019	სხვა სრული შემოსავლის მგრძნობელობა 2018
ლარი	6		(251)
ევრო	1		(50)
აშშ დოლარი	6		(121)

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)**საბაზრო რისკი (გაგრძელება)***სავალუტო რისკი*

სავალუტო რისკი წარმოიშობა მაშინ, როდესაც სავალუტო კურსის ცვლილებამ შესაძლოა გავლენა იქონიოს ფინანსური ინსტრუმენტების ღირებულებაზე. დირექტორთა საბჭოს სეზ-ის დირექტივების მიხედვით აქვს დაწესებული ლიმიტები სავალუტო პოზიციებზე. პოზიციების კონტროლი ხდება ყოველდღიურად.

ქვემოთ მოცემულ ცხრილებში წარმოდგენილია ის ვალუტები, რომლებშიც გამოხატულ ფულად აქტივებსა და ვალდებულებებზე ჯგუფს 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მნიშვნელოვანი რისკი ჰქონდა. ანალიზი გამოითვლის ლართან მიმართებაში სავალუტო კურსის რეალურად მოსალოდნელი მერყეობის გავლენას, როდესაც ყველა სხვა ცვლადი მუდმივია მოგება-ზარალის ანგარიშში. ქართულ ლართან მიმართებაში სავალუტო კურსის გონივრულობის ფარგლებში მოსალოდნელი ცვლილების გავლენა გამოითვლება, როგორც 12 თვის განმავლობაში სავალუტო კურსის ყოველდღიური ცვლილებების სტანდარტული გადახრა. ცხრილში უარყოფითი მაჩვენებელი ასახავს პოტენციურ წმინდა შემცირებას მოგება-ზარალის ანგარიშგებასა ან კაპიტალში, ხოლო დადებითი მაჩვენებელი კი ასახავს პოტენციურ წმინდა ზრდას. 2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის, 2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისა და 2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის მგრძნობელობის ანალიზს არ გამოუვლენია რამე მნიშვნელოვანი პოტენციური გავლენა ჯგუფის საკუთარ კაპიტალზე.

ვალუტა	ცვლილება ვალუტის გამოვლით კურსში %	ეფექტი დასაბეგრ მოგებაზე	ცვლილება ვალუტის გამოვლით კურსში %	ეფექტი დასაბეგრ მოგებაზე	ცვლილება ვალუტის გამოვლით კურსში %	ეფექტი დასაბეგრ მოგებაზე
	2020		2019		2018	
ევრო	15.1%	2,527	7.9%	(308)	9.9%	(32)
აშშ დოლარი	13.0%	3,049	6.4%	(2,915)	7.1%	10,87

წინასწარ გადახდის რისკი

წინასწარ გადახდის რისკი არის რისკი იმისა, რომ ჯგუფის განიცდის ზარალს, თუ მისი მომხმარებლები ან კონტრაქტები გადაიხდიან, ან მოითხოვენ გადახდას მოსალოდნელზე ადრე, მაგალითად, ფიქსირებული განაკვეთის იპოთეკის შემთხვევაში, როცა საპროცენტო განაკვეთების შემცირდება, ან სხვა საკრედიტო პროდუქტების შემთხვევაში, ან მსგავსი მიზეზით.

ჯგუფი ნაადრევი გადახდების ეფექტის დასადგენად თითოეული სასესხო პროდუქტისთვის ინდივიდუალურად გამოითვლის ვადაზე ადრე გადახდების საშუალო შეწონილ მაჩვენებლებს, ამ ისტორიულ მაჩვენებლებს იყენებს შესაბამისი პროდუქტების მიმდინარე საბალანსო ღირებულებაზე საანგარიშგებო თარიღისთვის და ამრავლებს თითოეული პროდუქტის წლიური ეფექტური საპროცენტო განაკვეთების საშუალო შეწონილზე. ეს მოდელი არ განასხვავებს გადახდის სხვადასხვა მიზეზს (მაგ. ადგილის გამოცვლა, რეფინანსირება და რესტრუქტურირება) და ითვალისწინებს წინასწარ გადახდის ჯარიმების ეფექტს ჯგუფის შემოსავალზე.

წინასწარ გადახდის რისკის მოსალოდნელი ეფექტი ჯგუფის წმინდა საპროცენტო შემოსავალზე 2020 წლის 31 დეკემბრით, 2019 წლის 31 დეკემბრითა და 2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლებისთვის ასეთია:

	ეფექტი წმინდა საპროცენტო შემოსავალზე
2020	(40,7
2019	(40,6
2018	(73,8

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საოპერაციო რისკი

საოპერაციო რისკი წარმოადგენს დანაკარგის რისკს, რომელიც წარმოიქმნება სისტემების მწყობრიდან გამოსვლის, ადამიანური შეცდომის, თაღლითობის ან გარე მიზეზების გამო. როდესაც არ ხორციელდება კონტროლი, საოპერაციო რისკებმა შესაძლოა გამოიწვიოს რეპუტაციის შელახვა, სამართლებრივი ან მარეგულირებელი ზომები ან ფინანსური ზარალი.

კიბერთავდასხმების რისკი, ფულის გათეთრების და კანონმდებლობასთან შეუსაბამობის რისკი

საინფორმაციო უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული რისკი ბოლო რამდენიმე წელიწადში გაიზარდა და რამდენიმე მსხვილ ორგანიზაციაზე კიბერთავდასხმები განხორციელდა. საბედნიეროდ, ჯგუფის ოპერაციებზე არსებითი გავლენა ამას არ მოუხდენია და ჯგუფიდან მონაცემებს არ გაუჟონავს. ბოლო რამდენიმე წელიწადში ჯგუფმა გააფართოვა თავისი ოპერაციები და ყურადღება გადაიტანა საბანკო პროდუქტებისა და სერვისების გაციფრულებაზე, შესაბამისად, გაიზარდა ელექტრონული დანაშაულებებიც, მათ შორის თაღლითობაც, თუმცა ამას მნიშვნელოვანი ზარალი არ გამოუწვევია. ფულის გათეთრებისა და ტერორიზმის დაფინანსების რისკები, რომელთაგან დასაცავად ბანკს ზომები აქვს მიღებული, მთელი მსოფლიოს მასშტაბით იზრდება. ბანკს მარეგულირებელი და სახედამხედველო ორგანოები მკაცრ მოთხოვნებს უყენებენ ფულის გათეთრებისა და ტერორიზმის წინააღმდეგ ბრძოლასთან დაკავშირებით. ამ მოთხოვნების შეუსრულებლობამ შეიძლება გამოიწვიოს იძულების ღონისძიებები მარეგულირებლის მხრიდან, რამაც შესაძლოა განაპირობოს ფულადი ჯარიმა და უარყოფითი გავლენა ჯგუფის რეპუტაციაზე.

ჯგუფი ვერ აღმოფხვრის ყველა საოპერაციო რისკს, თუმცა კონტროლის სისტემის მეშვეობით და პოტენციური რისკების მონიტორინგითა და მათზე რეაგირებით, ჯგუფი ახერხებს რისკების ეფექტურ მართვას. კონტროლი გულისხმობს მოვალეობების ეფექტურ გადანაწილებას, წვდომის, ავტორიზაციისა და შეჯერების პროცედურებს, თანამშრომლების განათლებისა და შეფასების პროცესებს და შიდა აუდიტის გამოყენებას.

საოპერაციო გარემო

ჯგუფის საქმიანობის დიდი ნაწილი კონცენტრირებულია საქართველოში. რადგანაც ქვეყანა ჯერ კიდევ ფორმირების პროცესში მყოფი ბაზარია, მას არა აქვს კარგად განვითარებული ბიზნესის ინფრასტრუქტურა და ნორმატიული ბაზა, რაც უფრო განვითარებულ საბაზრო ეკონომიკებს ახასიათებთ. საქართველოში საქმიანობა დაკავშირებულია ისეთ რისკებთან, რომლებიც, ჩვეულებრივ, არ არსებობს განვითარებულ ბაზრებზე (მათ შორის ის, რომ ქართული ლარი არ არის თავისუფლად კონვერტირებადი ვალუტა ქვეყნის ფარგლებს გარეთ, ასევე მხედველობაშია მისაღები განუვითარებელი საკრედიტო და საფონდო ბაზრები). თუმცა, ბოლო რამდენიმე წლის განმავლობაში, საქართველოს მთავრობამ მნიშვნელოვანი ნაბიჯები გადადგა საბანკო, იურიდიული, საგადასახადო და მარეგულირებელი სისტემების ჩამოყალიბებისათვის საჭირო რეფორმების სახით, რაც დადებითად აისახება ზოგად საინვესტიციო კლიმატზე. ამ რეფორმებს შორისაა ახალი კანონმდებლობის მიღება (ახალი საგადასახადო კოდექსისა და საპროცესო კანონების ჩათვლით). დირექტორთა საბჭოს აზრით, აღნიშნული ნაბიჯები ხელს უწყობს ბიზნესრისკების შემცირებას საქართველოში.

მოსალოდნელია ბიზნესგარემოს გაუმჯობესებისკენ მიმართული არსებული ტენდენციის გაგრძელება. ქართული ეკონომიკის მომავალი სტაბილურობა დიდად არის დამოკიდებული ამ რეფორმებზე და იმაზე, თუ ქვეყნის ხელისუფლების მიერ გადადგმული ნაბიჯები რამდენად იქნება ეფექტური ეკონომიკური, ფინანსური და ფულადი-საკრედიტო პოლიტიკის განვითარებისათვის. ამის მიუხედავად, საქართველოს ეკონომიკაზე გავლენას ახდენს მსოფლიო კრიზისი და ეკონომიკური განვითარების ტემპის შენელება.

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საოპერაციო გარემო

რეგიონის არასტაბილურობა

საქართველოს ეკონომიკა კარგად არის დივერსიფიცირებული და არ არის მნიშვნელოვნად დამოკიდებული ერთ ქვეყანაზე. თუმცა იგი დამოკიდებულია რეგიონის, კერძოდ, თავისი სავაჭრო პარტნიორების, რუსეთის, თურქეთის, აზერბაიჯანისა და სომხეთის ეკონომიკაზე. რეგიონში მიმდინარეობს გეოპოლიტიკური დამაბულობა, პოლიტიკური და ეკონომიკური არასტაბილურობა და სამხედრო კონფლიქტი, რამაც შეიძლება ჩვენს ბიზნესსა და ფინანსურ მდგომარეობაზე უარყოფითი გავლენა მოახდინოს.

ჯგუფი აქტიურად ახდენს რეგიონული და ადგილობრივი ბაზრის პირობების და პოლიტიკურ არასტაბილურობასთან დაკავშირებული რისკების მონიტორინგს და აგრეთვე აკვირდება საქართველოს მთავრობის საპასუხო ზომებს. იგი ახდენს სტრესულ და სცენარების ტესტირებას, რათა შეაფასოს გავლენა თავის ფინანსურ მდგომარეობაზე და შეიმუშავეს რეაგირების სტრატეგიები და სამოქმედო გეგმები მართალია, ფინანსური ბაზრის რყევები და გეოპოლიტიკური დამაბულობა უარყოფითად აისახება რეგიონის სავაჭრო პარტნიორებზე, საქართველოს პრეფერენციული სავაჭრო რეჟიმი და კარგად დივერსიფიცირებული ეკონომიკა, ერთ ქვეყანაზე დამოკიდებულების თვალსაზრისით, ქვეყანას საშუალებას აძლევს, უფრო მედეგი იყოს რეგიონული საგარეო შოკების მიმართ.

კაპიტალის რისკი

ბანკს აქვს რისკი იმისა, რომ ვერ დააკმაყოფილოს სებ-ის მიერ დაწესებულ კაპიტალის ადეკვატურობის მინიმალურ მოთხოვნებს. ბანკი, საქართველოს ყველა რეგულირებული ფინანსური დაწესებულების მსგავსად, ვალდებულია დააკმაყოფილოს სებ-ის მიერ დაწესებული გარკვეული კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტები. კაპიტალის ადეკვატურობის მოთხოვნების დაუკმაყოფილებლობამ, შესაძლოა, არსებითი უარყოფითი გავლენა მოახდინოს ჯგუფზე და ხელი შეუშალოს მისი სტრატეგიული მიზნების მიღწევას.

ჯგუფი ინარჩუნებს და აქტიურად განაგებს კაპიტალის ბაზას თავის ბიზნესთან დაკავშირებული რისკების მართვის მიზნით. კაპიტალის ადეკვატურობის მართვის სქემის ფარგლებში, ჯგუფი მუდმივად ახდენს საბაზრო პირობების მონიტორინგს და ამოწმებს საბაზრო ცვლილებებს, ასევე ატარებს სტრესის და სცენარების ტესტირებას, რათა შეამოწმოს თავისი პოზიცია არასახარბიელო ეკონომიკის, ბაზრის და მარეგულირებელი გარემოს პირობებში. ხელმძღვანელობა და სამეთვალყურეო საბჭო მუდმივად აკონტროლებს კაპიტალის პოზიციას, რათა საჭიროების შემთხვევაში უზრუნველყოს გონივრული მართვა და დროული ღონისძიებები. დეტალური ინფორმაციისათვის იხილეთ 30-ე შენიშვნა.

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

COVID-19-ის პანდემიის გავლენის რისკი

COVID-19 გლობალურ პანდემიად 2020 წლის დასაწყისში გამოცხადდა და მთელ მსოფლიოში გავრცელდა. პანდემიას მნიშვნელოვანი გაურკვევლობა ახლავს. უაღრესად რთულია პანდემიის მოქმედების, ეფექტური მკურნალობის არსებობის, ეკონომიკურ სექტორზე მისი გავლენის პროგნოზირება. შესაბამისად, მომსახურების სფეროს ეკონომიკური საქმიანობა უახლოეს მომავალში კვლავაც დაზარალდება. აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ ეფექტური ვაქცინის მოსალოდნელზე სწრაფი შექმნა და გავრცელება იმედს იძლევა, ტურიზმის და ინვესტიციების განახლებას უწყობს ხელს და აჩქარებს ეკონომიკის აღმავლობას.

2020 წლის მარტის ბოლოს სეზონ-მა წარმოადგინა საქართველოს საბანკო სექტორის ზედამხედველობის განახლებული გეგმა, რომელიც მიზნად ისახავს საქართველოში COVID-19-ის პანდემიით გამოწვეული უარყოფითი ფინანსური და ეკონომიკური შედეგების შემსუბუქებას. ზომები, რომლებიც დაუყოვნებლივ შედის ძალაში, ძირითადად კონცენტრირებულია კაპიტალის ადეკვატურობასთან და ლიკვიდურობასთან დაკავშირებულ ინიციატივებზე, რომლებიც ბანკებს საშუალებას მისცემს, გამოიყენონ არსებული საზედამხედველო კაპიტალის ბუფერები მომხმარებელთა მხარდასაჭერად ფინანსურად სტრესულ გარემოებებში და შეძლებისდაგვარად გააგრძელონ ჩვეულებრივი ბიზნესსაქმიანობა და გაამყარონ ეკონომიკა უწყვეტი საკრედიტო ოპერაციებით.

ჯგუფმა დანერგა მთელი რიგი მდგრადობის პროტოკოლები და ბიზნესის უწყვეტობის გეგმა, რომელთა მიზანია არის COVID-19-ის გავრცელების შეჩერება საქართველოში და ბიზნესსა და საზოგადოებაზე პანდემიის უარყოფითი გავლენის შესუსტება.

გარდა ამისა, როგორც ზემოთ აღინიშნა, საერთაშორისო ორგანიზაციებისგან დაფინანსების მობილიზაციით და ანტიკრიზისული სტიმულირების გეგმის მეშვეობით, მთავრობამ ფიზიკური და იურიდიული პირებისთვის გამოაცხადა მხარდაჭერის ზომები და პაკეტი, რომელთა მიზანია ეკონომიკაზე COVID-19-ის უარყოფითი გავლენის აღმოფხვრა იყო.

ჯგუფი ახდენს COVID-19-ის პანდემიის ფონზე ეკონომიკური ტენდენციების განვითარებისა და ბიზნესებზე, მომხმარებლებსა და თანამშრომლებზე მათი გავლენის მუდმივ მონიტორინგს. პანდემიით გამოწვეული გლობალური კრიზისი მასშტაბს ჯერ კიდევ მნიშვნელოვანი გაურკვევლობა ახლავს და ჯგუფი გააგრძელებს სათანადო ზომების მიღებას, რათა პროაქტიულად მართოს ცვალებადი გარემოებები.

ახალი რისკები

ყველა საქმიანობიდან მიღებული ინფორმაცია მოწმდება და მუშავდება, რათა უზრუნველყოფილ იქნას ახალი რისკების განსაზღვრა, ანალიზი და კონტროლი.

ჯგუფმა კლიმატის რისკი ახალ რისკად განსაზღვრა. ჯგუფი აპირებს კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკების ინტეგრირებას საკრედიტო რისკის მოდელსა და ბიზნესის მდგრადობის შეფასებებში. 2021 წელს ჯგუფი კლიმატთან დაკავშირებულ რისკებს აღწერს და მართავს „კლიმატთან დაკავშირებული ინფორმაციის გამჟღავნების სპეციალური ჯგუფის“ რეკომენდაციების შესაბამისად.

(ათას ლარში)

27. სამართლიანი ღირებულების შეფასება**სამართლიანი ღირებულების იერარქია**

სამართლიანი ღირებულების შესახებ ინფორმაციის წარმოდგენის მიზნით, ჯგუფმა განსაზღვრა აქტივებისა და ვალდებულებების კლასები მათი დანიშნულების, მახასიათებლების და რისკების მიხედვით. ქვემოთ ცხრილში მოცემულია იმ აქტივებისა და ვალდებულებების ანალიზი, რომლებიც სამართლიანი ღირებულებით არის შეფასებული ან რომელთა სამართლიანი ღირებულებებიც მოცემულია სამართლიანი ღირებულებების იერარქიაში მათი დონის მიხედვით, გარდა ნაღდი ფულისა და მოკლევადიანი ანაზღაურებისა, რომელთა სამართლიანი ღირებულება უახლოვდება მათ საბალანსო ღირებულებას:

2020 წლის 31 დეკემბერს	1-ლი დონე	მე-2 დონე	მე-3 დონე	სულ
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული აქტივები				
საინვესტიციო ქონება, სულ	-	-	234,835	234,835
მიწა	-	-	10,981	10,981
საცხოვრებელი შენობები	-	-	146,112	146,112
არასაცხოვრებელი შენობები	-	-	77,742	77,742
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	3,229	2,510,135	108	2,513,472
სხვა აქტივები - წარმოებული ფინანსური აქტივები	-	9,154	-	9,154
აქტივები, რომელთა სამართლიანი ღირებულება ზევ განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი				
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	-	2,007,581	-	2,007,581
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	-	-	13,707,669	13,707,669
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ვალდებულებები				
სხვა ვალდებულებები - წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	-	247,520	-	247,520
ვალდებულებები, რომელთა სამართლიანი ღირებულება ზევ განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი				
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	-	14,039,791	-	14,039,791
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	-	2,660,021	464,918	3,124,939
გამოშვებული საფალო ფასიანი ქაღალდები	-	1,404,266	222,681	1,626,947
საიჯარო ვალდებულებები	-	-	102,578	102,578
2019 წლის 31 დეკემბერს	1-ლი დონე	მე-2 დონე	მე-3 დონე	სულ
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული აქტივები				
საინვესტიციო ქონება, სულ	-	-	228,666	228,666
მიწა	-	-	56,908	56,908
საცხოვრებელი შენობები	-	-	75,328	75,328
არასაცხოვრებელი შენობები	-	-	96,430	96,430
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	2,316	1,758,312	395	1,761,023
სხვა აქტივები - წარმოებული ფინანსური აქტივები	-	34,559	-	34,559
აქტივები, რომელთა სამართლიანი ღირებულება ზევ განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი				
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	-	1,613,674	-	1,613,674
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	-	-	11,917,877	11,917,877
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ვალდებულებები				
სხვა ვალდებულებები - წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	-	10,836	-	10,836
ვალდებულებები, რომელთა სამართლიანი ღირებულება ზევ განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი				
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	-	10,137,502	-	10,137,502
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	-	3,385,114	299,807	3,684,923
გამოშვებული საფალო ფასიანი ქაღალდები	-	1,782,278	416,787	2,199,065
საიჯარო ვალდებულებები	-	-	95,389	95,389

(ათას ლარში)

27. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)**სამართლიანი ღირებულების იერარქია (გაგრძელება)**

2018 წლის 31 დეკემბერს	1-ლი დონე	მე-2 დონე	მე-3 დონე	სულ
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული აქტივები				
საინვესტიციო ქონება, სულ	-	-	155,183	155,183
მიწა	-	-	15,094	15,094
საცხოვრებელი შენობები	-	-	75,171	75,171
არასაცხოვრებელი შენობები	-	-	64,918	64,918
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	-	1,932,158	395	1,932,55
სხვა აქტივები - წარმოებული ფინანსური აქტივები	-	35,557	-	35,55
აქტივები, რომელთა სამართლიან ღირებულება ზევ განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი				
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	-	1,305,191	-	1,305,191
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	-	-	9,199,809	9,199,809
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ვალდებულებები				
სხვა ვალდებულებები - წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	-	11,569	-	11,569
ვალდებულებები, რომელთა სამართლიან ღირებულება ზევ განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი				
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	-	8,192,491	-	8,192,491
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	-	2,560,563	188,785	2,749,349
გამოშვებული საფალო ფასიანი ქაღალდები	-	1,374,229	360,326	1,734,555

ქვემოთ აღწერილია შეფასების ხერხებით სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრა. ჯგუფმა გამოიყენა ის დაშვებები, რომლებსაც, ჯგუფის აზრით, დაეყრდნობიან ბაზრის მონაწილეები ინსტრუმენტის შეფასების დროს.

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები, რომლებიც შეფასებულია აქტიური ბაზრის მონაცემების გამოყენებით, ძირითადად წარმოადგენს საპროცენტო სვოპებს, სავალუტო სვოპებს, სავალუტო ფორვარდულ კონტრაქტებს და ოფციონის კონტრაქტებს. შეფასებებისთვის ყველაზე ხშირად გამოყენებული მეთოდებია მოიცავს ფორვარდულ ფასწარმოქმნას, სვოპის მოდელს, რომლებისთვისაც გამოიყენება მიმდინარე ღირებულების გაანგარიშება და ასევე სტანდარტული ოფციონის ფასწარმოქმნის მოდელები. მოდელები შეიცავს სხვადასხვა ამოსავალ მონაცემს კონტრაქტების საკრედიტო რეიტინგის, სავალუტო სვოპების და ფორვარდული კურსის, საპროცენტო განაკვეთის მრუდის და ნაგულისხმევი მერყეობის ჩათვლით.

სავაჭრო და საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები

სავაჭრო ფასიანი ქაღალდები და საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების ნაწილი კოტირებული წილობრივი და სავალო ფასიანი ქაღალდებია. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, რომელთა შეფასება ხდება შეფასების სისტემით ან ფასწარმოქმნის მოდელით, შედგება არაკოტირებული კაპიტალის და სასესხო ფასიანი ქაღალდებისაგან. ეს ფასიანი ქაღალდები შეიძლება შეფასდეს მეთოდით, რომელიც ზოგჯერ შეიცავს მხოლოდ ბაზარზე არსებულ მონაცემებს, ხოლო სხვა დროს შეიძლება გამოყენებულ იქნას საბაზრო ან არასაბაზრო მონაცემები. არადაკვირვებადი მონაცემი მოიცავს ვარაუდს ინვესტიციის ობიექტის სამომავლო ფინანსური საქმიანობის და მისთვის დამახასიათებელი რისკების შესახებ, ასევე მოიცავს ეკონომიკურ ვარაუდს მრეწველობის და გეოგრაფიული იურისდიქციის შესახებ, რომელშიც ფუნქციონირებს ინვესტიციის ობიექტი.

(ათას ლარში)

27. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)**სამართლიანი ღირებულების იერარქია (გაგრძელება)**

სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული მე-3 დონის ფინანსური ინსტრუმენტების მოძრაობა

ქვემოთ წარმოდგენილ ცხრილში მოცემულია სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული მე-3 დონის ფინანსური აქტივების საწყისი და საბოლოო თანხების შეჯერება:

	2017 წლის 31		2018 წლის 31		2019 წლის 31		საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების გაყიდვა		2020 წლის 31	
	დეკემბერს		დეკემბერს		დეკემბერს		გაყიდვა		დეკემბერს	
მე-3 დონის ფინანსური აქტივები										
წილობრივი საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	201		194		395		395		(287)	

სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული მესამე დონის არაფინანსური აქტივების მოძრაობა

ყველა საინვესტიციო ქონება მესამე დონეს მიეკუთვნება. მათი საწყისი და საბოლოო ნაშთების შეჯერება წარმოდგენილია მე-11 შენიშვნაში.

მე-3 დონის ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიან ღირებულებაზე გავლენა, რომლებიც ძირითადი დაშვებების ცვლილებების სამართლიანი ღირებულებითაა შეფასებული

ქვემოთ წარმოდგენილი ცხრილი გვიჩვენებს მე-3 დონის ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიან ღირებულებებზე გავლენას გონივრული შესაძლო ალტერნატიული დაშვებების გამოყენებით:

	გონივრული შესაძლო ალტერნატიული დაშვებების გავლენა		გონივრული შესაძლო ალტერნატიული დაშვებების გავლენა		გონივრული შესაძლო ალტერნატიული დაშვებების გავლენა	
	საბალანსო ღირებულება		საბალანსო ღირებულება		საბალანსო ღირებულება	
	2020		2019		2018	
მე-3 დონის ფინანსური აქტივები						
წილობრივი საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	108	+/- 16	395	+/- 59	395	+/- 59

იმისთვის, რომ განესაზღვრა გონივრულად შესაძლო ალტერნატიული ვარაუდები, ჯგუფმა განახორციელა მოდელის არადაკვირვებადი მთავარი ინფორმაციის კორექტირება შემდეგნაირად:

კაპიტალისათვის ჯგუფმა საბალანსო ღირებულებაზე მაღალი ფასის ჯერადი დააკორექტირა მისი 10%-ით გაზრდით ან შემცირებით, რომელიც ჯგუფის აზრით ექცევა რეალურად დასაშვებ ალტერნატივების ფარგლებში. ჯგუფის მოსაზრება ეყრდნობა საბალანსო ღირებულებაზე მაღალი ფასის ჯერადებს, რომლებსაც იყენებენ ანალოგიური კომპანიები საქმიანობის იმავე სფეროსა და იმავე გეოგრაფიულ არეალში.

(ათას ლარში)

27. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულების იერარქია (გაგრძელება)

არაფინანსური აქტივების შეფასებისთვის გამოყენებული მნიშვნელოვანი არასაბაზრო მონაცემების აღწერა

ქვემოთ ცხრილში მოცემულია მნიშვნელოვანი არასაბაზრო მონაცემების აღწერა, რომლებიც გამოყენებულია საინვესტიციო ქონების მესამე დონის შეფასებისთვის:

საინვესტიციო ქონება	2020 234,835	შეფასების მეთოდი	მნიშვნელოვანი არაფინანსური შემაჯავლი მონაცემები	მინ.	მაქს.	საშუალო შეწონილი	სხვა მნიშვნელოვანი ინფორმაცია	მინ.	მაქს.	საშუალო შეწონილი
მიწის ნაკვეთი	10,981	საბაზრო მეთოდი	ერთი კვადრატული მეტრის ფასი	0.001	2.639	0.742	კვადრატული მეტრი, მიწის ნაკვეთი	32	360,001	8,162
საცხოვრებელი ქონება	146,112	საბაზრო მეთოდი	ერთი კვადრატული მეტრის ფასი	0.062	3.252	0.983	კვადრატული მეტრი, შენობა-ნაგებობები	15	782	186
არასაცხოვრებელი ქონება	77,742									
	69,568	საბაზრო მეთოდი	ფასი	34.582	2,190.655	885.635	კვადრატული მეტრი, მიწის ნაკვეთი	70	40,000	3,306
							კვადრატული მეტრი, შენობა-ნაგებობები	30	7,059	1,543
	7,658	შემოსავლის მეთოდი	ოჯარის ფასი, ერთ კვადრატულ მეტრზე და ტვირთულობის მანქანები	0.004	0.051	0.018	კვადრატული მეტრი, შენობა-ნაგებობები	103	2,021	685
			მიწის ნაკვეთის ფასი, ერთ კვადრატულ მეტრზე	50%	85%	77%				
	516	ხარჯების მეთოდი	ამორტიზებული ჩანაცვლების ხარჯი, ერთ კვადრატულ მეტრზე	0.638	1.379	1.051	კვადრატული მეტრი, მიწის ნაკვეთი	209	357	274
				0.763	0.901	0.840	კვადრატული მეტრი, შენობა-ნაგებობები	298	320	310

* ამ ცხრილში წარმოდგენილი არადაკვირვებადი მონაცემების ფასი, განაკვეთი და ღირებულება წარმოდგენილია ლარში, თუ სხვა ვალუტა არ არის მითითებული.

ფინანსური ინსტრუმენტების მიმოხილვა

ქვემოთ მოცემულია 2020 წლის 31 დეკემბრის, 2019 წლის 31 დეკემბრისა და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ჯგუფის მფლობელობაში არსებული ყველა ფინანსური ინსტრუმენტის მიმოხილვა, ფულადი სახსრებისა და მოკლევადიანი ანაზღაურების გარდა.

	2020 წლის 31 დეკემბრის		
	სამართლიანი ღირებულება, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	სამართლიანი ღირებულება, მოგებაში ან ზარალში ასახვით	
ფინანსური აქტივები			
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	2,007,581	-	
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ფინანსური ოჯარსთან დაკავშირებული მოთხოვნები	14,003,526	-	
დებიტორული დავალიანება და სხვა სესხები	1,501	-	
წილობრივი ინსტრუმენტები	-	3,410	
სასესხო ინსტრუმენტები	-	2,510,062	
საპროცენტო განაკვეთის კონტრაქტები	-	-	1,1
უცხოურ ვალუტაში წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები	-	-	7,6
სულ	16,012,608	2,513,472	9,154
ფინანსური ვალდებულებები			
კლიენტების დეპოზიტები და თმასუქები	14,052,479	-	
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	3,124,939	-	
გამოწმებული საფალო ფასიანი ქაღალდები	1,567,558	-	
საოჯარო ვალდებულებები	95,201	-	
საფაქრო და სხვა კრედიტორული დავალიანება (სხვა ვალდებულებები)	48,014	-	
საპროცენტო განაკვეთის კონტრაქტები	-	-	1,
უცხოურ ვალუტაში წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები	-	-	246,4
სულ	18,888,191	-	247,520

(ათას ლარში)

27. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)

ფინანსური ინსტრუმენტების მიმოხილვა (გაგრძელება)

	2019 წლის 31 დეკემბრის			2018 წლის 31 დეკემბრის		
	სამართლიანი ღირებულება, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	სამართლიანი ღირებულება, მოგებაში ან ზარალში ასახვით		სამართლიანი ღირებულება, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	სამართლიანი ღირებულება, მოგებაში ან ზარალში ასახვით	
ფინანსური აქტივები						
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	1,613,674	-	-	1,305,191	-	-
კლიენტებზე გადებული სესხები და ფინანსურ ოჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	11,766,754	-	-	9,229,320	-	-
დებიტორული დავალიანება და სხვა სესხები	2,585	-	-	19,702	-	-
წილობრივი ინსტრუმენტები	-	2,788	-	-	466	-
სასესხო ინსტრუმენტები	-	1,758,235	-	-	1,932,087	-
საპროცენტო განაკვეთის კონტრაქტები	-	-	2,566	-	-	12,1
უცხოურ ვალუტაში წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები	-	-	31,993	-	-	22,1
სულ	13,383,013	1,761,023	34,559	10,554,213	1,932,553	35,557
ფინანსური ვალდებულებები						
კლიენტების დეპოზიტები და თმასუქები	10,136,695	-	-	8,196,551	-	-
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	3,684,921	-	-	2,749,348	-	-
გამომწვეული საფალო ფასიანი ქაღალდები	2,140,781	-	-	1,711,032	-	-
საიჯარო ვალდებულებები	94,518	-	-	-	-	-
სხვა კრედიტორული დავალიანება სხვა ვალდებულებები	39,992	-	-	19,393	-	-
საპროცენტო განაკვეთის კონტრაქტები	-	-	1,914	-	-	6,3
უცხოურ ვალუტაში წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები	-	-	8,922	-	-	5,2
სულ	16,096,907	-	10,836	12,676,324	-	11,569

ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება, რომლებიც ფინანსურ ანგარიშგებაში სამართლიანი ღირებულებით არ არის ასახული

წინამდებარე ცხრილში მოცემულია ჯგუფის იმ ფინანსური ინსტრუმენტების საბალანსო ღირებულებებისა და სამართლიანი ღირებულებების შედარება კატეგორიების მიხედვით, რომლებიც აღირიცხება ფინანსურ ანგარიშგებაში. ცხრილში არ არის ნაჩვენები არაფინანსური აქტივებისა და არაფინანსური ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულებები, სხვა უფრო მცირე ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულებები, ან ფულადი სახსრები და მოკლევადიანი ანაზრები, რომელთა სამართლიანი ღირებულებებიც არსებითად უახლოვდება მათ საბალანსო ღირებულებებს.

	საბალანსო ღირებულება 2020	სამართლიანი ღირებულება 2020	არაღიარებული მოგება/ (ზარალი) 2020			
ფინანსური აქტივები						
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	2,007,581	2,007,581				
კლიენტებზე გადებული სესხები და ფინანსურ ოჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	14,003,526	13,707,669	(295,86)			
ფინანსური ვალდებულებები						
კლიენტების დეპოზიტები და თმასუქები	14,052,479	14,039,791	12,688			
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	3,124,939	3,124,939				
გამომწვეული საფალო ფასიანი ქაღალდები	1,567,558	1,626,947	(59,389)			
საიჯარო ვალდებულებები	95,201	102,578	(7,377)			
სამართლიანი ღირებულების მთლიანი აუღიარებელი ცვლილება			(349,935)			
	საბალანსო ღირებულება 2019	სამართლიანი ღირებულება 2019	არაღიარებული მოგება/ (ზარალი) 2019	საბალანსო ღირებულება 2018	სამართლიანი ღირებულება 2018	არაღიარებული მოგება/ (ზარალი) 2018
ფინანსური აქტივები						
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	1,613,674	1,613,674	-	1,305,191	1,305,191	-
კლიენტებზე გადებული სესხები და ფინანსურ ოჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	11,766,754	11,917,877	151,123	9,229,320	9,199,809	(29,511)
ფინანსური ვალდებულებები						
კლიენტების დეპოზიტები და თმასუქები	10,136,695	10,137,502	(807)	8,196,551	8,192,491	4,060
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	3,684,921	3,684,921	-	2,749,348	2,749,348	-
გამომწვეული საფალო ფასიანი ქაღალდები	2,140,781	2,199,065	(58,284)	1,711,032	1,734,555	(23,523)
საიჯარო ვალდებულებები	94,518	95,389	(871)	-	-	-
სამართლიანი ღირებულების მთლიანი აუღიარებელი ცვლილება			91,161			(48,974)

ქვემოთ მოცემულია მეთოდოლოგია და დაშვებები იმ ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულების დასადგენად, რომლებიც არ არის აღრიცხული ფინანსურ ანგარიშგებაში სამართლიანი ღირებულებით.

(ათას ლარში)

27. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)**აქტივები, რომელთა სამართლიანი ღირებულება უახლოვდება მათ საბალანსო ღირებულებას**

როგორც წესი, იმ ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულება, რომლებიც არის ლიკვიდური ან ხასიათდება მოკლევადიანობით (სამ თვეზე ნაკლები), უახლოვდება მათ სამართლიან ღირებულებას. ეს დაშვება აგრეთვე ეხება მოთხოვნამდე ანაბრებს, განსაზღვრული ვადის არმქონე შემნახველ ანგარიშებს და ცვალებადი განაკვეთის მქონე ფინანსურ ინსტრუმენტებს.

ფიქსირებული განაკვეთის მქონე ფინანსური ინსტრუმენტები

ფიქსირებული განაკვეთის მქონე ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება დგინდება იდენტურ ფინანსურ ინსტრუმენტებზე პირველადი აღიარების დროს დაფიქსირებულ საპროცენტო განაკვეთსა და მიმდინარე საპროცენტო განაკვეთების შედარების შედეგად. ფიქსირებული განაკვეთის მქონე დეპოზიტის სამართლიანი ღირებულება გამომდინარეობს ფულადი სახსრების ნაკადის ღირებულებიდან, რომელიც დისკონტირებულია ფულის ბაზრის მიმდინარე იმ საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით, რომელიც დამახასიათებელია მსგავსი საკრედიტო რისკისა და ვადიანობის სესხებისათვის. ერთ წლამდე ვადის მქონე ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების შემთხვევაში, დაშვებულია, რომ მათი საბალანსო ღირებულებები უახლოვდება მათ სამართლიან ღირებულებებს.

28. ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი

ქვემოთ ცხრილში მოცემულია ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების ანალიზი მათი სახელშეკრულებო ვადების მიხედვით, გარდა მიმდინარე ანგარიშებისა და საკრედიტო ბარათებისა, როგორც ქვემოთ არის აღწერილი. ჯგუფის საკონტრაქტო არადისკონტირებული დაფარვის ვალდებულებების შესახებ იხილეთ 26-ე შენიშვნა „რისკის მართვა“.

2020 წლის 31 დეკემბრის								
მოთხოვნამდე	3 თვემდე	6 თვემდე	1 წლამდე	3 წლამდე	5 წლამდე	5 წელზე მეტი	სულ	
ფინანსური აქტივები								
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	1,464,611	518,577	-	-	-	-	-	1,983,188
მოთხოვნები საკრედიტო და წესდებულების მიმართ	1,987,538	11,464	-	-	-	-	8,579	2,007,581
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	307,266	2,101,411	23,664	10,865	12,030	3,079	55,157	2,513,472
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	-	2,670,945	847,396	1,593,974	3,484,561	2,000,114	3,406,536	14,003,521
სულ	3,759,415	5,302,397	871,060	1,604,839	3,496,591	2,003,193	3,470,272	20,507,767
ფინანსური ვალდებულებები								
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	2,206,718	3,761,277	1,164,090	5,348,350	967,733	344,506	259,805	14,052,471
ვალდებულებები საკრედიტო და წესდებულების წინაშე	196,049	778,656	178,604	480,230	638,374	501,080	351,946	3,124,939
გამომწვეული სავალო ფასიანი ქაღალდები	-	72,744	36,482	78,902	1,145,766	46,258	187,406	1,567,555
საიჯარო ვალდებულებები	-	6,190	6,195	11,738	34,413	22,771	13,894	95,223
სულ	2,402,767	4,618,867	1,385,371	5,919,220	2,786,286	914,615	813,051	18,840,177
წმინდა	1,356,648	683,530	(514,311)	(4,314,381)	710,305	1,088,578	2,657,221	1,667,590
აკუმულირებული გაზი	1,356,648	2,040,178	1,525,867	(2,788,514)	(2,078,209)	(989,631)	1,667,590	

2019 წლის 31 დეკემბრის								
მოთხოვნამდე	3 თვემდე	6 თვემდე	1 წლამდე	3 წლამდე	5 წლამდე	5 წელზე მეტი	სულ	
ფინანსური აქტივები								
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	1,538,123	621,082	-	-	-	-	-	2,159,205
მოთხოვნები საკრედიტო და წესდებულების მიმართ	1,570,495	30,670	-	-	-	-	12,509	1,613,674
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	299,241	1,235,464	4,840	4,054	64,495	105,190	47,739	1,761,023
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	-	1,670,752	803,830	1,578,589	3,324,687	1,700,478	2,688,418	11,766,776
სულ	3,407,859	3,557,968	808,670	1,582,643	3,389,182	1,805,668	2,748,666	17,300,656
ფინანსური ვალდებულებები								
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	2,130,711	1,765,582	864,681	4,406,612	836,542	85,343	47,224	10,136,665
ვალდებულებები საკრედიტო და წესდებულების წინაშე	263,975	1,731,425	122,857	355,504	472,232	388,883	350,045	3,684,921
გამომწვეული სავალო ფასიანი ქაღალდები	-	72,093	638,293	87,636	300,008	879,167	163,584	2,140,771
საიჯარო ვალდებულებები	-	5,879	5,687	10,471	33,555	21,438	17,488	94,553
სულ	2,394,686	3,574,979	1,631,518	4,860,223	1,642,337	1,374,831	578,341	16,056,915
წმინდა	1,013,173	(17,011)	(822,848)	(3,277,580)	1,746,845	430,837	2,170,325	1,243,741
აკუმულირებული გაზი	1,013,173	996,162	173,314	(3,104,266)	(1,357,421)	(926,584)	1,243,741	

(ათას ლარში)

28. ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი (გაგრძელება)

	2018 წლის 31 დეკემბრის							სულ
	მოთხოვნამდე	3 თვემდე	6 თვემდე	1 წლამდე	3 წლამდე	5 წლამდე	5 წელზე მეტი	
ფინანსური აქტივები								
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	1,053,012	167,512	-	-	-	-	-	1,220,52
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	1,239,365	45,185	976	7,874	-	-	11,791	1,305,1
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	751,172	941,275	42,499	37,052	108,072	35,115	17,368	1,932,55
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	-	1,407,587	641,375	1,394,176	2,491,787	1,335,320	1,959,075	9,229,32
სულ	3,043,549	2,561,559	684,850	1,439,102	2,599,859	1,370,435	1,988,234	13,687,588
ფინანსური ვალდებულებები								
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	1,588,304	1,525,213	732,943	3,603,586	654,967	52,704	38,834	8,196,55
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	118,693	1,268,990	81,927	178,106	526,983	413,146	161,503	2,749,34
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	-	54,524	162,581	173,755	566,570	753,602	-	1,711,0
სულ	1,706,997	2,848,727	977,451	3,955,447	1,748,520	1,219,452	200,337	12,656,931
წმინდა	1,336,552	(287,168)	(292,601)	(2,516,345)	851,339	150,983	1,787,897	1,030,657
აკუმულირებული გეპო	1,336,552	1,049,384	756,783	(1,759,562)	(908,223)	(757,240)	1,030,657	

ჯგუფის მიერ ვალდებულებების დაფარვის უნარი დამოკიდებულია მის მიერ დროის იმავე მონაკვეთში ეკვივალენტური აქტივების რეალიზაციაზე. საქართველოს ბაზარზე, სადაც ჯგუფის საქმიანობის დიდი ნაწილია თავმოყრილი, ბევრი მოკლევადიანი კრედიტი გაცივმა იმ მოლოდინით, რომ მათი დაფარვის თარიღისთვის ამ სესხების ვადა გაგრძელდება. ამდენად, აქტივების ვადიანობა, რომელიც ზემოთ არის მოცემული, შეიძლება განსხვავდებოდეს რეალური ვადიანობისგან. მიმდინარე ანგარიშების ისტორიული სტაბილურობის ასახვის მიზნით ჯგუფი გამოითვლის მიმდინარე ანგარიშების მინიმალურ ყოველდღიურ ნაშთს ბოლო ორი წლის განმავლობაში და ამ თანხას ზემოთ მოყვანილ ცხრილში ასახავს „ერთ წლამდე“ კატეგორიაში. დანარჩენი მიმდინარე ანგარიშები შესულია „მოთხოვნამდე“ კატეგორიაში. სეზონისგან მიღებული მოკლევადიანი ნასესხები სახსრების გადაფარვის შესაბამისობაში მოსაყვანად მის უზრუნველსაყოფად დაგირავებულ საინვესტიციო ფასიან ქაღალდებთან, ეს ფასიანი ქაღალდები შევიდა „მოთხოვნამდე“ კატეგორიაში. იმის გათვალისწინებით, რომ საკრედიტო ბარათებს არ აქვს ხელშეკრულებით გათვალისწინებული დაფარვის ვადები, ზემოაღნიშნული განაწილება კატეგორიებად ხდება დაფარვის სტატისტიკურ მაჩვენებლებზე დაყრდნობით.

ჯგუფის ლიკვიდურობის მთავარი წყაროებია:

- ანაბრები;
- საერთაშორისო საკრედიტო დაწესებულებებისგან ნასესხები სახსრები;
- ბანკთაშორისი სადეპოზიტო ხელშეკრულებები;
- გაცემული სესხები;
- შემოსავალი ფასიანი ქაღალდების გაყიდვიდან;
- სესხის ძირითადი თანხის დაფარვები;
- საპროცენტო შემოსავალი; და
- მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო.

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კლიენტების ანაბრები და თამასუქები შეადგენდა 14,052,479 ლარს (2019 წ.: 10,136,695 ლარი, 2018 წ.: 8,196,551 ლარი) და წარმოადგენდა ჯგუფის მთლიანი ვალდებულებების 73%-ს (2019 წ.: 62%, 2018 წ.: 64%). ეს სტაბილური და დივერსიფიცირებული თანხები კვლავაც ჯგუფის დაფინანსების უმთავრესი წყაროა. 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე დავალიანება შეადგენდა 3,124,939 ლარს (2019 წ.: 3,684,921 ლარი, 2018 წ.: 2,749,348 ლარი), რაც მთლიანი ვალდებულებების 16%-ია (2019 წ.: 23%, 2018 წ.: 21%). 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები შეადგენდა 1,567,558 ლარს (2019 წ.: 2,140,781 ლარი, 2018 წ.: 1,711,032 ლარი) და წარმოადგენდა მთლიანი ვალდებულებების 8%-ს (2019 წ.: 13%, 2018 წ.: 13%).

დირექტორთა საბჭოს აზრით ჯგუფს საკმარისი ლიკვიდურობა აქვს არსებული მოთხოვნების დასაკმაყოფილებლად.

(ათას ლარში)

28. ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი (გაგრძელება)

ცხრილში წარმოდგენილია აქტივების და ვალდებულებების ანალიზი იმისდა მიხედვით, თუ როდის არის მათი ამოღება ან გასტუმრება მოსალოდნელი, გარდა იმ მიმდინარე ანგარიშებისა, რომლებიც შესულია ერთ წლამდე ვადიან კატეგორიაში, იმის გათვალისწინებით, რომ შესაბამისი სახელშეკრულებო ვადა შეიძლება უფრო ხანგრძლივი პერიოდით გაგრძელდეს:

	2020 წლის 31 დეკემბერს		
	1 წელზე ნაკლები	1 წელზე მეტად	სულ
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	1,983,188	-	1,983,188
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	1,999,002	8,579	2,007,581
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	2,443,206	70,266	2,513,472
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	5,112,315	8,891,211	14,003,526
დებიტორული დავალიანება და სხვა სესხები	1,501	-	1,501
გადახდილი ავანსები	42,510	1,128	43,638
სასაქონლო-მატერიალური მარაგები	5,995	-	5,995
აქტივების გამოყენების უფლება	-	82,804	82,804
საინვესტიციო ქონება	-	234,835	234,835
ძირითადი საშუალებები	-	346,867	346,867
გუდვილი	-	33,453	33,453
არამატერიალური აქტივები	-	110,361	110,361
მოგების გადასახადის აქტივები	21,841	192	22,033
სხვა აქტივები	285,165	31,239	316,404
გასაყიდად გამოიზნული აქტივები	62,648	-	62,648
სულ აქტივები	11,957,371	9,810,935	21,768,306
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	12,480,435	1,572,044	14,052,479
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	1,633,539	1,491,400	3,124,939
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	188,128	1,379,430	1,567,558
საიჯარო ვალდებულებები	24,123	71,078	95,201
დარიცხვები და გადავადებული შემოსავალი	42,441	8,967	51,408
მოგების გადასახადის ვალდებულებები	-	62,434	62,434
სხვა ვალდებულებები	299,964	26,023	325,987
სულ ვალდებულებები	14,668,630	4,611,376	19,280,006
წმინდა	(2,711,259)	5,199,559	2,488,300

	2019 წლის 31 დეკემბერს			2018 წლის 31 დეკემბერს		
	1 წელზე ნაკლები	1 წელზე მეტად	სულ	1 წელზე ნაკლები	1 წელზე მეტად	სულ
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	2,159,205	-	2,159,205	1,220,524	-	1,220,524
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	1,601,165	12,509	1,613,674	1,293,400	11,791	1,305,191
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	1,543,599	217,424	1,761,023	1,771,998	160,555	1,932,553
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	4,053,171	7,713,583	11,766,754	3,443,138	5,786,182	9,229,320
დებიტორული დავალიანება და სხვა სესხები	2,585	-	2,585	19,702	-	19,702
გადახდილი ავანსები	37,141	13,976	51,117	32,971	17,097	50,068
სასაქონლო-მატერიალური მარაგები	5,983	-	5,983	8,787	-	8,787
აქტივების გამოყენების უფლება	-	95,990	95,990	-	-	-
საინვესტიციო ქონება	-	228,666	228,666	-	155,183	155,183
ძირითადი საშუალებები	-	339,726	339,726	-	312,017	312,017
გუდვილი	-	33,453	33,453	-	33,453	33,453
არამატერიალური აქტივები	-	95,471	95,471	-	76,569	76,569
მოგების გადასახადის აქტივები	75	207	282	19,234	123	19,357
სხვა აქტივები	120,061	12,949	133,010	103,646	14,809	118,455
გასაყიდად გამოიზნული აქტივები	36,284	-	36,284	42,408	-	42,408
სულ აქტივები	9,559,269	8,763,954	18,323,223	7,955,808	6,567,779	14,523,587
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	9,167,586	969,109	10,136,695	7,450,046	746,505	8,196,551
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	2,473,761	1,211,160	3,684,921	1,647,716	1,101,632	2,749,348
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	798,022	1,342,759	2,140,781	390,860	1,320,172	1,711,032
საიჯარო ვალდებულებები	22,037	72,481	94,518	-	-	-
დარიცხვები და გადავადებული შემოსავალი	39,827	10,237	50,064	44,730	-	44,730
მოგების გადასახადის ვალდებულებები	1,563	36,355	37,918	987	27,846	28,833
სხვა ვალდებულებები	100,929	-	100,929	60,739	1,326	62,065
სულ ვალდებულებები	12,603,725	3,642,101	16,245,826	9,595,078	3,197,481	12,792,559
წმინდა	(3,044,456)	5,121,853	2,077,397	(1,639,270)	3,370,298	1,731,028

(ათას ლარში)

29. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები

ბასს (IAS) 24-ის („დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები“) მიხედვით მხარეები ითვლება დაკავშირებულად, თუ ერთ მხარეს აქვს უნარი, გააკონტროლოს მეორე მხარე ან მნიშვნელოვანი გავლენა მოახდინოს მეორე მხარის ფინანსურ და საოპერაციო გადაწყვეტილებებზე. დაკავშირებულ მხარეების ყოველი შესაძლო ურთიერთობის განხილვისას, ყურადღება ექცევა ურთიერთობის შინაარსს და არა მხოლოდ სამართლებრივ ფორმას.

დაკავშირებულმა მხარეებმა შეიძლება დადონ ისეთი გარიგებები, როგორსაც არ დადებდნენ დაუკავშირებელი მხარეები და დაკავშირებულ მხარეებს შორის დადებული გარიგებები შეიძლება არ დაიდოს იმავე პირობებითა და თანხებით, როგორითაც დაიდებოდა გარიგებები დაუკავშირებელ მხარეებს შორის. დაკავშირებულ მხარეებთან დადებული ყველა გარიგება, რომლებიც ქვემოთაა განხილული, განხორციელდა გაშლილი ხელის პრინციპით.

ბანკმა განაახლა დაკავშირებულ მხარეთა ოპერაციების გამოვლენის, შეფასებისა და მონიტორინგის პოლიტიკა და პროცედურები. ბანკის რისკის მართვის სისტემას ყველა დონეზე განიხილავს და ამოწმებს ბანკის შიდა აუდიტის დეპარტამენტი და მარწმუნებელი მომსახურების გარე მომწოდებლები.

დაკავშირებულ მხარეთა შორის დადებული გარიგებების მოცულობა, წლის ბოლოსთვის დაუფარავი ნაშთები და შესაბამისი ხარჯი და შემოსავალი წლის განმავლობაში ასეთია:

	2020 წლის 31 დეკემბრის			2019 წლის 31 დეკემბრის			2018 წლის 31 დეკემბრის		
	მშობელი კომპანია	კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები	უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა	მშობელი კომპანია	კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები	უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა	მშობელი კომპანია	კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები	უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა
1 იანვრის მდგომარეობით დაუფარავი მოთხოვნი სესხები	2,461	1,893	6,718	2,168	407	1,654	8,981	103,141	2,358
წლის განმავლობაში გადებული სესხები სესხის დაფარვა წლის განმავლობაში სხვა მოპრაობები**	12,823 (5,853)	- (1,750)	7,798 (5,322)	675 (701)	1,730 (380)	6,347 (3,500)	2,168 (8,981)	609 (1,726)	2,76 (2,47)
	1,270	-	1,452	319	136	2,217	-	(101,617)	(99)
31 დეკემბრის მდგომარეობით დაუფარავი მოთხოვნი სესხები	10,701	-	10,646	2,461	1,893	6,718	2,168	407	1,654
გამოვლენილი: გა-უფასურების რეზერვი, 3 ჰედეჯინგის მდგომარეობით	-	-	(9)	-	-	(12)	-	-	-
31 დეკემბრის მდგომარეობით დაუფარავი სესხები, წმინდა	10,701	-	10,637	2,461	1,893	6,706	2,168	407	1,653
საპროცენტო შემოსავალი სესხებზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	413	84	424	147	138	304	25	2,992	-
	-	-	(69)	-	-	(30)	-	-	-
ანაზრები 1 იანვრის მდგომარეობით	39,504	50,673	30,475	46,012	32,437	14,472	42,720	396,712	25,717
წლის განმავლობაში მიღებული ანაზრები წლის განმავლობაში დაფარული ანაზრები სხვა მოპრაობები**	2,363 (34,994)	20,554 (2,565)	23,211 (19,585)	18,274 (24,877)	29,666 (9,952)	21,222 (14,402)	3,299 (7)	2,701 (25,626)	9,36 (77)
	225	858	(1,502)	95	(1,479)	9,183	-	(341,150)	(19,83)
ანაზრები 31 დეკემბრის მდგომარეობით	7,098	69,520	32,619	39,504	50,673	30,475	46,012	32,437	14,472
საპროცენტო ხარჯი ანაზრებზე	(1,777)	(809)	(1,249)	(1,761)	(720)	(1,117)	(989)	(2,579)	(41)
ნა სესხები სახსრები 1 იანვრის მდგომარეობით	-	-	-	-	-	-	386,508	-	-
წლის განმავლობაში დაფარული ნა სესხები სახსრები სხვა მოპრაობები**	-	-	-	-	-	-	(372,110) (14,398)	-	-
ნა სესხები სახსრები 31 დეკემბრის მდგომარეობით	-	-	-	-	-	-	-	-	-
სესხებზე საპროცენტო ხარჯი ნა სესხები სახსრების კადასტრულ დაფარვით გამოწვეული ზარალი	-	-	-	-	-	-	(5,620) (10,432)	-	-
საგალო ფასიანი ქაღალდები 1 იანვრის მდგომარეობით	35,264	589	-	-	472	-	-	32,066	-
პერიოდის განმავლობაში მიღებული საგალო ფასიანი ქაღალდები პერიოდის განმავლობაში გადახდილი საგალო ფასიანი ქაღალდები სხვა მოპრაობები**	708 (37,298)	-	-	35,308 (1,050)	-	-	-	-	-
	2,034	148	-	1,006	117	-	-	(31,594)	-
საგალო ფასიანი ქაღალდები 31 დეკემბრის მდგომარეობით	708	737	-	35,264	589	-	-	472	-
გამომუშავებული საგალო ფასიანი ქაღალდების საპროცენტო ხარჯი	(1,619)	(47)	-	(1,150)	(37)	-	-	(10,401)	-
ვადებულებები და ვადებულო გარანტიები	-	-	176	-	-	-	-	-	-

* ხელმძღვანელობის ზედა რგოლი მოიცავს საქართველოს ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოსა და საქართველოს ბანკის დირექტორთა საბჭოს წევრებს და ჯგუფის წამყვან ხელმძღვანელობას.

** 2019 წელს სხვა მოძრაობები უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის ანგარიშებში, ძირითადად, უკავშირდება უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის წევრების შეცვლას. 2018 წელს სხვა მოძრაობები, ძირითადად, გამოყოფას უკავშირდება.

(ათას ლარში)

29. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის ანაზღაურება ასე გამოიყურება:

	2020	2019	2018
ხელფასები და სხვა სარგებელი	9,197	13,041	4,4
წილობრივი ინსტრუმენტებით კომპენსაცია *	27,188	39,553	56
სოციალური გადასახადის ხარჯი	-	-	-
სულ ხელმძღვანელი პირების ანაზღაურება	36,385	52,594	61,284

* 2019 წელს და 2018 წელს წილობრივი გადახდის კომპენსაცია მოიცავდა უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობისთვის განკუთვნილ 3,985 ლარს და 28,347 ლარს, შესაბამისად, რომლებიც აისახა არარეგულარულ მუხლებში.

უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა არ იღებს ფულით განსაზღვრულ კომპენსაციას, გარდა ფიქსირებული ხელფასებისა. მთლიანი კომპენსაციის დიდი ნაწილი წილობრივი ინსტრუმენტებია (25-ე შენიშვნა). უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობაში 2020 წლის 31 დეკემბრისთვის 20 ადამიანი შედიოდა (2019 წლის 31 დეკემბერი: 22; 2018 წლის 31 დეკემბერი: 16).

30. კაპიტალის ადეკვატურობა

ჯგუფი ინარჩუნებს და აქტიურად განაგებს კაპიტალის ბაზას ბიზნესთან დაკავშირებული რისკების მართვის მიზნით. ჯგუფის კაპიტალის ადეკვატურობის შემოწმება ხდება სხვადასხვა კრიტერიუმებით, მათ შორის საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი კოეფიციენტების მიხედვით.

2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში, ბანკი და ჯგუფი სრულად აკმაყოფილებდნენ ყველა გარე კაპიტალის მოთხოვნას.

ჯგუფის კაპიტალის მართვის უპირველესი მიზანია მისი შესაბამისობის უზრუნველყოფა კაპიტალის დადგენილ მოთხოვნებთან, აგრეთვე, ჯგუფის მიერ ძლიერი საკრედიტო რეიტინგისა და ჯანსაღი კაპიტალის კოეფიციენტების შენარჩუნება წარმატებული ბიზნესის წარმოებისა და აქციონერისთვის დამატებითი ღირებულების უზრუნველსაყოფად. ჯგუფი მართავს კაპიტალის სტრუქტურას და შეაქვს შესწორებები ეკონომიკური სიტუაციის და რისკის ფაქტორების გათვალისწინებით. კაპიტალის სტრუქტურის შენარჩუნების ან დაკორექტირების მიზნით, ჯგუფმა შესაძლებელია შეცვალოს აქციონერებისათვის გადახდილი დივიდენდების მოცულობა, უკან დაუბრუნოს კაპიტალი აქციონერებს ან გაზარდოს კაპიტალი აქციების გამოშვების გზით. წინა წლების მიხედვით, სტრატეგია და პროცესები არ შეცვლილა.

სებ-ის (ბაზელ III-ის მიხედვით) კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი

2017 წლის დეკემბერში სებ-მა ცვლილებები შეიტანა რეგულაციებში კაპიტალის ადეკვატურობის მოთხოვნებთან დაკავშირებით, მათ შორის კომერციული ბანკების კაპიტალის ადეკვატურობის მოთხოვნების შესახებ დებულებაში, და შემოიღო კონტრაციკლური ბუფერის განსაკვეთის განსაზღვრის, სისტემური მნიშვნელობის კომერციული ბანკების განსაზღვრისა და მათთვის სისტემურობის ბუფერის დაწესების ახალი მოთხოვნები, ასევე პილარ 2-ის ფარგლებში კომერციული ბანკების კაპიტალის დამატებითი ბუფერების განსაზღვრის წესი. სებ-ის მოთხოვნით ბანკმა უნდა შეინარჩუნოს რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივების კაპიტალის ადეკვატურობის მინიმალური კოეფიციენტი. ეს კოეფიციენტი გამოითვლება ბანკის სპეციალური დანიშნულების ინდივიდუალური ანგარიშგების საფუძველზე, რომელიც მომზადებულია სებ-ის დებულებებისა და აქტების შესაბამისად, ბაზელ III-ის მოთხოვნების საფუძველზე.

2020 წლის მარტის ბოლოს სებ-მა წარმოადგინა საქართველოს საბანკო სექტორის ზედამხედველობის განახლებული გეგმა, რომელიც მიზნად ისახავს საქართველოში COVID-19-ის პანდემიით გამოწვეული უარყოფითი ფინანსური და ეკონომიკური შედეგების შემსუბუქებას.

(ათას ლარში)

30. კაპიტალის ადეკვატურობა (გაგრძელება)**სებ-ის (ბაზელ III-ის მიხედვით) კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი (გაგრძელება)**

განხორციელდა კაპიტალის ადეკვატურობის შემდეგი ინიციატივები:

- კომბინირებული ბუფერი - რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივების 2.5%-იანი მოთხოვნის კაპიტალის კონსერვაციის ბუფერი 0%-მდე შემცირდა.
- პილარ 2-ის მოთხოვნები:
 - სავალუტო საკრედიტო რისკის ბუფერის მოთხოვნა 2/3-ით შემცირდა.
 - ძირითად პირველად კაპიტალსა და პირველად კაპიტალზე დამატებითი საკრედიტო პორტფელის კონცენტრაციის რისკის ბუფერისა და წმინდა GRAPE ბუფერის მოთხოვნების ეტაპობრივი დანერგვა, რომელიც 2020 წლის მარტის ბოლოსთვის იყო დაგეგმილი, განუსაზღვრელი ვადით გადაიდო; ამის მიუხედავად, დამატებითი სახელობითი კონცენტრაციის ბუფერის და GRAPE ბუფერის მოთხოვნების ეტაპობრივი დანერგვა გადაიდო 2021 წლის მარტის ბოლომდე სებ-ის მითითებით.
 - საჭიროების შემთხვევაში, პილარ 2-ის ფარგლებში განსაზღვრული დანარჩენი ბუფერების (სახელობითი კონცენტრაციის, სავალუტო საკრედიტო რისკის, წმინდა GRAPE ბუფერები) მოთხოვნების მთლიანად ან ნაწილობრივ გაუქმების საკითხი ღია რჩება.
- ამ პერიოდის განმავლობაში ბანკებს უფლება აქვთ ნაწილობრივ ან სრულად გამოიყენონ პილარ 2-ის და კონსერვაციის ბუფერები და ეზღუდებათ კაპიტალის დისტრიბუცია ნებისმიერი ფორმით.

სებ-ისგან ქართულ ბანკებს დაევალით 2020 წლის პირველ კვარტალში ზოგადი რეზერვების შექმნა ადგილობრივი ბუღალტრული აღრიცხვის საფუძველზე, ანუ იმავე საფუძველზე, რომელიც გამოიყენება კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტების გამოსათვლელად. რეზერვის კონკრეტულ მოთხოვნის რაოდენობრივი განსაზღვრა ასახავს, სებ-ის შეფასებით, შესაძლო საკრედიტო ზარალებს საბანკო სისტემის საკრედიტო პორტფელზე მთელი ეკონომიკური ციკლის განმავლობაში, არსებული ეკონომიკური მოლოდინების გათვალისწინებით. სებ-ს მიაჩნია, რომ საბანკო სისტემის კაპიტალის კოეფიციენტები საკმარისად აღემატება კაპიტალის მოსალოდნელ მინიმალურ მოთხოვნებს, რომ შეძლოს ამ წინასწარი ზოგადი რეზერვის ათვისება და, ამასთანავე, შეინარჩუნოს საკმარისი ბუფერი მინიმალური სავალდებულო კაპიტალის კოეფიციენტების ზემოთ.

2020 წლის 31 დეკემბრის, 2019 წლის 31 დეკემბრისა და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი იყო:

	2020	2019	2018
პირველადი კაპიტალი	1,989,190	1,887,571	1,379,91
მეორადი კაპიტალი	830,145	616,113	502,35
სულ კაპიტალი	2,819,335	2,503,684	1,882,308
რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივები	16,040,094	13,868,169	11,338,660
პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი	12.4%	13.6%	12.2%
სულ კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	17.6%	18.1%	16.6%
პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტის მინიმალური მოთხოვნა	9.2%	12.2%	11.4%
მთლიანი კაპიტალის კოეფიციენტის მინიმალური მოთხოვნა	13.8%	17.1%	15.9%

(ათას ლარში)

30. კაპიტალის ადეკვატურობა (გაგრძელება)

კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი 1998 წლის Basel Capital Accord-ის (ბაზელის შეთანხმება კაპიტალის თაობაზე) მიხედვით

ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი, რომელიც ეყრდნობა ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებას და გამოთვლილია კაპიტალის შესახებ ბაზელის 1988 წლის შეთანხმების მიხედვით, შემდგომი ცვლილებების, მათ შორის საბაზრო რისკებთან დაკავშირებული ცვლილებების გათვალისწინებით, 2020 წლის 31 დეკემბრის, 2019 წლის 31 დეკემბრისა და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ასეთი იყო:

	2020	2019	2018
პირველადი კაპიტალი	2,377,622	2,051,119	1,719,9
გამოკლებული: დაქვითვები - გუდვილი	(33,453)	(33,453)	(33,45)
მეორადი კაპიტალი	1,278,661	906,275	580,40
გამოკლებული: დაქვითვები კაპიტალიდან	(10)	(10)	
სულ კაპიტალი	3,622,821	2,923,931	2,266,935
რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივები	15,628,422	15,110,852	12,014,414
სულ კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	23.2%	19.3%	18.9%
პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი	15.0%	13.4%	14.0%
მინიმალური კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	8.0%	8.0%	8.0%

31. ანგარიშგების პერიოდის შემდგომი მოვლენები

2021 წლის იანვარში ბანკმა 60 მილიონი ევრო აითვისა ევროპის საინვესტიციო ბანკთან შვიდი წლით გაფორმებული სასესხო ხელშეკრულებების ფარგლებში.

2021 წლის მარტში ბანკმა 20 მილიონი აშშ დოლარი აითვისა ათწლიანი სუბორდინირებული სინდიცირებული სესხის თაობაზე FMO-სთან - ნიდერლანდების სამეწარმეო განვითარების ბანკთან - და სხვა მონაწილე კრედიტორებთან 2019 წლის დეკემბერში გაფორმებული და 2020 წლის დეკემბერში შეცვლილი ხელშეკრულების ფარგლებში.